

Πετρού. 1150
Ριζατί 3000
Σάρα 3500
1600
9250

19 xxx

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΜΕΤΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ ΤΟΥΤΟΥ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΜΑΘΗΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ


ΕΥΑΓ. ΚΟΦΙΝΙΩΤΟΥ

Καθηγητός

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ο «ΠΔΛΜΗΔΗΣ»

* 28. Οδός Αγίου Μάρκου. 28.

1882.

Σπύρος Ι. Παπασπύρου
Ζωγράφος
Καθηγητής Εφαρμογών ΤΕΙ/ΜΠ.

17533

Ψηφιοποιηθήκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ι. ΒΙΟΣ ΗΡΟΔΟΤΟΥ

Ο Ήρόδοτος ἐγεννήθη τὸ 484 π. Χ. ἔτος, πατρίς του ἦν ἡ Ἀλικαρνασσός. Ο οἶκος τοῦ Ήροδότου ἦν ἐπιφανής, καὶ δὲ μὲν πατέρη του ὠνομάζετο Λύξος, η δὲ μήτηρ του Δρυώ (ἢ 'Ροιώ). Ο Λύγδαμις, ἔγγονος τῆς Ἀρτεμισίας, ἡνάγκασεν αὐτὸν νὰ φύγῃ εἰς Σάμον, ἵτις θεωρητέα δευτέρα αὐτοῦ πατρίς, ἐντεῦθεν ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα του ἡλευθέρωσεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς τοῦ Λυγδάμιδος τυραννίας, καὶ τῶν δύοφρονούντων, ἀλλ' ὑπὸ φύσου καὶ δυσμενείας τῶν συμπολιτῶν δὲν ἡδυνήθη νὰ πολαύσῃ τῆς πατρίδος του ἐλευθέρας, διὸ τὸ 445 ἀναχωρήσας μετέβη εἰς Ἀθήνας, ἐνθα ἐσχετίσθη μετά τοῦ Περικλέους καὶ ἄλλων ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τῆς ἀκμαζούσης τότε πόλεως ταύτης.

Ο Ήρόδοτος μετέσχε τῆς εἰς Θουρίους ἀποικίας, εἰς ἣν ἐνεγράφη μὲν εὐθὺς πολίτης, ἀλλὰ μετά τινα χρόνον εἰς αὐτὴν μετέβη. Ἐνταῦθα διατρίβων ἐπεξειργάσθη τὸ ὅλον τοῦ συγγράμματος, οὗτον τὴν εὑρεῖσαν τεχνουργικὴν σύλληψιν καὶ τὴν συγκρατοῦσαν ἡθικὴν ἴδεαν ἐκ τῆς ἐν Ἀθήναις διαμονῆς ἀπήλαυσε.

Περιῆλθε πάσας τὰς περὶ τὴν Μεσόγειον χώρας ἀπὸ Κυρήνης, μέχρι τῆς μέσης Ἰταλίας, τὴν Αἴγυπτον, τὸν Πόντον, πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, Θράκην κτλ. καὶ περιέγραψε τὰς χώρας, ὃς περιῆλθεν, καὶ εἰς δῆμοσίας κατὰ πόλεις ἔορτάς, ὡς καὶ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ἔορτὴν τῶν Παναθηναίων, παραστὰς ἀπήγγελε μέρη τοῦ συγγράμματός του.

Θεῖος ἐκ μητρός ἦν δὲ Πανύασις δὲ φιλόκαλος καὶ λόγιος ἀνακαινιστὴς τῆς ἐπικῆς ποιήσεως, διφ' οὖ τὴν δδῆγγίαν, φαίνεται, ἔξωκειώθη τόσον πολὺ δὲ Ήρόδοτος πρὸς τὴν ἐπικὴν ποίησιν, καὶ ἴδιας τὴν τοῦ Ομήρου, καὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν. Εἰς τὸν Πανύασιν διφείλεται ἡ μεγάλη αὐτοῦ περὶ τὰ μαντεύματα, ἔτι δὲ καὶ ἡ σπουδὴ τοῦ θεολογικοῦ καὶ γενεαλογικοῦ ἔπους προσοχή. Εἰδίκως δὲ παρωρμήθη πρὸς ἱστορικὰς μελέτας ἐκ τῆς ἀνθούσης τότε ἱστοριογραφίας.

Ο Ήρόδοτος ἐτελεύτησεν ἐν Θουρίοις καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ἀγορᾷ,
ἡ δὲ μνήμη αὐτοῦ ἐσώζετο διὰ τοῦ ἐπιγράμματος.

Ἡρόδοτος Λύξεω κρύπτει κόρις ἡδε θαρότα

Ιάδος ἀρχαίης ιστορίης πρύταρι,

Δωριέων βλαστόντα πάτρης ἀπὸ τῶν δ' ἄρ' ἀτλητῶν

μῶμον ὑπεκπροφυγῶν Θούριον ἔσχε πάτρην.

Τιπόθεσις τοῦ συγγράμματος τοῦ Ἡροδότου εἶναι ὡς ἐκ τοῦ προοιμίου μανθάνομεν ἡ ἀφήγησις τῶν πράξεων τῶν ἀνθρώπων ἐν γένει μετὰ τῆς περιγραφῆς μεγάλων καὶ θαυμαστῶν ἕρων, ἢτοι τῶν μνημείων Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, ἵδιως δὲ ἡ τῆς αἰτίας καὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ μεταξύ τούτων ἀγῶνος. Η κυριωτάτη λοιπὸν ὑπόθεσις καὶ τὸ κέντρον τῶν λοιπῶν εἶναι ὁ μεταξύ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, Εὐρώπης καὶ Ἀσίας, ἀγών, οὗ τινος παλαιοτέρα αἰτία ἐνομίζετο ἡ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἡττημένης μερίδος, ἡ καὶ εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἀνερχομένη πρὸς ἀλλήλους ἔγθρα, τελευταῖα δὲ κρίσις καὶ καταστροφὴ ὑπὸ τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ τοῦ πᾶσαν μὲν ὑπεροχὴν κολάζοντος καὶ τὴν ἴσοτητα ἀποκαθιστῶντος, πᾶσαν δὲ ὑπέρβασιν τιμωροῦντος χάριν τῶν ἀσθενῶν Ἑλλήνων, τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος ἀγωνίζομένων.

Η διάλεκτος, εἰς ḥν ἔγραψεν δ. Ἡρόδοτος, καίπερ Δωριεὺς ḥν, εἶναι ἡ ἰωνική, ἥτις ἀνεπτύχθη ἐκ τοῦ ἐπικοῦ ὑφους. Η ἴας τοῦ Ἡροδότου χαρακτηρίζεται, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν καθαρὸν τοῦ Ἐκαταίου, ὡς ποικίλη, κατὰ δὲ διονύσιον τὸν Ἀλικαρνασσέα θεωρεῖται ὡς τῆς Ιάδος ἀριστος καρών.

2. ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΔΙΑΛΕΚΤΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Παθολογία φωνηέντων.

§ 1. Α'. Ἐναλλαγὴ φωνηέντων. Α') Τὸ ἀ ἐναλάσσεται
Α'. Εἰς γρά. Ἀντὶ τοῦ στόχου 1) εἰς τὰς καταλήξεις τῆς ἀ. κλισ.
εὐδαιμονίη, χώρῃ 2) εἰς τὰ ἀριθμητικά τριηκόσιον. 3) εἰς τὰ
ρήματα πειρήσομαι, θείσεοθας 4) εἰς τὰ πρήσσω μετὰ τῶν πα-
ραγώγων πρῆγμα, πρῆξις, ταυγήρας, γρηγόρης, τερητής, λίηρη,
ἀποδιδρήσκω μετὰ τῶν παραγώγων καὶ συνθέτων (¹).

Ε') Ἀντὶ τοῦ ἀ εἰς τά διπλήσιος, πολλαπλήσιος.

Β'. Εἰς εἴς ἀ) εἰς τά ἔρσην=ἄρσην, βέρεθρον, τέσσερες, ὄν-
τας. Β') εἰς τὰ εἰς αω̄ χρέοται, φοιτέοτες γ') εἰς τὴν γενικ.
πληθ. τῶν τῆς ἀ. κλ. δύνομάτων τερητέωρ, γηρέωρ.

Γ'. Εἰς ω, εἰς τά θῶνος=θάκος, παιωνίω=παιανίω.

Δ'. Εἰς αι, εἰς τά αιέι, αιετός.

§ 2. Β') Τὸ ε ἐναλλάσσεται. Α'. Εἰς α. μέραθος, τράπω (ἐλ-
λὰ πάντοτε τρέψω, ἔτρεξα, τρέψομαι), τάμγω (²).

Β'. Εἰς ε, εἰς τό ιστίη καὶ τὰ ἐκ τούτου ιστιᾶρ, ιστιηρόμορ,
ἐπίστιος, ἐπίστιον.

Γ'. Εἰς ω εἰς τὸ πλώω=πλέω.

§ 3. Γ') Τὸ ο ἐναλλάσσεται Α') εἰς α εἰς τὸ ἀρρωδέω=όρρω-
δέω. Β') εἰς υ εἰς τὸ ἁνφέω=φορέω. Γ') εἰς ε, πετητηκότερος.

§ 4. Δ') Τὸ η ἐναλλάσσεται. Α') εἰς α λάξομαι=λήξομαι,
λάξις, ἀμφισθατέω, μεσαυμβρία. Β') εἰς ω εἰς τὸ πτώσσω=πτήσσω.

§ 5. Ε'.) Τὸ ω ἐναλλάσσεται εἰς η, εἰς τὰ θύνικὰ εἰς ώτης καὶ
ωτις. Ἀμπρακιήτης, Θεσσαλιητης, Φθιητης, Φθιητις.

(1) Καὶ ἐν τῇ καθομιλουμένῃ πικρή, μικρή, ἐλεύθερη κτλ.

(2) Καὶ ἐν τῇ καθομιλ. ὀπάνω=ἐπάνω.

(3) Εν τῇ καθομιλ. ἀφαλὸς=ομφαλός.

§ 6. Β'. "Εκτασες. Α')." Τὸ ε ἐκτείνεται· Α')." Εἰς η ἀρθρη̄η.
Β')." εἰς εῑ εὐνεκέν, ξεῖρος, ἐπειρώτα.

§ 7. Β')." Τὸ ο· Α')." εἰς οι εἰς τά· χλοίη, χροίη Β')." εἰς ου· νοῦ-
σος) (ἀλλὰ πάντοτε νοσέειν), δοῦλος=δόρος, οὐρέειν, πρόσοντος,
πουλύς, όμουρος, όμουρέειν, Οὐλυμπος καὶ Ὁλυμπος, δούλος
(τὸ κατώφλιον) ἀλλ' ή ούδες, οὐρομα (ἀλλὰ ὄρομάζω, ὄροματρω)
οὐλοι=δολοι καὶ εἰς τὰς τρισυλλάβους πτώσεις τῶν γόνου καὶ δόρυ
(ἀλλὰ καὶ δόρατα, δόρασι).

§ 8. Γ'. Συστολή. Συστέλλονται συχνότατα τὰ μακρά·

Α')." Τὸ ω εἰς ο, εἰς τὸ ἀρροδεῖν=ὅρρωδεῖν, ζόης (ἀναβιβα-
σθέντος τοῦ τόνου ἀντὶ ζωῆς), ἀλλὰ ζώω ἀντὶ ζάω.

Β')." Τὸ η εἰς ε ἔσσον=ησσωρ, ἔσσωθέντες=ησσωθέντες.

Γ')." Περὶ συστολῆς ἢ μεταβολῆς διφθόγγων παρβ. § 14.

§ 9. Δ'. Προσθήκη φωνηγέντων. Συχνότατα πρὸ ἐτέρου
φωνήτος προστίθεται ε·

α') Πρὸ τῆς καταλήξεως τοῦ ἀπαρεμφάτου ειρ τοῦ ἐνεργητικοῦ
θ'. ἀορ. περιδέειν, ιδέειν, παθέειν, ἐλθέειν, τοῦτο ἐνίστε συνα-
ρεῖται εἰσελθεῖν, ἐλθεῖν, λαβεῖν, τυχεῖν.

β') Εἰς τινας ῥηματικοὺς τύπους· ἔγεε, ὑπερβαλλέειν, ἐρδυρέ-
ουσι καὶ εἰς τὴν ὑποτακτικὴν τῶν εἰς μι καὶ τῶν παθ. ἀορ. τιθέω,
τιθήνη, ιστέη, θέη, στέωμεν, εὑρεθέω, ὁρμηθέωσι, δαμέω.

γ') Εἰς τὴν γεν. καὶ δοτ. τοῦ τίς, αὐτὸς καὶ οὗτος· τέω, τέοισι,
ὅτεω, αὐτέωρ, τουτέωρ, αὐτέοισι.

δ') Εἰς τὰς λέξεις ἀδειγρεός, ἔεικοσι.

έ') Εἰς τινα δξύτονα τῆς θ'. καὶ τινα μονοσύλλαβα τῆς γ'. κλίσ.
πυρέωρ, πεσούεωρ, σιτοποιέωρ, φλεβέωρ, χειρέωρ· ἐνταῦθα προσ-
θετέα καὶ τὰ ει.λωτέωρ, ἀ.λωπεκέωρ, χιλιαδέωρ, μυριαδέωρ.

Σημ. α. Τούναντίον ἀποβάλλεται εἰς τά· ἔοικώς, καὶ ἔορτή, οικός,
οικότητα (καὶ δ ἀττικός τύπος εἰκός), δρτῆς, δρτήν, δρτάζουσι.

Σημ. θ' Τὸ προτασσόμενον ε τῆς μετχ. ἔόντα, ἔόντων, δρ. Ομ. Διαλ. 111.

§ 10. Ε'. "Αποδολή φωνηγέντων.

Α'. "Αποκοπή. Τοῦ α τῆς ἀρά, γινομένης ἀτ, ἐν συνθέσει ἀμ-
άμβολάδητη, ἀμβώσας, ἀμπαύεσθαι, ἀμπωτις, ἀμπανστήριος.

Β'. "Εκθλιψις. Η ἔκθλιψις εἶναι σπανία, συνήθως δὲ φυ-
λάττεται περ' Ἡροδότῳ τὸ τελικὸν φωνῆν πρὸ ἐτέρου. Εκθλι-

θεται δὲ τὸ φωνῆσιν ἀ.) τῶν προθέσεων ἀτὰ, ἀτὶ, ἀμφὶ, ἀπδ,
διὰ, ἐπὶ, κατὰ, μετὰ, παρὰ, ὑπὸ (παρβ. § 43, ἀ.) 6'.) τῶν συν-
δέσμων δὲ, οὐδὲ (σπανίως), οὕτε, μήτε, μηδὲ, σπανιώτερον εἰς
τὸ οὔτε, μήτε, τὲ, εὗτε, ἔστε, καὶ τοῦ ἀλλά γ').) τὸ ο τῆς ἡ-
ματικῆς καταλήξεως το μόνον πρὸ τοῦ ἀρ· γίτοιτ' ἀρ, ἀρηλαύ-
νετ' ἀρ' δ') Γίνεται ἔκθλιψις εἰς τὰ ἔχουμ' ἄρ τὸ 72, ἔχοντος τὸ 65.

§ 11. Σ. Συναέρεσις, διαέρεσις, κρᾶσις τῶν φωνηέντων.

Α'. Συναέρεσις. Ἡ ἰωνικὴ διάλεκτος παραλείπει συχνὰ τὴν
συναίρεσιν· δθεν δὲν συναιρεῖται ἀ) τὸ εα τῆς ἐνικ. τῶν τῆς γ'. κλ.
οὐδετέρων δ') τὸ εαε ἐν τῷ δ'. ἐνικ. προσ. τῆς παθητικῆς γ')
τὸ εω τῆς ἐνικ. καὶ πληθ. γενκ. δ') τὸ εἴ τῆς ἐνικῆς δοτικῆς.

Συχνότερον δὲ συναιρεῖταις ἀ') τὸ εο εἰς ευ' ἀ) εἰς τὴν ἐνκ. γεν.
τῶν οὐδετέρων εἰς ος γέρενς δ') εἰς τὰ ἐπίθετα πλεῦνες κτλ. γ')
εἰς τὰς ἀντωνυμίας ἐμεῦ, σεῦ δ') εἰς τὰ ἥματα πιλεῦμεν.

Σημ. Τὸ εο ἐνούμενον μετὰ τοῦ αυ συναιρεῖται εἰς ω εἰς τὰς συνθέ-
τους ἀντωνυμίας ἐμωτοῦ (ἄλλοι ἐμεωτοῦ § 41 Β') = ἐμέο αὐτοῦ.

Β'. Τὸ οα εἰς οι, εἰς δὲ τὰ εἰς ως καὶ τὰ συγκριτικὰ καὶ εἰς ω'
αιδοῦν καὶ αἰδῶ, μέζω (μέζοα).

Γ'. Τὸ οε καὶ οο εἰς ευ' δηλεῦτε = δηλεύτε, δηλεῦμέν = δηλούμεν.

Δ'. Τὸ ιε εἰς τὸ πόλις, ἴρδε, ἴρηιορ, ἴροφάρται, ἴρηξ = πόλιες κτλ.

Ε'. Τὸ οηεὶς ω εἰς τό δηδώκορτα (¹), καὶ τοὺς τύπους τοῦ βοῶρ,
ροεῖρ καὶ βοηθεῖρ ἐρωσα, ἐρρώσας, ἐρρεώκασι, ἐπιρώσας, ἀλλογρώ-
σας, (ἄλλὰ καὶ ροήμωρ, ρόημα), ἔβωσα, ἐπιβώσασθαι, ἀμβώσας, ἀ-
ρέθωσας, βώσαι καὶ τὸ βοηθεῖρ, δτὲ μὲν βοηθέειρ, δτὲ δὲ βωθέειρ.

Β'. Διαέρεσις. Ἡ διαίρεσις τῶν διφθόγγων εἶναι συχνοτάτη.

Α' Τὸ ει διαιρεῖται ἀ') εἰς εἴ εἰς τὴν δοτ. τῆς γ'. κλίς. βασιλέϊ'
Β') εἰς η̄ ἀ) εἰς τὰ ἀφηρημένα εἰς ειπα (οὐχὶ δὲ εια) καὶ εἰς τὰ εἰς
ειορ ἀρδρητη, βασιλητη, στρατητη, ἀγγηιορ, ἴρηιορ, σημηιορ δ')
εἰς τὰ εἰς ειος ἐπίθετα βασιληϊος, ἀγρηϊος, οικηϊος καὶ ἐκ τούτου
οικηϊδω, οικηϊτης, ἀρδρηϊος (ἄλλ. ἀρδρειστερο, ἀρδρειστατα), Καδ-
μηϊος (ἄλλα Καδμειὴν τίχη ἄ 166 οὕτω καὶ Ἀργεῖος, Ομηρειωτ
ἐπωρ, θεῖος, λεῖος, ἔρκειος) γ') εἰς τὰ εἰς ειορ οὐσιαστικά ληϊορ,
χαλκηϊορ, ἐργαληϊορ, ἀριστηϊορ. Τινὰ ἔχουσι τὴν κατάληξιν ιορ τὰ

(1) Ως καὶ ἐν τῇ καθομιλουμένῃ δηδώντε = δηδοῦντα.

διδασκάλια, σιδήριοι, κεράμιοι, ιστητόριοι, κυνηγέσιοι· τινὰ δὲ πάλιν ἔχουσι τὴν εἰον, εια, ειος· τὰ δεντερεῖα, στυπεῖοι, προάστειοι, επίρειοι, γέρειοι, Σίγειοι, Σέρρειοι, Ηγρειοί, Σπερχειός, παρειά.

Σημ. Τὰ πατρωνυμικά ώς καὶ τινὰ ἐξ αὐτιαστικῶν παραγόμενα, ἀπὸ παρ' Ὁμήρωφ λήγουσιν εἰς η ἴδης, παρ' Ἡροδότῳ εἰς εἰδῆς· Ἡρακλείδης, Ἰπποκλείδης, Περσείδαι, Ἀριστείδης, ἀλλὰ Βασιλήδεω ή 132, Βορυσθενείτης, κατ' ἀναλογίαν ὀστέινος, ἵτεινος, χρανέινος.

Β'. Τὸ ω εἰς ω̄ πατρώιος, μητρώιος, φυλάττεται δ' εἰς τὰ ζῷα, φύρ, Κῷος, Κῷη, Ἀχελῶος, ηῶος, Τρφάς, Γελῶος.

Γ'. Τὸ η εἰς η̄ εἰς τὰ θηῆα, κληήα, κληῆω, κληῆω, χρηῆα, ληῆομαι ληῖστέος, Θεῇξ, Θρηῆκη καὶ ἥψιδος.

Δ'. Τὸ οι εἰς οῦ εἰς τὸ διστός.

Ε'. Τὰ ἑπόμενα εὔρηνται ἐν διαιρέσει ἕνεκα τοῦ Φ (Διάλ. Ὁμ. § 15, Β'). ἀέκω (ἀλλὰ καὶ ἄκω), ἀεκούσιος, ἀεικής, ἀείδω, ἀειμα, ἀοιδή, ἀοιδιμος, ἀείρω (ἀλλ' ἐν συνθέσει μόνον ἐπαίρεις, ἐπάρας, ἐπῆροντο), ἀεθλος, ἀεθλοι, ἀεθλεύω, Ἀιδης, ἀτσω, ἥψεθρος, (¹).

Γ'. **Κράσις.** Ἡ κράσις εὔρηται ἀ εἰς τὸ ἄρθρον διττῶς, τὸ μὲν ώς παρ' Ἀττικοῖς τάγάλματα, τάληθέως, τὸ δὲ ἰδιάζουσα παρ' Ἡροδότῳ ἰωνικὴ τὸ ὁ ἀ=ώ· ὡρήρ, ὡρθρες, ὡρθρωπος, ὡρθρωποι, = οἱ ἄρθ., ὁλοι, ὀντός, τὸ τὸ ἀ=τῷ· τωντό, τωγαλμα, τωρχαῖοι, τώπο, τωληθές, ὡρθρωπε=ῶ ἄρθ., ὡραξ, ἀλλὰ καὶ τάρθρωπον 6' 126, 6. Σημειωτέα δ' η κράσις τοῦ ἄρθρου ἐπὶ τοῦ ἔτερος οὐτερος, τούτερον ἀντὶ θουτερον· 6') εἰς τὸν καὶ εἰς τά· καλὸς κάγαθός, κάκειθι, κάκειτορ, κάμοι· ὑποπτον τὸ κάπειτα.

Σημ. Ἡ πρὸ ἀνεν κράσεως παρ' Ἡροδότῳ προεχώρεε, προετίθεε,

2. Διφθοργγοι.

§ 12. Ἡ ἰωνικὴ διάλεκτος παρέχει εἰς τὴν χρῆσιν τῶν διφθόργγων ἀντιφάσεις τινὰς φανεράς, διότι ὅτε μὲν μεταβάλλει εἰς διφθοργγον ἀπλὰ φωνήεντα τῆς ἀττικῆς διαλέκτου, οἷον τὸ ο εἰς οι (§ 7), διότε δὲ τούναντιον ἀναλύει καὶ διαιρεῖ τὰς διφθόργγους τῆς κοινῆς γλώσσης, ἢ μεταβάλλει εἰς ἀλλὰ φωνήεντα, ἵδιως δὲ τὴν ει, αυ, ω, οι, η καὶ α.

(1) Καὶ παρ' Ἀττ. οὐ μόνον ποιητ., ἀλλὰ καὶ πεζοῖς εὔρηται ἡ διαιρεσίς· Ἀχαΐξ, ἀλλ' Ἀχαιοί, νηίτης, ἔριξ, ἄιώ, ἔριξειν, ληίζω, εύνοικός, ὀστέινος, κλ.

§ 13. Α'. Ἀνάλυσις Διφθόγγων.

Α'. Τὸ εἰ ἀναλύεται εἰς εε εἰς τὸ γένεθρον παρβ. § 11, Ε'.

Β'. Τὸ οὐ 1) εἰς εο^ν γεομηρία· 2) εἰς οε^ν εἰς τὰ ἐκ τῆς πρὸ σύνθετα προέβαντε, καὶ εἰς τὰ ἐκ τοῦ ἔτος καὶ ἔργον τριακονταέτιδας σπονδὰς (ὁ Ἀριστ. τριακοντούτιδας), ἀγαθοεργίη, -ος.

Γ'. Εἰς οο^ν ιδος, π.λιός.

§ 14. Β'. Μεταβολὴ Διφθόγγων.

Α'. Τὸ εἰ μεταβάλλεται εἰς ε. ἀ) εἰς τὰ θηλυκὰ τῶν εἰς υἱοθέτων θῆλυς, θήλεα, θῆλυν ιθέα. β') Εἰς τὰ συγκριτικά μετέζωρ, χρέοσωρ· γ') εἰς τινας χρόνους τοῦ δείκνυμεν δέξιω, ἔδεξα κτλ. καὶ εἰς τὰ ἔργων καὶ ἔωθα· δ') εἰς τὰ ἐπόμενα προπαροξύτονα ἐπιθέτα εἰς ειος, εια, ειον· αἴγεος, ἐπιτήδεος, θηλώρεος, θηλωρέη, τελεος, βόεος, ωμοβόεος, χήρεος.

Β'. Τὸ αν εἰς ω· θᾶμα, θωμάζω, ἀποθωμάζω, θωμαστός, θωμάσιος, τρῶμα, τρωματίζω ἀντὶ θαῦμα κτλ. (¹).

Γ'. Τὸ οὐ τρέπεται εἰς ω̄ ὁρ, ταιγαρῶ, οὐκωρ, γῶρ ἀντὶ οὔρ.

§ 15. Γ'. Διειρεσις, (§ 11, Β', Α'—Ε').

3. Ἐφελκυστικὸν ν καὶ ζ.

§ 16. Ἡ χρῆσις τοῦ εὐφωνικοῦ ἡ ἐφελκυστικοῦ ν παραμελεῖται παρ 'Ηροδότῳ ἐπεχείρησε δ, ηησιώτησι ἐλθεῖν, οἰκημέροισι Ιωση, βασιληνοισι ὑπό, εἰδε ἄπασι. Τὸ δὲ σ παραλείπεται εἰς τὰ ἄγριμέγριμοτω, οὐχὶ δὲ εἰς τὰ ἀτρέμας, τετράκις πολλάκις κ.ἄλ.

4. Παθολογία συμφώνων.

§ 18. Α'. Ἐνυχλλογὴ συμφώνων. Ἡ ίωνικὴ διάλεκτος διακρίνεται τῆς ἀττικῆς κατὰ τὴν χρῆσιν τῶν συμφώνων· ἔχει δέ·

Α') κ αντὶ π εἰς πάσας τὰς ἀντωνυμίας καὶ τὰ ἐκ τῆς ὁζῆς πο παραγόμνα ἐπιρρήματα· κοῦσ, όκοιος, κόσσος, όκδερος, όκότερος, κοῖ, κῆ, κοῦ, κῶς, εἴκως, όκως, κότε, όκου, κόθεν, όκόθερ, οὐκοτε, οὐκω, οὐδέκοτε, πλὴν τοῦ ὀποδαπός.

Β') κ αντὶ χ, καὶ τ αντὶ θ § 19 Γ'.

Γ') σ αντὶ τ σύρη αντὶ τύρη· τὰ σ σ οὐδέποτε ἐναλλάσσει εἰς ττ.

(1) Οἱ παλαιότεροι ἔτρεπον εἰς ω σ τὴν α υ θώμιτ, ἐμεωυτοῦ, ἀλλὰ Γρηγ. ὁ Κορινθ. σελ. 654 λέγει· «Τῷ ω μέγις ἀντὶ τῆς αν διφθόγγου ἐκφέρει· οἷος καῦμιτ, κῶμιτ, θιῦμιτ θῶμα».

- Δ') γλάντι βλ., γλήχωρ ἀντὶ βλήχωρ, (κοιν. γλέπω=βλέπω).
Ε') πλ ἀντὶ πτ^τ πλεύμωρ ἀντὶ πτεύμωρ (κοινῶς πλευότη).
Ϛ') ξ ἀντὶ σσ· διξός, τριξός ἀντὶ δισσός, τρισσός (tertius).
Ζ') ζ ἀντὶ δ· ζορκάδες δ' 192 (ἀττ. δορκάς, κοινῶς ζαρκάδι).
Η') ξ ἀντὶ χ· ξυρός (ἐνίστε κοινός).

§ 18. **Αφομοέωσεις.** Ή ιωνικὴ ἀφομοιοῖ.

- Α') τὸ ρF εἰς ρρ· ἵκκος (ικFος)=ἵππος.
Β') τὸ θj εἰς σσ· βυσσός=βύθιος=βυθός.
Γ') τὸ δ φυλάττει πρὸ τοῦ μ εἰς τάδε ἴδμεν, δδμή.
Δ') τὸ θμ, εἰς λέξεις εἰς ἀς φυλάττει ἡ κοινὴ διάλεκτος, ἡ ιωνικὴ μεταβάλλει εἰς σμ· ρύσμός=ρύθμός, δ τινὲς προτιμῶσι.

5. Πνεύματα καὶ τὰ δασέα θ, φ, χ.

§ 19. Εἰς τὴν ιωνικὴν διάλεκτον τὸ δασὺ πνεῦμα ἦτο ἀσθενέστερον ἢ εἰς τὸν "Ομηρον καὶ τοὺς ἀττικούς" δθεν·

Α') Τὸ φιλὸν πνεῦμα ἔθει αἰολικῷ ἀντὶ τοῦ δασέως· οὐρος = ὄρος, οὐγλῶν=ορλῶν.

Β') Ἡτο πολὺ ἀσθενής ἡ μεταβολὴ φιλοῦ συμφώνου, εἶτε κατὰ σύνθεσιν εἴτε κατ' ἔκθλιψιν, πρὸ δασέος φωνήνετος· ἐπήμερος, ἀπικρέεσθαι, ὑπιστάσαι, ἐπορᾶτ, κατώρα, κατάπερ, ὑπαρπάσας, οὐκ οὗτως, οὐκ ὅμοίως, οὐκ ὡς, ὅμοιως καὶ εἰς τὰς προθέσεις ἀρτὶ, ἀπὸ, ἐπὶ, κατὰ, μετὰ, ὑπὸ, ἀπ' οὖ, ἀπ' ἥς, ἐπ' οὖ, ἐπεξῆς, ἀπελόμενοι, ἐπ' ὅσον, μετ' ἡμέραν, κατύπερθε, οὗτως καὶ αὐτημερότ, κατὰ (=καθά)· πλὴν τῶν τὰ ἐπὶ θάτερα, καθώς, ἀφήσειν, ἔφορος⁽¹⁾.

Γ'. Αντὶ τῶν δασέων θ, φ, χ, μεταχειρίζεται τὰ ἀντίστοιχα φιλὰ εἰς τὰ δέκεσθαι (καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις ἐκδεκόμενος, ἐγδέκομαι, ὑπεδέχεσθο), αὐτις, οὐχι.

Δ'. Ανταλλάσσονται εἰς τὰ ἐνθαῦτα, ἐνθεῦτερ, κιθώρ⁽²⁾.
(ἄλλα βάτραχος).

(1) "Ιωνες τὰ φιλὰ ἀντὶ δασέων ἀσπάζονται, ἀπιγμένοι λέγοντες, καὶ ἀπίκοντο καὶ ἀπηλιώτης καὶ ἀντ' ἔδου· οὐ μὴν δὲ ἐν ταῖς συνθέσεσι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς συναλοιφαῖς· Ἡρόδ. γ' 58 οὐκ εἰσὶ τε ἡσαν. Κορ.

(2) Τρέπουσι δὲ καὶ τὰ δασέα εἰς φιλὰ καὶ τὰ φιλὰ εἰς δασέα, οἷον χιτῶν κιθών, ἀκάνθιον ἀχάντιον, βάτραχος βάθραχος καὶ τὰ ὅμοια. Γργ. Κορ. Μετατιθέσαις οἱ "Ιωνες τὰ δασέα εἰς φιλά. Ἀπολ. Συντ.

ΤΥΠΙΚΟΝ.

Α'. Κλίσις ὀνομάτων.

Ιπρώτη κλέσεις.

§ 20. Ἀντὶ τοῦ ληκτικοῦ ἡ εὑρίσκεται κατὰ πάσας τὰς πτώσεις τοῦ ἑνικοῦ η (§ 34), ἐξαιρεῖται τὸ θεὰ καὶ τινα κύρια ὄνοματα· σοφίη, -ης, -η, -ην. Ἀντὶ δὲ τοῦ ἡ μόνον ἐν τῇ γεν. καὶ δοτικῇ⁽¹⁾· ἀλήθεια, -ης, -η, ar (ἄλλα τινὲς ἀληθεῖη, -ην).

§ 21. Ἡ ἑνικὴ γεν. τῶν ἀρσενικῶν εἰς ας καὶ ης λήγει εἰς εω (ἐκ τοῦ ἀρχαίου καὶ ποιητικοῦ τύπου εἰς αο 'Ομ. Διάλ. § 24) καὶ προπαροξύνεται τηρίεω, Μιλιάδεω, κτλ. Τῶν εἰς εης ἡ γεν. οὐχὶ εἰς -έω, ἀλλ' ἀποβάλλουσα τὸ ἔτερον ε παροξύνεται Κυρέω, Αισχρέω (ἄλλα καὶ Kurέους ζ'. 101, Αισχρέους ή. 11), βορέω.

§ 22. Ἡ γεν. πληθ. λήγει εἰς ἐωρ (ἐκ τοῦ ἡωρ)· χριθέωρ, πατέωρ, αὐτέωρ (αὐτῆ), πολιητέωρ⁽²⁾.

§ 23. Ἡ δοτ. πληθ. λήγει εἰς ησι (ησι)· κλισίησι, αὐτῆσι.

§ 24. Τὰ παρ' Ἀττικοῖς συνηρημένα εἰς η οὐσιαστ. καὶ ἐπιθετα παρ' Ἡροδότῳ ἀπαντῶσιν ἀσυναίρετα· μιέαι, -έωρ, -έαις· συκέηρ, χρυσέηρ, χαλέαι, κτλ. Ἡ γεν. πληθ. τοῦ γῆ παρ' Ἡροδ. δ'. 198 εἶναι γέωρ, δν. γέαι τοῦ Ἐρμῆς ἡ γεν. Ἐρμέω, αἰτ. Ἐρμῆρ.

Δευτέρα κλέσεις.

§ 25. Ἡ 6'. κλίσις εἶναι κατὰ πάντα δμοια τῇ τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου πλὴν τῆς δοτ. πληθ. ληγούσης ἀείποτε εἰς οισι (οῖσι)· ἀθρώποισι, θεοῖσι, καλεῖσι, τούτοισι.

Σημ. Πχρ' Ἡροδότῳ, ὁ υἱός, υἱόν, υἱοῖσι, ἀλλ' υἱέας δ 84.

§ 26. Τὰ παρ' ἀττικοῖς συνηρημένα εἰς εος, εορ, οορ δὲν συναιροῦνται ἀδειγμένος, κατέω, δοτέω, πλέορ, εὕροος.

(2). Τινὲς ἔξιτροσι καὶ δὲν σχηματίζουσιν εἰς εων, ἀλλ' εἰς αντὴν γεν. πληθ. τῶν ἐπιθέτων, μετοχῶν, ἀντωνυμιῶν εἰς ος, γ, ον βρυτονυμένων· ἄλλοι μόνον καὶ ἐν τούτοις δέχονται τὴν κατάληξιν εων καὶ διορθοῦσι τὰ χωρία, ἐν οἷς ἀπαντῷσι τοιούτων γνωμέων ζ' 16, 1, τῶν ὃδῶν τουτέων ζ' 7, τροπέων θερινέων 6'. 19, συγκαθημενέων γυναικῶν γ'. 68, τῶν οἰκεομενέων χωρέων γ'. 107.

§ 27. Τὰ τῆς ἔτικῆς λεγομένης κλίσεως εἰς ως παρ' Ἡρόδ.: εἶναι δὲ λιγιστα τὰ λεώς, δήμητρας καὶ τὰ κύρια Μερέλεως, Ἀρχεστέλεως, Πρωτεστέλεως, Χαρίλεως, Μίρως, Ἀμυριάρεως, Ἀθως. Τὰ δὲ κάλως, λαγώς, πλέως, ἥλεως, ἀξιόχρεως, ὑπόγεως εὑρηνται πάντοτε κάλος, λαγός, πλέος, καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις (ἀρά, ἐπί, ἐμ) πλεος. Τὰ δὲ ἐκ τοῦ γῆ ἐπιθετα εἰς — γαιος ἀντὶ γεως· βαθύγαιος, ἐπὶ(βπδ)γαιος, μελάγγαιος, μεσόγαιος. Τὸ λᾶδος παρ' Ἡρ. ληός, αἰτ. λεώρ, δοτ. λαῷ, αἰτ. λαόρ, ληόρ — τὸ δὲ γαδὸς ρηός.

Τρίτη κλίσεις.

§ 28. Ἡ γ'. κλίσις διαφέρει τῆς ἀττικῆς μόνον κατὰ τὰ συνηρημένα, τὰ ὅποια πάντοτε εἰς τὴν ἐνικὴν δοτ. ἔχουσι τὸ εἰδῆ ναλελυμένον, ἐκ τοῦ ῥιζικοῦ φωνήνετος.

§ 29. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν διαφόρων ὀνομάτων τῆς γ'. κλίσεως γίνεται λόγος κατ' ἴδιαν.

§ 30. α. Τὰ εἰς ευς καὶ αυς σχηματίζονται οὔτως·
*Ενκ. βασιλεὺς, -έος, -έῃ, -έα, -εῦ. Πλ. βασιλέες, -έωρ, -εῦσι, -έαρ.
» ρηῆς=ραῖς, -ρεὸς, -ρεύ(ρητ), -έα. Πλ. ρεες, -έωρ, -ηνσί, ρέας⁽¹⁾.

§ 31. β'. Τὸ πόλις σχηματίζεται οὔτω·

*Ενκ. πόλις, -ιος, -ι, -ιρ, -ι. Πλθ. πόλιες, -ιωρ, -ιοι, -ιας (ις). Οὕτω καὶ τὰ ὕβρις, φύσις, κρίσις, πίστις, παλδενοις, κτλ. καὶ τὰ κύρια Σμέρδις, Μοῖρις, Δᾶτις κτλ. καὶ τὰ πλεῖστα τῶν εἰς ις, ιδος· Θέτις, Πάρις, *Ισις, καὶ τά τῶν πόλεων εἰς ις· Σάρδιες, Σαρδιώρ κτλ. Άλλὰ Ἀρτεμις Ἀρτέμιδος, ἔρις ἔριδος, χάρις χάριτος χάριτ.

Τὸ δὲ δὲν συναιρεῖ τὸ οἵ· δῖς, δῖος, κτλ. δοτ. πληθ. οἴεσσι, οἴεσοι ἢ ἔσοι καὶ αἰτ. δῖς (ἀντὶ δῖας).

Τὸ ὄρης, -θος, -θα καὶ -ρειρ· πλθ. ὄρηθες, -θωρ, -σι, -θας.

§ 32. γ'. Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα τὴν συγκόπτοντα τὸν χαρακτῆρα τοῦτον δὲν συναιροῦνται·

*Ενκ. κέρας, -εος, -εῃ, -ας. Πλθ. κέρεα, (ἀλλὰ κρεῶι·).

» γέρος, -εος (ἀλλὰ δέονς ι, 85) -εῃ. Πλ. γέρεα κτλ.

Οὕτω καὶ τὰ τέρας, (ἀλλὰ τέρατα παρὰ τὸ τέρεα) γέρας, μό-

1) Γργ. Κορ. σλ. 400 τὰς νῆας νέας λέγουσι ("Ιωνες") τυπτέλλοντες τὸ η εἰς ε.

νον τὸ γῆρας, γῆρας, γῆρα. Παρ' Ἡροδότ. τὸ γέλως μόνον κατὰ τὴν γ'. κλίσιν.

Τὸ τριήρης οὔτω γεν. -εος, δοτ. -εῖ, αἰτ. -εα, κτλ. -ης πλθ. -εες, -εωρ, -εσε, -εας. Οὕτω καὶ τὰ ἐκ τοῦ κλῆς (κλέος) παρ' Ἡροδότῳ εἰς υς, υ, γεν. εος, δοτ. εῖ καὶ ει' ἀστεος ἀστεῖ.

§ 34. Ἑ. Τὰ εἰς ὡς καὶ ὡς οὐσιαστικὰ κλίνονται ὡς ἐν τῇ ἀπτικῇ μόνον τὰ εἰς ω θηλ. κύρια ὀνόματα ἔχουσι τὴν αἰτ. εἰς οὐρ. Λητὼ Λητοῦρ, Ἰώ Ιοῦρ, Σαπφώ Σαπφοῦρ, αἰδὼ αἰδοῦρ· καὶ τὸ ἐν ζ' 69 εἰκὼ διορθοῦσιν εἰς εἰκοῦρ.

Ανώμαλα ὄνόματα.

§ 35. Ετερόκλετα. Τὰ οὐσιαστικὰ τῆς ἀ. κλ. μάλιστα τὰ κύρια εἰς ης τὴν αἰτ. τοῦ ἑνικοῦ σχηματίζουσι καὶ κατὰ τὴν γ'. κλ. εἰς εα.

ἀ) Τὰ προσηγορικὰ δεσπότης, κυβερήτης, ἀκιράκης· δεσπότεα, ἀ. 11. 91, ἀλλὰ δεσπότηρ ἀ 212, γ' 134, κυβερήτεα ἀ 118, ἀκιράκεα γ' 118, ἀλλὰ ἀκιράκηρ ἥ 54, (γεν. ἀκιράκεος δ' 62) ⁽¹⁾.

β') Τὰ κύρια Λεωνίδης Λεωνίδεα, ἀλλ' ἐνίστε Λεωνίδηρ, Εὐαλκίδης, -δεα, Λεωτυχίδης, -δεα, καὶ ἄλ. Ἀρισταγόρας, -γόρεα, ἀλλ' Ἀρισταγόρηρ ἥ 35, Λυσαγόρας, -γόρεα σ' 133.

§ 36. Κατὰ μεταπλασμόν. Ο φύλαξ, παρ' Ἡροδ. μόνον φύλακος, ου, ορ. Πλ. ωρ, ους· ἀλλὰ καὶ τὸν φύλακα, τοὺς φύλακας.

Σημ. Σημειωτέα τά· τὸ δένδρον, Ἡρ. σ' 76 τὸ δένδρος, τὸ δένδρεον δ' 22· τὰ δένδρεα ἥ 17, τῶν δενδρέων ἀ 202, τὸ κρίνον, -ου δ' 92 τὰ κρίνεα.

B'. Ἐπίθετα.

§ 37. Τὰ ἐπίθετα σχηματίζονται κατὰ τὰ ἀνάλογα οὐσιαστικά.

ἀ) Τὰ τῆς ἀ. κλίσ. ἔχουσι τὴν γεν. πληθ. εἰς ἐωρ, τὴν δοτ. εἰς ησι(r). πασέωρ, πολλέωρ, ὑψηλέωρ δικοσέωρ ημερέωρ· καλῆσι, πάσησι, γερατέρησι.

β') Τὰ εἰς ης συνηρημένα κατὰ τὸ τριήρης § 32.

γ') Τὰ εἰς υς ἔχουσι τὸ θηλ. εἰς εα ἢ εη· θηλέα, βαθέα, -έης, -έη, -έηρ (§ 14, Α') οὕτω καὶ βραχέα, ταχέα, τραχέα, δέέα.

δ') Ἐπίθετά τινα εἰς ειος ἀπαντῶσι παρ' Ἡροδότῳ εἰς εος πλὴν

(1) Ο τύπος τῆς αἰτ. πλ. εἰς εας δεσποτέας ἢ δεσπότεας ἀμφιβάλλεται.

τοῦ τέλεος, ἀπαντῶσι καὶ παρ' Ἀττ. καὶ τὰ αἴγεσσ, βόεος, ὡμοβόεος, οἰεος, ἐπέτεος, ἐπιτήδεος, ἀρεπιτήδεος (μετὰ τοῦ ἐπιρ. ἐπιτηδέως). Ἡράκλεος, Ἡρακλέωρ στηλέωρ, Ἡρακλέας στήλας).

έ) Ἀντὶ τοῦ πολὺς εἶναι ἐν χρήσει τὸ πολλός, πολλὸς ('Ομηρ. διάλ. § 53, ἀ.) καὶ ἀντὶ τοῦ σῶς τὸ σόδος, αἵτ. σόδος 6' 181 (χλ-λοι σῶοι), σόδαι ἐ 96 (ἄλ. σῶαι), σόδαι (ἄλ. σῶαι) ἀ 66, σόδα δ'. 124 (ἄλ. σῶα).

Παραθετικά.

§ 38. Σημειωτέα παρ' Ἡροδότῳ τά· ἀμορφέστερος, σουνδαιέστερος, -έστατος, (ἄλλα σουνδαιώτατος 6' 86), εὐροέστατος, ὑβριστέρος, ὑγιηρέστατος 6' 77, ἄλλα ὑγιηρότατος δ' 187, μεσαίτατος, δουλότερος. Καὶ τὰ χρέσσων, μέζων, ἔσσων (¹), πλεῦν = πλέον, πλεῦνος, πλεῦνα, πλεῦνες (πλέονς, 6'. 8), πλεύνων, πλεύνας· ῥήτων ἐκ τοῦ φήτιδος, ἀγχοῦ ἀγχότερος.

Ἄριθμητικά.

§ 39. Ἀριθμητικὰ διαφέροντα τῆς ἀττικῆς διαλέκτου εἶναι τὰ τέσσαρες, τέσσαρα, τριήκορτα τριηκοστός, τριηκάς· τεσσαράκορτα (οὐχὶ τεσσερήκορτα). διγώκορτα· διηκδοῖ, τριηκδοῖ, πεντηκδοῖ, εἴρακόσι, εἴρατος ειράκις· διπλήσιος κτλ. δεξιός, διξιός, διξιαλ=διωσός, τριξιδ—τρισσός, διφάσιος, τριφάσιος, διπλόη.

δύο, γεν. δύο, δυῶν, δοτ. δύο, δυοῖσι, αἵτ. δύο.

Γ'. Ἀντωνυμίαι.

§ 40. Α'. Προσωπικά,

Ἐνικ.	ἐγώ, ἔγωγε.	οὐ ^ο , σύγε	—
	ἐμέο, ἐμεῦ, μεν	σέο, σεῦ, σεῦ	ἔο, εῦ, εύ
	ἐμοί, μοι	σοί, τοι	οἱ οἱ (=αὐτῷ, αὐτῇ),
	ἐμέ, με	σε	ξ, μὴν
Πληθ.	ἡμεῖς	ἡμεῖς	σφεῖς
	ἡμέων	ἡμέων	σφέων
	ἡμῖν	ἡμῖν	σφίσι σφι
	ἡμέας	ἡμέας	σφέας, σφὲ, οὐδ. σφέα.

(1) "Οθεν καὶ τὰ ῥήματα ἐσσῶν, ἐσσοῦν, ἐσσῶντο, ἐσσώθη.

Σημ. 'Η αἰτ. μὴν=αὐτόν, αὐτήν, αὐτό, καὶ ἔσωτόν, ἔσωτήν. 'Η δοτ. σφίσι=έσωτοῖς, έσωταις, σφι (έγχλιτικῶς)=αὐτοῖς, αὐταις. Τὸ δὲ σφε ἐπὶ παντὸς γένους καὶ ἀριθμοῦ=χύτόν, ὥν, δ, καὶ αὐτούς, ἄς, ἄ, καὶ οὐδ. πληθ. σφέα= αὐτά.

§ 41. Β'. **Σύνθετοι.** Παρ' Ἡροδότῳ ἀπαντῶσιν οὕτως·

ἀρσ. καὶ οὐδ. ἐμεωντοῦ, σεωντοῦ, ἐωντοῦ.

ἐμεωντῷ, σεωντῷ, ἐωντῷ κτλ.

πλθ. σφέων αὐτῶν, σφέας αὐτούς.

Διαλελυμέναι μόνον εἶναι γ' 142 αὐτῷ τ' ἐμοὶ=ἐμεωντῷ, ἐ 91 αὐτοῖσιν ἡμῖν=ἡμῖν αὐτοῖς, ἀ. 24 αὐτὸν μὴν=ἐωντόν, δ' 100 αὐτὴν μιν=έσωτήν.

§ 42 Γ'. **Δεικτικὴ καὶ αὐτός.** 'Η οὗτος καὶ αὐτὸς διαφέρουσι τῶν ἀττικῶν τύπων ἐν τῇ δοτ. πληθ. τούτοισι, αὐτοῖσι, αὐτῆσι καὶ ἐν τῇ γεν. πληθ. αὐτέων=αὐτῶν.

§ 43. Δ'. **Ἀναφορεκάσι.** 'Η δὲ καὶ ὅσπερ ἐν μὲν τῇ δινομοστ. παρ' Ἡροδότῳ εἶναι· 'Ενκ. ὅς, ᾧ, τὸ ὅσπερ, ἥπερ, τόπερ.

Πλθ. οἵ, αἱ, τὰ ὅσπερ, αἴπερ, τάπερ.

'Ἐν δὲ ταῖς πλαγίαις πτώσεσι πάντοτε μετὰ τὸν=οὖ, τῷ=ῷ, τὰ=ἄ, τοῖς=οῖς ἀλλὰ περὶ τούτου σημειωτέα·

ἀ) "Οταν συντάσσωνται μετὰ προθέσεων πασχουσῶν ἔκθλιψιν, τίθενται μόνον αἱ ἀπὸ φωνήντος ἀρχόμεναι· ἀρτ' ὁρ, ἀπ' οὖ, ἀπ' ἥς, ἀπ' ὁρ, δι' οὖ, ἐπ' ἥς, κατ' ἥν, κατ' ἄ (καὶ κατά, κατάπερ), μετ' ἥς, παρ' ὁρ, ὑπ' ὁρ κτλ.

β') "Οταν συντάσσωνται μετὰ προθέσεων μὴ πασχουσῶν ἔκθλιψιν εὑρηνται μετὰ τοῦ τὸν σὺν τοῖσι, πρὸς τὰ (ἀλλὰ δ' 200 πρὸς ἄ), ἐρ τῷ, ἐρ τῇ, ἐρ τοῖσι, ἐρ τῆσι (ἀλλ' ἐρ ἥ ἐ 16, 49, σ' 97), ἐς τόρ, τήν, τό, τούς, τὰ (ἀλλ' ἐς οὐδὲ δ' 95, ἐς δ ἐ 91), ἐκ τοῦ, τῆς, τῶν· ἐξαιροῦνται αἱ ἐρ, ἐξ, ἐς, δταν τίθενται εἰς δήλωσιν ὠρισμένου χρόνου· ἐρ φ,=ἐρ φ χρόνῳ, ἐς δ=μέχρι τούτου τοῦ χρόνου, (καὶ ἀεὶ μέχρι οὖ, ἄχρι οὖ), ἐξ οὖ=ἐξ οὖ χρόνου.

Σημ. 'Η πρὸς καὶ ὑπὲρ δὲν συντάσσονται παρ' Ἡροδότῳ μετὰ τῆς ἀπλῆς ἀναφορικῆς· ἡ δὲ περὶ πάντοτε κατ' ἀναστροφήν· δ' 135 αὔτη, τῆς πέρι λέγεται· δδε δ λόγος. 'Ενίστε καὶ ἀλλης λέξεως παρεμπιπτούσης· δ' 16 τῶν ἡμεῖς περὶ λόγους ἀναφερομένους ἀκούομεν' ὄμοιώς καὶ τὸ πέρις δ' 29, τὴν πέρις νομάδες Αἰθίοπες νέμονται. 'Η δὲ ἀμφὶ καὶ ἀνὰ δὲν ἀπαντῶσι μετὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν.

‘Η δὲ ὅστις οὗτως ὅτεω, ὅτεωρ, ὅτέοιστι, ὅτέησι.

§ 44. **Ἐρωτηματικὴ.** Ὁν. τίς τί· γεν. τέο, τεῦ· δοτ. τέω· πλ. γεν. τέωρ· δοτ. τέοισ(r), τέοις. δν. αἰτ. καὶ κλ. τοῦ οὐδ. ἀσσα.

§ 45. Σ'. **Ἀόριστος,** Ἡ ἀόριστος τίς τὶ κλίνεται, ὡς ἡ ἐρωτηματική, ἀλλὰ πάντοτε ἀνευ τόνου.

Δ'. **Ρῆμα.**

1. Αὐξῆσις.

§ 46. **Ἡ συλλαβικὴ αὐξῆσις** οὐδέποτε παραλείπεται παρ' Ἡροδότῳ, πλὴν μόνον τοῦ ὑπερο. βεβρώκει, δεδούλωτο. Τὰ σύνθετα μετὰ τῆς πρὸ εὑρηνται πάντοτε ἀναλελυμένα. § 11, Γ', σημ.).

§ 46. **Ἡ χρονικὴ αὐξῆσις** ὑπόκειται εἰς μεγίστην ἀστακίαν· σημειωτέα διὰ τὴν παράλειψιν ταύτης.

ἀ.) Πέντε ῥήματα ἴδια τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου τά· ἀγινέω (καὶ τὰ σύνθ.), ἀραισιμώ, ἀρρωδέω (καὶ τὰ σύνθ.), ἀρτέομαι, ἔσσω. Ομοίως καὶ τὰ οὐνομάζω, οὔριζω, (=όριζω), ἔργω (⁽¹⁾) (=εἱργω).

β'.) Τὰ παρὰ ποιηταῖς ἴδια· ἀέθλεορ, ἀλίκταζορ, ἄρωγε, ἐλληνορ, ἔρδορ, ἔρξαρ,

γ'.) **Ἡ χρονικὴ αὐξῆσις** παραλείπεται ἐν τῷ Ἰωνικῷ τύπῳ τοῦ παθητικοῦ παρακειμ. καὶ ὑπερο. εἰς αται καὶ ατο· ὀρμέαται, ὀρμέατο (⁽²⁾), ἀγωρίδαται θ' 26, ἀρτέαται ἀ 125.

δ'.) Τὰ ἀπὸ τῶν διφθόγγων αι, αυ, ει, ευ, οι ἀρχόμενα· αἰρέω, αἰρέω, αινάρω, αινδάω, αϊξεω, εϊδορ, εἴρωτέω, εῦδω, εύρισκω, εϊχομαι, οικέω, οικτείρω, οϊχομαι κτλ.

§ 48. **Ἡ συλλαβικὴ καὶ χρονικὴ αὐξῆσις** παραλείπεται ἐν τοῖς θαμιστικοῖς τύποις τοῦ παρτ. καὶ ἀρο.· ἀγεσκον, ποιέεσκον, ἔγεσκον, πέμπτεσκε, λάβεσκε, ὀλυμπέσκετο (Πρβ. Ομηρ. Διαλ. § 80).

2. Συζυγία τῶν βαρυτόνων.

§ 49. **Ἡ συζυγία** τῶν βαρυτόνων διαφέρει παρ' Ἡροδότῳ τῆς παρ' Ἀττικοῖς κατὰ ταῦτα.

§ 50. Α'. **Ἐνεργητικὴ φωνή.**

ἀ. Θαμιστικοὶ παρατατιστ. καὶ ἀρο. (Ομ. διαλ. § 87—1). λά-

(1) Ἔνιοτε καὶ μετ' αὐξῆσεως ἔξειργον ἐ, 33, κατειρήκν ἐ. 63.

(2) Τούτου εὑρηνται ἐν τοῖς γειραγρ. πολλὰ παραδείγ. καὶ διὰ τοῦ ο

εεσκορ, κλαίεσκε, πωλέσκετο, καλέσκετο, καὶ συγνότατα ἔσκορ, ἔσκε.

β'. Οὐ περσυντελικὸς κλίνεται οὕτῳ ἐγεγόρεα (παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις Ἀττικοῖς -η), -εας, -εε, -εάμερ, -εάτε, -εσαρ.

γ'. Ο δ'. μέλλων σχηματίζεται ἄνευ συναιρέσεως ἐρέω, σημαρέω, κερδαρέεις, ἀποβαλλεῖ, ὑπομενέονσι. Οὕτω καὶ ὁ μέσ. ἀγρελέορται, ἀποθαρέεται, ἀποχριτέοθαι.

§ 51. β'. Παθητικὴ φωνὴ.

α. Τὸ δ'. ἐνικὸν πρόσ. τῆς μέσης φωνῆς μένει ἀσυναιρέτον εἰς καὶ εο ('Ομ. Διάλ. § 86): φαίνεαι, λύσεαι, ἐρετέλλεο, ἐδέξαο, ἐκτήσαο (¹): προστακ. ἐπεο, μέμρεο καὶ τὸ εο εἰς εν ἀρέχεν.— Βν τῇ ὑποτακτικῇ συναιρεῖται τὸ εαι βούλῃ, δέη, πείθῃ, ἐλῃ, πλὴν τοῦ ἰδητοῦ δ' θ καὶ συνέχηται ἐ 23.

β'. Τὸ γ'. πληθ. πρόσ. τοῦ παθητικοῦ παρκ. καὶ ὑπερσ. τῶν βαρύτονων καὶ συνηρημένων ῥημάτων λήγει εἰς αται, ατο ἀντὶ νται, ντο ('Ομ. Διάλ. § 88): διερθάραται = διέρθαρται = διερθαρμέναι εἰσί, ἐσκενάδατο = ἐσκενάδρτο = ἐσκενασμέροι ἡσαν. Τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς εὔκτικῆς ἀγόλατο, βουλολατο, γενοίατο, φερμάτο, ἀντὶ ἀγοιτο κτλ.

Σημ. Τὸ η πρὸ τοῦ αται καὶ ατο συστέλλεται εἰς ε· τετιμέσαται = τετίμηνται, ἐτετιμέχτο = ἐτετίμηντο.

γ'. Ο παθητικὸς ἀρίστος τῆς ὑποτακτικῆς πάντων τῶν ῥημάτων καὶ τῶν βῶ, εἰδῶ, θῶ, θῶμαι καὶ στῶ, τὸ ἐκ τῆς συναιρέσεως ὡ ἀναλύει πάντοτε εἰς εω· αἰρεθέω, εὑρεθέω, εὑρεθεώμεν, εὑρεθέωσι· εξαραστέωμεν, θέωσι, βέω.

3. Συζυγία τῶν περισπωμένων.

§ 52. Τὰ συνηρημένα ῥήματα παρ' Ἡροδότῳ ἔχουσί τινας μὲν τύπους ἴδιους αὐτῷ, τινὰς δὲ κοινοὺς πρὸς τὰ βαρύτονα, περὶ ὧν εἴπομεν ἡδη ἐνταῦθα δὲ μόνον περὶ ἐκείνων λεκτέον.

Α'. Τὰ εἰς αω. Πάντα τὰ εἰς αω ῥήμ. πλὴν τῶν ἑάω, κλάω, κτάω, σμάω, γάω, βιάσαι, ιάσαι, τὸ ἐν τῇ ἀττ. ω, τὸ ἐκ συναιρέσεως αω, αο, αον προελθόν, μεταβάλλουσιν εἰς εω, εο, εου παρ' Ἡροδ. πλὴν τοῦ δ'. πρόσ. τῆς προστακτ. καὶ παρατατ. ἐνθα δὲ συναιροῦνται, ἀκολουθοῦσι τοὺς κανόνας τῆς ἀττ. διαλέκτου.

(1) Ἀντὶ τῆς προστακτικῆς ἐπίστασο ἢ ἐπίστω εὑρηται εἰς τρία ἀριστα χειρόγραφα ἐπίστασο ζ'. 209, καὶ ἐξεπίστασο ζ'. 39.

*Ορις. ἐνεσ. ὁρέω, ὁρᾶς, ὁρᾶ
ορέομεν, ορᾶτε, ὁρέονται.
παρτ. ὥρεον, ὥρας, ὥρα
ὥρεομεν, ὥρᾶτε, ὥρεον.
Τυποτ. ἐνεσ. ἐν τῷ ἑνκ. ὁρᾶς ἐν τῇ ὅριστ. ὁρέομαι κτλ.

Ἐν τῷ πλθ. ὁρέωμεν. ὁρέωσι. ὁρέόμεθα, ὁρέωται.

Προστ.	ὅρα	ὅρῶ
Απαρ.	ὅρᾶς	ὅρᾶσθαι
Μετοχ.	ὅρέων, ἔουσα, ἔορ	ὅρεώμενος.

§ 53 Τὰ ᾧ, ἡγουμένου εἰς, ι, ρ τρέπεται εἰς η θείσισθαι, περήσω, περήσομαι, πειρῆσαι, πειρήσασθαι, αἰτίσισθαι· οὕτω καὶ βιηθῆται, βιησασθαι.

§ 54. Τὸ εο καὶ εου συναιρεῖται εἰς εν φωνήσιντος ἡγουμένου ἐν τῷ ἐνεστῶτι πρὸ τοῦ εω (τῶν εἰς αω)· αἰτιεῦται, βοεῦτες.

Β'. Τὰ εἰς εω. Τὰ εἰς εω, ἀνί 'Αττικοὶ συναιροῦσιν εἰς ᾧ, ὁ Ἡρόδοτος μεταχειρίζεται ἀσυναιρέτως, πλὴν τοῦ δεῖ, οὗτινος ὁ ἐνεστῶς συναιρεῖται, ὃ δὲ παρατ. μένει ἀσυναιρέτος ἔδεε.

§ 55. Τὸ εο καὶ εου ἦ μένει ἀσυναιρέτον ἦ συναιρεῖται εἰς ευ, καλέονται, ποιέονται, ἐκάλεορ, ἐποιέορ, ἐκαλέόμηρ, ἐποιεόμηρ καὶ καλεῦσαι, ποιεῦσαι, ἐκάλευρ, ἐποιευρ, ἐκαλεύμηρ, ἐποιεύμηρ. Οὕτω καὶ τῶν β'. μελλ. κομιεύμεθα, ἐραγωριεῦμαι, ἀρταγωριεύμενος.

§ 56. Ἐν τῷ β'. ἑνκ. προσ. τῶν ἀρχικῶν χρόν. τῆς παθ. φων. τὰ ἐ-ε-αι (ἀντὶ ἐ-εσαι) δὲν συναιροῦνται· φιλέεαι ἀντὶ φιλέεσαι=φιλῆ.

§ 57. Εἰς τὸ ἐρροέω, εἰς δ τοῦ ε τῆς βίζης προηγεῖται ο (ἐρροε), συναιρεῖται τὸ ο μετὰ τοῦ ε εἰς τοὺς χρόνους ἐνθα τὸ ε ἐκτείνεται εἰς η ἐρρώσας=ἐρροήσας, ἐρρεώκασι=ἐρρεοήκασι.

Γ'. Τὰ εἰς οω. Τὰ εἰς οω συναιροῦνται κανονικῶς, ἐξαιρουμένων τοῦ εο καὶ οο συναιρουμένων εἰς ευ καὶ οὐχὶ εἰς ου' δικαιεῖσαι=δικαιοῦσι, ἐδικαιευρ=ἐδικαιοντ, δικαιεῦντος, δικαιεῦν=δικαιοῦρ. Οὕτω καὶ ἀξιεύμεθα = ἀξιούμεθα· ἀρθρευμέ· φ, οικηΐενται, οικηΐεύμενος, μισθεῦται, ἀλλιέμισθοῦτο, διμοιεύμενος, ἀλλιόμοιούμενος (¹).

(1) Τινὲς παραδέχονται ὅτι φωνήσιντος μὲν ἡγουμένου τὸ εο καὶ ου συναιρεῖται εἰς ευ, οὐχὶ δὲ καὶ συμφώνου· οὗτον τὰ μισθοῦν, δηλοῦν, κακοῦν συναρρουνται κανονικῶς.

4. Συζυγία τῶν εἰς μι.

§ 58. Ἡ συζυγία τῶν εἰς μι εἰναι σχεδὸν ἡ αὐτὴ ὡς καὶ ἐν τῇ ἀττικῇ. Σημειωτέα δὲ ταῦτα·

§ 59. Ἰστημε. Ὁριστ. ἐνεστ. 3 ἐνικ. ἴσται, 3 πλθ. ἴστασι.

παρτ. 3 ἐνικ. ἴστα (κατίστα ζ'). 43).

παρκ. 2 πλθ. ἴστατε, 3 ἴστασι (κατά τινας ἴστασι) καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις ἀπεστᾶσι, διεστᾶσι, ἐρεστᾶσι.

Μετοχ. παρκ. ἴστεώς, καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις, ἀπεστεώς, ἐρεστεώς, κατεστεώς καὶ συγεστεώσης Δ' 74.

§ 60. Τέθημε. Ὁρις. ἐνεσ. 2 ἐνικ. τιθεῖς, 3 τιθεῖ, πλ. τιθεῖσι. Οὕτω καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις ἐπιτιθεῖς, ἐπιτιθεῖ, προτιθεῖς, προτιθεῖ.

Παρτ. ἐτίθεα, ἐτίθεις, ἐτίθει καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις.

Ἄδρος. 6'. θέω καὶ μέσ. θέωματι.

§ 61. Δέδωμε. Ὁριστ. ἐνεστ. 2 ἐνικ. διδοῖς, 3 διδοῖ, 3 πλθ. διδοῦσι, παρατ. ἐδίδουν.

§ 62. Τὰ εἴς υμι. Ταῦτα ὁ Ἡρόδοτος, ὡς καὶ οἱ Ἀττικοὶ σχηματίζουσιν ὅτε μὲν κατὰ τὰ εἰς υμ (ώς οἱ λύεις, δεικνύεις, δεικνύοντες, ἐδεικνυεις, ἐπείειγνυν), ὅτε δὲ κατὰ τὰ εἰς υμι (δ καὶ προχρίνουσιν οἱ ἀρχαῖοι ἀττικοί) ἀποδεικνυμι, ἀποδεικνύται, ἐπόμενυμι.

§ 63. Δεξινυμι. Μέλ. δέξω ἀδρ. ἐδεξα ἀδρ. παθ. εἰδέχθητη παρκ. δέδεγματι. Οὕτω καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις ἀραδέξαι, ἀραδεχθῆται, ἀποδέξαι, ἀπεδέδεκτο, ἀπεδέχθη, διαδέξαι, ἐπιδέξαι, καταδέξαι, προδέξαι, ὑποδέξαι καὶ τοῖς οὐσιαστ. ἀπόδεξις, ἐπίδεξις.

Ανώμαλα ρήματα.

§ 64. Λ'. Εἴμε.

Ἐνεις. ὄρις. ἐσσί, εῖς Ὅποτ. 1 ἔω, εἴω Εὔκτ. 2 ἔοις εἰμέν, ἐσμέν. 2 ἔης, 3 ἔησι, ἥσι, ἔῃ 3 ἔοι πλ. 3 ἔωσι(ν).

Παρτ. 1. ἥα, ἔα, ἔօρ Ὅπαρ. εἴραι, ἐνίστε ἔμμεραι.

2. ἔησθα, ἔας

3. ἥερ, ἔηρ, ἥηρ

Πληθ. 2. ἔατε, 3. ἔσαρ. Μετ. ἔώρ, ἔοσα, ἔόρ, ἐπίρ. ἔώντως.

§ 65. Β'. Εἰδεις.

Ἐνεστ. ὀριστ. 2 ἐν. εἰσθα.

Ὑποτ. ἔησθα, ἔησι(r). 1 πλ. ἔομεν, ἔωμεν.

Εὔκτ. ἦσι, ἰείη, εἴη.

Ἀπαρέμφ. ἔμεναι, ἔμεν, ἰέμεναι.

Ὀριστ. Παρτ. ἥσα, ἥσας, ἥσει(r), ἥσμεν, ἥστε, ἥσαρ καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις ἀπήσαρ, προήσαρ).

Ἄρρ. 1. εἰσάμην καὶ ἐεισάμην. Μέλ. εἴσουμαι.

§ 66. Γ'. Ιηγαλε. Ὁρις. ἐνεσ. λεις, λει (ἐν συνθέσει ἀρτει, ἀπτει· ἔξτει, καττει), καὶ πλ. ἐεῖσι(r), (ἀρτεῖσι, ἀπτεῖσι, ἔξτεῖσι, ἐστεῖσι), Μετοχή. παθ. παρακ. τοῦ μετέλημι εἶναι μεμετιμένος ἀντὶ μεθεμένος· τοῦ δὲ ἀρένημι εἶναι ἀτρεμένος.

§ 67. Δ', Οἰδεις. Ὁριστ. οἶδα, ας, ε, ἔδμεν, ἔστε οἶδασι.

Ὑποτ. εἰδέω.

Εὔκτ. εἰδείην.

Ὑπερσ. ἥδεα, ἥδεε, ἥδέατε, ἥδεσαρ.

ΠΡΟΔΟΤΟΥ

Ἄλγος Κύρου πρὸς τὴν σύγχ.ηγ-
τον τῶν Περσῶν.

(Βιβλ. ζ'. § 8-9).

“Ανδρες Πέρσαι, οὗτ' αὐτὸς κα-
τηγόρομαι νόμον τόνδε ἐν ὑμῖν
τιθείς, παραδεξάμενός τε αὐτῷ
χρήσομαι. ὡς γὰρ ἐγὼ πυνθάνο-
μαι τῶν πρεσβυτέρων, οὐδαμά
κω ἡτρεμήσαμεν, ἐπείτε παρε-
λάθομεν τὴν ἡγεμονίην τόνδε
παρὰ Μῆδων Κύρου κατελόντος
‘Αστυάγεα· ἀλλὰ θεός τε οὕτω
ἄγει καὶ αὐτοῖς ἡμῖν πολλὰ ἐ-
πέπουσι συμφέρεται ἐπὶ τὸ ἄ-
μεινον· τὰ μὲν νῦν Κῦρος τε καὶ
Καρβύσης πατήρ τε ὁ ἐμὸς Δα-
ρεῖος κατεργάσαντο καὶ προσε-
κτήσαντο ἔθνεα, ἐπισταμένοισι
εῦ οὐκ ἄν τις λέγοι. ἐγὼ δὲ ἐ-
πείτε παρέλαθον τὸν Θρόνον,
τοῦτο ἐφρόντιζον, ὅκως μὴ λεί-
ψομαι τῶν πρότερον γενομένων
τιμῆς τῇδε μηδὲ ἐλάσσω προσ-
κτήσομαι δύναμιν Πέρσησι· φρον-
τίζων δὲ εὑρίσκω ἄμα μὲν κῦδος
ἡμῖν προσγινόμενον χώρην τε
τῆς νῦν ἐκτήμεθα οὐκ ἐλάσσονα
οὐδὲ φλαυροτέρην, παμφορώτερην
δέ, ἄμα δὲ τιμωρίην τε καὶ τίσιν
γινομένην. διὸ ὑμέας νῦν ἐγὼ
συνέλεξα, ἵνα τὸ νοέω πρήσειν
ὑπερθέωματι ὑμῖν. μέλλω ζεύξας
τὸν Ἑλλήσποντον ἐλᾶν στρατὸν
διὰ τῆς Εὔρωπης ἐπὶ τὴν Ἐ-

ΑΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ

μετάγρασις
εἰς τὴν ἀτθίδα διάλεκτον.
(περὶ τῆς λεκτ. Δημ. δεινότ. §. 41).

“Ανδρες Πέρσαι, οὗτ' αὐτὸς κα-
τηγόρομαι νόμον τὸν δὲ ἐν ὑμῖν
τιθείς, παραδεξάμενός τε αὐτῷ
χρήσομαι. ὡς γὰρ ἐγὼ πυνθάνο-
μαι τῶν πρεσβυτέρων, οὐδένα
χρόνον ἡτρεμήσαμεν, ἐξ οὗ πα-
ρελάθομεν τὴν ἡγεμονίαν τόνδε
παρὰ τῶν Μῆδων, Κύρου καθε-
λόντος Ἀστυάγην· ἀλλὰ θεός τε
οὕτως ἐνάγει καὶ αὐτοῖς ἡμῖν
πολλὰ ἐπιοῦσι συμφέρεται ἐπὶ
τὸ ἄμεινον· ἡ μὲν δὴ Κῦρος τε
καὶ Καρβύσης πατήρ τε ὁ ἐμὸς
Δαρεῖος κατειργάσαντο καὶ προσ-
εκτήσαντο ἔθνη, ἐπισταμένοις
οὐκ ἄν τις λέγοι· ἐγὼ δέ, ἐπει-
δὴ παρέλαθον τὸν Θρόνον, τού-
του ἐφρόντιζον, ὅπως μὴ λείψω-
μαι τῶν πρότερον γενομένων ἐν
τῇ τιμῇ τῇδε, μηδὲ ἐλάσσω προσ-
κτήσωμαι δύναμιν Πέρσαις· φρον-
τίζων δὲ εὑρίσκω, ἄμα μὲν κῦ-
δος ἡμῖν προσγινόμενον, χώραν
τε, ἣς νῦν κεκτήμεθα, οὐκ ἐλάσ-
σονα οὐδὲ φαυλοτέραν, παμφο-
ρώτεραν τε· ἄμα δὲ τιμωρίαν καὶ
τίσιν γινομένην. διὰ δὴ ταῦτα
νῦν ὑμᾶς ἐγὼ συνέλεξα, ἵνα, ἂ
δικονοῦμαι πράττειν, ὑποθῆ ὑ-
μῖν. μέλλω, ζεύξας τὸν Ἑλλή-
σποντον, ἐλαύνειν στρατὸν διὰ

λάδα, ίνα Ἀθηναίους τιμωρήσωμαι, ὅσα δὴ πεποιήκασι Πέρσας τε καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν. ὡρᾶτε μὲν νῦν καὶ Δαρεῖον ιθύοντα στρατεύεσθαι ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τούτους, ἀλλ' ὁ μὲν τετελεύτηκε καὶ οὐκ ἔζεγένετο οἱ τιμωρήσασθαι, ἐγὼ δὲ ύπέρ τε ἐκείνου καὶ τῶν ἄλλων Περσέων οὐ πρότερον παύσομαι, πρὶν ἡ ἔλω τε καὶ πυρώσω τὰς Ἀθήνας, οἵ γε ἐμὲ καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν ὑπῆρξαν ἀδίκα ποιεῦντες· πρῶτα μὲν ἐς Σάρδις ἐλθόντες ἄμα Ἀρισταγόρῃ τῷ Μιλησίῳ, δούλω δὲ ἡμετέρῳ, ἀπικόμενοι ἐνέπρησαν τά τε ἄλσεα καὶ τὰ ἱρά, δεύτερα δὲ ἡμέας οἷα ἔρξαν ἐς τὴν σφετέρην ἀποβάντας, ὅτε Δαῖτις τε καὶ Ἀρταφέρνης ἐστρατήγεον, ἐπίστασθέ κου πάντες· τούτων μέντοι εἴνεκεν ἀνάρτημαι ἐπ' αὐτοὺς στρατεύεσθαι, ἀγαθὰ δὲ ἐν αὐτοῖς τοσάδε ἀνευρίσκω λογιζόμενος· εἰ τούτους τε καὶ τοὺς τούτοις πλησιοχώρους καταστρεψόμεθα, οἱ Πέλοπος τοῦ Φρυγὸς νέμονται χώρην, γῆν τὴν Περσίδα ἀποδέξομεν τῷ Διὸς αἰθέρι δμουρέουσαν· οὐ γάρ δὴ χώρην γε οὐδεμίαν κατόψεται ὁ ἥλιος δμουρέουσαν τῇ ἡμετέρῃ, ἀλλά σφεας πάσας ἐγὼ ἄμα ύμεν μίαν χώρην θήσω διὰ πάσης διεξελθών

τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ίνα Ἀθηναίους τιμωρήσωμαι, ὅσα δὴ πεποιήκασι Πέρσας τε καὶ πατέρα τὸν ἐμόν. ὡρᾶτε μὲν δὴ καὶ πατέρα τὸν Δαρεῖον προθυμούμενον στρατεύεσθαι ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τούτους, ἀλλ' ὁ μὲν τετελεύτηκε, καὶ οὐκ ἔζεγένετ' αὐτῷ τιμωρήσασθαι· ἐγὼ δὲ ύπέρ τ' ἐκείνου καὶ τῶν ἄλλων Περσῶν οὐ πρότερον παύσομαι, πρὶν ἔλω τε καὶ πυρώσω τὰς Ἀθήνας, οἵ γ' ἐμέ τε καὶ τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ὑπῆρξαν ἀδίκα ποιοῦντες· πρῶτα μὲν εἰς Σάρδεις ἐλθόντας οἷα ἔδρασαν, εἰς τὴν γῆν τὴν σφετέραν ἀποβάντες, ὅτε Δαῖτις τε καὶ Ἀρταφέρνης ἐστρατήγουν, ἐπίστασθέ που πάντες· τούτων μέν τοι ἐνεκα ἀνώρμηματι ἐπ' αὐτοὺς στρατεύεσθαι· ἀγαθὰ δὲ ἐν αὐτοῖς τοσάδε ἀνευρίσκω λογιζόμενος, εἰ τούτους τε καὶ τοὺς τούτοις πλησιοχώρους καταστρεψόμεθα, οἱ Πέλοπος τοῦ Φρυγὸς νέμονται χώραν, γῆν τε τὴν Περσίδα ἀποδείξομεν τῷ Διὸς αἰθέρι δμορον οὖσαν· οὐ γάρ δὴ χώραν γε οὐδὲ μίαν κατόψεται ὁ ἥλιος δμορον τῇ ἡμετέρᾳ, ἀλλ' αὐτὰς ἀπάσας ἐγὼ ἄμα ύμεν μίαν χώραν θήσω, διὰ πά-

τῆς Εὐρώπης. πυνθάνομαι γὰρ ὃδε ἔχειν, οὕτε τινὰ πόλιν ἀνδρῶν οὐδεμίαν οὕτε ἔθνος οὐδὲν ἀνθρώπων ὑπολείπεσθαι, τὸ ἡμῶν οἶον τε ἔσται ἐλθεῖν ἐς μάχην τούτων τῶν κατέλεξα ὑπεξήρασθαι μέντοι. οὕτω οἱ τε ἡμῖν αἰτιοὶ ἔξουσι δούλιον ζυγὸν οἱ τε ἀναίτιοι· ὑμεῖς δ' ἂν μοι τάδε ποιέοντες χαρίζοισθε· ἐπεὰν ὑμῖν σημήνω τὸν χρόνον, ἐς τὸν ἥκειν δεῖ, προθύμως πάντα τινὰ ὑμέων χρὴ σται παρεῖναι· διὸ ἂν δὲ ἔχων ἦκη παρεσκευασμένον στρατὸν κάλλιστα, δώσω οἱ δῶρα, τὰ τιμιώτατα νομίζεται εἰναι ἐν ἡμετέρου. ποιητέα μέν νυν ταῦτα ἔστι οὕτω, ἵνα δὲ μὴ ἴδιοσυλέειν ὑμῖν δοκέω, τίθημι τὸ πρῆγμα ἐς μέσον, γνώμην κελεύων ὑμέων τὸν βουλόμενον ἀποφαίνεσθαι.

σης ἔξελθὼν τῆς Εὐρώπης· πυνθάνομαι γὰρ ὃδε ἔχειν· οὕτε τινὰ πόλιν αὐτῶν οὐδεμίαν οὕτε ἔθνος ἀνθρώπων οὐδὲν ὑπολείψεσθαι ήμεν, διοῖν τε ἔσται ἐλθεῖν εἰς μάχην, τούτων, ὅν ἐλεξα, ὑπεξηρημένων· οὕτως οἱ τε ἡμῖν αἰτιοὶ ἔξουσι δούλιον ζυγόν, οἱ τε ἀναίτιοι· ὑμεῖς δ' ἂν μοι τάδε ποιοῦντες χαρίζεσθε· ἐπειδὴν ὑμῖν σημήνω τὸν χρόνον, εἰς δὲ ἡμῖν ἥκειν δοκεῖ, προθύμως ὑμᾶς ἀπαντας δεῖ παρεῖναι, διὸ δὲ ἂν ἐλθοι ἔχων κατασκευασμένον στρατὸν κάλλιστα, δώσω αὐτῷ δωρεάν, ή δὲ τιμιωτάτη νομίζεται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ. ποιητέα μὲν δὴ ταῦτ' ἔχειν οὕτω· ἵνα δὲ μὴ ἴδιοσυλέειν ὑμῖν δοκῶ, τίθημι τὸ πρᾶγμα ἐς μέσον γνώμην κελεύων ὑμῶν τὸν βουλόμενον ἀποφαίνεσθαι.



ΠΙΝΑΞ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ

ΤΩΝ

ΠΑΡ' ΗΡΟΔΟΤΩ· ΙΩΝΙΚΩΝ ΤΥΠΩΝ

ἄγω, εὑρίσκεται τούτου μέσ. ἀδό-
ριστ. ἀ. προσάξαντο (ά 190
καὶ ἡ, 20 ἐκ τοῦ προσάγω).
παράδοξος εἶναι καὶ ἡ ἔλλει-
ψις ἐνταῦθα τῆς αὐξήσεως (ὅρ.
ἀνωτέρω § 46).

ἀδειγμένος καὶ ἀδειγμένη; ἀττ. ἀ-
δειφρής, ἀδειλφή.

ἀιθ. λέω, ἀειθεύω, ἀειθλον, ἀε-
θλος, πεντάειθλος, ἀειθλοφρόρος,
ἀττ. ἀθλέω; ἀθλον, κτλ.

ἀέκων, ἀττ. ἄκων.

ἀειδω, ἀττ. ἄδω, καὶ καταειδω,
ἐπαειδω, ὥσαύτως ἀοιδή, ἐ-

παοιδή, ἀεισματο τούναντίον
ὅμως κιθαρωδὸς καὶ συνῳδόν.

ἀείρω, ἀττ. αἴρω[·] ἀερθέντες, ἀ-
ειράμενοι[·] ἀδρ. ἀ. ἡειρα, ἀττ.
ἡρα[·] μετοχ. ἀείρας (ώσαύτως
καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις).

αἰεί, ἀττ. αέι.

αἰρέω, παρακ. ἐνεργ. ἀραιόηνα,
παθ. ἀραιόηματι, ἀραιόημενος[·]

ἡρημένος[·] μετά τῶν συνθέτων.
ἀλλογροέω[·] μετ. ἀλλογρώσας ἐκ

τοῦ ἀλλογνοήσας § 11, Ε'.
ἀραβοάω, ἀδρ. ἀνέβωσας, ἀμβώ-

σας § 11, Ε'.
ἀραιομένω, ίων. ἀντὶ ἀναλίσκω
δαπανῶ.

ἀρά, ἐν συνθέσει πρὸ τῶν συμ-
φώνων β καὶ π μεταβάλλεται
ἔθει ποιητικῷ συγγάνκις εἰς
ἀμ., (§ 10 Α'). ἀμβώσαι, ἀμ-

παύεσθαι, ἀμ. παυστήριος[·] μέ-
νει ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ
ἀμετάβλητος (ἀναβάλλειν, ἀ-
νάβασις, ἀναβιβάζειν, ἀνα-
βλαστάνειν κτλ.).

ἀπαγινέω, ἀττ. ἀπάγω.

ἀπέργω, ἀττ. ἀπείργω.

ἀπεύω, ἀπηγέομαι, ἀπήγημα, ἀ-
πικνέεσθαι, ἀττ. ἀφέψω κτλ.
ἀρρωδέω, καταρρωδέω, ἀρρωδίη,
ἀττ. ὁρρωδέω κτλ.

ἀτέω, ἀττ. ἀτάω, ω.

αὐτίς, αὐτιγενής, ἀττ. αῦθις,
αὐθιγενής.

ἄχρι, μέχρι, ἀττ. ἄχρις, μέχρις.
βαίνω, σχηματίζει ἀδρ. ἀ. ἐν τῇ
ἐνεργητικῇ σημασίᾳ ἐνέθησε
(ά. 46), ἀνέθησε, (ά. 80).

παρκ. συμβεβάναι (γ', 146).
βάθρακος, ἀττ. βάτραχος.

βιάσομαι, ἀττ. βιάζομαι[·] βιώ-
μενον, βιωθείς.

βιοσσός, ἀττ. βιθός.

βιωθέω, ἀττ. βιοθέω § 11, Ε'.
βιῶσαι, ἐβιώσθη, παρκ. μετ. βε-

βωμένα, ἀττ. βιῆσαι κτλ.
γίγνομαι, γινώσκω, ἀττ. γίγνο-

μαι, γιγνώσκω.
δείκνυμι, περὶ τῶν τύπων αὐτοῦ
τῶν μετά τοῦ ε· § 62.

δένδρεος, ἀττ. δένδρον ἢ δέν-
δρος § 36, σημ.

δημιουργός, ἀττ. δημιουργός.
διξός, τριξός, ἀττ. διεσός, τρισσός.

δύνασθαι, παρτ. ἐδυνάμην (όμοίως εμελλον, ἐδουλόμην) ἀόρ. ἀ. ἐδυνάσθην, ἀττ. ἤδυντίθην.
δύνη, (ώς δύνομας καὶ αἰτιατικ.), γεν. δυών (οὐχὶ δυοῖν), δοτ. δυοῖσι· ἔν τισι γωρίοις ἀπαντᾷ ἀκλιτον.

ἐθέλω, οὐχὶ σπανίως ὅμως καὶ θέλω.

εἴγεκεν, ἀττ. ἔνεκα·

εἴπαι, ἀπαρέμ., μετοχὴ εἴπας.

Μέσ. ἀόρ. ἀ. εἴπασθαι καὶ σύνθ. ἀπείπασθαι. Πρὸς τούτοις ἀπαντῶσι καὶ οἱ τύποι τοῦ δ'. ἀόρ. εἴπον, εἰπεῖν, εἰπών. Προστακ. πάντοτε εἰπέ, καὶ σύνθ. ἀπειπε, πρόειπε. Παθητ. ἀόρ. ἀ. εἰρέθην (οὐχὶ εἰρήθην ἢ ἐρρήθην).

ἐκεῖνος, ἐκείνως, ἐκεῖθεν, ἐκεῖθι, ἐκεῖσε, οὐχὶ κεῖνος κτλ. ἐκεῖνῷ δὲν ἀπαντᾶ ὁ ἐνεστώς. ἀόρ. ἀ. ἡνεικα (ἀττ. ἡνεγκα). ἐνεῖκαι, ἡνεικάμην, ἐνείκασθαι· παρακ. ἡνειγματι (καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις), ἡνείγθην, ἐνειχθεὶς· προ. φέρω.

ἐπείτε, ἀττ. ἐπεί.

ἐπειτερ, ἀττ. ἐπειτα.

ἐπιστιος, ἀττ. ἐφέστιος § 2, B'.

ἔργειν, (καὶ τὰ σύνθ. ἀπέργειν, ἐξέργειν, ἐσεργύναι κατέργειν) καὶ ἔρκτή, ἀττ. εἰργειν.

ἔρσην, ἀττ. ἄρσην.

ἔς, ἔσω, ἀττ. εἰς, εἴσω (;

ἔσσωρ, ἔσσω, ἀτ. ἥττων, ἥττάω.

ἔωθα, καὶ ὑπερσυν. ἔώθεα, ἀττ.

εἴωθα.

ζώω, ζώειν, (καὶ σύνθ. διέζωον, ἐπέζωσε), ἀττ. ζάω, ζῆν.

ἥτις, οὐδέποτε ἔκν· τούναντίον πάν-

τοτε ἐπεάν, οὐδέποτε ἐπήν. θηέομαι, ἀττ. θεάομαι τοῦ ὥρματος τούτου τέσσαρες χρόνοι ἐν χρήσει παρ' Ἡρ. ἐνεστ. τῆς μετ. θηέμενος, παρ. ἐθηεῖτο, ἐθηεῦντο, ἀόρ. ἐθηησάμην, θηησάμενος, μέλ. θηήσεις βραχὺ τὸ φωνῆν φυλάττεται εἰς τὰ θέντρον, θεητής.

θῶμα, θωμάζω, ἀποθωμάζω, ἀτ.

θαῦμα, θαυμάζω. § 14, B'.

ιθύ=καταντικρύ.

ιθύς καὶ ιθέως=αὐτίκα, ἀτ. εύθύν· ώσαύτως ιθύνω, ἀττ. εύθύνω.

ικελος, δὲν τῆς ἐπικῆς ποιήσεως μετηνέχθη εἰς τὸν πεζὸν λόγον τῶν Ἰώνων, καὶ προσίκελος, ἀττ. εἴκελος κτλ.

ιρός, (μεθ' ὅλων τῶν παραγώγων καὶ σύνθετων, ὡς ἱράσθαι ίρεια, ιρήιον, ιρικ, ιρουργίη, ιροφάντης, ιρωσύνη, καλλιρέειν), ἀττ. ιερός κτλ.

ιστιάρ, ιστίη, ιστιπόριον, ἐπίσιος, ἀττ. ἐσιᾶν κτλ. § 2. B'.

κεῖμαι, τὸ ει εἰς τὸ κεῖσθαι καὶ τὰ σύνθετα δ 'Ἡρ. ἀναλύει εἰς εε, εἰς τὰ τέσσαρα ταῦτα. κέσται, ἐκέστο, κεέσθω, κέεσθωι, ὅμως κείμενος περὶ τοῦ κέσται, ἐκέστο ἀντὶ κείνται, ἐκείντο ὅρ. § 50, 6'.

κειρός, ἀττ. κενός.

κῆ, κοῦ, κοῦ, κῶς, κοῖος, κόσος § 17, A'.

κλήγειρ, κλείειν, δοι ἀργαῖοις ἀττ. λέγουσι συγνὰ κλήγειν.

κέκτημαι, οὐχὶ ἔκτημαι.

κίγω, ἀόριστ. ἀ. ἔκυρσα· ὅμως

- καὶ ἐκύρησα, κυρῆσαι (κυρέω). λαγγάρω, μέλλ. λάξομαι, ἀττ. λάξομαι, παρακμ. λέλογχα. Οτιαύτως λάξις, ἀττ. λάξις. λαμβάνω, μέλ. λάμψομαι, ἐνερ. λελάβηκα· παθτ. παρκ. λέλαμψαι, (διαλελαυμένος), ἐλάμφθην· ρηματικὸν λαμπτέος ἀττ. ληπτέος.
- ληδός, ἀττ. λαδός, § 27.
- Μαιῆτις λίμνη, ἀττ. Μαιῶτις λ. μαστός, ἀττ. μαζός.
- μέγαθος, ὑπερεμεγάθης, ἀττ. μέγθος, ὑπερεμεγέθης.
- μεῖς, ἀττ. μήν· αἱ λοιπαὶ πτώσεις κλίνονται κατὰ τὴν ἀττικήν.
- μεμετιμένος, δρα ἵππι. § 65.
- μέρ, ἀττ. μήν· οὕτω μάλιστα ἐν τοῖς τύποις τῶν δρκῶν μὴ μὲν, ἢ μέν.
- μιμηγήσκω, μέμνημαι, προστ. μέμνεο, ἀττ. μέμνησο, ὑπερσ. ἐμεμνέατο, ἀντὶ μέμνητο.
- μογής, ἀττ. μόλις.
- μοῖρος καὶ πάντα τὰ παράγωγα καὶ σύνθετα· μουνώνω, μουναρχέω,-ία, μουνογενής, μουνόκωλος καὶ τινα ἄλλα, ἀττ. μόνος κτλ.
- τέω, τοῦ ἐνεστ. παρ' Ἀττικοῖς οὐδὲν πάραδειγμα, δύο παρ' Ἡροδότῳ· ἐπινέουσι δ'. 62 καὶ περινέειν §. 80. σχηματίζεται κανονικῶς ἔνησα, νῆσαι, νῆσας· καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις (περινήσας, συνένησε), παρκ. συννενεαται ἀντὶ συννένηνται.
- τηῆς, ἀττ. ναὸς § 27.
- τηῆς, ἀττ. ναῦς, § 30.
- τοέω, ἀόρ. νοῆσαι, παρκ. νενδημαι, Ἰων. νῶσαι, νένωμαι § 11 Β'.
- τοῦσσος, νουσέω, ἀτ. νόσος, νοσέω. ὀδμὴ, ἀττ. ὀδμή.
- ὅδωρ, ἀττ. ὁδούς.
- οἶκα, ἀττ. ξοικα· οἰκε, οἰκασι, οἰκώς, οἰκός (ἐπίεργμα οἰκότως, ἀττ. εἰκότως).
- δρτή, δρτάζω, ἀττ. ἔορτή, ἔορτάζω.
- οὔδαμός, μηδαμός, ἀττ. οὐδείς, μηδείς. Ἀμφότερα ἀπαντῶσιν ἐν τῷ πληθυντικῷ μόνον. Τὰ οὐδέτερα πληθυντικά· οὐδαμά, μηδαμά, συγχρόνως καὶ ἐπιρρήματα.
- οὔρομα, καὶ τὰ τούτου παράγωγα (ούνομάζειν, ούνομαζίνειν), ούνομαστός), διὰ τοῦ ου (§ 7, Β'). ἀττ. ονομα, ονομάζω κλ. ἀλλ' εἰς τὰ κύρια φυλάττεται τὸ ο· Ὄνομάκριτος ζ'. 6 καὶ δνομαστός §. 127.
- οὔρος, τό, ἀττ. τὸ δρος.
- οὔρος, δ, καὶ τὰ τούτου παράγωγα καὶ σύνθετα (ούριζειν, ούρισμα, ούμουρος, πρόσουρος, προσόμουρος) διὰ τοῦ ου, ἀτ. δ δρος· § 7, Β'.
- οὔρος, δ=ἄνεμος οὔριος δ' 63.
- οὕτω, οὐ μόνον πρὸ συμφώνου, ἀλλὰ καὶ φωνήντος.
- παύομαι, πέπαυμαι, ὑπερ. ἐπέπαυτο,-ντο. ἐπαύθην.
- π.λέος, ἐη,-έον, ἀττ. πλέως, α, ων.
- π.λώω, πλώσομαι, ἔπλωσα, ἀττ. πλέω, πλεύσομαι κτλ.
- π.λέων, ἀττ. πλείων.
- πολιήτης, γενικ. πλήθην. πολιη-

τέων ἀ. 96, ἀττ. πολίτης. πολλὸς, πολλή, πολλόν, ἀτ. πολύς, πολλή, πολὺ § 37, ἀ. ἐ. Τὰ σύνθετα σχηματίζονται παρ' Ἡροδότῳ ἐκ τοῦ πολὺς καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ πουλύς πολυάργυρος, πολυαρκής, πολύγονος, πολύχαρπος. πτώσσω, ἀττ. πτήσσω. γέεθρος, ἀναλελυμένος τύπος, ἀττ. φείθρον. ἥγιδιος, ἀττ. ἥφιδιος. σμικρός, παρ' Ἡρδ. οὐχὶ μικρός. σόος, ἀττ. σῶος. σταθμοῦσθαι, ἀντὶ σταθμᾶσθαι λέγουσιν οἱ Ἰωνεῖς, καὶ ἐνίστεται τὸ ἡττᾶν εἰς ἑσσοῦν μετεκβάλλουσιν· θέεν σταθμώσασθαι. στεινός, οἱ Ἰωνεῖς λέγουσιν ἀντὶ στενός, ώς κεινός ἀντὶ κενός. Παρ' Ἡροδ. καὶ συγκ. στεινότερος, καὶ σύνθ. στεινοπόρος. σὺν οὐδέποτε ξύν, δοιάρχαιοι ἀττικοὶ ἐν οἷς καὶ Θουκυδίδης μετεχειρίσθησαν. τάμιρω, (μετὰ τῶν συνθέτων ἀποτάμνω, διατάμνω, περιτάμνω, συντάμνω) ἀττ. τέμνω. τράπω, ἀττ. τρέπω· ὅμως μέλ. τρέψω, ἀρρ. ἀ. ἔτρεψα. ταξιάρχης καὶ τὰ ὅμοια ὀνόματα, ἀ εἰς αργός οἱ ἀρχαιότεροι ἀττικοὶ ἐσχημάτιζον, δοτούσθησαν, φαίνεται, ἀρχῆς διότι λέγει ταξιάρχεων, στρατάρχης, στρατάρχεως, χιλιάρχας, μυριάρχας, ἑκατοντάρχας.

τέσσερες, τέσσερα ἀντὶ τέσσερες, τέσσαρα λέγουσιν οἱ Ἰωνεῖς. τρῶμα, καὶ τὰ παράγωγα τρωματίνες, τρωματίζω κτλ. ἀντὶ τραῦμα κτλ. ὕελος, ἀττ. ὕαλος. ὑπώρεα, ης, ἀττ. ὑπώρεια. ὑπώρεος, ἐη, ον ἀττ. ὑπώρειος. ὅς, μᾶλλον ἢ σύς παρ' Ἡροδ. φέρω, μέλ. οἴσω, οἴσομαι, ἀρρ. ἀ. οἴσα, ἀπαρέμ. οἴσαι, ἀλλὰ καὶ ἡνεικα, ἐνεῖκαι, ἡνεικάμην, ἡνειγματι, ἡνειχθην, ἐνειχθείς. (Οἱ ἀττ. ἀρρ. ἡνεγκα καὶ ἡνεγκον δὲν είναι ἐν παρ' Ἡρδ.). Οὕτω καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις. γρύλακος, ἀττ. φύλαξ. γείρ, χειρός, χειρί, χείρες, χειρῶν, χείρας, καὶ χερός, χερὶ κλ. προτιμητέα ἡ διὰ διφθόγγου γραφή, ἡτις ἄνευ ἀμφιθολίας εἰς τὰ σύνθετα χειροποίητος, χειροτέχνης, χειρῶνας. γράω, καὶ χράμαι συναιροῦνται εἰς αὐτοῦ ταῖς, ἐχράτο, χράσθω, χράσθων, ἀττ. εἰς τὴν χρῆσθαι, χρῆται κτλ. Τὸ δε ω ἀναλύουσιν εἰς εο τὴν εω. χρέονται καὶ ὑποτ. χρέωνται, ἐχρέοντο, χρεώμενος (ἢ κάλλιον χρεόμενος) ἀντὶ χρῶνται, ἐχρέωντο κτλ. ὥρη, γῶν, ἀττ. οὖν, γοῦν. ὥρη, = φροντίς, ἐπιμέλεια. ὥρη, = ὥρη.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΗΡΟΔΟΤΟΥ.

Ι. ΠΟΙΚΙΛΑ.

Α'. Προσέμνιον.

Ηροδότου¹ Ἀλικαρνησσέος ιστορίης ἀπόδεξις² ἦδε³, ὡς μήτε τὰ γενόμενα ἐξ⁴ ἀνθρώπων τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα⁵ γένηται, μήτε ἔργα μεγάλα τε καὶ θιωμαστά⁶, τὰ μὲν "Ελλήσι"⁷, τὰ δὲ βαρβάροις ἀποδεχθέντα, ἀκλέα γένηται, τὰ τε ἄλλα καὶ δι' ἣν αἰτίην ἐπολέμησαν ἀλλήλοιςι.

1. Περισέων μέν νυν οἱ λόγιοι⁸ Φοίνικας αἰτίους φασὶ γενέσθαι τῆς διαφορῆς⁹ τούτους γὰρ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης ἀπικομένους⁹ ἐπὶ τὴν δέ¹⁰ τὴν θάλασσαν καὶ οἰκήσαντας τοῦτον τὸν χῶρον, τὸν καὶ νῦν οἰκέουσι, αὐτίκα ναυτιλίησι μακρῆσι ἐπιθέσθαι, ἀπαγινέοντας¹¹ δὲ φορτία Αἰγύπτια τε καὶ Ἀσσύρια τῇ τε ἄλλῃ ἐσαπικνέεσθαι καὶ δὴ καὶ ἐς "Αργος. Τὸ δὲ "Αργος τοῦτον τὸν χρόνον προεῖχε ἀπασι τῶν¹² ἐν τῇ νῦν Ἐλλάδι καλεομένη χώρῃ.¹³ Απικομένους δὲ τοὺς Φοίνικας ἐς δὴ τὸ "Αργος τοῦτο διατίθεσθαι¹³ τὸν φόρτον. Πέμπτη δὲ ἡ ἔκτη ἡμέρῃ ἀπ' ἧς¹⁴ ἀπίκοντο, ἔξεμπολημένων¹⁵ σφι σχεδὸν πάντων, ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν γυ-

- 1) Σύνηθες παρὰ λογογράφοις τὸ θέτειν ἐν ἀρχῇ τὸ ἔαυτῶν ὄνομα. οὔτω· Ἐκτατίος Μιλήσιος ὡδε μυθέεται· Θουκυδίδης δὲ Ἀθηναῖος. Τὸ δὲ "Αλικ. Ιων. = Ἀκαρνησσέως. 2) Διάλεκ. § 14, Α'. γ'. = ἀπόδεξις. 3) = ἦδε ἐστι ἀπόδ. ιστορ. Ἡρ. Ἀλ. 4) Ποιητ. αἴτιον = ὑπό. οὔτω· τὸ προσταχθὲν ἐκ τοῦ Κύρου. 5) Ἐκ τοῦ ἐξιέναι· μεταφορὰ ἐκ τῶν χρωμάτων 6) Διάλ. 14, Β'. 7) Ἀντὶ τῆς ύπο καὶ γεν. Περὶ τοῦ πράγματος παρθ. πρὸ τῶν Τρωϊκῶν εὑδέν φαίνεται ἐργασαμένη ἡ Ἐλλάς· δοκεῖ δέ μοι οὐδέ τοῦνομα τοῦτο... διὰ τὸ μηδὲ "Ελληνάς πω ἀντίπαλον εἰς ἐν ὄνομα ἀποκεκρίθαι. Θουκ. ἄ. 4. 8) Λόγιος δὲ τῆς ιστορίης ἔμπειρος. Ἡσυχ. 9) Διάλ. 19, Γ'. 10) Τὴν Μεσόγειον· νῆσοι δὲ πᾶσαι, ὅσαι τῆς ἐντὸς θαλάσσης εἰσίνιν αἱ τε Κυκλαδες ἢ Σπαραγίδες ἢ Ιάδες ἢ Ἐγινάδες ἢ Τυρρηνίδες ἢ Γυμνησίαι ἢ ὅσαι ἄλλας ὄνομαζουσιν ἐτέρως περὶ τε Αἰθύην καὶ τὸ Ιόνιον ἢ Αἰγύπτιον ἢ Μυρτίφων ἢ Σικελικὸν ἢ ὅσαι ἄλλα τῆςδε τῆς θαλάσσης ὄνόματα (Ἀπ.). 11) = ἐπάγοντας. 12) Δηλ. πολίων. Τὸ "Αργος τοῦτο προεῖχε ποτε τῶν ἐν τῇ Ἐλλάδι χώρᾳ πόλεων. 13) Τὸ διατίθεσθαι· ἐνταῦθα σημαίνει πρὸς πώλησιν ἐκθέτειν καὶ πωλεῖν. 14) Διάλ. 19, Β'. 15) Ιων. = ἔξεμπολημένων. Τὸ δὲ σφι, Ιων. = αὐτοῖς.

ναῖκας ἄλλας τε πολλὰς καὶ δὴ καὶ τοῦ βασιλέος θυγατέρα· τὸ δὲ οἱ οὐνομα εἶναι, κατὰ τῶντό¹ τὸ καὶ Ἐλληνες λέγουσι, 'Ιοῦν τὴν² Ινάχου. Ταῦτας στάσας καὶ πρύμνην³ τῆς νεὸς ὠνέεσθαι τῶν⁴ φορτίων, τῶν σφι⁴ ἦν θυμὸς⁵ μάλιστα, καὶ τοὺς Φοίνικας διακελευσαμένους ὀρμῆσαι ἐπ' αὐτάς. Τὰς μὲν δὴ πλεῦνας τῶν γυναικῶν ἀποφυγεῖν, τὴν δὲ 'Ιοῦν⁶ σὺν ἄλλησι ἀρπασθῆναι· ἐσθαλομένους⁷ δὲ ἐξ τὴν νέα οἰχεσθαι ἀποπλώντας⁸ ἐπ' Αἴγυπτου.

2. Οὕτω μὲν 'Ιοῦν ἐς Αἴγυπτον ἀπικέσθαι λέγουσι Πέρσαι, οὐκ ὡς Ἐλληνες, καὶ τῶν ἀδικημάτων τοῦτο⁹ πρῶτον ἀρξαι. Μετὰ δὲ ταῦτα Ἐλλήνων τινάς (οὐ γάρ ἔχουσι τούνομα ἀπηγῆσασθαι) φασὶ τῆς Φοίνικης¹⁰ ἐς Τύρον προσσχόντας ἀρπάσαι τοῦ βασιλέος τὴν θυγατέρα Εύρωπην. Εἴησαν δ' ἀν οὗτοι Κρῆτες. Ταῦτα μὲν δὴ ίσα σφι πρός ίσα γενέσθαι· μετὰ δὲ ταῦτα Ἐλληνας αἰτίους τῆς δευτέρης ἀδικίης¹¹ γενέσθαι. Καταπλώσαντας γάρ μακρῷ νηὶ¹² ἐς Αἴλαν τε τὴν Κολχίδα¹³ καὶ ἐπὶ Φᾶσιν ποταμόν, ἐνθεῦτεν¹⁴, διαπρηξαμένους καὶ τὰλλα τῶν εἴνεκεν ἀπίκατο¹⁵, ἀρπάσαι τοῦ βασιλέος¹⁶ τὴν θυγατέρα Μήδειαν. Πέμψαντα δὲ τὸν Κόλχον¹⁷. ἐς τὴν Ἐλλάδα κήρυκα αἰτέειν τε δίκας τῆς ἀρπαγῆς καὶ ἀπατέειν τὴν θυγατέρα τοὺς¹⁸ δὲ ὑποκρίνασθαι¹⁹, ὡς οὐδὲ ἐκεῖνοι 'Ιοῦς²⁰ τῆς Ἀργείης ἔδοσάν σφι δίκας τῆς ἀρπαγῆς· οὐδὲ ὥν²¹ αὐτοὶ δώσειν ἐκείνοισι.

1) =Τὸ αὐτό, δηλ. λέγοντες· Διάλ. 8, Γ'. 2) Ἐνν. θυγατέρα. 3) Ἄντιτθ. τῷ πρώην. 3*) Ἐνν. τινὰ ἢ μέρος τι. 4) Ἰών. =αὐτοῖς. 5) Δηλ. ὠνέεσθαι. 6) Διάλ. 40 σημ. 7) Τοὺς Φοίνικας τὰς γυναῖκας. 8) Διάλ. 2, Γ'. Τὸ δὲ οἰγ. ἀποπλ. εἶδος περιφράσεως· ὡς ὅχετο σεύγων κτλ. 9) Ὅποκείμ. 10) Ἐκ τοῦ ἐς Τύρον. 11) Τῆς ἀρπαγῆς τῆς Μήδειας διὰ τὴν Ἐλένην. 12) Τῆς Ἀργοῦς. Μαχρὶ νῆσες παρ' Ἐλλησιν ἥσαν τὰ πολεμικὰ πλοῖα, στρογγύλα δὲ τὰ εἰς ἐμπόριον χρήσιμα, τὰ ἄλλως φορτηγά. Πρῶτος ὁ Ἰάσων μαχρὶ νηὶ ἐρήσατο ἐν τῇ ἀργοναυτικῇ ἐκστρατείᾳ. 13) Ἐπίθετον· ἡ Αἴτια, πόλις τῆς Κολχίδος· αὐτη ἐπ' ἐσχάτοις κεῖται τῆς οἰκουμένης· ἄλλοι δὲ τὴν γῆν τῆς Κολχίδος ἴδιας αἰαν καλεῖσθαι λεγούσιν· σχολ. εἰς Ἀπολ. 'Ρόδ. καὶ ἔτερα σχόλ. ἡ δὲ Αἴτια ἐνταῦθα ἡ τὴν γῆν ἀπλῶς σημαίνει ἡ ἴδιας τὴν Κολχίδα γῆν οὐτως ἐκάλουν. Οἱ δὲ καὶ πόλιν ἔφασαν Κολχίδας τὴν Αἴτιαν. 14) =Ἐντεῦθεν. Διάλ. 19, Δ'. 15) Ιων. =ἀριγμένοι, ναι, α, ἵσσαι 16) Τοῦ Αἰγάτου. 17) Τὸν διασιλέα τῆς Κολχίδος· οὕτως ὁ Λυδὸς 17, τὸν Μῆδον 163. 18) =Τοὺς Ἐλληνας ἐκ τοῦ εἰς τὴν Ἐλλάδα. 19) =ἀποκρίνασθαι ἐρωτῶντες, εἰ δ' αὐτοὶ ὑποκρίνοντο. Θουκ. 7, 44 ὑποκρίνεσθαι, τὸ ἀποκρίνεσθαι οἱ πλακιοι καὶ ὑποκριτῆς ἐντεῦθεν ὁ ἀποκρινόμενος χορφ. Σουΐδ. 20) Ἐκ τοῦ ἀρπαγῆς. 21) =Οὖν.

3. Δευτέρη δὲ λέγουσι γενεῇ¹ μετὰ ταῦτα Ἀλέξανδρον τὸν Πριάμου ἀκηκοότα ταῦτα ἐθελῆσαι οἱ² ἐκ τῆς Ἑλλάδος δι’ ἀρπα- γῆς γενέσθαι γυναῖκα, ἐπιστάμενον πάντως, διὶ οὐδὲ δώσει δίκας· οὐδὲ γάρ ἔκεινους διδόναι. Οὕτω δὴ ἀρπάσαντος αὐτοῦ Ἐλένην τοῖς Ἑλλησι δόξαι πρῶτον πέμψαντας ἀγγέλους ἀπαιτεέιν τε Ἐλένην καὶ δίκας τῆς ἀρπαγῆς αἰτέειν. τοὺς δὲ³ προστιχομένων⁴ ταῦτα προφέρειν σφι Μῆδείς τὴν ἀρπαγήν, ώς οὐδόντες αὐτοὶ δίκας οὐδὲ ἐκδόντες⁵ ἀπαιτεόντων⁶ βουλούσατο⁷ σφι παρ’ ἄλλων δίκας γίνεσθαι.

4. Μέχρι μὲν ὧν⁸ τούτου ἀρπαγὰς μούνας⁹ εἶναι παρ’ ἄλλη- λων, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου Ἑλληνας δὴ μεγάλως αἰτίους γενέσθαι· προ- τέρους γάρ ἀρξαι στρατεύεσθαι ἐς τὴν Ἀσίην, ἢ σφέας ἐς τὴν Εὐ- ρώπην. Τὸ μέν νυν ἀρπάζειν γυναῖκας ἀνδρῶν ἀδίκων νομίζειν¹⁰ ἔργον εἶναι, τὸ δὲ ἀρπασθεισέων σπουδὴν ποιήσασθαι τιμωρεῖν¹¹ ἀνοήτων¹², τὸ δὲ μηδεμίαν ὡρην¹³ ἀρπασθεισέων σωφρόνων δῆλα¹⁴ γάρ δὴ δτι, εἰ μὴ αὐταὶ ἐβούλοντο, οὐκ ἀν ἡρπάζοντο· σφέας μὲν δὴ τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίης λέγουσι Πέρσαι ἀρπαζομένων τῶν γυ- ναικῶν λόγον οὐδένα ποιήσασθαι, Ἑλληνας δὲ Λακεδαιμονίης εἴ- νεκεν γυναικὸς στόλον¹⁵, μέγαν συναγεῖραι, καὶ ἐπειτεν ἐλθόντας ἐς τὴν Ἀσίην τὴν Πριάμου δύναμιν κατελεῖν¹⁶. ἀπὸ τούτου¹⁷ αἰεὶ ἡγήσασθαι τὸ Ἑλληνικὸν σφίσι εἶναι πολέμιον. τὴν γάρ Ἀσίην καὶ τὰ ἐνοικέοντα ἔθνεα βάρβαρα οἰκητεῦνται¹⁸ οἱ Πέρσαι, τὴν δὲ Εὐρώπην καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἡγέται¹⁹ κεγωρίσθαι.

5. Οὕτω μὲν Πέρσαι λέγουσι γενέσθαι, καὶ διὰ τὴν Ἰλίου ἀ- λωσιν εὑρίσκουσι σφίσι εὖσαν τὴν ἀρχὴν τῆς ἔχθρης τῆς ἐς τοὺς Ἑλληνας²⁰ περὶ δὲ τῆς Ιοῦς οὐκ ὅμοιογέουσι Πέρσης οὕτω Φοίνι-

1) Διελ. 20. 2) Διάλ. 40. 3) Τοὺς Τρῶας (τοὺς βαρβάρους) ἐκ τοῦ Πριάμου. 4) Τῶν Ἑλλήνων. 5) Τὴν Μῆδειαν, 6) Τῶν Κόλχων. 7) Δι- ἀλεκτ. 51, B'.

1) Διάλ. 14, Γ'. 2) Διάλ. 7, Β'. Β'. 3) Δηλ. σφέας (δηλ. οἱ Πέρσαι νομίζουσιν. 4) Είναι ἐπεξήγησις, τοῦ σπουδὴν ποιήσασθαι. 5) Ἐνν. ἔρ- γον εἶναι νομίζειν. 6) = ὥραν φροντίδα ἔχειν, φροντίζειν. 7) Ἄντι δῆ- λον γάρ δή. Ἐλθὼν ἐκ Φρουγῶν Λακεδαιμονίου ἐρῶντας τὸν ὥχετ’ ἔξιναρ- πάτας Ἐλένην. Εὐρ. 8) Στόλος δέ ἐστιν ἐπὶ πρᾶξιν τινὰ πορευόμενον πλήθος εἴτε ἐπὶ νεῶν, εἴτε καὶ πεζῶν· καὶ σχεδὸν ἐπὶ πάσης ὅρμης καὶ μείζονος παρασκευῆς σχολ. Ἀπόλ. Ροδ. 9) = καθελεῖν. 10) Χρονι- κόν. 11) = οἰκειοῦνται. Διάλ. 11, Γ'. καὶ Β'. Α'. Β'. β'. 12) Ηρόκ. τοῦ ἡγέρου.

νικες' οὐ γάρ ἀρπαγῇ σφέας χρησαμένους¹ λέγουσι ἀγαγεῖν αὐτὴν ἐς Αἴγυπτον, ἀλλ' ὡς ἐν τῷ Ἀργεῖ ἐμίσγετο τῷ ναυκλήρῳ τῆς νεός, ἐπειδὴ δὲ ἔμαθε ἔγκυος ἐδύναται, αἰδεομένην τοὺς τοκέας, εὗτω δὴ ἐθελοντὴν αὐτὴν τοῖς Φοίνιξι συνεκπλῶσαι, ὡς ἀν μὴ κατάδηλος γένηται ταῦτα μέν νυν Πέρσαι τε καὶ Φοίνικες λέγουσι· ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτων οὐκ ἔρχομαι ἐξέων² ὡς οὔτω ἥδη λαλῶ πως ταῦτα ἐγένετο, τὸν³ δὲ οἶδα αὐτὸς πρῶτον ὑπάρξαντα ἀδίκων ἔργων ἐς τοὺς Ἑλληνας, τοῦτον σημήνας προβήσομαι ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου, διοιώς μικρὰ καὶ μεγάλα δύστεκτα ἀνθρώπων ἐπεξιώτα γάρ τὸ πάλαι μεγάλα ἦν, τὰ πολλὰ αὐτῶν σμικρὰ γέγονε, τὰ δὲ ἐπ'⁴ ἐμεῦ⁵ ἦν μεγάλα, πρότερον ἦν σμικρά, τὴν ἀνθρωποποίησιν⁶ ὃν ἐπιστάμενος εὑδαιμονίην οὐδαμά ἐν τῷυτῷ⁷ μένουσαν ἐπιμήσομαι ἀμφοτέρων διοιώς (ά. 1—59).

B'. Πῶς Ἀρίων ἐκ θαλάσσης ἐσώθη ὑπὸ δελφῖνος.

23. Ἐτυράννευε δὲ Περιάνδρος¹ Κορίνθου² τῷ δὴ λέγουσι Κορίνθιοι (ὅμολογέουσι δέ σφι Λέσσιοι) ἐν τῷ βίῳ θῶμα μέγιστον παραστῆναι, Ἀρίονα³ τὸν Μηθύμνατον, ἐπὶ δελφῖνος ἐξενειχθέντα⁴ ἐπὶ Ταίναρον, ἐόντα κιθαρῳδὸν τῶν τότε ἐόντων οὐδενὸς δεύτερον⁵, καὶ διθύραμβον πρῶτον ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν ποιήσαντά τε καὶ οὖνομάσαντα καὶ διδάξαντα⁶ ἐν Κορίνθῳ.

24. Τοῦτον τὸν Ἀρίονα λέγουσι, τὸν πολλὸν τοῦ χρόνου διατρίβοντα παρὰ Περιάνδρῳ, ἐπιθυμήσαι πλῶσαι⁷ ἐς Ἰταλίην τε καὶ Σικελίην, ἐργασάμενον δὲ χρήματα μεγάλα ἐθελῆσαι δπίσω ἐς

1) Ἀρ. χρ. = ἀρπάσαντας. 2) Οὕτω ἔρχομαι φράσων, ἔργ. λέξιων. ἔργ. σημανέων. 3) = δὲ ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ τοῦτο. 4) Ἡ ἐπὶ χρόνον=ἐπ' ἐμοῦ=mea etate, mea memoria· τὸ δὲ ἦν=γέγονε. 5) = τὴν ἀνθρωπείαν οὖν εὐδαιμονίαν Διάλ. 11, Β'. Α'. Β'. β'.) 6) = Ἐν ταύτῃ.

1) Περίκλειος οὗτος Κυψέλου (620 — 583), τύραννος τῆς Κορίνθου· τύραννοι ἐγκατεστάθησαν ἐν Σικουνίᾳ, Κορίνθῳ, Ἀθήναις, Σικελίᾳ κλ., διεκρίνοντο δὲ δὲ Περίκλειος, δὲ Πολυκράτης, δὲ Πεισίστρατος καὶ ἄλλοι. 2) Εἰς τὸ ἐτυράννευσε ἀπόδος. 3) Ὁ Ἀρίων ἦν ποιητὴς καὶ μουσικὸς ὁνομαστός· ἐγεννήθη ἐν Μηθύμνῃ, πόλει τῆς νήσου Λέσσου Οὔτος ἐφεύρε τὸν διθύραμβον. 4) = ἐξενειχθέντα· ἐξ = ἐξ τῆς θαλάσσης. 5) Οὐδενὸς κατώτερον· τὸ δὲ οὐδενὸς εἰς τὸ δεύτερον διὰ τὴν συγχριτικὴν αὐτοῦ σημασίαν. 6) Λέγεται ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὡς λέγεται δρᾶμα διδάσκειν = fabulam docere. 7) = πλεῦσαι.

Κόρινθον ἀπικέσθαι. Ὁρμᾶσθαι¹ μὲν νυν ἐκ Τάραντος, πιστεύοντα δὲ οὐδαμοῖσι μᾶλλον ἢ Κορινθίοισι μισθώσασθαι πλοιον ἀνδρῶν Κορινθίων· τοὺς δὲ ἐν τῷ πελάγει ἐπιβουλεύειν τὸν Ἀρίονα ἐκβαλόντας² ἔχειν τὰ χρήματα· τὸν δὲ συνέντα τοῦτο λίσσεσθαι³, χρήματα μὲν προϊέντα σφι, ψυχὴν δὲ παραιτεόμενον⁴. Οὐκ ὅτι δὴ πείθειν αὐτὸν τούτοισι, ἀλλὰ κελεύειν τοὺς πορθμέας ἢ αὐτὸν διαχρᾶσθαι μιν⁵, ὡς ἀν ταφῆς ἐν γῇ τύχῃ, ἢ ἐκπηδᾶν ἐς τὴν θάλασσαν τὴν ταχίστην. Ἀπειληθέντα⁶ δὲ τὸν Ἀρίονα ἐς ἀπορίην παραιτήσασθαι, ἐπειδή σφι οὕτω δοκέοι, περιιδεῖν αὐτὸν ἐν τῇ σκευῇ⁷ πάσῃ στάντα ἐν τοῖσι ἑδωλίοισι⁸ ἀείσας· ἀείσας δὲ ὑπεδέχετο ἐωυτὸν κατεργάσεσθαι. Καὶ τοῖσι ἐσελθεῖν γάρ ἥδονὴν εἰ μέλλοιεν ἀκούσεσθαι τοῦ ἀρίστου ἀνθρώπων ἀοιδοῦ, ἀναγωρῆσαι ἐκ τῆς πρύμνης ἐς μέσην νέα. Τὸν δὲ ἐνδύντα τε πᾶσαν τὴν σκευὴν καὶ λαβόντα τὴν κιθάρην, στάντα ἐν τοῖσι ἑδωλίοισι διεξελθεῖν νόμον⁹ τὸν ὅρθιον, τελευτέοντος δὲ τοῦ νόμου ρίψαί μιν ἐς τὴν θάλασσαν ἐωυτόν, ὡς εἶχε¹⁰, σὺν τῇ σκευῇ πάσῃ. Καὶ τοὺς μὲν ἀποπλωεῖν ἐς Κόρινθον, τὸν¹¹ δὲ δελφῖνα λέγουσι ὑπολαβόντα ἐξενεῖκαι ἐπὶ Ταίναρον. Ἀποθάντα δὲ αὐτὸν χωρέειν ἐς Κόρινθον σὺν τῇ σκευῇ, καὶ ἀπικόμενον ἀπηγέεσθαι¹² πᾶν τὸ γεγονός. Περίανδρον δὲ ὑπὸ ἀπιστίης Ἀρίονα μὲν ἐν φυλακῇ ἔχειν οὐδαμῆ μετιέντα, ἀνακω¹³ δὲ ἔχειν τῶν πορθμέων ὡς δὲ ἄρα παρεῖναι¹⁴ αὐτούς, κληθέντας ἴστορεσθαι, εἴ τι λέγοιεν περὶ Ἀρίονος. Φαρμένων δὲ ἐκείνων, ὡς εἴη τε σῶς περὶ Ἰταλίην καὶ μιν εῦ πρήσσοντα¹⁵ λίποιεγ ἐν Τάραντι, ἐπιφανῆναι σφι τὸν Ἀρίονα, ὕσπερ ἔχων ἐξε-

1) Τοῦτο ὡς καὶ τὰ ἐπόμενα ἀπαρ. ἔξαρτῶνται ἐκ τοῦ λέγουσι. 2) Ἀντὶ ἐκβιλεῖν, ἐκβαλόντας δέ. 3) ποιητικὸν φ. = δεῖσθαι. 4) Ζητοῦντα δὲ τὴν ζωῆν, ἡτοι χάριν διὰ τὴν ζωῆν του. 5) Αὐτὸν = μιν = ἐωυτόν· τὸ δὲ διαχρᾶσθαι = φονεύειν. 6) Ἀπὸ εἰλέω· ἔνωσον μετὰ τοῦ ἐς ἀπορίην. 7) Σκευὴ, ἡ ἐνδυμασία. 8) Ἐδώλια, τὰ τῆς νεώς ζυγά, ἐφ' ὃν οἱ ἐρέσσοντες καθίζονται. 9) Νόμον = βούθιόν, ἀρμονίαν, μουσικήν ἡτοι μελῳδίαν· νόμ. ὅρθιον καλεῖται σματα ἢ ὅμνον εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνας. 10) Κυρίως σημαίνει ὡς ἥτο, χωρὶς νάρκιρέσῃ τι, τ. ἔ. σὺν τῇ σκευῇ πάσῃ. 11) Δηλ. τὸν Ἀρίονα. 12) Ἀφηγεῖσθαι. 13) Ἀν. ἔχειν = ἐπιμελῶς ἔχειν, φροντίζειν. 14) Εἰς πλάγιον λόγον δὲ Ἡρόδ. θέτει ἀπιρέμφατον· εὐθὺς δὲ ἄμα αὐτοὶ ἡσαν παρόντες, ἡτοι ἥλθον. 15) Εὖ πρ. εὐτυχοῦντα· Διάλ. 1, Δ'. 4.

πηδήσει καὶ¹⁶ τοὺς ἐκπλαγέντας οὐκ ᾔχειν ἔτι ἐλεγχομένους ἀρνεσθαι. Ταῦτα μὲν νῦν Κορίνθιοι τε καὶ Λέσβιοι λέγουσι, καὶ Ἀρίονός ἔστι ἀνάθημα χάλκεον¹⁷ οὐ μέγα ἐπὶ Ταινάρῳ, ἐπὶ δελφίνος ἐπεὰν ἄνθρωπος.

Γ'. Σόλων πρὸς Κροῖσον περὶ εὐδαιμονίας διαλέγεται.

29. Ἀπικνέονται¹ ἐς Σάρδις² ἀκμαζούσας πλούτῳ ἄλλοι τε οἱ πάντες³ ἐκ τῆς Ἑλλάδος σορισταὶ⁴, οἱ τοῦτον τὸν γρόνον ἐτύγχανον ἔόντες, ὡς ἔκαστος αὐτῶν ἀπικνέοιτο⁵, καὶ δὴ καὶ⁶ Σόλων ἀνὴρ Ἀθηναῖος, δι; Ἀθηναῖοις νόμους κελεύσασι ποιήσας ἀπεδήμητο ἔτεα δέκα, κατὰ Θεωρίης πρόρασιν ἐκπλάσας, ἵνα δὴ μὴ τινα τῶν νόμων ἀναγκασθῇ λύσαι τῶν⁷ ἔθετο. Αὗτοι γὰρ οὐκ οἷοί τε ἦσαν αὐτὸς ποιῆσαι Ἀθηναῖοι· δρκίοιςι γὰρ μεγάλοισι κατείχοντο δέκα ἔτεα χρήσεσθαι νόμοισι, τοὺς ἃν σφι Σόλων θῆται.

30. Αὐτῶν δὴ ὅν¹ τούτων καὶ τῆς Θεωρίης² ἐκδημήσας ὁ Σόλων εἰνεκεν³ ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο παρὰ "Αμασιν καὶ δὴ καὶ⁴ Σάρδις παρὰ Κροῖσον⁵. Ἀπικόμενος δὲ ἐξεινίζετο⁶ ἐν τοῖσι βασιληίοισι ὑπὸ

16) Καὶ τούς, ὡς καὶ ἔκεινους. 17) Εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος· ὁ Πλυστίας ἀναφέρει τοῦτο τὸ ἐπίγραμμα:

"Ἀθανάτων πομπαῖσι Ἀρίονα, Κύκλωνος υῖόν.

"Ἐκ Σικελοῦ πελάγους σῶσεν δχῆμα τόδε.

1) = ἀρικνοῦνται. 2) Αἱ Σάρδεις, μητρόπολις τῆς Λυδίας, ἥκμαζον κατὰ τὰ πλούτη, καὶ προστήρχοντο πολλοὶ σοφοὶ ἐκ τῆς Ἑλλάδος. 3) Οἱ τότε ἀκμάζοντες. 4) Σοριστάς ὁ Ἡρόδ. καλεῖ τοὺς σοφούς, τοὺς πεπιτιδευμένους, τοὺς ἐπὶ σοφίᾳ πρωτεύοντας. 5) Ἀντὶ ἄλλος ἄλλω γρόνω καὶ τρόπῳ· οὕτω καὶ Θουκ. ἀ. 15 ὡς ἔκαστοι οἱ ἀστυγείτονες ἐπολέμουν. 6) Τὸ καὶ δὴ καὶ συντελεῖτε; δηλωσιν περιστάσεώς τινος ἐξεχούσης κατίαντιθεσιν πρὸς ἄλλην· δι; ὁ κατέται πολλάκις μετὰ τὸ ἄλλος, πολλάκις. 7) = ὄν. 8) δηλ. λύσαι τοὺς νόμους.

1) = οὖν. 2) Ἰστορίες. 3) Ἰων. = ἔνεκα. 4) Ὁ Πλούταρχος ἐν β'. Σόλ. § 27 περὶ τῆς ὄμιλίας ταύτης λέγει τάδε. «Τὴν δὲ πρὸς Κροῖσον ἐντευξῖν αὐτοῦ δοκοῦσιν ἔνιοι τοῖς γρόνοις ὡς πεπλασμένην ἐλάγχειν. Έγὼ δὲ λόγον ἔνδεξον δοκεῖν αὐτῷ καὶ τοσούτους μάρτυρας ἔχοντα καὶ ὁ μεῖζόν ἐστι πρέποντα τῷ Σόλωνος ἥδει καὶ τῆς ἔκεινου μεγαλοφρούσινης καὶ σοφίας ἄξιον, οὐ μοι δοκεῖ προήσεσθαι γρονικοῖς ἐπιλεγομένοις κανθόσιν, οὓς μυρίοι διερθοῦντες ἔχοι σήμερον εἰς οὐδὲν αὐτοῖς δημολογούμενον δύνανται καταστῆσαι τὰς ἀντιλογίας». Θέτουσι δὲ τὴν μὲν νομοθεσίαν τοῦ Σόλωνος τῷ 594 π. Χρ., Ὁλ. 46. 3, τὴν δὲ εἰς Σάρδεις ἀρξιν τοῦ Σόλωνος τῷ 570 π. Χρ., Ὁλ. 52, 3, καὶ τέλος τὴν τελευτὴν 559 π. Χρ., Ὁλ. 55, 2. 5) Διάλ. 6. β'.

τοῦ Κροίσου^{*} μετὰ δέ⁵, ἡμέρη τρίτη ἡ τετάρτη, κελεύσαντος Κροίσου τὸν Σόλωνα Θεράποντες περιῆγον κατὰ τοὺς Θησαυρούς, καὶ ἐπεδείκνυσαν πάντα ἔσοντα μεγάλα τε καὶ ὄλβια⁶. Θητάμενον⁷ δέ μιν τὰ πάντα καὶ σκεψάμενον⁸, ὡς οἱ κατὰ καιρὸν ἦν, εἶρετο ὁ Κροίσος τάδε· Ξεῖνε Ἀθηναῖς, παρ' ἡμέας γάρ¹⁰ περὶ σέο λόγος ἀπίκται πολλὸς¹¹ καὶ σορίς εἰνεκεν τῆς σῆς καὶ πλάνης, ὡς φιλοσοφέων¹² γῆπν πολλὴν¹³ θεωρίης εἰνεκεν ἐπελήλυθας¹⁴ νῦν ὃν ἡμερος ἐπείρεσθαι μοι ἐπῆλθε, εἴ τινα ἥδη πάντων εἶδες δλβιώτατον. Οὐ μὲν ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων δλβιώτατος ταῦτα ἐπειρώτα, Σόλων δὲ οὐδὲν ὑποθωπεύσας¹⁶, ἀλλὰ τῷ ἔσοντι χρησάμενος¹⁵ λέγει. ΖΩ βασιλεῦ, Τέλλον Ἀθηναῖον. Αποθωμάσας¹⁶ δὲ Κροίσος τὸ λεχθὲν εἶρετο ἐπιστρεφέως¹⁷ Κοίη¹⁸ δὴ κοίνεις Τέλλον εἶναι δλβιώτατον; Οὐ δὲ εἶπε· Τέλλω¹⁹ τοῦτο μὲν τῆς πόλιος εὗ ἡκούση; ²⁰ παῖδες ἡσαν καλοί τε κἀγαθοί, καὶ σρι εἶδε ἄπασι τέκνα ἐκγενόμενα καὶ πάντα παραμείναντα, τοῦτο δὲ²¹ τοῦ βίου εὗ ἥκοντι, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν²², τελευτὴ τοῦ βίου λαμπροτάτη ἐπεγένετο· γενομένης γάρ Ἀθηναίοις μάχης πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ἐν Ἐλευσίνι βωθήσας²³ καὶ τροπὴν ποιήσας τῶν πολεμίων ἀπέθανε κάλλιστα, καὶ μιν Ἀθηναῖοι δημοσίῃ τε ἔθαψαν αὐτοῦ, τῇπερ ἐπεσε, καὶ ἐτίμησαν μεγάλως.

- 6) Τὸ μετὰ δὲ ἐπιρρηματικῶς κεῖται πιορ' Ἡροδότῳ, ὡς καὶ ἀλλας προδίσεις. 7) = πλούσια, εὐδαιμονα. 8) Διάλ. 1, Α'. 3, παρβ. Πίν. ἐν λ. θηγήσομαι. τὸ δὲ μιν =νιν, αὐτόν. 9) Συνήθης παρ' Ἔλλησιν ἡ σύνθεσις συνανύμων λέξεων, ὡς θησαύρους, σκεψάμενον ἀλλὰ τὸ μὲν θεᾶσθαι σημαίνει τὴν θέαν ἐν γένει, τὸ δὲ σκέπτεσθαι τὴν τῶν μερικῶν θεωρίαν. 10) Ο γάρ αἰτιολογεῖ τὰ ἐπόμενα· ἐπῆλθε μοι ἐπείρεσθαι. Τὴν σύνταξιν ταῦτην πολὺ ἀγαπᾷ ὁ Ἡρόδος. ἡ δὲ τάξις τῶν λέξεων ἔχει οὕτω· ἐπῆλθε μοι, ἐπείρεσθαι σε. 11) Πολύς. 12) Λέγεται περὶ παντὸς εἴδους ἐπιστημονικῶν ἀσκολιῶν. 13) τ. ἔ. πολλὰ τῆς γῆς. 14) Ηρδες χάριν λέξις, κολακεύσας. 15) = τὰ ὄντα μετ' ἀληθείας λέξις, ἀληθεῖ λόγῳ χρησάμενος. 16) Αποθωμάσας. 17) Μετ' ἐμράσεως, μετὰ ζωηρότητος. 18) = ποιή γνώμη δηλ. Διάλ. 18, Α'. ἐνταῦθι ὡς ἐπίο. ὡς τὸ ἦ, ταύτη. 19) Μετὰ τοῦ ἡσιν. 20) Τῆς π. εὗ ἥκε=ἐχουσης; κεῖται ἐνίστε μετὰ γεν. πράγματος εὗ ἡκω τινός. Τέλλω τοῦ βίου εὗ ἡκοντι=ἐχοντι. παρβ. πολλοὶ δὲ μετρίως ἔχοντες βίου. 21) Τοῦτο μὲν — τοῦτο δὲ = τὸ μὲν — τὸ δὲ ἐπιρρημ. 22) Ως τὰ πιορ' ἡμῖν =δηλ. ἐστιν, τ. ἔ. ὡς κατὰ τὴν ἡμιστέραν τύχην. 23) = βοηθήσας. Διάλ. 11, Ε'.

31. 'Ως δὲ τὰ κατὰ τὸν Τέλλον¹ προετρέψκετο ὁ Σόλων τὸν Κρότον εἰπας² πολλά τε καὶ ὅλικ³, ἐπειρώτα⁴, τίνα δεύτερον μετ' ἑαυτοῦ θεοῦ, δοκέων πάγχυ δευτερήκια⁵ γῶν οὔσεσθαι. 'Ο δὲ εἰπεῖ Κλέοβην τε καὶ Βίτωνα⁶. Τούτοισι γάρ ἐστι γένος Ἀργείοισι βίοις⁷ τε ἀρκέων ὑπῆν καὶ πρὸς τούτῳ ῥώμη σώματος τοιήδε⁸. ἀεθλοφόροι⁹ τε ἀμφότεροι δύοις; ησκν, καὶ δὴ καὶ λέγεται δῆδε ὁ λόγος¹⁰ ἐούσης δρτῆς¹¹ τῇ "Ηρῃ τοῖσι Ἀργείοισι ἔδει πάντας τὴν μητέρα¹² αὐτῶν ζεύγει κομισθῆναι ἐς τὸ ἱρόν¹³, οἱ δέ σφι βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρεγίνοντο ἐν ὕρῃ ἐκκλησίμενοι¹⁴. δὲ τῇ ὕρῃ οἱ νεωνίκαι ὑποδύντες αὐτοὶ ὑπὸ τὴν ζεύγλην εἰλακον τὴν ἄμαξαν, ἐπὶ τῆς ἄμαξης δέ σφι ὠρέετο ἡ μάτηρ, σταδίους δὲ πέντε καὶ τεσσεράκοντα διακομίσαντες ἀπίκοντο ἐς τὸ ἱρόν. Ταῦτα δέ σφι ποιήσασι καὶ δρθεῖσι ὑπὸ τῆς πανηγύριος¹⁵ τελευτὴ τοῦ βίου ἀρίστη ἐπεγένετο, διέδεξε¹⁶ τε ἐν τούτοισι ὁ Θεός, ὃς ἀμεινον εἴη ἀνθρώπῳ τεθνάναι μᾶλλον¹⁷ ἢ ζώειν¹⁸. Ἀργεῖοι μὲν γάρ παριστάντες ἐμακάριζον τῶν νεωνίκων τὴν ῥώμην, αἱ δὲ Ἀργεῖαι τὴν μητέρα αὐτῶν, οἵων¹⁹ τέκνων ἐκύρησε. 'Η δὲ μάτηρ περιχαρής ἐοῦσα τῷ

1) =Τὰ κατὰ τὸν Τέλ. λέγει προετρέψκετο. 2) Ἰων.=εἰπεῖς 3) Σύνταξις. ὡς δὲ εἰπας τὰ πολλά τε καὶ ὅλικα (γενόμενα) τὰ κατὰ τὸν Τέλλον, ὁ Σόλων τὸν Κροτὸν προετρέψκετο (ἐνν. ἐπειρωτᾶν ἡ πρὸς τὸ ἔρ.) τὸ δὲ πολλά τε καὶ ὅλικα εἶναι κατ' ἐπεικήγησιν προσδιορισμὸς τοῦ κατὰ τὸν Τέλλον. 4) Ὅποι. ἐνν. οὔτος ἡ ὁ Κροτός. 5) Τὸ δεύτερον ἄθλον· τὸ παθεῖν εὖ, πρῶτον ἄθλον εὖ δ' ἀκούειν δευτέρα μοῖρα. Πινδ. Πινθ. 1, 101· τὸ δὲ γῶν = γοῦν. 6) Ἔνν. εἰδον. 7) χρήματα, κοινῶς βιβές. 8) Ὄνομαστοτάτη διηγήσις, περὰ πολλῶν μετὰ τὸν Ἡρόδ. ἀναρερομένη. 'Η ῥώμη ἦτο τοτεκύτη, ὥστε νικῆν ἐν τοῖς ἀγώσι, καὶ οὖσα τε γενέσθαι ἐλκειν τὴν μητέρα ἐφ' ἄμαξης καθιζομένην σταδίους πέντε καὶ τεσσεράκοντα²⁰ παρθ. περὶ τῆς ιστορίας Κικέρ. Τουσκ. 1, 47. 9) Σχῆμα ἀτύνδετον. 10)=χττ. ἑορτή. Καὶ αἱ δύο δοτ. "Ηρῃ τοῖς Ἀργείοισιν ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ δρτῆς ἐούσης=ἐπειδὴ ἑορτὴ ὑπῆρχεν εἰς τοὺς Ἀργείους πρὸς τειμὴν τοῖς "Ἡρας. 11) Ἰέρεισιν οὕτους τῇς "Ἡρας καὶ μὴ δυναμένην κατὰ νόμον νὰ λείπῃ τῶν ιερῶν. 'Εκαλεῖτο δ' αὐτὴ Κυδίππη, κατ' ἄλλους Θεανώ. 12) Διάλ. 11, Δ'. τὸ δὲ ιερὸν δὲν ἦτο ἐν "Ἀργεῖ, ἀλλ' ἐν Μυκήναις. 13)=ἐκκλεισμένοι = τῷ γρόνῳ βιαζόμενοι. 14) Διάλεκτ. 31. =ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ παρόντων. 15)=διέδεξε. 16) Πλεονάζει μετὰ τὸ ἀμεινον. 17)=ζῶν. Διάλ. 8. Λ'. 18) 'Αντὶ δει τούτων τέκνων ἐκ. τὸ ἐκύρησε ποιητ.=ἔτυχε.

τε ἔργῳ καὶ τῇ φήμῃ στᾶται ἀντίον τοῦ ἀγάλματος εὑχετο¹⁹, Κλεόδηι τε καὶ Βίτωνι τοῖσι ἑωυτῆις τέκνοισι, οἵ μιν ἐτίμησαν μεγάλως, δοῦναι τὴν θεόν, τὸ ἀνθρώπῳ τυχεῖν ἄριστόν ἐστι. Μετὰ ταύτην δὲ τὴν εὐχὴν ὡς ἔθυσάν τε καὶ εὐωχήθησαν, κατακοιμηθέντες ἐν αὐτῷ τῷ ἱρῷ²⁰ οἱ νενηίαι οὐκέτι ἀνέστησαν, ἀλλ' ἐν τέλεῃ τούτῳ ἔσχοντο²¹. Ἀργεῖοι δέ σφεων εἰκόνας ποιησάμενοι ἀνέθεσαν ἐς Δελφοὺς ὡς ἀνδρῶν ἀρίστων γενομένων.

32. Σόλων μὲν δὴ εὐδαιμονίης δευτερήια ἔνεμε¹ τούτοισι, Κροῖσος δὲ σπερχθείς² εἶπε³: Ω ξεῖνε Ἀθηναῖς, ἡδὲ⁴ ἥμετέρη εὐδαιμονίη οὗτως τοι ἀπέρριπται⁵ ἐξ τὸ μηδέν, ὃστε οὐδὲ λιμωτέων ἀνδρῶν ἀξίους ἡμέας ἐποίησας; Ο δὲ εἶπε⁶: Ω Κροῖσε, ἐπιστάμενόν⁷ με τὸ θεῖον πᾶν ἐδὼν φθονερόν⁸ τε καὶ ταραχῶδες ἐπειρωτᾶς ἀνθρωπηίων⁹ πρηγμάτων πέρι. Ἐν γάρ τῷ μακρῷ χρόνῳ πολλὰ⁸ μὲν ἔστι λιδεῖν⁹, τὰ μήτις ἔθέλει¹⁰, πολλὰ δὲ καὶ παθεῖν. Εἰς γάρ ἔθδομήκοντα ἔτεα οὖρον τῆς

19) Δηλ. τῆς "Ηρα. 20) = ιερῷ. 21) Ἐνν. τοῦ βίου ἔσχοντο" = τούτου τοῦ θυνάτου ἔτυχον.

1) Ὡς ἀγανοθέτης. 2) Συνώνυμον τοῦ ὄργισθείς, θυμωθείς. 3) Τὸ δέ ἐν ἀρχῇ λόγου αὐξάνει τὴν δύναμιν τῆς ἐρωτήσεως. = ἀλλά! 4) ἀπέρρ. ἐς τὸ μ. = καταρρονεῖται¹ εἰκονικώτερον ὅμως καὶ ἐμφαντικώτερον τούτου. 5) Η ἔννοια τῶν δύο λόγων σαρηνίζεται ἀπὸ τὴν πρόδον τῆς ὄμιλίας. Ο Σόλων δὲν τολμᾷ νὰ ἀποφανθῇ περὶ πραγμάτων ἀνθρωπίνων, ἡξεύρων ὅτι ταῦτα κρέμανται ἐκ τῆς καλῆς ή κακῆς διαθέσεως τῶν θεῶν. 6) = δαιμόνων, ὁ Θεός. Οἱ θεοὶ εἶναι ζηλότυποι εἰς τὴν ὑπεροχὴν αὐτῶν, καὶ φθονοῦσι τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὴν ἀπόδαυσιν τῆς ἀταράγου εὐδαιμονίας, ἡτις ἡθελε κάμη αὐτοὺς ὅμοιοις πρὸς ἐκείνους. Τὴν λιδένα αὐτὴν ἀναχέρει καὶ ὁ Ἡρόδ. λέγων¹ ὅρχες τὰ ὑπερέχοντα ζῶα ὡς κεραυνοῖς ὁ Θεός, οὐδὲ ἐχ φαντάζεσθαι, τὰ δὲ συιχρὰ οὐδὲν μιν κνίζει, ὅρχες δὲ ὡς ἐς οἰκήματα τὰ μέγιστα αἰσὶ καὶ δένδρεα τὰ τοιαῦτ' ἀποσκήπτει τὰ βέλεα² φιλέει γάρ ὁ θεός τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολούειν³ οὐ γάρ ἐχ φρονέειν μέγις ὁ θεός ἀλλοι η ἔντον. (ζ. 10) πιρθ. γ'. 40, ζ'. 46. Ταῦτα ἐναντία εἰς τὴν λιδέαν τοῦ Πλάτωνος θεού λέγει⁴ ὁ φθόνος ἔξω τοῦ θείου χοροῦ ἴσταται. Φιλ. 217α. Τὸ δὲ ταραχῶδες=ταραχῶν αἴτιον. 7)=Ἀνθρωπείαν. 8) Δηλ. τοῦ βίου. Καὶ Σοφ. Φιλ. 80δ πολλὰ γάρ τάδε ἐν τῷ μαχρῷ γένοιτ⁵ ἢν ἀνθρώπων χρόνων Στοθ. εἰ τἄλλα ωφελεῖν ὁ πολὺς εἴωθεν χρόνος ἡμῶν, τό γε φρονεῖν ἀστραλέστερον ποιεῖ. Εὔρ. Ιππ. 232 πολλὰ διδάσκει μ' ὁ πολὺς βίστος. 9) Πολλὰς δυστυχίας, κακά, συμφροδίας. Τὸ δι ἔστι = πίρεστι. 10) = ὁ (τ. ε. λυπηρά, δύστηνα) μήτις ἔθέλει.

ζόπε¹¹ ἀνθρώπῳ προτίθημι. Οὗτοι ἔόντες ἐνιαυτοὶ ἐθδομήκοντα¹² παρέχονται ἡμέρας διηκοσίας καὶ πεντακισχιλίας καὶ δισμυρίας, ἐμβολίου μηνὸς μὴ γνωμένου εἰδὲ δὲ δὴ ἐδελήσει¹³ τοῦ τερον¹⁴ τῶν ἔτεων μηνὶ μαρτύρεον γίνεσθαι, ἵνα δὴ αἱ ὕστεραι συμβαίνωσι παραγινόμεναι ἐς τὸ δέον¹⁵, μῆνες μὲν παρὰ τὰ ἐθδομήκοντα ἔτεα οἱ ἐμβολίμοι γίνονται τριήκοντα πέντε, ἡμέραι δὲ ἐκ τῶν μηνῶν τούτων γίλιαι πεντήκοντα¹⁶. Τούτων τῶν ἀπαξέινων ἡμερέων τῶν ἐς τὰ ἐθδομήκοντα ἔτεα, ἐουσέων πεντήκοντα καὶ διηκοσίων καὶ ἑκατισχιλίων καὶ δισμυρίων¹⁷, ἡ ἐτέρη αὐτέων τῇ ἐτέρῃ ἡμέρῃ¹⁸ τὸ παράπαν οὐδὲν δμοῖον προσάγει πρῆγμα. Οὕτω ἀν, ὁ Κροῖσος, πᾶν¹⁹ ἐστὶ ἀνθρωπὸς συμφορή. Βέμοι δὲ σὺ καὶ πλουτέειν μέγα φαίνεαι καὶ βασιλεὺς εἰναι πολλῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνο δέ, τῷ²⁰ εἰρεό με, οὐ κώσει ἐγὼ λέγω, πρὶν ἀν τελευτήσαντα καλῶς τὸν αἰῶνα πύθωμαι. Οὐ γάρ τοι δέ μέγα πλούσιος μᾶλλον τοῦ ἐπ' ἡμέρην ἔχοντος δλοιώτερός ἐστι, εἰ μὴ οἱ τύχη ἐπίσποιτο πάντα καλὰ ἔχοντα τελευτῆσαι εῦ τὸν βίον²¹. Πολλοὶ μὲν γὰρ ζάπλουτοι ἀνθρώπων ἀνόλθιοι εἰσι, πολλοὶ δὲ μετρίως ἔχοντες βίου²² εὔτυχέες. Ο μὲν²³ δὴ μέγα πλούσιος, ἀνόλθιος δὲ δυοῖς προέχει τοῦ εὔτυχέος μούνον, οὗτος δὲ τοῦ πλουσίου καὶ ἀνολθίου πολλοῖς· δέ μὲν ἐπιθυμίην ἐκτελέσαι καὶ ἀτην μεγάλην προσπεισθεῖσαν ἐνείκαι²⁴ δυνατώτερος, δέ δὲ²⁵ τοισίδε προέχει ἐ-

11) = ζωῆς Διάλεκτ. 8, Α'. 12) Τὸ ἔόντες ἔνωσον μετὰ τοῦ ἐθδομ. 70 ἔτη = 25200 ἡμέραι, 1 ἔτος = 360 ἡμέραι. 13) Τὸν μέλλοντα τοῦ θέλω ὁ Ἡρόδ. λέγει συχνὰ ἀντὶ τοῦ μέλλω εἰδὲ θελήσει, τούτου τελευτήσαντος, ἐς τὴν θυγατέρα ταύτην ἀναβῆναι ἡ τυραννίς· Ιά. 109. 11) = τὸ ἔτερον, θάτερον. τοῦτο τῶν ἔτεων = διὰ τρίτου ἔτους. 15) παρθ. β'. 4. "Ιγα ὁ κύκλος τῶν ὥρέων ἐς τωύτῳ περιών παραγίνεται, 16) $35 \times 30 = 1050$.

17) 70 ἔτη χωρὶς τῶν ἐμβολίμων = 25200 ἡμέραι (360 ἡμ. 1 ἔτ.)
35 ἔτη ἐμβολίμων = $\frac{1050}{26250}$ ἡμέραι
ἀθροισμα = 26250 ἡμέραι

18) τ. ε. ἄλλη ἀλλο προσάγει ἡμέρα. 19) Τὸ οὐδὲ ἐπίρ. τὸ παράπαν, παντας. 20) = δῆρου με, δηλ. εἴς σε δλοιὸν νομίζω, οὐκω (=οὐπω) σε ἐγὼ λέγω. 21) = εἰ μὴ ἐν πᾶσι τοῖς καλοῖς θίνοι. Τὸ ἐπισθει λέγεται παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἴδιας περὶ τῆς μοίρας καὶ τύχης. Ηινδ. Πυθ. τίν δὲ μοῖρ' εύδαιμονίας ἐπεται. 22) Καθὼς τὸ ἡκοντες = μέτριον βίον ἔχοντες. 23) Ο μὲν πλούσιος. 24) = ἐνέγκει. 25) Δηλ. δι μετρίως ἔχων βίον.

κείνου^ο ἄτην μὲν καὶ ἐπιθυμίην οὐκ ὅμοίως δυνατὸς ἐκείνῳ ἐνεῖκαι, ταῦτα δὲ ἡ εὔτυχή^οι ἀπερύκει, ἀπηρος δέ ἐστι, ἀνουσος, ἀπαθής κακῶν, εὔπαιξ, εὔειδής εἰ δὲ πρὸς τούτοις ἔτι τελευτής ει τὸν βίον εὗ²⁶, οὗτος ἐκείνος²⁷, τὸν σὺ ζητεῖς ὀλβίος²⁸ κεκληθεῖς ἄξιός ἐστι· πρὶν δ' ἀν τελευτήσῃ, ἐπισχεῖν μηδὲ καλέειν κω δλειον, ἀλλ' εὔτυχέα. Τὰ πάντα μέν νυν ταῦτα συλλαβεῖν ἀνθρώπον ἐόντα²⁹ ἀδύνατόν ἐστι, ὥσπερ χώρη οὐδεμία καταρκέει πάντα ἑωυτῇ παρέχουσα, ἀλλ' ἀλλο μὲν ἔχει, ἑτέρου δὲ ἐπιδέεται· οὐδὲ ἀν τὰ πλεῖστα ἔχη, ἀρίστη αὕτη· ὃς δὲ³⁰ καὶ ἀνθρώπου σῶμα³¹ ἐν οὐδὲν³² αὐταρκές ἐστι· τὸ μὲν γάρ ἔχει, ἀλλο δὲ ἐνδεές ἐστι. "Ος δ' ἀν αὐτῶν πλεῖστα ἔχων διατελέη καὶ ἔπειτεν τελευτήσῃ εὔγαρίστως³³ τὸν βίον, οὗτος παρ' ἐμοὶ τὸ σύνομα τοῦτο, ὦ βασιλεῦ, δίκαιός ἐστι φέρεσθαι· σκοπέειν δὲ χρὴ παντὸς χρήματος τὴν τελευτήν, καὶ ἀποθίσεται· πολλοῖσι γάρ δὴ ὑποδέξας³⁴ ὀλβον δ θεὸς προρρίζους ἀνέτρεψε.

33. Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ οὐ κως οὔτε ἔχαριζετο¹, οὔτε λόγου μιν ποιησάμενος οὐδενὸς² ἀποπέμπεται, κάρτα δόξας ἀμαθέα εἶναι, δος τὰ παρεόντα ἀγαθὰ μετεῖς τὴν τελευτὴν παντὸς χρήματος δρᾶν ἐκέλευε. Μετὰ δὲ Σόλωνα οἰχόμενον, Ἐλαβε ἐκ θεοῦ νόμεσις³ μεγάλη Κροίσον, ως εἰκάσαι, στι ἐνόμισε ἑωυτὸν εἶναι ἀνθρώπων ἀπάντων ὀλβιώτατον.

Γ'. Turparría Πεισιστράτου.

59. Πεισίστρατος¹ ὁ Ἰπποκράτεος, στασιαζόντων² τῶν παράλων καὶ τῶν ἐκ τοῦ πεδίου Ἀθηναίων, καὶ τῶν³ μὲν προεστεῶτος Με-

26) Ὁ Ἡρόδ. συνειθιζεῖ νὰ τελευτᾷ τὸν λόγον διὰ τοῦ ἔχοντος μείζονα ἔμφασιν. 27) Σύνταξις· οὗτος ἐκείνος ἐστιν ἄξιος κεκλ. ὀλβίος· 28) Ὁλβίος διὰ τοῦ ὅλου βίου μακάριος. Ἡσύχ., 29) Δηλοῖ τὸν περιερισμὸν τοῦ ἀνθρώπου. Εὐρ. ἀπόσ. ἀνθρωπος ὃν οὐδεὶς ἀλλυπος τὸν βίον διήγαγεν. 30) =οὗτος δέ. 31) περίφρασις=ἀνθρωπος. 32) =μηδενὸς ἀλλο μροσθεόμενος. 33) =καλῶς, ἐνδόξως. 34)=ὑποδέξας.

1) =οὐδὲν εἰς χάριν ἔλεγεν, οὐ γαριζόμενος τῷ βασιλεῖ. 2) Μηδενὸς λόγου ἄξια ποιησάμενος. 3) Ἡ θεία ἐκδίκησις τῆς ὑπερηφανείας.

1) Πεισίστρατος ἔη 500—527. 2) Περὶ τῶν τριῶν τούτων στάσεων, παρθ. Πλούτ. ἐν β'. Σόλ. 13, 9, ὅστις καὶ ὀνομάζει αὐτὰς παράλους, πεδιεῖς καὶ διαχρίους (ὑπεραρκίους ὁ Ἡρόδοτος λέγει) ὀνόματα, ἂ δηλοῦσι τοὺς διαφόρους τύπους, εἰς οὓς ἤσαν αἱ στάσεις. 3) Τῶν μὲν τ. ἐ.

γαπλέος τοῦ Ἀλκμέωνος, τῶν δὲ ἐκ τοῦ πεδίου Λυκούργου τοῦ Ἀριστολαΐδεω, καταφρονήσας⁴ τὴν τυραννίδα ἡγειρε τρίτην στάσιν, συλλέξας δὲ στασιώτας καὶ τῷ λόγῳ⁵ τῶν ὑπερακοίων προστὰς μηχανᾶται τοιάδε· τρωματίσας⁶ ἐωսτόν τε καὶ ἡμιόνους ἤλασε ἐς τὴν ἀγορὴν τὸ ζεῦγος ὡς ἐκπεφρυγώς τοὺς ἔχθρούς, οἱ μιν ἐλαύνοντα ἐς ἄγρὸν ἥθελησαν ἀπολέσκι δῆθεν⁷, ἐδέετό⁸ τε τοῦ δήμου φυλακῆς τινος πρὸς αὐτοῦ⁹ κυρῆσαι, πρότερον εὔδοκιμήσας ἐν τῇ πρὸς Μεγχρέας γενομένῃ στρατηγίῃ, Νίσαιαν¹⁰ τε ἐλὼν καὶ ἄλλα ἀποδεξάμενος μεγάλα ἕργα. Ὁ δὲ δῆμος δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐζαπατηθεὶς ἐδωκέ οἱ τῶν ἀστῶν¹¹ καταλέξας ἀνδρας τριποσίους, οἱ δορυφόροι μὲν οὐκ ἐγένοντο Πεισιστράτου, κορυνηφόροι¹² δέ· ξύλων γάρ καρύνας ἔχοντες εἶποντό οἱ δπισθε. Συνεπαναστάντες δὲ οὗτοι ἄμα Πεισιστράτῳ ἔσχον¹³ τὴν ἀκρόπολιν. Ἐνθα δὴ δη Πεισιστρατος ἦρχε Ἀθηναίων, οὗτε τιμᾶς¹⁴ τὰς ἐούσας συνταράξας οὕτε θέσμια¹⁵ μεταλλάξας, ἐπὶ τε τοῖς κατεστεῶσι ἔνεμε¹⁶ τὴν πόλιν κοσμέων καλῶς τε καὶ εὖ.

Μ. μέν, τοῦ υἱοῦ. Ἀλ. ἐστεῶτος πρὸ τῶν περάλων. Δυκ. δέ, υἱοῦ Ἀρ. ἐστεῶται πρὸ τῶν ἐκ τοῦ πεδίου. 4) Εἰς ἀσυνήθη σημασίαν = φρονήσας, ἐρχοθεὶς τῆς τυραννίδος¹⁷ οὔτω καὶ Ἀριστοφ. Σφ. 506 αἰτίαν ἔχω ταῦτα δρᾶν ξυνωμότης ὥν καὶ φρονῶν τυραννίδα. 5) Οὔτω καὶ ὀνόματι, προφάσει καὶ πρόφασιν, πρόσχημα, ἀντιτίθεται τῷ νόῳ, διανοίᾳ, ἀληθέως κτλ. πρόσχημα μὲν ποιεύμενος ὡς ἐπ' Ἀθήνας ἐλαύνει, ἐν νόῳ δὲ ἔχων πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ὑπ' ἐσταψη ποιεύμενος. 7. 157. Τῷ δὲ προστὰς = γενόμενος προστάτης δηλ. ὑπερασπιζόμενος. 6) = τραυματίσας. Διὰλ. 14, Β'. 7) Τὸ δῆθεν κεῖται πολλάκις μετ' εἰρωνείας, πρόφασιν σηματίνον = ὡς αὐτὸς ἔφη. 8) = ἐδέετο. Ὁ Πλάτ. Πολιτ. 8, σελ. 565. Τὸ τυραννικὸν αἴτημα τὸ πολυθρύλητον . . . αἰτεῖν τὸν δῆμον φυλακάς τινας τοῦ σώματος, ἵνα σῶς αὐτοῖς ἢ δὲ τοῦ δῆμου βοηθός. 9) Δηλ. τοῦ δῆμου τὸ δὲ κυρῆσαι ποιητικὸν ἁρ. 10) Τὸν λιμένα τῶν Μεγάρων διὰ μακρῶν τειχῶν συνεδέετο. Θουκ. ἀ. 103. 11) Ἀστῶν ἀνδρας. Ὁ Πλούταρχος λέγει δὲ τὸ πρῶτον ἡσαν 50 τὸν ἡριθμὸν, ἐν β. Σόλων. 39) ἐπειτα ηύξηθησαν ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου. Ὁ Πολύζωνος εἰς στρατ. ἀναφέρει τοὺς τριακοσίους. 12) Οὔτω καλοῦνται ἀπὸ τῆς κορύνης, δι' ἡς εἶναι ὡς πλισμένοι ὡς στρατιῶται. 13) = κατέλαβον. 14) Τὰ τῶν ἀρχόντων ἀξιώματα· τὰ ὑπὸ τοῦ Σόλωνος εἰσχθέντα. 15) = νέμους· ταῦτα μαρτυρεῖ καὶ Πλούτ. β'. Σόλ. 31. 16) Καὶ αἱ δύο λέξεις εἶναι σχεδὸν συνώνυμοι. Κοσμεῖν παρ' Ομ. ἀντὶ τοῦ διετάττειν. ἐπὶ τε . . . κατεστ. τ. ἔ. πάν-

60. Μετὰ δὲ οὐ πολλὸν¹ χρόνον τῷυτὸ φρονήσαντες² εἰ τε τοῦ Μεγακλέος στασιῶται καὶ οἱ τοῦ Δυκούργου ἔξελαύνουσί μιν· οὕτω μὲν Πεισίστρατος ἔσχε τὸ πρῶτον Ἀθήνας, καὶ τὴν τυραννίδα οὐ κω κάρτε ἐρριζωμένην ἔχων ἀπέδαλε, οἱ δὲ ἔξελάσαντες Πεισίστρατον αὗτις ἐκ νέης ἐπ' ἀλλήλοισι ἐστασίασαν. Περιελαύνομενος³ δὲ τῇ στάσι δι Μεγακλέης ἐπεκηρυκεύετο⁴ Πεισίστράτῳ, εἰ βιβύλοιστο οἱ τὴν θυγατέρα⁵ ἔχειν γυναικα ἐπὶ τῇ τυραννίδι. Ἐνδεξαμένου δὲ τὸν λόγον⁶ καὶ διμολογήσαντος ἐπὶ τούτοις Πεισίστράτου μηχανέονται⁷ δὴ ἐπὶ τῇ κατόδῳ⁸ πρήγμα εὑηθέστατον⁹, ὡς ἐγὼ εὑρίσκω¹⁰, μηκρῷ, ἐπεὶ γε ἀπεκρίθη ἐκ παλαιτέρου τοῦ βρεράρου ἔθνεος τὸ Ἑλληνικὸν ἐδὸν καὶ δεξιώτερον καὶ εὐηθίστης ἥλιθίου¹¹ ἀπηλλαγμένην μᾶλλον, εἰ καὶ τότε γε εὗτοι ἐν Ἀθηναίοις τοῖσι πρώτοισι λεγομένοισι εἶναι Ἑλλήνων σοφίην μηχανέονται τοιάδε. Ἐν τῷ δήμῳ τῷ Ηπικαινεῖ ἦν γυνή, τῇ οὔνομα ἦν Φύη¹², μέγαθος ἀπὸ τεσσέρων πηγέων ἀπολείπουσα τρεῖς δακτύλους¹³ καὶ ἀλλως εὐειδῆς. Ταῦτην τὴν γυναικα σκευάσαντες πικνοπλίῃ, ἐς ἄρμα ἐσβιβάσαντες καὶ προδέξαντες¹⁴ σχῆμα¹⁵, οἵον τι ἔμελλε εὐπρεπέστατον φανέσθαι ἔχουσα, ἥλκυνον ἐς τὸ ἄστυ, προδρόμους κάρυκας προπέμψαντες, οἱ τὰ ἐντεταλμένα ἥγορευον

τα φυλάττων τὰ καθετῶτα. Ἡ δὲ ἐπὶ μετὰ δοτ. σημαίνει συνθήκην.

1) = πολύν, τὸ 555. 2) Τῷυτὸ φρ. = συμφρονήσαντες, ήτοι διμονοήσαντες. 3) = ταρασσόμενος, διυκόμενος. Τὸ δὲ στάτι δοτ. Διάλ. 31. 4) "Ἐπειμψε κήρυκας. 5) οἱ τὴν θυγατέρα. = τὴν ἐκυτοῦ θυγατέρα (τὴν Μεγακλέους). Οἱ Ἱωνες συνειθίζουσι νῦ μεταχειρίζωνται τὴν δοτικὴν τῆς ἀντωνυμίας ἀντὶ τῆς γενεκῆς. 6) Τὴν προσβληθεῖσαν συμφωνίαν. 7) = μηχανῶνται. Διάλ. 52, Α'. 8) Διάλ. 19, Β'. Ἡ ἐπὶ εἰς δηλωσιν σκοποῦ = ἔνεκα. Κάθοδος δὲ λέγεται ἡ ἐπάνοδος ἐξορίστου, εἰς τὴν πιτρίδα. 9) Ἀνοητότατον, μωρότατον. 10) = νομίζω, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. 11) Τοὺς μὲν πλεῖστον μέρος αὐτῆς (τῆς ἀρροσύνης) ἔχοντας μαινομένους καλούμενον, τοὺς δὲ ὀλίγον ἔλαττον ἥλιθίους τε καὶ ἐμβροντήτους. Πλάτ. Ἀλκ. β'. Τὸ δὲ εἰ = ὅτι. 12) Τὴν κατίγουσαν Πεισίστρατον ἐπὶ τὴν τυραννίδα, ὡς Ἀθηνᾶς Σωτείρας εἴδος ἔχουσαν καλὴν φρεσι γεγονέναι, ήτις καὶ τῇ θεῷ εἰκεστο τὴν μορρήν. Στεφχνόπωλις δὲ ἦν¹⁶ καὶ αὐτὴν ἔξεδωκε πρὸς γέμου κοινωνίαν ὁ Πεισίστρατος. Ἰππάρχω τῷ οἰ. 13, 89. 13) "Πτοι μέγεθος ἔχουσα ἀπολεῖπον τρεῖς δακτ. ἀπὸ μεσ. πήχ. 14) Προσάψαντες, προσδήσαντες. 15) Δηλ. ἐν σχήματι, ὃ ἔχουσα εὐπρεπέστατον (ἐπίρρ.) φαν. ἔμελλε οἵον τι = ὡς.

ἔς τὸ ἄστυ ἀπικόμενοι, λέγοντες τοιάδε· Ὡ οὐ Αθηναῖοι, δέκεσθε¹⁶ ἀγαθῷ νόῳ Πεισίστρατον, τὸν αὐτὴν οὐ Αθηναίην τιμήσασα ἀνθρώπων μάλιστα κατάγει¹⁷ ἐς τὴν ἐωυτῆς ἀκρόπολιν. Οἱ μὲν δὴ ταῦτα διαφοιτέοντες ἔλεγον, αὐτίκα δὲ ἐς τε τοὺς δήμους φέτις¹⁸ ἀπίκετο, ὡς οὐ Αθηναίην Πεισίστρατον κατάγει, καὶ ἐν τῷ ἀστεῖ πειθόμενοι τὴν γυναικαν εἶναι αὐτὴν τὴν θεὸν προτεύχοντό τε τὴν ἀνθρωπὸν καὶ ἐδέκοντο¹⁹ Πεισίστρατον.

61. Απολαβὼν δὲ τὴν τυρχνίδα τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ δι Πεισίστρατος κατὰ τὴν ὄμολογίην τὴν πρὸς Μεγακλέα γενομένην γαμέει¹ τοῦ Μεγακλέος τὴν θυγατέρα. Οἷς² δὲ παῖδων τέ οἱ ὑπαρχόντων νεηνιέων³ καὶ λεγομένων ἐναγέων⁴ εἶναι τῶν Αλκμαιωνιδέων, οὐ βουλόμενός οἱ γενέσθαι ἐκ τῆς νεογάμου γυναικὸς τέκνα ἐμίσγετο οἱ οὐ κατὰ νόμον⁵. Τὰ μέν νυν πρῶτα ἔκρυπτε ταῦτα η γυνή, μετὰ δέ, εἴτε ἴστορεύσῃ εἴτε καὶ οὖ, φράζει τῇ ἐωτῇς μητρί, η δὲ τῷ ἀνδρὶ. Τὸν δὲ δεινόν τι ἐσχε⁶ ἀτιμάζεσθαι πρὸς⁷ Πεισίστρατον. Οργῇ δέ, ὡς εἰχε⁸, καταλλάσσετο τὴν ἔγθρην⁹ τοῖς στασιώτησι μαθὼν δὲ δι Πεισίστρατος τὰ ποιεύμενα¹⁰ ἐπ' ἐωυτῷ ἀπαλλάσσετο ἐκ τῆς χώρης τὸ παράπαν, ἀπικόμενος δὲ ἐς Ἐρέτριαν¹¹ ἔβουλεύετο ἀμφὶ τοῖς παισι. Ἰππίεω δὲ γνώμην νικάσαντος ἀνακτᾶσθαι δύσιω¹² τὴν τυρχνίδα, ἐνθαῦτα ἥγειρον δωτί-

16) = δέχεσθε. Διάλεκτ. 19, Γ'. 17) Ἐπὶ φυγάδων λέγεται. 18) = φῆμη. 19) = ἐδέχοντο, Διάλ. 19, Γ'.

1) Τὸ μὲν ἐνεργ. περὶ ἀνδρός, τὸ δὲ μέσον περὶ γυναικὸς λέγεται, ητις εἰς γάμον ἀγεται, ητοι ὑπανθρεύεται. 2) Μετὰ μετοχῆς, ὡς παρ' Ἀττ. τὸ ἄτε, παρ' Ἡροδ. ἐνίστε φυνερόνει τὴν αἰτίαν· οὕτω καὶ οὐκ δὲ ὅμιλου πολλοῦ ἐργαζομένου, ἦνετο τὸ ἔργον. ἀ. 189. 3) Ο Πεισίστρατος εἰχε τρεῖς παῖδες· τὸν Ἰππίαν, τὸν Ἰππιχρόν, καὶ Θεσσαλόν. 4) Παρβ. ἐ. 70, καὶ Θουκ. ἀ. 126. 5) Τὴν φράσιν ταύτην δι Οὐλπ. (Δημ. κ. Μηδ.) λέγει γράμμενος αὐτῇ παρὰ φύσιν. 6) Αντὶ τοῦ ἀτιμάζεσθαι ἐλύπει αὐτόν. 7) Ή πρὸς μετὰ γεν. εἰς ἐξήγησιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου σπανίως κεῖται παρὰ πεζοῖς, ἐνίστε δὲ παρ' Ἡροδ. καὶ Ὁμήρω. 8) = ὡς ητο ὁργισμένος. Τὸ ἔχω μετὰ γεν. καὶ δοτ. φανερόνει διάθεσίν τινα, ητις συνοδεύει τὴν ἀμέσως ἀχολουθοῦσαν πρᾶξιν η γίνεται αἰτία αὐτῆς. 9) Τ. ἐ. διηγλάσσετο, διαλλαγής ἐποιεῖτο πρὸς τεὺς στασιώτας τρόπον τινά, κατήλλαξε τὴν ἔγθραν ἀντὶ τῆς φιλίας. 10) = ποιούμενα 11) Τὴν Εύδοξην Ἐρέτρειαν, ἐπειδὴ ἐκ τῆς Εύδοιας ἀναχωρήσας δι Πεισίστρατος εἰσῆθεν εἰς τὴν Ἀτικήν. 12) = πάλιν.

νας¹³ ἐκ τῶν πολίων, αἵτινές σφι προαιδέοντό¹⁴ κού τι. Πολλῶν δὲ μεγάλα παρασχόντων χρήματα Θηθαῖοι ὑπερεβάλοντο τῇ δόσι τῶν χρυμάτων· μετὰ δέ, οὐ πολλῷ λόγῳ εἰπεῖν¹⁵, χρόνος διέφυ¹⁶ καὶ πάντα σφι ἐξήρτυτο ἐς τὴν κάτοδον. Καὶ γάρ Ἀργεῖοι μισθωτοὶ ἀπίκοντο ἐκ Πελοποννήσου, καὶ Νέξιοις σφι ἀνὴρ ἀπιγμένος ἐθελοντής, τῷ οὖνομᾳ ἦν Δύγδαμις, προθυμίην πλείστην παρείχετο, κομίσας καὶ χρήματα καὶ ἄνδρας.

62. Ἐξ Ἐρετρίης δὲ ὁρμηθέντες διὰ ἐνδεκάτου ἔτεος¹⁷ ἀπίκοντο δῆσσοι· καὶ πρῶτον τῆς Ἀττικῆς ἵσχουσι¹⁸ Μαραθῶνα. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χώρῳ σφι στρατοπεδουμένοισι¹⁹ οἱ τε ἐκ τοῦ ἀστεος στασιῶται²⁰ ἀπίκοντο, ἄλλοι τε ἐκ τῶν δήμων προσέφρενον, τοῖσι ή τυραννίς πρὸ²¹ ἐλευθερίης ἦν ἀσπαστότερον²². Οὗτοι μὲν δὴ συνηλίζοντο²³. Ἀθηναίων δὲ οἱ ἐκ τοῦ ἀστεος, ἕως μὲν Πεισίστρατος τὰ χρήματα ἤγειρον, καὶ μετατίξ²⁴ ώς ἔσχε Μαραθῶνα, λόγον οὐδένα εἶχον, ἐπείτε δὲ ἐπύθοντο ἐκ τοῦ Μαραθῶνος αὐτὸν πορεύεσθαι ἐπὶ τὸ ἄστυ, οὕτω δὴ βωθέουσι²⁵ ἐπ' αὐτόν. Καὶ οὗτοί τε πανστρατιῇ ἤτισαν ἐπὶ τοὺς κατιόντας²⁶ καὶ οἱ ἀμφὶ Πεισίστρατον, ώς ὁρμηθέντες²⁷ ἐκ Μαραθῶνός ἤτισαν ἐπὶ τὸ ἄστυ, ἐς τῶντὸ συνιόντες²⁸ ἀπικνέονται ἐπὶ Παλληνίδος Ἀθηναίης ἱρού²⁹, καὶ ἀντία ἔθεντο

13) Ἰων. καὶ ποιητικὸν = δωρεάς, δόσεις. 14) Προαιδεῖσθαι, γάριν προσφέρειν τινὶ τῆς εὐεργεσίας, ἦν εὐηργετήθη, ἐνεκρ. 15) Τὸ ἀπαρ. κεῖται ἀπολύτως ως εἰς τὰς φράσεις³⁰ ώς εἰπεῖν, λόγῳ εἰπεῖν, ἐνὶ πάντα συλλαβθέντα εἰπαί, ώς δοκέειν, δοκέειν ἐμοί. 16) Καινός τρόπος τοῦ λέγειν = ἐπέρασεν ἐν τῷ μεταξὺ ἀρχετὸς χρόνος (καιρός), χρόνου διελθόντος. Ἀντὶ τοῦ διέφυ σύνηθες εἴναι τὸ διέρχεσθαι, διαγίγνεσθαι.

1) Τὸ ἐνδέκατον ἔτος ή μᾶλλον ἐντὸς τοῦ ἐνδ. ἔτους, ἐξ οὐ δηλ. ἐξ Ἀθηνῶν εἰχε διωχθῆ. Ἡ δὲ διὰ σημαίνει διάστημα χρόνου. 2) Καταλαμβάνονται. 3) Ἀπόδος εἰς τὴν δοτ. σφι. 4) Οἱ παλαιοὶ αὐτοῦ ὀπαδοί· τὸ δὲ προσέφρενον = συνέρρεον, συνηθροίζοντο. 5) Ἡ πρὸ καὶ ἀντὶ μετὰ τοῦ συγχριτικοῦ κεῖται πολλάκις ἀντὶ τοῦ ἡ· πρὸ τούτων τῶν κακῶν ἡμῖν δὲ κρείσσον καὶ ὅτιῶν ἀλλο παθέειν ἐστί. Ὄμοιώς καὶ παρ' Ἀττικοῖς. 6) Πολλάκις τίθεται κατηγ. οὐδ. γέν. 7) Ἀλιζεῖν ἀντὶ τοῦ ἀγείρειν, ἀθροίζειν, συλλέγειν. Τὸ ἐπίθ. ἀλής, τὸ οὐσιαστ. ἀλίνη = ἀθροίσις, ἀγορά. 8) = μετὰ αὐτίς = ἐπειτα. 9) Διάλ. 11, Ε'. Πανστρατιῆ = μετὰ παντὸς τοῦ στρατεύματος, πανδημεί. 10) = Κατελθόντας. 11) Τ. ἐ. ἐπεὶ ὅτε. 12) Ἐς τ. συν = συνελθόντες εἰς τὸν αὐτὸν τόπον μετὰ τῶν ἐξελθόντων κατ' αὐτῶν ἐκ τῆς πόλεως δραμόντες πάντες ὅμοι. 13) Ἐπί τι-

τὰ δπλα⁴. Ἐνθαῦτα θείη πομπῇ χρεόμενος¹⁵ παρίσταται Πειστράτῳ Ἀμφίλυτος¹⁶ δ. Ἀκαρνάν χρησμολόγος ἀνήρ, δις οἱ προσών χρῆ ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ τάδε λέγων·

Ἐριπται δ' ὁ βόλος¹⁷, τὸ δὲ δίκτυον ἐκπεπέτασται,

Θύνοι δ' οἰμήσουσι¹⁸ σεληναίης διὰ νυκτός.

63. Ο μὲν δὴ οἱ ἐνθεάζων¹ χρῆ τάδε, Πειστράτος δὲ συλλαβῶν² τὸ χρηστήριον καὶ φὰς δέκεσθαι³ τὸ χρησθὲν ἐπῆγε τὴν στρατιήν. Ἀθηναῖοι δὲ οἱ ἐκ τοῦ ἀστεος πρὸς ἄριστον⁴ τετραμμένοι ξέσαν δὴ τηνικαῦτα, καὶ μετὰ τὸ ἄριστον μετεξέτεροι⁵ αὐτῶν οἱ μὲν πρὸς κύρους⁶, οἱ δὲ πρὸς ὅπνον⁷ οἱ δὲ ἀμφὶ Πειστράτον ἐσπεσόντες τοὺς Ἀθηναίους τράπουσι. Φευγόντων δὲ τούτων βουλὴν ἐνθαῦτα⁸ σοφωτάτην Πειστράτος ἐπιτεγνᾶτα.⁹, ὅκως⁹ μήτε ἀλισθεῖεν ἔτι οἱ Ἀθηναῖοι διεσκεδασμένοι τε εἰεν· ἀναβιβάσας

νος λόφου ἐν τῷ δήμῳ Παλλήνῃ δστις κεῖται πλησίον τῶν Ἀχαρνῶν· δονομάζεται δὲ ή Ἀθηναὶ Παλληνὶς ὡς ἐκ τοῦ τόπου ἔνθι ιδρύθη τὸ ιερόν, καὶ ὅπου ἐλατρεύετο ή θεά. Ὁ Εὔρ. Ἡρ. καλεῖ Παλληνίδος σεμνὸν πάγον διας Ἀθάνας. 14) Τὸ τίθεσθαι τὰ ὅπλα λέγεται περὶ ἔκείνων; οἵτινες ἴστανται που καὶ περιμένουσι τὴν ὥραν τῆς μάχης 9, 53, ἔθεντο πρὸ τοῦ ιροῦ τὰ ὅπλα. Παυσανίας δὲ παρήγγειλε ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα, ιέναι κατὰ τοὺς ἄλλους. = στρατοπεδεύεθαι, στρατόπεδον ποιεῖσθαι. 15) Θείη π. χρ. = ὑπὸ θεῶν (θεόθεν) πεμφθείς. 16) Ο μάντις Ἀμφίλυτος ἦτο, καθ' ὅλας τὰς μαρτυρίας τῶν παλιῶν, Ἀθηναῖος καὶ οὐχὶ Ἀκερνάν. Δι' δὲ οἱ Βίλκεναιρ προτείνει νὰ διορθωθῇ· Ἀχαρνέα διέτι αἱ Ἀχαρναὶ εἶναι δῆμος τῆς Ἀττικῆς· ὅτε δικαιολογεῖται τὸ παρὸν Πλάτ. Θεαγ. 124, d. χρησμωδὸν τὸν ἔμεδαπλὸν τ. ἔ. Ἀθηναῖον. 17) Βραχύτερον εἶδος δικτύου. 18) Οἰμάχω, μεθ' ὄρμῆς φέρομαι· θέν = ἐπελεύσονται, ὄρμήσουσιν. Τὸ δὲ σελην. ἀντιτίθεται τῷ ἀσέληνον κατὰ νύχτα. Ἄνακρ.

1) 'Ως; ἐν § 62 θείη πομπῇ χρεόμενος. 2) δ'. 114. Τὴν φωνὴν τῶν γυναικῶν οἱ ἄνδρες οὐκ ἔδυνέστο μαθεῖν, τὴν δὲ τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναικες συνέλαβον. Ξυλλ. τὸ χρ. = ἐννοήσας τὸν χρησμὸν. 3) Συνήθης φράσις δέται δίδεται εἰς τινα οἰωνὸν αἴσιος· οὕτω 9, 91 δίκομαι τὸν οἰωνὸν τὸν Ἕγησιστρατον. 4) "Ἄριστον, τὸ πρωτὸν ἔμβρωμα, τὸ ὑπὸ τὴν ἔω λαμβανόμενον" δεῖπνον δέ, τὸ μεσημέρινόν, δόρπος δὲ τὸ ἐσπερινόν. Ἀθήν. 1, 19. 5) Ιων. ἀντὶ τοῦ ἔνιοι, τινὲς αὐτῶν. Πολλάκις τὸ ὄλον κεῖται κατ' ὄνομ. πρὸ τῶν μερῶν, μετεξέτεροι = οἱ μέν, οἱ δέ. 6) Πάλαι τρισὶν ἐχρῶντο πρὸς τὰς παιδιὰς αὐτοῖς καὶ οὐχ, ὡς οἱ νῦν, δύο. Σουΐδ. 7) Διάλεκτ. 15, Δ'. = ἐνταῦθα. 8) μηχανᾶται. 9) "Οκως (= ὄ-

τοὺς παιδας¹⁰ ἐπὶ ἵππους προέπεμπε. Οἱ δὲ καταλαμβάνοντες τοὺς φεύγοντας ἔλεγον τὰ ἐντεταλμένα ὑπὸ Πεισίστράτου, θαρσέειν τε κελεύοντες καὶ ἀπιέναι ἔκαστον ἐπὶ τὰ ἔωυτοῦ¹¹.

64. Πειθόμενων δὲ τῶν Ἀθηναίων, οὕτω δὴ Πεισίστρατος τὸ τοίτον σχένι 'Αθήνας ἐρρίζωσε τὴν τυραννίδα ἐπικούροισι τε πολλοῖσι καὶ χρημάτων συνόδοισι¹, τῶν μὲν αὐτόθεν², τῶν δὲ ἀπὸ Στρυμόνος³ ποταμοῦ συνιόντων, ὅμηρους τε τῶν παραμεινάντων Ἀθηναίων καὶ μὴ αὐτίκα φυγόντων παῖδας λαβέων καὶ καταστήσας ἐς Νάξον⁴ καὶ γὰρ ταύτην ὁ Πεισίστρατος κατεστρέψατο πολέμῳ καὶ ἐπέτρεψε Λυγδάμι⁵ πρός τε ἔτι τούτοισι τὴν νῆσον Δῆλον καθίρχε⁶ ἐκ τῶν λογίων, καθίρχας δὲ ὕδε· ἐπ' ὅσον ἔποψις τοῦ Ἱροῦ εἶχε⁷, ἐκ τούτου τοῦ γάρου παντὸς ἐξορύξας τοὺς νεκροὺς μετεφόρεε ἐς ἄλλον χῶρον τῆς Δῆλου⁸ καὶ Πεισίστρατος μὲν ἐτυράννευες Ἀθηναίων, Ἀθηναίων δὲ οἱ μὲν ἐν τῇ μάχῃ ἐπεπτώκεσσαν, οἱ δὲ αὐτῶν μετὰ Ἀλκμαῖωνιδέων⁹ ἔρευγον ἐκ τῆς οἰκητίης.

Δ'. Περὶ μεγέθους καὶ κάλλους τῆς Βαβυλώνος πόλεως,
καὶ πῶς κατεσκευάσθη.

178. Τῆς Ἀσσυρίης ἐστὶ μέν κοι¹ καὶ ἄλλα πολίσματα μεγάλα πολλά, τὸ δὲ οὖν μαστότατον καὶ ἴσχυρότατον, καὶ ἔνθα σφι Νίνοι² ἀναστάτου γενομένης τὰ βασιλήια³ κατεσκήκεε, ἦν πως). Διάλεκτ. 18, Α'. μετὰ εὔκτ. διότι προηγεῖται ιστορικὴ ἀνεστώς. 10) Ἐαυτοῦ δηλ. 11) δώματα, οἰκήματα.

1) Συνήθως ἀντ. πρόσοδος. 2) Ἐξ αὐτῆς τῆς γώρας, τῆς Ἀττικῆς δηλ., ἔνεκα τῶν τοῦ Λαυρίου μεταλλείων (τὰ ἀργύρια μέταλλα. Θουκ. β'. 55). 3) Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἀποικίας πέριξ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ Θρέκης καὶ Μακεδονίας ἥσοντος. 4) Αἱ μετοχαὶ καθίρχας — λαβέων — καταστήσας — ἀποδιδονται εἰς τὸ ἐρρίζωσε. 'Ἐκ τῶν λογίων = κατὰ τοὺς χρηματούς. 5) Καὶ ὁ Θουκ. ἀναφέρει τὴν κάθιρσιν ταύτην· ἐκάθιρε μὲν γάρ· καὶ Πεισίστρατος ὁ τύραννος πρότερον αὐτήν, οὐχ ἅπασαν, ἀλλ' ὅσον ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐρεωρᾶτο τῆς νῆσου, ὥστε τὰς λ. τοῦ Ἡροδ. γ'. 10, 4, ἐπ. ὅσον. . . εἶχε, ἐρμηνεύει· ὅσον ἀπό τοῦ ἱεροῦ ἐρεωρᾶτο τῆς νῆσου. 6) ἈΟηγκῖοι ἐνταῦθα νοοῦνται οἱ ἐκ τοῦ ὅστεος, οἱ ἐχθροὶ καὶ ἐννυντίοις τοῦ Πεισίστράτου. 7) Πλούτ. β'. Σόλ. τέλ. 'Ο μὲν Πειρικλῆς εὐθὺς ἔφυγε μετὰ τῶν ἄλλων Ἀλκμαιωνιδῶν.

1) κοι=που Διαλ. 18, Α'. 2) Η Νίνος; ἡ το πόλις τῆς Ἀσσυρίας· ταύτην ὁ Κυαξάρης καὶ οἱ Μῆδοι εἶλον· παρβ. 1, 102, 106. 3)=Τὰ βασιλεῖα

ΒΑΒΥΛΩΝ, ἐοῦσα τοιαύτη δή τις πόλις⁴ κάεται⁴ ἐν πεδίῳ μεγάλῳ, μέγαθος⁵ ἐοῦσα μέτωπον ἔκαστον εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίων, ἐούσης⁶ τετραγώνου⁷ οὗτοι στάδιοι⁷ τῆς περιόδου τῆς πόλιος γίνονται συνάπαντες ὅγδωκοντα καὶ τετρακόσιοι. Τὸ μέν νυν μέγαθος τοσοῦτό⁸ ἐστι τοῦ ἀστεος τοῦ Βαβυλωνίου⁹ ἐκεκόσμητο δὲ ὡς οὐδὲν ἄλλο πόλισμα τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. Τάρρος μὲν πρῶτα μιν βρθέα⁹ τε καὶ εὐρέα καὶ πλέη ὕδατος περιθέει¹⁰, μετὰ δὲ τεῖχος πεντήκοντα μὲν πηγέων βασιληνίων¹¹ ἐὸν τὸ εῦρος¹², ὃψος δὲ διπλησίων πηγέων. Οἱ δὲ βασιλήιοι πῆχυς τοῦ μετρίου¹³ ἐστὶ πήγεος μέζων τρισὶ δακτύλοισι.

Δεῖ δή με πρὸς τούτους ἔτι φράσαι, ἵνα¹ τε ἐκ τῆς τάρρου ἡ γῆ ἀναισιμώθη², καὶ τὸ τεῖχος ὅντεινα τρόπον ἔργαστο. Ὁρύσσοντες ἄμα³ τὴν τάρρον ἐπλινθεύον τὴν γῆν⁴ τὴν ἐκ τοῦ ὁρύγματος ἐκφερομένην, ἐλκύσαντες⁵ δὲ πλινθους ἵκανας ὅπτησαν αὐτὰς ἐν καρνίνοις⁶ μετὰ δὲ τέλματι χρεόμενοι ἀσφάλτῳ θερμῇ καὶ διὰ τριήκοντα δόμων⁶ πλινθου⁷ ταρσοὺς καλάμων διαστοιθάζουντες ἔδειμαν πρῶτα μὲν τῆς τάρρου τὰ χείλεα, δεύτερα δὲ αὐτὸ τὸ τεῖχος τὸν αὐτὸν τρόπων. Ἐπάνω δὲ τοῦ τείχους περὶ τὰ ἕσχατα οἰκήματα μουνόκωλα ἔδειμαν, τετραμμένα ἐς ἄλληλα⁸ τὸ μέσον

Διελ. 11, Β'. Β') 4)=κείται. 5) Αἵτ. τοῦ κατά τις οὔτως⁹ ἐὸν τὸ εὔρος. 6) 'Ως ἐάν ἦτο εἰς τὰ προηγούμενα τῆς¹⁰ ἐστὶ μέτωπον ἔκαστον εἴκοσι καὶ ἔξι στάδιοι¹¹ οὕτω καὶ 2,124 τῆς (πυραμίδος) ἐστὶ πανταχῷ μέτωπον ἔκαστον ὅκτὼ πλέθρα ἐούσης τετραγώνου. 7) Περὶ τῆς ἀκριβείας τῆς περιόδου τῆς Βαβυλῶνος καὶ τῶν τειχῶν οἱ ἀρχαῖοι διερωνοῦσι, ἄλλοι ἄλλα λέγοντες. 8) δῆλ. 480 σταδ. ἥτοι 12 γεωγρ. μῆλια¹² (δι Διελ. 360 στάδ. ἥτοι 9 γεωγρ. μῆλ.). 9) "ΕΘΙΣΤΑΙ ΙΩΝ. = Βαβυλ., εὐρεῖα Διελ. 14, Α'. 6). 10) ὡς 2138, περιθέει δὲ αὐτὸν αἷμασιν. 11) Περσικῶν δῆλ. 12) Περὶ τοῦ εὔρους τοῦ τείχους τῆς Βαβυλῶνος πρᾶ. Κρανικῆς Βαβυλῶνος ἐπιδρομον ἄρμασι τεῖχος· Ανθολ. Τὸ πλάτος ἐξ ἀρμασιν ἰππίσιμον. Κτητ. ὡς τείθριππον ἐνναντιοδρομεῖν ἀλλήλοις ῥιζίως¹³ Στατ. 13) δῆλ. τοῦ ιδιωτικοῦ καὶ κοινοῦ.

1) Τὸ ἵνα τοπικόν. 2) Πηρεθ. Πιν. Ηροδ. = ζηνηλώθη. 3) "Ενωσον μετὰ τοῦ ἐπλινθεύον. 4) 'Ἐπειδὴ ἔλειπον λίθοι, ἐπιτήθειοι πρὸς οἰκοδομήν, ἀνεπλήρουν τὴν ἔλλειψιν διὰ πλινθων. 5) Τὸ ἔλκειν πλινθους=lateres ducesse πλινθους εἴρυσαν 2, 136, 3. 6) Δέρμων οὐκ ἐπὶ τῆς οἰλίας, ἀλλ' ἐπ' οὐ καὶ συνήθεις τάττει. Ανεκδ. Βεκ. 7) Οἱ ἐνικός εἰς περιλήπτεικήν σημασίαν, εἶναι δὲ γενικὴ τῆς ὥλης.

θὲ τῶν οἰκημάτων ἔλιπον τεθρίππῳ περιέλασιν. Πύλαι δὲ ἐνστᾶσι πέριξ τοῦ τείχους ἐκατόν, χάλκεαι πᾶται, καὶ σταθμοὶ τε καὶ ὑπέρθυρα ὀσαύτως. Ἐστι δέ ἄλλη πόλις ἀπέχουσα ὅκτὼ ἡμερέων ὁδὸν ἀπὸ Βαθυλῶνος, "Ις οὖνομα αὐτῇ." Ἐνθά ἐστι ποταμὸς οὐ μέγας, "Ις καὶ τῷ ποταμῷ τὸ οὖνομα. Ἐσβάλλει δὲ οὗτος ἐς τὸν Εὔφρητην ποταμὸν τὸ ὁέσθιον. Οὗτος ὅν δι "Ις ποταμὸς ἄμα τῷ ὄδατι θρόμβους ἀσφάλτου ἀναδιδοῖ πολλούς, ἐνθεν ἀσφαλτος ἐς τὸ ἐν Βαθυλῶνι τείχος ἐκομίσθη.

180. Τετείχιστο μὲν νῦν ἡ Βαθυλῶν τρόπῳ τοιῷδε, ἐστι δὲ δύο φάρσεα¹ τῆς πόλιος². Τὸ γὰρ μέσον αὐτῆς ποταμὸς διέργει, τῷ οὖνομά ἐστι Εὔφρητης, ὃσει δὲ ἐξ Ἀρμενίων, ἐών μέγας καὶ βαθὺς καὶ ταχύς· ἐξει δὲ οὗτος ἐς τὴν Ἑρυθρὴν θάλασσαν. Τὸ δὲ τείχος ἐκάτερον³ τοὺς ἀγκῶνας ἐς τὸν ποταμὸν ἐλήλαται· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου αἱ ἐπικαμπαὶ παρὰ γεῖλος ἐκάτερον τοῦ ποταμοῦ αἴμασιν⁴ πλίνθων διπτέων παρατίνει. Τὸ δὲ ἀστυ αὐτὸν ἐὸν πλῆρες οἰκισών τριωρόφων τε καὶ τετρωρόφων κατατέμηται τὰς δοδοὺς ιθαῖς⁵, τὰς τε ἄλλας καὶ τὰς ἐπικαρσίας τὰς ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐχούσας. Κατὰ δὴ δύν ἐκάστην⁶ ὁδὸν ἐν τῇ αἵμασιν τῇ παρὰ τὸν ποταμὸν πυλίδες ἐπῆσαν⁷, δσαι περ αἱ λαῦραι⁸, τοσαῦται ἀριθμόν⁹. Ήσαν δὲ καὶ αὗται χάλκεαι¹⁰, φέρουσαι καὶ αὗται ἐς αὐτὸν τὸν ποταμόν.

181. Τοῦτο¹ μὲν δὴ τὸ τείχος οὐρανὸς ἐστί, ἔτερον δὲ ἔσωθεν

- 1) Φάρσος μέρος, διαίρεσις· φαρ. π., τὰ μέρη, εἰς ἢ διαιρεῖται πελλὶ τις. 2) Διάλεκτ. 31. 3) Τὸ γεῖλος ἐκατέρωθεν (τ. ἔ. ἐξ ἐκατέρας τοῦ ποταμοῦ ὥχθης) βραχίονας ἔχει εἰς τὸν ποταμὸν ἀγοντας, τ. ὅ. οἱ βραχίονες τοῦ τείχους καὶ εἰς τὸ ἀντολικὸν καὶ εἰς τὸ δυτικὸν τῆς πόλεως μέρος εἰς τὸν ποταμὸν, δστις διαιρεῖ τὴν πόλιν, φθάνουσι. 4) Αἴμασιά τὸ ἐκ χαλκίων φυκόδομημένον τείχιον· κυρίως δὲ τοῖς ἡκανθωμένοις λέγεται φραγμοῖς. ν. καὶ οἱ "Ιωνες οὐτω γρῶνται" δηλοῦ δὲ Ἡρδ. ἐν τῇ πρώτῃ φρύλως δὲ οἱ πολλοὶ τὸ γωρίον αὐτὸν τὸ ὑπὸ αἰμασιῶν περιεχόμενον αἴμασιάν καλοῦσιν. Ἀνεκδ. Μεχ. 5) = κατατ. τὰς ὁδ. ὥστε ιθαῖς εἶναι. 6) Τ. ἔ. τῶν ἐπικαρσίων ὁδῶν. 7) = ἐνωκοδόμηντο παρ. 7, 176 ἐδέδημητο τὸ τείχος κατὰ ταύτας τὰς εἰσβολὰς καὶ τὸ γε πάλικὸν πύλαι ἐτήσαν. 8) Λαύρας τὰς πλατείας ρύμας· Βοασπον. ὃ δὲ Κοραῆς ἐρμηνεύει λαύρων στενωπὸν ἢ ρύμην στενήν. 9) Λίτ. τοῦ κατά τι. 10) Τ. ἔ. οἱ πύλαι.

1) Τὸ ἔσωτερικὸν τείχος περὶ οὐ 73. ὁ, 179. Τοῦτο δὲ τὰ μετίζον τεί-

τεῖχος περιθέει οὐ πολλῷ τέω³ ἀσθενέστερον τοῦ ἐτέρου τείχους,
στεινότερον³ δέ. Ἐν δὲ φάρσει ἑκατέρῳ τῆς πόλιος τετείχιστο ἐν
μέσῳ, ἐν τῷ μὲν⁴ τὰ βραστήκαι περιβόλῳ μεγάλῳ τε καὶ ἴσχυρῷ,
ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ Διὸς Βήλου⁵ ἵρὸν χαλκόπυλον, καὶ ἐς ἐμὲ τοῦτο
ἔτι ἔόν, δύο σταδίων πάντη, ἐὸν τετράγωνον. Ἐν μέσῳ δὲ τοῦ
ἱροῦ πύργος στερεὸς οἰκοδόμηται⁶, σταδίου καὶ τὸ μῆκος καὶ τὸ
εὖρος, καὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ πύργῳ ἄλλος πύργος ἐπιβέβηκε, καὶ ἔ-
τερος μάλια ἐπὶ τούτῳ, μέγρι οὖ διτώ πύργων. Ἀνάθασις δὲ ἐς
αὐτοὺς ἔξωθεν κύκλῳ περὶ πάντας τοὺς πύργους ἔχουσα πεποίη-
ται. μεσοῦντες δέ κου τῆς ἀναβάσιος ἔστι καταγωγὴ τε καὶ θῶνοι⁷
ἀμπαυστήριοι⁸, ἐν τοῖσι κατίζοντες ἀμπαύονται οἱ ἀναβάλιγοντες.
Ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ πύργῳ νηὸς ἐπιστὶ μέγας· ἐν δὲ τῷ νηῷ
κλίνῃ μεγάλῃ κέεται εῦ ἐστρωμένη, καὶ οἱ τράπεζαι⁹ παρακέεται
γρυπέην. Ἀγαλματαὶ δὲ οὐκ ἔνι οὐδὲν αὐτόθι ἐνιδρυμένον· οὐδὲ νύκτα
οὐδεὶς ἐναυλίζεται ἀνθρώπων, ὅτι μὴ γυνὴ μούνη τῶν ἐπιχωρίων,
τὴν ἀν δὲ θεός ἐληται ἐκ πασέων¹⁰, ὃς λέγουσι οἱ Χαλδαῖοι ἔοντες
ἱρέες τούτου τοῦ θεοῦ.

182. Φασὶ δὲ ὥντοι οὗτοι, ἐγοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, τὸν
θεὸν αὐτὸν φοιτᾶν τε ἐς τὸν νηὸν καὶ ἀμπαύεσθαι ἐπὶ τῆς κλί-
νης, κατά περ ἐν Θήρησι τῆσι Αἴγυπτίησι κατὰ τὸν αὐτὸν τρό-
πον, ὡς λέγουσι οἱ Αἴγυπτιοι (καὶ γάρ δὴ ἐκεῖθι¹ κοιμᾶται ἐν
τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Θηραίεος γυνά, ἀμφότεραι δὲ αὗται λέγονται
ἀνδρῶν οὐδαμῶν ἐς δυμιλίην φοιτᾶν), καὶ κατά περ ἐν Πατάροισι
τῆς Λυκίης ἡ πρόμαντις τοῦ θεοῦ, ἐπεὰν γένηται² οὐ γάρ ὅν αἰεὶ
ἔστι γρηγορήριον αὐτόθι³ ἐπεξῆν⁴ δὲ γένηται, τότε⁴ ὃν συγκατα-
κληίεται⁵ τὰς νύκτας ἔσω ἐν τῷ νηῷ⁶.

γος καλεῖται θώρηξ. 2) = τινί. 3) Στενότερον. 4) Αντὶ ἐν τῷ ήν. 5)
Βάζαλ ἡτο τὸ σὸν μη τοῦ ὑπερτάτου θεοῦ παρὰ Βαθυλιωνίοις, ὡς περ
“Ελληνοι Ζεύς. 6) = φωδόμηται. 7) = καθίδησ, θύκοι. 8) = ἀν-
πυστήριοι. Διάλεκτ. 10, Α'. 9) Ταύτην διέ πολλῶν περιγράψει ὁ Διόδ.
2, 9. 10) = πασῶν. Διάλεκτ. 22.

1) Ἀττ. ἐκεῖ. 2) Ἐνν. ἡ πρόμαντις. 3) Πάντοτε παρ' Ήρδ. ἐπεάν.
οὐδέποτε ἐπήν. 4) “Ανευ ἐκθλίψεως. Διάλ. 10, Β'. 5) Οἱ ἀργαῖοι ἡττ.
συγνὰ λέγουσι τὸ κλείσιν κλήσιν. 6) Διάλ. 27.

Ε'. Σηραγίς Πολυκράτους.

39. Έν γρόνῳ δὲ διλίγω κατίκα τοῦ Πολυκράτεος,¹ τὰ πρήγματα² αὗξετο³ καὶ ἦν βεβαιώμενα⁴ ἡνά τε τὴν Ἰωνίην καὶ τὴν ἀλλην Ἑλλάδα⁵ δέκου γχρὶ θύτει⁶ στρατεύεσθι, πάντα οἱ ἐχώρεε⁷ εὐτυχέως· κέκτητο δὲ πεντηκοντέρους τε ἑκατὸν καὶ χιλίους τοξότας⁸ ἔφερε δὲ καὶ ἥγε⁹ πάντας, δικαιώματαν οὐδένα. Τῷ γχρὶ φίλῳ ἔρη γχριέεσθι καὶ μᾶλλον¹⁰ ἐποδιδοὺς τὰ ἔλκες ἢ ἡρχὴν μηδὲ λαζών. Συγνάς μὲν δὴ τῶν νήσων ἀραιρήκες⁹, πολλὰ δὲ καὶ τῆς ἡπείρου ἀστεα· ἐν δὲ δὴ καὶ Λεσβίους πανστρατιῃ βωθίουντας Μιλησίους ναυμαχίη κρατήσας εἶλε, οἱ τὴν τάρρον περὶ τὸ τεῖχος τὸ ἐν Σάμῳ πᾶσαν δεδεμένοι¹⁰ ὕδωρεσαν.

40. Καὶ καὶ τὸν Ἀμασιν εὐτυχέων μεγάλως δὲ Πολυκράτης οὐκ ἐλάχιστην, ἀλλὰ οἱ τοῦτο¹¹ ἦν ἐπιμελές. Πολλῷ δὲ ἔτι πλεῦνός οἱ εὐτυχίης γινομένης γράψκες ἐς βιβλίον τάδε ἐπέστειλε ἐς Σάμουν· Ἀμασις Πολυκράτεος ὅδε λέγει. Ἡδὲ μὲν πυνθάνεσθαι ἀνδρα φίλον καὶ ξεῖνον εὖ πρήσσοντα, ἐμοὶ δὲ αἱ σκή μεγάλαι εὐτυχίαι οὐκ ἀρέσκουσι, ἐπισταμένῳ τὸ θεῖον ὡς ἔστι φθονερόν¹. Καὶ καὶ βούλομαι καὶ αὐτὸς καὶ τῶν² ἀν κτδωματι τὸ μέν τι εὐτυχέειν τῶν πρηγμάτων, τὸ δὲ προσπταίειν, καὶ οὕτω διαφέρειν τὸν αἰῶνα ἐν καλλαξ πρήσσων, ἢ³ εὐτυχέειν τὰ πάντα. Οὐδέντα γάρ κω λόγῳ⁴ οἴδα ἀκούσκες, δοτις ἐς τέλος οὐ κακῶς ἐτελεύτησε πρόρριζος, εὐτυχέων τὰ πάντα. Σὺ δὲ νῦν ἐμοὶ πειθόμενος ποίησον πρὸς τὰς εὐτυχίας τοιάδε· φροντίσκες τὸ ἀν εὔρης ἐόν τοι πλείστου ἀξιον, καὶ ἐπ' ᾧ σὺ ἀπολογένῳ μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀλγήσεις, τοῦτο ἀπόριαλε οὕτω⁵, δικας μηκέτι ἥξει ἐς ἀνθρώ-

1) Πολυκράτης τύραννος τῆς Σάμου (532 — 522) 2) Διάλ. 1, Α'. 4

3) Ἀλλοχροῦ τὰ τῶν Περσίων πρήγματα αὐξηνομένα = ἡ τῶν Περσέων δύναμις αὔξενομένη. 4) = βεβοημένα, ὃ δὲν ἀπαντῆ περ' Ἀττικοῖς. Διάλεκτ. 11, Ε'. "Ητοι οἱ ἀρχὴ αὐτῆς ἀνὰ τὴν Ἰωνίην καὶ λοιπὴν Ἑλλάδα οἵτο δύνομαστή. 5) Διέστι ὅπου καὶ ἀν μετὰ στρατοῦ ἐπορεύετο, τ. ε. ὄτικις στρατιέν τέποίσι. 6) Ἀπέθαινον. 7) Ἐφερε δὲ καὶ ἥγε εἶναι φράσις συνήθης = ἐλεγήλατει ἡνδραπόδιζε. 8) Εἰς τὸ γχριέσθαι. 9) Τοῦ αἰρέω. 10) = Ἐν πέδαις.

1) Ηρο. ὁμιλίαν Κροίσου. σελ. 36. 2) Καὶ τούτους, ὡν. 3) Αἰτ. εἰς τὸ εὐτυχέειν. 4) Εἰς τὸ βούλομαι οἴτον προτιμῶ. 5) = Ἀκμῇ. 6) Τ. ε. τὸ

πους. Ἡν τε μὴ ἐναλλάξ ήδη τῷποτε τούτου αἱ εὐτυχίαι τῆσι πάθησι προσπίπτωσι, τρόπῳ τῷ ἐξ ἐμεῦ ὑποκειμένῳ⁷ ἀκέο⁸.

41. Ταῦτα ἐπιλεξάμενοι¹ ὁ Πολυκράτης καὶ νόῳ λαβὼν ὡς οἱ εὗ ὑποτίθετο² θεμασίες, ἐδίζητο ἐπ' ᾧ ἀν μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀσθείειν³ ἀπολογένω τῶν κειμηλίων, διζήμενος δ' εὔρισκε τόδε· Τὸν οἱ σφρηγίς⁴ τὴν ἐφόρεε χρυσόδετος, συμφράγδου μὲν λίθου⁵ ἔσυστα, ἔργον δὲ τὸν Θεοδώρου τοῦ Τιλεκλέος Σαμιου⁶ ἐπεὶ ὃν ταύτην οἱ ἐδόκεες ἀποθαλεῖν, ἐποίεε τοιάδε· πεντηκόντερον πληρώσας ἀνδρῶν ἐσένη ἐς αὐτήν, μετὰ δὲ ἀναγαγεῖν ἐκέλευε ἐς τὸ πέλαγος· ὡς δὲ ἀπὸ τῆς νήσου ἐκάς ἐγένετο, περιελόμενος τὴν σφρηγίδα⁶ πάντων ὁρεόντων⁷ τῶν συμπλόων ῥίπτει ἐς τὸ πέλαγος· τοῦτο δὲ παικίσας ἀπέπλωε⁸, ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰ οἰκία συμφορῇ ἐχρῆτο.

42. Πέμπτη δὲ ή ἔκτη ἡμέρῃ ἀπὸ τούτων τάδε οἱ συνήνεκτοι γενέσθαι· ἀνὴρ ἀλιεὺς λαβὼν ἵχθυν μέγαν τε καὶ καλὸν ἥξιον μιν² Πολυκράτεϊ δῶρον δοθῆναι· φέρων δὴ ἐπὶ τὰς θύρας Πολυκράτεϊ ἔφη ἐθέλειν ἐλθεῖν ἐς ὄψιν, χωρήσαντος δὲ οἱ τούτου ἐλεγε διδοὺς τὸν ἵχθυν· Ὡ βασιλεῦ, ἐγὼ τόνδε ἐλών οὐκ ἐδικαίωσα φέρειν ἐς ἀγορήν, καίπερ γε ἐών ἀποχειροθίωτος³, ἀλλά μοι ἐδόκεε σεῦ τε εἶναι ἄξιος καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς· σοὶ δὴ μιν φέρων δίδωμι.. Ο δὲ ἡσθεὶς τοῖσι ἐπεις ἀμείβεται τοιείδε· Κάρτα τε εὗ ἐποίησας καὶ χάρις διπλόγ⁴ τῶν τε λόγων καὶ τοῦ δῶρου· καὶ τε ἐπὶ δεῖπνον καλέσκειν. Ο μὲν δὴ ἀλιεὺς μέγα παιεύμενος⁵ ταῦτα ἦιε ἐς τὰ οἰκία, τὸν δὲ ἵχθυν τάρμαντες οἱ θεράποντες εύρισκουσι ἐν τῇ νηδύ⁶ αὐτοῦ ἐνεοῦσαν τὴν Πολυκράτεος σφρηγίδα· ὡς δὲ μὲν τι εὐτυχέων τῶν πρηγμάτων, τὸ δὲ προσπταῖν. 7) Εἶναι παθητοῦ ὑποτίθεσθαι· 8) Δηλ. τὰς εὐτυχίας. Ακέομαι δὲ =θεραπεύω.

1) Ταῦτα ἀρ' οὐ ἀνέγνωσε. 2) Οὕτω καὶ φρεσὶ λαβὼν τὸν λόγον. 3) Ἐκ τοῦ ἀσηγορείας² τὰ ρ. ἀστὸν καὶ ἀστᾶσθαι περ¹ Ἱπποκράτει συγνότερον λέγονται· περὶ σιγασίας καὶ λύπης, ὡσπράτως καὶ παρὰ Θεόγνιδος, ἔνθι προστίθεται τὸ φρένα. Μηδὲν ἄγαν χαλεποῖσιν ἀσῶ φρένα μηδ' ἀ-ἀγαθοῖσιν χαῖρ³ ἐπεὶ ἐστ' ἀνδρὸς πάντα φέρειν ἀγαθοῦ κτλ. κατωτ. ὅταν δέ τι θυμὸν ἀσηθῆσ. 4) Ἀττ. σφραγίς. Ο Στράβ. σελ. 638 καὶ Πλυτανίας. Θεοδώρου ἔργον ἦν καὶ ἐπὶ τοῦ λίθου τῆς συμφράγδου σφραγίς. 5) Γεν. τῆς θλης. 6) Ἐκ τοῦ δακτύλου. 7) Οράω. 8) = ἀπέκλει

1) Συνέθη 2) Αὐτόν. 3) =χειρῶνας· διειλέ τῶν χειρῶν τους ζῶν. 4) = διπλῆ. 5) = παιούμενος. 6) Ἐν τῇ κοιλίᾳ, ἐν τῷ στοράχῳ.

εἰδόν τε καὶ ἔλαθον τάχιστα, ἔφερον κεγχαρηκότες² παρὰ τὸν Πολυκράτεα, διδόντες δὲ οἱ τὴν σφρηγίδα ἔλεγον ὅτεω τρόπῳ εὐρέθη³ τὸν δὲ ὡς ἐσῆλθε⁴ θεῖον εἶναι τὸ πρήγμα, γράφει ἐς βιβλίον πάντα, τὰ ποιήσαντά μιν οἴα καταλελαθήκεε⁵, γράψας δὲ ἐς Αἴγυπτον ἐπέθηκε.

43. Ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ Ἀμασίς τὸ βιβλίον τὸ παρὰ τοῦ Πολυκράτεος ἦκον, ἔμαθε ὅτι ἐκκομίσαι τε ἀδύνατον εἴη ἀνθρώπῳ ἀνθρωπον ἐκ τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι πρήγματος, καὶ ὅτι οὐκ εὖ τελευτήσειν μέλλοι Πολυκράτης εύτυχέων τὰ πάντα, δις καὶ τὰ ἀποθάλλει εὑρίσκει πέμψας δὲ οἱ κήρυκα ἐς Σάμον διαλύεσθαι ἔφη τὴν ξεινήν τοῦδε δὲ εἴνεκεν ταῦτα ἐποίεε, ἵνα μὴ συντυχίης δεινῆς τε καὶ μεγάλης Πολυκράτεα καταλαβούστοις αὐτὸς ἀλγήσειε τὴν ψυχὴν ὡς περὶ ξείνου ἀνδρός (βιβλ. γ'. 39 — 44).

ΣΤ'. Ταραὶ βασιλέων καὶ ἄλλων παρὰ Σκύθαις.

71. Ταραὶ τῶν Βασιλέων ἐν Γέρροις εἰσὶ, ἐς τὸ¹ Βορυσθένης² ἐστὶ προσπλωτός³. Ἐνθαῦτα, ἐπεάν σφι ἀποθάνῃ ὁ βασιλεὺς, δρυγμα γῆς μέγα δρύσσουσι τετράγωνον, ἐτοίμον δὲ τοῦτο ποιήσαντες ἀναλαμβάνουσι τὸν νεκρόν, κατακεκηρωμένον⁴ μὲν τὸ σῶμα, τὴν δὲ νηδὺν⁵ ἀνασχισθείσαν καὶ καθαρθεῖσαν, πλέον κυπέρου κεκομμένου καὶ θυμιήματος καὶ σελίνου σπέρματος καὶ ἀνήσου⁶, συνερραμμένην δπίσω⁷, καὶ κομίζουσι ἐν ἀμάξῃ ἐς ἄλλο ἔθνος. Οἱ δ' ἀν παραδέξωνται κομισθέντα τὸν νεκρόν, ποιεῦσι τάπερ οἱ βασιλήιοι Σκύθαι· τοῦ ὡτὸς⁸ ἀποτάμνονται, τρίχας περικείρονται, βραχίονας περιτάμνονται, μέτωπον καὶ ρίνα καταμύσσονται⁹, διὰ τῆς ἀριστερῆς χειρὸς διστοὺς διαβυνόνται¹⁰. Ἐν-

7) Χαίρω. 8) Τὸ εἰσῆλθε καὶ δοτ. καὶ αἰτ. συντάσσεται. 9) Παρβ. Πίν. Ἡρδ. ἐν λ. λαμβάνω.

1) = ἐς δ. Διάλεκτ.. 43, β'. 2) Ο Ἡρδ. δ'. 53 λέγει ὅτι Βορυσθένης ἐστὶ μέγιστος μετὰ τὸν Ἰστρὸν καὶ πολυκρέστατος. 3) Παρ. Σκυμν. Χιον 813 ἡτού δ' αὐτὸν (Βορυσθένην) ἐπὶ μὲν ἡμερῶν λέγουσι πλοῦν ὡς τεταράκηντα πλωτόν, εἰς δὲ τοὺς ἄνω τόπους ἀπλωτός ἐστι καὶ περάσιμος· ὑπὸ χιόνος γάρ καὶ πάγων ἔξειργεται. 4) Τὸ κατακ. τὸ σῶμα καὶ τὴν νηδὺν ἀνασχ. εἶναι προσδιορισμὸς εἰς τὸ νεκρόν. Τὸ δὲ σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος 5) Κοιλίαν. 6) Τὸ κοινῶς ἀνηθον. 7) = πάλιν· παρβ. 286 ἔπειτεν τὴν νηδὺν σμύρνης — πλήσαντες συρράπτουσι ὀπίσω. 8) Γεν. διαιρετική. 9) Τὸ ἀπλοῦν γ'. 76, 108, 10) Μέσον μὲ ση-

Θεῦτεν δὲ κομίζουσι ἐν τῇ ἀμάξῃ τὸν νέκυν τοῦ βασιλέος ἐς ἄλλο ἔθνος τῶν ἀρχουσι· οἱ δέ σφι ἔπονται, ἐς τοὺς πρότερον ἥλιον. Ἐπεὰν δὲ πάντας περιέλθωσι τὸν νέκυν κομίζοντες, ἐν Γέρροισι ἔσχατα κατοικημένοισι εἰσι τῶν ἔθνεων, τῶν ἀρχουσι, καὶ ἐν τῇσι ταφῆσι. Καὶ ἔπειτεν¹¹, ἐπεὰν θέωσι¹² τὸν νέκυν ἐν τῇσι θήκησι¹³ ἐπὶ στιβάδος, παραπήζαντες αἰχμὰς ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ νεκροῦ ξύλα ὑπερτείνουσι καὶ ἔπειτεν ρίψι καταστεγάζουσι, ἐν δὲ τῇ λοιπῇ εὐρυγωρίᾳ τῆς θήκης τῶν παλλακέων τε μίαν ἀποπνίξαντες θάπτουσι καὶ τὸν οἶνοχόσον καὶ μάγειρον καὶ ἵπποκόμον καὶ διέκονον καὶ ἀγγελιηφόρον καὶ ἵππους καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀπαρχὰς καὶ φιάλας χρυσέας· ἀργύρῳ δὲ οὐδὲν οὐδὲς χαλκῷ χρέονται· ταῦτα δὲ ποιήσαντες χοῦσι πάντες χῶμα μέγα, ἀμιλλεόμενοι καὶ προθυμεόμενοι ὡς μέγιστον ποιῆσαι.

72. Ἐνιαυτοῦ δὲ περιφερομένου¹ αὗτις ποιεῦσι τοιόνδε· λαζόντες τῶν λοιπῶν θεραπόντων τοὺς ἐπιτηδεωτάτους² (οἱ δέ εἰσι Σκύθαι ἐγγενέες³ οὗτοι γάρ δὴ θεραπεύουσι τοὺς ἀν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς κελεύσῃ, ἀργυρώνητοι δὲ οὐκ εἰσὶ σφι θεράποντες), τούτων ὅν τῶν διηκόνων ἐπεὰν ἀποπνίξωσι πεντήκοντα καὶ ἵππους τοὺς καλλιστεύοντας πεντήκοντα, ἔξελόντες αὐτῶν τὴν κοιλίην καὶ καθήραντες ἐμπιπλᾶσι ἀχύρων καὶ συρράπτουσι· ἀψίδος δὲ ήμισυ ἐπὶ δύο ξύλα στήσαντες ὑπτιον καὶ τὸ ἔτερον ημισυ τῆς ἀψίδος ἐπ’ ἔτερα δύο, καταπήξαντες τρόπῳ τοιούτῳ πολλὰ ταῦτα⁴, ἔπειτεν τῶν ἵππων⁵ κατὰ τὰ μήκες ξύλα παχέα διελάσαντες μέχρι τῶν τραχύλων ἀναβιβάζουσι αὐτοὺς ἐπὶ τὰς ἀψίδας· τῶν δὲ αἱ μὲν πρότεραι ἀψίδες ὑπέχουσι τοὺς ὄμους τῶν ἵππων, αἱ δὲ δημισθε παρὰ τοὺς μυροὺς τὰς γαστέρας ὑπολαμβάνουσι· σκέλεσα δὲ ἀμφότερα κατακρέμαται μετέωρα· χαλινοὺς δὲ καὶ στόμια ἐμβαλόντες ἐς τοὺς ἵππους κατατείνουσι· ἐς τὸ πρόσθις αὐτῶν⁶, καὶ ἔπειτεν ἐκ πασσάλων δέουσι. Τῶν δὲ δὴ νενήσκων τῶν ἀποπεπνιγμένων τῶν πεντήκοντα ἔνα ἔκαστον ἀναβιβάζουσι ἐπὶ

μασίαν ἐνεργητικὴν =σπρώχνουσι, στουπόνουσι. 11) Ἰων. =ἔπειτα. 12) Ὅποτακτ. ἐκ τοῦ ἔθνη. Διάλεκτ. 51, γ'. 13) τάφος.

1) Παρθ. τὸ ὄμηρούν· περιπλωμάγνων ἐνιαυτῶν. 2) Οδ. ἀ. 16· ὄμοιως λέγεται καὶ χρόνου περιέόντος. 3) Δηλ. τῷ ἀποθανόντι βασιλεῖ. 3) Ξύλα καὶ ἀψίδας. 4) Ἐκ τοῦ διελάσταντες. 5) Τ. ἐ. τῶν ἵππων.

τὸν ἵππον ὡδες ἀναβιβάζοντες· ἐπεὰν νεκροῦ ἑκάστου παρὰ τὴν ἀκανθαν ξύλον δρθὸν διελάσωσι μέχρι τοῦ τραχήλου, κάτωθεν ὑπερέχει τοῦ ξύλου τούτου, τὸ ἐς τόρμον πηγνύουσι τοῦ ἑτέρου ξύλου τοῦ διὰ τοῦ ἵππου. Ἐπιστήσαντες δὲ κύκλῳ τὸ σῆμα ἵπ- πέας τοιούτους ἀπελαύνουσι.

73. Οὕτω μὲν τοὺς βασιλέας θάπτουσι, τοὺς δὲ ἄλλους Σκύ- θας, ἐπεὰν ἀποθάνωσι, περιάγουσι οἱ ἀγγοτάτω προσήκοντες¹ κατὰ τοὺς φίλους ἐν ἀμάξησι κειμένους², τῶν δὲ ἕκαστος ὑποδε- κόμενος εὐωχέει τοὺς ἐπομένους, καὶ τῷ νεκρῷ πάντων παρατι- θεῖ τῶν καὶ τοῖς ἄλλοισι· ἡμέρας δὲ τεσσεράκοντα οὕτω οἱ ἴδι- ὀται³ περιάγονται, ἐπειτεν θάπτονται. Θάψαντες δὲ οἱ Σκύθαι καθαίρονται τρόπῳ τοιῷδε· συμητάμενοι τὰς κεφαλὰς καὶ ἐκπλυ- νάμενοι ποιεῦσι περὶ τὸ σῶμα τάδε· ἐπεὰν ξύλα στήσωσι τρία ἐς ἄλληλα κεκλιμένα, περὶ ταῦτα πίλους εἰρινέους περιτείνουσι, συμφράξαντες⁴ δὲ ὡς μάλιστα λίθους ἐκ πυρὸς διαφανέας ἐσθάλ- λουσι ἐς σκάφη κειμένην ἐν μέσῳ τῶν ξύλων τε καὶ τῶν πίλων.

74. Ἐστι δέ σφι κάνναβις φυομένη ἐν τῇ χώρῃ, πλὴν παχύ- τητος καὶ μεγάθεος τῷ λίνῳ ἐμφερεστάτη. Ταύτη δὲ πολλῷ ὑπερφέρει ἡ κάνναβις. Αὕτη καὶ αὐτομάτη καὶ σπειρομένη φύε- ται, καὶ ἐξ αὐτῆς Θρήνεις μὲν καὶ εἴματα ποιεῦνται τοῖς λινέ- οις δμοιότατα. Οὐδ' ἄν, δεστις μὴ κάρτα τρίβων¹ εἴη αὐτῆς, δια- γνοίη, λίνου ἡ καννάβιος ἔστι· δις δὲ μὴ εἰδέ κω² τὴν καννάβιδα, λίνεον δοκήσει³ εἶναι τὸ είμα.

75. Ταύτης ὡν οἱ Σκύθαι τῆς καννάβιος τὸ σπέρμα ἐπεὰν λά- βωσι, ὑποδύνουσι ὑπὸ τοὺς πίλους, καὶ ἐπειτεν ἐπιβάλλουσι τὸ σπέρμα ἐπὶ τοὺς διαφανέας λίθους τῷ πυρὶ· τὸ δὲ θυμιᾶται ἐπι- βαλλόμενον καὶ ἀτιμίδα παρέχεται τοσαύτην, ὥστε Ἑλληνικὴ οὐδεμίᾳ ἄν μιν πυρίη ἀποκρατήσειε. Οἱ δὲ Σκύθαι ἀγάμενοι τῇ πυρίῃ ὠρύονται· τοῦτό σφι ἀντὶ λουτροῦ ἔστι· οὐ γάρ δὴ λοῦνται ὕδατι τὸ παράπαν τὸ σῶμα· αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν ὕδωρ παρ-

1) Τὸ μάλιστα προσήκοντες, παρ' ἡμῖν οἱ στενάτατοι συγγενεῖς. 2) Εἰς τὸ Σκύθας. 3) Ἀντιτίθεται εἰς τὸ έχσιλεῖς καὶ ἄρχοντες 4) Τοὺς πίλους.

1) Ἐμπειρος. 2) = πω. Διάλεκτ. 18, Α'. 3) Ο τύπος οὗτος του μέλλ. εἶναι μόνον ποιητικός. Ο Ἡρόδ. ἔγει παρκ. δεδόκηται.

χέουσαι κατασώχουσι¹ περὶ λίθον τρηχὺν τῆς χυπαρίσσεον² καὶ κέδρου καὶ λιβύνου ξύλου, καὶ ἔπειτεν τὸ κατασωχόμενον τοῦτο παχὺ ἐὸν καταπλάσσονται³ πᾶν τὸ σῶμα καὶ τὸ πρόσωπον· καὶ ἡμαὶ μὲν εὐωδίη σφέας ἀπὸ τούτου ἴσχει, ἡμαὶ δὲ ἀπαιρέουσαι τὴ δευτέρη ἡμέρη τὴν καταπλαστὴν γίνονται καθαραὶ καὶ λαμπραὶ.

(Βιβλ. δ'. 71—76).

Z'. Ἀπέλασις τῶν Πεισιστρατιδῶν.

55. Ἐπεὶ Ἰππαρχον τὸν Πεισιστράτου, Ἰππίεω δὲ τοῦ τυράννου ἀδελφεόν, ὃδόντα δψιν ἐνυπνίῳ ἐναργεστάτην¹ κτείνουσι 'Αριστογείτων καὶ 'Αρμόδιος γένος ἐόντες τὰ ἀνέκαθεν Γεφυραῖοι, μετὰ ταῦτα ἐτυραννεύοντο 'Αθηναῖοι ἐπ' ἔτεα τέσσερα² οὐδὲν ἐσσον³, ὅλλα καὶ μᾶλλον ἢ πρὸ τοῦ. Η μὲν νυν δψις τοῦ Ἰππάρχου ἐνυπνίου ἦν ἂδει ἐν τῇ προτέρῃ⁴ νυκτὶ τῶν Παναθηναίων ἐδόκεε ὁ Ἰππαρχος ἄνδρα οἱ ἐπιστάντα μέγαν καὶ εὐειδέα αἰνίσσεσθαι⁵ τὰ ἔπεια.

Τλῆθι⁶ λέων ἀτλητα παθὼν τετληότι θυμῷ.

Οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀδικῶν τίσιν οὐκ ἀποτίσει.

ταῦτα δέ, ὡς ἡμέρη ἐγένετο τάχιστα, φανερὸς ἦν ὑπερτιθέμενος⁷ ὀνειροπόλοισι· μετὰ δὲ ἀπειπάμενος⁸ τὴν δψιν ἐπεμπε τὴν πομπήν, ἐν τῇ δὴ τελευτῇ.

62. Η μὲν δὴ δψις τοῦ Ἰππάρχου ἐνυπνίου, καὶ οἱ Γεφυραῖοι δεινὸν ἐγεγόνεσαν, τῶν ἥσαν οἱ Ἰππάρχου φονεες.¹ ἀπῆγηται² μοι. δεῖ δὲ πρὸς τούτοισι ἔτι ἀναλαζεῖν τὸν κατ' ἀρχὰς ἡια λέξων³

1) Κατατρίβουσι. 2) Δηλ. τι. 3) Μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς.

1) Τ. ἐ. ἐνύπνιον σφρέστατον, τὴν μέλλουσαν συμφοράν του καθιρῶς δεικνύον. 2) Διάλεκτ. 1, Β'. ἀ. (514—510 π. Χρ.) ὁ Θουκ. σ'. 5,9 λεγει ὅτι ὁ Ἰππίας τρία ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ ἐτυράννευε. 3)=οὐδὲν ἥσσον. 4)=ἐν τῇ νυκτὶ τῶν Παναθηναίων ἐφονεύθη ὁ Ἰππάρχος παρθ. Θουκ. σ'. 54. 5) Τὸ αἰνίσσεσθαι συχνάκις περὶ μαντειῶν. 6) Τλῆθι, ἀτλητα τετληότι, παρονομασία τὸ σχῆμα. Τὸ δὲ λέων συμβολικῶς ἀντὶ βασιλεῦ. 7) Λέγων, κοινοποιῶν. 8) Ἀντίκειται τῷ δέχεσθαι οἰωνόν, γρησμόν.

1) Ο 'Αρμόδιος καὶ 'Αριστογείτων, ὣν τὴν δόξην ἔξυμνετ τὸ σκόλιον.

*Ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξέφος φορήσω

ωσπερ 'Αρμόδιος καὶ 'Αριστογείτων,

ὅτε τὸν τύραννον κτανέτην·

Ιεονδρούσις τῷ 'Αθηναῖς ἐποιησάτην.

2) Πιθηκῶς. 3) Τελικὴ μετοχὴ ἐκ τοῦ ἥτις.

λόγον, ώς τυράννων ἡλευθερώθησαν Ἀθηναῖοι. Ἰππίεω τυραννεύοντος καὶ ἐμπικραινομένου Ἀθηναίοις διὰ τὸν Ἰππάρχου θάνατον Ἀλκμαιωνίδαι γένος ἔόντες Ἀθηναῖοι καὶ φεύγοντες Πειστρατίδας⁴, ἐπείτε σφι ἄμα τοῖς ἀλλοῖς Ἀθηναίοιν φυγάσι πειρεομένοις κατὰ τὸ ἴσχυρὸν⁵ οὐ προεχώρεε ἡ κάτοδος, ἀλλὰ προσέπταιον μεγάλως πειρεόμενοι κατιέναι τε καὶ ἐλευθεροῦν τὰς Ἀθήνας, Λειψύδριον⁶ τὸ διπέρ Παιονίης τειχίσαντες, ἐνθαῦτα οἱ Ἀλκμαιωνίδαι πᾶν ἐπὶ τοῖς Πειστρατίδῃσι μηχανεόμενοι παρ⁷ Ἀμφικτυόνων⁷ τὸν νηὸν μισθοῦνται τὸν ἐν Δελφοῖς, τὸν νῦν ἔόντα, τότε δὲ οὐκω, τοῦτον ἔξοικοδομῆσαι. οἷα δὲ χρημάτων εὖ ἤκοντες⁸ καὶ ἔόντες ἄνδρες δόκιμοι ἀνέκκαθεν ἔτι, τόν τε νηὸν ἔξεργάσαντο τοῦ παραδείγματος⁹ καλλιών τά τε ἄλλα, καὶ συγκειμένου σφι πωρίνου λίθου ποιέειν τὸν νηὸν Παρίου τὰ ἔμπροσθε αὐτοῦ ἔξεποίησαν.

63. Ως ὁν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι λέγουσι, οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐν Δελφοῖς κατέκιμνοι ἀνέπειθον τὴν Πυθίην χρήμασι, ὅκας¹ ἔλθοιεν Σπαρτιητέων ἄνδρες εἴτε ἰδίῳ στόλῳ² εἴτε δημοσίῳ χρησόμενοι, προφέρειν³ σφι τὰς Ἀθήνας ἐλευθεροῦν. Λακεδαιμόνιοι δέ, ὡς σφι αἰεὶ τούτῳ πρόφαντον⁴ ἐγίνετο, πέμπουσι Ἀγχιμόλιον τὸν Ἀστέρος, ἔόντα τῶν ἀστῶν ἄνδρα δόκιμον, σὺν στρατῷ ἔζελέοντα Πειστρατίδας ἐξ Ἀθηνέων, ὅμως καὶ ξείνους σφι ἔόντας τὰ μάλιστα τὰ γάρ τοῦ θεοῦ πρεσβύτερα⁵ ἐποιεῦντο ἢ τὰ τῶν ἀνδρῶν, πέμπουσι δὲ τούτους κατὰ θάλασσαν πλοιοῖσι· ὁ μὲν⁶ δὴ προσσχὼν ἐς Φάληρον τὴν στρατιὴν ἀπέβησε, οἱ δὲ Πειστρατίδαι προπυνθανόμενοι ταῦτα ἐπεκαλέοντο ἐκ Θεσσαλίης ἐπικουρίν. ἐπεποίητο γάρ σφι συμμαχίην πρὸς αὐτούς. Θεσσαλοὶ δέ σφι δεο-

4) Καὶ Πειστρατος (τὸ τρίτον σχῆμα Ἀθήνας) ἐτυράννευε Ἀθηναίων, Ἀθηναίων δὲ οἱ μὲν ἐν τῇ μάγη ἐπεπτώκεσσαν, οἱ δὲ αὐτῶν μετ' Ἀλκμαιωνιδέων ἔφευγον ἐκ τῆς οἰκίας (538 π. Χρ.) ἀ. 64. 5) Κατὰ βίαν. 6) Τόπος ἐπὶ τοῦ Πάρνηθος, σήμερον τὸ Μενίδι. 7) Οἱ Ἀμφικτύονες εἶχον τὴν ἐφορείαν τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ καὶ τῶν θηταυρῶν, καὶ τῶν Πυθίων ἀγώνων. 8) ==εῦ ἔχοντες. 9) Παραδείγματα, τὸ σχέδιον, ὃ πρέπει νὰ ἀκολουθήσωσιν οἱ ἐπιχειροῦντες οἰκοδομήν τινα, συμπεριλαμβανομένων καὶ ὅλων τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος γενομένων συνθηκῶν.

1) Οσάκις. 2) Στόλ. Χρ.==στελοῦντες. 3) Κελεύειν, ἀνελεῖν. 4) Πρόφητικόν, λόγιον, θεοπρόπιον. 5) Τιμιώτερον. 6) Ὁ Ἀγχιμόλιος.

μένοισι ἀπέπεμψαν κοινῇ γνώμῃ χρεόμενοι χιλίην τε ἵππον⁷ καὶ τὸν βασιλέα τὸν σφέτερον Κινέην ἄνδρα Γονναῖον· τοὺς ἐπείτε ἔσχον συμμάχους οἱ Πεισιστρατίδαι, ἐμηχανέοντο τοιάδε· κείραντες⁸ τῶν Φαληρέων τὸ πεδίον καὶ ἐπάσιμον ποιήσαντες τοῦτον τὸν χῶρον ἐπῆκαν τῷ στρατοπέδῳ τὴν ἵππον· ἐμπεσοῦτα δὲ διέφειρε ἄλλους τε πολλοὺς τῶν Λακεδαιμονίων καὶ δὴ καὶ τὸν Ἀγχιμόλιον, τοὺς δὲ περιγενομένος αὐτῶν ἐς τὰς νέας κατέρξαν¹⁰. δὲ μὲν δὴ πρῶτος στόλος ἐκ Λακεδαιμονος οὕτω ἀπῆλλαξε, καὶ Ἀγχιμολίου εἰσὶ ταφαὶ τῆς Ἀττικῆς Ἀλωπεκῆσι¹¹, ἀγγοῦ τοῦ Ἡρακλείου τοῦ ἐν Κυνοσάργεῃ¹².

64. Μετὰ δὲ Λακεδαιμονίοις μέζω στόλον στείλαντες ἀπέπεμψαν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, στρατηγὸν τῆς στρατιῆς ἀποδέξαντες βασιλέα Κεομένεα⁹ τὸν Ἀναξανδρίδεω, οὐκέτι κατὰ Θάλασσαν στείλαντες, ὅλλα κατ' ἥπειρον· τοῖσι ἐσθαλοῦσι ἐς τὴν Ἀττικὴν χώρην ἡ τῶν Θεσσαλῶν ἵππος πρώτῃ προσέμιξε καὶ οὐ μετὰ πολλὸν ἐτράπετο, καὶ σφεων ἐπεισον ὑπὲρ τεσσεράκοντα ἄνδρας· οἱ δὲ περιγενόμενοι ἀπαλλάσσοντο ὡς εἶχον ίθυ² ἐπὶ Θεσσαλίης. Κλεομένης δὲ ἀπικόμενος ἐς τὸ ἀστυ ἄμα Ἀθηναίων τοῖσι βουλομένοισι εἶναι ἐλευθέροισι ἐπολιόρκες τοὺς τυράννους ἀπεργμένους ἐν τῷ Πελασγικῷ τείχεϊ³.

65. Καὶ οὐδέν τι πάντως ἀν ἔξειλον¹ τοὺς Πεισιστρατίδας οἱ Λακεδαιμόνιοι (οὔτε γὰρ ἐπέδρην² ἐπενόσευν ποιήσασθαι, οἱ τε Πεισιστρατίδαι σίτοισι καὶ ποτοῖσι εὗ παρεσκευάδατο³), πολιορκήσαντές τε ἀν⁴ ἡμέρας δλίγας ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν Σπάρτην. νῦν δὲ συντυχίη⁵ τοῖσι μὲν κακὴ ἐπεγένετο, τοῖσι δὲ ἡ αὐτὴ αὕτη

7) Χιλίους ἵππους. 8) Κόφαντες. 9) Τῶν Λακεδαιμονίων δηλ. 10) = κατείρξαν. 11) Ἀλωπεκαῖ, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἐνθα ἐγεννήθη ὁ Σωκράτης. 12) Γυμνάσιον ἦν τὸ Κυνόσαργες ἐν Ἀθήναις, ναοῖς καὶ περιπάτοις κεκοσμημένον.

1) Τὸν Κλεομένην ἔστειλαν 510 π. Χρ. ἐναντίον τοῦ Ἰππίου. 2) = εὐθύς, Ἀττ. 3) Κείται περὶ τὴν Ἀκρόπολιν. Παρ. σ'. 437. Ἐπεὶ τε γὰρ ἴδειν τοὺς Ἀθηναίους τὴν χώραν, τὴν σφισι αὐτοῖσι (Πελασγοῖσι) ὑπὸ τὸν Ὑμηστὸν ἔδοσαν οἰκήσαι μισθὼν τοῦ τείχεος τοῦ περὶ τὴν ἀκρόπολιν ποτὲ ἐληλαμένου κτλ.

1) = ἔξηλασαν. 2) = ἐρέδρη ἀττ. πολιορκίᾳ. 3) = παρεσκευασμένος ήσαν. 4) Τὸ ἀν μετὰ τοῦ ἀπαλλάσσοντο. 5) Τοῖς Πεισιστρατίδαις.

σύμμαχος⁶⁾ ὑπεκτιθέμενοι γὰρ ἔξω τῆς χώρας οἱ παιδεῖς τῶν Πειστρατίδέων ἦλωσαν. τοῦτο δὲ ὡς ἐγένετο, πάντα αὐτῶν τὰ πρήγματα συνετετάρακτο, παρέστησαν δὲ ἐπὶ μισθῷ τοῖς τέκνοις, ἐπ' οἷς ἐβούλοντο⁷⁾ οἱ Ἀθηναῖοι, ὃστε ἐν πέντε ἡμέρησι ἐκχωρῆσαι ἐκ τῆς Ἀττικῆς μετὰ δὲ ἔξεχωροσαν ἐς Σάγειον⁸⁾ τὸ ἐπὶ τῷ Σκαμάνδρῳ, ἀρξαντες μὲν Ἀθηναίων ἐπ' ἔτει ἔξι τε καὶ τριήκοντα, ἔντες δὲ καὶ οὗτοι ἀνέκαθεν Πύλοι τε καὶ Νηλεῖδαι ἐκ τῶν αὐτῶν γεγονότες καὶ οἱ ἀμφὶ Κόδρον τε καὶ Μέλανθον⁹⁾, οἱ πρότεροι ἐπήλυθες ἔντες ἐγένοντο Ἀθηναίων βασιλέες, ἐπὶ τούτου δὲ καὶ τωύτῳ οὖνομα ἀπεμνημόνευσε Ἰπποκράτης τῷ παιδὶ θέσθαι τὸν Πειστρατὸν, ἐπὶ τοῦ Νέστορος Πειστράτου ποιεύμενος τὴν ἐπωνυμίην. οὕτω μὲν Ἀθηναῖοι τυράννιοι ἀπολλάγθησαν ὅσα δὲ ἐλευθερωθέντες ἔρχαν ἢ ἐπαθον¹⁰⁾ ἀξιόχρεα ἀπηγόριος πρὶν ἢ ιωνίην τε ἀποστῆναι ἀπὸ Δαρείου καὶ Ἀρισταγόρην τὸν Μιλήσιον ἀπικόμενον ἐς Ἀθήνας χρηίσαι σφέων βωθέειν, ταῦτα πρῶτα φράσω (Βιβ. ἑ. 55—56, 62—65).

H'. Κλεισθένης καὶ ἡ διαιρεσίς αὐτοῦ ἡ ἀ. νίκη τῷ Ἀθηναίων.

66. Ἀθῆναι ἐοῦσαι καὶ πρὶν μεγάλαι, τότε ἀπαλλαχθεῖσαι τυράννινων ἐγίνοντο μέζονες· Ἐν δὲ αὐτῇσι δύο ἄνδρες ἐδυνάστευον, Κλεισθένης τε ἀνὴρ Ἀλκματιωνίδης, ὃσπερ δὴ λόγον ἔχει¹⁾ τὴν Πυθίην ἀναπείσαι, καὶ Ἰσαγόρης δὲ Τισάνδρου οἰκίης μὲν ἐών δοκίμου, ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν οὐκ ἔχω φράσαι· θύουσι δὲ οἱ συγγενέες αὐτοῦ Διὶ Καριῷ²⁾. Οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐστασίασαν περὶ δυνάμιος, ἐσούμενος δὲ δὲ Κλεισθένης τὸν δῆμον προσεταιρίζεται· μετὰ δὲ τε

6) "Ενν. παραστῆσαι αὐτούς. 7) Εἰς τὸν Ἑλλήσποντον. 8) Πατήρ τοῦ Κέδρου, βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς, ἀπόγονος τοῦ Νηλέως. 9) Ή ἐπὶ κεῖται ἐνιστεῖ ἀντὶ τῆς συνηθὸς στέρκας ἀπὸ εἰς τὰ δὲ τὰ σημαίνοντα ὄνομάζειν, ὡς ἐνταῦθα, οὖνομα θέσθαι. 10) Όμηρικὴ ἔκφρασις 'Οδ. 6. 490 ὅσσ' ἔρχεται' ἐπαθόν τε καὶ ὅσσα ἐμόγησαν Ἀγαῖοι.

1) Ἀντὶ δὲ λόγος ἔχει ἡ ὁς λέγεται. 2) Ἀποδεικνῦσι ἐν Μυλάσοις Διὸς Καρίου ἱρὸν ἀρχιτεκτονικόν, τοῦ Μυσοῦς καὶ Λυδοῦς μέτεστι, ὡς καστριγήτοισι ἐοῦσι τοῖς Καρσὶ ἀ. 171. Οἱ συγγενεῖς του θύουσι Διὶ Καριῷ, δηλ. Καριῷ θεῷ καὶ οὐχὶ Ἀθηναίῳ· τοῦτο ἐφαίνετο νὰ δηλοῖ, ὅτι δὲ Ἰσαγόρας κατήγετο ἀπὸ γένους Καρικοῦ, καταπεφρονημένου εἰς τὴν Ἑλλάδα.

τραφύλους ἐόντας Ἀθηναίους δεκαφύλους ἐποίησε, τῶν Ἰωνοῖς³ παίδων Γελέοντος καὶ Αἰγικόρεος καὶ Ἀργάδεω καὶ Ὁπλητος ἀ-παλλάξας τὰς ἐπωνυμίας, ἔξευρὼν δ' ἐτέρων ἡρώων⁴ ἐπωνυμίας ἐπιχωρίων, πάρεξ Αἴαντος⁵ τοῦτον δὲ ἀτε ἀστυγείτονα καὶ σύμ-ραχον ζεῖνον ἐόντα προσέθετο. Ταῦτα δὲ, δοκέειν ἐμοὶ, ἐμιμέετο δὲ Κλεισθένης οὗτος τὸν ἐωυτοῦ μητροπάτορα Κλεισθένεα⁶ τὸν Συ-κιώνος τύραννον.

69. Ταῦτα μὲν νῦν ὁ Σικυώνιος Κλεισθένης ἐπεποιήκεε, δὲ δὴ Ἀθηναῖος Κλεισθένης ἐὼν τοῦ Σικυωνίου τούτου θυγατριδέος καὶ τὸ οὔνομα ἐπὶ τούτου ἔχων, δοκέειν ἐμοὶ καὶ οὗτος ὑπεριδὼν Ἰωνας, ἵνα μὴ σφίσι αἱ αὐταὶ ἕωσι φυλαὶ καὶ Ἰωσι, τὸν δράμων Κλεισθένεα ἐμιμήσατο. Ως γὰρ δὴ τὸν Ἀθηναίων δῆμον πρό-τερον ἀπωσμένον τότε πάντα πρὸς τὴν ἐωυτοῦ μοῖραν προσεθή-κατο, τὰς φυλὰς μετουνόμασε καὶ ἐποίησε πλεῦνας ἐξ ἐλαπσό-νων· δέκα τε δὴ φυλάρχους ἀντὶ τεσσέρων ἐποίησε,⁷ δέκα δὲ καὶ τοὺς δῆμους κατένεμε ἐς τὰς φυλάς. Ἡν τε τὸν δῆμον προσθέμε-μενος πολλῷ κατύπερθε τῶν ἀντιστασιωτέων.

70. Ἐν τῷ μέρει δὲ ἐσσούμενος δὲ Ἰσαγόρης ἀντιτεχνᾶται τά-δε· ἐπικαλέεται Κλεομένεα τὸν Λακεδαιμόνιον, γενόμενον ἐωυτῷ ζεῖνον ἀπὸ τῆς Πεισιστρατιδέων πολιορκίης. Τὸν δὲ Κλεομένεα εἶχε αἰτίη φοιτᾶν παρὰ τοῦ Ἰσαγόρεω τὴν γυναικα. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα πέμπων δὲ Κλεομένης ἐς τὰς Ἀθήνας κήρυκα ἔξεβαλλε Κλεισθένεα καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους πολλοὺς Ἀθηναίους, τοὺς ἐνα-γέας ἐπιλέγων¹ ταῦτα δὲ πέμπων ἔλεγε ἐκ διδαχῆς τοῦ Ἰσαγό-ρεω² οἱ μὲν γὰρ Ἀλκματιωνίδαι καὶ οἱ συστασιῶται αὐτῶν εἰχον³ αἰτίνα τοῦ φόνου τούτου, αὐτὸς δὲ οὐ μετεῖχε, οὐδὲ οἱ φίλοι αὐτοῦ.

3) Ἰων ὁ πατριάρχης τῆς Ιωνικῆς φυλῆς, ἐξ ἡς ἦσαν καὶ οἱ Ἀ-θηναῖοι. 4) Λαζῶν ρ'. ἡρώων ὄνοματα ἥλθεν εἰς Ηὐθίαν μάθειν βου-λόμενος ἐκ ποίων ὄνομάτων καλέσει τὰς φυλάς, ἃς μέλλει κτίζειν λα-θῶν τὸν γενημόν καὶ ἐλθὼν Ἀθήνης, ἐποίησε ἡ φυλάς. Σχ. Ἀριστορ. Τὰ ὄνοματα τῶν 10 φυλῶν εἶναι. Ἔρεγθης, Αἰγινής, Πανδιονίς, Λεοντίς, Ἀκαμαντίς, Οἰνηής, Κεκροπίς, Ἰπποθεοντίς, Αἴαντίς, Ἀντιοχίς. 5) Μόνον ἡ Αἰαντίς φυλὴ ἔφερεν οὐνομα τὴν ἡρώως ξένου. 6) Οὗτος ἦκμασεν ἀπὸ 596—565.

1) Ἐπονομάζων αὐτοὺς τοὺς ἐναγεῖς. Τοὺς ἐναγεῖς ἥλατε Κλεισθέ-νης δὲ Λακεδαιμόνιος μετὰ Ἀθηναίων στατιαζόντων. Θουκυδ. ἀ. 126. 2] Εἰς ὄργην εἰχον, θυμῷ εἰχον=ἔχοντας τὴν ὄργην, τὸν θυμασμόν.

72. Κλεομένης δὲ ὡς πέμπων ἔξεβαλε Κλεισθένεα, καὶ τοὺς ἐναγέας, Κλεισθένης μὲν αὐτὸς ὑπεξέσχε¹, μετὰ δὲ οὐδὲν ἕσσον παρῆν ἐς τὰς Ἀθήνας ὁ Κλεομένης οὐ σὺν μεγάλῃ χειρὶ², ἀπικόμενος δὲ ἀγηλατέει³ ἐπτακόσια ἐπίστια⁴ Ἀθηναίων, τὰ οἱ ὑπέθετο ὁ Ἰσαγόρης. Ταῦτα δὲ ποιήσας δεύτερα τὴν βουλὴν καταλύειν ἐπειρᾶτο, τριηκοί δὲ τοῖσι Ἰσαγόρεω στασιώτησι τὰς ἀργὰς ἐνεγείριζε. Ἀντισταθείστης δὲ τῆς βουλῆς καὶ οὐ βουλομένης πείθεσθαι ὅ τε Κλεομένης καὶ ὁ Ἰσαγόρης καὶ οἱ στασιώται αὐτοῦ καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν. Ἀθηναίων δὲ οἱ λοιποὶ τὰ αὐτὰ φρονήσαντες ἐποιιόρκεον αὐτοὺς ἥμέρας δύο· τῇ δὲ τρίτῃ ὑπόσπονδοι ἔζέρχονται ἐκ τῆς χώρης ὅσοι ἦσαν αὐτῶν⁵ Λακεδαιμόνιοι. Ἐπετελέστο δὲ τῷ Κλεομένῃ ἡ φήμη⁶. ὡς γάρ ἀνέση ἐς τὴν ἀκρόπολιν μέλλων δὴ αὐτὴν κατασχήσειν, τις ἐς τὸ ἄδυτον τῆς θεοῦ⁷ ὡς προσερέων⁸. ἡ δὲ ἥρεια ἔζαναστάσα ἐκ τοῦ θρόνου πρὶν ἢ τὰς θύρας αὐτὸν ἀμείψῃ⁹ εἰπε· Ὡ ζένε Λακεδαιμόνιε, πάλιν γάρει, μηδ' ἔσιθι ἐς τὸ ἱρόν· οὐ γάρ θεμιτὸν Δωριεῦσι παριέναι ἐνθαῦτα. Ο δὲ εἰπε· Ὡ γύναι, ἀλλ' οὐ Δωριεὺς¹⁰ εἴμι, ἀλλ' Ἀχαιός, οὐ μὲν δὴ τῇ κληρόνῳ¹¹ οὐδὲν χρεόμενος ἐπεχείρησέ τε καὶ τότε πάλιν ἔζέπιπτε μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων, τοὺς δὲ ἄλλους Ἀθηναῖοι κατέδησαν τὴν¹² ἐπὶ θανάτῳ, ἐν δὲ αὐτοῖς καὶ Τιμησίθεον τὸν Δελφόν, τοῦ ἕργα χειρῶν¹³ τε καὶ λήματος¹⁴ ἔχοιμ¹⁵ ἃν μέγιστα καταλέξαι.

73. Οὗτοι μέν νυν δεδεμένοι ἐτελεύτησαν, Ἀθηναῖοι δὲ μετὰ

1) Ἀντὶ ὑπεξῆλθε. 2) Ἔχει περιληπτικὴν σημασίαν, ὡς τὸ manus=δύναμις. Ἀλής μὲν γάρ γενομένη πᾶσα ἡ Ἑλλάς, γείρο μεγάλη συνάγεται 2. 157. 3) Ἐκ τοῦ ἄγρας καὶ ἐλαύνειν=διάκει, φυγαδεύει. 4) =έρέστια 5) τῶν πολιορκουμένων. 6) Ὁ προφητικὸς λόγος=κληρόν 7) τῆς Ἀθηνᾶς. 8) Προσευχόμενος. 9) =καταλήψαι, ἀφῆσαι. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν εἰς τοὺς πεζοὺς σπάνιον· ἐνίστε παρὰ ποιηταῖς. Σοφ. Φιλ.
αὐτὸν δὲ πολεμούσας πατέρας, Φελοκτήτην λέγω
ἔξειλοι ἀμείψας τάς δε πετρήρεις στέγασ.

10) Ἀντὶ ὄρθως τάχα λέγεις· ἀλλὰ τοῦτο οὐδὲν πρὸς ἐμέ. 11] =τῇ φήμῃ· ἀλλὰ φήμη μὲν λέγεται ἐπὶ θιάων φωνῶν, τὸ δὲ κληρόν ἐπὶ ἀνθρωπίνων· πολλάκις ὅμως τρυπόσημα.. 12] δηλ. δέσιν. 13] =ρώμης. 14] = τόλμης παρθ. 111 Ὄνησλος τὰ πολέμια κάρτα δόκιμος καὶ ἄλλως λήματος πλέος.

ταῦτα Κλεισθένεα καὶ τὰ ἑπτακόσια ἐπίστια τὰ διωγθέντα ὥπο
Κλεομένεος μεταπεμψάμενοι πέμπουσι ἀγγέλους ἐς Σάρδις, συμ-
μαχίνην βουλόμενοι ποιήσασθαι πρὸς Πέρσας· ἡπιστέατο γάρ σφι
πρὸς Δακεδαιμονίους τε καὶ Κλεομένεα ἐκπεπολεμῶσθαι¹. Ἀπι-
κομένων δὲ τῶν ἀγγέλων ἐς τὰς Σάρδις καὶ λεγόντων τὰ ἐντε-
ταλμένα Ἀρταφέρης ὁ Ματάσπεος Σαρδίων ὑπαρχος ἐπειρώτα,
τίνες ἔντες ἀνθρωποι καὶ κῆ γῆς οἰκημένοι δεοίστο Περσέων
σύμμαχοι γενέσθαι, πυθόμενος δὲ πρὸς τῶν ἀγγέλων ἀπεκορύ-
φου² σφι τάδε· Εἴ μὲν διδοῦσι βασιλέῃ Δαρείῳ Ἀθηναῖοι γῆν τε
καὶ ὄδωρ, ὁ δὲ συμμαχίνην σφι συνετίθετο, εἰ δὲ μὴ διδοῦσι, ἀ-
παλλάσσεσθαι αὐτοὺς ἐκέλευε. Οἱ δὲ ἄγγελοι ἐπὶ σφέων αὐτῶν
βαλόμενοι³ διδόναι ἔφασαν, βουλόμενοι τὴν συμμαχίνην ποιήσα-
σθαι. Οὗτοι μὲν δὴ ἀπελθόντες ἐς τὴν ἑωυτῶν⁴ αἰτίας μεγάλας
εἶχον.

74. Κλεομένης δὲ ἐπιστάμενος περίειρίσθαι ἔπεσι καὶ ἔογοισι
ὑπ' Ἀθηναίων συνέλεγε ἐκ πάστης Πελοποννήσου στρατὸν, οὐ φρά-
ζων ἐς τὸ¹ συλλέγει, τίσασθαι δὲ ἐθέλων τὸν δῆμον τῶν Ἀθη-
ναίων καὶ Ἰσαγόρην βουλόμενος τύραννον καταστῆσαι² συνεξῆλθε
γάρ οἱ οὗτος ἐκ τῆς ἀκροπόλιος. Κλεομένης τε δὴ στόλῳ μεγά-
λῳ ἐσέβαλε ἐς Ἐλευσῖνα, καὶ οἱ Βοιωτοὶ ἀπὸ συνθήματος³. Οἰνόνη⁴
αἱρέουσι καὶ Ὑσιάς⁵, δύομοις τοὺς ἐσγάτους τῆς Ἀττικῆς, Χαλ-
κιδέες τε ἐπὶ τὰ ἔτερα ἐσίνοντο⁶ ἐπιόντες χώρους⁶ τῆς Ἀττικῆς.
Ἀθηναῖοι δέ, καίπερ ἀμφιθολίῃ ἔχόμενοι⁷ Βοιωτῶν μὲν καὶ Χαλ-
κιδέων ἐσύστερον ἔμελλον μνήμην ποιήσεσθαι, Πελοποννησίοισι δὲ
ἐοῦσι ἐν Ἐλευσῖνι ἀντία ἔθεντο⁸ τὰ σπλα.

75. Μελλόντων δὲ συνάψειν τὰ στρατόπεδα ἐς μάχην Κορίν-
θιοι μὲν πρῶτοι σφίσι αὐτοῖσι δόντες¹ λόγον, ὡς οὐ ποιοῖεν τὰ

1] τ. ε., ἔχθρούς, πολεμίους γενομένους. Τὸ παθητ. καὶ γ'. 66. τὸ
ἐνεργ. ἐκπολεμοῦν τινὰ τινὶ δ'. 120. 2] ἡμειθετο λόγοις² κυρίως σημαί-
νει ὅτι μόνον τῶν κορυφῶν πράγματος τίνος ἐφάπτεται. 3] Δαμβάνοντες
αὐτοὶ τὴν ὑπόθεσιν ἔφ' ἑωυτῶν. 4] δηλ. πατρίδα.

1) = εἰς δέ τέλος. 2) ἐκ συνθήματος³ Θουκ. ἀπὸ παραγγέλματος αἰ-
φνιδίου ἥρας. 3] Δῆμος τῆς Ἀττικῆς πρὸς τὴν Βοιωτίαν. 4] Ὑσιάς
δῆμος Ἀττικῆς, Ὑσιάι καλούμενος. 5] ἀλυμένοντο τὴν γῆν. 6] τοὺς
ἀγρούς. 7] = ἀμφιθολοι ὄντες. 8) Ἐναντίον των ἐστρατοπέδευσιν.

1)=λογισάμενοι. Κύρος ἔδίδου λόγον ἑωυτῷ περὶ τῆς ὅψεως. Ξεν.

δίκαια, μετεβάλλοντός τε καὶ ἀπαλλάσσοντο, μετὰ δὲ Δημάρητος ὁ Ἀρίστωνος, ἐών καὶ οὗτος βασιλεὺς Σπαρτιητέων, καὶ συνεξαγγών τε τὴν στρατιὴν ἐκ Λακεδαιμονος καὶ οὐκ ἐών διάφορος ἐν τῷ πρόσθιε χρόνῳ Κλεομένεϊ. Ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς διχοστασίης ἐτέθη νόμος ἐν Σπάρτῃ, μὴ ἔξεῖναι ἐπεσθι ἀμφοτέρους τοὺς βασιλέας ἔξιούστης τῆς στρατιῆς τέως γάρ ἀμφότεροι εἶποντο· παρατλυσμένου³ δὲ τούτων τοῦ ἑτέρου⁴ καταλείπεσθι καὶ τῶν Τυνδαριδέων⁵ τὸν ἑτερον· πρὸ τοῦ γάρ δὴ καὶ οὗτοι ἀμφότεροι ἐπικλητοὶ σφι ἔδντες εἶποντο. Τότε δὴ ἐν τῇ Ἐλευσίνι δρέοντες οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων τοὺς τε βασιλέας τῶν Λακεδαιμονίων οὐκ ὄμοιογέοντας καὶ Κορινθίους ἐκλιπόντας τὴν τάξιν οἴχοντο καὶ αὐτοὶ ἀπαλασσόμενοι.

76. Τέταρτον δὴ τοῦτο ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἀπικόμενοι Δωριέες, δις τε ἐπὶ πολέμῳ ἐσβαλόντες, καὶ δις ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ πλήθεος τοῦ Ἀθηναίων, πρῶτον μέν, ὅτε καὶ Μέγαρα κατοίκισαν (οὗτος ὁ στόλος ἐπὶ Κόδρου βασιλεύοντος Ἀθηναίων δρῦ; πρῶτος ἀν καλέοιτο), δεύτερον δὲ καὶ τρίτον, ὅτε ἐπὶ Πεισιστρατιδέων ἐξέλασπιν¹ ὄρυκθέντες ἐκ Σπάρτης ἀπίκοντο, τέταρτον δὲ τότε, ὅτε ἐς Ἐλευσίνα Κλεομένης ἄγων Πελοποννησίους ἐσέβαλε, οὗτο τέταρτον τότε Δωριέες ἐσέβαλον ἐς Ἀθήνας.

77. Διαλυθέντος ὕν τοῦ στόλου τούτου ἀκλεῶς ἐνθαῦτα Ἀθηναίοις τίνυσθαι βουλόμενοι πρῶτα στρατηγὸν ποιεῦνται ἐπὶ Χαλκιδέας². Βοιωτοὶ δὲ τοῖσι Χαλκιδεῦσι βωθέουσι ἐπὶ τὸν Εὔριπον. Ἀθηναίοισι δὲ ίδουσι τοὺς βοηθοὺς ἔδοξε πρότερον τοῖσι Βοιω-

2) = μετεβουλεύσαντο. 3) Δηλ. τῆς στρατηγίης. 4) Δηλ. τῶν βασιλέων.

5) Τῶν Τυνδαριδέων οἱ Σπαρτιάται, ὡς φαίνεται, ἐλάμβανον τὰ ἀγάλματα καὶ τῶν δύο Διοσκούρων [τοῦ Κάστορος καὶ Πολυδεύκους] εἰς τὸν πόλεμον, ὡς θεῶν θοηθῶν διότι οὗτοι καὶ ἐν εἰρήνῃ ἦσαν προστάται τοῦ βασιλείου τῆς Σπάρτης. Γύπτ τὴν προστασίαν τούτων ἐκυθέρων καὶ ἐπολέμουν οἱ βασιλεῖς· ἐὰν λοιπὸν δὲ εἰς τῶν βασιλίσων ἔμενεν ἐν Σπάρτῃ, ἐπρεπε νὰ μείνῃ ὅπίσω καὶ τὸ ἐν τῶν ἀγαλμάτων.

1) Ὡς ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ πλήθεος τῶν Ἀθηναίων.

1) Οἱ Χαλκιδεῖς ὡς ἐκ τῆς συνεχείας τοῦ λόγου δῆλον γίνεται, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα των, καὶ ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι ἤθελον νὰ διαβῶσιν εἰς τὴν Εὔριπον ἀντεστάθησαν εἰς αὐτοὺς οἱ Βοιωτοὶ ἐπὶ τὴν Εὔριπον καὶ ἡ μάχη ἐγένετο ἐπὶ τῆς Ἑραῖς.

τοῖσι τὸ τοῖσι Χαλκιδεῦσι ἐπιχειρέειν. Συμβάλλουσί τε δὴ τοῖσι Βοιωτοῖσι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πολλῷ ἐκράτησαν^{2]}, κάρτα δὲ πολλοὺς φονεύσαντες ἐπτακοσίους αὐτῶν ἔζωγρησαν. Τῆς δὲ αὐτῆς ταύτης ἡμέρης οἱ Ἀθηναῖοι διαβάντες ἐς τὴν Εὔβοιαν συμβάλλουσι καὶ τοῖσι Χαλκιδεῦσι, νικήσαντες δὲ καὶ τούτους τετρακισχιλίους κληρούχους³ ἐπὶ τῶν ἵπποθοτέων τῇ γώρῃ λείπουσι· οἱ δὲ ἵπποθόται ἐκαλέοντο οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων. "Οσους δὲ καὶ τούτων ἔζωγρησαν, ἅμα τοῖσι Βοιωτῶν ἔζωγρημένοις εἶχον ἐν φυλακῇ, ἐν πέδαις δῆσαντες. Χρόνῳ δὲ ἔλυσάν σφέας διμνεως⁴ ἀποτιμησάμενοι. Τὰς δὲ πέδας αὐτῶν, ἐν τῇσι ἐδεδέατο, ἀνεκρέμασαν ἐς τὴν ἀκρόπολιν, αἵ περ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦσαν περιεσῦται, κρεμάμεναι ἐκ τειχέων περιπεφλευσμένων πυρὶ ὑπὸ τοῦ Μήδου, ἀντίον δὲ τοῦ μεγάρου τοῦ πρὸς ἑσπέρην τετραμμένου. Καὶ τῶν λύτρων τὴν δεκάτην ἀνέθηκαν⁵, ποιησάμενοι τέθριππον χάλκεον. Τὸ δὲ ἀριστερῆς χειρὸς⁶ ἔστηκε πρῶτον ἐπιόντι ἐς τὰ προπύλαια τὰ ἐν τῇ ἀκρόπολι· ἐπιγέγραπται δὲ οἱ τάδε.

"Εὗνεα Βοιωτῶν καὶ Χαλκιδέων δαμάσαντες
Πατέδες Ἀθηναίων ἔργυμασιν ἐν πολέμῳ

Δεσμῷ ἐν ἀχλυόσεντι σιδηρέῳ ἔσθεσαν οὕριν⁷

Τῶν ἵππους δεκάτην Παλλάδι τάσδ' ἔθεσαν.

78. Ἀθηναῖοι μέν νυν αὖξηντο, δῆλοι δὲ οὐ κατ' ἐν μοῦνον, ἀλλὰ πανταχῇ ἡ ἴσηγορίη ως ἐστὶ χρῆμα σπουδαῖον, εἰ καὶ Ἀθηναῖοι τυραννεύσμενοι μὲν οὐδαμῶν τῶν σφέας περιοικεόντων ἦσαν τὰ πολέμια ἀμείνους, ἀπαλλαχθέντες δὲ τυράννων μακρῷ πρῶτοι ἐγένοντο· δῆλοι ὡν ταῦτα, ὅτι κατεχόμενοι μὲν ἔθελον κακούς ως δεσπότη ἐργαζόμενοι, ἐλευθερωθέντων δὲ αὐτὸς ἔκαστος ἐώυτῷ προεθυμέστο κατεργάζεσθαι· οὗτοι μέν νυν ταῦτα ἔπρησσον. (βιβλ. 6. 66, 69—70, 72—79).

2] = πολλῷ κρείττονες ἐγένοντο. 3] Κατέσχον τὰ ὑπάρχοντα τῶν Χαλκιδέων στείλαντες ἀποίκους ἐκ τῆς Ἀττικῆς. 4] Είναι ίωνικὸς τύπος ἀντὶ διμναίους. = δυοῖν μνῶν ἄξιους. "Αποινά ἐστι Πελοποννησίοις δύο μνέαι τεταγμέναι μὴ ἄνδρα αἰχμάλωτον ἐκτίνειν. σ'. 79. 5] Τῇ Ἀθηναίῃ. 6] 'Ανάγνωθι 6'. 169 αἱ δὲ (ταρχί) εἰσι ἐν τῷ ιρῷ τῇς Ἀθηναίης, ἀγγοτάτω τοῦ μεγάρου, ἐσιόντι ἀριστερῆς χειρὸς⁸ καὶ ἡ 51 ἡ μὲν χρύσεος ἐκέστο ἐπὶ δεξιᾷ ἐσιόντι ἐς τὸν νηὸν, ἡ δὲ ἀργύρεος ἐπ' ἀριστερά. 7] Ἡρκλ. οὕριν γρὴ σιεννύειν μᾶλλον ἡ πυρκετήν.

Θ'. Ἀλχμαϊωνίδαι καὶ θυγατρὸς Κλεισθέρους γάμοι.

125. Ἀλχμαϊωνίδαι ήσαν μὲν καὶ τὰ ἀνέκαθεν¹ λαμπροὶ ἐν τῆσι Ἀθήνησι, ἀπὸ δὲ Ἀλχμαϊωνος² καὶ αὗτις Μεγαχλέος³ ἐγένοντο καὶ κάρτα⁴ λαμπροί. Τοῦτο μὲν⁵ γάρ Ἀλχμαϊων ὁ Μεγαχλέος τοῖσι ἔκ Σαρδίων Λυδοῖσι παρὰ Κροίσου⁶ ἀπικνεομένοισι ἐπὶ τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δελφοῖσι συμπράκτωρ⁷ τε ἐγίνετο καὶ συνελάμβανε προθύμως, καὶ μιν Κροίσος πυθόμενος τῶν Λυδῶν τῶν ἐς τὰ χρηστήρια φοιτεύντων ἑωυτὸν εὗ ποιέειν μεταπέμπεται ἐς Σάρδις, ἀπικόμενον δὲ δωρέεται χρυσῷ, τὸν⁸ ἀν δύνηται τῷ ἑωυτοῦ σώματι ἔξενείκασθαι ἐσάπαξ. Ὁ δὲ Ἀλχμαϊων πρὸς τὴν δωρεὴν ἔσυσαν τοιαύτην τοιάδε⁹ ἐπιτηδεύσας προσέφερε ἐνδὺς κιθῶνα¹⁰ μέγαν καὶ κόλπον πολλὸν καταλιπόμενος τοῦ κιθῶνος, κοθόρνους¹¹ τοὺς εὔρισκε εὐρυτάτους ἔοντας ὑποδησάμενος ἦτε ἐς τὸν Θησαυρὸν, ἐς τὸν οἱ κατηγέοντο, ἐσπεσὼν δὲ ἐς σωρὸν ψήγματος, πρῶτα μὲν παρέσταξε¹² παρὰ τὰς κνήμας τοῦ χρυσοῦ¹³ ὅσον ἔχωρεον¹⁴ οἱ κόθορνοι, μετὰ δὲ τὸν κόλπον πάντα πλησάμενος χρυσοῦ καὶ ἐς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς διαπάσας τοῦ ψήγματος καὶ ἄλλο λαβὼν ἐς τὸ στόμα ἔξηις ἐκ τοῦ Θησαυροῦ, ἔλκων μὲν μόγις τοὺς κοθόρνους, παντὶ δέ τεῳ οἰκὼς μᾶλλον ἢ ἀνθρώπῳ τοῦ τὸ τε στόμα ἐβέβυστο¹⁵ καὶ πάντα ἔξωγκωτο¹⁶. Ιδόντα δὲ τὸν Κροίσον γέλως ἐσῆλθε, καὶ οἱ πάντα τε ἐκεῖνα διδοῖ καὶ πρὸς ἔτερα δωρέεται οὐκ ἐλάσσω ἔκεινων. Οὕτω μὲν ἐπλούτησε ἡ οἰκίη αὐτη μεγάλως, καὶ ὁ Ἀλχμαϊων οὗτος οὕτω τεθριπποτροφήσας¹⁷ Ολυμπιάδα ἤναιρέσται.

1) Ἐξ ἀρχῆς. 2) Ο Πατήρ αὐτοῦ ἦν ἀρχων ἐπὶ τοῦ Κυλωνίου ἄγους (Ε'. 70) 612 π. Χρ. 3) Υἱὸς τοῦ Ἀλχμαϊωνος καὶ ἀντίπαλος Πεισιστράτου (ἀ. 59). 4)=καὶ πάνυ. 5) Ἐλλείπει τὸ ἔτερον μέρος τοῦτο δέ. 6) Οὔτος ἐβασίλευε (563—549). Παρ. ἀ. 26) καὶ τὸ 556 ἡλθον οἱ ἀποσταλέντες πρὸ αὐτοῦ ὅπως ἐρωτήσωσι τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δελφοῖς. 7)=Συμπράκτωρ. 8)=δν ἀν. 9) Εἰς τὸ προσέφερε 01) Διάλ. 19, Δ'. 11) Οἱ κόθορνοι ήσαν ὑποδήματα ἀρμόζοντα καὶ εἰς τοὺς δύο πόδας. 12) Τὸ ἀπλοῦν δὲ σάττειν = παρασκευάζειν, τακτοποιεῖν, κοσμεῖν. 13) Εκ τοῦ χρυσοῦ. 14) Ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἐκράτουν. 15) Ἡτο πλῆρες. Τὸ δὲ δύειν κεῖται καὶ παρ' Ομηρ. Ἀριστρ. Πλουτ. 16) Δηλ. καὶ κύτος; ἥτο παντεχόειν ἔξωγκωμένος. 17) Τῶν Ἀθηναίων πρῶ-

126. Μετὰ δέ, γενεὴ δευτέρη ὑπερον, Κλεισθένης μιν¹ ὁ Σικουῶνος τύραννος ἐξῆιρε ὡστε πολλῷ οὐνομαστοτέρην γενέσθαι ἐν τοῖς Ἐλλησι, ἢ πρότερον ἦν. Κλεισθένεῖ γάρ τῷ Ἀριστωνύμου τοῦ Μύρωνος τοῦ Ἀνδρέω² γίνεται³ θυγάτηρ, τῇ οὐνομα τῇ Ἀγαρίστη. Τηύτην ἥθελητε Ἐλλήνων πάντων ἐξευρών τὸν ἀριστὸν τούτῳ γυναικα προσθεῖναι. Ὁλυμπίων ὅνδεόντων καὶ νεκέων ἐν αὐτοῖς τεθρίππω⁴ δὲ Κλεισθένης κήρυγμα ἐποιήσατο, ὅστις Ἐλλήνων ἐωυτὸν ἀξιοῖ Κλεισθένεος γαμβρὸν γενέσθαι, πηκειν⁵ ἐς ἐξηκοστὴν ἡμέρην ἢ καὶ πρότερον ἐς Σικουῶνα ὡς κυρώσοντος Κλεισθένεος τὸν γάμον ἐν ἐνιαυτῷ, ἀπὸ τῆς ἐξηκοστῆς ἀρξαμένου ἡμέρης. Ενθαῦτα Ἐλλήνων ὅσοι σφίσι τε αὐτοῖς ἦσαν καὶ πάτρῃ ἐξωγκωμένοι, ἐφοίτεον μνηστῆρες· τοῖσι Κλεισθένης καὶ δρόμον καὶ παλαιστρὴν ποιησάμενος ἐπ' αὐτῷ τούτῳ⁶ εἶγε.

127. Ἀπὸ μὲν δὴ Ἰταλίης ἦλθε Συβαρίτης δὲ Ἰπποκράτεος Συβαρίτης, δις ἐπὶ πλεῖστον δὴ χλιδῆς¹ εἰς ἀνὴρ ἀπίκετο, ἢ δὲ Σύβαρις ἔκμαζε τοῦτον τὸν χρόνον² μάλιστα, καὶ Σιρίτης³ Δάμασος Ἀμύριος τοῦ σοφοῦ λεγομένου παῖς. Οὗτοι μὲν ἀπ' Ἰταλίης⁴ ἦλθον, ἐκ δὲ τοῦ κόλπου τοῦ Ἰονίου⁵ Ἀμφίμνηστος Ἐπιστρόφου Ἐπιδάμνιος· οὗτος δὲ ἐκ τοῦ Ἰονίου κόλπου. Αἰτωλὸς δὲ ἦλθε Τιτόρμου⁶ τοῦ ὑπερφύντος τε Ἐλληνας ἴσχυΐ καὶ φυγόντος ἀνθρώπους ἐς τὰς ἐσχατιὰς τῆς Αἰτωλίδος χώρης, τούτου τοῦ Τιτόρμου ἀδελφεὸς Μάλης. Ἀπὸ δὲ Πελοποννήσου Φείδωνος τοῦ Ἀργείων τύραννου παῖς Λεωκήδης, Φείδωνος δὲ τοῦ τὰ μέτρα ποιή-

τος ὁ Ἀλκμαίων διὰ τεθρίππου λέγεται· ὅτι ἐνίκησεν ἐν τοῖς Ὁλυμπιακοῖς ἄγῶσι.

1) Τὴν οἰκίαν. 2) Ἀνδρέας εἰς τῶν οὐδῶν τοῦ Ὄρθαγόρου, δις ἦν τύραννος ἐν Σικουῶνι. 3) Ἰστορικὸς ἐνεστώς. 4) Τοῦτο ἀναφέρουσι εἰς τὴν $\frac{5}{2} \text{, } \frac{4}{1}$ Ὁλυμ. ἡ 514 π. Χρ. 5) Τὸ ἀπαρέμφ. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ κήρυγμα ποιεέσθαι. 6) Τὸν σκοπόν δηλοῖ ἢ ἐπὶ μετὰ δοτ.

1) Ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον. = μάλιστα ἐξέχων κατὰ τὴν ἀστωτείαν. 2) Τὸ 570 π. Χρ., διότι 60 ἔτη μετὰ ταῦτα ἦτοι 510 π. Χρ. ὑπετάγη εἰς τοὺς Κροτωνιάτας. Περὶ τῆς εἰς τὸν πλοῦτον καὶ λοιπὸν ἀκμῆς τῆς πόλεως Συβαρίος ἀνάγνωθε μάλιστα Στραβ. 6, 563, Διδ. ιβ'. 9, Ἀθην. ιβ'. 15—21. 3) Ἐκ τῆς Σιρίος ἐν τῇ Λευκανίᾳ. 4) Ὁνομα παρ. Ἡροδότῳ τῆς μεγάλης Ἐλλάδος. 5) Τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον λέγει, ὅστις χωρίζει τὴν κάτω Ἰταλίαν τῆς Ἐλλάδος. 6) Ο Αἰτωλὸς Τιτόρμος

σαντος⁷ Πελοποννησίοις καὶ ὑδρίσαντος μέγιστα δὴ Ἑλλήνων ἀ-
πάντων, δις ἔξαναστήσας τοὺς Ἡλείων ἀγιωνοθέτας⁸ αὐτὸς τὸν ἐν
Ὀλυμπίῃ ἀγῶνα ἔθηκε, τούτου τε δὴ παῖς, καὶ Ἀμίαντος Λυ-
κούργου Ἀρχὰς ἐκ Τραπεζοῦντος⁹, καὶ Ἀζήν¹⁰ ἐκ Παιών¹¹ πόλιος
Λαφάνης Εὔφοροίωνος τοῦ δεξαμένου τε, ὡς λόγος ἐν Ἀρκαδίῃ λέ-
γεται, τοὺς Διοσκούρους οἰκίοις καὶ ἀπὸ τούτου ξεινοδοκέοντος
πάντας ἀνθρώπους, καὶ Ἡλεῖος Ὄνουμαστὸς Ἀγαίου. Οὗτοι μὲν
δὴ ἔξ αὐτῆς Πελοποννήσου ἥλθον, ἐκ δὲ Ἀθηνέων ἀπίκοντο Με-
γαλένες τε δὲ Ἀλκμαίωνος τούτου τοῦ παρὰ Κροῖσον ἀπικομένου,
καὶ ἄλλος Ἰπποκλείδης Τισάνδρου, πλούτῳ καὶ εἰδεῖ προφέρων¹²
Ἀθηναίων ἀπὸ δὲ Ἐρετρίης ἀνθεύσης¹³ τοῦτον τὸν χρόνον Λυσα-
νίης, οὗτος δὲ ἀπὸ Εύβοίης μαῦνος. Ἐκ δὲ Θεσσαλίης ἥλθε τῶν
Σκοπαδέων⁴ Διακτορίδης Κραννώνιος, ἐκ δὲ Μολοσσῶν "Δλκαιων.

128. Τοσοῦτοι μὲν ἐγένοντο οἱ μνηστῆρες⁵ ἀπικομένων δὲ τού-
των ἐς τὴν προειρημένην ἡμέρην δὲ Κλεισθένης πρῶτα μὲν τὰς
πάτρας τε αὐτῶν ἀνεπύθετο καὶ γένος ἐκάστου, μετὰ δὲ κατέ-
χων ἐνιαυτὸν διεπειρᾶτο αὐτῶν τῆς τε ἀνδραγαθίης καὶ τῆς ὄρ-
γῆς⁶ καὶ παιδεύσιος τε καὶ τρόπου⁷, καὶ ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν ἐς συνου-
σίην καὶ συνάπασι, καὶ ἐς γυμνάσιά τε ἔξαγινέων δσαι ἦσαν αὐ-
τῶν νεώτεροι, καὶ τό γε μέγιστον, ἐν τῇ συνιστίῃ⁸ διεπειρᾶτο.

ὄνομαστὸς διὰ τε τὴν ἴσχυν τοῦ σώματος καὶ τὴν ἀδηραγίαν δστις
μετὰ Μίλωνος τοῦ Κροτωνιάτου ἡγωνίσθη. Παρβ. Αἰλ. Η. Ιστ. i⁶ 21,
Ἀθην. i. σελ. 412 7) Ὁ Φειδών πρῶτος ἐπενόησεν ἐν καὶ τὸ αὐτὸν εἶδος
μέτρου βάρους καὶ κανονίστας κοινὸν εἰς ὅλην τὴν Πελοπόννησον εἰσήγα-
γεν. Παρ. Στραβ. 8, σελ. 358 Πλίν. Η. Ν. I' 57. Ἐλέγετο δὲ τὸ σύ-
στημα. Μέτρα φειδῶν: a. 8) Οἱ ἀγωνοθέται ἦσαν ἐπιστάται τῆς
ἐορτῆς τῶν Ὀλυμπίων, διατάσσοντες τοὺς ἀγῶνας, κρίνοντες περὶ τῆς
νίκης κτλ. Ἠσαν δὲ οὗτοι Ἡλεῖοι. Ἀλλ' οἱ Πισαῖοι ζηλοτυποῦντες καὶ
θέλοντες νὰ ἀραιρίσωσι περὶ αὐτοῦ τὸ προνόμιον τοῦτο, ἐπεκαλέσθησαν
τὸν Ἀργετὸν Φειδώνα καὶ ἀγωνοθέτησαν μετ' αὐτοῦ. Παρ. Στραβ. ἀ.
Παυσ. σ'. 22,2. 9) Τραπεζοῦς ἔκειτο οὐχὶ αὐκράν τοῦ τόπου, ἔνων
μετὰ ταῦτα ἐκτίσθη ἡ Μεγάλοπολις, εἰς ἣν ἐν τῇς Τραπεζοῦντος κά-
τοικοι ἐπορεύθησαν. 10) Ἀζήν ὑπῆγετο εἰς τὴν Ἀρκαδίαν. 11) Πατέος
πέλις τῆς Ἀζήνος. 12) Προφέρω=ὑπερέχων κατὰ τὰ πλούτη καὶ τὴν
δψιν (revenue) τοῦ σώματος. 13) Μεταφορικῶς= ἀκμαζούσης. 14)
Σκοπάδος δυναστεία ἐν Θεσσαλίᾳ εὐγενεστάτη καὶ πλουσιωτάτη.

- 1) Τῆς ὄργης δηλ. τοῦ χαρακτῆρος, τῶν κλίσεων. (ingeniam indoles)
- 2) Τρόπου, τοῦτο εἰς τὸ ἔξωτερικὸν φάνεται διτὶ ἀποθλέπει, εἰς τὰς ἔ-
ξεις. 3) Διάλ. 2, Β'. Εἰς τὸ συμπέσιον ἡ λέξις μόνον ἐνταῦθα.

ὅσον γάρ κατεῖχε χρόνον αὐτούς, τοῦτον πάντα ἐποίει καὶ σὺν ἔξεινίζει μεγαλοπρεπέως· καὶ δή καὶ μάλιστα τῶν μνηστήρων ἡρέσκοντο οἱ οἱ ἀπ' Ἀθηνέων ἀπιγμένοι, καὶ τούτων μᾶλλον Ἱπποκλείδης ὁ Τισάνδρου καὶ κατ' ἀνδραγαθίην ἐκρίνετο, καὶ δῆτι τὸ ἀνέκαθεν τοῖσι ἐν Κορίνθῳ Κυψελίδησι ἦν προσήκων.

129. Ως δὲ ἡ κυρίη ἐγένετο τῶν ἡμερέων τῆς τε κατακλίσιος τοῦ γάμου¹ καὶ ἐκφάσιος αὐτοῦ Κλεισθένεος, τὸν² κρίνοι ἐκ πάντων, θύσας βοῦς ἐκατὸν ὁ Κλεισθένης εὐώχεε αὐτούς τε τοὺς μνηστῆρας καὶ τοὺς Σικουνίους πάντας· ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἐγένοντο, οἱ μνηστῆρες ἔριν εἶχον ἀμφί τε μουσικῇ καὶ τῷ λεγομένῳ ἐς τὸ μέσον προϊόντες δὲ τῆς πόσιος κατέχων πολλὸν τοὺς ἄλλους ὁ Ἱπποκλείδης ἐκέλευσε τὸν αὐλητὴν αὐλῆσαι ἐμμέλειαν, πειθομένου δὲ τοῦ αὐλητέω ὠρχήσατο· καὶ καὶ ἑωυτῷ μὲν ἀρεστῶς ὠρχέστο, δὲ δὲ Κλεισθένης ὅρέων ὅλον τὸ πρῆγμα ὑπώπτευε³. Μετὰ δὲ ἐπισχὼν⁴ ὁ Ἱπποκλείδης χρόνον ἐκέλευσέ οἱ τινα τράπεζαν ἐσενεῖκαι, ἐσελθούσης δὲ τῆς τραπέζης πρῶτα μὲν ἐπ' αὐτῆς ὠρχήσατο⁵ Λακωνικὰ σγημάτια, μετὰ δὲ ἄλλα Ἀττικά, τὰ τρίτον δὲ τὴν κεφαλὴν ἐρείσας ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῖσι σκέλεσι ἔχειρονόμησε. Κλεισθένης δὲ τὰ μὲν πρῶτα καὶ τὰ δεύτερα ὀργεομένου ἀποστυγέων γαμβρὸν οἱ ἔτι γενέσθαι Ἱπποκλείδην διὰ τὴν τε δργησιν καὶ τὴν ἀναίδειαν κατεῖχε ἑωυτόν, οὐ βουλόμενος ἐκραγῆναι ἐς αὐτὸν· ὡς δὲ εἶδε τοῖσι σκέλεσι γειρονομήσαντα, οὐκέτι κατέχειν δυνάμενος εἶπε· Ὁ παῖ Τισάνδρου, ἀπωρχήσασθε γε μὴν τὸν γάμον. Οὐ δὲ Ἱπποκλείδης ὑπολαβὼν εἶπε. Οὐ φροντίζει⁶ Ἱπποκλείδης ἀπὸ τούτου μὲν τοῦτο οὐνομάζεται.

130. Κλεισθένης δὲ σιγὴν ποιησάμενος ἔλεξε ἐς μέσον τάδε. Ἀνδρες παιδὸς τῆς ἐμῆς μνηστῆρες, ἐγὼ καὶ πάντας ὑμέας ἐπαινέω, καὶ πᾶσιν ὑμῖν, εἰ οἶόν τε εἴη, χαρίζοιμην ἄν, μήτ' ἔνα ὑμέων ἔξαρστον ἀποκρίνων μήτε τοὺς λοιποὺς ἀποδοκιμάζων ἄλλο οὐ γάρ οἴα τέ ἐστι μιῆς πέρι παρθένου βουλεύοντα πᾶσι

1) Κατάκλισις τοῦ γάμου λέγεται ἡ συμπλήρωσις, ἐκτέλεσις τοῦ γάμου. 2)=δν. 3) Παρετήρει. 4) Σταθείς, σταματήσας. 5) Ωρχ. ταχ. Χλέγεται καὶ δργησιν ὀρχέεσθαι. Παραγωγικὴ δ' ἡ σύνταξις. Οὕτω ἀγωνιζόμενος στάδιον. 6) Οὐ φρ. Ἱπ.=δὲν φροντίζει ὁ Ἱπποκλείδης. Παροιμία γνωστοτάτη=δὲν μὲ κόρτει, δὲν μὲ μέλει.

κατὰ νόον ποιέειν, τοῖς μὲν ὑμέων ἀπελαυνομένοις τοῦδε τοῦ γάμου τάλαντον ἀργυρίου ἐκάστῳ δωρεὴν δίδωμι τῆς ἀξιώσιος εἰνεκεν τῆς ἐξ ἐμεῦ γῆμαι καὶ τῆς ἐξ οἴκου ἀποδημίης, τῷ δὲ Ἀλκμαίωνος Μεγαλέῃ ἐγγυῶ¹ παῖδα τὴν ἐμὴν Ἀγαρίστην νόμοισι τοῖς Ἀθηναίων φαμένου δὲ ἐγγυᾶσθαι Μεγαλέος. Ἐκενύρωτε ὁ γάμος Κλεισθένεϊ.

131. Ἀμφὶ μὲν κρίσι τῶν μνηστήρων τοσαῦτα ἐγένετο καὶ οὕτω Ἀλκμαίωνίδαι ἔβωσθησαν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, τούτων δὲ συνοικησάντων γίνεται Κλεισθένης τε ὁ τὰς φυλὰς καὶ τὴν δημοκρατίην Ἀθηναίοις καταστήσας, ἔχων τὸ οὐνοματίαν τοῦ μητροπάτορος τοῦ Σικυωνίου² οὗτός τε δὴ γίνεται Μεγαλέη καὶ Ἰπποκράτης, ἐκ δὲ Ἰπποκράτεος Μεγαλέης τε ἄλλος καὶ Ἀγαρίστη ἄλλη, ἀπὸ τῆς Κλεισθένεος Ἀγαρίστης ἔχουσα τὸ οὐνοματία, η̄ συνοικήσασά τε Ξανθίππῳ τῷ Ἀρίφρονος καὶ ἔγκυος ἐοῦσα εἰδεῖψιν ἐν τῷ ὅπνῳ, ἐδόκει δὲ λέοντα τεκεῖν· καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας τίκτει Περικλέα Ξανθίππῳ. (βιβλ. σ'. 125—131).

i. Περὶ Αἰθιόπων μακροθιάτητος, φύσεώς τε καὶ χώρας καὶ διατῆρος καὶ τόπων.

20. Ἐπείτε τῷ Καμβύσῃ ἐκ τῆς Ἐλεφαντίνης ἀπίκοντο οἱ Ἰχθυοφάγοι³, ἐπεμπει αὐτοὺς ἐξ τοὺς Αἰθιόπας ἐντειλάμενός τε τὰ λέγειν χρῆν, καὶ δῶρα φέροντας πορφύρεδν τε εἷμα καὶ χρύσεον στρεπτὸν περιαυγένιον καὶ ψέλια καὶ μύρου⁴ ἀλάθαστρον καὶ φοινικήον οἴνου κάδον. Οἱ δὲ Αἰθιόπες οὗτοι, ἐξ τοὺς ἀπέπεμπε ὁ Καμβύσης, λέγονται εἶναι μέγιστοι καὶ κάλλιστοι ἀνθρώπων πάντων. Νόμοισι δὲ καὶ ἄλλοισι χρᾶσθαι αὐτούς φασι κεχωρισμένοισι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ δὴ καὶ κατὰ τὴν βασιληίην τοιῷδε τὸν ἀν τῶν ἀστῶν κρίνωσι μέγιστόν τε εἶναι καὶ κατὰ τὸ μέγαθος ἔχειν τὴν ἴσχύν, τοῦτον ἀξιοῦσι βασιλεύειν.

1) Παρ. Ἰσαίων γ'. 29 ὁ διεδούς ἐγγυᾶ, ἐγγυᾶται ὁ λαμβάνων.

1) Κυρίως οἱ τρώγοντες ἰχθύς. Ὁ Καμβύσης ἐνήργησε νὰ ἔλθωσιν ἐκ τῆς Ἐλεφαντίνης ἔκεινοι τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἔγινωσκον τὴν γλώσσαν τῶν Αἰθιόπων.—2) Γεν. τῆς ὅλης, ὡς τὸ οἴνου κάδον. Ἡ φράσις μύρου ἀλάθαστρον ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὸν Εὐαγγ. Ματθ. κε' 7. Πρβ. Ηλιν. Ἰστ. Φυσ. 36, 8. Lapidem alabastritem cavantad vasa unguentaria, quoniam optime servare incorrupta dicitur.

21. Ἐες τούτους δὴ ὃν τοὺς ἀνδρας ὡς ἀπίκοντο οἱ Ἰχθυοφάγοι, διδόντες τὰ δῶρα¹ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν ἔλεγον τάδε. Βασιλεὺς δὲ Περσέων Καμβύσης βουλόμενος φίλος τοι καὶ ξεῖνος γενέσθαι ἡμέας τε ἀπέπεμψε ἐξ λόγους τοι ἐλθεῖν κελεύων, καὶ δῶρα ταῦτά τοι διδοῖ, τοῖσι καὶ αὐτὸς μάλιστα ἥδεται χρεόμενος. Οὐτε δὲ Αἰθίοψ μαθών, ὅτι κατόπται ἡκοιεν, λέγει πρὸς αὐτοὺς τοιάδε. Οὗτε δὲ Περσέων βασιλεὺς δῶρα ὑμέας ἔπεμψε φέροντας προτιμέων πολλοῦ² ἐμοὶ ξεῖνος γενέσθαι, οὕτε ὑμεῖς λέγετε ἀληθέα (ἥκετε γάρ κατόπται τῆς ἐμῆς ἀρχῆς) οὕτε ἐκεῖνος ἀνήρ ἔστι δίκαιος εἰ γάρ ἦν δίκαιος, οὔτ' ἂν ἐπεθύμησε χώρας ἄλλης ἢ τῆς ἑωυτοῦ, οὔτ' ἂν ἐξ δουλοσύνην ἀνθρώπους ἤγε, ὅπιον μηδὲν ἥδικηται. Νῦν δὲ αὐτῷ τόξον τόδε διδόντες τάδε ἔπεια λέγετε· βασιλεὺς δὲ Αἰθιόπων συμβουλεύει τῷ Περσέων βασιλεῖ, ἐπεὰν οὗτῳ³ εὐπετέως ἔλκωσι τὰ τόξα⁴ Πέρσαι ἔόντα μεγάθει τοσαῦτα, τότε ἐπ' Αἰθιόπας τοὺς μακροβίους πλήθει ὑπερβαλλόμενον⁵ στρατεύεσθαι· μέχρι δὲ τούτου θεοῖσι εἰδέναι γάριν, οἱ οὐκ ἐπὶ νόον τράπουσι Αἰθιόπων παισὶ γῆν ἄλλην προσκτᾶσθαι τὴν ἑωυτῶν.

22. Ταῦτα δὲ εἴπας καὶ ἀνεῖς τὸ τόξον παρέδωκε τοῖσι ἡκουσι· λαβὼν δὲ τὸ εἶμα τὸ πορφύρεον εἰρώτα, ὅτι εἴη καὶ ὅκως πεποιημένον. Εἰπάντων δὲ τῶν Ἰχθυοφάγων τὴν ἀλήθειαν περὶ τῆς πορφύρης καὶ τῆς βαρφῆς, δολερούς μὲν τοὺς ἀνθρώπους ἔφη εἶναι, δολερά δὲ αὐτῶν τὰ εἴματα. Δεύτερα δὲ τὸν χρύσεον εἰρώτα στρεπτὸν τὸν περιαυγένιον καὶ τὰ ψέλια. Ἐξηγορέντων δὲ τῶν Ἰχθυοφάγων τὸν κόσμον αὐτῶν γελάσας δὲ βασιλεὺς καὶ νομίσας εἶναι σφεα πέδας εἶπε, ὡς παρ' ἑωυτοῖσι εἰσὶ φωμαλεώτεραι τούτων πέδαι. Τρίτον δὲ εἰρώτα τὸ μύρον· εἰπάντων δὲ τῆς

1) Ηρόδ. Ξενφ. Ἀνάθ. ἀ 227. Κῦρος μὲν ἐκείνω δῶρα (ἔδωκεν), ἀ νομίζεται παρὰ βασιλεῖ τίμια. — 2) Ἐκ τοῦ προτιμέων, ἔχοντος συγκριτ. σημασίαν=περὶ πολλοῦ ποιούμενος. — 3) Δεικτικῶς κείται. 4) Περὶ τῶν τόξων τῶν Αἰθιόπων παρ. ζ'. 69 Αἰθιόπες δὲ παρδαλέας τε καὶ λεοντέας ἐναρμένοι τόξα εἶχον ἐκ φοίνικος σπάθης πεποιημένα, μακρά, τετραπηγέωνούκ ἐλάσσω, ἐπὶ δὲ καλαμίνους διεστοὺς μικρούς· ἀντὶ δὲ σιδήρου ἐπῆρη λίθος δέξις πεποιημένος· καὶ Διογ. γ'. 8 ξυλίνοις τόξοις τετραπήγεσιν (χρῶνται), οἷς τοξεύουσι μὲν τῷ ποσὶ προσβαίνοντες, ἀνκλωθέντων δὲ τῶν διεστῶν σκυτάλαις ξυλίναις διαγωνίζονται. — 5) Δηλ. τοὺς Αἰθιόπας.

ποιήσιος πέρι καὶ ἀλείψιος, τὸν αὐτὸν λόγον τὸν καὶ περὶ τοῦ εἴματος εἶπε. 'Ως δὲ ἐς τὸν οἶνον ἀπίκετο καὶ ἐπύθετο αὐτοῦ τὴν ποίησιν, ὑπερησθεὶς τῷ πόματι ἐπείρετο, ὅτι τε σιτέεται ὁ βασιλεὺς καὶ χρόνον ὄκόσον μακρότατον² ἀνὴρ Πέρσης ζώει. Οἱ δὲ σιτέεσθαι μὲν τὸν ἄρτον εἶπαν ἔξηγησάμενοι τῶν πυρῶν τὴν φύσιν, ὅγδωκοντα δ' ἔτεα ζόντος³ πλήρωμα ἀνδρὶ μακρότατον προκέεσθαι· πρὸς ταῦτα δὲ Λιθίοψ ἔφη οὐδὲν θωματίζειν, εἰ σιτέομενοι κόπρον ἔτεα ὀλίγα ζώουσι· οὐδὲ γάρ ἀν τοσαῦτα δύνασθαι ζώειν σφέας, εἰ μὴ τῷ πόματι ἀνέφερον, φράζων τοῖς 'Ιχθυοφάγοις τὸν οἶνον· τοῦτο γάρ ἔωστον ὑπὸ Περσέων ἐσσοῦσθαι.

23. Ἀντειρομένων δὲ τὸν βασιλέα τῶν 'Ιχθυοφάγων τῆς ζόντος καὶ διαίτης πέρι, ἔτεα μὲν ἐς εἶκοσι τε καὶ ἑκατὸν τοὺς πολλοὺς¹ αὐτῶν ἀπικνέεσθαι², ὑπερβάλλειν δέ τινας καὶ ταῦτα, σιτησιν δὲ εἰναι κρέα ἐφθὰ καὶ πόμα γάλα. Θῶμα³ δὲ ποιευμένων τῶν κατασκόπων περὶ τῶν ἐτέων ἐπὶ κρήνην σφι ἡγήσασθαι⁴, ἀπ' ἣς λουόμενοι λιπαρώτεροι ἐγίνοντο, κατάπερ εἰ ἐλαίου εἴη⁵. οἵτειν δὲ ἀπ' αὐτῆς ὡς εἰ ἕων⁶ ἀσθενὲς δὲ τὸ ὄδωρ τῆς κρήνης ταύτης οὕτω δὴ τι ἔλεγον εἰναι οἱ κατάσκοποι ὥστε μηδὲν οἷόν τε εἰναι ἐπ' αὐτοῦ ἐπιπλώσιν⁷, μήτε ξύλον μήτε τῶν ὅσα ξύλου ἐστὶ ἐλαφρότερα, ἀλλὰ πάντα σφέα χωρέειν ἐς βυσσόν⁸. τὸ δὲ ὄδωρ τοῦτο εἰ σφί ἐστι ἀληθέως οἷόν τι λέγεται, διὰ τοῦτο ἀν εἰεν, τούτῳ τὰ πάντα χρεόμενοι, μακρόβιοι. Ἀπὸ τῆς κρήνης δὲ ἀπαλασσομένων ἀγαγεῖν⁹ σφέας ἐς δεσμωτήριον ἀνδρῶν, ἔνθα τοὺς πάντας ἐν πέδησι χρυσέησι δεδέσθαι. Ἔστι δὲ ἐν τούτοις τοῖς Λιθίοψι πάντων ὁ χαλκὸς σπανιώτατον καὶ τιμιώτατον. Θηγησάμενοι δὲ καὶ τὸ δεσμωτήριον ἐθηγήσαντο καὶ τὴν τοῦ ἥλιου λεγομένην τράπεζαν.

24. Μετὰ δὲ ταύτην τελευταίας ἐθηγήσαντο τὰς θήκας¹ αὐτῶν, αἱ λέγονται σκευάζεσθαι ἐξ ὑέλου² τρόπῳ τοιῷδε· ἐπεὰν τὸν νεκρὸν ἴσχυνθωσι, εἴτε δὴ κατά περ Λιγύπτιοι εἴτε ἄλλως καὶς, γυψώσαντες ἀπαντα αὐτὸν γραφῆ κοσμέουσι, ἔξεμοιεῦντες τὸ

2) Ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον εἰς τὸ ὄχοσον. 3) Ἄλλ' ὁ Σόλων ἀ. 22 ἐς γάρ ἔδομηκοντα ἔτεα οὔρον τῆς ζόντος ἀνθρώπῳ προτίθημι.

1) Τοὺς περισσότερους, τὸν ὄχλον. 2) Δηλ. ἔλεγεν ὁ βασιλεὺς³: 3) θῶμα=θαῦμα πεποιημ.=θαυματίζοντων. 4) 'Υποκ. τὸν Αἰθίοπα. 5) Δηλ. ἡ κρήνη. 6) Δηλ. ὥζοι. 7)=ἐπιπλέειν. 8)=βυθόν. 9) 'Υποκ. τὸν βασιλέα.

1) Σαρκοφάγους. 2) Ὁρυκτή τις ὥλη, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ παρ' ἡμῖν χυτή.

εῖδος ἐξ² τὸ δυνατόν, ἔπειτεν δὲ οἱ περιστᾶσι στήλην ἐξ ὑέλου πεποιημένην κοίλην· ἡ δέ σφι πολλὴ καὶ εὐεργός³ ὀρύσσεται· ἐν μέσῃ δὲ τῇ στήλῃ ἐνεών διαφαίνεται ὁ νέκυς οὗτε ὀδμὴν οὐδεμίαν ἄχαριν παρεχόμενος οὗτος ἀλλο ἀεικὲς οὐδὲν, καὶ ἔχει⁴ πάντα φανερὰ ὅμοιῶς αὐτῷ τῷ νέκυῃ. Ἐνιαυτὸν μὲν δὴ ἔχουσι τὴν στήλην ἐν τοῖσι οἰκίοισι οἱ μάλιστα προσήκοντες πάντων τε ἀπαρχόμενοι καὶ θυσίας οἱ προσάγοντες, μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκομίσαντες ἴστασι περὶ τὴν πόλιν.

25. Θηταύμενοι δὲ τὰ πάντα οἱ κατάσκοποι ἀπαλάσσοντο διπίσω. Ἀπαγγειλάντων δὲ ταῦτα τούτων αὐτίκα ὁ Καμβύσης ὁργὴν ποιησάμενος ἐστρατεύετο ἐπὶ τοὺς Αἴθιοπας, οὗτε παρασκευὴν σίτου οὐδεμίαν παραγγείλας, οὗτε λόγον ἐωυτῷ δοὺς ὅτι ἐξ τὰ ἔσχατα τῆς γῆς ἔμελλε στρατεύεσθαι οἷα δὲ ἐμμανής τε ἐών καὶ οὐ φρενήρης, ὡς ἦκουε τῶν Ἱχθυοφάγων, ἐστρατεύετο, Ἐλλήνων μὲν τοὺς παρεόντας αὐτοῦ τάξας ὑπομένειν, τὸν δὲ πεζὸν πάντα ἄμα ἀγόμενος. Ἐπείτε δὲ στρατεύμενος ἐγένετο ἐν Θήβησι, ἀπέκρινε τοῦ στρατοῦ ὡς πέντε μυριάδας, καὶ τούτοις μὲν ἐνετέλλετο Ἀμυωνίους¹ ἔξανδρα ποδισαμένους τὸ χρηστήριον τὸ τοῦ Διὸς ἐμπρῆσαι, αὐτὸς δὲ τὸν λοιπὸν ἄγων στρατὸν ἤιε ἐπὶ τοὺς Αἴθιοπας. Πρὶν δὲ τῆς ὁδοῦ τὸ πέμπτον μέρος διεληλυθέναι τὴν στρατιὴν αὐτίκα πάντα αὐτούς τὰ εἰχον σιτίων ἔχομενα² ἐπελελοίπες, μετὰ δὲ τὰ σιτία καὶ τὰ ὑποζύγια ἐπέλιπε κατεσθιόμενα. Εἴ μέν νυν μαθῶν ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐγνωσιμάχεε³ καὶ ἀπῆγε διπίσω τὸν στρατόν, ἐπὶ τῇ ἀρχῆθεν γενομένῃ ἀμαρτάδι ἦν ἀν ἀνήρ σοφός, νῦν δὲ οὐδένα λόγον ποιεύμενος ἤιε αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω. Οἱ δὲ στρατιῶται ἔως μέν τι εἰχον ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν, ποιηφαγέοντες διέζων, ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν ψάμμον ἀπίκοντο, δεινὸν ἔργον αὐτῶν τινες ἐργάσαντο· ἐκ δεκάδος γάρ ἔνα σφέων αὐτῶν ἀποκληρώσαντες κατέφαγον. Πιθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Καμβύσης, δείσας τὴν ἀλληλοφαγίην, ἀπεις τὸν ἐπ' Αἴθιοπας στόλον διπίσω ἐπορεύετο, καὶ ἀπικνέεται ἐς Θήβας πολλοὺς ἀπολέσας τοῦ στρατοῦ. (Βιβλ. γ'. 20—25).

2) Δηλ. τῷ εἶδει ζῶντος ἀνθρώπου. 3) εἰς παθ. σημ. εὔχολος εἰς παρασκευήν. 4) ἔχει φ=φαίνει.

1) Κατοικοῦντας ἐν Διένῃ κατὰ κώμας· ὁ δὲ ναὸς τοῦ "Ἀμυωνος" ἀπειχεν μίαν ήμέραν. Διόδ. ΙΖ'. 2) Τὰ σιτ. ἔχ. = τὰ σιτία. 3) = μεταγινώσκειν καὶ συνιέναι τοῦ ἀμυρτήματος,

Β'. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΣΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Ι. Ἀπόστασις τῶν ἐν Μιωνέῃ Ἐλλήνων.

'Ιστιαῖος καὶ ἡ εἰς Σοῦσα δρμή.

23. Ἄτε¹ τειχέοντος² ἡδη³ Ἰστιαίου τοῦ Μιλησίου τὴν³ παρὰ Δαρείου αἰτήσας ἔτυχε διωρεΐν μισθὸν φυλακῆς τῆς σχεδίης, ἐόντος δὲ τοῦ χώρου τούτου παρὰ Στρυμόνα ποταμόν, τῷ οὖν οὐμάδᾳ ἐστὶ Μύρκινος, μαθὼν δὲ Μεγάθαζος τὸ ποιεύμενον ἐκ τοῦ Ἰστιαίου, ὃς ἦλθε τάχιστα ἐς τὰς Σάρδις ἄγων τοὺς Παιονας, ἔλεγε Δαρείῳ τάδε· Ὡ βασιλεῦ, κοινὸν τι χρῆμα ἐποίησας, ἀνδρὶ Ἑλληνὶ δεινῷ τε καὶ σοφῷ δοὺς ἐγκτήσασθαι πόλιν ἐν Θρηίκῃ, ἵνα ἴδη⁴ τε ναυπηγήσιμός ἐστι ἀφθονος καὶ πολλοὶ κωπέες⁵ καὶ μέταλλα ἀργύρεα, ὅμιλός τε πολλὸς μὲν Ἑλλην περιοικέσσι, πολλὸς δὲ βάρηκος, οὗ⁶ προστάτεω ἐπιλαβόμενοι ποιήσουσι τοῦτο, τὸ ἀν ἐκείνος ἐξηγένται καὶ ἡμέρης καὶ νυκτός; σύ νυν τοῦτον τὸν ἄνδρα παῦσον ταῦτα ποιεῦντα, ἵνα μὴ οἰκητῷ πολέμῳ συνέχῃ⁷ τρόπωρ δὲ ἡπιώ μεταπεμψάμενος⁸ παῦσον ἐπεὰν δὲ αὐτὸν περιλάβῃς, ποιέειν, δκως μηκέτι ἐκεῖνος ἐς Ἑλληνας ἀπίζεται⁹.

24. Ταῦτα λέγων δὲ Μεγάθαζος εὐπετέως ἐπειθεὶς Δαρεῖον, ὃς εὗ προορέων τὸ μέλλον γίνεσθαι. Μετὰ δὲ ἄγγελον πέμψας ὁ Δαρεῖος ἐς τὴν Νύρκινον ἔλεγε τάδε· Ἰστιαῖε, βασιλεὺς Δαρεῖος τάδε λέγει· ἔγώ φροντίζων εὑρίσκω ἐμοὶ τε καὶ τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι οὐδένα εἰναι τεῦ ἄνδρα εὐνοέστερον, τοῦτο δὲ οὐ λόγοισι, ἀλλ' ἔργοισι οἶδα μαθὼν¹. Νῦν δὲ, ἐπινοέω γὰρ πρήγματα μεγάλα κατεργάσασθαι², ἀπικνέο μοι πάντως. Ἰνα τοι αὐτὰ διπερθέωμαι. Τούτοισι τοῖσι ἐπειτι πιστεύσας δὲ Ἰστιαῖος, καὶ ἄμα μέ-

1) Μετὰ μετοχῆς. 2) Ἀντικείμενον τὴν διωρεήν. 3) Ἐτέθη πρὸς τὴν πτῶσιν τῆς μετοχῆς, οὐχὶ δὲ τοῦ ἔτυχε. 4) Ἐλάται πρὸς κατασκευὴν νηῶν ἵδη ναυπηγήσιμος λέγονται, ὡς καὶ ὅλη. 5) Κωπέες, τὰ ξύλα τὰ πρὸς τὰς κώπας ἐπιτήδεια. Σχολ. τὰ εἰς κώπας εὔθετα ξύλα. Ἡσύχ. 6) Διὰ τὴν περιληπτικὴν σημασίαν τοῦ ὅμιλος. 7) Συμπλέχεσαι. 8) Προσκαλεσάμενος. 9) =ἀφίζεται.

1) Συμφωνεῖ πρὸς τὸ τοῦ Αἰσχύλου Προμ. 334. τοῦτο δὲ οὐ λόγοισι ἀλλ' ἔργοισι οἶδα μαθὼν. 2) Μεγάλα πράσσειν.

γα ποιεύμενος βασιλέος σύμβουλος γενέσθαι, ἀπίκετο ἐς τὰς Σάρδις· Ἀπικομένῳ δέ οἱ ἔλεγε Δαρεῖος τάδε· Ἰστιαῖς, ἐγώ σε μετεπεμψάμην τῶνδε εἰνεκεν· ἐπείτε τάχιστα ἐνόστησα ἀπὸ Σκυθέων καὶ σὺ μοι ἐγένεο ἐξ ὁρθαλμῶν, οὐδέν κω ἄλλο χρῆμα οὕτω ἐν βραχεῖ ἐπεζήτησα, ώς σὲ ἴδειν τε καὶ ἐς λόγους μοι ἀπικέσθαι, ἔγνωκάς, ὅτι κτημάτων πάντων³ ἐστὶ τιμιώτατον ἀνὴρ φίλος συνετός τε καὶ εὔνοος, τά τοι ἐγὼ καὶ ἀμφότερα συνειδὼς ἔχω μαρτυρέειν⁴ ἐς πρήγματα τὰ ἐμά. Νῦν δέν, εὗ γάρ ἐποίησας ἀπικόμενος, τάδε τοι ἐγὼ προτείνομαι. Μίλητον μὲν ἔχ καὶ τὴν νεόκτιστον ἐν Θροίκῃ πόλιν, σὺ δέ μοι ἐπόμενος ἐς Σοῦσα ἔχε τά περ ἀν ἐγὼ ἔχω, ἐμός τε σύστιος⁵ ἐών καὶ σύμβουλος.

25. Ταῦτα Δαρεῖος εἶπας, καὶ καταστάσαις¹ Ἀρταφέρνεα ἀδελφὸν ἑωυτοῦ ὄμοπάτριον ὑπαρχον εἶναι Σαρδίων, ἀπήλαυνε ἐς Σοῦσα ἄμα ἀγόμενος Ἰστιαῖον, Ὁτάνεα δὲ ἀποδέξαις στρατηγὸν εἶναι τῶν παραθαλασσίων ἀνδρῶν (Βιβλ. Ἑ. 23—25).

6'. Ἀρχὴ τῶν ἀποστάσεων.

35. Ἀρισταγόρης δὲ οὐκ εἶχε τὴν ὑπόσχεσιν² τῷ Ἀρταφέρνεῳ ἐκτελέσαι· ἀμα δὲ ἐπίεζέ μιν ἡ δαπάνη τῆς στρατιῆς ἀπαιτεομένη, ἀρρώδεε³ τε τοῦ στρατοῦ πρήζαντος κακῶς καὶ Μεγαβάτη διαβεβλημένος, ἐδόκεε τε τὴν βασιληίην τῆς Μιλήτου ἀπαιρεθῆσεσθαι· ἀρρωδέων δε τούτων ἔκαστα ἔβουλεύετο ἀπόστασιν· συνέπιπτε⁴ γάρ καὶ τὸν ἐστιγμένον⁵ τὴν κεφαλὴν ἀπῆχθαι ἐκ Σούσων

3) Σύμβουλος ἀγαθὸς χρησιμώτατον καὶ τυραννικώτατον ἀπάντων κτημάτων ἐστιν. 4) Ὁμοτράπεζος γ'. 36. Τοὺς φίλους πλουσίους ποιῶν, τούτους μοι νομίζω θησαυρούς. 5) Τ. ἔ. ἡ τοι ἀμφότερα (τὸ συνετόν τε καὶ τὸ εὔνοον εἶναι σε) ἐγὼ σύνοιδα καὶ ἔχω μαρτυρέειν.

1) Οὐδὲν διαφέρει τοῦ ἀποδέξαις στρατηγὸν εἶναι καὶ ἀπέδειξε δικαστὴν εἶναι.

1) Τοῦ τὴν Νάξον ὑπήκοον βασιλεῖ ποιῆσαι. 2) Παραλείπεται ἡ αὐξησίς. 3) Μετὰ μετρη. 4) Ἰστιαῖος βουλόμενος τῷ Ἀρισταγόρᾳ σημῆναι, ἄλλως μὲν οὐδεμῶς εἶχεν ἀσφαλῶς δηλώσαι, ἀτε φυλασσομένων τῶν ὁδῶν, καὶ οὐκ εὔπερον ὃν γράμματα λαθεῖν φέροντα, τῶν δούλων τὸν πιστότατον ἀποξυρήσας ἐστίξε, καὶ ἐπέσχεν, ἔως ἂν ἔφυσαν αἱ τρίγες· εἴτα τάχιστα ἔπειρπεν εἰς Μίλητον· ἐπιστείλας τῷ ἐπεστιγμένῳ ἄλλο μὲν οὐδέν ἐπειδὴν δ' ἀφίκειτο εἰς Μίλητον πρὸς Ἀρισταγόραν κελεύειν ξυρήσαντα κατιθεῖν εἰς τὴν κεφαλήν· τὰ δὲ στίγματα ἐσήμεινεν,

παρ' Ἰστιαίοις, σημαίνοντα ἀπίστασθαι Ἀρισταγόρη ἀπὸ βασιλέως· διὸ γάρ Ἰστιαῖος βουλόμενος τῷ Ἀρισταγόρῃ σημῆναι ἀποστῆναι ἄλλως μὲν οὐδαμῶς εἰχεὶς ἀσφαλέως σημῆναι ὥστε φυλασσομένων τῶν ὄδῶν, διὸ δὲ τῶν δούλων τὸν πιστότατον ἀποξυρήσας τὴν κεφαλὴν ἔστι τοις καὶ ἀνέμεινε ἀναφῦναι τὰς τρίχας. Ως δὲ ἀνέφυσαν τάχιστα, ἀπέπεμπε ἐς Μίλητον ἐντειλάμενος αὐτῷ ἄλλο μὲν οὐδέν, ἐπεὰν δὲ ἀπίκηται ἐς Μίλητον, κελεύειν Ἀρισταγόρην ξυρίσαντά μιν τὰς τρίχας κατιδέσθαι ἐς τὴν κεφαλήν· τὰ δὲ στίγματα ἐσήμανε, ὃς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, ἀπόστασιν. Ταῦτα δὲ διὸ Ἰστιαῖος ἐποίεε συμφορὴν ποιεύμενος μεγάλην τὴν ἑώυτοῦ κατοχὴν τὴν ἐν Σούσοισι. Ἀποστάσιος δὲ γινομένης πολλὰς εἰχεὶς ἐλπίδας μιτήσεσθαι ἐπὶ θάλασσαν, μὴ δὲ νεώτερόν τι ποιεύσης τῆς Μιλήτου οὐδαμὰ ἐς αὐτὴν ἦξειν ἔτε ἐλογίζετο.

36. Ἰστιαῖος μέν νυν ταῦτα διανοεύμενος¹ ἀπέπεμπε τὸν ἄγγελον, Ἀρισταγόρη δὲ συνέπιπτε τοῦ αὐτοῦ χρόνου πάντα ταῦτα συνελθόντα· ἔβοιλεύετο δὲ μετὰ τῶν στασιωτέων, ἐκφήνας τὴν τε ἑώυτοῦ γνώμην καὶ τὰ παρὰ τοῦ Ἰστιαίου ἀπιγμένα², οἱ μὲν δὴ ἄλλοι πάντες γνώμην κατὰ τῶντὸ δέξερέοντο³, κελεύοντες ἀπίστασθαι, Ἐκαταῖος⁴ δὲ διὸ λογοποιὸς⁵ πρῶτα μὲν οὐκ ἔα πόλεμον βασιλεῖ⁶ τῶν Περσέων ἀναιρέεσθαι, καταλέγων τὰ τε ἔθνεα πάντα, τῶν ἥρης Δαρεῖος, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ἐπείτε δὲ οὐκ ἐπειθεὶς, δεύτερα συνεβούλευε ποιέειν, ὅκως ναυκρατέεις⁷ τῆς θαλάσσης ἔσονται. Ἀλλως μέν νυν οὐδαμῶς ἔφη λέγων ἐνορᾶν ἐσόμενον τοῦτο ἐπίστασθαι γάρ τὸν δύναμιν τὴν Μιλησίων ἕοῦσαν ἀσθενέα, εἰ δὲ τὰ χρήματα καταιρεθεῖται τὰ ἐκ τοῦ ἱροῦ τοῦ ἐν Βραγχίδησι, τὰ Κροῖσος δὲ Λυδός ἀνέθηκε, πολλὰς εἰχεὶς ἐλπίδας ἐπικρατήσειν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτω αὐτούς τε ἔξειν χρήμασι χρῆσθαι καὶ τοὺς πολεμίους οὐ συλλήσειν αὐτά. Τὰ δὲ χρήματα ἦν

ἀδεῖ ποιεῖν. Αἰνείας Ταχτ. 'Ο δὲ Πολύαινος ἀναφέρει ταῦτα· "Ιστιαῖος Ἀρισταγόρρῳ Ἰωνίαν ἀπόστησεν".

1) Διανοούμενος. 2) Ἀριγμένα 3) Συνηθέστερον λέγεται ἀποφαίνεσθαι γνώμην. 4) Ἐκαταῖος, δις πρῶτος ιστοριαν ἐξήνεγκε. Σουΐδ. ήτο εἶ τῆς Μιλήτου. 5) Ο ύφ' ἡμῶν ιστορικὸς λεγόμενος Ἀρποχ. 6) Εἰς τὰ πόλεμον ἀναιρέεσθαι. 7) Ναυκράτεες, θαλασσοκράτορες.

ταῦτα μεγάλα, ὡς δεδήλωται μοι ἐν τῷ πρώτῳ τῶν λόγων. Αὕτη μὲν δὴ οὐκ ἐνίκη ἡ γνώμη, ἐδόκεε δὲ ὅμως ἀπίστασθαι, ἵνα τε αὐτῶν πλώσαντα ἐς Μυοῦντα ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ ἀπὸ τῆς Νάξου ἀπελθόν, ἐὸν ἐνθαῦτα, συλλαμβάνειν πειρᾶσθαι τοὺς ἐπὶ τῶν νεῶν ἐπιπλώσαντας στρατηγούς.

37. Ἀποπεμφθέντος δὲ Ἰητραγόρεω κατ' αὐτὸ τοῦτο καὶ συλλαβόντος δόλῳ Ὄλιατον Ἱερανώλιος Μυλασέα καὶ Ἰστιαῖον Τύμνεω Τερμερέα² καὶ Κώνην Ἐρξάνδρου, τῷ Δαρείος Μυτιλήνην ἐδωρήσατο, καὶ Ἀρισταγόρην Ἡρακλείδεω Κυμαῖον³ καὶ ἄλλους συγνούς, οὗτο δὴ ἐκ τοῦ ἐμφανέος⁴ ὁ Ἀρισταγόρης ἀπεστήκεε, πᾶν ἐπὶ Δαρείῳ μηχανεόμενος. Καὶ πρῶτα μὲν λόγω μετεῖς τὴν τυραννίδα ἴσονομίην ἐποίεε τῇ Μιλήτῳ, ὃς ἂν ἔκδοντες αὐτῷ οἱ Μιλήσιοι συναπισταίατο, μετὰ δὲ καὶ ἐν τῇ ἀλλῃ Ἰωνίῃ τῷ τοῦτο ἐποίεε, τοὺς μὲν ἐξελαύνων τῶν τυράννων, τοὺς δ' ἔλαβε τυράννους ἀπὸ τῶν νεῶν τῶν συμπλωσασέων ἐπὶ Νάξον, τούτους δὲ φίλα βουλόμενος ποιεῖσθαι τῇσι πόλισι ἐξεδίδου, ἄλλον ἐς ἄλλην πόλιν παραδιδούς, ὅθεν εἴη ἔκαστος.

38. Κώην μέν νυν Μυτιληναῖοι ἐπείτε τάχιστα παρέλαθον, ἐξαγαγόντες κατέλευταν, Κυμαῖοι δὲ τὸν σφέτερον αὐτῶν ἀπῆκαν· ὃς δὲ καὶ ἄλλοι οἱ πλεῦνες ἀπίσταν. Τυράννων μέν νυν κατάπαυσις ἐγένετο ἀνὰ τὰς πόλις, Ἀρισταγόρης δὲ ὁ Μιλήσιος ὡς τοὺς τυράννους κατέπαυσε, στρατηγὸν¹ ἐν ἔκαστῃ τῶν πολίων κελεύσας ἐκάστους καταστῆσαι, δεύτερα αὐτὸς ἐς Λακεδαίμονας τριήρει ἀπόστολος² ἐγίνετο· ἔδει γὰρ δὴ συμμαχίης τινός οἱ μεγάλης ἐξευρεθῆναι. (Βιβλ. Ἑ. 35—38).

δ'. Ἀρισταγόρας ἐν Σπάρτῃ.

49. Ἀπικνέεται δ' ὃν ὁ Ἀρισταγόρης¹ ὁ Μιλήτου τύραννος ἐς

1) Τὰ Μόλασα εἰς τὴν Καρίαν. 2) Τέρμερα πόλις Λυκίας, ἀπὸ Τερμέρου· ὁ πολίτης Τερμερέus. Στέφ. Τέρμερα ἦσαν εἰς τὰ ὅρια τῆς Καρίας καὶ Λυκίας. 3) Κύμη Αἰολικὴ πόλις εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν. 4) Τὰ οὐσιοτεκνῶς λαριβανόμενα οὐδετ. ἐπίθετα μετὰ προθέσεων ἴσοδυναμοῦσι μὲ ἐπιρρήξιν τοῦ φανεροῦ = φανερῶς· ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου=αὐτομάτως.

1) Στρατηγὸς εἰς τὰς Ἰωνικὰς πολιτείας τοὺς ἄρχοντα ἐκάλουν. 2) = Ἀπεστάλλετο.

1) Ὁ Ἀρισταγόρας ἀποστατεῖ ἐνχυτίον τοῦ Δαρείου, καὶ ζητεῖ νὰ

Δημήτριος Διανού - 74 - Μαΐου 1925

τὴν Σπάρτην Κλεομένεος² ἔχοντος τὴν ἀρχήν, τῷ δὴ ἐς λόγους
ἥιε, ὡς Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, ἔχων γάλκεον πίνακα³, ἐν τῷ γῆς
ἀπάστοις περίοδος ἐνετέμπητο καὶ θύλασσά τε πᾶσα καὶ ποταμοὶ
· πάντες. Ἀπικνεόμενος δὲ ἐς λόγους δὲ Ἀρισταγόρης ἔλεγε πρὸς
αὐτὸν τάδε.

Κλεόμενες, σπουδὴν μὲν τὴν ἐμὴν μὴ θωμάσῃς⁴ τῆς ἐθαῦτα
ἀπίξιος⁵. τὰ γάρ κατήκοντά ἔστι τοιαῦτα⁶. Ιώνων παιδας δού-
λους εἶναι ἀντ' ἐλευθέρων ὄνειδος καὶ ἀλγης μέγιστον μὲν αὐτοῖς
ἥμιν, ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, δοσῷ⁷ προέστατε⁸ τῆς Ἐλλάδος.
Νῦν ὧν πρὸς θεῶν τῶν Ἐλληνίων ρύσασθε "Ιωνας ἐκ δουλοσύ-
νης, ἀνδρας δμαίμονας⁹. Εὔπετέως δὲ ὑμῖν ταῦτα¹⁰ οἴλα τέ χω-
ρέειν ἔστι¹¹ οὕτε γάρ οἱ βάρβαροι ἀλκιμοὶ εἰσι, ὑμεῖς τε τὰ¹² ἐς τὸν
πόλεμον ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε ἀρετῆς πέρι. "Η τε μάχη αὐτῶν
ἔστι τοιήδε, τόξα καὶ αἰχμὴν βραχέα. Ἀναξυρίδας¹³ δὲ ἔχοντες ἔρ-
χονται ἐς τὰς μάχας καὶ κυρβασίας¹⁴ ἐπὶ τῆσι κεφαλῆσι οὕτω
εὔπετέες χειρωθῆναι εἰσί. "Εστι δὲ καὶ ἀγαθὴ τοῖσι τὴν ἥπειρον
ἀκείνην νεμομένοισι δσα οὐδὲ τοῖσι συνάπται ἄλλοισι, ἀπὸ χρυ-
σοῦ ἀρξαμένοισι, ἄργυρος καὶ χαλκὸς καὶ ἐσθῆς ποικίλη καὶ ὑπο-
ζύγια τε καὶ ἀνδράποδα τὰ θυμῷ βουλόμενοι αὐτοὶ ἀν ἔχοιτε.
Κατοικεῖται¹⁵ δὲ ἀλλήλων ἔχόμενοι ὡς ἐγὼ φράσω. Ιώνων
μὲν τῶνδε οἵδε Λυδοί, οἰκέοντές τε χώρην ἀγαθὴν καὶ πολυαρ-
γυρώτατοι ἔόντες (δεικνὺς δὲ ἔλεγε ταῦτα ἐς τῆς γῆς τὴν πε-
ρίοδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ πίνακι ἐνετέμπημένην), Λυδῶν δὲ, ἔφη
λέγων δὲ Ἀρισταγόρης, οἵδε ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν ἥω,

κατορθώσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ιώνων, δι' διατέλη εἰς Σπάρτην (499
π. Χρ.), εἴτα εἰς Ἀθήνας περὶ τούτου. 2) Ὁ Κλεομένης δὲν ἤρξε πύλον
χρόνον τῆς Σπάρτης, ἀλλ' ἀπέθανεν ἀπαίς, θυγατέρα μόνην λιπών, δονο-
ματι Γοργώ. 3) Γεωγραφικὸν πίνακα, ἐρ' οὐδῆς τῆς γῆς ἡ περίοδος
ἡτο γεγραμμένη. 4) Θαυμάσης. Διάλεκτ. 4, Β'. 5) Ἀφίξεως 6) "Ωστε
ταχείας δεῖσθαι: Βογθείας. 7) Ἐννοούμενον τοῦ τοσούτῳ¹⁶ Ιώνων παιδας
δούλους εἶναι ὄνειδος μέγιστον τοσούτῳ¹⁷ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, δοσῷ κτλ. 8)
"Γμέας γάρ, ὡς Λακεδαιμόνιοι, πυνθάνομαι προελάνει τῆς Ἐλλάδος. ἀ.
λόγος τοῦ Κροίστου. 9) = συγγενεῖς. 10) = ταῦτα οἴλα τέ ἔστι ὑμῖν χω-
ρέειν εὔπετέως. Τὸ δὲ χωρέειν = προχωρεῖν. 11) Κατὰ τὰ εἰς τὸν πέ-
λαμον. 12) Οἱ Γαλάται χρῶνται ἀναξυρίσιν, δις ἔκειναι βράκα, προσαγο-
ρεύουσι. Διόδη ἐ. 30. 13) Τιάρας. 14) Παθητ. παρχ.

πολυπρόσθιτώτατοι τε έόντες ἀπάντων τῶν ἐγὼ οἴδα καὶ πολυκαρπότατοι. Φρυγῶν δὲ ἔχονται Καππαδόκαι, τοῖς ἡμεῖς Συρίους καλέομεν· τούτοισι δὲ πρόσωροι Κιλίκες, κατάκοντες ἐπὶ θάλασσαν τὴνδε, ἐν τῇ ἥδε Κύπρος νῆσος κέεται· οὐ πεντακόσια τάλαντα βασιλέϊ τὸν ἐπέτεον φόρον ἐπιτελέουσι. Κιλίκων δὲ τῶνδε ἔχονται Ἀρμένιοι οἵδε, καὶ οὗτοι έόντες πολυπρόσθιτοι, Ἀρμενίων δὲ Ματιηνοὶ χώρην τάνδε ἔχοντες. "Εχεται¹⁵ δὲ τούτων γῆς ἥδε Κισσίν, ἐν τῇ δὴ παρὰ ποταμὸν τόνδε Χοάσπην¹⁶ κείμενά ἔστι τὰ Σοῦσα ταῦτα, ἔνθι βασιλεύεις τε μέγας δίαιταν ποιεῖται¹⁷, καὶ τῶν χρημάτων οἱ θησαυροὶ ἐνθαῦτά εἰσι· ἐλόντες δὲ ταύτην τὴν πόλιν θαρσέοντες ἥδη τῷ Διὶ πλούτου πέρι ἐρίζετε. Ἀλλὰ περὶ μὲν χώρης ἄρα οὐ πολλῆς οὐδὲ οὕτω χρηστῆς καὶ οὕρων σμικρῶν χρεών ἔστι ὑμέας μάχας ἀναβάλλεσθαι πρός τε Μεσσηνίους ἔόντας ἴσοπαλέας, καὶ Ἀρκάδας τε καὶ Ἀργείους, τοῖσι οὔτε χρυσοῦ ἐχόμενόν¹⁸ ἔστι οὐδὲν οὔτε ἀργύρου, τῶν πέρι καὶ τινα ἐνάγει προθυμήτη μαχόμενον ἀποθνήσκειν· παρέχον¹⁹ δὲ τῆς Ἀσίνης πάσης ἀρχειν εὐπετέως, ἀλλό τι αἰρέσθε;

'Αρισταγόρης μὲν ταῦτα ἔλεξε, Κλεομένης δὲ ἀμείθετο τοισίδε· τῷ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀναβάλλομαι τοι ἐς τρίτην ἡμέρην ὑποκρινέσθαι²⁰.

50. Τότε μὲν ἐς τοσοῦτο ἥλασκεν, ἐπείτε δὲ ἡ κυρίη ἡμέρη ἐγένετο τῆς ὑποκρίσιος καὶ ἥλιον ἐς τὸ συγκείμενον²¹, εἴρετο δὲ Κλεομένης τὸν Ἀρισταγόρην, δικόσων ἡμερέων ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ιώνων ὅδος εἴη παρὰ βασιλέα. 'Ο δὲ Ἀρισταγόρης τᾶλλα ἐὼν σοφὸς καὶ διαβάλλων ἐκείνον εῦ ἐν τούτῳ ἐσφάλη· χρεών γάρ μιν μὴ λέγειν τὸ ἔον, βουλήμενόν γε Σπαρτιήτας ἔξαγγειν ἐς τὴν Ἀσίνην, λέγει δ' ὃν τριῶν μηνῶν φάς εἶναι τὴν ἀνοδὸν. 'Ο δὲ ὑπαρπάσας²² τὸν ἐπίλοιπον λόγον, τὸν δὲ Ἀρισταγόρης ὄρμητο λέγειν περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπε. τῷ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀπαλλάσσεο ἐκ Σπάρτης πρὸ δύντος ἥλιου· οὐδένα γάρ λόγον εὐεπέα λέγεις Λακεδαι-

15) Συνέχεται. 16) Ποταμὸς τῆς Ηρακλείας. Τοῦ μούνου πίνει βασιλεύεις, καὶ ἀλλων οὐδενὸς ποταμοῦ ἀ. 188. 17)=διαιτᾶται. οὕτω σπουδὴν ποιεῖσθαι = σπεύδεσθαι. 18) Χρ. ἐγ. ἀποτελεῖ μίαν ἔννοιαν· χρυσός· εἰς τὰ τῶν καρπῶν ἐχόμενα = οἱ καρποί. 19) Τ. ἔξεν, παρόν. 20) Ἀττικ. ἀποκρίνεσθαι. 21) Ἐνν. χωρίον. 22) =ὑφαρπάσας.

μονίοις, ἐθέλων σφέας ἀπὸ θαλάσσης τριῶν μηνῶν δῖδον ἀγαγεῖν.
Ο μὲν δὴ Κλεομένης ταῦτα εἶπας ἦτος ἐς τὰ οἰκία, ὃ δὲ Ἀριστα-
γόρης λαβὼν ἵκετηρίπον ἦτος ἐς τοῦ Κλεομένεος², ἐσελθὼν δὲ ἔσω
ἄτε ἵκετεύων ἐπακοῦσαι ἐκέλευε τὸν Κλεομένεα, ἀποπέμψαντα
τὸ παιδίον προσεστήκεε γάρ δὴ τῷ Κλεομένεῃ ἡ θυγάτηρ, τῇ
οὖνομα ἦν Γοργώ· τοῦτο δὲ οἱ καὶ μοῦνον τέκνον ἐτύγχανε ἐὸν
ἐτέων³ ὅκτω ἥ ἐννέα ἡλικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν ἐκέλευε τὰ
βούλεται, μηδὲ ἐπισχεῖν⁴ τοῦ παιδίου εἴνεκεν. Ἐνθαῦτα δὴ ὁ Ἀ-
ρισταγόρης ἤρχετο ἐκ δέκα ταλάντων ὑπειχνεόμενος, ἦν οἱ ἐπι-
τελέσῃ τῶν ἐδέετο. Ἄνανεύοντος δὲ τοῦ Κλεομένεος προέβανε
τοῖς χρήμασι ὑπερβάλλων ὁ Ἀρισταγόρης, ἐς δὲ πεντήκοντά τε
τάλαντα ὑπεδέμεντο, καὶ τὸ παιδίον αὐδάξατο⁵. Πάτερ, διαφε-
ρέει σε ὁ ζεῖνος, ἦν μὴ ἀποστὰς ἦρη⁶. ὅ τε δὴ Κλεομένης ἡσθεὶς
τοῦ παιδίου τῇ παρανέστη ἦτος ἐτερον οἰκημα, καὶ ὁ Ἀριστα-
γόρης ἀπαλλάσσετο τὸ παράπαν ἐκ τῆς Σπάρτης, οὐδὲ οἱ ἔξεγέ-
νετο⁷ ἐπὶ πλέον⁸ ἔτι σημῆναι περὶ τῆς ἀνόδου τῆς παρὰ βασιλέα.
(βιβλ. ε'. 49—51).

δ'. Ἀρισταγόρας εἰρ Ἀθήναις.

97. Ἐν τούτῳ δὴ τῷ καιρῷ ὁ Μιλήσιος Ἀρισταγόρης ὑπὸ⁹
Κλεομένεος τοῦ Δακεδαμονίου ἔξελασθεὶς ἐκ τῆς Σπάρτης ἀπί-
κετο ἐς Ἀθήνας¹⁰ αὕτη γάρ η πόλις τῶν λοιπέων ἐδυνάστευε μέ-
γιστον. Ἐπελθὼν δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Ἀρισταγόρης ταῦτα ἔλεγε
τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ καὶ τοῦ
πολέμου τοῦ Περσικοῦ, ὡς οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ¹¹ νομίζουσι¹², εὐ-
πετέες τε χειρωθῆναι εἴησαν. Ταῦτά τε δὴ ἔλεγε καὶ πρὸς τοῖς
τάδε, ὡς οἱ Μιλήσιοι¹³ τῶν Αθηναίων εἰσὶ ἄποικοι, καὶ οἰκός¹⁴ σφέας

1) Εἰπών. 2) Δηλ. οἰκον. 3) Ἐκ τοῦ τέκνου· τὸ δὲ ἡλικίην αἰτ. τοῦ
χατά τι. 4) Νὰ σταματήσῃ. 5) ἐφώνησε. 6) Ταῦτα εἰς δωρικὴν διάλε-
κτον ἀναφέρει ὁ Πλούτ. «Καταφθαρεῖ σε, ὃ πάτερ, τὸ ζενύλλιον, εάν
μὴ τάχιον αὐτὸν τῆς οἰκίας ἐκβάλῃς». 7) ἔξην. 8) Ἐπὶ πλέον πλεόνως.

1) Τὰ ὅπλα τῶν ὑπλιτῶν τῶν Ἑλλήνων ἦσαν ἀσπίς καὶ δόρυ. Οἱ δὲ
Πέρσαι ἔφερον ὅπλα ἐλαφρότερα. «Οὐεν Αἰσχ. Περσ. 85. Ξέρης.....
ἐπάγει δουρικλύτοις ἀνδράσις τοξόδαμνον» Λαρην. 2) Φορεῖν εἰώθασι.
3) Νηλεὺς ὁ υἱὸς τοῦ Κέδρου ἔφερεν εἰς τὴν Ἀσίαν τὴν ἄποικιαν τῶν
Ιώνων ἐκ τῆς Ἀττικῆς καὶ κατώκησεν εἰς τὴν Μίλητον δι' ὃ οἱ Μιλή-
σιοι θεωροῦνται ἄποικοι τῶν Αθηναίων. 4)=εἰκός· τὸ δὲ οἶκε = εοικε.

εῖη δύναμένους μέγχ. Καὶ οὐδὲν ὅ τι οὐκ ὑπίσχετο οἷα
χάρτα δεόμενος, ἐξ ὃ ἀνέπεισέ σφεας. Πολλοὺς γὰρ οἵκει εἴναι εὐ-
πετέστερον διαβάλλειν⁵ ή ἔνα, εἰ Κλεομένεα μὲν τὸν Λακεδαιμό-
νιον μοῦνον οὐκ οἶός τε ἐγένετο διαβάλλειν, τρεῖς δὲ μυριάδας
'Αθηναῖον ἐποίησε τοῦτο. 'Αθηναῖοι μὲν δὴ ἀναπεισθέντες ἐψη-
φίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστεῖλαι θοηθίους ⁶Ιωαν. στρατηγὸν ἀπο-
δέξαντες αὐτῶν εἶναι Μελάνθιον ἄνδρα τῶν ἀστῶν ἔσντα τὰ
πάντα δόκιμον. Αὗται δὲ αἱ νέες ἀρχὴ κακῶν⁷ ἐγένοντο ⁸Βλλη-
σί τε καὶ βαρβάροισι. (Βιβλ. έ. 97).

έ. Στρατεία εἰς Σάρδεις καὶ ἀραχώρησις.

99. Ἀρισταγόρης, ἐπειδὴ οὖτε 'Αθηναῖοι ἀπίκοντο εἴκοσι
νησοῖ, ἀμα ἀγόμενοι Ἐρετρίων πέντε τριήρεας, οὐδὲ τὴν 'Α-
θηναῖον χάριν ἐστρατεύοντο, ἀλλὰ τὴν αὐτῶν Μιλησίων, ὅφει-
λόμενά σφι ἀποδιδόντες (οἱ γὰρ δὴ Μιλησίοι πρότερον τοῖσι Ἐ-
ρετριεῦσι τὸν πρὸς Χαλκιδέας πόλεμον¹ συνδιήνεικαν, ὅτεπερ καὶ
Χαλκιδεῦσι ἀντία Ἐρετρίων καὶ Μιλησίων Σάμιοι ἔδωθεον), οῦ-
τοι ὅν ἐπείτε σφι ἀπίκοντο καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι παρῆσαν, ἐ-
ποιέστο στρατηγὸν² δὲ Ἀρισταγόρης ἐς Σάρδεις. Αὗτος μὲν δὴ οὐκ
ἐστρατεύετο, ἀλλ' ἔμενε ἐν Μιλήτῳ, στρατηγὸς δὲ ἄλλους ἀπέ-
δεξε³ Μιλησίων εἶναι, τὸ ἐωυτοῦ τε ἀδελφεὸν Χαροπίνον καὶ τῶν
ἄλλων ἀστῶν Ἐρυμόφαντον.

100. Απικόμενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ ⁴Ιωνες ἐξ Ἐφεσον πλοῖα
μὲν κατέλιπον ἐν Κορησσοφ⁵ τῆς Ἐφεσίης, αὐτοὶ δὲ ἀνέβαινον χειρὶ⁶
πολλῇ ποιεύμενοι Ἐφεσίους ἡγεμόνας. Πορευόμενοι δὲ παρὰ πο-

5) = ἔξαπατῶν. έ. 50. τὰλλα ἐών σοφός, καὶ διαβάλλων ἔκεινον εὖ
ἐν τούτῳ ἐσφάλη καὶ ἔ. 107 Ἰστιαῖος μὲν δὴ λέγων ταῦτα διέβιλε. Δα-
ρεῖος δὲ ἐπειθεῖτο. 6) Κατὰ μίμησιν τοῦ Ὁμέρου, δε τις τοῦ Ηέριδος
τὰς ναῦς ἀρχεκάκους ὄνομάζει, αἱ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο. Ηλ. ἔ. 62.

1) Τοῦ πολέμου τούτου εἶναι γνωστὸν τοῦτο μόνον, ὅτι ἡ κυρίευσις
τοῦ καρποφόρου πεδίου Ληλάντου προὔξενησε μεταξὺ αὐτῶν διερροάς.
2) = Στρατείαν. 3) = Ἀπέδειξε.

1) Κόρησσος ἦ—δε, ὅρος πλησίον τῆς Ἐφέσου, παρὰ τοὺς πρόποδες
τοῦ ὄποιου ἔκειτο πόλις τοῦ αὐτοῦ ὄνοματος μετὰ λιμένος. Παρβ. Δίοδ.
14, 99. Κόρησσον ὅρος ὑψηλὸν τῆς Ἐφέσου ἀπέχον σταδίους τεσσαράκον-
τα. 2) Εἰς ἀντίθεσιν τοῦ τὸ πλοῖα. 3) = μὲ πολλὴν δύναμιν ἔχει περιλη-

ταχὺν Καύστριον, ἐνθεῦτεν ἐπείτε ὑπερβάντες τὸν Τυμῶλον⁴ ἀπίκοντο⁵, αἱρέουσι Σάρδις οὐδενός σφι ἀντιωθέντος, αἱρέουσι δὲ γωρίς τῆς ἀκροπόλιος τὰλλα πάντα· τὴν δὲ ἀκρόπολιν ἐρρύετο αὐτὸς Ἀρταφέροντς, ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγην.

101. Τὸ δὲ μὴ λεηλατήσαι ἐλόντας σφέας τὴν πόλιν ἔσχε τόδε.
Ἔσαν ἐν τῇσι Σάρδισι οἰκίαι αἱ μὲν πλεῦνες καλάμιναι, ὅσαι δὲ αὐτέων καὶ πλινθιναι ἦσαν, καλάμου εἶχον τὰς δροφάς. Τούτων² δὴ μίαν τῶν τις στρατιωτέων ὡς ἐνέπρησε, αὐτίκα ἀπ' οἰκίης ἐς οἰκίην ἵὸν τὸ πῦρ ἐπενέμετο³ τὸ ἄστυ πᾶν. Καιομένου δὲ τοῦ ἀστεος οἱ Λυδοὶ τε καὶ δσοι Περσέων ἐνῆσαν ἐν τῇ πόλι, ἀπολαμφθέντες⁴ πάντοθεν ὥστε τὰ περιέσχατα⁵ νεμομένου τοῦ πυρὸς καὶ οὐκ ἔχοντος⁶ ἔξιλυσιν⁷ ἐκ τοῦ ἀστεος, συνέρρεον ἐς τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμόν, ὃς σφι ψῆγμα χρυσοῦ καταφορέων ἐκ τοῦ Τυμῶλου διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει καὶ ἐπειτεν ἐς τὸν Ἐρμον ποταμὸν ἐκδιδοῖ, ὃ δὲ ἐς θάλασσαν⁸. ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Πακτωλὸν καὶ ἐς τὴν ἀγορὴν ἀθροιζόμενοι οἱ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι ἤναγκάζοντο ἀμύνεσθαι. Οἱ δὲ Ἰωνες ὁρέοντες⁹ τοὺς μὲν τῶν πολεμίων ἀμυνομένους, τοὺς δὲ σὺν πλήθεϊ πολλῷ προσφερομένους ἔζανεχώρησαν δεῖσαντες πρὸς τὸ οὖρος¹⁰ τὸ Τυμῶλον καλεόμενον, ἐνθεῦτεν δὲ ὑπὸ νύκτα ἀπαλλάσσοντο ἐπὶ τὰς νέας.

102. Καὶ Σάρδιες μὲν ἐνέπρησθαν, ἐν δὲ αὐτῆσι καὶ ἱρὸν ἐπιχωρίης θεοῦ Κυθέλης¹, τὸ σκηπτόμενοι² Πέρσαι ὕστερον ἀντενεπίμπραπαν τὸ ἐν Ἑλλησι ἱρά. Τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἀπτικήν σηματιαν. 4) Τυμῶλος, ὅρος τῆς Λυδίας, εἰς τοῦ ὅποιου τὸ βέρειον μέρος ἔκειντο αἱ Σάρδεις. 5) Εἰς Σάρδεις.

1) Σύνταξαι· τὸ δὲ ἔσχε ἐλόντας ἐκώλυσε σφέας τὴν πόλιν τὸ μὴ λεηλατῆσαι αὐτήν. 2) Σύνταξαι· ὡς τις τῶν στρ. ἐνέπρ. μίαν τουτέων. 3) Κυρίως περὶ φλογὸς περὶ ἐσυτὴν ἐκτεινομένης. 3) Ἀντὶ ἀποληφθέντες, τ. ἐποκλεισθέντες. 4) τ. ἐπ. τὰ περὶ τὰ ἐσχάτα τῆς πόλεως. 5) τ. παρέχοντος ἀντὶ τοῦ συνήθους· καὶ φυγῆς οὐκ οὕσης. 6) Ἔξοδον οὐδεμίαν τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς πόλεως 8) Ἐνν. ἐκδιδεῖ. 9) Ὁρῶντες. 10) Ὅρος.

1) Κοινῶς Κυθέλης, περὶ οἵς ὁ Σοφ. Φιλ. 320 λέγει:
Μάτερ αὐτοῦ Διάδη.
& τὸν μέγαν Πακτωλὸν εὔχρυσον νέμεται.
2) Τοῦτο ητο βέβαια τῶν Ἑλλήνων μόνον ἐξήγησις· ἐπειτα γενικῶς δύ-

λυος³ ποταμοῦ νομοὺς ἔχοντες προπυνθανόμενοι ταῦτα συνηλί-
ζοντο⁴ καὶ ἐβάθυεον⁵ τοῖσι Λυδοῖσι. Καὶ κως ἐν μὲν Σέρδισι οὐκέτι
ἔντας τοὺς Ἰωνας εὑρίσκουσι, ἐπόμενοι δὲ κατὰ στίθιον αἱρέ-
ουσι αὐτοὺς ἐν Ἐφέσῳ. Καὶ ἀντετάχθησαν μὲν οἱ Ἰωνες, συμ-
βαλόντες δὲ πολλὸν ἑσσώθησαν. Καὶ πολλοὺς αὐτῶν οἱ Πέρσαι
φονεύουσι, ἄλλους τε οὐνομαστούς, ἐν δὲ δὴ καὶ Εὔαλκιδην στρα-
τηγόντα Ἐφετριέων, στεφάνηφόρους⁶ τε ἀγῶνας ἀναρχιρκότα⁷ καὶ
ὑπὸ Σιμωνίδεω⁸ τοῦ Κηίου πολλὰ αἰνεθέντα. Οἱ δὲ αὐτῶν ἀπέ-
φυγον τὴν μάχην, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ⁹ τὰς πόλις.

103. Τότε μὲν δὴ οὕτω ἡγωνίσαντο, μετὰ δὲ Ἀθηναῖοι μὲν
τὸ παράπαν ἀπολιπόντες τοὺς Ἰωνας ἐπικαλεομένους σρέας πολ-
λὰ δι᾽ ἀγγέλων Ἀρισταγόρεω οὐκ ἔφασαν τιμωρήσειν σφίσι. Ἰ-
ωνες δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχίης στερηθέντες¹⁰ οὕτω¹ γάρ σρι ὑ-
πῆρχε πεποιημένα ἐς Δαρεῖον¹¹ οὐδὲν δὴ ἔσσον τὸν πρὸς βασιλέα
πόλεμον ἐσκευάζοντο. Πλώσαντες δὲ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον Βυ-
ζάντιόν τε καὶ τὰς ἄλλας πόλις ἀπάστις τὰς ταύτη¹² ὑπ’ ἐωυτοῖσι
ἐποιήσαντο, ἐκπλώσαντες τε ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον¹³, Καρίης τὴν
πολλὴν προσεκτήσαντο σφίσι σύμμαχον εἶναι. Καὶ γάρ τὴν Καῦ-
νον πρότερον οὐ βουλομένην συμμαχέειν, ως ἐνέπρησαν τὰς Σέρ-
δις, τότε σφι καὶ αὕτη προσεγένετο. (Βιβλ. ε. 99—103).

ναταί τις νὰ ἀποδώσῃ τὴν κατάσκαψιν τῶν ἱερῶν εἰς τὴν πολεμικὴν
λύσσαν τῶν Περσῶν, καὶ εἰς τὴν πρὸς τὴν εἰκονολατρείαν ἀποστροφὴν
αὐτῶν¹⁴) 4) Οἱ ἐντὸς "Ἄλυος τόπος περιλαμβάνει ὅλην τὴν ἐλάσσονα Ἀ-
σίαν μέχρι τῶν δυτικῶν συνόρων τῆς Καππαδοκίας. 4) Τ. ἔ. συνηθροί-
ζοντο, συνηγείροντο. 5) Ἐβοήθουσιν. Τὸ δὲ καί κως = καὶ πως. 6) Οἱ εἰς
τοὺς ἀγῶνας στεφάνους (σημεῖον νίκης) ἀπονέμουσι. 7) = ἀνηρηκότα.
8) Σιμωνίδης (559—569 π. Χρ.) ὁ Κεῖος ποιητὴς πολλῶν ἐγκωμίων
εἰς νικητὰς εἰς τοὺς ἀγῶνας. 9) = κατά· οὕτω ἀνὰ τὰς κώμας.

1) Τ. ἔ. τοιούτων αὐτοῖς πεποιημένων εἰς τὸν βασιλέα, ἡναγκάσθη-
σαν διατελεῖν πολεμοῦντες, καὶ περ στερηθέντες συμμ. τῶν Ἀθηναίων.
2) = τὰς ἐκεῖ οὖσας. 3) Συνήθωσι. ἔξω τοῦ Ἑλλήσποντου. Τὸ ἔξω πλεο-
νάζει.

2. Ἐκστρατεία Δαρείου.

ά. Μαρδόνιος, εἴτα Δαῖτις καὶ Ἀρταφέρης στρατηγοί.

105. Βασιλέει Δαρείῳ ὡς ἔξηγγέλθη Σάρδις ἀλούσας ἐμπεπρῆσθαι ὑπό τε Ἀθηναίων καὶ Ἰώνων, τὸν δὲ ἥγεμόν της γενέσθαι τῆς συλλογῆς, ὥστε ταῦτα συνυφανθῆναι¹, τὸν Μιλήσιον Ἀρισταγόρην, πρῶτα μὲν λέγεται αὐτόν, ὃς ἐπύθετο ταῦτα, Ἰώνων οὐδένα λόγον ποιησάμενον, εὗ διδότα, ὡς οὗτοί γε οὐ καταπροξονται² ἀποστάντες, εἴρεσθαι, οἵτινες εἶναι οἱ Ἀθηναῖοι, μετὰ δὲ πυθόμενον αἰτησαι τὸ τέχον, λαβόντα³ δὲ καὶ ἐπιθέντα διεστὸν ἄνω ἐς τὸν οὐρανὸν ἀπεῖναι⁴, καὶ μεν ἐς τὸν ἥρα βάλλοντα εἰπεῖν· Ὡ Ζεῦ⁵, ἐκγενέσθαι⁶ μοι Ἀθηναίους τίσασθαι, εἴπαντα δὲ ταῦτα προστάξαι ἐνὶ τῶν θεραπόντων δείπνου προκειμένου αὐτῷ ἐς τρίς ἔκάστοτε εἰπεῖν⁷. Δέσποτα, μέμνεο⁸ τῶν Ἀθηναίων.

43. Ἄμα δὲ τῷ ἕκαρι¹ τῶν ἄλλων καταλελυμένων² στρατηγῶν ἐκ³ βασιλέος Μαρδόνιος ὁ Γωδρύεω κατέβαινε ἐπὶ θάλασσαν, στρατὸν πολλὸν μὲν κάρτα πεζὸν ἄμα ἀγόμενος, πολλὸν δὲ ναυτικόν⁴, ἥλικίν τε νέος ἐὼν καὶ νεωστὶ γεγαμηκώς βασιλέος Δαρείου θυγατέρα Ἀρτοζώστρην. Ἀγων δὲ τὸν στρατὸν τοῦτον

1) Συνυφαίνειν, καθὼς τὸ μῆτιν, δόλον, ύφαινειν, παρ' Ὁμήρῳ. 2) Ἀντὶ οὐκ ἀποίητοι ἔσονται· οὕτως ἐπαπείλει καὶ Ἀρχιλοχος τὸν Δυκάμηνος: ἐμεῦ δὲ ἐκεῖνος οὐ καταπροξεῖται. 3) Τοῦτο βέβαια ἡτο μέγα σύμβολον, διότι καὶ τὰς εὐχὰς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέπεμπον. 4) Ἀττ. ἀφεῖναι, τοῦ δὲ ἀρίῃμι. Ὁ διεστὸς παρὰ Πέρσαις τῆς βασιλικῆς δυνάμεως καὶ ἀργῆς ἡτο σημεῖον, οὐ δὲ λόγος ἀπὸ τοῦ ἥλιου καὶ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἥλιου ζητητέος. 5) Μεταβολὴ τῆς Περσικῆς θρησκείας εἰς ἐλληνικὸν τρόπον⁵ ἐπειδὴ οἱ Πέρσαι ἐλάττευον τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν ἥλιον, καὶ τοῦτον ἐνόμιζον ὡς ἀνώτατον θεόν. 6) Τὸ ἀπαρέμφατον ἀπολύτως τίθεται: ἐπὶ εὐχῶν⁶ ἐξηγοῦσι δέ τινες τοῦτο ἐννουμένου του δὲς ἦγένοιτο. Παρβ. Ὁμ. Οδ. p. 354.

Τῶν ἄνα, Τηλέμαχὸν μοι ἐν ἀνδράσιν δλειον εῖναι,
καὶ οἱ πάντα γένοιθι δσσα φρεσιν ἵσαι μενοενδ.

Αἰσχ. 7 ἐπὶ Θήβ. 253. Θεοὶ πολῖται, μῆ με δουλείας τυχεῖν.

7) Παρβ. ἀ. 86 καὶ ἀναστενάξηντα (Κροῖσον) ἐς τρίς ὀνομάσαι Σόλωνα.

8) Προστ. τοῦ μέμνομαι. Οτύπος οὐτος ἀπαντῆκαὶ παρ' Ὁμ. Οδ. π. 168.

1) Τὸ ἔτος 492 π. Χρ. 2) Ἐνν. τῆς στρατηγίης 3) = ὑπὸ μετὰ γεν. συνήθως παρ' Ἡροδ. εἰς δήλωσιν τοῦ ποιητικοῦ⁷ βίου. 4) Ἐννοεῖ στρατὸν ἐπιτήδειον πρὸς ἐπιθέταν εἰς τὰς ναῦς.

ὁ Μαρδόνιος ἐπείτε ἐγένετο ἐν τῇ Κιλικίᾳ, αὐτὸς μὲν ἐπιβάξ ἐπὶ νεὸς ἐκομίζετο ἅμα τῆσι ἀλλησι νηυτί, στρατιὴν δὲ τὴν πεζὴν ἀλλοι ἡγεμόνες ἦγον ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον· ὡς δὲ παραπλάνων⁵ τὴν Ἀσίνην ἀπίκετο ὁ Μαρδόνιος⁶ ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐνθαῦτα μέγιστον θῶμα ἔρεω⁷ τοῖσι μὴ ἀποδεκομένοισι.⁸ Ἐλλήνων Περσέων⁹ τοῖσι ἐπτὰ Ὁτάνιν γνώμην ἀποδέξασθαι¹⁰, ὡς γρεῶν εἴη δημοκρατέεσθαι Πέρσας· τοὺς γάρ τυράννους τῶν Ἰώνων καταπάντας¹¹ πάντας ὁ Μαρδόνιος δημοκρατίας κατίστα ἐς τὰς πόλις· ταῦτα δὲ ποιήσας ἥπειγετο ἐς τὸν Ἑλλήσποντον· ὡς δὲ συνελέχθη μὲν γρῆμα¹² πολλὸν νεῶν, συνελέχθη δὲ καὶ πεζὸς στρατὸς πολλός, διαβάντες τῆσι νηυτὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐπορεύοντο διὰ τῆς Εὔρωπης, ἐπορεύοντο δὲ ἐπὶ τε Ἑρέτριαν καὶ Ἀθήνας.

44. Αὗται μὲν δὴν σφι πρόσγημα ἦσαν τοῦ στόλου, ἀτὰρ ἐν νῷοι ἔχοντες δασας ἢν πλείστας δύναιντο καταστρέψεσθαι τῶν Ἑλληνίδων πολίων, τοῦτο μὲν δὴ τῆσι νηυτὶ Θάσιοις¹ οὐδὲ χείρας ἀντασιρμένους κατεστρέψαντο, τοῦτο δὲ τῷ πεζῷ Μακεδόνας πρὸς τοῖσι ὑπάρχουσι δούλους προσεκτήσαντο· τὰ γάρ ἐντὸς Μακεδόνων ἔθνες πάντα σφι ἤδη ἦν² ὑποχείρια γεγονότα· ἐκ μὲν δὴ Θάσου διαβάλοντες πέρην ὑπὸ τὴν ἥπειρον ἐκομίζοντο μέχρι Ακάνθου³, ἐκ δὲ Ακάνθου ὁρμεόμενοι τὸν Ἀθων περιέβαλλον⁴ ἐπιπεισῶν δέ σφι περιπλάνουσι βορέης ἄνεμος μέγας τε καὶ ἀπορος⁵ πάρτα τρηχέως πε-

5) = παραπλέων. 6) Μαρδόνιος, οὗτος τοῦ Γωθρίου, λέγεται Ξέρξου ἀνεψιὸς καὶ καθεστής, παρὰ Διόδ. ι. 1. Συνέπεσε δ' αὐτῇ τοῦ Μαρδόνιου ἡ ἐκστρατεία 495 π. Χρ. 7) Βραχυλογία ἀντί· ἐνθαῦτα ἐγένετο ὑπερ μέγιστον θῶμα ἔρεω τοῖσι κτλ. 8) Τὸ ἀποδέκεσθαι ἐνταῦθα εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ἐνδέκεσθαι. 9) Ἐκ τοῦ τοῖς ἐπτά, ὃ θεωρεῖται ἡ νωμένον μὲ τὸ γνώμην ἀποδέξασθαι (ὸ ἀττ. ἀποδείξασθαι). 10) Περὶ τοῦ πράγματος παρθ. γ'. 80 ἐθεούλευοντο οἱ ἐπτὰ περὶ τῶν πρηγμάτων πάντων καὶ ἔλεγχη· σαν λόγοι ἀπιστοι μὲν ἐνίσται Ἑλλήνων, ἔλεγχοςαν δὲ ὅν. Ὁτάνης μὲν ἐκέλευε ἐς μέσον Ηέρσης καταθεῖναι τὰ πρήγματα (= ὡς γρεῶν εἴη δημοκρατέεσθαι Πέρσας). 11) Ἐνν. τῆς ἀρχῆς, τῆς τυχαννίδος. 12) Λέγεται καὶ γρῆμα μέγα.

1) Ἡ νῆσος Θάσος ὑπήγετο εἰς τὴν Θράκην. 2) Τ. ἐξ τῆς Θάσου διὰ πλοίων εἰς τὴν ἀντικρὺ ξηρὰν διεβιβάσθησαν. 3) Ἀκανθος πόλις ἐν τῇ Χαλκιδικῇ. 4) Εἰς τὴν σημασίαν τοῦ περιπλέσιν. 5) Οὕτω καὶ η. 118 μέγας τε καὶ κυματίης, = πρὸς τὸν οὐδένα πόρον εὑρεῖν ἦν· ἄνεμος ὑπορυς λέγεται ὁ τόσον σφυρόδες πνέων, ὡςτε ἐναντίον αὐτοῦ δι'

ριέσπε πλήθες πολλάς τῶν νεῶν ἐκβάλλων⁶ πρὸς τὸν Ἀθων· λέγεται γὰρ κατὰ τριηκοσίας μὲν τῶν νεῶν τὰς διαφθαρεῖσας εἶναι, ὑπὲρ δὲ δύο μυριάδας ἀνθρώπων ὥστε⁷ γὰρ θηριωδεστάτης ἔουσης τῆς Οιλάσσης ταύτης τῆς περὶ τὸν Ἀθων οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων διεγέρθεισαντο ἀρπαζόμενοι, οἱ δὲ πρὸς τὰς πέτρας ἀρπαζόμενοι,⁸ οἱ δὲ αὐτῶν νέειν⁹ οὐκ ἡπιστέατο κατὰ τοῦτο διερθείροντο, οἱ δὲ φίγει.

45. Οἱ μὲν δὴ νυκτικὸς στρατὸς οὗτος ἔπρησσε, Μαρδονίῳ δὲ καὶ τῷ πεζῷ στρατοπεδεύομένῳ ἐν Μακεδονίῃ νυκτὸς Βρύγοι¹ Θρήκες ἐπεγείρησαν· καὶ σφεων πολλοὺς φονεύουσι οἱ Βρύγοι, Μαρδόνιον δὲ αὐτὸν τρωματίζουσι.² οὐ μέντοι οὐδὲ αὐτοὶ δουλοτύνην διέφυγον πρὸς Περσέων· οὐ γὰρ δὴ πρότερον ἀπανέστη ἐκ τῶν χωρέων τούτων Μαρδόνιος, πρὶν ἡ σφεας ὑποχειρίους ἐποιήσατο· τούτους μέντοι καταστρεψάμενος ἀπῆγε τὴν στρατιὴν ὅπισσα, ἀτε τῷ πεζῷ τε προσπταίσας πρὸς τοὺς Βρύγοις καὶ τῷ νυκτικῷ μεγάλῳ περὶ τὸν Ἀθων· οὗτος μέν νυν ὁ σιόλος αἰσχρῶς ἀγωνισάμενος ἀπηλάχθη³ ἐς τὴν Ἀσίην.

46. Δευτέρῳ δὲ ἔτει τούτων ὁ Δαρεῖος πρῶτα μὲν Θασίου⁴ δια-
εληθέντας ὑπὸ τῶν ἀστυγειτόνων, ὡς ἀπόστασιν μηχανοίστο, πέν-
ψις ἄγγελον ἐκέλευε σφεας τὸ τείχος περιαιρέειν⁵ καὶ τὰς νέας ἐς
"Αεδηρα κομίζειν" οἱ γὰρ δὴ Θάσιοι οἷα ὑπὸ Ἰστιαίου τε τοῦ Μι-
λησίου πολιορκηθέντες καὶ προσόδων ἐουσέων⁶ μεγάλων ἐγέρεοντο
τοῖσι τρήμασι νᾶς τε ναυπηγεόμενοι μακρὰς καὶ τείχος ἴσχυρότε-
ρον περιβαλλόμενοι. ἡ δὲ πρόσοδός σφι ἐγίνετο ἐκ τε τῆς ἡπείρου
καὶ ἀπὸ τῶν μετάλλων. ἐκ μέν γε τῶν ἐκ Σκαπτῆς Ὅλης τῶν χρυ-
σούδενδος τρέπου δύνανται νὰ ἀντιστῶσι. 6) Τ. ἔ. ὁ ἀνεμος ἐκ τῆς ἀνοι-
κτῆς Οιλάσσης διὰ τῆς ὁρμῆς τῆς Οιλάσσης τὰ πλοῖα πρὸς τοὺς σκο-
πέλους καὶ τοὺς βράχους τοῦ ὄρους ἐκβίλλων. "Οθεν αὔται οἱ νῆσοι λέ-
γονται ἐκπίπτουσι 6'. 138. 7) = ἀτε μετὰ μετοχῆς. 8) Ἐνν. διερθεί-
ροντο. 9) = νεῖν — νὰ κολυμβῶσι.

1) Βρύγοι καὶ βρίγες ἡ φρύγες (μακεδ.=χρύγες). 2) Τρωματίζουσι. Διάλεκτ. 14, Β'. 3) Ἄερ. παθ. εἰς μίσην σηματίαν ἐπινήλθε· τ. ἔ. μετά πολλάς βλάβης καὶ συμφοράς, τέλος ἐκ τῶν κινδύνων ἀπηλάχη καὶ ἡλευθερώθη.

1) Ἐκ τοῦ ἐκέλευε 2) Μεταρροή ἐκ τῶν ἀρχιρουμένων φύλλων τῶν δένδρων. 3) Πολιορκηθέντες καὶ ἐουσέων δύο μετοχῇ διαρρήων πτώ-
σισιν τυνδεόμεναι διὰ τοῦ καί.

εῖσαν μετάλλων τὸ ἐπίπαν ὄγδώκοντα⁴ τάλαντα προσήιε, ἐκ δὲ τῶν ἐν αὐτῇ Θάσῳ ἐλάσσων μὲν τούτων, συχνὰ δὲ οὕτω, ὥστε τὸ ἐπίπαν Θασίοις εὖσι καρπῶν ἀτελέσι προσήιε ἀπό τε τῆς ἡπείρου καὶ τῶν μετάλλων ἔτεος ἑκάστου διηκέστικα τάλαντα, ὅτε δὲ τὸ πλεῖστον προσῆλθε, τριηκόσια.

47. Εἶδον δὲ καὶ αὐτὸς τὰ μέταλλα ταῦτα, καὶ μακρῷ ἦν αὐτῶν θωμασιώτατα τὰ οἱ Φοίνικες ἀνεύρον οἱ μετὰ Θάσου κτίσαντες τὴν νῆσον ταύτην, ἥτις νῦν ἐπὶ τοῦ Θάσου τούτου τοῦ Φοίνικος τὸ οὔνομα ἔχει. τὰ δὲ μέταλλα τὰ Φοίνικεικὰ ταῦτα ἔστι τῆς Θάσου μεταξὺ Αἰγαίου τε χώρου καλεομένου καὶ Κοινύρων, ἀντίον δὲ Σαμοθρηίκης, οὗδος μέγχ ἀνεστραμμένον ἐν τῇ ζητήσι. Τοῦτο μὲν νῦν ἔστι τοιοῦτο.

48. Οἱ δὲ Θάσιοι τῷ βχοιλέῃ κελεύσαντι καὶ τὸ τεῖχος τὸ σφέτερον κατεῖλον καὶ τὰς νέας τὰς πάσις ἐκόμισαν ἐς *Αβδηρα.

Μετὰ δὲ τοῦτο ἀπεπειρᾶτο ὁ Δαρεῖος τῶν Ἑλλήνων, ὃ τι ἐν νῷο ἔχοιεν, κότερα πολεμέσιν ἔωνταφή παραδιδόναι¹ σφέας αὐτούς. διέπεμπε ὅν κήρυκας ἄλλους; ἄλλη τάξις ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, κελεύων αἰτέειν βχοιλέῃ γῆν τε καὶ θῦμῳ. τούτους μὲν δὴ ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπεμπε, ἄλλους δὲ κήρυκας διέπεμπε ἐς τὰς ἔωστοῦ δασμοφόρους πόλις τὰς παραθαλασσίους, κελεύων νέας τε μακρὰς² καὶ ἵππαγωγὰ πλοῖα ποιέειθαι.

49. Οὗτοί τε δὴ παρεσκευάζοντο ταῦτα, καὶ τοῖσι οἴκουσι ἐς τὴν Ἑλλάδα κήρυξι πολλοὶ μὲν ἡπειρωτέων ἔδοσαν τὰ προτίσχετο αἰτέων ὁ Πέρσης, πάντες δὲ νησιῶται ἐς τοὺς ἀπικοίκιτο αἰτήσοντες.

94. Ἀναμιμνήσκοντός τε αἰεὶ τοῦ θεράποντος μεμνησθεὶ μιν³ τῶν Ἀθηναίων καὶ Πεισιστρατιδέων προσκατημένων⁴ καὶ διαβαλλόντων Ἀθηναίους, ἀμα δὲ βουλόμενος⁵ ὁ Δαρεῖος ταύτης ἔχόμενος⁶ τῆς προφάσιος καταστρέφεσθαι τῆς Ἑλλάδος τοὺς μὴ δόντας⁶ αὐτῷ

4) = 'Ογδοήκοντα. Διάλ. 11. ε'.

1) Ἐνν. ἐν νῷῳ ἔχοιεν. 2) Νῆσις μακραῖ εἶναι αἱ πόδες γρῆσιν ἐν πολέμῳ ἵππαγωγὴ πλοῖα τὰ ἐπιτήδεια πόδες μεταφορὰν στρατιωτῶν.

3) Περὶ τοῦ πράγματος παρθ. ἑ. 105. 2) Αὐτόν. 3) = προκατημένων τῷ Πέρσῃ. 4) Ήσαν τῶν Πεισιστρατιδέων οἱ ἀναβεβηκότες εἰς Σούσα, τῶν τε αὐτῶν λόγων ἔχόμενοι τῶν καὶ οἱ Ἀλευθάδει παρθ. ζ'. 6. 4) Κεῖται παραλλῆλως μετὰ τοῦ ἀναμιμνήσκοντος καὶ προσκατημένων. Συνδέονται δὲ μετροχῇ διαχρόων πτώσεων. 5) = ἐπιλαβόμενος. 6) Ως τημεῖται

γῆν τε καὶ ὕδωρ. Μαρδόνιον μὲν δὴ φλεύρως;⁷ πρήξαντα τῷ στόλῳ παραλύει τῆς στρατηγίης, ἀλλους δὲ στρατηγοὺς; ἀποδέξας ἀπέστελλε ἐπί τε Ἑρέτριαν καὶ Ἀθήνας;⁸ Διπλίν τε ἔοντα Μῆδον γένος καὶ Ἀρταφέρεα τὸν Ἀρταφέρνεος,⁹ παιδίκ, ἀδελφιδέον ἑωυτοῦ· ἐντελάμψενος δὲ ἀπέπεμπε ἔξανδρον ποδίσαντας Ἀθήνας καὶ Ἑρέτριαν ἀγαγεῖν ἑωυτῷ ἐς δψιν τὰ ἄνδρα ποδα.

95 'Ως δὲ οἱ στρατηγοὶ οὗτοι οἱ ἀποδειχθέντες¹ πορευόμενος παρὰ βασιλέος² ἀπίκοντο τῆς Κιλικίης ἐς τὸ Ἀλήιον πεδίον³, ἅμα ἀγόμενοι πεζὸν στρατὸν πόλλον τε καὶ εὖ ἐπικυατμένον, ἐνθαῦτα στρατοπεδευομένοις ἐπῆλθε μὲν ὁ ναυτικὸς πᾶς στρατὸς ὁ ἐπιταχθεὶς⁴ ἐκάστοισι, παρεγένοντο δὲ καὶ αἱ ἵππαγωγοὶ νέες, τὰς⁵ τῷ προτέρῳ ἔτει προεῖπε τοῖσι ἑωυτοῦ διασμοφόροισι Δαρεῖος ἐτοιμάζειν. ἐσδιχαλόμενοι δὲ τοὺς ἵππους, ἐς ταύτας καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν ἐσβιβάσαντες⁶ ἐς τὰς νέας ἔπλωσον ἔξακοσίηρι τριήρεσι ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐνθεῦτεν δὲ οὐ παρὰ τὴν ἦπειρον εἰχον⁷ τὰς νέας ἰθὺ τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς Θρηικῆς ἀλλ' ἐκ Σάρμου ὁρμέομενοι παρὰ τε Ἰκαρον⁸ καὶ διὰ νήσων τὸν πλόον ἐποιεῦντο, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, δεῖσαντες μάλιστα τὸν περίπλοον τοῦ Ἀθω, ὅτι τῷ προτέρῳ ἔτει ποιεύμενοι ταύτῃ τὴν κομιδὴν μεγάλως προσέπταισαν πρὸς δὲ καὶ ἡ Νάξος σφέας ἡνάγκαζε, πρότερον οὐκ ἀλοῦσα.

96 Ἐπει δὲ ἐκ τοῦ Ἰκαρίου πελάγεος προσφερόμενοι προσέμιξαν τῇ Νάξῳ ἐπὶ ταύτην γὰρ δὴ πρώτην ἐπείχον στρατεύεσθαι οἱ Πέρσαι, μεμνημένοι τῶν πρότερον οἱ Νάξιοι πρὸς τὰ οὔρεα οἰχοντο ὑποταγῆς. παρθ. ἑ. 48 49. 7) = κακῶς. 8) Διέτι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Ἑρετριεῖς βιωθοῦντες Μιλησίοις, ἥλθον εἰς Σάρδεις καὶ ἐνέπρησαν αὐτάς. καὶ διὰ τοῦτο θεωρήσας δεινὸν τὸ πρᾶγμα ὁ Δαρεῖος πάντοτε εἶχε τι κατὰ τὸν Ἀθηναίων. 9) Ὁ Δαξτις καὶ Ἀρταφέρνης ἐστάλησαν τῷ 490 π. Χρ.

1) Ἄττ. ἀποδειχθέντες. 2) Πρὸς τὸ ἀποδειχθέντες φέρεται. 3) Κεῖται εἰς Κιλικίαν μεταξὺ δύο ποταμῶν τοῦ Πυράμου καὶ Σάρου. 4) Διέτι ὅτε ὁ Δαρεῖος ἐπεμψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα αἰτήσοντας γῆν καὶ ὕδωρ, ἐπεμψε κήρυκας εἰς τὰς ἑκατοῦ διασμοφόρους πόλεις τὰς παραθαλασσίους διατάσσων νῆσος μαχρής καὶ ἵππαγωγὴ πλοῖον νὰ κατατκευάζωσι. 5) = ἄε. 6) Ἡτοι διέταξαν νὰ εἰσέλθουσι. 7) Δὲν εἴχον τὰς νεῦς πληγίσιον τῆς ἥπειρου· κοινῶς δὲν ἐπικνον τὴν ἤηράν. 8) Πρὸς τῷ Ἰκαρίῳ πελάγει, διέτι ἀπὸ τοῦ Ἀλήιου πεδίου ὁρμήσαντες ὥριζαν νὰ διέλθωσι τὸ Ἰκάριον πέλαγος, ἵνα φύσσωσι πρὸς Σάρμον.

φεύγοντες οὐδὲ ὑπέμειναν. οἱ δὲ Πέρσαι ἀνδραποδισάμενοι .οὓς κατέλαβον αὐτῶν, ἐνέπορταν καὶ τὰ ἱρὰ καὶ τὴν πόλιν, ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους ἀνήγοντο.

97 'Ἐν φέδε οὗτοι ταῦτα ἔποιεν, οἱ Δήλιοι ἐκλιπόντες καὶ αὐτοὶ τὴν Δῆλον οἴχοντο φεύγοντες ἐξ Τῆνον. τῆς δὲ στρατιῆς καὶ απλωμάτης ὁ Δῆτις προπλώσας οὐκ ἔν τὰς νέας πρὸς τὴν νῆσον προσορμίζεται, ἀλλὰ πέρην ἐν τῇ 'Ρηναίῃ² αὐτὸς δὲ πυθόμενος ἵνα³ ἦσαν οἱ Δήλιοι, πέμπων οἱρουκα τὴγόρευε σφι τάδε· "Ἄνδρες ἄνδρες, τι φεύγοντες οἴχεσθε, οὐκ ἐπιτήδεα καταγνόντες κατ' ἐμεῦ; ἐγὼ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοσοῦτῷ γε φρονέω καὶ μοι ἐκ βασιλέος ὅδε ἐπέσταλται, ἐν τῇ⁴ χώρῃ οἱ δύο⁵ θεοὶ ἐγένοντο, ταύτην μηδὲν σίνεσθαι⁶, μήτε αὐτὴν τὴν χώρην μήτε τοὺς οἰκήτορας αὐτῆς. νῦν δὲν καὶ ἀπίτε ἐπὶ τὰ ὑμέτερα⁶ αὐτῶν καὶ τὴν νῆσον νέμεσθε. Ταῦτα μὲν ἐπεκηρυκεύτατο τοῖσι Δηλίοισι, μετὰ δὲ λιβανωτοῦ τριπλόσια τάλαντα κατανήσας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐθυμίησε.

98 Δῆτις μὲν δὴ ταῦτα ποιήσας ἐπλωε ἀμα τῷ στρατῷ ἐπὶ τὴν Ἡρέτριαν πρῶτα, ἀμα ἀγόμενος καὶ ⁷Ιωνας καὶ Λιολέας, μετὰ δὲ τοῦτον ἐνθεύτεν ἐξανυγήθεντα Δῆλος ἐκινήθη, ὡς ἔλεγον Δήλιοι, καὶ πρῶτα καὶ ὕστατα μέχρι ἐμεῦ σεισθεῖσα. καὶ τοῦτο μέν κου¹ τέρας ἀνθρώποισι τῶν μελλόντων ἔσεθαι κακῶν ἔφην ὁ θεός. ἐπὶ γὰρ Δαρείου τοῦ 'Γετάσπεος καὶ Ξέρξεω τοῦ Δαρείου καὶ Ἀρταξέρξεω τοῦ Ξέρξεω, τριῶν τούτων ἐπεξῆς² γενεάων ἐγένετο πλέω κακὰ τῇ 'Ελλάδι· ἢ ἐπὶ εἴκοσι ἄλλας γενεάς τὰς πεδὸν Δαρείου γενομένας, τὰ μὲν ἀπὸ τῶν Περσέων αὐτῇ γενόμενα, τὰ δὲ ἀπ' αὐτῶν τῶν κορυφαίων περὶ τῆς ἀρχῆς πολεμεόντων. οὕτω οὐδὲν ἦν ἀεικὲς κινήθηναι Δῆλον τὸ πρὶν ἐουσαν ἀκίνητον. καὶ ἐν χρησμῷ ἦν γεγραμμένον περὶ αὐτῆς ὁδε·

Κινήσω καὶ Δήλιον, ἀκίνητόν περ ἐοῦσαν.

(Ειρλ. §. 103 καὶ σ'. 43—49, 94—99).

1) Ως οἱ Νάξιοι. 2) Τοπικὸν ἐπίρρ. = ὅπου. 3) = ἐν ᾧ. 4) Ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἀρτεμίς. 5) Βλάπτεσθαι. 6) = τὰ ὑμῶν αὐτῶν.

7) Ὁ Ἡρόδοτος τοὺς χρησμούς, τὰ τέρατα, τὰ ἐνύπνια καὶ τὰ τοιαῦτα συνήθως ἀναρρέει, ἐξ ὧν πως ἡ δύναμις τῆς θείας θελήσεως εἰς πάσας τὰς ἀνθρωπίνους πράξεις παρατηρεῖται. 8) = ἐρεῖσθαι.

β'. Μάγη ἐν Μαραθῶνι.

99. Οἱ δὲ βάρθαροι¹ ὡς ἀπήστρων ἐκ τῆς Δήλου, προσέσχον πρὸς τὰς νήσους, ἐνθεῦτεν δὲ στρατιὴν τε παρελάμβανον² καὶ δυήρους τῶν νησιωτέων παῖδες; ἐλάμβανον. Ὡς; δὲ περὶ πλώοντες τὰς νήσους προσέσχον καὶ ἐς Κάρυστον· οὐ γάρ δή σρὶ οἱ Καρύστιοι οὔτε δυήρους ἐδίδοσαν οὔτε ἔρασταν ἐπὶ πόλις ἀστυγείτονκς στρατεύεσθαι, λέγοντες Ἐρετριάν τε καὶ Ἀθήνας, ἐνθαῦτα τούτους ἐποιορκούν τε καὶ τὴν γῆν σρέων ἔκειρον, ἐς δὲ³ καὶ οἱ Καρύστιοι παρέστησαν⁴ ἐς τῶν Πέρσέων τὴν γνώμην.

100. Ἐρετριέες δὲ πυνθανόμενοι τὴν στρατιὴν τὴν Περσικὴν ἐπὶ σρέας ἐπιπλώονταν Ἀθηναίων ἐδεήθησαν σρίσι βοηθούς γενέσθαι. Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἀπειπάντο τὴν ἐπικουρίην, ἀλλὰ τοὺς τετρακισχιλίους κληρουχέοντας⁵ τῶν ἵπποθοτέων Χαλκιδέων τὴν χώρην, τούτους σρὶ διδοῦσι τιμωρούς⁶. Τῶν δὲ Ἐρετριέων ἦν ἄρχα οὐδὲν διγίες βούλευμα, οἵ μετεπέμποντο μὲν Ἀθηναίοις, ἐφρόνεον δὲ διφασίας ιδέας⁷. Οἱ μὲν γάρ αὐτῶν ἐθουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα⁸ τῆς Εὐθοίης, ἀλλοι δὲ αὐτῶν ἴδια κέρδεα προσδεκόμενοι⁹ παρὰ τοῦ Πέρσεω οἰστεσθαι προδοσίαν ἐσκευάζοντο¹⁰. Μαθὼν δὲ τούτων ἑκάτερα ὡς εἶχε Αἰσχίνης ὁ Νόθωνος, ἐών τῶν Ἐρετριέων

1) Οἱ περὶ τῶν Δατίν καὶ Ἀρταρέρνην. 2) Ἐλάμβανον προστιθέντες τοὺς ιδίους. 3) == "Ἐως ὅτου. 4) Ἦλθον εἰς τὸ αὐτό, δηλ. εὐχαριστήθησαν εἰς δύτα οἱ Πέρσαι ἀπῆτουν.

5) Οἱ Ἀθηναῖοι, δταν τοὺς Χαλκιδέας, οἵτινες ὄμοιωσετά τῶν Βοιωτῶν ἀπὸ τοῦ Κλεομένους τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης προτρχπέντες εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσῆλθον, ἐνίκησαν, 4090 ἀποίκων ἐκλεκτῶν (κληρουχεύεντων κυριώς οἱ κλήρου ἔτυχον) ἐπὶ τῶν πλουσίων (ἱπποθοτέων, κυρίως τῶν τρεφόντων ἵππους (εἴτα δὲ σημαίνει τοὺς πλουσίους τῶν Χαλκιδέων) Χαλκιδέων κατέλιπον. Ἡρόδ. ε'. 7 οἱ διὰ τὴν γειτνίασιν εὐκολώτατα ἥδυναντο νὰ βοηθήσωσι τὴν Ἐρέτριαν. Κληροῦσχοι ἐκκλούστο ἐκεῖνοι, οὓς ἐπεμπονοῦσι Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὰς πόλεις, ἂς ἐλάμβανον, κλήρῳ τὴν γῆν αὐτῶν διανέμοντες. 2) Βοηθούς δηλ. ἵνα τιμωρήσωνται τοὺς Πέρσας ἐπιλέόντας. 3) Παρείχοντο διφασίας γνωμέων ιδέας. Τ. ἔ. εἰς δύο γνώμας διερέρουσι ἀπῆλθον. 4) Ἡ σύνταξις ἐκλιπόντες λέναι ἐσ "Ακρα δὲ τῆς Εὐθοίας λέγεται τὰ καλούμενα κοῖλα τῆς Εὐθοίας. Ὁ Στράβων λέγει τὰ μεταξὺ Καρηρέως καὶ Γεραιστοῦ καὶ τῆς Εὐθοίας τὰ κοῖλα λέγουσι τὰ μεταξὺ Λύλιδος καὶ τῶν περὶ Γεραιστὸν τόπον. 5) == προσδοκῶντες. 6) == παρεσκευάζοντο.

τὰ πρῶτα², φράζει τοῖσι ήκουσι τῶν Ἀθηναίων πάντα τὰ παρέόντα
σφι πρήγματα, προσεδέστο τε ἀπαλλάσσεσθαι σφέας ἐς τὴν σφετέ-
ρην, ἵνα μὴ προσαπόλωνται. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῦτα Αἰσχύνῃ συμ-
βουλεύσαντι πείθονται.

101. Καὶ οὗτοι μὲν διαβάντες ἐς Ὁρωπὸν³ εσωζόντων σφέας αὐτούς,
οἱ δὲ Πέρσαι πλώοντες κατέσχον⁴ τὰς νέκες τῆς Ἐρετρικῆς χώρης
κατὰ Ταμύνας καὶ Χοιρέκας καὶ Αἴγιλια, κατασχόντες δὲ ἐς ταῦτα
τὰ χωρία αὐτίκα ἵππους τε ἔξεβίλλοντο καὶ παρεσκευάζοντο ὡς
προσοισάμενοι τοῖσι ἐγγροῖσι. Οἱ δὲ Ἐρετρίες ἐπεξελθεῖν μὲν καὶ
μαχέσασθαι οὐκ ἐποιεῦντο βουλήν⁵, εἴ κως⁶ δὲ διαφυλάξαιεν τὰ τεί-
γεα, τούτου σφι πέρι ἔμελε, ἐπείτε ἐνίκα⁷ μὴ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν.
Προσθολῆς δὲ γινομένης καρτερῆς πρὸς τὸ τείχος ἐπιπτον ἐπὶ τῇ ἡ-
μέρᾳ πολλοὶ μὲν ἀμφοτέρων, τῷ δὲ ἕδομῃ Εὔφορος⁸ τε ὁ Ἀλ-
κιμάχου καὶ Φίλαγρος ὁ Κυνέω, ἄνδρες τῶν ἀστῶν δόκιμοι, προ-
διδοῦσι⁹ τοῖσι Πέρσαις. Οἱ δὲ ἐσελθόντες ἐς τὴν πόλιν τοῦτο¹⁰ μὲν τὰ
ἱρά συλλέγαντες ἐνέπρησαν, ἀποτινύμενοι¹¹ τῶν ἐν Σάρδισι κατακυ-
ρέντων ἱέναι, τοῦτο δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἡνδραποδίσαντο κατὰ τὰς
Δαρείου ἐντολάς¹².

102. Χειρωσάμενοι¹ δὲ τὴν Ἐρετριαν καὶ ἐπισχόντες ὀλίγας ἡ-
μέρας ἐπλωον ἐς τὴν Ἀττικήν, κατέργοντές² τε πολλὸν καὶ δοκέον-
τες ταῦτα τοὺς Ἀθηναίους ποιήσειν, τὰ καὶ τοὺς Ἐρετρίες ἐποίη-
σαν, καὶ ἦν γάρ ὁ Μαραθών³ ἐπιτελεώτατον χωρίον τῆς Ἀττικῆς ἐ-

7) Πρῶτος οὕτω καὶ 0'. 78 ἦν Λάμπων Αἰγινητέων τὰ πρῶτα.

1) Ὁρωπὸς ἐκ τῆς χώρας ἦτο τῆς Ἐρετρίας, 40 ή 60 στάδια ταύτης
ἀπέχουσα. Ἡ πόλις αὕτη πρότερον ἀνῆκεν εἰς τὴν Βοιωτίαν, εἶτα ὑπὸ¹³
Ἀθηναίων κατελήφθη. 2) Κοινῶς ἐπικασαν. 3) = διενοοῦντο. 4) = εἰ-
πως, ἐρωτηματικῶς. Ἐὰν κατά τινα τρέπον... ἥδύναντο τὰ τείχη νὰ
φυλάξωσι. 5) Ἐνν. ἡ γνώμη τὸ μὴ ἐκλιπεῖν ἐπεὶ τε=καὶ ἐπεὶ. 6) Τὴν
πόλιν. 7) Τοῦτο μὲν — τοῦτο δέ¹⁴ σύνηθες ἴδιωμα τῆς ἐλληνικῆς ἀγτὶ¹⁵
τὰ μὲν ἱερ... τοῖς δὲ ἀνδρ. 8) αὐτούς. 9) Διότι ἐνετείλατο ἐξανδρα-
ποδίσαντας Ἐρετριαν καὶ Ἀθηναῖς νὰ ἄγωσι τὰ ἀνδράποδα εἰς ὅψιν αὐ-
τοῦ ἀπέπεμψεν αὐτούς.

1) Ἡ πρώτη προσθολὴ τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ ἐγένετο κατὰ τῆς Εύ-
εοίς, 2)=κατέργοντες πολὺ (ἰσχυρῶς) τοὺς Ἀθηναίους. Ο νοῦς¹⁶ κατέ-
γοντες στενῶς τὴν Ἀττικὴν καὶ οἰονεὶ κατακλείσοντες τὴν χώραν. 3) Ο καὶ
ἡ Μαραθών λέγεται. Σύνταξι: δ' οὕτω. Καὶ Ἰππίης κατηγέτεο αὐτοῖς

νιππεύσοι καὶ ἀγχοτάτω τῆς Ἐρετρίης, ἐς τοῦτό σφι κατηγέστο Ιππίνη⁴ οἱ Πεισιστράτου.

103. Ἀθηναῖοι δὲ ὡς ἐπύθησαν ταῦτα, ἔδωθεσαν καὶ αὐτοὶ ἐς τὸν Μαραθῶνα. Ἦγον δέ σφες στρατηγοὶ δέκα, τῶν² ὁ δέκατος ἦν Μιλτιάδης, τοῦ τὸν πατέρος Κίμωνα τὸν Στησαγόρεω κατέλαβε³ φυγὴν ἐξ Ἀθηνέων Πεισιστράτον τὸν Ιπποκράτεος.

104. Οὗτος δὴ ὅν τότε ὁ Μιλτιάδης¹ ἦκον ἐκ τῆς Χερσονήσου¹ καὶ ἐκπεφευγὼς διπλόν θάνατον ἐστρατήγες Ἀθηναίων αἰρεθεὶς ὑπὸ τοῦ δῆμου.

105. Καὶ πρῶτα μὲν ἐόντες ἔτι ἐν τῷ ἄστει οἱ στρατηγοὶ ἀποπέμψουσι ἐς Σπάρτην κλέψα Φειδιππίδην¹, Ἀθηναῖον μὲν ἀνδρα, ἄλλως δὲ ἡμεροδρόμου² τε καὶ τοῦτο³ μελετέοντα⁴. τῷ δὴ, ὡς αὐτὸς τε ἔλεγε Φειδιππίδης καὶ Ἀθηναίοις ἀπήγγελλε, περὶ τὸ Παρθένιον⁵ οὔρος τὸ ὑπὲρ Τεγέης ὁ Πὰν περιπίπτει⁶. Βώσανται⁷ δὲ τούνουα τοῦ Φειδιππίδεω τὸν Πλῖνον Ἀθηναίοις κελεῦσαι ἀπαγγείλαι, διότι⁸ ἐνωτοῦ οὐδεμίᾳν ἐπιμέλειαν ποιεῦνται, ἐόντος εὐνόου Ἀθηναίοις καὶ πολλαχῇ γενομένου ἥδη σφι χρονίμου, τὰ δ' ἔτι καὶ ἐτομένου. Καὶ ταῦτα μὲν Ἀθηναῖοι καταστάντων⁹ σφι εὖ ἥδη τῶν πρηγμάτων πιστεύσαντες εἶναι ἀληθέα ἴδρυσαντο ὑπὸ τῇ ἀκροπόλι¹⁰ Πανὸς ἐς τὸν Μαρ. ἦν γάρ ἐπιτ. χωρίον. 4) ἔξελαθέντων τῶν Πεισιστρατίδῶν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν... καὶ εἰς Σιδείον τὸ ἐπὶ τῷ Σκαμάνδρῳ οἰκησάντων, Ιππίκην τὸν Πεισιστράτου ἐβούλοντο κατάγειν Λακεδαιμονες¹¹ ἐπειδὲ οἱ σύμμαχοι οὐκ ἐβούλοντο, πάλιν Ιππίας ἀριχέμνος ἀπὸ Λακεδαιμονος εἰς Ἀσίαν διέβαλλε τοὺς Ἀθηναίοις εἰς Ἀρταρέρην καὶ διὰ τοῦτο καὶ καθηγεῖτο τοῖς Πέρσαις εἰς Ἀθήνας.

1) Εἰς ἐξ ἔκαστης φυλῆς. 2) = ὃν εἰς ἥν ὁ δέκατος. 3) Συνέθη δηλ. συμφορά.

4) Εἰς τῶν προγόνων τοῦ Μιλτιάδου, Μιλτιάδης καὶ αὐτὸς ὁνομαζόμενος, ἔφερεν εἰς τὴν Χερσόνησον ἀποικίαν, τῆς ἡποίας ἐστάθη καὶ αὐτὸς διοικητής. Τὰ γεγονότα περὶ τῆς εἰς Ἀθήνας ἐπιστροφῆς του διηγεῖται ὁ Ἡρόδ. σ'. 39—40.

1) Ηφέδ. Κορν. Νέπ. β' Μιλτ. 4 Philippidem cursorem. 2) Δρομεὺς δημιύσιος, ὃς μέγιν διάστημα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ διέτρεψε. 3) Τὸ ἡμεροδρομέειν. 4) Ἐπασκοῦντα. 5) "Ορος μεταξὺ Τεγέας καὶ Ἀργους" εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἀρκαδίας· κοινῶς Ηφέδην λεγόμενον. 6) Ἀπαντῷ. 7) = βοήτιαντα διαδουναμεῖ τῷ καλέσαντα 8) Τ. ἐ. διὰ τί. 9) Τ. ἐ. τῶν θερβάρων νικηθέντων. 10) Δηλ. τοῦ ἔργου τὸν λόγον βεβαιώσαντος. 11) Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὅρους ὑπὸ τὰ Ηροπύλαια ἐν τοις ἄντρων περὶ

ἥρον, καὶ αὐτὸν ἀπὸ ταῦτης τῆς ἀγγελίης θυσίησι ἐπετέουσι καὶ λαμπάδι¹⁾ ἴλασκονται.

106. Τότε δὲ περιφθῇ; ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ Φειδιππίδης οὗτος, ὅτε πέρι οἱ ἔφη καὶ τὸν Πλάνα φρυνῆναι, δευτεραῖος²⁾ ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἀστεως, ἦν ἐν Σπάρτῃ, ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἔλεγε· Ὡ Λακεδαιμόνιοι, Ἀθηναῖοι ὑμέων δέονται σφίσι βωθῆσαι³⁾ καὶ μὴ περιιδεῖν πόλιν ἄρχαστάτην ἐν τοῖς Ἑλλησι δουλοτύρη περιπεσοῦσαν πρὸς ἀνθρώπους βαρύζοντας. Καὶ γὰρ νῦν Ἐρέτοιά τε ἡγεμονίας ἀστεῖται καὶ πόλι⁴⁾ λογίμω ἡ Ἑλλὰς γέγονε ἀσθενεστέρη⁵⁾. Ο μὲν δὴ σφι τὰ ἐντεταλμένα ἀπήγγελλε, τοῖσι δὲ ἕαδε⁶⁾ μὲν βωθέειν Ἀθηναίοισι, ἀδύνατα δέ σφι ἦν τὸ παρακτίκα ποιέειν ταῦτα οὐ βουλομένοισι λύειν τὸν νόμον· ἦν γὰρ ἴσταμένου τοῦ μηνὸς εἰνάτη, εἰνάτη δὲ οὐκ ἔξελεύσεται· ἔφασαν μὴ οὐ πλήρεος ἐόντος τοῦ κύκλου⁷⁾.

107. Οὗτοι μέν νυν τὴν πανσέληνον ἔμενον, τοῖσι δὲ βαρβάροισι κατηγέστο· Ἰππίης⁸⁾ ὁ Πεισιστράτος ἐς τὸν Μαραθῶνα, τῆς παροικομένης⁹⁾ νυκτὸς ὅψιν ἰδὼν ἐν τῷ ὄπνῳ τουτὸν· ἔδόκεε ὁ Ἰππίης τῇ μητρὶ τῇ ἐμυτοῦ συνευνηθῆναι. Συνεβάλετο δὲ ἐκ τοῦ ὄνειρου κατελθὼν¹⁰⁾ ἐς τὰς Ἀθήνας καὶ ἀναστάμενος τὴν ἄρχην τελευτήσειν

τοῦ πολύγυρτος παρθ. Παυτ. ἀ. 28. Σιμων. ἀπ. 116.

Τὸν τραγόπουν ἔμεινε Ηλένα, τὸν Ἀρκάδα, τὸν κατὰ Μήδων, τὸν μετ' Ἀθηναίων στήσατο Μελιταίδης.

11) Δρόμῳ λαμπαδηρόρων == λαμπαδηροίσι. Τοιοῦτοι ἀγῶνες δρόμου μετά λαμπάδων (θ. Παυτ. ἀ. 30) ἦσαν εἰς πολλοὺς θεοὺς τεταγμένοι. Κατά τούτους ἐνίκων οἱ τὸ ωρισμένον διάστημα διανύοντες μὲ τὴν λαμπάδα ἀσθεστον.

1) Τὴν δευτέρην ἡμέσαν, ἀρ' ἡς ἐξ Ἀθηνῶν ἀνεγέρηταιν, ἔφασεν εἰς Σπάρτην· εἶναι δὲ 1240 στάδια ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Σπάρτην, ὑπὲρ 40 ὥρ. διάστημα. Τούτο δὲ δέν ἔπειτας βαδίζων μέχρις οὐ εἰς Σπάρτην ἤλθε. 2) = βοηθῆσαι Διάλεκτ. 11, ε'. 3) Διάλεκτ. 31. 4) Τ. ἔ. ἀπεστέρητο δοκίμῳ πόλεως. 5) Ἐκ τοῦ ἀνδάνω == ἀρέσκω. 6) Οἱ μῆνες παρὰ τοῖς παλαιοῖς διηροῦντο εἰς τρεῖς δεκάδες· αἱ ἡμέραι τῆς πρώτης δεκάδος ἐσημαίνοντο διὰ τοῦ μηνὸς ἢσταμένου· τῆς δευτέρας διὰ τοῦ μηνὸς μεσοῦντος καὶ τῆς τρίτης διὰ τοῦ μηνὸς λήγοντος. 7) Τῆς Σελήνης δηλ. διότι οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲν ἔξηρχοντο πρὸ τῆς πανσελήνου, ὡς μαρτυρεῖ ο Ηρακλείας ἀ. 28.

1) Καθηγεῖτο 2) Τῆς πυρελθούσης. 3) Μετὰ τοῦ τελευτήσειν, ἡ δὲ ὀνομαστικὴ διὰ τὴν ταυτοπροσωπίαν.

ἐν τῇ ἑωυτοῦ γηραιός. Ἐκ μὲν δὴ τῆς ὅψιος συνεβάλετο ταῦτα, τότε δὲ κατηγεόμενος τοῦτο μὲν τὰ ἀνδράποδα τὰ ἐξ Ἑρετρίης ἀπέβησε⁴ ἐς τὴν νῆσον τὴν Στυρέων⁵, καλεομένην δὲ Αἴγιλειαν⁶, τοῦτο δὲ καταγομένας ἐς τὸν Μαραθῶνα τὰς νέας ὥραις οὗτος, ἐκβάντας τε ἐς γῆν τοὺς βαρβάρους διέτασσε. Καὶ οἱ ταῦτα διέποντι ἐπῆλθε πταρεῖν⁷ τε καὶ βῆσαι μεζόνως ἡ ὡς ἐώθεε, οἷα δὲ οἱ πρεσβυτέρῳ ἔόντι τῶν διδόντων οἱ πλεῦνες ἐσείσιντο. Τούτων ὅν ἔνα τῶν διδόντων ἐκβάλλει ὑπὸ βίης βῆξας⁸ ἐκπεσόντος δὲ ἐς τὴν ψάμμον αὐτοῦ ἐποιέετο πολλὴν σπουρὴν ἐξευρεῖν. Ως δὲ οὐκ ἐφάνετο οἱ ὁδῶν⁹, ἀναστενάξας εἶπε πρὸς τοὺς παραστάτας· Ἡ γῆ οὐδὲ οὐκ ἡμετέρη ἐστὶ οὐδέ μιν δυνησόμεθα ὑποχειρίην ποιήσασθαι· ὄκσον δέ τι μοι μέρος μετῆν, ὃ διδὼν μετέχει.

108 Ἰππίνης μὲν δὴ ταύτῃ¹ τὴν ὅψιν² συνεβάλετο ἐξεληλυθέντι, Ἀθηναῖοι δὲ τεταγμένοιτι ἐν τερμένῃ Ἡρακλέος ἐπῆλθον βαθέοντες Πλαταιέες πανδημεῖ.

109 Τοῖσι δὲ Ἀθηναίων στρατηγοῖσι ἐγίνοντο δίχα αἱ γνῶμαι, τῶν μὲν οὐκ ἐώντων³ συμβαλεῖν, ὀλίγους⁴ γάρ εἰναι στρατιὴ τῇ Μήδων συμβαλεῖν, τῶν δὲ καὶ Μιλτιάδεω κελευσόντων. ὡς δὲ δίχα⁵ τε ἐγίνοντο καὶ ἐνίκη ἡ χείρων τῶν γνωμέων, ἐνθαῦτα⁶ ἦν γάρ ἐνδέκατος ψηφιδορόος ὁ τῷ κυάμῳ⁷ λχγών Ἀθηναίων πολεμαρχέειν,

4) Μεταβατικῶς ἀπεβίασσεν αὐτά. 5) Τῶν κατοίκων τῆς Στύρας, πόλεως ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς ἀκρας τῆς Εὔβοιας. 6) Νῆσος τις μεταξὺ Μαραθῶνος καὶ Στύρας (ἐν Εὔβοιᾳ) κάτωθεν τῶν Ηπειρίων νήσων. 7) Ο πτερνισμὸς ἐθεωρεῖτο ὡς προσημαντικόν τι· δῆν καὶ ἡ ἐπὶ τοῦτο συνήθεια τοῦ εὐγενεύτεροῦ· Ζεῦ σώσον· καὶ παρ' ἡμῖν· γειά σου, μὲ τῆς ὑγείας σου. 8) Ἀντὶ δδούς.

1) = οὕτως. 2) Κατὰ τὸ ὄνειρον, ἐνῷ τὸ μάτηρ ἐξήγειτο· Ἰππίχα μὲ τὸ πτεροῖς· Ἐπειδὴ δὲ ὁ χρυσὸς δδούς ἐνυπεύθη τὴν γῆν, δῆν τὸ ὄνειρόν του φάνεται· ἐπληρώθη καὶ ἡ ἐλπίς του ἐματαιώθη.

1) Ἀρνούμενων. 2) Καὶ μεταξὺ τούτων καὶ τοῦ Μιλτιάδου κελεύοντος, καὶ μάλιστα τοῦ Μ. κελ. 3) Ως παρὰ Ξεν. ἀπ. δ'. 4, 8 οἱ δικασταὶ δίχα ψηφιζόμενοι. 4) Ἡ συνέχεια τοῦ λόγου ἔχει οὕτως· Ἐνθαῦτα Μιλτιάδης ἐλθὼν πρὸς Καλ. τὸν τότε πολέμαρχον, οὗτος γάρ ἐνδέκατος ψηφιδορόος. 5) Οἱ Ἀθηναῖοι μετεχειρίζοντο εἰς τὰς ἐκλογὰς κυάμους· λευκούς καὶ μέλανας· δῆν καὶ ὁ πολέμαρχος εἰς ὃν τῶν ἐννέα ἀρχόντων, τὴν τάξιν τρίτος· διέτει πρῶτος ήτο δὲ Ἐπώνυμος, ἀρ' οὐ τὸ ἔτος ὀνομάζετο· δεύτερος δὲ Βασιλεὺς, δὲ τὰς θυσίας διατάσσων καὶ τρίτος δὲ Πο-

τό παλαιὸν γάρ Ἀθηναῖοι δύσπυρον τὸν πολέμαρχὸν ἐποιεῦντο τοῖς στρατηγοῖσι, ἢν τε τότε πολέμαρχος Καλλίμαχος Ἀφιδναῖος⁵ πρὸς τοῦτον ἐλθὼν Μιλτιάδης ἔλεγε τάδε· Ἐν σοὶ⁶ νῦν, Καλλίμαχε, ἐστὶ ή καταδουλῶσαι Ἀθήνας, η̄ ἐλευθέρας ποιήσαντα μνημόσυνα λιπέσθαι ἐς τὸν ἄπαντα ἀνθρώπων βίον⁸ οἷα οὐδὲ Ἀριόδιος, τε καὶ Ἀριστογείτων λείπουσι. νῦν γάρ δὴ, ἐξ οὗ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, ἐς κίνδυνον ἥκουσι μέγιστον⁹ καὶ ἦν μέν γε ὑποκύψωσι¹⁰ τοῖς Μήδοισι, δέδεκται¹¹ τὰ πελσονταί παραδεδομένοι· Ἰππίη, η̄ δὲ περιγένηται αὕτη η̄ πόλις¹², οἷη τέ ἐστι πρώτη τῶν Ἑλληνίδων πολίων γενέσθαι, καὶ δὴ ταῦτα οἷα τέ ἐστι γένεσθαι, καὶ κῶς¹³ ἐς τοι τούτων ἀνήκει τῶν πρηγμάτων τὸ κῆρος ἔχειν, νῦν ἔχομαι φράτων. ἡμέων τῶν στρατηγῶν ἐόντων δέκα δίγα γίνονται αἱ γνῶμαι, τῶν μὲν κελευσόντων συμβαλεῖν, τῶν δὲ οὐ. η̄ν μέν νυν μὴ συμβάλωμεν, ἔλπομαι¹⁴ τινα στάσιν μεγάλην ἐμπεσοῦσαν διασέτειν τὰ Ἀθηναίων φρονήματα ὥστε μηδίσαι, η̄ν δὲ συμβάλωμεν πρίν τι καὶ σαθρὸν¹⁵ Ἀθηναίων μετεξετέροισι ἐγγενέσθαι, θεῶν τὰ ἵστα νεμόντων¹⁶ οἵοι τέ εἰμεν περιγενέσθαι¹⁷ τῇ συμβολῇ. ταῦτα δὲ πάντα ἐς σὲ νῦν τείνει¹⁸ καὶ ἐκ σέο ἥρτηται. η̄ν γάρ σὺ γνώμῃ τῇ ἐμῇ προσθῇ, ἐστι τοι πατρίς τε ἐλευθέρη καὶ πόλις πρώτη τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι, η̄ν δὲ τὴν τῶν ἀποτπευθόντων τὴν συμβολὴν¹⁹ ἔλη, ὑπάρξει τοι τῶν ἐγὼ κατέλεξα ἀγαθῶν τὰ ἐναντία.

λέμαρχος, διστις ἔθυε τῇ ἀγροτέρῃ Δήμητρι καὶ τῷ "Ἄρει, καὶ συνώδευε τοὺς τε στρατηγοὺς ἐν πολέμῳ, τοὺς ἀγῶνας διηγύθυνε κτλ. οἱ δὲ λοιποὶ ἔξ ὠνομάζοντο θεσμούσται· Ο τῷ κυάμῳ λ. κλ. εἶναι δὲ ἀλήρου ἐκλεχθεῖσι, ἵνα διεκτάτῃ τοῖς Ἀθηναῖοις. 6) "Ἄριδαν δῆμος τῆς Ἀττικῆς. 7) Ἀπὸ σοῦ ἔξαρτᾶται. 8) Εἰς τὸν βίον = αἰώνια. 9) Πλήρης δὲ λόγος οὕτω. Νῦν γάρ δὴ οἱ Ἀθηναῖοι εἰς μέγιστον κίνδυνον πάντων, οἵς περιέπεσον, ἐξ οὗ ἐγένοντο. 10) "Αν ύποθέλωσιν ἐχυτοός σ'. 25 τὰς μὲν ἐθελοντὴν τῶν πολίων ὑποκύψας, τάς δὲ ἀνάγκη προσηγάγοντο. 11) Εἶναι δεδειγμένα, εἶναι φανερά. 12) Ἡ τῶν Ἀθηναίων. 13) = πῶς οὖν. Σύνταξαι δὲ οὕτω πῶς ἀνήκει εἰς σὲ ἔχειν τὸ κῆρος τούτων τῶν πρηγμάτων. 14) = φοβοῦμαι. 15) Κυρίως περὶ ἄγγειων, ἀ εἶναι φρισμένα καὶ ἐπομένως εὐκόλως θραύσονται· ὥστε η̄ μεταρροῖ, η̄ν ἐν τῷ διασείσειν ἥρχισε, ἔξτικολουθεῖ διὰ τοῦ σαθρὸν. 16) Τ. ἔ. Τὰ δίκαια διέδοντων, εὐθρονούντων. 17) Περιγ. τῇ σ. = κρατεῖν ἐν τῇ μάχῃ. 18) = εἰς σὲ βλέπει. Εὔρ. Φοιν. 415. Εἰς σὲ τείνει τῶν δε διάλυσις κακῶν. 19) Τὴν γνώμην τῶν ἀποσπ. δηλ. ἀπὸ τῆς μάχης.

110 Ταῦτα λέγων δὲ Μιλτιάδης προσκατέται τὸν Καλλίμαχον, προσγεγομένης δὲ τοῦ πολεμάρχου τῆς γνώμης ἐκεκύρωτο συμβάλλειν. μετὰ δὲ¹ οἱ στρατηγοὶ, τῶν δὲ γνώμης ἔχερε συμβάλλειν, ὡς ἔκάστου² αὐτῶν ἐγίνετο πρυτανίη³ τῆς ἡμέρας, Μιλτιάδη παρεδίδοσαν δὲ δεκόμενος⁴ οὕτι καὶ συμβολὴν ἐποιέετο, πρὶν γε δὴ αὐτοῦ πρυτανίην ἐγένετο.

111 'Ως δὲ ἐς ἐκεῖνον περιῆλθε¹, ἐνθαῦτα δὴ ἐτάσσοντο ὥδε 'Αθηναῖοι ὡς συμβαλέοντες τοῦ μὲν δεξιοῦ κέραος ἡγέετο² δὲ πολέμαρχος Καλλίμαχος δὲ γάρ νόμος, τότε εἰχε οὕτω τοῖς 'Αθηναίοις, τῶν πολέμαρχον ἔχειν κέρας τὸ δεξιόν ἡγεομένου δὲ τούτου ἐξεδέκοντο διὰ ἡριθμέοντο³ αἱ φυλαὶ, ἔχόμεναι⁴ ἀλλήλων τελευταῖοι δὲ ἐτάσσοντο, ἔχοντες τὸ εὐώνυμον κέρας, Πλαταιέες. ἀπὸ ταύτης γάρ σφι τῆς μάχης θυσίας 'Αθηναίων ἀναγόντων καὶ πανηγύρια⁵ τὰς ἐν τῇσι πεντετηρίσι⁶ γινομένας κατεύχεται δὲ κῆρυξ δὲ 'Αθηναῖος, ἀμα τε 'Αθηναίοις λέγων γίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ καὶ Πλαταιεῦσι. Τότε δὲ τασσομένων τῶν 'Αθηναίων ἐν τῷ Μαραθῶνι ἐγίνετο τούόδε τι τὸ στρατόπεδον ἐξισούμενον⁷ τῷ Μηδικῷ στρατοπέδῳ, τὸ μὲν αὐτοῦ μέσον ἐγίνετο ἐπὶ τάξις ὀλίγας⁸ καὶ ταύτῃ ἦν ἀσθενέστατον τὸ στρατόπεδον, τὸ δὲ κέρας ἑκάστορον ἔρρωτο πλήθει.

1) Μετὰ ταῦτα δέ. 2) Καθ' ἑκάστην ἡμέραν εἰς τῶν στρατηγῶν ἐπρυτάνευεν⁹ οἱ δὲ βουλέμενοι συμβάλλειν, γενομένης τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐκκαστον ἔδει πρυτανεύειν, παρέδοσαν τὴν ἴδιαν πρυτανείαν τῷ Μιλτιάδῃ, τιμῶντες αὐτὸν καὶ ὑπακούοντες κατέσθι, οὗτος δὲ δεκόμενος δὲν ἔκαμψε τὴν συμπλοκὴν μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν αὐτὸς ἔδει πρυτανεύειν. 3) 'Η ἀρχή στρατηγίας ἥλλασσε καθ' ἑκάστην. 4) = δὲ ἐδέχετο μὲν αὐτήν, ἀλλ' οὐκ ἐποιεῖτο τῶν ξυμβ.

1) Κυρίως περὶ ἀξιωμάτων καὶ τιμῶν. ἀ. 7 ή δὲ ἡγεμονίη οὕτω περιῆλθι ἔσουσα 'Ιρραλειδέων εἰς τὸ γένος τοῦ Κροίτου. 2) 'Εξῆρχε γάρ κανοτοῖς πρώτοις ἔταττεν αὐτὸν δὲ πολεμαρχία. 3) Διέτι αἱ φυλαὶ ἐτίθεντο κατά τινα τάξιν, καθ' ἣν ἔλαχον. 4) Συνεχεῖς οὕτω 49 κατάκηνται Ἑλλήνων ἔχόμενοι. 5) Τὴν τῶν Ηλείηνηναίων τῶν μεγάλων ἑορτὴν λέγειν αὐτῇ γάρ μεγίστη ἑορτῶν κατὰ πεντετηρίαν ἡγετο. 6) 'Ως τοῦ στρατοπέδου ἐξισούμενον τὸ μέν . . . ἐξ ίσου κατὰ μάκρος ἐκτεινόμενον ἔνα ἔχη τόσον τόπον. ὅσον καὶ τὸ τῶν Μῆδων. 7) 'Ἐπὶ ὀλίγων ἀνδρῶν τὸ βαθός δὲ Πλούτ. ἐν β'. 'Αριστ. 5 λέγει ὅτι τὸ κέντρον ἦν ἐκ τῆς Λεσσοτιδος καὶ Ἀντιοχίδος φυλῆς, ων τῆς μὲν ἡγεῖτο ἡ Θεμιστοκλῆς, 'Αριστείδης δὲ τῆς δευτέρης.

112. Ως δέ σφι διετέτακτο¹ καὶ τὰ σφάγια² ἐγίνετο καλά, ἐνθαῦτα ὡς ἀπειθησαν³ οἱ Ἀθηναῖοι, δρόμῳ ἵεντο ἐς τοὺς βαρβάρους. ἦσαν⁴ δὲ στάδιοι οὐκ ἐλάτσονες τὸ μεταίχιον⁵ αὐτῶν ἢ δύτῳ. οἱ δὲ Πέρσαι ὅρέοντες δρόμῳ ἐπιόντας παρεσκευαζοντο ὡς δεξόμενοι μανίν τε τοῖς: Ἀθηναίοισι ἐπέρερον⁶ καὶ πάγχυν διεθρίνον, ὅρέοντες αὐτοὺς διλίγους καὶ τούτους δρόμῳ ἐπειγομένοις⁷ οὕτε ἐππου ὑπαρχούσης σφι οὕτε τοξευμάτων⁸: Ταῦτα μέν νυν οἱ βάρβαροι κατείκαντον, Ἀθηναῖοι δὲ ἐπείτε ἀθρόοι προσέμιξαν τοῖσι βαρβάροισι, ἐμάγοντο ἄξιας λόγου. Πρῶτοι μὲν γάρ Ἑλλήνων πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν⁹ δρόμῳ ἐς πολεμίους ἔχονταντο, πρῶτοι δὲ ἂντεσχοντο¹⁰ ἐσθῆτά τε Μηδικῶν ὅρέοντες καὶ τοὺς ἄνδρας ταῦτην ἐσθημένους· τέως δὲ ἦν τοῖσι Ἑλληνι καὶ τὸ οὔνομα τὸ Μῆδων¹¹ φόβος ἀκοῦσαι.

113. Μαχομένων¹ δὲ ἐν τῷ Μαραθώνι χρόνος ἐγίνετο² πολλός. καὶ τὸ μὲν μέτον τοῦ στρατοπέδου ἐνίκεον οἱ βάρβαροι, τῇ Πέρσαι τε αὐτοὶ καὶ Σάκαι³ ἐτετάχατο⁴. κατὰ τοῦτο μὲν δὴ ἐνίκεον οἱ βάρβαροι, καὶ ρήξαντες⁵ ἐδίωκον ἐς τὴν μεσόγαιαν, τὸ δὲ κέρας ἐκάτερον ἐνίκεον Ἀθηναῖοι⁶ τε καὶ Πλαταιές. Νικέοντες δὲ τὸ μὲν τετραμμένον τῶν βαρβάρων φεύγειν ἔων, τοῖσι δὲ τὸ μέσον ρήξας

1) Ὑποκ. τὸ στρατόπεδον. 2) Διέτι οἱ Ἑλληνες πρὸ τῆς μάχης ἔθυον καὶ παρετήρουν τὰ ἔγκατα τῶν θυμάτων, ἐξ ὧν συνεπέραινον τὸν πόλεμον καλῶς ἢ κακῶς διατεθῆσόμενον. 3) Ἀντὶ ἀφειθησαν. Διάλεκτ. 19. Β'. "Αμα (διθέντος τοῦ σημείου) ἔνηχθησαν (ἐκ τοῦ τόπου, ἐξ οὐ τοποθετηθέντες ἐν τῇ παρατάξῃ ἔμενον) εἰς τὴν μάχην δρομαίως ἐσπευδον κατὰ τῶν βαρβάρων. 4) Ἐτέθη εἰς πληθ. διέτι προσεγέστερον δὴ πρὸς τὸ κατηγορούμενον ἐλκύεται ὑπ' αὐτοῦ" ὡς αἱ Θῆραι Λιγυπτοις ἐκλαίετο. 5) Μεταίχιον λέγει τὸν τόπον, δηλ. τὸ διάστημα, τὸ ὄποιον μεσολαβεῖ μεταξὺ δύο στρατῶν παρατεταγμένων. 6) Ἐπέρερον μ. τ. ἐμπίνεσθι: αὐτοὺς ἐνόμιζον. 7) = ἰεμένους. 8) Μετωνυμικῶς = τοξοτῶν. 9) = ἰσμεν. 10) Τότε πρῶτον οἱ Ἑλληνες ὑπέστησαν σχῆμα θεάσασθαι Μηδικόν. Σχολ. εἰς Ἀρ. 14) = φοβερὸν ἀκοῦσαι. Περὶ τοῦ πράγματος παρβ. Αἰσχ. Ηέρσ. 27. κνι Θεογν. 77.

Πένωμεν, χαρέντα μετ' ἀλλήλοις λέγοντες
Μηδὲν τὸν Μῆδων δεδιότες πόλεμον.

1) Ἀμφοτέρων. 2) Ἀντὶ πολὺν χρόνον ἐμάχοντο. 3) Ἔθνος κατὰ τὸ Ίμαρον ὅρος πρὸς ἀνατολὰς τῆς Βακτρίνης καὶ Σογδιανῆς κατοικοῦν. 4) = τεταγμέναι ἦσαν. 5) Τὰς τάξεις. 6) Ἐλούντων Πέρσων καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς παμπληθεῖ στόλῳ ὡς ἀρχινούντων τὰς Ἀθηνας, ὑποστῆναι

αὐτῶν συναγαγόντες τὰ κέρεα ἀμφότερα ἐμάχοντο καὶ ἐνίκεον Ἀθηναῖοι. Φεύγουσι δὲ τοῖσι Πέρσῃσι εἴποντο κόπτοντες, ἐς δὲ πὶ τὴν θάλασσαν ἀπικόμενοι πῦρ τε αἴτεον⁷ καὶ ἐπελαμβάνοντο τῶν νεῶν.

114. Καὶ τοῦτο μὲν ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ⁸ ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός,⁹ ἀπὸ δ' Ἑρκυνε¹⁰ τῶν στρατηγῶν Στησίλεως ὁ Θρασύλεω, τοῦτο δὲ Κυνέγειρος¹¹ ὁ Εὐφροίνος ἐνθαῦτα ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων¹² νεός, τὴν χεῖρα ἀποκοπεῖς πελέκει πίπτει, τοῦτο δὲ ἄλλοι Ἀθηναίων πολλοί τε καὶ οὐνομαστοί.

115. Ἐπτὰ μὲν δὴ τῶν νεῶν ἐπικράτησαν τρόπῳ τοιούτῳ Ἀθηναῖοι, τῆς δὲ λοιπῆς οἱ βάρβαροι ἐξαναρρουσάμενοι¹³, καὶ ἀναλαβόντες ἐκ τῆς νήσου¹⁴, ἐν τῇ ἔλιπον, τὰ ἐξ Ἐρετρίης ἀνδράποδα¹⁵, περιέπλων Σούνιον¹⁶ βουλόμενοι φθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ἀπικόμενοι ἐς τὸ ἀστυ. Αἰτίη δὲ ἐσχε¹⁷ ἐν Ἀθηναίοισι ἐξ Ἀλκμακιωνιδέων μηχανῆς αὐτοὺς ταῦτα ἐπινοηθῆναι· τούτους γάρ συνθεμένους τοῖσι Πέρσῃσι ἀναδέξαι¹⁸ ἀσπίδα ἑοῦσι ηδη ἐν τῇσι νηυσί.

116. Οὗτοι μὲν δὴ περιέπλων Σούνιον, Ἀθηναῖοι δέ, ὡς ποδῶν Ἀθηναῖοι τολμήσαντες, ἐνίκησαν αὐτούς. Ἔνν. Ἀτ. 3, 2, 7. 7) Εξ ἡτούν πυρ διὰ νὰ καύσωσι τὰ πλοῖα. Παρθ Ὁμ. Ιλ. 0, 748, ἐνθα Ἐπταρ φωνάζει:

Οἶσετε πῦρ . . .

νῦν ἡμῖν πάντων Ζεύς αξιον ἡμαρ ἔδωκε.

νῆας ἐλεῖν. . . .

1) Τῆς μάχης δηλ. 2) Ἀφ' οὐ ἔδωκε πολλὰ σημεῖα τῆς ἀρετῆς. 3) Τμῆσις = ἀπέθνει δέ. 4) Κυνέγειρος, οὗτος τοῦ Εὐφροίνος καὶ ἀδελφὸς Αἰσχύλου τοῦ ποιητοῦ, ὅστις ἦτο καὶ αὐτὸς εἰς τὴν μάχην. Τὰ περὶ Κυνέγειρου διηγεῖται ὁ Ιουστῖνος β'. 9. 5) "Αρλαστον, στολιδίσον τι τῆς πρύμνης τοῦ πλοίου, ὡς πτέρυξ, δι φάνεται ὅτι ἐπειχε τὸν τόπον σημαίας, ητις δεικνύει τὸν ἄνεμον.

1) Ἀναχωρήσαντες ἡ τραβηγόθεντες μὲ τὰ πλοῖα ὅπισω, χωρὶς νὰ τὰ στρέψωσι πρότερον. 2) Τῆς Στυρέων τῆς Αἰγιλείας. 3) Τοὺς ἡνδραποδισμένους ἢ αἰγυαλώτους. 4) Τὸ μετημέρινὸν ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς. 5) Σύνταξι¹⁹ αἰτίη ἐσχε αὐτούς ἐν Ἀθην. ἐπινοηθ. ταῦτα ἐκ μηχ. Ἀλκ. Ο δὲ νοῦς οἱ Ἀθηναῖοι ἐσχον αἰτίαν πιστεύειν ὅτι οἱ Πέρσαι ἐπενίησαν ταῦτα ἐκ μηχανῆς τοῦ Ἀλκ. διότι οὐτοι, καθὼς συνεφώνησαν, ἀνέδειξαν τὴν ἀσπίδα τοῖς Πέρσαις γενομένους ἐν ταῖς ναυσί, 6) = ἀναδεῖξαι τὴν ἀσπ. Ως σημεῖον ὅτι δύνανται νὰ προσβάλωσι τὴν πόλιν. Ο Ηρόδ. 5'. 121 πολεμεῖ τὸν λόγον τοῦτον.

εἰχον¹, τάχιστα ἐδώθεον ἐς τὸ ἀστυν, καὶ ἔρθησάν τε ἀπικόμενοι πρὶν ἡ τοὺς βαρβάρους ἤκειν, καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο ἀπιγμένοι ἐξ Ἡρακλείου τοῦ ἐν Μαραθῶνι ἐν ἄλλῳ Ἡρακλείῳ² τῷ ἐν Κυνοσάργεῃ. Οἱ δὲ βάρβαροι τῆσι νηυσὶ ὑπεραιωρηθέντες³ Φαλήρου· τοῦτο γάρ ἦν ἐπίνειον τότε τῶν Ἀθηναίων, ὑπὲρ τούτου⁴ ἀνακωχεύσαντες⁵ τὰς νέας ἀπέπλων ὁπίσω ἐς τὴν Ἀσίην.

117. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἄνδρας, Ἀθηναίων δὲ ἐκατὸν ἐνεγκόντα καὶ δύο· ἐπειὸν μὲν ἀμφιτέρων τοσοῦτοι, συνήνεικε δὲ αὐτόθι θῶμα γενέσθαι τοιόνδε, Ἀθηναῖον ἄνδρα Ἐπίζηλον τὸν Κουφαγόρεω ἐν τῇ συστάσι μαχόμενόν τε καὶ ἄνδρα γινόμενον ἀγαθὸν τῶν δύματων στερηθῆναι, οὕτε πληγέντα οὐδὲν τοῦ σώματος εὗτε βληθέντα, καὶ τὸ λοιπὸν τῆς ζόης διατελέειν ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου ἐόντα τυφλόν. λέγειν δὲ αὐτὸν ἥκουσα περὶ τοῦ πάθεος τοιόνδε τινὰ λόγον, ἄνδρα οἱ δοκέειν ὀπλίτην ἀντιστῆναι μέγαν, τοῦ τὸ γένειον τὴν ἀσπίδα πᾶσαν σκιάζειν· τὸ δὲ φάσμα τοῦτο ἐωυτὸν μὲν παρεξελθεῖν, τὸν δὲ ἐωυτοῦ παραστάτην ἀποκτεῖναι. Ταῦτα μὲν δὴ Ἐπίζηλον ἐπυθόμην λέγειν.

120. Λακεδαιμονίων δὲ ἦκον ἐς τὰς Ἀθήνας δισχίλιοι μετὰ τὴν πανσέληνον, ἔχοντος σπουδὴν πολλὴν καταλαθεῖν¹ οὔτω, ὥστε² τριταῖοι ἐκ Σπάρτης ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ. Ὑστεροὶ³ δὲ ἀπικόμενοι τῆς συμβολῆς⁴ ἴμείροντο δύμως; Θηήσασθαι τοὺς Μήδους⁵, ἐλθόντες δὲ ἐς τὸν Μαραθῶνα ἐθηήσαντο. Μετὰ δὲ⁶ αἰνέοντες Ἀθηναίους καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἀπαλλάσσοντο ὁπίσω. (Βιβλ. Σ'. 99—118 καὶ 120).

1) Φράσις == ὅσον ἡδύναντο μὲ τοὺς πόδας τῶν· λέγεται δὲ καὶ ὡς τάχους εἶχον. 2) Τόπος καθιερωμένος τῷ Ἡρακλεῖ. 3) Συνγρίστερον εἶναι περὶ πλεύντων τὸ ὑπεραίρειν. 4) Οἱ βάρβαροι ἥρξαν παραπάνω τοῦ λιμένος εἰς τὸ πέλαγος. 5) Σχλεύσαντες ἐπὶ τὰς ἀγκύρας.

1) Δηλ. τὶ πράγματα ἦτοὺς Πέρσας. 2) Ἐξηγεῖ τὸ πολλήν. 3) Τῇ ὑστεραίᾳ τῆς μάχης. 4) Πλάτ. Μενέζ. σελ. 240, c. Λακεδαιμόνιοι τῇ ὑστεραίᾳ τῆς μάχης ἀρίκοντο. 5) Τοὺς πεισόντας ἐν τῇ μάχῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι· διέτι οἱ λοιποὶ ἤνεγώρησαν. 6) Τὸ θεάτρασθαι τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεισόντας Μήδους.

Ως. Ἐκστρατεία Ξέρξου.

ά. Παρασκευὴ τοῦ πολέμου.

1. Ἐπεὶ δὲ ἡ ἀγγελία ἐπίκειτο περὶ τῆς μάχης τῆς ἐν Μαραθῶνι γενομένης παρὰ βασιλέα Δαρείου τὸν Ὑστάσπεος καὶ πρὶν μεγάλως κεχαρχημένον¹ τοῖςτι 'Αθηναίοις διὰ τὴν ἐς Σάρδις² ἐσβολήν, καὶ δὴ καὶ τότε πολλῷ τε δεινότερα ἐποίεις καὶ μᾶλλον ὥρμητο στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ αὐτίκα μὲν ἐπηγγέλλετο πέμπων ἀγγέλους κατὰ πόλις ἑτοιμάζειν στρατιήν, πολλῷ πλέω ἐπιτάσσων³ ἑκάστοις, ἢ πρότερον παρεῖχον, καὶ νῦν τε καὶ ἡποὺς καὶ σίτον [καὶ πλοῖα].⁴ Τούτων δὲ παριαγγελλομένων ἡ 'Ασίη ἐδονέστο ἐπὶ τρία ἔτεα καταλεγομένων τε τῶν ἀρίστων ὡς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύεσθαι καὶ παρασκευαζομένων. Τετάρτῳ δὲ ἔτει⁵ Αἰγύπτιοι ὑπὸ Καμβύσεω δουλωθέντες ἀπέστησαν ἀπὸ Ηερσέων. Ἐνθαῦτα δὴ καὶ μᾶλλον⁶ ὥρμητο καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους στρατεύεσθαι.

4. Ἀποθνάντος δὲ Δαρείου ἡ βασιληίη ἀνεγώρησε ἐς τὸν παῖδα τὸν ἐκείνου Ξέρξην.

5. Οἱ τοίνυν Ξέρξης ἐπὶ μὲν τὴν Ἑλλάδα οὐδαμῶς πρόθυμος ἦν κατ' ἀρχὰς στρατεύεσθαι, ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον ἐποιέετο τὴν στρατιῆς ἄγεσιν παρεῖν δὲ καὶ δυνάμενος παρ' αὐτῷ μέγιστον Περσέων Μαρδόνιος ὁ Γωθρύεω, θεὸς ἡν Ξέρξη μὲν ἀνεψιός, Δαρείου δὲ ἀδελφεῆς πάτης, τοιούτου λόγου εἶχετο, λέγων Δέσποτα, οὐκ οὐκός ἐστι 'Αθηναίους ἐργασαμένους πολλὰ καὶ δικαίως μὴ οὐ δοῦναι δίκαια τῶν ἐποίησαν· ἀλλὰ τῷ μὲν νῦν ταῦτα πρόστοις, τάπερ ἐν γερσὶ ἔχεις, ἡμερώσας δὲ Αἴγυπτον τὴν ἐξυπέρισσαν στρατηλάτες ἐπὶ τὰς 'Αθηνας, ἵνα λόγος τέ σε ἔχῃ πρὸς ἀνθρώπων ἀγαθὸς καὶ τις ὕστερον φυλάσσονται ἐπὶ γῆν τὴν σὴν στρατεύεσθαι. Οὗτος μὲν οἱ ὁ λόγος ἦν τιμωρός, τούτου δὲ τοῦ λόγου παρενθήκην ποιεύετο τὴνδε, ὡς ἡ

1) Ὄργισμένου Ἡσύχ. ἀπὸ μεταφορῆς τῶν θρίων, ἀ χαράττουσι τρόπον τινὰ πρίοντα τοὺς ὁδόντας. 2) Λι Σάρδεις ἐνταῦθα καίνται ἀντὶ ἡ τῆς Λυδίας Σατραπίας ἐνίστησε οὔτεως ὁ Σαρδίων Ὀπαρχος. 3) Ἐνν. παρέχειν, ἐκ τῶν ἐπομένων. 4) Νῦν μὲν λέγει ἐνταῦθα τὰς τριήρεις, καὶ ὅσα πρὸς πόλεμον, πλοῖα δέ, τὰ σιταγωγὰ καὶ ιππαγωγά, καὶ ὅσα πρὸς τὴν ἀποσκευὴν ἐπιτήδεια. 5) Τῷ 486 π. Χ. 6) Ο καὶ ἐπιδοτικές, ὡς εἰς τοῦ καὶ μᾶλλον, καὶ πάνω.

Εύρωπη περικαλλής γώρη, καὶ δένδρεα παντοῖα φέρει τὰ ἡμερα¹, ἀρετήν² τε ἄκρη, βασιλέϊ τε μούνῳ³ θυητῶν ἀξίη κεκτῆσθαι.

6. Ταῦτα δὲ ἔλεγε οἴκ¹ νεωτέρων ἔργων ἐπιθυμητής ἐών καὶ ἐ· Θέλων αὐτὸς τῆς Ἑλλάδος ὑπαρχο² εἶναι. Χρόνῳ δὲ κατεργάσατο³ τε καὶ ἀνέπεισε Ξέρξην ὥστε ποιέειν ταῦτα.

7. ‘Ως δὲ ἀνεγνώσθη¹ Ξέρξης στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐνθαῦτα δευτέρῳ μὲν ἔτει μετὰ τὸν θάνατον τὸν Δαρείου πρῶτα στρατήν ποιεῖται ἐπὶ τοὺς ἀπεστεῶτας². Τούτους μὲν νυν καταστρεψάμενος καὶ Αἴγυπτον πᾶσαν πολλὸν³ δουλοτέρην ποιήσας, ἢ ἐπὶ Δαρείου ἦν, ἐπιτράπει Ἀχαιμένεῖ, ἀδελφεῷ μὲν ἑωυτοῦ, Δαρείου δὲ παιδί.

19. ‘Ορμημένῳ δὲ Ξέρξῃ στρατηλατεῖν μετὰ ταῦτα τρίτη ὄψις ἐν τῷ ὑπανθένετο, τὴν οἱ μάγοι ἔκριναν ἀκούσαντες φέρειν τε ἐπὶ πᾶσαν γῆν, δουλεύειν τέ οι πάντας ἀνθρώπους. Η δὲ ὄψις ἦν ἡδεῖδόκεις ὁ Ξέρξης ἐστεφανῶσθαι ἐλαῖς θαλλῷ, ἀπὸ δὲ τῆς ἐλαῖς τοὺς κλάδους γῆν πᾶσαν ἐπισχεῖν, μετὰ δὲ ἀφανισθῆναι περὶ τῇ κεφαλῇ κείμενον τὸν στέφανον. Κρινάντων δὲ ταῦτη τῶν μάγων Περσέων τε τῶν συλλεχθέντων αὐτίκα πᾶς ἀνήρ ἐσ τὴν ἀρχὴν τὴν ἑωυτοῦ ἀπελάσας εἰχε προθυμίην πᾶσαν ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις, ἐθέλων αὐτὸς ἐκαστος τὰ προκείμενα δῶρα λαβεῖν, καὶ Ξέρξης τοῦ στρατοῦ οὕτω ἐπάγερσιν ποιέειται, χῶρον πάντα ἐρευνέων τῆς ἡπείρου.

20. ‘Απὸ¹ γάρ Αἴγυπτου ἀλώσιος ἐπὶ μὲν τέσσερα ἔτεα² πλήρεα παραρτέετο³ στρατιών τε καὶ τὰ πρόσφροα τῇ στρατιῇ, πέμπτῳ δὲ ἔτει ἀνομένῳ⁴ ἐστρατηλάτεε χειρὶ μεγάλῃ πλήθεος⁵. Στόλων γάρ τῶν ἡμεῖς ἕδμεν πολλῷ δὴ μέγιστος οὗτος ἐγένετο ὥστε μήτε τὸν Δαρείου τὸν ἐπὶ Σαύθας παρὰ τοῦτον μηδὲν φαίνεσθαι μήτε τὸν Σκυθικὸν, ὅτε Σκύθας Κιμμερίους διώκοντες ἐσ τὴν Μηδικὴν χώραν ἐμ-

1) “Οσα δηλ. είναι ἡμερα ἀντιτίθεται εἰς τὰ ἄγρια. 2) Κατὰ τὴν ἀρετήν. 3) = μόνῳ. Διάλ. 1, Β’.

1) = ἀτε. 2) Παρ. Ἡροδ. ἀντὶ σατράπης. 6) = κατειργάσατο.

1) = ἐγνώσθη, εἴτε ἀνεπείσθη· λέγεται ἀντὶ τοῦ ἀπεφασίσθη· ὡς ἐγνωσαν = ἀπεφάσισαν. 2) Αἴγυπτίους. 3) Διάλ. 37, ε'.

1) Χρόνον δηλοῖ. 2) Π. Χρ. 484—489. 3) = παρεσκευάζετο. Τὸ σύνοτον ἔχει ὁ Ἡρόδ. ἐνίστε ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ 4) = περιέντι· Ἡσύχ. Σαυδ. μάλλα νῦν ἄντεται, ἐγγύθι δὲ ἡώ. παρώγηκε πλέων νῦν τῶν δύο μοιράων, τριτάτη δὲ τοῖς μοιραῖς λελείωται. Ομ. Ιλ. x. 251 = τελειοῦται Εὔσταθ. 5) Μεγ. χ. πλ.=μεγάλῃ δυνάμει δὲ πολυπληθεῖ στρατῷ.

βαλόντες σχεδὸν πάντα τὰ ἄνω τῆς Ἀσίης καταστρεψάμενοι⁶ ἐνέμουντο, τῶν εἰνεκεν ὕστερον Δαρεῖος ἐτιμωρέετο⁷, μήτε κατὰ τὰ λεγόμενα τὸν Ἀτρειδέων⁸ ἐς Ἰλίον μήτε τὸν Μυσῶν τε καὶ Τευκρῶν τὸν πρὸ τῶν Τρωικῶν γενόμενον⁹, οἱ διαβάντες ἐς τὴν Εὐρώπην κατὰ Βόσπορον τούς τε Θρήικας κατεστρέψαντο πάντας καὶ ἐπὶ τὸν Ἰόνιαν πόντον κατέβησαν μέχρι τε Πηνειοῦ ποταμοῦ τὸ πρός μεσαιμβρίνης ἥλασσαν.

21. Αὗται αἱ πᾶσαι οὐδὲ¹⁰ ἔτεραι πρὸς ταῦτης γενόμεναι στρατηλασίαι μιῆς τῆσδε οὐκ ἄξιαι¹¹. Τί γάρ οὐκ ἡγαγε ἐκ τῆς Ἀσίης ἔθνος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα Ξέρξης; κοιον δὲ πινόμενόν μιν ὅδωρ οὐκ ἐπέλιπε¹², πλὴν τῶν μεγάλων ποταμῶν; οἱ μὲν γάρ νέας παρείχοντο, οἱ δὲ ἐς πεζὸν ἐτετάχατο, τοῖσι δὲ ἵπποις¹³ προσετέτακτο, τοῖσι δὲ ἵππαι γωγὰ πλοῖα, ἀμα στρατευομένοισι, τοῖσι δὲ ἐς τὰς γεφύρας μακρὰς νέας παρέγειν, τοῖσι δὲ σιτά τε καὶ νέας¹⁴.

22. Καὶ τοῦτο μὲν¹⁵ ὡς προσπταισάντων¹⁶ τῶν πρώτων περιπλωνῶν περὶ τὸν Ἀθων προετοιμάζετο ἐκ τριῶν ἐτέων κου μάλιστα ἐς τὸν Ἀθων¹⁷ ἐν γάρ Ἐλαιοῦντι τῆς Χερσονήσου ὥρμεον τριήρεες, ἐνθεῦτεν δὲ ὁρμέμενοι ὕρυσσον ὑπὸ μαστίγων¹⁸ παντοδαποὶ τῆς στρατῆς, διάδοχοι δ' ἐρούτεον, ὕρυσσον δὲ καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀθων κατοικημένοι. Βουβάρης δὲ ὁ Μεγαθέας¹⁹ καὶ Ἀρταχαίης δὲ Ἀρταίου²⁰ ἀν-

6) Ὅποτάξαντες. 7) = ἐβούλευετο τιμωρήσασθαι αὐτούς. 8) Διότι διὰ τὴν ἀσπαγὴν τῆς Ἐλένης τοῦ Μενελάου ὑπὸ τοῦ Ηάριδος υἱοῦ τοῦ Πριάμου ἐΑγχυμένων, ἀδελφὸς τοῦ Μενελάου σύνηγαγε στόλον κατὰ τοῦ Ἰλίου, ἐκ 1140 πλοίων, ἐξ ὧν αἱ μέγισται εἶχον ἄνδρας 120, αἱ ἐλάχισται 50, καὶ οὕτως ὁ στρατὸς ἦτο περὶ τὰς ἔνδεκα μυριάδας. 9) Στόλον δηλ. ἐνν. τῷ μηδὲν φαίνεσθαι ἀπὸ κοινοῦ.

1) = παρὰ τούτων μηδὲν φαίνονται § 20. 2) Τὸ ὅδωρ ἐκ τῶν φρεάτων ἐπέλιπε. Δημ. Πολ. 16. Τὰ ἔκεινων ἰεύματα ὑπὸ Ξέρξη πάντα ἐπέλιπε. Ἀριστείδ. φασὶ τοὺς ἀέναους ποταμούς διὰ τὴν τοῦ πλήθους συνέχειαν ἐπιλιπεῖν. Διόδ. 9, 5. 3) "Εγει περιληπτικὴν σημασίαν, ἀντιθέται εἰς τὸ πεζὸν. 4) Πλοῖα σιταγωγά.

1) Σύνηθες παρ' Ησοδ. τὸ τοῦτο μὲν ἀνευ τοῦ τοῦτο δέ. 2) Περὶ τοῦ πράγματος 5'. 44. Ο Δαρεῖος ἐπεμψε Μαρδόνιον δουλωσόμενον τὴν Ἑλλάδα αὐτῷ, καὶ περὶ τὸν Ἀθω γενομένου τοῦ στόλου, βορέας ἐπιπεσών 300 τῶν νεῶν διέφευρε, καὶ δύο μυριάδας ἄνδρας. 3) Κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Περσῶν διὰ νῦν μὴ μεγαχθρονῶσιν οἱ στρατιῶται. ζ'. 56, 103. 223, 33. "Ιδε καὶ τοὺς ὑπὸ μάστιξι διορύττοντας τὸν Ἀθω Πλούτ. Μ.

δρες Πέρσαι ἐπεστάτεον τοῦ ἔργου. Ὁ γὰρ Ἀθως⁴ ἐστὶ οὗρος μέγας τε καὶ οὐνομαστόν, ἐς θάλασσαν κατῆκον, οἰκημένον ὑπὸ ἀνθρώπων. Τῇ δὲ τελευτῇ ἐς τὴν ἡπειρον τὸ οῦρος, χερσονησόειδές τέ ἐστι καὶ ἴσθμός ὃς δυώδεκα σταδίων, πεδίον δὲ τοῦτο καὶ κολωνοὶ οὓς μεγάλοι εἴκ θαλάσσης τῆς Ἀκανθίων ἐπὶ θάλασσαν τὴν ἀντίον Τορώνης.⁵ Ἐν δὲ τῷ ἴσθμῷ τούτῳ, ἐς τὸν τελευτὴν ὁ Ἀθως, Σάνη πόλις Ἑλλάξ⁶ οἰκηται. Αἱ δὲ ἐντὸς Σάνης, ἕστω δὲ τοῦ Ἀθω οἰκημέναι, τὰς τότε ὁ Πέρσης νησιώτιδας ἀντὶ ἡπειρωτίδων ὥρμητο ποιέειν, εἰσὶ αὖδε, Δίον, Ὀλόφυξος, Ἀκρόθων, Θύσσος, Κλεωναί. Πόλιες μὲν αὗται, αἱ τὸν Ἀθων νέμονται, ὥρμουσσον δὲ ὄδε.

23. Δισάμενοι⁷ τὸν χῶρον οἱ βάθραις κατὰ ἔθνες, κατὰ⁸ Σάνην πόλιν σχεινοτενὲς ποιησάμενοι, ἐπειδὴ ἐγένετο βαθέα ἡ διώρυξ, οἱ μὲν κατώτατα ἐστεῶτες ὥρμουσσον, ἔτεροι δὲ παρεδίδοσαν τὸν αἰεὶ⁹ ἐξορυσσόμενον χοῦν ἄλλοισι κατύπερθε ἐστεῶσι ἐπὶ βάθρων, οἱ δὲ αὖ ἐκδεκόμενοι ἐτέροισι, ἔως ἀπίκοντο ἐς τὸν ἀνωτάτων οὗτοι δὲ ἐξεφόρεόν τε καὶ ἐξέβαλλον. Τοῖσι μέν νυν ἄλλοισι πλὴν Φοινίκων καταρρηγνύμενοι οἱ κρημνοὶ τοῦ δρύγματος πόνον διπλήσιον παρεῖχον· ἀτε γὰρ τοῦ τε ἀνω στόματος καὶ τοῦ κάτω τὰ αὐτὰ μέτρα ποιευμένων¹⁰ ἔμελλε σφι τοιοῦτο ἀποθίνεσθαι. Οἱ δὲ Φοίνικες σοφίην ἐν τε τοῖσι ἄλλοισι ἀποδείκνυνται καὶ δὴ καὶ ἐν ἐκείνῳ¹¹ ἀπολαχόντες γὰρ μόριον, ὅσον αὐτοῖσι ἐπέβαλλε, ὥρμουσσον, τὸ μὲν ἀνω στόμα τῆς διώρυχος ποιεῦντες διπλήσιον¹² ὅσον ἔδεις αὐτὴν τὴν διώρυχα γενέσθαι, προσθαίνοντος δὲ τοῦ ἔργου συνῆγον¹³ αἰεὶ κάτω τε δὴ ἐγίνετο¹⁴ καὶ ἐξισοῦτο τοῖσι¹⁵ ἄλλοισι τὸ ἔργον. Ἐνθαῦτα δὴ λειμῶν ἐστι, ἵνα¹⁶ σφι ἀγορὴ τε ἐγίνετο καὶ πρητήριον¹⁷. οἱ δὲ σφι πολλός ἐφοίτα¹⁸ ἐκ τῆς Ασίης ἀληλεσμένος.

34. 4) Ἡ Ἀκτὴ καλουμένη ἐστίν ἀπὸ τοῦ βρασιλέως διορύγματος ἕστω προῦχουσα καὶ ὁ Ἀ. αὐτῆς ὄρος ὑψηλὸν τελευτῇ ἐς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Πόλεις δὲ ἔχει Σάνης μὲν, Ἀνδρίων ἀποικίαν παρ' αὐτὴν τὴν διώρυχα, ἐς τὸ πρὸς Εὔδοιαν πέλαγος τετραμέτρην, τὰς δὲ ἄλλας Θύσσουν καὶ Κλεωνὰς καὶ Ἀκροθώνας καὶ Ολόφυξον καὶ Δίον. Θουκ. δ'. 409.

1) Νείμαντες, διελόντες. 2) Πλησίον τῆς Σάνης ἐπ' εὐθείας ποιησάμενοι. 3) Ἐκάστοτε. 4) Αὐτῶν δηλ. 5) Διάλ. 1, β'. 6) Τὴν διώρυχα. 7) Δηλ. τὸ ἔργον. 8) Βραχυλογικῶς ἀντί τοῖσι τῶν ἄλλων ἔργοισι. 9) Τοπικὸν = ἔνθα. 10) Ἰωνικὸν ἀντί πρωτήριον, τοῦτο Ἀττικῶς λέγεται πωλητήριον. 11) Ἡρόπετο, ἔρερετο.

25. Ταῦτα μὲν νυν οὕτω ἐποίες, παρεσκευάζετο δὲ καὶ ὄπλα¹ ἐς τὰς γυφύρας βύβλινά τε καὶ λευκολίνου, ἐπιτάξας Φοίνιξί τε καὶ Αἰγυπτίοις, καὶ σιτία τῇ στρατιῇ καταβάλλειν, ἵνα μὴ λιμήνεις ἡ στρατιὴ μηδὲ τὰ ὑποζύγια ἐλαυνόμενα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Ἀναπυθόμενος δὲ τοὺς χώρους καταβάλλειν ἐκέλευε ἵνα ἐπιτηδεώτατον εἴη, ἀλλον² ἀλλῃ ἀγινέοντας³ δόλκασι τε καὶ πορθμηίοις⁴ ἐκ τῆς Ἀσίης πανταχόθεν. Τὸν δὲ ὃν πλεῖστον ἐς Λευκὴν ἀκτὴν καλεομένην τῆς Θρηίκης ἀγίνεον, οἱ δὲ ἐς Τυρόδιζαν τὴν Περινθίων, οἱ δὲ ἐς Δορίσκουν, οἱ δὲ ἐς Ἡιόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι, οἱ δὲ ἐς Μακεδονίην διατεταγμένοι.

26. Ἐνῷ δὲ οὗτοι τὸν προκείμενον πόνον ἐργάζοντο, ἐν τούτῳ δὲ πεζὸς ἄπα; συλλελεγμένος ἀμα Ξέρξη ἐπορεύετο ἐς Σάρδις, ἐκ Κριτάλλων ἐρμηθεὶς τῶν ἐν Καππαδοκίῃ· ἐνθαῦτα γάρ εἴρητο συλλέγεσθαι πάντα τὸν κατ' ἥπειρον μέλλοντα ἄμα αὐτῷ Ξέρξη πορεύεσθαι στρατόν.⁵ Ος μὲν νυν τῶν ὑπάρχων στρατὸν κάλλιστα ἐσταλμένον ἀγαγὼν τὰ προκείμενα παρὰ βασιλέος ἔλασθε δῶρα, οὐκ ἔχω φράσαι· οὐδὲ γάρ ἀρχὴν ἐς κρίσιν τούτου πέρι ἐλθόντας οἶδα. Οἱ δὲ ἐπείτε διαβάντες τὸν Ἀλυν ποταμὸν ὠμίλησαν τῇ Φρυγίῃ, δι' αὐτῆς πορευόμενοι παρεγένοντο ἐς Κελαινάς, ἵνα πηγαὶ ἀναδιδοῦσι, Μαιάνδρου ποταμοῦ καὶ ἐτέρου οὐκ ἐλάσσονος ἢ Μαιάνδρου, τῷ οὖν ομα τυγχάνει ἐὸν Καταρρήκτης, δι' ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγορῆς τῆς Κελαινέων ἀνατέλλων ἐς τὸν Μαιάνδρον ἐκδιδοῖ, ἐν τῇ καὶ ὁ τοῦ Σιληνοῦ Μαρσύεω ἀσκὸς ἀνακρέμαται, τὸν ὑπὸ Φρυγῶν λόγος ἔχει ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἐκδαρέντα ἀνακρεμαχθῆναι.

Ἐν ταύτῃ τῇ πόλι ὑποκατήμενος Πύθιος δὲ Ἀτυος ἀνὴρ Λυδὸς ἐξείνισε τὴν βασιλέος στρατιὴν πᾶσαν ζεινίσοις μεγίστοισι καὶ αὐτὸν Ξέρξην, χρήματά τε ἐπηγγέλλετο βουλόμενος ἐς τὸν πόλεμον πα-

1) Ἀντικείμενον τοῦ παρεσκευάζετο, οὐ ὑποκ. δὲ Ξέρξης. "Οπλα ἐντύθα λέγει τὰ κατὰ τὴν νυῦν σχοινία, ὡς δῆλον ἐκ τῆς § 36 ἔνθα λέγει· κατέζουν ἐκ γῆς στρεβλοῦντες ὅνοισι ξυλίνοισι τὰ δόπλα· ἥταν δὲ δόπλα κάλοι ἀπὸ στυπείου ἡ λίνου ἢ κανάθεως. Γαλ. τὰ ἐν τῇ νηὶ διακρατοῦντα δόρθην τὸν ἴστον σχοινία. Ἐρωτ. "Οθεν τὰ σχοινία ταῦτα ἐκ λίνου καὶ ἐκ βύβλου. εἰναι δὲ ἡ βύβλος κατά τινας μὲν τὸ κανάθι, κατ' ἄλλους δὲ ἡ πάπυρος Αἰγυπτία, εἶδος καλάμου. Φρίνεται ὅμως ὅτι εἰναι ὑμενοιεῖδη τινα δέσματα ἡ βύβλος, ἀπὸ πῶν ὄποιῶν σχοινία γίνονται. 2) Σίτον ἀλγασμένον. 3) Ἰων. = ἔχοντας. Ἡδ. Ηροδ. 4) Πορθμῆις, ἀττ. πορθμεῖα.

ρέχειν. Ἐπαγγελλομένου δὲ χρήματα Πύθιοι εἶρετο Ξέρξης Περσέων τοὺς παρεόντας, τίς τε ἐὸν ἀνδρῶν Πύθιος καὶ κόσα χρήματα κεκτημένος ἐπαγγέλλοιτο ταῦτα. Οἱ δὲ εἶπαν. Ὡ βασιλεῦ, οὗτος ἔστι, ὃς τοι τὸν πατέρα Δαρεῖον ἐδωρήσατο τῇ πλατανίστῳ¹ τῇ χρυσέῃ καὶ τῇ ἀμπέλῳ, δι; καὶ νῦν ἔστι πρῶτος ἀνθρώπων πλούτῳ τῶν ἡμεῖς ἕδμεν μετὰ σέ.

28. Θωμάσας δὲ τῶν ἐπέων τὸ τελευταῖον Ξέρξης αὐτὸς δεύτερον εἶρετο Πύθιον, διότι οἱ εἴην χρήματα. Οἱ δὲ εἶπε·

Ὦ βασιλεῦ, οὕτε σε ἀποκρύψω, οὕτε σκήψομαι τὸ μὴ εἰδέναι τὴν ἐμεωυτοῦ οὐσίην, ἀλλ᾽ ἐπιστάμενός τοι ἀτρεκέως καταλέξω. Ἐπείτε γάρ τάχιστά σε ἐπιθόμην ἐπὶ θάλασσαν καταβαίνοντα τὴν Ἑλληνίδα, βουλόμενός τοι δοῦναι ἐς τὸν πόλεμον χρήματα ἔξεμαθον, καὶ εὔρον λογιζόμενος ἀργυρίου μὲν δύο χιλιάδας ἑούσας μοι ταλάντων, χρυσίου δὲ τετρακοσίας μυριάδας στατήρων Δαρεικῶν¹, ἐπιδεούσας ἐπτὰ χιλιάδων. Καὶ τούτοισι σε ἐγὼ δωρέομαι, αὐτῷ δὲ ἐμοὶ ἀπὸ ἀνδραπόδων τε καὶ γεωπεδίων² ἀρκέων ἔστι βίος.

Οἱ μὲν ταῦτα ἔλεγε, Ξέρξης δὲ ἡσθεὶς τοῖσι εἰρημένοισι εἶπε.

29. Ξεῖνε Λυδὲ, ἐγὼ ἐπείτε ἔξηλθον τὴν Περσίδα χώρην, οὐδενὶ ἀνδρὶ συνέμιξα ἐς τόδε, δοτις ἥθλησε ξείνια προθεῖναι στρατῷ τῷ ἐμῷ, οὐδὲ δοτις ἐς δύψιν τὴν ἐμὴν καταστὰς αὐτεπάγγελτος ἐς τὸν πόλεμον ἐμοὶ ἥθλησε συμβαλέσθαι χρήματα, ἔξω τεῦ. Σὺ δὲ καὶ ἔξείνιστας μεγάλως στρατὸν τὸν ἐμὸν καὶ χρήματα μεγάλα ἐπαγγέλλεσαι. Σοὶ δὲν ἐγὼ ἀντὶ αὐτῶν γέρεα τοιάδε δίδωμι· ξεῖνόν τέ σε ποιεῦμαι ἐμόν, καὶ τὰς τετρακοσίας μυριάδας τοι τῶν στατήρων ἀποπλήσιω παρ' ἐμεωυτοῦ δίους τὰς ἐπτὰ χιλιάδας, ἵνα μὴ τοι ἐπι-

1) Εἰ ἐπιθυμήσεις σκιᾶς, δίνδρον ἦν αὐτῷ χρυσοῦν καὶ σκιά. Ἀριστ. Παν, Πλάτανον εἶχε χρυσῆν ἀπὸ τοῦ ὄχηματος συσκιάζουσαν αὐτόν. Σχολ. Τὰς χρυσᾶς πλατάνους, καὶ τὴν χρυσῆν ἀμπελον, ὑφ' ἦν οἱ Περσῶν βασιλεῖς ἐγρημάτιζον πολλάκις καθήμενοι, σμαραγδίνους βότρυς ἔχούσας καὶ τῶν Ἰνδικῶν ἀνθράκων, ἀλλων τε παντοδαπῶν λίθων ὑπερβαλλόντων ταῖς πολυτελείσις. Φυλαρ. εἰς 'Αιθολ. iβ'. 55.

2) Δαρεῖος χρυσίον καθαρώτατον ἀπεψήσας ἐς τὸ δυνατώτατον, νόμισμα ἔκρψατο. Ἀριστόνης δέ, ἀρχων Αἰγύπτου, ἀργύριον τωύτῳ τοῦτο ἐποίεε· καὶ νῦν ἔστι ἀργύριον καθαρώτατον τὸ 'Αριστονίκον' μεθών δὲ Δαρεῖος μιν ταῦτα ποιεῦντα, ἀπέκτεινε δ'. 166. 2) Γήπεδα ἡ γεωπεδα εἶναι γωρία, κτήσεις.

δεέες ἔωσι αἱ τετρακόσιαι μυριάδες ἐπτὰ χιλιάδων, ἀλλ᾽ οὐ τοῖς ἀ-
παρτιλογίη¹ ὑπὸ ἐμέο πεπληρωμένη κέκτησο τε αὐτὸς τά περ αὐτὸς
ἐκτήσαο, ἐπίστασό τε εἶναι αἰσὶ τοιούτος· οὐ γάρ τοι ταῦτα ποι-
εῦντις οὔτε ἐς τὸ παρεὸν οὔτε ἐς χρόνον μεταμελήσει.

30. Ταῦτα δὲ εἴπας καὶ ἐπιτελέα ποιήσας ἐπορεύετο αἰσὶ τὸ
πρόσω. Ἀνυψα δὲ καλεομένην Φρυγῶν πόλιν παραμειβόμενος, ἡπί-
κετο ἐς Κολοσσὰς πόλιν μεγάλην Φρυγίης· ἐκ δὲ Κολοσσέων ἐφρέσ-
μενος ὁ στρατὸς ἐπὶ τοὺς οὔρους τῶν Φρυγῶν καὶ Λυδῶν ἀπίκετο
ἐς Κύδρωρα πόλιν. Ἐκ τῆς Φρυγίης εἰσέβαλε ἐς τὴν Λυδίην.

32. Ἀπικόμενος δὲ ἐς Σάρδις πρῶτα μὲν ἀπέπεμπε κήρυκας· ἐς
τὴν Ἑλλάδα αἰτήσαντας γῆν τε καὶ ὕδωρ καὶ προερέοντας δεῖπνα
βασιλέϊ παρασκευάζειν. Πλὴν οὔτε ἐς Αθήνας οὔτε ἐς Λακεδαιμονία
ἀπέπεμπε ἐπὶ γῆς αἰτησιν, τῇ δὲ ἄλλῃ πάντῃ, τῶνδε δὲ εἰνεκεν
τὸ δεύτερον ἀπέπεμπε ἐπὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ· διοι πρότερον οὐκ ἔ-
δοσκεν Δαρείῳ πέμψαντι, τούτους πάγχυ ἐδόκεε τότε δείσαντας δώ-
σειν. Βουλόμενος δὲν αὐτὸν τοῦτο ἐκμαθεῖν ἀκριβέως ἐπεμπε. Μετὰ
δὲ ταῦτα παρεσκευάζετο ὡς ἐλέων ἐς Αθηδον. (Β.6. ζ').

β'. Πορεία τοῦ στρατοῦ καὶ ἀριθμός.

33. Οἱ δὲ ἐν τούτῳ¹ τὸν Ἑλλήσποντον ἐζεύγνυσαν ἐκ τῆς Ασίης
ἐς τὴν Εὐρώπην. Ἐστι δὲ τῆς Χερσονήσου τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ, Ση-
στοῦ τε πόλιος μεταξὺ καὶ Μαδύτου, ἀκτὴ τρηχέα ἐς θάλασσαν
κατήκουσα Ἀβύδῳ κατατίσσειν.

34. Εἰς ταύτην δὲν τὴν ἀκτὴν ἐξ Ἀβύδου δρμεόμενοι ἐγερθύρουν²
τοῖσι³ προσεκέστο, τὴν μὲν λευκολίνου Φοίνικες, τὴν δὲ ἐτέρην τὴν
βυθίλινην Αἰγύπτιοι. Ἐστι δὲ ἐπτὰ στάδιοι ἐξ Ἀβύδου ἐς τὴν ἀπαν-
τίον⁴. Καὶ δὴ ἐζεύγμένου τοῦ πόρου ἐπιγενόμενος χειμῶν μέγας
συνέκοψε τε ἐκεῖνα πάντα⁴ καὶ διέλυσε.

1) Ἀπηρτισμένος εἰς πλήρης ἀριθμὸς οὐ λόγος.

2) Οἱ ἐπιστατοῦντες δηλ., καὶ προστεταγμένοι ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐ-
ζεύγνυσαν.

3) Γεφυροῦν ἐπέμφθησαν τὸν Ἑλλήσποντον περὶ τραχεῖταν ἀκτὴν λε-
γομένην μεταξὺ Σηστοῦ καὶ Μαδύτου. Τέστο. 2) = οἰς προστέτακτο
καὶ δύο γεφύρας ἐποίουν, ἐκ τῶν δύοιών τῆς μὲν ἴτας νυᾶς λευκολίνω
συνέδεσαν οἱ Φοίνικες, τῆς δὲ ἐτέρας τοῖς βυθίλιοις σχοινίοις οἱ Αἰγύ-
πτιοι. Όνομάσθησαν δὲ οὐ μέν λευκολίνου, οὐ δὲ βυθίλην, ἀπὸ τῶν συν-
δεόντων τὰς νυᾶς σχοινίων. 3) Ἀκτὴν δηλ. 4) Τὰ σχοινία δηλ. συνέκ-
ψε καὶ τὰς γεφύρας διέλυσε.

35. ‘Ω; δ’ ἐπίθετο Ξέρξης, δεινὰ ποιεύμενος τὸν Ἑλλήσποντον ἐκέλευσε τριηκοτίχης ἐπικέσθαι¹ μάστιγι πληγῆς καὶ κατεῖναι ἐς τὸ πέλαγος πεδίων² ζεῦγος. Ἡδη δὲ ἦκουσα, ὡς καὶ στιγάζασάμα τούτοις ἀπέπεμψε στίζοντας τὸν Ἑλλήσποντον. Ἐνετέλλετο δὴ ὁν δραπίζοντας λέγειν βρέθηκά τε καὶ ἀτάσθαλον.³ Ω πικρὸν ὅδωρ, δεσπότης τοι δίκην ἐπιτιθεὶ τήνδε, δι μιν ἥδικητας οὐδέν πρὸς ἔκείνου ἄδικον παθόν. Καὶ βασιλεὺς μὲν Ξέρξης διεβίβεται σε, ἥν τε σύ γε βούλῃ, ἥν τε μή τοι δὲ κατὰ δίκην ἄρα οὐδεὶς ἀνθρώπων θύει: ως ἔόντι θολερῷ τε καὶ ἀλμυρῷ ποταμῷ. Τήν τε δὴ θάλασσαν ἐνετέλλετο τούτοις ζημιούν, καὶ τῶν ἐπεστεώτων τῇ ζεῦξι τοῦ Ἑλλησπόντου ἀποταμεῖν τὰς κεφαλάς.

36. Καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἐποίευν, τοῖσι προσεκέετο αὗτη ἡ ἄχαρις τιμή, τὰς δὲ ἄλλοι ἀρχιτέκτονες ἐζεύγνυσαν· ἐζεύγνυσαν δὲ ὁδες πεντηκοντέρους καὶ τριήρεας συνθέντες, ὑπὸ μὲν τὴν πρὸς τοῦ Εὔξείνου Πόντου ἐξήκοντά τε καὶ τριηκοτίχης, ὑπὸ δὲ τὴν ἐτέρην τεσσερεσκαΐδεκα καὶ τριηκοσίας, τοῦ μὲν Πόντου ἐπικαρσίας¹, τοῦ δὲ Ἑλλησπόντου κατὰ ρόον, ἵνα ἀνακωχεύῃ τὸν τόνον τῶν ὅπλων, συνθέντες δὲ ἀγκύρας κατῆκαν περιμήκεας, τὰς² μὲν πρὸς τοῦ Πόντου τῆς ἐτέρης³ τῶν ἀνέμων εἰνεκεν τῶν ἔσωθεν ἐκπνεόντων, τῆς δὲ ἐτέρης τῆς πρὸς ἑσπέρης τε καὶ τοῦ Αἰγαίου εὕρου τε καὶ νότου εἰνεκεν,

1) Τ. ἐπὶ τὸν Ἑλλήσ. ιχέσθαι πληγ.=μαστιγῶσαι τὸν Ἑλ. φράσις συνήθης ἐν τοῖς τοιούτοις. “Αν τύχη βακτηρίαν ἔχων, ἢν μὴ ἐκφύγω φεύγων αὐτὸν, εῦ μάλα μοῦ ἐφικέσθαι (αὐτῇ) πειράσεται. Πλάτ. Ἰπ. σελ. 292, ἀ. Διακοσίων ὁλίδων πληγαῖς ἔτυψε τὸν Ἑλλήσποντον καὶ δύο ζεύγη δεσμῶν σιδηρῶν ἐκέλευσεν ἐμβαλεῖν εἰς τὸ πέλαγος, ὡς δῆθεν τὴν θάλασσαν, οἷς δούλων δεσμῶν τοῖς κλοιοῖς. Τείτο. 2) Ζεῦγος δεσμά. 3) Ραθδίζοντας, ὁλίδωρ πλήγτοντας, μαστιγοῦντας. Ησύχ.

1) Υπὸ μὲν τὴν (γέφυραν) πρὸς τοῦ Πόντου (φέρουσαν) ἐπικαρσίας (πλαγίας, οὐδὲ οὐδέποτε τὰς νέχες συνθέντες) ὑπὸ δὲ τὴν ἐτέρην τὴν πρὸς τοῦ Ἑλλησπόντου (φέρουσαν) κατὰ ρόον (=κατὰ τὸ ρεῦμα, τὰς συνθέντας). Τὸ δὲ ἀνακωχεύῃ μεταφ. =συστέλλεται στάσιν τῶν σγοινίων. 2) Τὰς μετὰ τῆς μιᾶς γεφύρας τῆς πρὸς τοῦ Πόντου, καθῆκαν πρὸς τοῦ Πόντου, τὰς δὲ τῆς λοιπῆς τῆς πρὸς ἑσπέρης καὶ τοῦ Αἰγ. πελάγους, πρὸς τοῦτο καθῆκαν καὶ τὰς μὲν πρώτας ἔνεκα τῶν ἀνέμων τῶν ἔσωθεν τοῦ Πόντου πνεόντων ἔξω· τὰς δὲ δευτέρας ἔνεκα τοῦ εὔρου καὶ νότου ἔξωθεν ἐκ τοῦ Αἰγαίου πνεύντων πρὸς τὸν Πόντον. 3) Τῆς πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον.

διέκπλοον δὲ ὑπόρχυσιν κατέλιπον τῶν πεντηκοντέρων καὶ τρίηρεών τριχοῦ, ἵνα καὶ ἐς τὸν Πύντον ἔχῃ ὁ βουλόμενος πλώειν πλοίοισι λεπτοῖσι καὶ ἐκ τοῦ Πόντου ἔξω. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες κατέτεινον ἐκ γῆς στρεβλοῦντες ὅνοισι⁵ ξυλίνοισι τὰ δπλα, οὐκέτι χωρὶς ἐκάτερα⁶ τάξαντες, ἀλλὰ δύο μὲν λευκολίνου δασάμενοι ἐς ἐκατέρην⁷, τέσσερα δὲ τῶν βυθίλινων. Παγύτης μὲν ἦν ἡ αὐτὴ καὶ καλλονή, κατὰ λόγον δὲ ἦν ἐμβριθέστερα τὰ λίνεα, τοῦ⁸ τάλαντον ὁ πῆχυς εἶλκε. Επειδὴ δὲ ἐγερυρώθη ὁ πόρος, κορμοὺς ξύλων καταπρίσαντες καὶ ποιήσαντες ἴσους τῆς σχεδίης τῷ εὗρεῖ κόσμῳ ἐπετίθεσαν κατύπερθε τῶν δπλων τοῦ τόνου, θέντες δὲ ἐπεξῆς ἐνθαῦτα αὐτὶς ἐπεζεύγνυον. Ποιήσαντες δὲ ταῦτα ὅλην ἐπερόησαν, κατανάξαντες δὲ καὶ τὴν γῆν φραγμὸν παρείρουσαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἵνα μὴ φοβένται τὰ ὑποζύγια τὴν θάλασσαν ὑπερορέοντα καὶ οἱ ἵπποι.

37. Ως δὲ τά τε τῶν γερυρέων κατεσκεύαστο καὶ τὰ περὶ τὸν "Αἴθων, οἱ τε χυτοὶ¹ περὶ τὰ στόματα τῆς διώρυχος, οἱ τῆς ρηγίνης εἰνεκεν ἐποιήθησαν, ἵνα μὴ πιμπλῆται τὰ στόματα τοῦ δρύγματος, καὶ αὐτὴ ἡ διώρυξ παντελέως πεποιημένη ἡγγέλλετο, ἐνθαῦτα χειμερίσας, ἅμα τῷ ἔστρι² παρεσκευασμένος ὁ στρατὸς ἐκ τῶν Σαρδίων ὀρμᾶτο ἐλέων ἐς *Αἴθον.

40. Ποιησάντων δὲ τούτων τοῦτο μετὰ ταῦτα διεζήσεις ὁ στρατός. Ἡγέοντο δὲ πρῶτοι μὲν οἱ σκευοφόροι τε καὶ τὰ ὑποζύγια, μετὰ δὲ τούτους στρατὸς παντοίων ἔθνεων ἀναμίξη, οὐ διακεκριμένοις τῇ³ δὲ ὑπερημίσεες ἥσαν, ἐνθαῦτα διελέσειπτο⁴, καὶ οὐ συνέμιγον οὗτοι βασιλέϊ. Προληγεῦντο⁵ μὲν δὴ ἱππόταις χίλιοι ἐκ Περσέων πάντων ἀπολελεγμένοι, μετὰ δὲ⁶ αἰχμορόροις χίλιοι, καὶ οὗτοι

4) Ὁπή τις, δι' ἣς εἰσέρχεται φῶς⁷ διεκ. ὑπ. ἀνοιγμά τι, δι' οὐ τὰ πλοῖα δύνανται νὰ διέρχωνται ἀπὸ μεταχωρᾶς τοῦ φωτός. 5) "Ονοι ἥσαν ἄξονες, μηχαναὶ, δι' ὧν στρεβλοῦντες ἔτειγον τὰ σχοινία καὶ ἐσήκωνον βαρηγοὺς ικανὰς ἐργάτης. 6) Τὰ δπλα, τὰ ἐκ λευκολίνου καὶ τὰ ἐκ βυθίλου. Τὸ δὲ κατανάξαντες = ἄνω ἀγαγόντες καὶ ἐπιθέντες εἰς τὴν γῆν. 7) Γέρυραν. 8) = οὐ.

1) Τὰ περὶ τὰ στόμα τῆς διώρυχος τείχη λέγει τὰ χώματα. γ'. 59 περὶ λιμένα χώμα ἐν θαλάσσῃ ἐστί. 2) 480 π. Χριστοῦ.

1) "Ενθα δέ. 2) "Αφησαν ίκανὸν διάστημα, ώστε οὐ συνηνοῦντο τῷ περὶ βασιλέως στρατεύματι οὗτοι. 3) Τοῦ βασιλέως. 4) Τούτους τοὺς ἱππότας.

ἐκ πάντων ἀπολελεγμένοι, τὰς λόγγας κάτω⁵ ἐς τὴν γῆν τρέψαντες, μετὰ δὲ ἵροὶ Νίσαιοι⁶ καλούμενοι ἵπποι δέκα, κεκοσμημένοι ὡς κάλλιστα. Νίσαιοι δὲ καλέονται ἵπποι ἐπὶ τοῦδε· ἔστι πεδίον μέγα τῆς Μηδικῆς, τῷ οὐνομά ἐστι Νίσαιον. Τοὺς ὅν δὴ ἵππους τοὺς μεγάλους φέρει τὸ πεδίον τοῦτο. Ὅπισθε δὲ τούτων τῶν δέκα ἵππων ἄρμα Διὸς ἥρὸν ἐπετέτακτο, τὸ ἵπποι μὲν εἰλκον λευκοὶ ὀκτώ, δπισθε δὲ τῶν ἵππων εἴπετο πεζὴ ἡνίοχος ἐχόμενος τῶν χαλινῶν· οὐδεὶς γάρ δὴ ἐπὶ τοῦτον τὸν θρόνον ἐνθρώπων ἀναβαίνει. Τούτου δὲ Ὅπισθε αὐτὸς Ξέρξης ἐπ' ἄρματος ἵππων Νίσαιων παραβεβήκει δὲ οἱ ἡνίοχος, τῷ οὐνομά ἦν Πατιράμφης, Ὁτάνεω παῖς ἀνδρὸς Πέρσεω.

41. Ἐξήλασε μὲν οὗτο ἐκ Σαρδίων Ξέρξης, μετεκβαίνεσκε¹ δέ, ὅλως μιν λόγος αἰρέοι², ἐκ τοῦ ἄρματος ἐς ἄρμάμαξαν. Αὐτοῦ δὲ Ὅπισθε αἰχμοφόροι Περσέων οἱ ἀριστοί τε καὶ γενναιότατοι χίλιοι, κατὰ νόμον³ τὰς λόγγας ἔχοντες, μετὰ δὲ ἵππος⁴ ἀλλη λιγίνη ἐκ Περσέων ἀπολελεγμένη, μετὰ δὲ τὴν ἵππουν ἐκ τῶν λοιπῶν Περσέων ἀπολελεγμένοι μύριοι. Οὗτος⁵ πεζὸς ἦν· καὶ τούτων χίλιοι μὲν ἐπὶ τοῖς δούρασι ἀντὶ τῶν σαυρωτήρων⁶ φοιτάς εἶχον χρυσές, καὶ πέριξ συνεκλήισιν τοὺς ἄλλους, οἱ δὲ εἰνακισχίλιοι ἐντὸς τούτων ἔοντες ἀργυρέας φοιτάς εἶχον. Εἶχον δὲ χρυσές φοιτάς καὶ οἱ εἰς τὴν γῆν τράποντες τὰς λόγγας, καὶ μῆλα⁷ οἱ ἄγκιστα ἐπόμενοι

5) Τοῦτο εἶναι οὐχὶ κατὰ νόμον. 6) Τὸ πεδίον λέγεται ἴδειν 'Αλέξανδρον τὸ ἀνειμένον ταῖς ἵπποις ταῖς βασιλικαῖς· αὐτό τε πεδίον Νίσαιον καλούμενον, καὶ αἱ ἵπποι ὅτι Νίσαιοι κλητίζονται, λέγει Ἡρόδοτος· εἶναι δὲ πάλι μὲν ἐς πεντεκαΐδεκα μυριάδας τῶν ἵππων· τότε δὲ 'Αλέξανδρον οὐ πολὺ πλείονας τῶν πέντε καταγαγεῖν, πρὸς λιγστῶν γάρ διαρπαγῆναι τὰς πολλὰς αὐτῶν. Ἀρρ. 'Αλ. Ζ'. 13. 'Ο Διόδωρος λέγει τὸν ἄριθμὸν 160000. ΙΖ'. σελ. 621.

1) Διάλεκτ. 48. 2) Καθὼς τὸ λογικὸν ἐδίδασκεν αὐτὸν = κατὰ τὴν ἐπιθυμίν του, τὴν ὅρεξιν του. 3) Δηλ. δρῦᾶς ἔχοντες. 4) = ἵπποται ἄλλοι χίλιοι. 5) Οὗτος ὁ στρατὸς τῶν μυρίων. 6) Στυράχην, οὓς ἔνιοι καλοῦσιν οὐριάχους. Τῶν ἐσχάτων σιδηρίων τοῦ δόρατος. 'Ησυχ. Κοίλων σιδηρίων, ἔξακρον δὲ ἔων, οἵς ἐντιθέμενα τὰ ὅπισω ἄκρα τῶν δοράτων δρῦαί αὐτὰ ἐστάναι ποιεῖ, πηγανύμενα κατὰ γῆς. Εὔστ. σταυρωτήρος ἔστι τὸ ἀπολῆγον μέρος τοῦ δόρατος, ὅπερ ἀντίκειται τῇ αἰχμῇ. Σχολ. 7] 'Ησαν (οἱ μηλοφόροι) τῶν δορυφόρων, καὶ τῷ γένει πάντες Πέρσαι, ἐπὶ τῶν στυράκων μῆλα χρυσᾶ ἔχοντες, χίλιοι τὸν ἀριθμὸν, ἀριστίνδην

Ξέρεται. Τοῖσι δὲ μυρίοισι ἐπετέτακτο ἡ πόλις Περσέων μυρίη. Μετὰ δὲ τὴν ἡππον διελέλειπτο καὶ δύο σταδίους, καὶ ἐπειτεν δὲ λοιπὸς δῆμιλος ήτε ἀναμιξῆ.

42. Ἐποιέετο δὲ τὴν ὁδὸν ἐκ τῆς Λυδίης ὁ στρατός ἐπὶ τε ποταμὸν Καίκον καὶ γῆν τὴν Μυσίην, ἀπὸ δὲ Καίκου δρυμόμενος, Κάνης,¹ οὗρος ἔχων ἐν ἀριστερῇ, διὰ τοῦ Ἀταρνέος² ἐξ Καρήνη³ πολιν, ἀπὸ δὲ ταύτης διὰ Θήρης πεδίου ἐπορεύετο, Ἀτραχύττειόν τε πόλιν καὶ Ἀντανδρὸν τὴν Πελκαγίδα παραχειθόμενος⁴. τὴν Ἰδην⁵ δὲ λαζῶν ἐν ἀριστερὴν χειρά ήτε ἐς τὴν Ἰλιάδα γῆν. Καὶ πρῶτα μέν οἱ ὑπὸ τῇ Ἰδῃ νύκτα ἀναμείναντι βρονταῖ τε καὶ πρηστῆρες ἐπεσπίπτουσι, καὶ τίνα αὐτοῦ ταύτη συγνὸν δημιλον διέφεραν.

43. Ἀπικομένου δὲ τοῦ στρατοῦ ἐπὶ τὸν Σκάμανδρον, δε πρῶτος ποταμῶν, ἐπείτε ἐκ Σαρδίων δρυμηντες ἐπεχείρησαν τῇ ὁδῷ, ἐπέλιπε τὸ ῥέον θρόνον οὐδὲ ἀπέχυρησε τῇ στρατιῇ τε καὶ τοῖσι κτήνεσι πινόμενος, ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν ποταμὸν ὡς ἀπίκετο Ξέρξης, ἐς τὸ Πριάμου Πέργαμον² ἀνέβη λιμερον ἔχων Θηρίασθαι. Θηρισμένος δὲ καὶ πυθόμενος ἐκείνων ἔκαστα τῇ Ἀθηναί³ τῇ Ἰλιάδι ἔμυσε⁴ βούς γιλίας, χοὸς δὲ οἱ μάγοι τοῖσι θώραις ἔχέντο. Ταῦτα δὲ ποιησαμένοις νυκτὸς φόβος ἐς τὸ στρατόπεδον ἐνέπεσε. "Αμα λημέρη δὲ ἐπορεύετο⁵ ἐνθεῦτεν, ἐν ἀριστερῇ μὲν ἀπέργων Ροΐτειον πόλιν καὶ

ἐκλεγόμενοι ἐκ τῶν μυοίων Περσῶν τῶν Ἀθανάτων Δίων εἰς Ἀνθ. 7, 8, 8. Παρβ. καὶ Ἀθήν. :β'. 514. ἐπὶ τῶν στυράκων μῆλα χρυσᾶ ἔχοντες.

1) Εἶχεν δὲ στρατὸς τὸ ὄρος τῆς Κάνης πορευόμενος ἐν ἀριστερᾷ. 2) Παρβ. ἀ. 160. Ἀταρνεύς ἐστι χῶρος τῆς Μυσίης, Λέσβου ἀντίος. 3) Καρήνη, πόλις Μυσίας. Στέρ. Βυζ. 4) Πληστόν περνῶν. 5) Παρβ. Ξεν. Ἀνάθ. 7, 8, 7. ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο διὰ τῆς Τρωάδος καὶ ὑπερβάντες τὴν Ἰδην εἰς Ἀντανδρὸν ἀκρινοῦνται πρῶτον, εἴτα παρὰ θάλατταν πορευόμενοι τῆς Λυδίας εἰς Θήρης πεδίον ἐντεῦθεν δὲ Ἀδραχμυτίου καὶ Καρτονίου παρ' Ἀταρνέα εἰς Καίκου πεδίον ἐλθόντες Πέργαμον κατελαμβάνουσι τῆς Μυσίας.

1) Ἐπανάληψις τοῦ ἀπικομένου δὲ τοῦ στρατοῦ ἐπὶ τὸν Σκάμανδρον. 2) Οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ τῆς Τρωάδος ἀκρόπολις. 3) Διέτι ητοι εἰρην τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ ἀκροπόλει τῆς Τροίας ὡς Όμ. Ιλ. ζ', 88. νηὸν Ἀθηναῖς γλαυκῶπιδος ἐν πόλει ἄκρῳ. 4) Ἀλέξανδρον λέγουσιν ἀνελθόντα ἐς Ἰλιον, τῇ Ἀθηνᾷ οὔσῃ τῇ Ἰλιάδῃ. Αρρρ. Ἀλ. ἀ. 41. Διεδ. 17. 18. 5) Ο Ξέρξης.

Οφρύνειον καὶ Δάζδανον, πίπερό δὲ Αβένδω βιούρος ἐστι, ἐν δεξιῇ δὲ Γέργιθας Τευκορύς.

44. Ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο ἐν Ἀβύδῳ, θήρελητε Ξέρξης ὅδεσθαι πάντα τὸν στρατόν. Καὶ προσπεποίητο γὰρ ἐπὶ κολωνοῦ ἐπίτηδες αὐτοῦ τχύτῃ προεξέδρῃ² οἴθου λευκοῦ ἐποίησαν δὲ Ἀβύδηνοι ἐντειλαμένου πρότερον βασιλέος· ἐνθαῦτα ως ἵζετο, κατορέων ἐπὶ τῇ ηρόνος ἐ-
θέαστο καὶ τὸν πεζὸν καὶ τὰς νέκες. Θηρεύμενος δὲ ἡμέρᾳ³ τῶν νεῶν
ἄμιλλαν γινομένην ὅδεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο τε καὶ ἐνίκεον Φοίνικες
Σιδώνιοι, ἥσθη τε τῇ ἀμίλῃ καὶ τῇ στρατιῇ.

54. Ταύτην μὲν τὴν ἡμέρην παρεσκευάζοντο ἐς τὴν διάθασιν, τῇ δὲ ὑπεραίῃ ἀνέμενον τὸν ἥλιον¹ ἔθέλοντες, ἰδέσθαι ἀνίσχοντα, θυμη-ματά τε παντοῖα ἐπὶ τῶν γεφυρέων καταγίζοντες καὶ μυριστήρια στορούντες τὴν ὁδόν. ‘Ως δ’ ἐπανέτελλε ὁ ἥλιος, σπένδων ἐκ χρυσέως φιάλης Ξέρξης ἐς τὴν θάλασσαν εὐχετο πόσις τὸν ἥλιον μηδεμιανοῖ συντυχίην τοιαύτην γενέσθαι, οὐ μιν παύσει καταστρέψατθε τὴν Εὐρώπην πρότερον οὐ ἐπὶ τέρμασι τοῖσι ἐκείνης² γένηται. Εὐξάμενος δὲ ἐσένθαλε³ τὴν φιάλην ἐς τὸν Ἑλλήσποντον καὶ χύνσεον κρητῆρα καὶ Περσικὸν ξύρος, τὸν⁴ ἀκινάκην καλέουσι. Ταῦτα⁵ οὐκ ἔχω ἀτρεκέως διακρίναι, οὔτε εἰ τῷ ἥλιῳ ἀνατιθεῖς κατῆκε⁶ ἐς τὸ πέλαγος, οὔτε εἰ μετεμέλησέ οἱ τὸν Ἑλλήσποντον μαστιγώσαντι καὶ ἀντὶ τούτων τὴν θάλασσαν ἐδωρέετο?

55. Ως δὲ ταῦτά οἱ ἐπεποίητο, διέβαινον κατὰ μὲν τὴν ἑτέρην τῶν γεφυρέων τὴν πρὸς τοῦ Πόντου ὁ πεζός τε καὶ ἡ ἵππος ἀπασα, κατὰ δὲ τὴν πρὸς τὸ Αἴγατον τὰ ὑποζύγια καὶ. ἡ θεραπήη. Ἡγέ-

1) Ἐν τούτῳ τῷ τέπω. 2) Διότι ἔδρας εἰς τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας κατεσκεύασαν, εἰς δὲ τὸν Ξέρξην ὑπερέχουσαν τῶν ἄλλων ἔδραν καὶ τοῦτο σημαίνει τὸ προεξέδρα = θρόνος ὑψηλός. 3) Παθητ. ἀέρ.

1) Διέτι οι Πέρσαι ἐλάτερουν τὸν ἡλιον, τὴν σελήνην, τὸ πῦρ, τὸ ὑδωρ, τοὺς ἀνέμους. 2) Τῇς Ἐύρωπῃς. 3) Ἀλέξανδρος ταύρους τε σφάζεις τῷ Ποσειδῶνι, ἀφῆκεν εἰς τὴν θίλιασσαν καὶ σπείσας ἐπὶ τῇ θυσίᾳ τὴν τε φιάλην γρυσθῆν οὗσαν, καὶ κρατήρας γρυσοῦς ἐνέβιλεν ἐξ τὸν Πηνειόν ταχιστηριαῖ εὐχόμενος σῶσον οἱ πιπαράπιμψι τὸν στρατὸν τὸν ναυτικὸν. Ἀρρ. Ἀλ. 6, 19, Διόδ. Ιζ'. 104. 4) = δὲ συνεργώνησε πρὸς τὸ γένος τοῦ ἐπομένου, οὐχὶ δὲ τοῦ ἥγουμένου. 5) Σύνταξις οὐκ ἔχω ἀτερκέως διακρίναι, εἰ τῷ ἡλιῳ ἀνατιθεὶς καθῆκε ταῦτα τὴν φιάλην δηλ. κρατήρα, καὶ τὸν ἔκινάκην εἰς τὸ πέλαγος. 6) = Καθῆκε. 7) Αὔτοῖς.

οντο δὲ πρῶτα μὲν οἱ μύριοι Πέρσαι, ἐστεφανωμένοι πάντες, μετὰ δὲ τούτους ὁ σύμμικτος στρατὸς παντοίων ἔθνεων. Ταῦτην μὲν τὴν ἡμέρην οὗτοι¹, τῇ δὲ ὑστεραίῃ πρῶτοι μὲν οἵ τε ἵπποται καὶ οἱ τὰς λόγγας κάτω τράποντες² ἐστεφάνωντο δὲ καὶ οὗτοι³ μετὰ δὲ οἵ τε ἵπποι οἱ ἵσοι καὶ τὸ ἄρμα τὸ ἱρόν, ἐπὶ δὲ⁴ αὐτός τε Ξέρξης καὶ οἱ αἰχμοφόροι καὶ οἱ ἵπποται οἱ χίλιοι, ἐπὶ δὲ τούτοισι ὁ ἄλλος στρατός. Καὶ αἱ νέες ἄμμα ἀνήγοντο ἐς τὴν ἀπεναντίον. Ἡδη δὲ ἦκουσαν καὶ ὅστατον διαβῆναι βασιλέα πάντων.

56. Ξέρξης δὲ ἐπείτε διέβη ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐθηκέτο τὸν στρατὸν ὑπὸ μαστίγων¹ διαβαίνοντα. Διέβη δὲ ὁ στρατὸς αὐτοῦ ἐν ἑπτὰ ἡμέρην καὶ ἐν ἑπτὰ εὐρρόνησι, ἐλινύστας οὐδένα χρόνον. Ἐνθαῦτα λέγεται Ξέρξεω ἡδη διαβεβηκότος τὸν Ἑλλήσποντον ἀνδρα εἰπεῖν Ἔλλησπόντιον². Ω Ζεῦ, τί δὴ ἀνδρὶ εἰδόμενος Πέρση καὶ οὔνομα ἀντὶ οὓς Ξέρξεα θέμενος ἀνάστατον τὴν Ἑλλάδα ἐθέλεις ποιῆσαι, ἄγων πάντας ἀνθρώπους; καὶ γὰρ ἥνει τούτων ἐξῆν τοι ποιέειν ταῦτα.

58. Ω; δὲ διέβησαν πάντες, Ξέρξης τὸ πρότω ἐπορεύετο, σὺν δὲ οἱ ὁ πεζὸς στρατός. Ο δὲ ναυτικὸς ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον πλώων παρὰ γῆν ἐκομίζετο, τὰ ἔμπαλιν πρήσσων¹ τοῦ πεζοῦ. δ μὲν γάρ πρὸς ἑσπέρην ἔπλωε², ἐπὶ Σαρπηδονίης ἄκρης ποιεύμενος τὴν ἄπιξιν, ἐς τὴν αὐτῷ προείρητο ἀπικομένῳ περιμένειν, δὲ κατ' ἡπειρον στρατὸς πρὸς ἥω τε καὶ ἥλιος ἀνατολὰς ἐποιέετο τὴν ὁδὸν διὰ τῆς Χερρονήσου, ἐν δεξιῇ μὲν ἔχων τὸν Ἑλλην³ τάφον τῆς Αθάμαντος, ἐν ἀριστερῇ δὲ Καρδίην πόλιν, διὰ μέσης δὲ πορευόμενος πόλιος, τῇ οὔνομα τυγχάνει ἐδὺν Ἀγορῆ⁴. Ἐνθεῦτεν δὲ κάμπιτων τὸν κόλπον τὸν Μέλανα καλεόμενον καὶ Μέλανα ποταμόν, οὓς ἀντιτεχόντα τότε

1) Ἀπὸ κοινοῦ διέβαινον. 2) Ως καὶ οἱ πρῶτοι. 3) Ἐπὶ δὲ τούτοις.

1) Διότι οἱ Πέρσαι πάντα ύπὸ μαστίγων ἐποίουν. Παρθ. Ξεν. Ἀν. γ'. δ'. καὶ ἀπὸ ύψηλοῦ ἐπὶ τὸ πρανές ἔβαλλον, ἐσφενδόνουν, ἐτόξευον ύπὸ μαστίγων.

1) =πρόξτον. 2) ἔπλεε. 3) Η Ἑλλη θυγάτηρ τοῦ Αθάμαντος, Βασιλέως τῆς Βοιωτίας καὶ Νεφέλης πεσοῦσα εἰς τὴν θάλασσαν κληθεῖσαν περὶ αὐτῆς Ἑλλήσποντον, ἐτάρη ἐνταῦθα· Λουκ. Ἐνν. Διάλογ. Ποσ. τοῦ ὄρεος, ὃς ἔστη μεταξὺ Πτελεοῦ καὶ λευκῆς ἄκρης. Δημ.

τῇ στρατιῇ τὸ ἡέθρον, ἀλλ' ἐπιλιπόντα, τοῦτον τὸν ποταμὸν διαβάς, ἐπ' οὐ καὶ ὁ κόλπος οὗτος τὴν ἐπωνυμίην ἔχει, ἡς πρὸς ἑσπέρην, Λίνόν τε πόλιν Λιολίδα καὶ Στεντορίδα λίμνην παρεξιῶν, ἐς ὃ ἀπίκετο ἐς Δορίσκον.

59. Ο δὲ Δορίσκος ἐστὶ τῆς Θρήνης αἰγιαλός τε καὶ πεδίον μέγα, διὰ δὲ αὐτοῦ ἥει ποταμὸς μέγας "Βέρος." Μέδοξε ὅν τῷ Ξέρξῃ ὁ χῶρος εἶναι ἐπιτήδεος ἐνδιατάξαι τε καὶ ἔξαριθμησαι τὸν στρατόν, καὶ ἐποίει ταῦτα. Τὰς μὲν δὴ νέας τὰς πάσας ἀπικομένας ἐς Δορίσκον οἱ ναύαρχοι κελεύσαντος Ξέρξεω ἐς τὸν αἰγιαλὸν τὸν προσεγένεα Δορίσκῳ ἐκόμισαν. Ο δὲ ἐν τῷ Δορίσκῳ τοῦτον τὸν χώρον τῆς στρατιῆς ἀριθμὸν ἐποίειτο.

60. Σύμπαντος δὲ τοῦ στρατοῦ τοῦ πεζοῦ τὸ πλῆθος ἐφάνη ἐθδομήκοντα καὶ ἑκατὸν μυριάδες¹. Ἐξηρίθμησαν δὲ τόνδε τὸν τρόπον· συναγαγόντες ἐς ἓνα χῶρον μυριάδα ἀνθρώπων, καὶ συννάξαντες² ταύτην ὡς μάλιστα εἶχον, περιέγραψκν ἔξωθεν κύκλον, περιγράψαντες δὲ καὶ ἀπέντες τοὺς μυρίους αἰμασιὴν³ πεπιέσθαλον κατὰ τὸν κύκλον, ὅφος ἀνήκουσαν ἀνδρὶ ἐς τὸν δημφαλόν. Ταύτην δὲ ποιήσαντες ἄλλους ἐσεβίζαζον ἐς τὸ περιοικοδομημένον, μέχρι οὐ πάντας τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐξηρίθμησαν⁴. Ἀριθμήσαντες δὲ κατὰ ἔθνες διέτασσον.

89. Τῶν τριήρεων δὲ ὁ ἀριθμὸς ἐγένετο ἑπτὰ καὶ διηκόσιαι καὶ γίλιαι.

99. Τῶν μὲν νυν ἄλλων οὐ παραμέμνησαι ταξιαρχέων ὡς οὐκ ἀναγκαζόμενος, Ἀρτεμισίης δέ, τῆς μάλιστα θῶμα¹ ποιεῦμαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατευσαμένης γυναικός, ητις ἀποθνάντος τοῦ ἀνδρὸς αὐτῇ τε ἔχουσα τὴν τυραννίδα καὶ παιδὸς ὑπάρχοντος² νεηνίεω.

1) Διοδ. ι. 3. ἄνευ τῶν ἀρμάτων, ὅγδοήκοντα μυριάδες καὶ τριήρεις γιλίαις. ὁ Ηλιν. ιστ. φ. 33, 10 λέγει 788000. ὁ Λιλ. π. ιστ. 13, 3 λέγει 700000, ὁ δὲ Ἰσοκ. Παν. 17. τριήρεις μὲν συναγαγών τριακοσίτις καὶ γιλίαις, τῆς δὲ πεζῆς στρατιᾶς πεντακοσίχις μὲν μυριάδας τῶν ἀπάντων, ἐθδομήκοντα τῶν μαχίμων. 3) Συννάσσειν.. 3) Τὸ ἐκ χαλίκων ὀχοδομημένον ὄνευ πηλοῦ τειχίου. 4) Καινότερόν φασιν ἔξευρεν ἀριθμόν, κατὰ μυρίους, ὃν καθ' ἓν μετρῶν λέγει δὲ διὰ τὸ μυρίανδρον τεῖχος, οὐπερ ἐμνήσθη καὶ ἐν τῷ Ηλαζηναϊκῷ. Σγολ. εἰς Ἀρρ.

1) = θυσμος ποιεῦμαι = θυμαζω. 2) Συνδέεται μὲ τὸ ἔχουσα διὰ

ὑπὸ λήγατός³ τε καὶ ἀνδρηίης ἐστρατεύετο, οὐδεμιᾶς ἑօύσης οἱ ἀναγκήις. Οὕνομα μὲν δὴ ἦν αὐτῇ Ἀρτεμισίη, θυγάτηρ δὲ ἦν Λυγδάμιος, γένος δὲ ἐξ Ἀλικαρνησσοῦ τὰ πρὸς πατρός, τὰ μητρόθεν δὲ Κρῆτας. Ἡγεμόνευε δὲ Ἀλικαρνησσών τε καὶ Κφων καὶ Νισυρίων τε καὶ Καλυδνίων⁴, πέντε νέας πχρεχομένη. Καὶ συναπάσης τῆς στρατιῆς, μετά γε τὰς Σιδωνίων, νέας εὐδοξοτάτας παρείχετο, πάντων δὲ τῶν συμμάχων γνώμας ἀρίστας βχαιλέι ἀπεδέξατο. Τῶν⁵ δέ κατέλεξα πολίων ἡγεμονεύειν αὐτήν, τὸ ἔθνος ἀποφαίνω πᾶν ἐον Δωρικόν, Ἀλικαρνησσέας μὲν Τροιζηνίους, τοὺς δὲ ἄλλους Ἐπιδαυρίους.

100. 'Ε; μὲν τοσόνδε ὁ ναυτικὸς στρατὸς εἴρηται, Ξέρξης δὲ ἐπεὶ ἥριθμήθη τε καὶ διετάχθη ὁ στρατός, ἐπεθύμητε αὐτός σφέας διεξελάσσεις θητήσαθαι. Μετὰ δὲ ἐποίεις ταῦτα, καὶ διεξελαύνων ἐπὶ ἄρματος παρὰ ἔθνος ἐν ἔκχοτον ἐπονθύνετο, καὶ ἐπέγραφον οἱ γραμματισταί, ἵνα ἐξ ἐσχάτων ἐσχατα ἀπίκετο καὶ τῆς ἵππου καὶ τοῦ πεζοῦ. 'Ω; δὲ ταῦτα οἱ ἐπεποίητο, τῶν νεῶν κατελκυσθεισέων¹ ἐσθάλασσαν ἐνθαῦτα δὲ Ξέρξης μετεκβάς ἐκ τοῦ ἄρματος ἐς νέα Σιδωνίην ἵζετο ὑπὸ σκηνῆ χρυσέη καὶ πχρέπλωις παρὰ τὰς πρώρας τῶν νεῶν, ἐπειρωτών τε ἐκάστας ὄμοιώς καὶ τὸν πεζὸν καὶ ἀπογραφόμενος². Τὰς δὲ νέας οἱ ναύαρχοι ἀναγαγόντες διον τε τέσσερα πλέθρα ἀπὸ τοῦ αἰγαλοῦ ἀνεκώχευον, τὰς πρώρας ἐσ γῆν τρέψαντες πάντες μετωπηδὸν καὶ ἐξοπλίσαντες τοὺς ἐπιβάτας ὡς ἐς πόλεμον. 'Ο δέ ἐντος τῶν πρωρέων πλώων ἐθήκετο καὶ τοῦ αἰγαλοῦ.

101. 'Ω; δὲ καὶ ταύτας διεξέπλωσε καὶ ἐξέβη ἐκ τῆς νεός, μετεπέμψατο Δημάρητον¹ τὸν Ἀρίστωνος συστρατεύμενον αὐτῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καλέστας δ' αὐτὸν εἴρετο τάδε·

² Ω Δημάρητε, νῦν μοί σε ἡδύ ἐστι ἐπειρεσθαι τὰ ἔθέλω. Σὺ εἰς Ἑλλην τε, καὶ, ώ; ἐγώ πυνθάνομαι σεῦ τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλή-

τοῦ καὶ, εἰ καὶ διχόρου πτώσειως. 3) Τέλμης. 4) Νισυρόν τε καὶ Κῶν, νήσους τε Καλύδνας. 'Ωμ. Πλ. β'. 676. 5) Τούτων (πολίων) δι.

1) Τὸ κατελκύειν ἀντιτίθεται εἰς τὸ ἀνελκύειν. 2) "Αμα ἡμέρη Ξέρξης μὲν ἔνω καθῆστο, τὸν στόλον ἐποπτεύων, καὶ τὴν παράταξιν χρυσοῦν δίφρον θέμενος, καὶ γραμματεῖς πολλοὺς παραστησάμενος, δῶν ἔργον ἦν ἀπογράφεσθαι κατὰ τὴν μάχην τὰ πραττόμενα. Πλούτ.

1) Ο Δημάρητος βχαιλεύεις τῆς Σπάρτης καταφυγών πρὸς τοὺς Ηέρσας,

καν τῶν ἐμοὶ ἐς λόγους ἀπικνεομένων, πόλιος οὐτ' ἐλαχίστας οὐτ' ἀσθενεστάτης². νῦν δὲ μοι τόδε φράσον, εἰ τὸ Ἑλληνες ὑπομενέουσι³ γείρας ἐμοὶ ἀντασιρόμενοι. Οὐ γάρ, ὡς ἐγὼ δοκέω, οὐδὲ εἰ πάντες τὸ Ἑλληνες καὶ οἱ λοιποὶ οἱ πρὸς ἑσπέρης οἰκέοντες ἀνθρώποι συλλεγθεῖσαν, οὐκ ἀξιόμαχοί εἰσι ἐμὲ ἐπιόντα ὑπομεῖναι, μηδὲ ἔοντες ἀρθριοί. ἐθέλω μέντοι καὶ τὸ ἥπο σεῦ⁵, ὅκιόν τι λέγεις περὶ αὐτῶν, πυθέσθαι. Οἱ μὲν ταῦτα εἰρώτα, ὁ δὲ ὑπολαβὼν ἔφη· Ὡ βασιλεῦ, κότερος ἀληθείῃ γοήσωμαι πρὸς τὰς ἡδονὴς⁶. Οἱ δέ μιν ἀληθείῃ χρήσθαι ἐκέλευε, φάς οὐδὲν οἱ ἀηδέστερον ἔσεσθαι ἢ πρότερον ἦν.

102. Ως δὲ ταῦτα ἤκουσε Δημάρητος, ἔλεγε τάδε·

Βασιλεῦ, ἐπειδὴ ἀληθείῃ χρήσασθαι πάντως με κελεύεις ταῦτα λέγοντα, τὰ μὴ ψευδόμενός τις ὑστερον ὑπὸ σεῦ ἀλώσεται, τῇ Ἑλλάδι πεντὶ¹ μὲν αἱσί κοτὲ² σύντροφος³ ἔστι, ἀρετὴ δὲ ἐπακτός⁴ ἔστι, ἀπό τε σοφίης κατεργασμένη καὶ νόμου ἰσχυροῦ, τῇ διαχρεομένη ἡ Ἑλλὰς τὴν τε πενίην ἀπαριύνεται καὶ τὴν δεσποσύνην. Αἰνέω μὲν νῦν πάντας τοὺς Ἑλληνας τοὺς περὶ ἐκείνους τοὺς Δωρικοὺς χώρους οἰκημένους, ἔρχομαι δὲ λέξων οὐ περὶ πάντων τούσδε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ Λακεδαιμονίων μούνων, πρῶτα μὲν ὅτι οὐκ ἔστι, δικαὶος κοτὲ σοὺς δέξονται λόγους δουλοσύνην φέροντας τῇ Ἑλλάδι, αὗτις δὲ ὡς ἀντιώσονται τοι ἐς μάχην, καὶ ἦν οἱ ἄλλοι Ἑλληνες πάντες τὰ σὰ φρονέωσι. Αριθμοῦ δὲ πέρι, μὴ πύθη, οἵσοι τινὲς ἔοντες ταῦτα ποιέειν οἴοι τέ εἰσι. Ἡν τε γὰρ τύχωσι ἔξεστρατευμένοι χίλιοι, οὗτοι μαχέσονται τοι, ἦν τε ἐλάσσονες τούτων, ἦν τε καὶ πλεῦνες.

103. Ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης γελάσας ἔφη· Δημάρητε, οἶον ἐφθέγξαιο¹, ἄνδρας χιλίους στρατιῆ τοσῆδε μαχέσασθαι. "Αγε, εἰπέ μοι, εὐ φῆ; τούτων τῶν ἀνδρῶν αὐτὸς βασιλεὺς γενέσθαι. Σὺ δὲ ἐσυνώδευε τὸν Ξέρξην εἰς τὴν ἔκστρατείαν του. 2) Σχῆμα λιτότητος. 3) Ἐνν. ἐμέ. 4) Τὸ μὴ εἰς τὴν μετοχὴν τίθεται ἐπὶ ὑπερθετικῆς ἐννοίας. 5) Τ. ἐ. τὸ σόν. Οὕτω καὶ τὸ ἀπ' ήμέων = τὸ ήμέτερον. 6) = πρὸς ἡδονὴν εἰπεῖν.

1) Δουκ. Νιγ. 128. Καὶ ὁ πενία μόνα τὰς τέχνας ἐγείρεις αὐτὰ τοῦ μοχύοιο διδάσκαλος Θεόγν. 2) = καὶ ποτε. 3) Α'. 99 σύμφυτος καὶ σύντροφος. 4) Διδακτὸς ἀντιτίθεται τῷ τὸ ἐν φύσει.

1) Παρβ. πρὸς τὸ Ὁμηρικόν, ποιῶν τι σε ἔπος φύγεν ἔρκος ὁδόντων. Πλ. δ'. 350.

θελήσεις αὐτίκα μάλα πρὸς ἀνδρας δέκα μάχεσθαι; καίτοι εἰ τὸ πολιτικὸν ὑμῖν πᾶν ἐστὶ τοιοῦτο, οἷον σὺ διαιρέεις, σέ γε τὸν ἔκεινων βασιλέα πρέπει πρὸς τὸ διπλήσιον ἀντιτάσσεσθαι κατὰ νόμους τοὺς ὑμετέρους. Εἰ γάρ ἔκεινων ἔκαστος δέκα ἀνδρῶν τῆς στρατιῆς τῆς ἐμῆς ἀντάξιος ἐστι, σὲ δέ γε διῆημαι εἴκοσι εἶναι ἀντάξιον² καὶ οὕτω μὲν ὅρθοιτ³ ἀν⁴ δ λόγος ὁ παρὰ σεῦ εἰρημένος. Εἰ δὲ τοιοῦτοι τε ἔόντες καὶ μεγάθεα τοσοῦτοι, ὅσοι σύ τε καὶ οἱ παρ'⁵ ἐμὲ φοιτέουσι Ἑλλήνων ἐς λόγους, αὐχέστε τοσοῦτο, δρα, μὴ μάτην κόμπος ὁ λόγος οὗτος δὲ εἰρημένος εἴη. Ἐπει φέρε τίδω⁶ παντὶ τῷ οἰκότι⁷ καὶ δὲ δυναίκτο χίλιοι ἢ καὶ μύριοι ἢ καὶ πεντακισμύριοι, ἔόντες γε ἐλεύθεροι πάντες δύοις καὶ μὴ ὑπ' ἐνὸς ἀρχόμενοι, στρατῷ τοσῷδε ἀντιστῆναι; ἐπεὶ τοι πλεῦνες περὶ ἔνα ἔκαστον γινόμεθα ἢ χίλιοι ἔόντων ἔκεινων πέντε χιλιάδων. Τπὸ μὲν γάρ ἐνὸς ἀρχόμενοι κατὰ τρόπον τὸν ἡμέτερον γενοίατ⁸ ἀν δειμαίνοντες τοῦτον καὶ παρὰ τὴν ἐωυτῶν φύσιν ἀμεινονες, καὶ τοιεν ἀναγκαζόμενοι μάστιγι ἐς πλεῦνας ἐλάχιστονες ἔόντες, ἀνειμένοι⁹ δὲ ἐς τὸ ἐλεύθερον οὐκ ἀν ποιεοίεν τούτων οὐδέτερα. Δοκέω δὲ ἔγωγε καὶ ἀνισωθέντας πλήθεϊ χαλεπῶς ἀν Ἑλληνας Πέρσης μούνοισι μάχεσθαι. Ἀλλὰ παρ'¹⁰ ἡμῖν τοῦτο ἐστι, τὸ σὺ λέγεις, ἐστι γε μέντοι οὐ πολλόν, ἀλλὰ σπάνιον. Εἰσὶ γάρ Περσέων τῶν ἡμῶν αἰχμοφόρων οὐ ἐθελήσουσι Ἑλλήνων ἀνδράσι τρισὶ δύοις μάχεσθαι, τῶν σὺ ἐών ἄπειρος πολλὰ φίληρεις.

104. Πρὸς ταῦτα Δημάρητος λέγει· ¹¹Ω βασιλεῦ, ἀρχῆθεν ἡ πιστάμην, δτι ἀληθείῃ χρεόμενος οὐ φίλα τοι ερέω, σὺ δὲ ἐπεὶ ἡνάγκασας λέγειν τῶν λόγων τοὺς ἀληθεστάτους, ἐλεγον τὰ κατήκοντα¹ Σπαρτιήτησι. Καίτοι ως ἔγώ τυγχάνω τὰ νῦν τάδε ἐστοργώς ἔκεινους, αὐτὸς μάλιστα ἐξεπίστει, οἵ με τιμήν τε καὶ γέρεα ἀπελόμενοι² πατρώια ἀπολίν τε καὶ φυγάδα πεποιήκασι, πατήρ δὲ ὁ σὸς ὑποδεξάμενος βίον τέ μοι καὶ οἴκον δέδωκε. Οὐκ ὅν οἰκός ἐστι ἀν-

2) Τρώων ἀνθ' ἔκαστόν τε διηκοσίων τε ἔκαστος στήσεσθο³ ἐν πολέμῳ. νῦν δ' ἐνὸς ἄξιοι εἰμεν. 'Ομ. 'Ιλ. 6'. 233. 3)=ὅρθος ἀν εἴη. 4) Αὔθυπότακτος ἐν τῷ ἐνικῷ (μετὰ τοῦ φέρε, ἄγε, ιδὲ) εὐχρηστον παρ' Ἡροδ., παρ' Ἀττικοῖς δὲ πάντοτε εἰς] ἀ. πληθ. πρόσ. 5) Τοῦ β. ἀνιέναι. παρο. τῆς μετοχῆς.

1) Ἐνν. πρήγματα. 2) = ἀρελόμενοι.

δρα τὸν σώφρονα εὔνοιαν φαινομένην διωθέεσθαι, ἀλλὰ στέργειν μάλιστα. Ἐγὼ δὲ οὕτε δέκα ἀνδράσι οὐπίσχομαι οἵος τε εἶναι μάχεσθαι οὕτε δυοῖσι³, ἐκῶν τε εἶναι⁴ οὐδὲ ἀν μουνουμαχέοιμι. Εἰ δὲ ἀναγκαὶ εἴη ἡ μέγας τις δ ἐποτρύνων ἀγών, μαχείμην ἀν πάντων ἥδιστα ἐνὶ τούτων τῶν ἀνδρῶν, οἱ Ἑλλήνων ἔκαστος φησι τριῶν ἄξιος εἶναι. "Ω; δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι κατὰ μὲν ἔνα⁵ μαχόμενοι οὐδημῶν εἰσὶ κακίονες ἀνδρῶν, ἀλλες δὲ ἄριστοι ἀνδρῶν ἀπάντων. Ἔλευθεροι γάρ ἐόντες οὐ πάντα⁶ ἐλεύθεροι εἰσι. ἔπεστι γάρ σφι δεσπότης νόμος, τὸν ὑποδειμαίνουσι πολλῷ ἔτι μᾶλλον, ἢ οἱ σοὶ σέ. Ποιεῦσι γῶν τὰ ἀν ἐκεῖνος ἀνώγη⁷ ἀνώγει δὲ τῶντὸ αἰσί, οὐκ ἐῶν⁸ φεύγειν οὐδὲν πλῆθος ἀνθρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ⁹ μένοντας ἐν τῇ τάξι ἐπικρατέειν ἡ ἀπόλλυσθαι. Σοὶ δὲ εἴ φαίνομαι ταῦτα λέγων φυληρέειν, τάλλα σιγᾶν ἐθέλω τὸ λοιπόν, νῦν δὲ ἀναγκασθεῖς ἐλεῖξα. Γένοιτο μέντοι κατὰ νόον τοι, βασιλεῦ.

105. Ο μὲν δὴ ταῦτα ἀμείψατο, Ξέρξης δὲ ἐς γέλωτά τε ἐτρεψ¹ καὶ οὐκ ἐποιήσατο ὅργην² οὐδεμίαν, ἀλλ' ἡπίως αὐτὸν ἀπεπέμψατο. Τούτῳ δὲ ἐς λόγους ἐλθὼν Ξέρξης καὶ ὑπαρχον ἐν τῷ Δορίσκῳ τούτῳ καταστήσας Μασκάμην τὸν Μεγαδόστεω, τὸν δὲ ὑπὸ Δαρείου σταθέντα καταπαύσας ἐζήλαυνε τὸν στρατὸν διὰ τῆς Θρηίκης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.

108. Ξέρξης δὲ ἐκ τοῦ Δορίσκου ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, τοὺς δὲ αἰεὶ γινομένους¹ ἐμποδῶν συστρατεύεσθαι² ἡνάγκαζε. Ἐδεδούλωτο γάρ, ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται, ἡ μέχρι Θεσσαλίης πᾶσα καὶ ἦν ὑπὸ βασιλέα δασμοφόρος Μεγαράζου τε καταστρεψμένου καὶ ὑστερον Μαρδονίου. Παρχαμεῖσθε δὲ πορευόμενος ἐκ Δορίσκου πρῶτα μὲν τὰ Σαμοθρηίκια τείχεα, τῶν ἐσχάτη πεπόλισται πρὸς ἐσπέρην πόλις, τῇ οὖνομά ἐστι Μεσαμβρίην. Ἐχεται³ δὲ ταύτης Θασίων πόλις Στρύμη, διὰ δέ σφεων τοῦ μέσου Λίσσος ποταμὸς

3) Διάλ. 39. 4) Ἐκῶν εἶναι = ἔχουσίως, θεληματικῶς. 5) Ἀντιτίθεται εἰς τὸ ἀλέες. 6) Ἐπιρρηματικῶς. 7) Ἀπιγορεύων. 8) Ἐνν. κελεύων, ἐκ τοῦ οὐκ ἐῶν.

1) Ἐνν. τὸ πρᾶγμα. Παρβ. Θουχ. σ'. 35. ἀλλοι δὲ πάνυ καταφρονοῦντες ἐς γέλωτα ἔτραπον τὸ πρᾶγμα. 2) Θουχ. ἀ. 92. ὅργην φυνερὸν οὐκ ἐποιοῦντο..... ἀδήλως ἡγίθοντο.

1) Ὅσους δηλ. συνήντα. 2) Αὐτῷ. 3) Ἐπεται, πλησίον ταύτης.

διαρρέει, δις τότε οὐκ ἀντέσχει τῷ ὄμῳ παρέχων τῷ Ξέρξεω στρατῷ, ἀλλ' ἐπέλιπε. Ή δὲ χώρη αὕτη πάλαι μὲν ἐκαλέστο Γαλατική, νῦν δὲ Βριαντική, ἔστι μέντοι τῷ δικαιοτάτῳ¹ τῶν λόγων καὶ αὕτη Κικόνων.

116. Ω; δὲ ἄρα ἐς τὴν Ἀκανθον ἀπίκετο, ξεινίν τε ὁ Πέρσης τοῖσι Ἀκανθίοισι προεῖπε καὶ ἐδωρήσατό σφεας ἑσθῆτι Μηδικῇ, ἐπαίνεε τε δρέων αὐτοὺς προθύμους ἔόντας ἐς τὸν πόλεμον καὶ τὸ ὄρυγμα ἀκούων.

121. Οἱ μὲν δὴ πιεζόμενοι ὅμως τὸ ἐπιτασσόμενον ἐπετέλεον, Ξέρξης δὲ ἐκ τῆς Ἀκάνθου ἐντελέχμενος τοῖσι στρατηγοῖσι τὸν ναυτικὸν στρατὸν² ὑπομένειν ἐν Θέρμῃ ἀπῆκε ἀπ' ἑωυτοῦ πορεύεσθαι τὰς νέας, Θέρμῃ δὲ τῇ ἐν τῷ Θερμαϊώ κόλπῳ οἰκημένη, ἀπ' ἣς καὶ ὁ κόλπος οὗτος τὴν ἐπωνυμίην ἔχει· ταύτη γάρ ἐπινθάνετο συντομώτατον³ εἰναι· μέχρι μὲν γάρ Ἀκάνθου ὥδε τεταγμένος ὁ στρατὸς ἐκ Δορίσκου τὴν ὁδὸν ἐποιείστο· τρεῖς μοίραις ὁ Ξέρξης δασάμενος⁴ πάντα τὸν πεζὸν μίαν αὐτέων ἔταξε περὰ θάλασσαν ἵέναι ὅμοι τῷ ναυτικῷ· ταύτης μὲν δὴ ἐστρατήγεον Μαρδόνιος τε καὶ Μασίστης, ἐτέρη δὲ τεταγμένη ἡις τοῦ στρατοῦ τριτημορίς τὴν μεσόγαιαν, τῆς ἐστρατήγεον Τριτανταίχυντος τε καὶ Γέργις, ἡ δὲ τρίτη τῶν μοιρέων, μετ' ἣς ἐπορεύετο αὐτὸς ὁ Ξέρξης, ἡις μὲν τὸ μέσον αὐτέων, στρατηγούς δὲ παρείχετο Σμερδομένεα τε καὶ Μεγάβιζον.

124. Οἱ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς αὐτοῦ περὶ Ἀξιὸν ποταμὸν καὶ πόλιν Θέρμην καὶ τὰς μεταξὺ πόλις τούτων περιμένων βασιλέα ἐστρατοπεδεύετο, Ξέρξης δὲ καὶ ὁ πεζὸς στρατὸς ἐπορεύετο ἐκ τῆς Ἀκάνθου τὴν μεσόγαιαν τάμνων τῆς ὁδοῦ, βουλόμενος ἐς τὴν Θέρμην ἀπικέσθαι.

127. Ω; δὲ ἐς τὴν Θέρμην ἀπίκετο ὁ Ξέρξης, ἰδρυσε αὐτοῦ τὴν στρατιήν. Ἐπέσχε δὲ ὁ στρατὸς αὐτοῦ στρατοπεδεύσμενος τὴν παρὰ θάλασσαν χώρην τοσήνδε, ἀρξάμενος ἀπὸ Θέρμης πόλιος καὶ τῆς Μυγδονίης μέχρι Λυδίεώτες ποταμοῦ καὶ Ἀλιάκμονος, οἱ οὐρίζουσι⁵

4) Τῷ ἀληθεστάτῳ λόγῳ.

1) Ὑποκ. εἰς τὸ ὑπομένειν. 2) Μέρος τῆς ὁδοῦ δηλ. 3) Διαιρέσας.

4) Τὸν τὸ ωκυρόν διαβάς Ἀξιόν, Λυδίαν τε τὸν τὰς εὐδαιμονίας βροτοῖς ὀλβοδέταν, πατέρα τε τὸν ἔχλυν εὔπιπον χώραν ὕδασι καλλίσταις λιπαίνειν. Εύρ. B. 561. 2) Ὁρίζουσι.

γῆν τὴν Βοττιαῖδα τε καὶ Μακεδονίδα, ἐς τῶυτὸ δέθερον τὸ ὅδωρ συμμίσγοντες. Ἐστρατοπεδεύοντο μὲν δὴ ἐν τούτοισι τοῖσι: χωρίοισι οἱ βάρβαροι, τῶν δὲ καταλεχθέντων τούτων ποταμῶν ἐκ Κρητωνίκης βέρων Ἐγείδωρος μοῦνος; οὐκ ἀντέχρησε τῇ στρατιῇ πινόμενος, ἀλλ' ἐπέλιπε.

128. Ξέρξης δὲ ὄρέων ἐκ τῆς Θέρμης οὕρεια τὰ Θεσσαλικά, τόν τε Οὐλυμπόν καὶ τὴν Ὅσσαν, μεγάθει τε ὑπερμήκεια ἔοντα, διὰ μέσου τε αὐτῶν αὐλῶνα στεινὸν πυνθανόμενος εἶναι, δι' οὐ δέει δὲ Πηνειός, ἀκούων τε εἶναι ταύτη δόδὸν ἐς Θεσσαλίην φέρουσαν, ἐπεθύμησε πλώσας θηῆσασθαι τὴν ἐκβολὴν τοῦ Πηνειοῦ, διτε τὴν ἄνω δόδὸν ἔμελλε ἐλᾶν διὰ Μακεδόνων τῶν κατύπερθε οἰκημένων ἐς Περραΐούς¹ παρὰ Γόννον πόλιν² ταύτη γάρ ἀσφαλέστατον ἐπινθάνετο εἶναι. Ως δὲ ἐπεθύμησε, καὶ ἐποίει ταῦτα³ ἐσθάς ἐς Σιδωνίην νέα, ἐς τάνυπερ ἐσέβαινε αἰεὶ, ὅκους τι ἐθέλει τοιοῦτο ποιῆσαι, ἀνέδειξε σημηιόν καὶ τοῖσι ἄλλοισι ἀνάγεσθαι, καταλιπὼν αὐτοῦ τὸν πεζὸν στρατόν. Ἐπεὶ δὲ ἀπίκετο καὶ ἐθηῆσατο Ξέρξης τὴν ἐκβολὴν τοῦ Πηνειοῦ, ἐν θώματι μεγάλῳ ἐνέσχετο, καλέσας δὲ τοὺς κατηγεμόνας τῆς δόδοι εἰρέτο, εἰ τὸν ποταμὸν ἔστι⁴ παρατρέψαντα ἐτέρη ἐς θάλασσαν ἐξαγαγεῖν.

129. Τὴν δὲ Θεσσαλίην λόγος⁵ ἔστι τὸ παλαιὸν εἶναι λίμνην, ὥστε γε συγκεκλημένην πάντοθεν ὑπερμήκεια οὕρεσαι. Τὰ μὲν γάρ αὐτῆς πρὸς τὴν ἡδὸντα τό τε Πήλιον οὔρος καὶ ἡ Ὅσσα ἀποκληίει συμμίσγοντα τὰς ὑπωρέας ἀλλήλοισι, τὰ δὲ πρὸς βορέων ἀνέμου Οὐλυμπός, τὰ δὲ πρὸς ἐσπέρην Πίνδος, τὰ δὲ πρὸς μεσαμβρίην τε καὶ ἀνερον νότον ἡ Ὅθρυς, τὸ μέσον δὲ τούτων τῶν λεγθέντων οὐρέων ἡ Θεσσαλίη⁶ ἔστι ἐοῦσα κοίλη. "Ωστε δὲ ποταμῶν

1) Μενεπτόλεμος Περαιῶν 'Ομ. 'Ιλ.'. β'. 749. Ἰστέον διτε οἱ μὲν καθ' "Ομηρον ἔχαι οἱ νεώτεροι ἐν ἐνι ρ γράφουσι τοὺς Περαιῶνες. "Ἐτεροι δέ τινες παλαιοὶ ἐδίπλαζον τὸ ἀμετάβολον. Καὶ λέγει ὁ τὰ ἐθνικὰ γράφας (τ. Ἑ. Στεφ. Β.) διτε Αἰολεῖς ὄντες οἱ Περαιῶν ἐδίπλουν τὰ σύμφωνα, Περραΐούς ἔστοις καλοῦντες καὶ πόλιν Γόννον παρ' αὐτοῖς οὖσαν καὶ γόνναν καὶ ἄλλα τινά. Εὐστ. 2)=ἔξεστιν.

2) Παρθ. Στραθ. 8, σελ. 658, ἀ. 2) "Ἐστι τις ἐπαινοῦσι περίδρομος οὕρεσι γαῖα, πάμπαν τύραννός τε καὶ εὑστότος. 'Απολ. 'Ρέδ. γ'. 1084. "Οτι ἡ Θεσσαλία περιέχεται ὄρεις κυκλόθεν, Ἡρόδοτος ἰστορεῖ, εἰς αὐτὴν δὲ καὶ ἄλλων ποταμῶν εἰσβαλλόντων, τεσσάρων δὲ μάλιστα τῶν

ἔς αὐτὴν καὶ ἄλλων συχνῶν ἐσράγγιοντων, πέντε δὲ τῶν δοκίμων μάλιστα τῶνδε, Πηνειοῦ καὶ Ἀπιδανοῦ καὶ Ὀνοχάνου καὶ Ἐνιπέος καὶ Παμίσου, οἱ μέν νυν ἔς τὸ πεδίον τοῦτο συλλεγόμενοι ἐκ τῶν οὐρέων τῶν περικλητιόντων τὴν Θεσσαλίην οὐνομαζόμενοι δι' ἑνὸς αὐλῶνος καὶ τούτου στεινοῦ ἔχοντες ἔχουσι ἔς θάλασσαν, προσυμμίσγοντες τὸ ὄδωρ πάντες ἔς τώπιον. Ἐπεξὸν συμμιγθέωσι τάχιστα, ἐνθεῦτεν ἥδη ὁ Πηνειός τῷ οὐνόματι κατακρατέων ἀνωνύμους τοὺς ἄλλους ποιέει εἶναι. Τὸ δὲ παλαιὸν λέγεται οὐκ ἔδυτος καὶ τοῦ αὐλῶνος καὶ διεκρόσου τούτου τοὺς ποταμοὺς τούτους, καὶ πρὸς τοῖς ποταμοῖς τούτοις τὴν Βοιβηλία λίμνην οὕτε οὐνομάζεσθαι κατάπερ νῦν, ἔρειν τε οὐδὲν ἔσσον ἢ νῦν, ἔροντας δὲ ποιέειν τὴν Θεσσαλίην πᾶσαν πέλαγος. Αὐτοὶ μέν νυν Θεσσαλοὶ φασι Ποσειδέωνα⁴ ποιῆσαι τὸν αὐλῶνα, δι' οὐ ἔει ὁ Πηνειός, οἰκότα λέγοντες. Ὅστις γὰρ νομίζει Ποσειδέωνα τὴν γῆν σείειν καὶ τὰ διεστῶτα ὑπὸ σεισμοῦ τοῦ θεοῦ τούτου ἔργα εἶναι, καὶ ἂν ἔκεινο ίδῶν φαίη Ποσειδέωνα ποιῆσαι. Ἔστι γὰρ σεισμοῦ ἔργον, ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο εἶναι, ἡ διάστασις τῶν οὐρέων.

131. Οἱ μὲν δὴ περὶ Πιερίην διέτριβε ήμέρας συχνάς· τὸ γὰρ δὴ οὔρος τὸ Μαχεδονικὸν ἔκειρε τῆς στρατιῆς τριτημορίας, ἵνα ταῦτη διεξῆ ἀπασα ἡ στρατιὴ ἐς Περραιβούς, οἱ δὲ δὴ κήρυκες οἱ ἀποπεμφθέντες ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ γῆς αἴτησιν ἀπίκατο, οἱ μὲν κεινοὶ, οἱ δὲ φέροντες γῆν τε καὶ ὄδωρ.

132. Τῶν δὲ δόντων ταῦτα ἐγένοντο οἵδε, Θεσσαλοί, Δόλοπες, Ἐνιπέες, Περραιβοί, Λοκροί, Μάγνητες, Μηλιέες, Ἀχαιοί οἱ Φθιηταὶ καὶ Θηραῖοι καὶ οἱ ἄλλοι Βοιωτοὶ πλὴν Θεσπιέων τε καὶ Πλαταιέων⁵. Ἐπὶ τούτοις οἱ Ἑλλήνες ἔταμον ὅρκιον οἱ τῷ βαρβάρῳ πόλε-

δοκίμων, Πηνειοῦ καὶ Ἀπιδανοῦ καὶ Πανισοῦ καὶ Ἐνιπέως, τούτων συμμίγνυμένων, ὁ Πηνειός τῷ ὄνόματι κατακρατῶν, ἀνωνύμους τοὺς ἄλλους ποιεῖ. Σχολ. 4) Ὁ Ποσειδῶν λέγεται ἐννοσίγαιος, ἐννοσίχθων, σεισίχθων. Φιλοσ. δοκεῖ μοι τὸ ἔργον τὸν ισθμὸν Ποσειδῶνος δεῖσθαι. Σχολ. εἰς Πίνδ. Πύθ. δ'. 246. Τιμῆται Ποσειδῶν παρὰ Θεσσαλοῖς, διειστεμὼν τὰ ὅρη τὰ Θετταλικά, λέγει δὴ τὰ Τέμπη, πεποίηκε δι' αὐτῶν ἐπιτρέχειν τὸν ποταμὸν Πηνειόν, πρότερον διὰ μέσου τοῦ Ἐλεος ῥέοντα καὶ πολλὰ τῶν χωρίων διεφθείροντα. Καὶ Καλλίμαχος⁶ φεῦγε δὲ καὶ Πηνειός ἐλισσόμενος διὰ Τεμπέων.

μον ἀειράμενοι. Τὸ δὲ ὄρκιον ὥδε εἰχε· "Οσοι τῷ Πέρσῃ ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς Ἑλληνες ἔόντες μὴ ἀναγκασθέντες καταστάντων σφι εὗ τῶν πρηγμάτων, τούτους δεκατεῦσαι τῷ ἐν Δελφοῖς θεῷ.

133. Τὸ μὲν δὴ ὄρκιον ὥδε εἰχε τοῖσι Ἑλλησι, ἐς δὲ Ἀθήνας καὶ Σπάρτην οὐκ ἀπέπεμψε Ξέρξης ἐπὶ γῆς αἰτησιν κήρυκας τῶνδε εἶνεκεν πρότερον Δαρείου πέμψαντος ἐπ' αὐτὸ τοῦτο οἱ μὲν αὐτῶν τοὺς αἰτέοντας ἐς τὸ βάραθρον, οἱ δὲ ἐς φρέχῳ ἐσβαλόντες ἐκέλευον γῆν τε καὶ ὕδωρ ἐκ τούτων φέρειν παρὰ βασιλέα. Τούτων μὲν εἶνεκεν οὐκ ἔπειρψε Ξέρξης τοὺς αἰτήσοντας (βιβλ. ζ'. 33—37, 40—44, 54—60, 99—133).

γ'. Ἀθηναῖοι σωτῆρες τῆς Ἐλλάδος. Ἐλλήρων συμβούλια καὶ παρασκευή.

138. Ἡ δὲ στρατηλασίη ἡ βασιλέος οὐνομα μὲν εἶχε, ώς ἐπ' Ἀθήνας ἐλαύνει, κατίετο δὲ ἐς πᾶσαν τὴν Ἐλλάδα. Πυνθανόμενοι δὲ ταῦτα πρὸ πολλοῦ οἱ Ἑλληνες οὐκ ἐν δμοίω¹ πάντες ἐποιεῦντο· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν δόντες γῆν τε καὶ ὕδωρ τῷ Πέρσῃ εἶχον θάρσος ώς οὐδὲν πεισόμενοι ἄχαρι πρὸς τοῦ βαρβάρου, οἱ δὲ οὐ δόντες ἐν δειματ² μεγάλῳ κατέστασαν ἀτε οὔτε νεῶν ἐουσέων ἐν τῇ Ἐλλάδι ἀριθμὸν ἀξιομάχων δέκεσθι τὸν ἐπιόντα³ οὔτε βουλομένων τῶν πολλῶν ἀντάπτεσθαι τοῦ πολέμου, μηδιζόντων δὲ προθύμως⁴.

139. Ἐνθαῦτα ἀναγκαῖη ἑξέργομαι¹ γνώμην ἀποδέξασθαι ἐπίφθονον μὲν πρὸς τῶν πλεόνων ἀνθρώπων, δμως δέ, τῇ γ' ἐμοὶ φαίνεται εἶναι ἀληθές, οὐκ ἐπισχήσω². Εἰ Ἀθηναῖοι καταρρωδήσαντες τὸν ἐπιόντα κίνδυνον ἑξέλιπον τὴν σφετέρην, ή καὶ μὴ ἐκλιπόντες ἀλλὰ μείναντες ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς Ξέρξη, κατὰ τὴν θάλασσαν οὐδαμοὶ ἀν ἐπιερέοντο ἀντιεύμενοι βασιλέϊ. Εἰ τοίνυν κατὰ τὴν θάλασσαν μηδεὶς ἡντιοῦτο Ξέρξη, κανά γε ἀν τὴν ἥπειρον τοιάδε ἐγίνετο· εἰ καὶ πολλοὶ τειχέων κιθῶνες³ ἦσαν ἐληλαμένοι διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ Πελοποννησίοις, προδο-

1) Τ. οὐχ ὁμοίως διέκειντο πάντες· οὐκ εἶχον πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην· ἡτοι οὐχὶ πάντες ἦσαν πρόθυμοι. 2) Περιφράσις = μεγάλως ἐφοδιοῦντο. 3) Στόλον ἡ ἀριθμὸν τῶν πλοίων. 4) Εἰ ἐλευθέρως ἔξεστι εἰπεῖν, ἐκ τοῦ μέσου κατάμενοι ἐμήδιζον. ή. 93. σπάνιον ἦν τῶν Ἑλλήνων τινὰ ἀρετὴν τῇ Ξέρξου δυνάμει ἀντιτάξασθαι. Θουκ. γ'. 56.

1) "Υπ'" ἀνάγκης βιάζουμαι, ἀναγκάζουμαι ἵνα τὴν γνώμην εἴπω. 2) "Υπακούεται ἀποδέξασθαι τὴν γνώμην τὴν ἐμήν. 3) Ἐκ τοῦ Ὄμηρου ἐλαύνει τὴν ἀρρομήν νὰ εἴπῃ τὸ τείχος ιμάτιον πόλεως. Ηλ. 57. «λάινο,

Θέντες δὲ Λακεδαιμόνιοι ὑπὸ τῶν συμμάχων οὐκ ἔκόντων ἀλλ' ὅπερ ἀναγκαῖς, κατὰ πόλεις⁴ ἀλισκομένων ὑπὸ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ τοῦ βαρβάρου, ἐμουνώθησαν, μουνωθέντες δὲ ἀν καὶ ἀποδεξάμενοι ἔργα μεγάλα ἀπέθανον γενναίως. "Η ταῦτα ἀν ἔπαθον, ή πρὸ τοῦ ἀρέοντες ἀν καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας μιδίζοντας ὅμολογή ἀν ἐχρήσαντο πρὸς Εέργην. Καὶ οὗτο ἐπ' ἀμφότερα ἡ Ἑλλὰς ἐγίνετο ὑπὸ Πέρσησι. Τὴν γὰρ ὁφελίνην τὴν τῶν τειχέων τῶν διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐληλαμένων οὐ δύναμαι πυθέσθαι ητίς ἀν ἦν βασιλέος ἐπικρατέοντος τῆς Θαλάσσης. Νῦν δὲ Ἀθηναίους ἀν τις λέγων σωτῆρας γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἀν ἀμαρτάνοντας τάληθέος· οὗτοι γὰρ ἐπὶ ὄχοτερα τῶν πρηγμάτων ἐτράποντο, ταῦτα ἥψειν ἐμελλε. Ἐλόμενοι δὲ τὴν Ἑλλάδα περιεῖναι ἐλευθέρην, τοῦτο τὸ Ἑλληνικὸν πᾶν τὸ λοιπόν⁵, δον μὴ ἐμήδισε, αὐτοὶ οὗτοι ησαν οἱ ἐπεγείροντες καὶ βασιλέα μετά γε θεοὺς⁶ ἀνωσάμενοι. Οὐδέ τρεχεις χρητήρια φοβερὰ ἐλθόντα ἐκ Δελρῶν καὶ ἐς δεῖπνα βαλόντα ἔπειτε ἐκλιπεῖν τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καταρείναντες ἀνέσχοντο⁷ τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν χώρην δέξασθαι.

140. Πέμψαντες γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ἐς Δελφούς θεοπρόπους χρηστηράζεσθαι⁸ ἡταν ἑτοῖμοι. Καὶ σφι ποιήσασι περὶ τὸ ἱρὸν τὰ νομιζόμενα⁹, ως ἐς τὸ μέγαρον ἐσελθόντες ἔζοντο, χρῆ ἡ Πυθίη, τῇ οὕτοις ἦν Ἀριστονίκη, τάδε.

ἔσσο χιτῶνα κακῶν ἔνεκ' ὅσσα ἔοργας». "Ενθα ὁ Εὔσταθ. λέγει· ἔλαβεν ἀφορμὴν ἀστείου λόγου καὶ ὁ εἰπὼν τὸ τεῖχος «ἰμάτιον πόλεως». Δημάδης ὁ ἡγήτωρ ἔλεγε τὸ τεῖχος εἶναι «ἐσθῆτα τῆς πόλεως». Ἀθήν. γ. 55. 4) Φαρὲν Μχραθῶνι τε μόνοι προκινθυνεῦσαι τῷ βαρβάρῳ, καὶ ὅτε τὸ ὕστερον ἤλθεν, οὐχ ικανοὶ ὅντες κατὰ γῆν ἀμύνεσθαι, ἐσθάντες ἐς τὰς νεῦς πανδημεῖ (ά. 62, 59) ἐν Σαλαμῖνι ξυνχυμαχῆσαι, διπερ ἔσχε μὴ κατὰ πόλεις αὐτῶν ἐπιπλέοντα τὴν Ηελοπόννυην πορθεῖν, ἀδυνάτων ἀν τῶν πρὸς νεῦς πολλὰς ἀλλήλους ἐπιβοηθεῖν. Θουκ. ἀ. 73. 5) Οἱ Ἀθηναῖοι δηλ. ἐπήγειραν πᾶν τοῦτο τὸ λοιπὸν Ἑλληνικόν, ὅσον. 6) Μετὰ μάκαρν καὶ Διὸς ἴσχυν, ὅδε Καδμείων ἥρυξε πόλιν μὴ ἀντραπῆναι, μηδὲ ἀλλοδαπῶν κύματι φώτων καταλυσθῆναι τὰ μάλιστα. Αἰσχ. Θ. 1077.

1) Τὸ αὐτὲ σχεδὸν πρὸς τὸ γοῆσθαι τῷ χρηστηρίῳ ἡ τῷ θεῷ. 2) Τοῦτο εἶναι, κατ' ἔθος καθιερωμένη.

Ὦ μέλεοι³, τί⁴ κάθησθε; λιπών⁵ φεῦγ⁶? ἔσχατα γάινς
Δώματα καὶ πόλιος τροχοειδέος, ἄκρα κάρηνα.
Οὔτε γάρ ἡ κεφαλὴ μένει⁶ ἐμπεδὸν οὔτε τὸ σῶμα
Οὔτε πόδες νέατοι οὔτ' ὁν χέρες, οὔτε τι μέσσης
Λείπεται, ἀλλ' ἀτῆντα πέλει⁷. Κατὰ γάρ μιν ἐρείπει
Πῦρ τε καὶ ὅξες "Αρης, Συριγηνὲς ἄρμα διώκων⁸.
Πολλὰ δὲ καλλί⁹ ἀπολεῖ πυργώματα, καῦ τὸ σὸν οἶον.
Πολλοὺς δὲ ἀθανάτων νηοὺς μαλερῷ⁹ πυρὶ δώσει,
Οἵ που¹⁰ νῦν ἴδρητι ρεεύμενοι¹¹ ἐστήκασι,
Δείματι παλλόμενοι, κατὰ δὲ ἀκροτάτοις δρόφοισι
Αἷμα μέλαν κέχυται, προϊδὸν κακότητος ἀνάγκας.
Ἄλλι ἵτον ἐξ ἀδύτοιο, κακοῦς δὲ ἐπικιδνατε¹² θυμόν.

141. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ τῶν Ἀθηναίων θεοπρόποιοι συμφορῇ
τῇ μεγίστῃ ἔχρεοντο¹. Προβάλλουσι δὲ σφέας αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ κακοῦ
τοῦ κεχρησμένου Τίμων ὁ Ἀνδροβούλου, τῶν Δελφῶν ἀνὴρ δόκιμος
ὅμοια τῷ μάλιστα², συνεδούλευε σφι ἱκετηρίας³ λαβοῦπι δεύτερα αὐ-
τις ἐλθόντας χρᾶσθαι τῷ χρηστηρῷ ὡς ἵκέταις. Πειθομένοισι δὲ
ταῦτα τοῖσι Ἀθηναίοισι καὶ λέγουσι "Ωναξ, χρῆσον ἡμῖν ἀμεινόν τι
περὶ τῆς πατρίδος, αἰδεσθεὶς τὰς ἱκετηρίας τάσδε, τάς τοι ἕκομεν
φέροντες" ή οὐ τοι ἀπιψεν ἐκ τοῦ ἀδύτου⁴, ἀλλ' αὐτοῦ τῇδε μενο-
μεν, ἔστι ἀν καὶ τελευτήσωμεν ταῦτα δὲ λέγουσι ή πρόμαντις χρᾶ-
δεύτερα τάδε.

Οὐ δύναται Παλλὰς ΔΙ⁵ Ολύμπιον ἐξιλάσσεθαι,

3) Ἀνέστοι, μωροί. 4) Διότι ἐκάθηντο οἱ ἐλθόντες ὡς ἵκέται· παρθ.
Τίνας παθέδρας τάς δέ μοι θοάζετε, ἱκετηρίοις κλάδοισιν ἐξεστεμ-
μένοι. Σοφ. Οἰδ. Τ. 2. 5) = λιπών δώματα, καὶ πόλεως τροχοειδοῦς
ἀκρίπολιν, φεῦγ⁶ εἰς ἔσχατα γῆς. 6) Ἐνεστώς ἀντὶ μέλλοντος. 7) "Α
μὴ εὐχρημα γενέσθαι ὑμῖν. Σχολ. 8) "Ο "Αρης δηλ. ἐλαύνων ἄρμα
Σύριον. Παρθ. Αἰσχ. Πέρ. 86 (Ξέρης) Σύρων ἄρμα διώκων ἀγει
δουρυκλύτοις ἀνδράσι τοξόδρυμον "Αρην. 9) Μαλερὸν πῦρ καυστικόν,
δαμαστικόν. 10) = φεύω ἐκ τοῦ φέω. 21) Ἀθάνατοι θεοί. 12) = Δογί-
σθητε οἴλι εἰσι τὰ ἐπικείμενα κακά.

1) Μεγάλως ἐδυσσφόρουν. 2) = κατὰ τὰ μάλιστα δόκιμος = δοκιμώτα-
τος. 3) Ἰκετηρία εἶναι κλάδος ἐλαίας ἐριώ περιπεπλεγμένος. Οἱ γάρ ι-
κετεύοντες ἐλαίας εἶχον κλάδον. 4) = Μεγάρου, τοῦ ιεροῦ. "Αδύτον λέ-
γεται τὸ μέρος τοῦ ιεροῦ, ἔνθα οἱ χρησμοὶ ἐδίδοντο, καὶ δὲν ἐπετρέπεται

Δισσομένη πολλοῖς λόγοις καὶ μῆτιδι πυκνῷ.

Σοὶ δὲ τόδ' αὖτις ἔπος ἐρέω, ἀδάμαντι⁵ πελάσσασ·

Τῶν ἄλλων γάρ ἀλισκομένων, ὅσα Κέκροπος οὔρος⁶

'Εντὸς ἔχει κευθύμων τε Κιθαιρώνος ζαθέοιο,

Τεῖχος Τριτογενεῖ⁷ ξύλινον διδοῖ εὐρύοπα Ζεὺς

Μοῦνον ἀπόρθητον τελέθειν, τὸ σὲ τέκνα τ' ὄντησε·

Μηδὲ σύ γ' ἵπποσύνην⁸ τε μένειν⁹ καὶ πεζὸν ἴόντα

Πολλὸν ἀπ' ἡπείρου στρατὸν ἥπυχος, ἀλλ' ὑποχωρεῖν

Νῶτον ἐπιστρέψκας¹⁰ ἔτι τοὶ ποτε κάντιος ἔσση¹¹.

⁷Ω θείη Σαλαμίς, ἀπολεῖς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν

⁸Η που σκιδναρένης¹² Δημήτερος ἡ συνιούσης.

142. Ταῦτα σφι ἡπιώτερα γάρ τῶν προτέρων καὶ ἦν καὶ ἐδόκεες εἶναι, συγγραφάμενοι ἀπαλλάσσοντο ἐς τὰς Ἀθήνας. 'Ως δὲ ἀπελθόντες οἱ θεοπρόποι ἀπήγγελλον ἐς τὸν δῆμον, γνῶμαι καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἐγίνοντο διζημένων τὸ μαντήιον¹³ καὶ αἵδε συνεστηκυῖαι¹⁴ μάλιστα· τῶν πρεσβυτέρων ἔλεγον μετεξέτεροι¹⁵ δοκέειν σφι τὸν θεὸν τὴν ἀκρόπολιν χρῆσαι περιέσεσθαι¹⁶· ἡ γάρ ἀκρόπολις τὸ πάλαι¹⁷ τῶν Ἀθηνέων ῥηχῷ¹⁸ ἐπέφρακτο. Οἱ μὲν δὴ κατὰ τὸν φραγμὸν συνεβάλλοντο τοῦτο τὸ ξύλινον τεῖχος εἶναι, οἱ δ' αὖ ἔλεγον τὰς νέας σημαίνειν τὸν θεόν, καὶ ταύτας παραρτέεσθαι ἐκέλευον τὰ ἄλλα ἀπέντας¹⁹.

εἰς πάντας νὰ εἰσέρχωνται. 5) Πλησιάσας τοῦτο τῷ ἀδάμαντι, = σταθερὸν καὶ βέβαιον λέγων, ὁ Ἀπόλλων. Παρθ. Αἰσχ. Πέρ. 160· δεσμοῖς ἀγρίοις ἀλύτοις πελάσσας. 6) Τὴν Ἀττικήν, διότι πρῶτον ὁ Κέκρωψ ἔβασιλευσεν ἐν αὐτῇ. 7) = τῇ Ἀθηνᾷ, ἐκ τοῦ Τριτογένης = Τριτογένεια. Ως Ὁμ. Ὡμ. 28, 4. Θεοὶ πόλειν σώζουσι Παλλάδος θεᾶς· ἀνδρῶν γάρ ὄντων ἔρκος ἐστιν ἀσφαλές. 8) Ἐνταῦθα ἀσύνηθες = ἵππος. 9) Ἀπαρέμ. ἀντὶ προστακτικῆς, ὡς ἐνίστε παρ' Ἡροδ. καὶ Ὁμήρω. 10) = ἔσται ποτὲ ὅτε ἀντίος ἔσση. 11) Τοῦ σίτου· διότι σκιδναται σπειρόμενος καὶ σύνειτε θεριζόμενος.

1) Τὸν νοῦν τοῦ μαντείου· ἡτοι πολλαὶ γν. ἐδύοησαν πρὸς ἔξήγησιν τοῦ χρησμοῦ. 2) Ἐναντίαι μάλιστα, ἐναντιώταται. Οὕτω καὶ δ'. 132 αὕτη μὲν Δαρείῳ ἡ γνώμη ἀπεδέδεκτο, συνεστήκει δὲ ταύτη τῇ γνώμῃ ἡ Γωθρύεω. 3) Ἰων. = ἔνισι. 4) = παρασκευάζεσθαι. 5) Τὸ παλαιόν. 6) Παυσ. β'. λέγει· ὁρίους καλοῦσι Τροιζήνιοι πᾶν ὅ,τι ἀκαρπὸν ἐλαίας· κότινον, καὶ φυλίαν καὶ ἀγριελάχιαν· ὁ δὲ Σουΐδας καὶ Ἡσύχιος λέγει φραγμούς. 7) = ἀφέντας.

Τοὺς ὅν δὴ τὰς νέας λέγοντας εἶναι τὸ ξύλινον τεῖχος ἔσφαλλε⁸ τὰ δύο⁹ τὰ τελευταῖα ρηθέντα ὑπὸ τῆς Ποθίνης,

Ὥ θείη Σαλαμίς, ἀπολεῖς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν

Ἡ που σκιδναμένης Δημήτερος ἢ συνιούσης.

κατὰ ταῦτα τὰ ἔπεα συνεχέοντο αἱ γνῶμαι τῶν φαμένων τὰς νέας τὸ ξύλινον τεῖχος εἶναι. Οἱ γάρ χρηματολόγοι ταύτη ταῦτα ἐλάμβανον, ως ἀμφὶ Σαλαμίνα δεῖ σφέας ἐσσωθῆναι;¹⁰ ναυμαχήνην παρασκευασταμένους.

143. Ἡν δὲ τῶν τις Ἀθηναίων ἀνὴρ ἐς πρώτους νεωτερὶ παριών², τῷ οὐνομα μὲν ἦν Θεμιστοκλέντ³, παῖς δὲ Νεοκλέος ἐκαλέετο. Οὗτος ὡνὴρ οὐκ ἔφη πᾶν δρθῶς τοὺς χρηματολόγους συμβάλλεσθαι, λέγων τοιάδε, εἰ ἐς Ἀθηναίους εἰχε⁴ τὸ ἔπος εἰρημένον ἐόντως, οὐκ ἂν οὔτω μιν⁵ δοκέειν ἡπίως χρησθῆναι, ἀλλὰ ὡδε,⁶ Ὡ σχετλίη Σαλαμίς, ἀντὶ τοῦ Ὥ θείη Σαλαμίς, εἰ πέρ γε ἐμελλον οἱ οἰκήτορες ἀμφ' αὐτῇ τελευτήσειν. Ἀλλὰ γάρ ἐς τοὺς πολεμίους τῷ θεῷ⁷ εἰρήσθαι τὸ χρηστήριον συλλαμβάνουσι κατὰ τὸ δρθόν⁸, ἀλλ' οὐκ ἐς Ἀθηναίους. Παρασκευάζεσθαι ὡς αὐτοὺς ὡς ναυμαχήσοντας συνεδούλευε ὡς τούτου ἐόντος τοῦ ξυλίνου τεῖχος. Ταύτη Θεμιστοκλέος ἀποφαινομένου Ἀθηναίοις ταῦτά σφι ἔγνωσαν αἵρετώτερα εἶναι μᾶλλον ἢ τὰ τῶν χρηματολόγων, οἱ οὐκ ἔνω⁹ ναυμαχήνη ἀρτέσθαι, τὸ δὲ σύμπαν εἶναι¹⁰ οὐδὲ χεῖρας ἀνταείρεσθαι, ἀλλὰ ἐκλιπόντας χώρην τὴν Ἀττικὴν ἄλλην τινὰ οἰκίζειν.

144. Ἐτέρη τε Θεμιστοκλέῃ γνώμη ἐμπροσθε ταύτης ἐς κατρόν¹ ἥριστευε², ὅτε³ Ἀθηναίοις γενομένων χρημάτων μεγάλων ἐν τῷ κοινῷ⁴, τὰ ἐκ τῶν μετάλλων σφι προσῆλθε τῶν ἀπὸ Λαυρείου, ἔ-

8) Συνέχεε, ἀνέτρεπε. 9) "Ητοι οἱ δύο τελευταῖοι στίχοι. 10) = ἥττηθῆναι.

1) Συνήνης ἡ ταῖαύτη θέσις τῆς ἀορίστου ἀντωνυμίας μεταξὺ τοῦ ἀρθροῦ καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ. 2) Παρελθών, ὑψωθεὶς εἰς τοὺς πρώτους. 3) Ὁ Θεμιστοκλῆς ἦτο ἀργῶν τῷ 493, ὅτε τὰ περὶ τὸν Ηειραικὴ τείχη ἐπεσκεύασε. 4) "Εγὼ ἐς = ἀποθέπω εἰς..., ἐν τὸ ἔπος ἥτοι οἱ δύο στίχοι ἀνεφέροντο εἰς τοὺς Ἀθ. 5) Τὸν Θεμιστοκλέα, ὑποκ. τοῦ δοκέειν. 6) Ποιητ. αἰτιον. 7) = δρθῶς. 8) Ἠρνοῦντο. 9) ἔλεγον.

1) Εύτυχας. 1) Ἡ γν. ὑπερίσχυε. 3) = ὅτε Ἀθηναῖοι, γενομένων σφι χρημάτων..... ἐμελλον. Ἀντὶ τῆς ὄνομαστ. Ἀθηναῖοι ἐτέθη δοτ. εἰς τὸ γενομένων. 4) Εἰς τὸ δημόσιον.

μελλον λάξεσθαι⁵ δρχηδό.⁶ ἔκκτος οὖδεκα δρχημάτις. Τότε Θεμιστο-
κλέης ἀνέγνωσε⁷ Αθηναίους τῆς διαιρέσιος ταύτης παναγμένους νέας
τούτων τῶν χρημάτων ποιήσασθαι διηκοσίας ἐς τὸν πόλεμον, τὸν
πρὸς Αἰγινήτας⁸ λέγων⁹. Οὗτος γάρ ὁ πόλεμος συστὰς ἐσώσε τότε
τὴν Ἑλλάδα, ἀναγκάσας θαλασσίους γενέσθαι Αθηναίους. Λί θὲ ἐς
τὸ μὲν ἐποιήθησαν, οὐκ ἐγρήθησαν, ἐς δέον δὲ οὕτω τῇ Ἑλλάδι
ἐγένοντο. Αὗται τε δὴ αἱ νέες τοῖσι Αθηναίοις προποιηθεῖσαι ὑ-
πῆρχον, ἐτέρας τε ἕδες προσναυπηγέεσθαι. "Βδοξέ σέ σφι μετὰ τὸ
χρηστέριον βουλευομένοις ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τὸν βάρβαρον
δέκεσθαι τῇσι νησισ πανδημεῖ, τῷ θεῷ πειθομένους, ἅμα Ἑλλήνων
τοῖσι βουλομένοισι.

172. Θεσσαλοὶ δὲ ὑπὸ ἀναγκαῖης τὸ πρῶτον ἐμῆδισαν, ὡς διέ-
δεξαν¹, δτι οὐ σφι ἔνδανε τὰ οἱ Ἀλευάδαι ἐμηχανέοντο. Ἐπείτε
γάρ ἐπύθοντο τάχιστα μέλλοντα διαβαίνειν τὸν Πέρσην ἐς τὴν Εγ-
ρώπην πέμποντι ἐς τὸν Ἱσθμὸν ἀγγέλους. Ἐν δὲ τῷ Ἱσθμῷ ἦσαν
ἡλισμένοι² πρόσδουλοι τῆς Ἑλλάδος ἥραιρημένοι³ ἐπὸ τῶν πολίων τῶν
τὰ ἀμείνω φρονεουσέσων περὶ τὴν Ἑλλάδα. Ἀπικόμενοι δὲ ἐπὶ τού-
τους τῶν Θεσσαλῶν οἱ ἄγγελοι ἔλεγον. "Ανδρες Ἑλληνες, δεῖ φυ-
λάσσεσθαι τὴν ἐσβολὴν τὴν Οὐλυμπικήν, ἵνα Θεσσαλίη τε καὶ ἡ
σύμπασα ἡ Ἑλλάς ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου. Ήμεῖς μέν νυν ἑτοῖμοι
εἴμεν συμφυλάσσειν, πέμπειν δὲ χρὴ καὶ ὑμέκς στρατιὴν πολλήν,
ὡς εἰ μὴ πέμψετε, ἐπίστασθε ἡμέας ὅμολογῆσεν τῷ Πέρσῃ" οὐ γάρ
τοι προκατημένους τοσοῦτο πρὸ τῆς ἀλλής Ἑλλάδος μούνους πρὸ⁴
ὑμέων δεῖ ἀπολέσθαι. Βωθέειν⁵ δὲ οὐ βουλόμενοι ἀναγκαῖν ἡμῖν
οὐδεμίαν οἷοί τε ἔστε προσφέρειν· οὐδαμάτι γάρ ἀδυνατίς ἀνάγκη
χρέστων ἔρι. Ήμεῖς δὲ πειρησόμεθα αὐτοί τινα σωτηρίην μηχανεο-
μενοι. Ταῦτα ἔλεγον οἱ Θεσσαλοί.

5) = Λήψεσθαι. 6) Κατ' ὅρχεις ἀντὶ ἥβηδων. 'Ησύχ. Λιθάνιος δὲ λόγῳ
περὶ ὅρχησεως, λέγει, διέπερ καὶ τοῦνομα τοῖς ὅρχησταις ἀπὸ τῶν ἐν
ἀρχῇ περὶ τοὺς ὅρχεις σκιρτημάτων· δηλοῖ δὲ κατ' ἀνδρας καὶ παιδας
μηναν. 7) Ἀνέπεισες, ἐποίησες γνῶναι. 8) 'Οφέ τε ἀρ' οὐ Αθηναίους Θε-
μιστοκλῆς ἔπεισεν Αἰγινήτας πολεμοῦντας καὶ ἅμα τοῦ βαρβάρου προσ-
δοκίμου σόντος τὰς ναῦς ποιήσασθαι, αἰσπερ καὶ ἐναυμάχησαν. Θουχ. ἀ.
14. Ηερὶ τοῦ πρὸς Αἰγινήτας πολέμου· παρθ. καὶ Ηρόδ. σ'. 87. 9) 'Ε-
κεῖνον μὲν λέγων, ἐννοῶν δὲ τὸν πρὸς Πέρσας. 10) 'Ἐν καιρῷ.
1) Ἄττ. διέδειξαν. 2) Συνηθοισμένοι. 3) = ἡρημένοι. 4) Βοηθῶν.

173. Οἱ δὲ Ἑλληνες πρὸς ταῦτα ἔβουλεύπαντο ἐς Θεσσαλίην πέμπειν κατὰ θάλασσαν πεζὸν στρατὸν φυλάξοντα τὴν ἑσθίολην. Ως δὲ συνελέγθη ὁ στρατός, ἐπλωε δι' Εὔριπου. Ἀπικόμενος δὲ τῆς Ἀχαιίης ἐς Ἀλον¹, ἀποθάς ἐπορεύετο ἐς Θεσσαλίην, τὰς νέας αὐτοῦ καταλιπών, καὶ ἀπίκετο ἐς τὰ Τέμπεα ἐς τὴν ἑσθίολην, ἥπερ ἀπὸ Μακεδονίης τῆς κάτω ἐς Θεσσαλίην φέρει παρὰ Πηνειὸν ποταμόν, μεταξὺ δὲ Οὐλόμπου τε οὔρεος ἔντα καὶ τῆς Ὀσσις. Ἐνθαῦτα ἐστρατοπεδεύοντο τῶν Ἑλλήνων· κατὰ μυρίους ὅπλιται συλλεγέντες, καὶ σφι προσῆν ἡ τῶν Θεσσαλῶν ἵππος. Ἐστρατήγες δὲ Λακεδαιμονίων μὲν Βαίαντος ὁ Καρήνου ἐκ τῶν πολεμάρχων ἀραιρημένος, γένεος μέντοι ἐὼν οὐ τοῦ βασιλίου, Ἀθηναῖον δὲ Θεμιστοκλένς ὁ Νεοκλέος. Ἐμειναν δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἐνθαῦτα ἀπικόμενοι γάρ ἄγγελοι παρ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀμύντεω ἀνδρὸς Μακεδόνος συνεβούλευον σφι ἀπαλλάσσεσθαι μηδὲ μένοντας ἐν τῇ ἑσθίολῃ καταπατηθῆναι ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τοῦ ἐπιόντος, συμαινόντες τὸ πλῆθος τῆς στρατιῆς καὶ τὰς νέας. Ως δὲ οὗτοί σφι ταῦτα συνεβούλευον γρητοὶ γάρ ἐδόκεον συμβουλεύειν, καὶ σφι εὔνοος ἐφαίνετο ἐὼν ὁ Μακεδών, ἐπείθοντο. Δοκέειν δέ μοι, ἀρρωδίη² ἦν τὸ πείθον, ὡς ἐπύθοντο καὶ ἄλλην ἐοῦσαν ἑσθίολην ἐς Θεσσαλοὺς κατὰ τὴν ἄνω Μακεδονίην διὰ Περραιβῶν κατὰ Γόννον πόλιν, τῷπερ δὴ καὶ ἐσέβαλε ἡ στρατιὴ ἡ Ξέρξεω. Καταβάντες δὲ οἱ Ἑλληνες ἐπὶ τὰς νέας ὅπλοις ἐπορεύοντο ἐς τὸν Ἰσθμόν.

174. Λῦτη ἐγένετο ἡ ἐς Θεσσαλίην στρατηγίη βασιλέος τε μέλλοντος διακρίνειν ἐς τὴν Εὐρώπην ἐκ τῆς Ἀσίης καὶ ἐόντος ἥδη ἐν ἈΕύδῳ. Θεσσαλοὶ δὲ ἐρημωθέντες συμμάχων, οὕτω δὴ ἐμῆδισαν προθύμως οὐδὲ ἔτι ἐνδοικεστῶς, ὡστε ἐν τοῖς πρήγμασι ἐφαίνοντο βασιλέῖ ἄνδρες ἐόντες γρησιμώτατοι.

175. Οἱ δὲ Ἑλληνες ἐπείτε ἀπίκατο ἐς τὸν Ἰσθμόν, ἔβουλεύοντο πρὸς τὰ λεγθέντα ἐξ Ἀλεξάνδρου, τῇ τε στήσονται τὸν πόλεμον καὶ ἐν οἷσι τοιούτοις χώροισι. Ἡ νικέουσα δὲ γνώμη ἐγένετο τὴν ἐν Θερμοπύλῃσι ἑσθίολην φυλάξαι. Στεινοτέρη γάρ ἐφαίνετο ἐοῦσα τῆς ἐς Θεσσαλίην καὶ ἄμα μία, ἀγχοτέρη τε τῆς ἑωυτῶν. Τὴν δὲ ἀτραπόν, δι' ἣν ἥλωσαν οἱ ἀλόντες Ἀλλήνων³ ἐν Θορμοπύλῃσι, οὐδὲ

1) Ἡ πέλις "Ἀλος καὶ Ἀλος. 2) Ἰων. = ἀρρωδία.

3) = Ηλέμον ἴστασθαι. Τὸ δὲ τῇ τε = δη τρόπον. 2) Οἱ μετὰ Λεω-

ἥδεσαν ἔοῦσαν πρότερον ἡπερ ἀπικόμενοι ἐς Θερμοπύλας ἐπύθοντο Τρηχινίων. Ταῦτην δὲ ἔβουλεύσαντο φυλάσσοντες τὴν ἑσβολὴν μὴ παριέναι ἐς τὴν Ἑλλάδα τὸν βρόχαρον, τὸν δὲ ναυτικὸν στρατὸν πλώειν γῆς τῆς Ἰστιαιήτιδος³ ἐπὶ Ἀρτεμίσιον. Ταῦτα γὰρ ἀγχοῦ τε ἀλλήλων ἔστι, ὥστε πυγμάνεσθαι τὰ κατ' ἑκατέρους ἔοντα, οἱ τε χῶροι οὕτω ἔχουσι.

176. Τοῦτο μέν, τὸ Ἀρτεμίσιον, ἐκ τοῦ πελάγεος τοῦ Θρηικού ἐξ εὐρέος συνάγεται ἐς στεινὸν ἔοντα τὸν πόρον τὸν μεταξὺ νήσου τε Σκιάθου καὶ ἡπέρου Μαγνησίης⁴ ἐκ δὲ τοῦ στεινοῦ τῆς Εὔβοιῆς ἥδη τὸ Ἀρτεμίσιον δέκεται αἰγιαλός, ἐν δὲ⁵ Ἀρτέμιδος ἵρδν. Ηδὲ αὖ διὰ Τρηχίνος⁶ ἔσοδος ἐς τὴν Ἑλλάδα ἔστι, τῇ⁷ στεινοτάτῃ, ἡμίπλεθρον. Οὓδον μέντοι κατὰ τοῦτο γ' ἔστι τὸ στεινότατον τῆς χώρης τῆς ἄλλης, ἀλλ' ἐμπροσθέ τε Θερμοπυλέων καὶ δημιούρης, κατά τε Ἀλπηνοὺς ὅπισθε ἔοντας ἔοῦσα ἀμαξιτὸς μούνη, καὶ ἐμπροσθε κατὰ Φοίνικα ποταμὸν ἀγχοῦ Ἀνθηλῆς πόλιος ἄλλη ἀμαξιτὸς μούνη. Τῶν δὲ Θερμοπυλέων τὸ μὲν πρὸς ἑσπέρην οὔρος ἀβατόν τε καὶ ἀπόκρημνον, ἀνατείνον ἐς τὴν Οἴτην, τὸ δὲ πρὸς τὴν ἡῶ τῆς ὁδοῦ θάλασσα ὑποδέκεται καὶ τενάγεα. Ἐστι δὲ ἐν τῇ ἔσόδῳ ταύτῃ θερμὰ λουτρά, τὰ Χύτρους⁸ καλέουσι οἱ ἐπιγάριοι, καὶ βωμὸς ἴδρυται Ἡρακλέος ἐπ' αὐτοῖς. Ἐδέδμητο δὲ τεῖχος κατὰ ταύτας τὰς ἑσβολάς, καὶ τό γε παλαιὸν πύλαι ἐπῆσαν. Ἐδειμαν δὲ Φωκέες τὸ τεῖχος δείσαντες, ἐπεὶ Θεσσαλοὶ ἥλθον ἐκ Θεσπρωτῶν οἰκήσοντες γῆν τὴν Αἰολίδα⁹, τήνπερ νῦν κεκτέαται. Ἄτε δὴ πειρεομένων¹⁰ τῶν Θεσσαλῶν καταστρέψεσθαι σφεας τοῦτο προερῦλαξαντο οἱ Φωκέες, καὶ τὸ ὄδωρ τὸ θερμὸν τότε ἐπῆκαν ἐπὶ τὴν ἔσοδον, ὡς ἀν χαραδραθείν δὲ χῶρος, πᾶν μηγανεόμενοι, δκως μή σφι ἐσβάλοιεν οἱ Θεσσαλοὶ ἐς τὴν χώρην. Τὸ μέν νῦν τεῖχος τὸ ἀρχαῖον ἐκ παλαιοῦ τε ἐδέδμητο, καὶ τὸ πλέον αὐτοῦ ἥδη ὑπὸ χρόνου ἐκέστο. Τοῖσι δὲ

νίδου ἀποθανόντες. 3) Ἐκ τῆς Εύβοιῆς πόλεως Ἰστιαίας.

- 1) Ἐπιρρηματικῶς ἐνταῦθα δέ, ἐν τῷ αἰγιαλῷ, ἐν τῇ παραλίᾳ δηλ.
- 2) Ἐνταῦθα εἶναι δίοδος ὡς ἐν § 203, ἀλλὰ ἡ πόλις § 199, 201. 3) Ἐνθα εἶναι στενωτάτη. 4) Ὁ δὲ Παυσ. δ'. 35 λέγει· ἀτινα ὀνομάζουσιν οἱ ἐπιγάριοι χύτρους γυναικείους. 5) Διδδ. ὁ Σικελ. δ'. 67 λέγει περὶ Βοιωτοῦ καταντῆσας εἰς τὴν τότε μὲν Αἰολίδα, νῦν δὲ Θεσσαλίαν καλουμένην. 6) = Πειραιών.

αὗτις δρθώσασι ἔδοξε ταύτη ἀπαμύνειν ἀπὸ τῆς Ἐλλάδος τὸν βάρ-
βαρον. Κώμη δέ ἐστι ἀγχοτάτω τῆς ὁδοῦ, Ἀλπηνοὶ οὐνομα· ἐκ
ταύτης δὲ ἐπισιτεῖσθαι ἐλογίζοντο οἱ Ἑλληνες.

177. Οἱ μέν νυν χῶροι οὗτοι τοῖσι Ἑλλησι εἶναι ἐφαίνοντο ἐ-
πιτήδεοι. Ἀπαντα γὰρ προσκεψάμενοι καὶ ἐπιλογισθέντες¹, ὅτι οὔτε
πλήθεϊ ἔξουσι χρᾶσθαι² οἱ βάρβαροι οὔτε ἵππῳ,³ ταύτῃ σφι ἔδοξε
δέκεσθαι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἐλλάδα. Ως δὲ ἐπύθοντο τὸν Πέρ-
σην ἑόντα ἐν Πιερίῃ, διαλυθέντες ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐστρατεύοντο αὐ-
τῶν οἱ μὲν ἐς Θερμοπύλας πεζῇ, ἄλλοι δὲ κατὰ θάλασσαν ἐπ'
Ἀρτεμίσιον.

178. Οἱ μὲν δὴ Ἑλληνες κατὰ τάχος ἐβόθεον διαταχθέντες,
Δελφοὶ δ' ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐχρονιστηριάζοντο τῷ θεῷ ὑπὲρ ἑωυ-
τῶν καὶ τῆς Ἐλλάδος καταρρωδηκότες,¹ καὶ σφι ἐχρήσθη ἀνέμοισι
εὑγεσθαι· μεγάλους γὰρ τούτους² ἔσεσθαι³ τῇ Ἐλλάδι συμμάχους.
Δελφοὶ δὲ δεξάμενοι τὸ μαντήιον πρῶτα μὲν Ἑλλήνων τοῖσι βου-
λομένοισι εἶναι ἐλευθέροισι ἔξιγγειλαν τὰ χρησθέντα αὐτοῖσι, καὶ
σφι δεινῶς καταρρωδέουσι τὸν βάρβαρον ἔξαγγειλαντες χάριν ἀθά-
νατον κατέθεντο· μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Δελφοὶ τοῖσι ἀνέμοισι βωμόν
τε ἀπέδεξαν⁴ ἐν Θυίῃ, τῇπερ⁵ τῆς Κηφισοῦ θυγατρὸς Θυίης τὸ τέ-
μενός ἐστι, ἐπ' ἡς⁶ καὶ ὁ χῶρος οὗτος τὴν ἐπωνυμίην ἔχει καὶ θυ-
σίαι σφεας μετάσταν. Δελφοὶ μέν νυν κατὰ τὸ χρηστήριον ἔτι καὶ
νῦν τοὺς ἀνέμους ἴλασκονται. (Βιβλ. ζ'. 138—144, 172—178).

ε. Ἡ ἐρ Θερμοπύλαις μάχη.

201. Βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης ἐστρατοπεδεύετο τῆς Μηλίδος ἐν
τῇ Τρηχινίῃ, οἱ δὲ δὴ Ἑλληνες ἐν τῇ δόδῳ. Καλέεται δὲ ὁ χῶρος
οὗτος¹ ὑπὸ μὲν τῶν πλέονων Ἑλλήνων Θερμοπύλαι, ὑπὸ δὲ τῶν ἐ-

1) Ἐπιλογίζεσθαι = ἐπιλέγεσθαι. 2) Ἐν ταύτῃ τῇ χώρῃ δηλ. 3) Εἰς
περιληπτικὴν σημασίαν.

1) Καταρρωδέω, Ἰων. = κατορρωδέω. 2) Τοὺς ἀνέμους. 3) Ἐξαρτᾶ-
ται ἐκ τοῦ ἐννοουμένου εἰς τὸν γάρ λεκτικοῦ βήματος. 4) Κλήμ. Ἀλεξ.
στρωμ. σ'. λέγει Δελφοί, Ξέρξου ἐπὶ τὴν Ἐλλάδα στρατεύσαντος, ἀ-
πούσης τῆς Ηὐθίας⁷ ὦ Δελφοί, λίτσεσθε ἀνέμους καὶ λώτον ἔσται, βω-
μὸν καὶ θυσίαν ποιήσαντες τοῖς ἐνέμοις, ἀρωγοὺς αὐτοὺς ἔσχον. 5) "Εν-
θυπερ εἶναι τὸ τέμενος Θυίης τῆς θυγατρὸς Κηφισσοῦ. 6) = ἐφ' ἡς =
ἄφ' ἡς, Θυίης δηλ.

1) Ἡ διόδος αὕτη.

πιχωρίων καὶ περιοίκων Πύλαι. Ἐπτρατοπέδευοντο μὲν νῦν ἐκάτεροι τούτοισι τοῖσι χωρίοις, ἐπεκράτεε δὲ ὁ μὲν² τῶν πρὸς Βορέην ἀνεμὸν ἔχόντων³ πάντων μέχρι Τρηχίνας, οἱ δὲ⁴ τῶν πρὸς νότον καὶ μεσαμβρίην φερόντων τὸ ἐπὶ ταύτης τῆς ἡπείρου.

202. Ήπαν δὲ οἵδε Ἐλλήνων⁵ ὑπομένοντες τὸν Πέρσην ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ. Σπαρτιητέων τε τριηκόσιοι ὅπλιται καὶ Τεγεητέων καὶ Μαντινέων χίλιοι, ἡμίσεes ἑκατέρων⁶, ἐξ Ὀρχομενοῦ τε τῆς Ἀρκαδίης εἰκοσι καὶ ἑκατόν καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίης χίλιοι· τοσοῦτοι μὲν Ἀρκάδων, ἀπὸ δὲ Κορίνθου τετρακόσιοι καὶ ἀπὸ Φλιοῦντος διακόσιοι καὶ Μυκηναίων δύδικοντα⁷. οὗτοι μὲν ἀπὸ Πελοποννήσου παρῆσαν, ἀπὸ δὲ Βοιωτῶν Θεσπιέων τε ἐπτακόσιοι καὶ Θηβαίων τετρακόσιοι.

203. Πρὸς τούτοις ἐπίκλητοι⁸ ἔγενοντο Λοκροί τε οἱ Ὀπούντιοι πανστρατιῇ καὶ Φωκέων χίλιοι. Αὐτοὶ γάρ σφεας οἱ Ἐλλήνες ἐπεκαλέσαντο, λέγοντες δι' ἀγγέλων ὡς αὐτοὶ μὲν ἦκοιεν πρόδρομοι τῶν ἄλλων, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμάχων προσδόκιμοι πᾶσαν εἶναι ἡμέρην, ἡ θάλασσά τέ σφι⁹ εἴη ἐν φυλακῇ ὑπ' Ἀθηναίων τε φρουρεούμενη καὶ Αἰγινητέων καὶ τῶν ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντων, καὶ σφι εἴη δεινὸν οὐδέν. οὐ γάρ θεὸν εἶναι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλαδα, ἀλλ' ἀνθρωπον· εἶναι δὲ θυητὸν οὐδένα οὐδὲ ἕστεθαι, τῷ κακὸν ἐξ ἀργῆς γενομένῳ¹⁰ οὐ συνεμίχθη, τοῖσι δὲ μεγίστοις αὐτῶν μέγιστοι¹¹ ὅφελειν ὄντες καὶ τὸν ἐπελκύνοντα ὡς ἔοντα θυητόν, ἀπὸ τῆς δοξῆς πεπειν¹². Οἱ δὲ¹³ ταῦτα πυνθανόμενοι ἐβάθεον ἐς τὴν Τρηχίνα.

204. Τούτοισι ἦσαν μὲν νῦν καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ κατὰ πόλεις ἐκάστων, ὃ δὲ θωμαζόμενος μάλιστα καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος.

2) Βασιλεὺς τῶν Περσῶν Ξέρξης. 3) Ἐν δμοίᾳ σημασίᾳ κεῖται ἐν τοῖς ἐπομένοις τὸ φέρειν καὶ τὸ τείνειν. 4) Οἱ δὲ Ἐλλήνες, ἐνν. ἀπὸ κοινοῦ ἐπεκράτεον.

1) Ἐκ τοῦ οἱ ὑπομένοντες. 2) Δηλ. 500 Τεγεητέων καὶ 500 Μαντινέων. 3) = δύδικοκοντα, κοινῶς δύδωνται.

4) Βοηθοί, σύμμαχοι. 2) Τοῖς Ἐλλησι ήδε δοτ. εἰς τὸ παθ. ἐν φυλακῇ εἶναι == φυλάττεσθαι, οὐ ἐνεργ. τὸ ἐν φυλακῇ ἔχειν. 3) = ἐξ ἀρχῆς, ὅτε ἐγένετο, ητοι ἐξ ἀργῆς τῆς γεννήσεως αὐτοῦ οὐδέν συνίθη. Τὸ δὲ οὐδένα, οὐ == οὐδεὶς θετις οὐ συνεμίχθη. παρβ. ἀ. 32. 4) Συμμίγνυνται κακά. 5) Παρβ. Ισαχρ. ἐ. 64 ἐκπίπτειν ἐκ τῆς δοξῆς καὶ Θουκ. ἡ. 81 ἐξίπτειν ἀπὸ τῶν ἐλπίδων. 6) Λοκροί καὶ Ὀζόλαι.

τος ἡγεόμενος Δακεδαιμόνιος ἢν Λεωνίδης ὁ Ἀναξανδρίδεω¹ τοῦ Λέοντος τοῦ Εὐρυκρατίδεος τοῦ Ἀναξάνδρου τοῦ Εὐρυκράτεος τοῦ Πολυδώρου τοῦ Ἀλκαμένεος τοῦ Τηλέκλου τοῦ Ἀρχέλεω τοῦ Ἡγούσιεω τοῦ Δαρύσσου τοῦ Λεωβότεω τοῦ Ἐχεστράτου τοῦ Ἡγιος τοῦ Εύρυσθένεος τοῦ Ἀριστοδήμου τοῦ Ἀριστομάχου τοῦ Κλεοδαίου τοῦ Γλλου τοῦ Ἡρακλέος, κτηνάμενος τὴν βασιληίην ἐν Σπάρτῃ ἔξι ἀπροσδοκήτου².

205. Διέῖδην³ γὰρ οἱ ἔοντων πρεσβυτέρων ἀδελφεῶν Κλεομένεός τε καὶ Δωρίεος, ἀπελήλατο τῆς φροντίδος περὶ τῆς βασιληίης. Ἀποθανόντος δὲ Κλεομένεος ἄπαιδος ἔρεσνος γόνου, Δωρίεος τε οὐκέτι ἔοντος, ἀλλὰ τελευτήσαντος καὶ τούτου ἐν Σικελίᾳ, οὕτω δὴ ἐξ Λεωνίδην ἀνέβαινε⁴ ἡ βασιλήη, καὶ διότι πρότερος ἐγεγόνες Κλεομένεροτου⁵ οὗτος γὰρ ἦν νεώτατος Ἀναξανδρίδεω παῖς, καὶ δὴ καὶ εἶχε Κλεομένεος θυγατέρα. Οἱ⁶ τότε ἡις ἐξ Θερμοπύλας ἐπιλεξάμενος ἄνδρας τε τοὺς κατεστεῶτας⁷ τρικοσίους καὶ τοῖσι ἐτύγχανον παιδεῖς ἔοντες. Παραλαβὼν δὲ ἀπίκετο καὶ Θηβαίων τοὺς ἐς τὸν ἀριθμὸν λογισάμενος εἰπον, τῶν ἐστρατήγες Λεοντιάδης Εὐρυμάχου. Τοῦδε δὲ εἰνεκεν τούτους σπουδὴν ἐποιήσατο Λεωνίδης μούνους Ἑλλήνων παραλαβεῖν, ὅτι σφεων μεγάλως κατηγόρητο⁸ μηδίζειν. παρεκάλεε δὲ τὸν πόλεμον ἐθέλων εἰδένειν, εἴτε συμπέμψουσι εἴτε καὶ ἀπερέουσι ἐκ τοῦ ἐμφανέος τὴν Ἑλλήνων συμμαχίην· οἱ δὲ ἀλλοφρονέοντες⁹ ἐπεμπον.

1) Ἐν τῇ γενεαλογίᾳ ταύτῃ οὖλει ὁ Ἡρόδοτος νὰ δεῖξῃ τὸν Λεωνίδαν γενναίας ἀποθανόντα, ἀρ. Ἡρακλέους ἔλχοντα τὸ γένος, ὡς ἀξιώς τῶν προγόνων ἀγωνισάμενον. Παρβ. Ὁμ. Πλ. Ι. 68.

Πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὄνοματά των ἄνδρα ἔκαστον πάντας κυδαίνων.

2) = Ἀπροσδοκήτως, ὡς ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς, ἐκ τοῦ φανεροῦ.

1) Περὶ τῶν τριῶν οἵων τοῦ Ἀλεξανδρίδου¹⁰ τοῦ Κλεομένους, τοῦ Δωρίεως καὶ Λεωνίδου Παρβ. ἑ. 39 = 48. Τὸ δὲ διξιῶς Ἰων. = δισσός. Διάλ. 13, ε'. 2) Δέγεται καὶ ἀνεχώρησεν ἡ βασ. 3) Λεωνίδας. 4) = τοὺς ἐν ἡλικίᾳ¹¹ τοὺς εἰρημένους 400 ἐν μέσῃ ἡλικίᾳ δύντας καὶ πατέας ἔχοντας. 5) Ὑποκ. εἰς τὸ κατηγόρητον παρβ. Θουκ. ἀ. 95 καὶ γάρ ἀδικία πολλὴ κατηγορεῖν αὐτοῦ = κατηγορεῖν δὲ αὐτοῦ οὐκ ἡκιστα μηδισμός. 6) Οἱ δὲ Θηβαῖοι εἰ καὶ ὅλα ἔρροντες, καίπερ μηδίζοντες, θμως ἐπεμπον.

206. Τούτους μὲν τοὺς ἔμφι Λεωνίδην πρώτους ἀπέπεμψαν Σπαρτιῆται, ἵνα τούτους ὁρέοντες οἱ ἄλλοι σύμμαχοι στρατεύονται, μηδὲ καὶ οὗτοι μηδίσωσι, ἢν αὐτὸς πυνθάνωνται ὑπερβαλλομένους¹. μετὰ δέ, Κάρνεια γάρ² σφι ἦν ἐμποδών, ἔμελλον ὅρτάσσαντες καὶ φυλακᾶς λιπόντες ἐν τῇ Σπάρτη κατὰ τάχος βωθήσειν πανδημεῖ. «Ω;³ δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων ἐνένωντο καὶ αὐτοὶ ἔτερα τοι-αῦτα ποιήσειν ἦν γάρ κατὰ τῷτο Ὁλυμπιάς τούτοις τοῖσι πρήγμασι συμπεπούσα. Οὐκ ὅν δοκέοντες κατὰ τάχος οὕτω διακριθήσε-σθαι τὸν ἐν Θερμοπύλῃσι πόλεμον τοὺς προδρόμους.

207. Οὗτοι μὲν δὴ οὕτω διενένωντο¹ ποιήσειν, οἱ δὲ ἐν Θερμοπόλεσι "Ελληνες, ἐπειδὴ πέλας ἐγένετο τῆς ἐσσολῆς ὁ Πέρσης, κα-ταρρωδέοντες ἐθουλεύοντο περὶ ἀπαλλαγῆς. Τοῖσι μέν γνων ἄλλοισι Πελοποννησίοισι ἐδόκει ἐλθοῦσι ἐς Πελοπόννησον τὸν Ἰσθμὸν ἔχειν ἐν φυλακῇ, Λεωνίδης δὲ Φωκέων καὶ Λοκρῶν περισπερχθέντων τῇ γνώμῃ ταύτη αὐτοῦ τε μένειν ἐψηφίζετο, πέμπειν τε ἀγγέλους εἰς τὰς πόλις κελεύοντάς σφι ἐπιβωθέειν ὡς ἐόντων αὐτῶν δλίγων στρα-τὸν τὸν Μῆδων ἀλέξασθοι.

208. Ταῦτα βουλευομένων σφέων ἔπειμπε Ξέρξης κατάσκοπον ἴππεα ἰδέσθαι, δόκοις τέ εἰσι καὶ ὅ τι ποιέοιεν¹. ἡκηροῦς δὲ ἔτι ἐὼν ἐν Θεσσαλίῃ ὡς ἡλισμένη εἴη ταύτη στρατιὴ δλίγη, καὶ τοὺς ἡγεμόνας² ὡς εἴησαν Δακεδαιμόνιοι τε καὶ Λεωνίδης ἐδυ γένος "Ηρακλείδης" ὡς δὲ προσήλασε δὲ ἴππεις πρὸς τὸ στρατόπεδον,

1) Ἐνν. στρατεύεσθαι. 2) Ἐορτὴ ἐν Σπάρτη ἀγομένη εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἔνθα ὁ 9 ἀριθμὸς ἐν πᾶσι τηρεῖται ἀχριθῶς· διότι ἐν ἐνέα ἥμέραις ἄγεται, ἐννέα καλύβας πήγυνυσιν ἐν εἴδει σκηνῆς σκιᾶς ἔνεκα· ἐννέα Λακεδαιμονες ὑφ' ἑκάστην δειπνοῦσιν· ἀγῶν δὲ κεῖται μουσικὸς τὰ Κάρνεια καλούμενα ἥδοντων παρὰ τοῦ Κάρνου τοῦ Διὸς καὶ Εὐρώ-πης τὴν κλησιν λαβόντα, εἰς τιμὴν Ἀπόλλωνος τοῦ Καρνείου ἥδομενα. 3) =οὕτω δέ. 4) Ἡ 75, ἐν ἑκάστῃ τετραστίᾳ ἑώρταζον πάντες οἱ "Ελ-ληνες τὰ Ὁλύμπια εἰς τιμὴν τοῦ Διὸς Ὁλυμπίου ἐν Ὁλυμπίᾳ πόλεις τῆς" Ηλιδος.

1) == Διενενόητο (τοῦ νοεῖν) 2) Τὸ ἀπλοῦν σπεργθεῖς == θυμωθεῖς. 3) Ἀπαρ. εἰς τὸ ὀλίγος, ὡς σ'. 109 ὀλίγους γάρ εἶναι στρατιῆ τῇ Μή-δουσ συμβολεῖν.

1) Τὸ μὲν εἰς ὥριστ. διὸ τὸ βέβαιον, τὸ δὲ εἰς εὔκτικὴν διὸ τὸ ἀμ-φιβολον. 2) Κατ' αἰτ. διότι ἐσκέπτει νὰ θέσῃ ἀπρ. ἀλλ' εἴτα ἀνέλυσε

ἔθηειτό τε καὶ κατώρ³ πᾶν μὲν οὐ τὸ στρατόπεδον τοὺς γὰρ ἕσω τεταγμένους τοῦ τείχεος, τὸ ἀνορθώσαντες εἶχον ἐν φυλακῇ, οὐκον οἴα τε ἦν κατιδέσθαι· ὃ δὲ τοὺς; ἔξω ἐμάνθανε, τοῖσι πρὸ τοῦ τείχεος τὰ ὅπλα ἐκέστο. Ἐτυχον δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Δακεδαιμόνιοι ἔξω τεταγμένοι. Τοὺς μὲν δὴ ὥρᾳ γυμναζομένους τῶν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ τὰς κόμικας κτενίζομένους. Ταύτα δὴ θηέμενος ἔθωμαζε καὶ τὸ πλῆθος ἐμάνθανε. Μαθὼν δὲ πάντα ἀτρεκέως ἀπήλαυνε δπίσω κατ' ἡρυχίην· οὕτε γάρ τις ἐδίωκε ἀλογίτες τε ἐκύρωσε⁴ πολλῆς· ἀπελθὼν δὲ ἔλεγε πρὸς Ξέρξεα τάπερ ὀπώπεις πάντα.

209. Ἀκούων δὲ Ξέρξης οὐκ εἶχε συμβαλέσθαι τὸ ἔν¹, διὰ παρασκευάζοιντο ὡς ἀπολέσομενοί τε καὶ ἀπολέοντες κατὰ δύναμιν· ἀλλ’ αὐτῷ γελοῖα γάρ ἐφαίνοντο ποιέειν, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος ἑόντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ. Ἀπικόμενον δέ μιν εἰρώτα Ξέρξης ἔκαστα τούτων, ἔθέλων μαθεῖν τὸ ποιεύμενον πρὸς τῶν Δακεδαιμονίων. Ο δὲ εἶπε· Ἡκουσας μέν μεν καὶ πρότερον, εὗτε² ὠρμέομεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, περὶ τῶν ἀνδρῶν τούτων ἀκούσας δὲ γέλωτα³ με ἔθεο λέγοντα τῇπερ ὥρεον ἐκβιούμενα πρήγματα ταῦτα. Κινοὶ γάρ τὴν ἀλήθειαν ἀσκέειν ἀντίκα σεῦ, δι βασιλεῦ, ἀγών μέγιστος ἔστι. Ἀκουσον δὲ καὶ νῦν. Οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀπίκαται μαχεσόμενοι ἡμῖν περὶ τῆς ἐσόδου, καὶ ταῦτα παρασκευάζονται. Νόμος γάρ σφι οὕτω ἔχων ἔστι· ἐπεὰν μέλλωσι κινδυνεύειν τῇ φυχῇ, τότε τὰς κεφαλὰς κοσμέονται. Ἐπίστασο δὲ, εἰ τούτους τε καὶ τὸ ὑπομένον ἐν Σπάρτῃ καταστρέψει, ἔστι οὐδὲν ἄλλο ἔθνος ἀνθρώπων, τό σε, βασιλεῦ, ὑπομενέει χειρας ἀνταειρόμενον· νῦν γάρ πρὸς βασιλήην τε καλλίστην τῶν ἐν Ἑλλησι προσφέρει καὶ ἄνδρας ἀρίστους. Κάρτα τε δὴ ἀπιστα Ξέρξη ἐφαίνετο τὰ λεγόμενα εἶναι, καὶ δεύτερα ἐπειρώτα, ὅντινα τρόπον τοσοῦτοι ἔοντες τῇ ἔωντο στρατιῇ μαχέσονται. Ο δὲ εἶπε· Ὁ βασιλεῦ, ἐμοὶ γράσθαι⁴ ὡς ἀνδρὶ ψεύστη, ἦν μὴ ταῦτα τοι ταύτη ἐκβῆ, τῇ ἐγώ λέγω.

τὸν λόγον. 3) = Καθεώρα. 4) Η σύνδεσις διὰ τοῦ οὕτε—τε. Τὸ δὲ ἀλογ. ἐκύρ. = ἄγαν κατερρονήθη, ὠλιγωρήθη, εἶναι τὸ παθητ. τοῦ ἐν ἀλογίῃ ἔχειν, οὕτω λέγεται καὶ ἀτιμής κυρῆσαι = ἀτιμάζεσθαι, ταφῆς κυρῆσαι = ταφῆναι.

1) Τό δὲ θόν. 2) = οὕτε. 3) κατηγορηματική αἵτιατική. 4) Ἀπαρέμφ.

210. Ταῦτα λέγων οὐκ ἔπειθε τὸν Ξέρξην τέσσερας¹ μὲν δὴ παρεῖχε ήμέρας, ἐλπίζων αἰσι σφεας ἀποδρήσεισι. Πέμπτη δὲ, ὡς οὐκ ἀπαλλάσσοντο², ἄλλα οἱ ἐρχίνοντο ἀναιδείη τε καὶ ἀβουλίη διαχρέομενοι μένειν³, πέμπτη ἐπ' αὐτοὺς Μῆδοις τε καὶ Κισσίους θυμωθεῖς, ἐντειλάμενός σφεας ζωγρήσαντας ἄγειν ἐς ὅψιν τὴν ἑωτοῦ. 'Ω; δ' ἐπέπεστον φερόμενοι ἐς τοὺς⁴ Ἑλληνας οἱ Μῆδοι, ἔπιπτον πολλοὶ, ἄλλοι δ' ἐπεσήσαν καὶ οὐκ ἀπήλαυνον⁵, καίπερ μεγάλως προσπταίσαντες⁶. Δῆλον δ' ἐποίευν παντὶ τέῳ⁷ καὶ οὐκ ἥκιστα αὐτῷ βασιλέῖ, ὅτι πολλοὶ μὲν ἀνθρώποι εἶν, δλίγοι δὲ ἀνδρες. 'Εγίνετο δὲ ἡ συμβολὴ δι' ήμέρης⁸.

211. Επείτε δὲ οἱ Μῆδοι τριγένειας περιείποντο, ἐνθαῦτα οὗτοι μὲν ὑπεξήισαν, οἱ δὲ Ηέρσαι ἐνδεξάμενοι ἐπήισαν, τοὺς ἀθανάτους¹ ἐκάλεσσι βασιλεύς, τῶν ἥρης Υδάρηνς, ὡς δὴ οὗτοι γε εὔπετέως κατεργαζόμενοι.² 'Ως δὲ καὶ οὗτοι συνέμισγον τοῖς³ Ἑλλησι, οὐδὲν πλέον ἐφέροντο⁴ τῆς στρατιῆς τῆς Μηδικῆς, ἄλλα τὰ αὐτὰ, ἀτε ἐν στεινοπόρῳ τε χώρῳ μηχόμενοι καὶ δούρασι βραχυτέροισι χρεόμενοι ἢ περ οἱ Ἑλληνες καὶ οὐκ ἔχοντες πλήθει γρήσασθαι. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐμάχοντο ἀξίως λόγου, ἄλλα τε ἀποδεικνύμενοι ἐν οὐκ ἐπισταμένοισι μάχεσθαι ἐξεπιστάμενοι, καὶ ὅκως ἐντρέψειν τὰ γῶτα,⁵ ἀλλές φεύγεσκον δῆθεν, οἱ δὲ βάρβαροι δρέσοντες φεύγοντας βοῇ τε καὶ πατάγῳ⁶ ἐπήισαν, οἱ δ' ἀν καταλαμβάνομενοι⁷ ὑπέστρεφον ἀντίοι⁸ εἶναι τοῖς βαρβάροισι, μεταστρεφόμενοι⁹ δὲ κατέβαλλον⁹ πλή-

ἀντὶ προστακτικῆς == ρῶ. Πέρσαις δὲ αἰσχυστον τὸ φεύδεσθαι. Ήρόδ. ἀ. 138.

1) Διάλ. 4. Β'. 2) "Ανευ αὐξήσεως. 3) Εἰδικόν ἐκ τοῦ ἐρχίνοντο. 4) Οἱ Ἑλληνες δηλ. 5) Τὸ προσπταῖον πάντοτε μετὰ παθητ. σημασίας η ἀμεταβάτου εἴναι ἐν χρήσει" == καὶ περ μεγίστην συμφοράν (βλάβην) λαζάροντες. 6) ==Παντὶ τινι. 7) Δι' ὅλης τῆς ήμέρας δι' ἑτούς == δι' ὅλου ἑτούς, διὰ βίου == δι' ὅλου τοῦ βίου.

1) Οὕτως ἐκαλούντο, διότι τὸ σῶμα τοῦτο συνίστατο ἐκ 10000 ἀνδρῶν καὶ οὐδέποτε ἡλικιοῦτο, διότι ἐάν τις ἐξέλιπε τὴν θυνάτῳ βληθεὶς η νόσω ἄλλος τις ἐξελέγετο, καὶ οὕτω πάραυτα συνεπληροῦτο· παρθ. ζ'. 83. 2) Τοὺς Ἑλληνας. 3) Οὐκ ἐπλεονέκτουν, οὐ πλέον εὐτύχουν. 4) Εἳ τοῦ φεύγεσκον δ εἴναι θυμιτικὸς τύπος· τὸ δὲ ὅκως == ἔως, ὅσάκις· ἄλλοτε δηλ. ἐμάχοντο, καὶ..... ἐφευγον. 5) Ενν. χρεόμενοι. 6) Μέλλοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι καταληρθῆναι, καθ' ἣν στιγμὴν κατελαμβάνοντο ὑπὸ τῶν ἐγθρῶν. Τὸ δὲ ἀν μετὰ τοῦ ὑπέστρεφον. 7) "Ωστε εἴναι ἀντίοι. 8) Επανάληψις συνήθης παρ. Ήροδότῳ. 9) Ηρόδ. Θ'. 61. Οἱ δὲ ἀντε-

Οι άναριθμήτους τῶν Περσέων ἔπιπτον δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Σπαρτιέων ἐνθαῦτα ὀλίγοι· ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐδυνέκτο παραχλαζεῖν οἱ Πέρσαι τῆς ἑσόδου¹⁰ πειρεόμενοι καὶ κατὰ¹¹ τέλεα καὶ παντοίως προσέλλοντες, ἀπήλαυνον δύστω.

212. Ἐν ταύτησι τῆσι προσάρδοισι¹ τῆς μάχης λέγεται βασιλέα θηεύμενον² τρὶς ἀναδραμεῖν ἐκ τοῦ θρόνου, δείσαντα περὶ τῇ στρατιῇ. Τότε μὲν οὕτω ἡγωνίσαντο, τῇ δ' ὑστεραὶ οἱ βάρβαροι οὐδὲν ἀμεινον ἀέθλεον· ἀτε γάρ ὀλίγων ἐόντων³ ἐλπίσαντές σφεας κατατετρωματίσθαι⁴ τε καὶ οὐκ οἶους τε ἕστεθαι· ἔτι χειρας ἀνταείρονται συνέδαλλον. Οἱ δὲ Ἑλληνες κατὰ τάξις⁵ τε καὶ κατὰ ἔθνες κεκοσμημένοι ἦσαν καὶ ἐν μέρεσι⁶ ἔκαστοι ἐμάχοντο, πλὴν Φωκέων οὗτοι δὲ ἐς τὸ οὔρος ἐτάχθησαν φυλάξοντες τὴν ἀτραπόν. Ως δὲ οὐδὲν εὑρισκον ἄλλοιστερον οἱ Πέρσαι η τῇ προτεραίῃ ἐνώρεον, ἀπήλαυνον.

213. Ἀπορέοντος δὲ βασιλέος, ὃ τι⁷ χρήσηται τῷ παρέοντι πρήγματι, Ἐπιάλτη;⁸ δὲ Εύρυδήμου ἀνὴρ Μηλιεὺς ἦλθε οἱ ἐς λόγους⁹ ὡς μέγα τι παρὰ βασιλέος δοκέων οὔτεσθαι, ἔρρασέ τε τὴν ἀτραπὸν¹⁰ τὴν διὰ τοῦ οὔρος φέρουσκην ἐς Θερμοπύλας, καὶ διέθειρε τοὺς ταύτης ὑπομείναντας Ἑλλήνων· ὕστερον δὲ δείσας Δακεδαιμονίους ἔρυγε ἐς Θεσσαλίην, καὶ οἱ φυγόντι οὐ πὸ τῶν Πυλαγόρων, τῶν Ἀμφικτυόνων ἐς τὴν Ηὐλαίν¹¹ συλλεγομένων, ἀργύριον¹² ἐπεκηρύχθη.

Καὶ οἱ ἀμυνόμενοι κατέλιθον πολλοὺς τῶν Λακεδαιμονίων 10) Ἐκ τοῦ οὐδέν. 11) Ή κατὰ ἔχει τημ. διαιρετικήν οὕτω κατὰ πέλιν. Τέλος δὲ εἴναι τάγμα στρατιωτικόν.

1) Προσ. τῆς μ. περίρρασις = προσθελῆς. 2) = Θεώμενον 3) Τῶν Ἑλλήνων. 4) = Κατατρχυματίζεσθαι. 5) Κατὰ σῶμα. 6) Κατὰ μέρος, ἐν τῇ ἰδίᾳ τάξει.

1) Τὰ οὐρατικῶς λαμβανόμενα οὐδίτερα τῶν ἐπιθετικῶν ἀντωνυμιῶν κατ' αἰτιατικὴν ἐνίστε κεῖνται ἀντὶ ἐπιρρημάτων (ὅ, τι = ὡς). Ήρξ. ἀ. 210 ἐγώ τοι παραδίδωμι χρῆσθαι παιδὶ τοῦτο (= οὕτω) δ, τι σὺ βούλεσαι, ὡς ἐνταῦθοι σ'. 52 ἀπορεόντες δὲ πέμπειν ἐς Δελφούς πειρησσούμενοι δ, τι χρήσωνται τῷ πράγματι 2) Ἰων. = Ἐφιάλτης. Οἱ Μηλιεὺς κατηώκουν ἐπὶ τοῦ Μαλιακοῦ κύλου, δισταθεὶς τὸ δνομά των. 3) Ἦλοί οἱ (= κύτῳ) ἐς λ. = Διέλεγθη μετ' αὐτοῦ. 4) Ηρυσ γ'. σ. 214 καὶ i. σ. 852; 5) Ἐνν. ἐκκλησίαν, ἥ Βουλήν. Πυλαία εἴναι ή σύνοδος τῶν ἀμφικτυόνων ἐν Ηὐλαί, συλλεγομένων ἐκ τῶν ἐλληνικῶν πόλεων ὑπέρ τῶν κοινῶν πργμάτων. Ἀμφικτίων δεικαλίωνος βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν συνεστήσατο τὸν σύλλογον τοῦτον δύο δὲ ἀρ' ἐκάστης πόλεως ἐπέμποντο, ἀνά μίαν Φῆρον ἐκάτερος ἔχων· ὅν δὲ μὲν Ἱερογγώμων ὀνομάζετο, φύλαξ τῶν ιερῶν φύ, δὲ Ηὐλαγόρεας, ἥ τωρ φύ, καὶ ἀγορευτής· καὶ ὅταν μὲν συνήγοντο μόνοι οἱ σταλέντες, ἐκάλεστο δὲ σύλλογος συνέ δριον, δέ πότε δὲ καὶ οἱ παρευρεθέντες τῶν Ἑλλήνων ἐσκλησία. 6) Ἐκήρυξαν νά-

χρόνῳ δὲ ὕστερον, κατῆλθε⁷ γέρος ἐς Ἀντικύρην, ἀπέθανε ὑπ' Ἀθηναῖς, ἀνδρὸς Τρηχινίου. Οὐ δέ Ἀθηνάδης οὗτος ἀπέκτεινε μὲν Ἐπιάλτην δι' ἄλλην αἰτίην, τὴν ἐγὼ ἐν τοῖς δημισθε λόγοισι συμανέω, ἐπιμήθη μέντοι ὑπὸ Δικαιδαμονίων οὐδὲν ἔτσον. Ἐπιάλτης μὲν οὕτω ὕστερον τούτων ἀπέθανε.

215. Σέρξης δὲ, ἐπεὶ οἱ ἥρεσε τὰ¹ ὑπέσχετο δ' Ἐπιάλτης κατεργάτεσθαι, αὐτίκα περιχρής γενόμενος ἔπειμπε 'Γδάρνεα καὶ τῶν ἑστρατήγες² 'Γδάρνης. Πρωέκτο δὲ περὶ λύχνων ἄρξας ἐκ τοῦ στρατοπέδου. Τὴν δὲ ἀτραπὸν ταύτην ἔξευρον μὲν οἱ ἐπιχώριοι Μηλιέες, ἔξευρόντες δὲ Θεσσαλοῖσι κατηγήσαντο ἐπὶ Φωκέας, τότε οἱ Φωκέες φράξαντες τείχει τὴν ἐσθολὴν ἡσαν ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου· ἐκ τόσου δὴ κατεδάσκετο ἔοιστα οὐδὲν χρηστὴ Μηλιέεσι.

216. Ἐχει δὲ ὡδεὶς ἀτραπὸς αὐτῇ ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ τοῦ διὸ τῆς διασφάγος ῥέοντος, οὖνομα δὲ τῷ οὔρεῃ τούτῳ καὶ τῇ ἀτραπῷ τῷτὸ κέεται, Ἀνόπαια¹. τείνει δὲ ἡ Ἀνόπαια αὐτῇ κατὰ βάχιν τοῦ οὔρεος, λήγει δὲ κατά τε Ἀλπηνὸν πόλιν, πρώτην ἔοισταν τῶν Δοκρίδων πρὸς² τῶν Μηλιέων, καὶ κατὰ Μελάμπυγόν³ τε καλεόμενον λίθον καὶ κατὰ Κερκώπων⁴ ἔδρας, τῇ⁵ καὶ τὸ στεινότατόν ἐστι.

δώσωσιν ἀργύριον τῷ κτείναντι αὐτόν. Λέγεται δὲ ἐπικηρύσσειν ἀργύριον ἐπὶ τινὶ § 204. Οἱ Πυλαγόροι ἐπεκηρύξαν ἀργύριον ἐπ' Ἐπιάλτῃ. 7) Ἐπανῆλθεν, ἐπέστρεψεν.

1) == "Α. 2) Καὶ ἔκεινων ὅν ἔστε. 'Γδάρ. δηλ. τῶν μυρίων, τῶν ἀχινάτων καλουμένων. 3) Ἐνν. τὴν ἀτραπόν.

1) Ἄνωφερής ὁδός, μονοπάτι (ἀνά τὴν ὀπῆν). 2) Πρὸς τὸ μέρος τῶν Μηλιέων. 3) Θία θυγάτηρ Όκεανοῦ, ἔσχε δύο νιόντας τούς ὁδοιπόρους γλευάζοντας· πρὸς οὓς ἡ μήτηρ ἔλεγε μηδένα γλευάζειν, μήτε Μελαμπύον τύχοιτε· ποιησάντων δὲ τὰ αὐτὰ δὲ τὰ λεοντῆς θύμενος αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ὄμων κατὰ κεφαλῆς κρεμαρένους, ἔβιδίζεν. Οἱ δὲ περὶ τὰς πυγὰς αὐτοῦ δρῶντες τριχώματα μέλανα, ἐνθυμήθησαν, δὲ ἡ μήτηρ ἔλεγε περὶ μελαμπύου καὶ ἔγέλων· δὲ μαθών τὴν αἰτίαν ἀπέλυσεν αὐτούς. "Οθεν ἡ παροιμία· Μελαμπύον τύχοις διὰ τοῦτο λοιπὸν δὲ πόσος οὐτος οὕτως ὀνομάζεται. 4) Ἡρκλῆς δουλεύων Όμφαλη τοὺς ὁνομαζομένους Κέρκωπας ληστεύοντας καὶ πολλὰ κακὰ πράττοντας, ἄλλους μὲν ἀπίκτεινεν, ἄλλους δὲ ζωγρήσας δεδημίνους παρέδωκε τῇ Όμφαλῃ. Διδό. Σικ. δ'. 31. Διὰ τὴν τῶν ληστῶν ἐνταῦθα διατριβὴν ὠνομάσθη ὁ πότος· εὑρηται δὲ περὶ αὐτῶν στίχοι παρὰ Σουΐδη καὶ Ἀρποκρ.

Ψεύστας, ἡπεροπῆς, ἀμήκανά τ' ἔργα ἀνύσσαντας
ἔξαπτητημέρας· πολλὴν δὲ ἐπὶ γαῖαν ἔντες
ἀνθρώπους ἀπάτασκον ἀλώμενος ἥματα πάντα.

5) == "Η, ἐνταῦθα, ἔνθι.

217. Κατὰ ταύτην δὴ τὴν ἀτραπὸν καὶ οὕτω ἔχουσαν¹ οἱ Πέρσαι, τὸν Ἀσωπὸν διαβάντες, ἐπορεύοντο πᾶσαν τὴν νύκτα, ἐν δεξιῇ μὲν ἔχοντες; οὔρες τὰ Οἰταίων, ἐν ἀριστερῇ δὲ τὰ Τρηχινίων. Ἡώς τε δὴ διέρχινε², καὶ ἐγένοντο ἐπ' ἀκρωτηρίῳ τοῦ οὐρανοῦ. Κατὰ³ δὲ τοῦτο τοῦ οὐρανοῦ ἐφύλασσον, ὡς καὶ πρότερον μοι δεδήλωται, Φωκέων χίλιοι ὄπλιται, ῥυόμενοι⁴ τε τὴν σφετέρην χώρην καὶ φρουρέοντες τὴν ἀτραπόν. Ἡ μὲν γάρ κάτω ἐσθολή⁵ ἐφυλάσσετο ὑπ' αὐτῶν εἰρηται, τὴν δὲ διὰ τοῦ οὐρανοῦ ἀτραπὸν ἐθελονταί Φωκέες ὑποδεξάμενοι Λεωνίδῃ ἐφύλασσον.

218. Εκαθόν δέ σφες οἱ Φωκέες; ὥδε ἀναβεβηκότες· ἀναβαίνοντες γάρ ἐλάνθινον¹ οἱ Πέρσαι τὸ οὖρος πᾶν ἐν δρυῶν ἐπίπλεον· ἦν μὲν δὴ νηνεμίη, ψόφου δὲ γινομένου πολλοῦ, ὡς οἰκός ἦν φύλλων ὑποκεγυμένων ὑπὸ τοῖς ποσὶ, ἀνά τε ἔδραμον² οἱ Φωκέες καὶ ἐνέδυντο τὰ ὅπλα, καὶ αὐτίκα οἱ βάρβαροι παρῆσαν. Ω; δὲ εἰδον ἄνδρας ἐνδυομένους ὅπλα, ἐν θώματι ἐγένοντο· ἐλπόμενοι γάρ οὐδέν τῷ φανήσεσθαι ἀντίξουν, ἐνεκύρησαν στρατῷ. Ἐνθεῦτα Ὅδάρνης κατερρωδήσας, μὴ οἱ Φωκέες ἔωσι Λακεδαιμόνιοι, εἴρετο τὸν Ἐπιάλτην, ὑποδαπός εἴη ὁ στρατὸς, πυθόμενος δὲ ἀτρεκέως διέτασσε τοὺς Πέρσας ὡς ἐς μάχην. Οἱ δὲ Φωκέες; ὡς ἐδάλλοντο τοῖς τοξεύμασι πολλοῖσι τε καὶ πυκνοῖσι, οἰχοντα φεύγοντες ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ τὸν κόρυμβον³, ἐπιστάμενοι⁴ ὡς ἐπὶ σφέας ὠρμήθησαν ἀρχὴν, καὶ παρεσκευάδατο ὡς ἀπολεόμενοι. Οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἐφύρεον, οἱ δὲ ἀμφὶ Ἐπιάλτην καὶ Ὅδάρνεα Πέρσαι Φωκέων μὲν οὐδένα λόγον ἐποιεῦντο, οἱ δὲ κατέβαινον⁵ τὸ οὖρος κατὰ τάχος.

219. Τοῖς δὲ ἐν Θερμοπύλησι ἔοισι Ἑλλήνων πρῶτον μὲν ὁ μάντις Μεγιστένης ἐσιδὼν ἐς τὰ ἱρά¹ ἔφρασε τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι ἀμαρτῆσι σφι θάνατον. Ἐπὶ δὲ καὶ αὐτόματοι² ἦσαν οἱ ἔξαγγειλαντες

1) Τοιαύτην οὖσαν. 2) "Οτε ἡ ἡώς διέρ., τότε ἐγένοντο. 3) "Εγει τοπικὴν σημεισίαν = εἰς τοῦτο τὸ μέρος. 4) Σώζοντες. 5) Αἱ φάραγγες, τὰ στενὰ τῶν Θερμοπυλῶν. 6) Δηλ. αὐτὴν φυλάσσεσθαι.

1) Παυσ. i. 22. 2) Τμῆτις ἀνέδραμόν τε = ἔδραμον πρὸς τὰς σημαίας. 3) Οἱ Ἑλληνες λέγει ὁ Ἡσύχιος, πάντα τὰ μετέωρα καὶ εἰς ὕψος ἀνατίνοντα κορύμβους λέγουσι. 4) Ὅπονοοῦντες, οἰόμενοι. 5) 'Αλλ' οἱ Πέρσαι.

1) Τὰ σφάγια· παρθ. θ'. 61, οὐ γάρ σφι ἐγίνετο τὰ σφάγια χρηστά. 2) Ο Διόδ. ὁ Σικ. i. 8 ἔνα ἀποδίδωσι Τυρκστιάδαν οὖνομα, τὸ γένος

τῶν Περσέων τὴν περίοδον. Οὗτοι μὲν ἔτι νυκτὸς³ ἐσήμηναν, τρίτο⁴ δὲ οἱ ἡμεροσκόποι καταδραμόντες ἀπὸ τῶν ἄκρων ἥδη διαφανούσταις ἡμέρης· ἐνθαῦτα ἔβουλεύοντο οἱ Ἕλληνες καὶ σφέων ἐσχίζοντο αἱ γνῶμαι· οἱ μὲν γάρ οὐκ ἔων τὴν τάξιν ἐκλιπεῖν, οἱ δὲ ἀντέτεινον μετὰ δὲ τοῦτο διακριθέντες⁵ οἱ μὲν ἀπαλλάσσοντο καὶ διασκεδασθέντες κατὰ πόλις ἔκαστοι⁶ ἐτράποντο, οἱ δὲ αὐτῶν ἅμα Λεωνίδῃ μένειν αὐτοῦ παρετείναμέποιτο⁷.

220. Λέγεται δὲ καὶ ὡς αὐτός σφεις ἀπέπεμψε¹ Λεωνίδης, μὴ ἀπόλωνται κηδόμενος² αὐτῷ δὲ καὶ Σπαρτιητέων τοῖσι παρεοῦσι οὐκ ἔχειν εὑπρεπέως ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν, ἐς τὴν ἦλθον φυλάξοντες ἀρχήν³. ταύτη καὶ μᾶλλον τῇ γνώμῃ πλεῖστος εἰμι⁴, Λεωνίδην, ἐπείτε αἰσθετο⁵ τοὺς συμμάχους ἔοντας ἀπροθύμους καὶ οὐκ ἐθέλοντας συνδιαινδυνεύειν, κελεῦσαι σφεας ἀπαλλάσσεσθαι, αὐτῷ δὲ ἀπιέναι οὐ καλῶς ἔχειν⁶: μένοντι δὲ αὐτοῦ κλέος μέγα ἐλείπετο, καὶ ἡ Σπάρτης εὐδαιμονίη οὐ ἔξηλείρετο. Ἐκέχρηστο γάρ ὑπὸ τῆς Πιθίης τοῖσι Σπαρτιητήσι χρεομένοισι περὶ τοῦ πολέμου τούτου αὐτίκα κατ' ἀρχὰς⁷ ἐγειρομένου, ἡ Λακεδαιμονία ἀνάστατον γενέσθαι⁸ ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἡ τὸν βασιλέα σφέων ἀπολέσθαι. Ταῦτα δέ σφι ἐν ἔπεσι ἔξαμέτροισι γράψαντα ἔδει.

‘Ταῦτα δέ, ὡς Σπάρτης οἰκήτορες εὐρυχόροιο,

‘Η μέγα δύστη ἐρικυδεῖς ὑπὸ ἀνδράσι Περσείδησι⁹

Κυριακὸν, φιλόκαλον¹ καὶ τὸν τρίτον ἀγαθόν, τοῦτον λέγει ὅτι ὁ αὐτὸς διεδρίξε ἐκ τῆς τῶν Περσῶν παρεμβολῆς νυκτὸς, ἥλθε πρὸς τοὺς περὶ Λεωνίδην, καὶ τὸν περὶ τὸν Τρηχίνιον Ἐφιάλτην, ἀγνοοῦντας νὰ δηλώσῃ. 3) Ἐκκ. οὕστης. 4) Ἀπογωρισθέντες ἐκ τῆς Ἐκκλησίας. Παρβ. ἡ. 18. Οἱ Ἕλληνες διακριθέντες ἐκ τῆς ναυμαχίας ἀπηλλάχθησαν. 5) Παρετείναμένοι ἦσαν.

1) Παρβ. τοὺς λέγους τοῦ Δημιοράτου §. 108, ἀνάγει δέ ὁ νόμος τῶντὸ αἰσί, οὐκ ἔων φεύγειν οὐδὲν πλῆθος ἀνθρώπων ἐκ μάγης ἀλλὰ μένοντας ἐν τῇ τάξει ἐπικρατέειν ἢ ἀπέλλυσθαι. 2) Κατὰ τὴν ἀρχὴν, ἐς ἀρχῆς, ἦτοι ἐπὶ τούτῳ, ὡς ἐγένετο λόγος 218. Παρβ. Διεδ. ιά. 9. 3) Συνκρίστετον λέγεται ταύτη καὶ μᾶλλον τῇ γνώμῃ προστίθεμαι· ἴσοδυναμεῖ τῷ ταῦτα γινώσκων εἰμι. Τὸ δὲ ταύτη ἐπιτρηματικῶς. 4)= “Ησθετο. 5) Ἐκ τοῦ κελεῦσαι ἐννοητέον φάνται. 6)= Αὐτίκα κατὰ τὴν πρώτην ἐγερσιν τοῦ πολέμου. 7) Τὸ ἀνάστατον γεν. = ἀναστατωθῆναι εἰναι τὸ πεθῆται τοῦ ἀνάστατον τὴν Ἑλλάδην ποιῆσαι. § 148. 8) Πατρωνυμικὸν ἐκ τοῦ Περ-

Πέρθεται, ή τὸ μὲν οὐκί⁹, ἀφ' Ἡρακλέος δὲ γενέθλις
Πενθήσει βασιλῆ φθίμενον Λακεδαιμονος οὖρος¹⁰

Οὐ γάρ τὸν¹¹ ταύρων σγήσει μένος οὐδὲ λεόντων

Αντιθέντι. Ζηνὸς γάρ ἔχει μένος· οὐδὲ ἐ φημι

Σγήσεοθαι¹², πρὶν τῶνδι¹³ ἔτερον διὰ πάντα δάσνται¹⁴.

Ταῦτα τε δὴ ἐπιλεγόμενον Λεωνίδην, καὶ βουλόμενον κλέος κατα-
θέσθαι μούνων Σπαρτιητών, ἀποπέμψαι τοὺς συμμάχους μᾶλλον
ἢ γνώμη διενειχθέντας οὕτια ἀκόσμως οἰχεσθαι τοὺς οἰχομένους¹⁵.

221. Μαρτύριον δέ μοι καὶ τόδε οὐκ ἐλάχιστον¹ τούτου πέρι²
γέγονε· οὐ γάρ μοῦνον τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ τὸν μάντιν, ὃς εἶπετο
τῇ στρατιῇ ταύτῃ, Μεγιστίνη τὸν Ἀκαρνᾶν, λεγόμενον εἶναι τὰ ἀν-
έκαθεν ἀπὸ Μελάμποδος³, τοῦτον τὸν εἴπαντα ἐκ τῶν ἱῶν τὰ μέλ-
λοντά σφι ἐκβαίνειν, φανερός ἐστι Λεωνίδης ἀποπέμπων, ἵνα μὴ συνχ-
πόληται σφι. Οὐ δὲ ἀποπεμπόμενος αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπελείπετο⁴, τὸν
δὲ πάιδα συστρατεύμενον, ἔσοντα οἱ μουνογενέα, ἀπέπεμψε.

222. Οἱ μὲν νῦν σύμμαχοι οἱ ἀποπεμπόμενοι οἴχοντό τε ἀπιόντες
καὶ ἐπειθοντο Λεωνίδῃ, Θεσπιέες δὲ καὶ Θηβαῖοι κατέμειναν μοῦνοι¹
παρὰ Λακεδαιμονίοισι. Τούτων δὲ Θηβαῖοι μὲν ἀέκοντες ἔμενον καὶ
οὐ βουλόμενοι², κατεῖχε γάρ σφες Λεωνίδης ἐν ὑμέρων λόγῳ ποι-

σεύς. Οἱ γάρ Πέρσαι ἀπὸ Περσέως κληθῆσονται. Εἰν. Κ. Η. ἀ. 25. Παρθ.
καὶ Ἀπολλόδ. β'. δ'. 5. Οἱ Περσῶν, λέγει, βασιλεῖς ἀπὸ τοῦ Πέρσου
νιοῦ τοῦ Περσέως καὶ Ἀνδρομέδας τῆς Κηφέως λέγονται γενέσθαι. 9) Ενν.
πέρθεται. 10) Όμοιώς οὖρος Ἀχαιῶν "Ομ. οὖρος Αιακινδύν." Πινδ.
Τὸ Λακ. οὖρος (=ὅρος) εἶναι ὑποχείμενον· οὖρος, φύλαξ· οὖρος, οὖρος
ἄνερος, εὔνοεῖδος, οὖρος=ὅρος δριόν, καὶ οὖρος, ὅρος (τὸ). 11) Τοῦτον
τὸν Ηέρσην. Δηλ. οὔτε τὸ μένος τοῦ λαοῦ των κατασγήσει, ἐναντίον
ὑμῶν ἐργομένων, εἰ μὴ ἡ τοῦ Διὸς δύναμις καὶ οὐδὲ ἡν σχεισθείη αὐτὸς,
πρὶν διαδῆσηται τὸν ἔτερον τῶν ὑμετέρων βασιλέων κατὰ πάντα. 12)
Παύσεσθαι πολεμοῦντα. 13) Διαβάσσηται πάντως. Παρθ. τὸ Όμ. Ηλ. β,
25 οὐ γάρ ἔγωγε.

"Ἐκτορα Πριαμίδην μένος σχήσεσθαι οὕτων

πρὶν γ' ἐπ' Ἀχιλλίος καλλίτερογενος βήμενας ἐππα.

14) Τ. ἔ. αὐτοὺς ἀφ' ἑαυτῶν. Ἐννοητέον ἐκ τῶν ἡγουμένων ταύτη τῇ
γνώμῃ κλ. τὸ β. ἥγομεναι.

1) Σχῆμα λιτότητος. 2) Ἀναστροφὴ προθίσεως = περὶ τούτου. 3) Ο
Μελάμπους εἶναι ἀριστος μάντις ἐπὶ τῶν μυθικῶν χρόνων. Παρθ. Ἀ-
πολλόδ. ἀ. 9, 11. 4) Τὸν Λεωνίδαν.

4) Παρθ. Διδδ. τά. 9. Πουσ. β'. 46, 4, i. 20, 2 2) Ως ὑμήρους
δηλ. Παρθ. γ'. 125 ἐν ἀνδραπέδων λόγῳ ποιεύμενος ειχε.

εύμενος, Θεσπιές δὲ ἔκόντες μάλιστα, οἱ οὐκ ἔφασκν ἀπολιπόντες
Λεωνίδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀπαλλάξεσθαι, ἀλλὰ καταμείναντες
συναπέθανον. Ἐστρατήγες δὲ αὐτῶν Δημόσιλος Διαδρόμεω.

223. Ξέρξης δὲ ἐπεὶ ἥλιου ἀνατείλαντος σπουδὰς ἐποιήσατο, ἐ-
πισχὼν χρόνον ἐς ἀγορῆς κου¹ μάλιστα πληθώρην² πρόσοδον³ ἐποιέστο·
καὶ γάρ ἐπέσταλτο⁴ ἐξ Ἐπιάλτεω οὗτω. Ἀπὸ γάρ τοῦ οὔρεος ἡ
κατάβασις συντομωτέρη τέ ἐστι καὶ βραχύτερος ὁ χῶρος πολλὸν
ἢ περ ἡ περίοδός τε καὶ ἀνάβασις. Οἱ τε δὴ βάρβαροι οἱ ἀμφὶ Ξέρ-
ξην προσῆισαν, καὶ οἱ ἀμφὶ Λεωνίδην "Ἐλληνες, ὡς τὴν ἐπὶ θα-
νάτῳ⁵ ἔζοδον ποιεύμενοι, ἦδη πολλῷ μᾶλλον ἡ κατ' ἀρχὰς ἐπεξῆ-
σαν ἐς τὸ εὐρύτερον τοῦ αὐχένος. Τὸ μὲν γάρ ἔρυμα τοῦ τείχεος
ἐφυλάσσετο, οἱ δὲ ἀνὰ τὰς προτέρας ὑμέρας ὑπεξιόντες ἐς τὰ στει-
νάπορα ἐμάχοντο, τότε δὲ συμμίσγοντες ἐξώ τῶν στεινῶν ἐπε-
πτον πλήθεϊ πολλοὶ τῶν βαρβάρων· διεισθεὶς γάρ οἱ ἡγεμόνες τῶν
τελέων ἔχοντες μάστιγας ἐρράπιζον πάντα ἄνδρα, αἰσὶ ἐς τὸ
πρόσω ἐποτρύνοντες. Πολλοὶ μὲν δὴ ἐσέπιπτον αὐτῶν ἐς τὴν θά-
λασσαν καὶ διερθείροντο, πολλῷ δ' εἰς πλεῦνες κατεπατέοντο ζωοὶ
ὑπ' ἀλλήλων· ἦν δὲ λόγος⁶ οὐδεὶς τοῦ ἀπολλούμένου⁷. ἀτε γάρ ἐπι-
στάμενοι· τὸν μέλλοντά σφι ἔσεσθαι θάνατον ἐν τῶν περιόντων τὸ
οὖρος, ἀπεδείκνυντο ῥώμης ὅσον εἶχον μέγιστον ἐς τοὺς βαρβά-
ρους, παραχρεόμενοι⁸ τε καὶ ἀτέοντες⁹.

224. Δούρατα μέν νυν τοῖσι πλέοσι αὐτῶν τηνικαῦτα ἐτύγχανε
κατενόγότα ἥδη, οἱ δὲ τοῖσι ξίρεσι διεργάζοντο τοὺς Πέρσας· καὶ
Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει ἀνὴρ γενόμενος ἀριστος,

1) Τὸ που, καὶ μάλιστα, ὡς καὶ ἡ ἐς, δεικνύουσι τὸ ὡς ἔγγιστα, τὸ
περίπου. 2) Ὁ Σουίδας λέγει περὶ πλήθουσαν ἀγοράν, περὶ ὕραν τετάρ-
την, ἢ πέμπτην, ἢ ἔκτην, τότε γάρ μάλιστα πλήθει ἡ ἀγορά. Τοῦτο δη-
λοῖ τὸν πρὸ τοῦ ἀρίστου χρόνον, ὅτε οἱ ἄνθρωποι ἤσαν ἐν τῇ ἀγορῇ τὰ
ἐπιτήδεια ὄνομάμενοι. Λέγεται δὲ καὶ πληθούσης ἀγορᾶς. 3) Προσ. ἐπ.
= ἔκινησεν εἰς τὰ ἐμπρός. 4) Ἐμήνυσε. 5) Ὡς θανούμενοι δηλ. ἐπε-
ξῆσαν. 6) Τὸ ἀπολλούμενον. 7) Ἐνν. οἱ "Ἐλληνες. 8) Διόδ. 13, 60.
Ἀφειδῶς ἐχρῶντο τοῖς ιδίοις σώμασι εἰς κοινὴν σωτηρίαν. 9) Ἀτέων
= ἀρροντιστῶν, φρενοβλαβής. Εὔσταθ. ἐξηγεῖ· βεβλαμμένος εἰς φρόνη-
σιν ὡς ἀπὸ τῆς ἀτῆς· ὡς ἐνταῦθα "Ομ. Ιλ. u, 332.

Ἄνεσα, τέσσαρας· ὥδε θεῶν ἀτέοντα κελεύει
ἀντεῖα Ηγειεῖσθνοις ὑπερθύμοισο μάχεσθαι.

καὶ ἔτερος μετ' αὐτοῦ οὐνόμαστοι Σπαρτιητέων, τῶν ἐγὼ ὡς ἀνδρῶν ἀξίων γενομένων ἐπιθόμην τὰ οὐνόματα¹, ἐπιθόμην δὲ καὶ ἀπάντων τῶν τριηκοσίων· καὶ δὴ καὶ Περσέων πίπτουσι ἐνθαῦτα ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ οὐνόμαστοι, ἐν δὲ δὴ καὶ Δαρείου δύο παῖδες, Ἀθροκόμης τε καὶ Ἐπεράνθης, ἐκ τῆς Ἀρτάνεω θυγατρὸς Φραταγούνης γεγονότες Δαρείῳ. Οἱ δὲ Ἀρτάνης Δαρείου μὲν τοῦ βασιλέος ἦν ἀδελφεὸς, Ἐστάσπεος δὲ τοῦ Ἀρσάμενος παις, θς καὶ ἐκδιδόὺς τὴν θυγατέρα Δαρείῳ τὸν οἰκον² πάντα τὸν ἑωυτοῦ ἐπέδωκε ὡς μαύνου οἱ ἐούστης ταύτης τέκνου.

225. Ξέρξεω τε δὴ δύο ἀδελφοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχόμενοι ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω, Περσέων τε καὶ Λακεδαιμονίων ὀθισμὸς ἐγένετο πολλὸς ἐξ δὲ τοῦτον τε ἀρετῇ οἱ Ἑλληνες ὑπεξείρουσαν καὶ ἐτρέψαντο τοὺς ἐναντίους τετράκις. Τοῦτο δὲ ουνεστήκεε μέχρι οὗ οἱ σὺν Ἐπιάλτῃ παρεγένοντο. Ω; δὲ τούτους ἤκειν ἐπύθουντο οἱ Ἑλληνες ἐνθεύτεν ἥδη ἔτεροιοῦτο τὸ νεῖκος. Ἐε τε γάρ τὸ στεινὸν τῆς ἁδοῦ ἀνεγάρεον δπίσω, καὶ παραμειψάμενοι τὸ τείχος, ἐλθόντες ἵζοντο ἐπὶ τὸν κολωνὸν πάντες ἀλέες οἱ ἄλλοι πλὴν Θηβαίων· ὁ δὲ κολωνός ἐστι ἐν τῇ ἐπόδῳ, ὅκου νῦν ὁ λίθινος λέων ἔστηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ³. Ἐν τούτῳ σφέας τῷ χώρῳ ἀλεξομένους μαχίρησι, τοῖσι αὐτῶν ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι³ κατέγωσαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες, οἱ μὲν³ ἐξ ἐναντίης ἐπισπόμενοι καὶ τὸ ἔρυμα τοῦ τείχεος συγχώσαντες, οἱ δὲ περιελθόντες πάντοθεν περισταδόν.

226. Λακεδαιμονίων δὲ καὶ Θεσπιέων τοιούτων γενομένων, δόμως λέγεται ἀριστος ἀνὴρ γενέσθαι Σπαρτιητης Διηνέκης, τὸν τόδε φασὶ εἰπεῖν τὸ ἔπος πρὸς ἡ συμμίξαι σφεας τοῖσι Μῆδοισι, πυθόμενον πρός τεν τῶν Τρηχινίων, ὡς ἐπεὰν οἱ βάρβαροι ἀπίσται τὰ τοξεύ-

1) Κεῖται καὶ στήλη πατρόθεν τὰ ὄνόματα ἔχουσαν οἱ πρὸς Μῆδους τὸν ἐν Θερμοπύλαις ἀγῶνα ὑπέμειναν. Παυσ. γ'. 14. 2) Τὴν πᾶσαν οὐσίαν.

1) Ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Λεωνίδου, ἢ γοῦν ἐπὶ τιμῆς Λεωνίδου· Παρθ. Όμ. Ιλ. ψ. 776. Ἐπὶ Πατρόκλω πέφνεν πόδας ώκυς Ἀγιλλεύς. 2) Τοῖς ὁδοῖσι δάκνοντες. Πολλοὶ καὶ τῆς τῶν βραχυτέρων ἕιφῶν γρήσεως στερηθέντες, τοῖς τε χερσὶ καὶ τοῖς στόμασι ἀντ' ἐκείνων ἡγωνίζοντο, καταπλῶντες τοὺς ἀντιπάλους, δάκνοντες, σπαράζοντες, ἂτε καὶ τῷ μεγίθει τῶν σωμάτων πολὺ αὐτῶν ὑπερέχοντες. Διων. Κατ. 38, 49. 3) Τῶν βαρβάρων.

ματα, τὸν ἥλιον ὑπὸ τοῦ πληθεος τῶν διετῶν ἀποκρύπτουσι· τοσοῦτό τι πλῆθος αὐτῶν εἶναι τὸν δὲ οὐκ ἐκπλαγέντα τούτοις εἰπεῖν, ἐν ἀλογίῃ ποιεύμενον¹ τὸ τῶν Μήδων πλῆθος, ώς πάντα σφι ἀγαθὰ ὁ Τρηχίνος ζεῖνος ἀγγέλλοι, εἰ ἀποκρυπτόντων τῶν Μήδων τὸν ἥλιον ὑπὸ σκιῇ ἔσοιτο πρὸς αὐτοὺς ἡ μάχη καὶ οὐκ ἐν ἥλιῳ. Ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα τοιουτότροπα ἐπεά φασι Διηνέκει τὸν Λακεδαιμόνιον λιπέσθαι μνημόσυνα.

227. Μετὰ δὲ τοῦτον ἀριστεῦσαι λέγονται Λακεδαιμόνιοι δύο ἀδελφοί, Ἀλρέος τε καὶ Μάρων Ὁρσιφάντου παῖδες. Θεσπιέων δὲ εὐδοκίμες μάλιστα τῷ οὐνομα ἦν Διθύραμβος Ἀρματίδεω.

228. Θαρψεῖται δέ σφι αὐτοῦ ταύτῃ, τὴπερ ἐπεσον, καὶ τοῖς πρότερον τελευτήσασι ἢ ὑπὸ Λεωνίδεω ἀποπεμφθέντας οὕτεσθαι, ἐπιγέγραπται γράμματα λέγοντα τάδε.

Μυριάσιν ποτὲ τῆδε² τριηκοσίαις ἐμάχοντο

Ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες; τέτορες³.

Ταῦτα μὲν δὴ τοῖς πᾶσι ἐπιγέγραπται, τοῖς δὲ Σπαρτιήτησι ιδίῃ.

Ὦ ζεῖν⁴ ἀγγέλλειν⁵ Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῆδε

Κείμεθα τοῖς κείνων ρήμασι πειθόμενοι.

Λακεδαιμονίοισι μὲν δὴ τοῦτο, τῷ δὲ μάντι τόδε·

Μνῆμα τόδε κλειτοί Μεγιστία, ὃν ποτε Μῆδοι

Σπερχειὸν ποταμὸν κτείναν ἀμειψάμενοι,

Μάντιος, δις τότε Κῆρας ἐπερχομένας τάφα εἰδὼς;

Οὐκ ἔτλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν.

Ἐπιγράμμασι μέν νυν καὶ στήλησι, ἔξω ἢ τὸ τοῦ μάντιος ἐπίγραμμα, Ἀμφικτύονές εἰσὶ σφεας οἱ ἐπικοσμήσαντες, τὸ δὲ τοῦ μάντιος Μεγιστίεω Σιμωνίδης ὁ Λεωπρέπεος ἐστι κατὰ ζεινίην ὁ ἐπιγράψας⁶.

1) Λέγεται καὶ ἐν ἀλογίῃ ἔχειν τι, ἢ ἐς ἀλ. ἔχειν τινος.

2) Ενταῦθα. 2) Δωρ. = τέτταρες. 3) Αντὶ προστακτικῆς.

4) Τῶν ἐν Θερμοπύλαις θανόντων εὐκλεής μὲν ἀ τύχα, καλός δ' δ πότεμος, βωμάς δ' ὁ τάφος, πρὸ γνών δὲ μνᾶστις, δ' οἶκτος ἐπικενος.

*Εντάφον δέ τοιοῦτον οὔτ' εὑρώς

οὐδ' ὁ πανδαιμάτωρ ἀκμαρώσεις χρόνος, ἀνδρῶν ἀγαθῶν.

*Ο δὲ σακός οἰκέταν εὐδοξεῖαν

*Ελλάδος εἴλετο, μαρτυρεῖ δὲ Λεωνίδας

233. Οι δὲ Θηραῖοι, τῶν ἐ Λεοντιάδης ἑστρατήγες, τέως μὲν μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἔόντες; ἐμάχοντο ὑπ' ἀναγκαίης ἐχόμενοι πρὸς τὴν βασιλέας στρατηγήν, ὡς δὲ εἶδον κκτυπέρτερα τῶν Περσέων γνόμενα τὰ πρήγματα, οὕτω δὴ τῶν σὺν Λεωνίδῃ Ἑλλήνων ἐπειγομένων ἐπὶ τὸν κολωνὸν ἀποσχισθέντες τούτων χεῖράς τε προέτενον καὶ ἦσαν ἄτον τῶν βαρβάρων, λέγοντες τὸν ἀληθέστατον τῶν λόγων, ὡς καὶ μηδίζουσι καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ ἐν πρώτοισι ἔδοσαν Βασιλέϊ, ὑπὸ δὲ ἀναγκαίης ἐχόμενοι ἐς Θερμοπύλας ἀπικοίατο, καὶ ἀναίτιοι εἰέν τοῦ τρόματος τοῦ γεγονότος βασιλέϊ ὥστε ταῦτα λέγοντες περιεγίνοντο εἰχον γάρ καὶ Θεσσαλοὺς τῶν λόγων τούτων μάρτυρες. Οὐ μέντοι τά γε πάντα εὐτύχησαν· ὡς γὰς αὐτοὺς ἔλαβον οἱ βάρβαροι ἐλθόντας, τοὺς μέν τινας καὶ ἀπέκτειναν προσιόντας, τοὺς δὲ πλεῦνας αὐτῶν κελεύσαντος Ξέρξεω ἔστιζον στίγματα βασιλέας, ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ στρατηγοῦ Λεοντιάδεω, τοῦ τὸν πειδα Εὐρύμαχον χρόνῳ ματέπειτεν ἐφόνευσαν Πλαταιές στρατηγίσαντα ἀνδρῶν Θηραίων τετρακοσίων¹ καὶ σχόντα τὸ ἄστυ τὸ Πλαταιέων.

234. Οἱ μὲν δὴ περὶ Θερμοπύλας Ἑλληνες οὕτω ἡγωνίσαντο, Ξέρξης δὲ καλέσας Δημάρητον εἰρώτα ἀρξάμενος ἐνθένδε, Δημάρητε, ἀνὴρ εἰς ἀγαθός· τεκμαίρομαι δὲ τῇ ἀληθείᾳ· δοσα γάρ εἰπας ἀπαντα ἀπέβη οὕτω. Νῦν δέ μοι εἴπε, κόσοι τινές εἰσι οἱ λοιποὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ τούτων ὄκοσοι¹ τοιοῦτοι τὰ πολέμια², εἴτε καὶ ἄπαντες. Ο δέ εἶπε. ³Ω βασιλεῦ, πλῆθος μὲν πάντων τῶν Λακεδαιμονίων πολλὸν καὶ πόλιες πολλαῖς τὸ δὲ ἔθελεις ἐκμαθεῖν, εἰδήσεις. Εστι ἐν τῇ Λακεδαιμονίῳ Σπάρτη πόλις ἀνδρῶν ὀκτακισχιλίων μάλιστά κῃ καὶ οὗτοι πάντες εἰσὶ ὄμοιοι τοῖσι ἐνθάδε μαχεσαμένοισι· οἵ γε μὴν ἄλλοι Λακεδαιμόνιοι τούτοισι μὲν οὐκ ὄμοιοι, ἀγαθοὶ δέ.

οἱ Σπάρτες βασιλεύεις, ἀρετᾶς μέγαν λελοιπώσ

κόσμον δέναντας τε καλέος. (Σίμων. 1 ἡπ' ἑκδ. Schneider),

δὲ Θρακ. β'. 43 λέγει περὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἀνδρῶν ἐπιφανῶν πᾶσα γῆ τάφος, καὶ οὐ στηλῶν μόνον ἐν τῇ οἰκείᾳ σημαῖνει ἐπιγραφή, ὅλλα καὶ ἐν τῇ μὴ προσηκούσῃ ἀγραφος μνήμη πιρ' ἐκάστῳ τῆς γνώμης μᾶλλον ἢ τοῦ ἔργου ἐνδιαιτᾶται.

1) 300 Διδ. ιβ'. 41, ὀλίγῳ πλείους τριακοσίων. Θουκ. β'. 2 ἡγοῦντο δὲ αὐτῶν βοιωταργοῦντες Ηυθάγγελος.

2) Ὁ Ἡρόδ. ὁρίς καὶ πληγίας ἐρωτήτεις συγδέει συγγάκις. 2) Ὡς ἀγαθοὶ τὰ πολέμια.

Εἶπε πρὸς ταῦτα Ξέρξης· Δημάρητε, τέω τρόπῳ ἀπονητότατας τῶν ἀνδρῶν τούτων ἐπικρατήσουμεν; οὐτὶ ἔχεις⁵ αὐτῶν τὰς διεξόδους; τῶν βουλευμάτων οίχι βιστίλευς γενόμενος.

235. Ο δὲ ἀμείβετο. Ὡ βιστίλευ, εἰ μὲν δὴ συμβουλεύεαι μοι προθύμως, δίκαιον μέ σοι ἔστι φράζειν τὸ ἄριστον. Εἰ τῆς ναυτικῆς στρατιῆς νέας τριηκοσίας ἀποστείλειας ἐπὶ τὴν Λάκαιναν χώρην. Ἐστὲ δὲ ἐπ' αὐτῇ νῆσος ἐπικειμένη, τῇ οὖνομά ἔστι Κύθηρα, τὴν Χίλων¹ ἀνὴρ παρ' ἡμῖν σοφώτατος γενόμενος κέρδος μέζον ἔφη εἶναι Σπαρτιήτης κατὰ τῆς θαλάσσης καταδεδυκέναι μᾶλλον ἢ ὑπερέχειν, αἰεὶ τι προσδοκῶν ἀπ' αὐτῆς τοιοῦτο ἔσεσθι τοιόν τι ἐγώ ἔχειμεναι, οὕτι τὸν σὸν στόλον προειδὼς, ἀλλὰ πάντα ὅμοίως φοβεόμενος ἀνδρῶν στόλον. Ἐκ ταύτης ὁν τῆς νῆσου δρμεόμενοι φοβεόντων² τοὺς Λακκεδαιμονίους. Παροίκου δὲ πολέμου σφι ἔόντος οἰκηίου³ οὐδὲν δεινοὶ ἔσονταί τοι, μὴ τῆς ἀλλης Ἑλλάδος ἀλισκομένης ὑπὸ τοῦ πεζοῦ βωθέωσι⁴ ταύτη. Καταδουλωθείσης δὲ τῆς ἀλλης Ἑλλάδος, ἀσθενὲς ἥδη τὸ Λακωνικὸν μοῦνον λείπεται· ἦν δὲ ταῦτα μὴ ποιῆς, τάδε τοι προσδόκα ἔσεσθαι· ἔστι τῆς Πελοποννήσου ἴσθιμος στεινός⁵. ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ πάντων Πελοποννήσιων συνομοσάντων ἐπὶ σοὶ μάχας ἴσχυροτέρας ἀλλας τῶν γενομένων προσδέκεται ἔσεσθαι τοι. Ἐκεῖνο δὲ ποιήσαντι ἀμαχητὶ δ τε ἴσθιμος οὗτος καὶ αἱ πόλιες προσχωρήσουσι.

236. Λέγει μετὰ τοῦτον Ἀχαιμένης ἀδελφεός τε ἐών Ξέρξεω καὶ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ στρατηγὸς, παρατυχών τε τῷ λόγῳ καὶ δείσας μὴ ἀναγνωσθῆ¹ Ξέρξης ποιέειν ταῦτα. Ὡ βιστίλευ, δρέω σε ἀνδρὸς ἐνδεκόμενον λόγους, δ; φθονέει τοι εὗ πρήσσοντι ἢ καὶ προδιδοὶ πρήγματα τὰ σά. Καὶ γάρ δὴ καὶ τρόποισι τοιούτοισι χρεόμενοι οἱ Ἐλληνες χαίρουσι· τοῦ τε εὔτυχειν φθονέουσι καὶ τὸ κρέσσον² στυγέουσι· εἰ δ' ἐπὶ τῆσι παρεούσῃς τύχησι, τῷ νέες ναυαγηγήκασι τετρακόσιαι, ἀλλας ἐκ τοῦ στρατοπέδου τριηκοσίας ἀποπέμψεις περιπλώσιν Πελοπόννησον, ἀξιόμαχοί τοι γίνονται οἱ ἀντίπελοι· ἀλλὰς δὲ ἐών ὁ ναυτικὸς στρατὸς δυσμεταχείριστός τε

3) Τίνε τρόπῳ. 4) = Ἔξιγος. 5) Ἐπίστασαι.

1) Διογ. Α. ἀ. 72. 2) Προστακτική. 3) Οἰκείου. 4)=Βογδούσι. 5)=Στενός.

1) Ἀναπεισθῆ. 2) Τὸ ὑγιεῖνον, τὸ ὑπομένον.

αύτοῖσι γίνεται καὶ ἀρχὴν οὐκ ἀξιόμαχοί τοι ἔσονται, καὶ πᾶς δ
ναυτικὸς τῷ πεζῷ ἀρίζει καὶ ὁ πεζὸς τῷ ναυτικῷ ὅμοι πορευό-
μενος· εἰ δὲ διασπάσεις, οὕτε σὺ ἔσεαι ἐκείνοις χρήσιμος οὕτε
ἐκείνοις σοι. Τὰ σεωτοῦ δὲ τιθέμενος εὗ γνώμην ἔχε τὰ τῶν ἀν-
τιπολέμων³⁾ μὴ ἐπιλέγεσθαι πρήγματα, τῇ τε στήσονται τὸν πόλε-
μον, τά τε ποιήσουσι, ὅσοι τε πλῆθος εἰσὶ· ἵκανοι γὰρ ἐκείνοις γε
αύτοὶ ἑωυτῶν πέρι φροντίζειν εἰσὶ, ἡμεῖς δὲ ἡμέων ὠσαύτως. Λα-
κεδαιμόνιοι δὲ ἦν ἡσι ἀντία Πέρσησι ἐς μάχην, οὐδὲν τὸ παρεδύ-
τρῶμα ἀνιεῦνται⁴⁾.

237. Ἀμειβεται Ξέρξης τοισίδε· Ἀχαίμενες, εὗ τέ μοι δοκέεις
λέγειν καὶ ποιήσω ταῦτα. Δημάρητος δὲ λέγει μὲν τὰ ἄριστα Ἑλ-
πεται εἶναι ἐμοὶ, γνώμη μέντοι ἔσσουται ὑπὸ σεῦ. Οὐ γὰρ δὴ
ἐκεῖνό γε ἐνδέξομαι¹⁾, ὅκως οὐκ εὖ νοέει τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι, τοῖσι
τε λεγομένοις πρότερον ἐκ τούτου σταθμούμενος καὶ τῷ ἔόντι,
ὅτι πολιτήτης μὲν πολιτήτῃ εὗ πρήσσοντι φθονεῖ καὶ ἔστι δυσμε-
νής τῇ σιγῇ, οὐδὲ ἀν συμβουλευομένου τοῦ ἀστοῦ πολιτήτης ἀντρ
τὰ ἄριστά οἱ δοκέοντα εἶναι ὑποθέοιτο, εἴ μὴ πρόσω ὀρετῆς ἀνήκο-
σπάνιοι δ' εἰσὶ οἱ τοιοῦτοι· ζεῖνος δὲ ζείνω εὗ πρήσσοντε²⁾ ἔστι εὖ-
μενέστατον πάντων, συμβουλευομένου τε ἀν συμβουλεύσεις τὰ ἄρι-
στα· οὕτω ὃν κακολογίης πέρι τῆς ἐς Δημάρητον, ἔόντος ἐμοὶ³⁾
ζείνουν ἔχεσθαι³⁾ τινα τοῦ λοιποῦ κελεύω.

238. Ταῦτα εἶπας Ξέρξης διεξήιε διὰ τῶν νεκρῶν, καὶ Λεωνί-
δεω¹⁾, ἀκηκοὼς; ὅτι βασιλεύς τε ἦν καὶ στρατηγὸς Λακεδαιμονίων,
ἐκέλευσε ἀποταμόντας τὴν κεφαλὴν ἀνασταυρώσαι. Δῆλα μοι πολ-
λοῖσι μὲν καὶ ἄλλοισι τεκμηρίοισι, ἐν δὲ καὶ τῷδε οὐκ ἥκιστα
γέγονε, ὅτι βασιλεὺς Ξέρξης πάντων δὴ μάλιστα ἀνδρῶν ἐθυμωθῆ-
ζώντι²⁾ Λεωνίδῃ³⁾ οὐ γὰρ ἀν κοτε εἰς τὸν νεκρὸν ταῦτα παρενόμασε,
ἐπει τιμᾶν μάλιστα νομίζουσι τῶν ἐγὼ οἶδα ἀνθρώπων Πέρσας ἀν-
δρας ἀγαθοὺς τὰ πολέμια.

3) = Πολεμίων. 4) 'Ἐκ τοῦ ἀνὰ ἴχεθαι.

1) Τὸ ὅκως κεῖται περὶ Ἡροδ. ἀντὶ τοῦ ὃς ἡ ὅτι. Παρβ. 6'. 49. 2) =
Εὖ πρήσσοντι = εὐτυχοῦντι. 3) Δηλ. τῆς κακολογίης.

1) 'Ἐκ τοῦ κεφαλῆν. 2) = Ζῶντι.

Δ'. Ἡ ἐρ Σαλαμῖνει Ναυμαχία.

δ. "Αλωσις Ἀθηνῶν. Ἀμφιεβήτησες τῶν Ἑλλήνων.

40 Ο δὲ Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου Ἀθηναίων δεινότερον ἐστιν ἢ οὐδέποτε πρότερον. Τῶνδε δὲ εἰνεκεν προτετέλεθηταν αὐτῶν σχεῖν πρὸς Σαλαμῖνα Ἀθηναῖοι, ἵνα αὗτοὶ παιδάς τε καὶ γυναικας ὑπεξαγάγωνται ἐκ τῆς Ἀττικῆς, πρὸς δὲ καὶ βουλεύσωνται τὸ παιητέον αὐτοῖσι ἔσται¹. Ἐπὶ γὰρ τοῖσι κατήκουσι πρήγματι βουλὴν ἔμελλον ποιήσεσθαι² ὡς ἔψευσμένοι γνώμης³. Δοκέοντες γὰρ εὑρήτειν Πελοποννησίους πανδημεῖ ἐν τῇ Βοιωτίῃ ὑποκατημένους⁴ τὸν βάρβαρον τῶν μὲν εὔρον οὐδὲν ἔδν⁵, οἱ δὲ ἐπυνθάνοντο τὸν Ἰσθμὸν κατεῖχοντας, τὴν Πελοπόννησον περὶ πλείστου τε ποιευμένους⁶ περιεῖναι καὶ ταίτην ἔχοντας ἐν φυλακῇ, τὰ δὲ ἄλλα ἀπιέναι. Ταῦτα πυνθανόμενοι οὖτοι δὴ προτεθεῖσάν σφεων σχεῖν πρὸς τὴν Σαλαμῖνα.

41 Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατέτριψαν εἰς τὴν Σαλαμῖνα, Ἀθηναῖοι δὲ ἐς τὴν ἑωτῶν¹ μετὰ δὲ τὴν ἀπιεινακήρυγμα ἐποιήσαντο, Ἀθηναίων τῇ τις δύναται σώζειν τὰ τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας ἐνθαῦτα οἱ μὲν πλεῖστοι ἐς Τροιζῆνα ἀπέστειλαν², οἱ δὲ ἐς Αἴγιναν, οἱ δὲ ἐς Σαλαμῖνα. Ἐσπευσαν δὲ ταῦτα ὑπεκθίσθαι³ τῷ χρηστηρίῳ⁴ τε βουλόμενοι ὑπηρετέειν καὶ δὴ καὶ τοῦδε εἰνεκεν οὐκ ἥκουσαν· λέγουσι Ἀθηναῖοι δρινοῖς⁵ μέγαν φύλακον τῆς ἀκροπόλιος ἐνδικιτᾶσθαι ἐν τῷ ίσθ. Λέγουσί τε ταῦτα καὶ δὴ καὶ ὡς ἔνοτι ἐπιμήνια⁶ ἐπιτελέουσι προτιθέντες· τὰ δ' ἐπιμήνια μελιτόεσσα⁷ ἔστι. Αὕτη δ' ἡ μελιτόεσσα ἐν τῷ πρόσθιτοι αἰεὶ χρόνῳ ἀναισιμουμένη πότε ἦν ἀψαυστος. Σημηνάστης δὲ ταῦτα τέ; ιερίσις μᾶλλον τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότερον ἐξέλιπον τὴν πόλιν ὡς καὶ τῆς θεοῦ ἀπολελουπίνης τὴν ἀκρόπολιν. Ως δέ σφι πάντα ὑπεξέκεστο, ἐπλωτὸν ἐς τὸ στρατόπεδον.

1) == "Ο μελλουσι ποιήσειν. 2) Βουλ. π. == βουλεύεσθαι. 3) Διότι τάχα ἡ γνώμη αὐτῶν ἐφάνη ψευδής. 4) Ἐνεδρεύοντας τὸν βάρβαρον. 5) Τούτων μὲν οὐδὲν εὔρον τοιούτον ὅν, αὐτοὶ δὲ ἥκουσαν (ἔμαθον). 6) Περὶ πλ. α. == ρροντίζοντας, ἐπιμελουμένους.

1) Γῆγ δηλ. 2) Τὰ τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας. 3) Τούτου ἀντίκ. τὸ ταῦτα δηλ. τὰ τέκνα καὶ τοὺς οἰκέτας. 4) Ηρρ. ζ. § 140 καὶ 141 ἥτοι ασλ. 119 καὶ 120. 5) Οἰκουρθοὶ δράκων φύλακες τῆς πολιάδος. Εύστ. Τὸν ιερὸν δράκοντα, τὸν φύλακα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Ἀκροπόλει. Σηρολ. εἰς Ἀριστ. Α. 758. 6) Θύματα, θυσίαι ἥτοι καθ' ἐκιστον μῆνα γινόμεναι· ἡ ὑπὲρ τοῦ ὅλου μῆνος. 7) Ηλληκοῦς μελιτι ποιησμένος τούτο ἐγίνετο κατὰ μῆνα.

42. Ἐπεὶ δὲ οἱ ἀπὸ Ἀρτεμισίου ἐς Σαλαμῖνα κατέσχον τὰς νέας, συνέρρεε καὶ ὁ λοιπὸς πυνθανόμενος δὲ τῶν Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἐκ Τροιζῆνος¹ ἐς γάρ Πύγωνα² τὸν Τροιζηνίων λιμένα προείρητο συλλέγεσθαι. Συνελέχθησάν τε δὴ πολλῷ πλεῦνες νέες; ή ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἐναυμάχεσον, καὶ ἀπὸ πολίων πλεύνων. Ναύαρχος μὲν νυν ἐπῆπεν ὡυτὸς δισπερ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Εὔρυθιάδης³. Εὔρυκλείδεω ἀνὴρ Σπαρτιάτης, οὐ μέντοι γένεός γε τοῦ βασιλικοῦ ἐών. Νέας δὲ πολλῷ πλείστας τε καὶ ἄριστα πλωαύτας παρείχοντο Ἀθηναῖοι.

49. "Ω; δὲ ἐς τὴν Σαλαμῖνα συνηλθον οἱ στρατηγοὶ ἀπὸ τῶν εἰρημένων πολίων, ἔθουλεύοντο προθέντος Εὔρυθιάδεω γνώμην ἀποφαίνεσθαι τὸν βουλόμενον, ὅκου⁴ δοκέοι ἐπιτηδεώτατον εἶναι ναυμαχίην ποιέεσθαι τῶν αὐτοὶ χωρέων ἐγκρατέες εἰσὶ· ή γάρ Ἀττικὴ ἀπειτοῦ δῆτη, τῶν δὲ λοιπέων πέρι προτιθέεται. Αἱ γνῶμαι δὲ τῶν λεγόντων αἱ πλείσται συνεξέπιπτον⁵ πρὸς τὸν Ἰσθμὸν πλώσαντας⁶ ναυμαχίειν πρὸ τῆς Πελοποννήσου, ἐπιλέγοντες τὸν λόγον τόνδε, ως ἦν νικηθέωσι τῇ ναυμαχίῃ, ἐν Σαλαμῖνι μὲν ἐόντες πολιορκήσονται⁷ ἐν νήσῳ, ἵνα μερι τιμωρίην⁸ οὐδεμίᾳ ἐπιφανήσται, πρὸς δὲ τῷ Ἰσθμῷ⁹ ἐς τοὺς ἑωυτῶν ἐξοίσονται¹⁰.

50. Ταῦτα τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου στρατηγῶν ἐπιλεγομένων¹¹ ἐληλύθεε ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἀγγέλλων ἥκειν τὸν βάρβαρον ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ πάτερν αὐτὴν πυρπολέεσθαι. Οὐ γάρ διὰ Βοιωτῶν τρα-

1) Ἐπεξήγησις τοῦ αὐτέοντος. Οὐ Εὔρυθιάδης ἢ τοῦ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων.

1) Σύνταξις ὅκου τῶν χωρίων, τῶν αὐτοὶ ἐγκρ. εἰσί. ἐπιτηδ. Ή εἶναι δοκεῖ ποιέεσθαι ναυμ. Τὸν βουλόμενον == ὁ δὲ Εὔρ. προστρεπεν, δις ἀν οἰλη, νὰ ἔκφρητη τὴν γνώμην του. 2) Ἐκ τοῦ προτιθέω, ἐνν. βουλεύεσθαι. Τὸ δὲ ἀπειτοῦ ὑπερτ. παθ. 3) Τὸ δὲ τοῦτο εἶναι κυρίως ἐν χορήσει ως πρότερος τὰς ψήφους, δις μετεγειτείζοντο διδούντες γνώμην¹² ή. 123, πᾶς τις αὐτέων ἑωυτῷ ἐτίθετο τὴν ψήφον. . . . δεύτερα δὲ οἱ πολλοὶ συνεξέπιπτον Θεμιστοκλῆς κρίνοντες¹³ δ. 206, τῶν δὲ κατὰ τῶντός αἱ γνῶμαι συνεξέπιπτον. 4) == Πλεύσαντας. 5) Πολιορκεῖν, περικλείειν ἐν γένει, στενοχωρεῖν. ὥστε ἡ σημασία τοῦ πόλεως ἀραιίζεται παντελῶς¹⁴ ως καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς¹⁵ δ. 129, τοῖς σκέλεσι ἐχειρονόμει. Τὸ Πολιορκήσονται εἶναι μέσος μέλ. μετὰ σημ. παθητικῆς. 6) Βογόθεικ. 7) "Οντες δηλ. 8) "Εγει παθητικὴν σημασίαν, ως τὸ πολιορκήσονται: ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ πελάγους εἰς τὴν ἀκτὴν.

1) Ἀναλογιζομένων, πραγματευομένων.

πόδενος στρατὸς ἄμα Εὐρώπη, ἐμπρήσας Θεσπιέων τὴν πόλιν αὐτῶν ἐκλειστοπότων² ἐς Πελοπόννησον καὶ τὴν Πλαταιάνων ὡταύτως, ἥκει τε ἐς τὰς Ἀθήνας καὶ πάντα ἐκεῖνα ἐδῆσε. Ἐνέπρησε δὲ Θεσπιέαν τε καὶ Πλάταιαν³ πυθόμενος Θηραίων, ὅτι οὐκ ἐμήδιζον⁴.

51. Ἀπὸ δὲ τῆς διαβάσιος τοῦ Ἑλλησπόντου, ἔνθεν¹ πορεύεσθαι ἦξεντο οἱ βάρυθροι, ἵνα αὐτοὺς² διατρίψαντες μῆνα, ἐν τῷ³ διέβασιν ἐς τὴν Εύρωπην, ἐν τρισὶ ἑτέροισι μηνὶ ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ, Καλλιάδεω⁴ ἀρχηγοῖς Ἀθηναῖσι. Καὶ αἰρέουσι ἐρῆμον τὸ ἀστυν, καὶ τινας ὀλίγους εὑρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ ἴρῳ⁵ ἐόντας, ταμίας,⁶ τε τοῦ ἴρου καὶ πέντες; ἀνθρώπους, οἱ δραχέαμενοι τὴν ἀκρόπολιν θύρητες καὶ ἔβλοισι ἡμύνοντο τοὺς ἐπιόντας, ἄμα μὲν ὑπ' αἰσθενείης βίου⁷ οὐκ ἐκχωρήσαντες ἐς Σαλαμίνα, πρὸς δὲ αὐτοὺς δοκέοντες⁸ ἐξευρηκέναι τὸ μαντήιον, τὸ δὲ Ποθίνιον εἰρητε, τὸ ξύλινον τείχος ἀνάλωτον ἔσεσθαι, καὶ αὐτὸς δὴ τοῦτο⁹ εἶναι τὸ κρητιφύγετον κατὰ τὸ μαντήιον, καὶ οὐ τὰς νέας.

52. Οἱ δὲ Πέρσαι ἰζόμενοι ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος ὅχθον, τὸν Ἀθηναῖον καλέουσι: Ἀρέτιον πάγον¹, ἐπολιόρκεον τρόπον τοιόνδε· δικαῖος² στυπεῖον περὶ τοὺς δῖστοὺς περιβάντες ἀψιειαν, ἐπό-

2) Οἱ αὐτοὶ (οἱ κάτοικοι) κατέλιπον τὴν πόλιν Διδδ. ι.ά. 14 ἐπερεύγεισαν εἰς Πελ. πανδημεῖ· ἐς Π. εἶναι δὲ βραχυλογία ἀντὶ ἔκλεισης.

τὴν πόλιν καὶ πεφευγότων εἰς Πελ. Οὔτω καὶ σ'. 100, οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἔθουλεύοντο ἔκλιπεν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα τῆς Εὐθείας.

3) Συνηθίστερον τὸ Πλαταιάς. 4) Οἱ Θεσπιέας ἐν Θερμοπύλαις ἡγωνίσαντο μὲτά Λεωνίδου ζ'. 226. Οἱ Πλαταιεῖς ἐν Μαραθώνῃ (σ'. 108) καὶ ἐν Ἀρτεμισίῳ η. I.

1) Ἐξ οὐ χρόνου. Εἰς τὸ ἀπὸ τῆς διειθ. ἡ ἀπὸ χρόνον σημαίνει. 2) Ἐν τοῖς περὶ τὸν Ἑλλήσποντον τόποις. 3) = Ἐν φ. δηλ. μηνὶ ἡ χρήνω. 4) Οἱ Καλλιάδης ἦτο ἐπώνυμος ἀρχῶν ἐν Ἀθήναις τὴν 75 Ὁλ. = 450 π. Χρ. 5) Τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Ηοιλιάδος. 6) Τὸ οὐρανοφυλάκιον τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ νυχὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως. 7) = Βιότου, ἦτος πενίας. Παρβ. β'. 47. Οὐδὲ πένητες ὑπ' αἰσθενείας τοῦ βίου. β'. 88. Οἱ χρήματα ἀσθενέστεροι. 8) Αὐτοὶ (= μένοι) νομίζοντες ὅτι ἐξεῖρον τὸν νοῦν τοῦ μαντείου. Τὸ μαντεῖον καὶ τὰς διερρόσους ἐρυηνείας ιβ. γ'. 141 καὶ Κορν. β'. Θερ. 2. 9) Τὸ φεάγμα.

1) Οὕτος ὁ λόρδος ἦτο ἐκτὸς μὲν τῆς ἀκροπόλεως, ἀλλ' ἐντὸς τῆς πόλεως, ἐνταῦθι συνεχροτοῦντο οἱ συνελεύσεις τοῦ Ἀρέτου Πάγου. 2) Τὸ διπλαῖς χρονικόν. Περιθύντες περὶ τοὺς δῖστοὺς στυπεῖον, ὅτε ἀψιειαν (= ἔ-

ξευον ἐς τὸ φράγμα³. Ἐνθαῦτα Ἀθηναίων οἱ πολιορκεόμενοι δμως ἔμύνοντο⁴, καίπερ ἐς τὸ ἕσχατον κακοῦ ἀπιγμένοι καὶ τοῦ φράγματος προδεδωκότος⁵. Οὐδὲ λίγους τῶν Πεισιστρατιδέων⁶ προσφερόντων περὶ ὄμολογίης ἐνεδέκοντο, ἀμυνόμενοι δὲ ἄλλα τε ἀντεμηγανέοντο καὶ δὴ καὶ προσιόντων τῶν βαρύτερων πρὸς τὰς πύλας ὅλοιτρόχους⁷ ἀπίεσαν ὥστε Ξέρξην ἐπὶ χρέον συχνὸν ἀπορίησι⁸ ἐνέγεσθαι οὐ δυνάμενόν σφεας ἐλεῖν.

53. Χρόνῳ δ' ἐκ τῶν ἀπόρων¹ ἐράνη δὴ τις ἔσοδος² τοῖσι βαρύροισι· ἔδει γάρ κατὰ τὸ θεοπρόπιον πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν τὴν ἐν τῇ ἡπείρῳ γενέσθαι ὑπὸ Πέρσησι. "Εμπροσθε ὡν πρὸ τῆς ἀκροπόλιος, δπισθε δὲ τῶν πυλέων καὶ τῆς ἀνόδου, τῇ δὴ οὕτε τις ἐφύλασσε οὕτε" ἀν ἥπιτει μη³ κοτέ τις κατὰ ταῦτα⁴ ἀναβαίνει ἀνθρώπων, ταύτη ἀνέβηταν τινες κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου⁵, καίτοι περὶ ἀποκρήμνου ἐόντος τοῦ χώρου. "Ω; δὲ εἰδον αὐτοὺς ἀναβεβηκότας; οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, οἱ μὲν ἐρίπτεον ἔωμοι, κατὰ τοῦ τείχους κάτω καὶ διερθείροντο, οἱ δὲ ἐς τὸ μέγαρον⁶ κατέφευγον· τῶν δὲ Περσέων οἱ ἀναβεβηκότες πρῶτον μὲν ἐτράποντο πρὸς τὰς πύλας, ταύτας δὲ ἀνοίξαντες τοὺς ἵκετας ἐζόνευον· ἐπεὶ δέ σμι πάντες κατέστρωντο⁷, τὸ ἱρὸν συλήσαντες ἐνέπρησαν⁸ πᾶσαν τὴν ἀκρόπολιν.

καντες) ἐτέξευον. 3) Τὸ ξύλινον ἔρκος τῆς ἀκροπόλεως. 4) Πρεθυστέρως ἀντί· καίπερ δμως. 5) Τὸ προδιδόναι· ἔθηκε περὶ πραγμάτων, ἢ δὲν γρηγοριμένουσι πλέον εἰς τι, ἐγάλασσαν, ἐλλείπουσιν· ἡ. 387 οὐδέν μοι οῷμα παρίσταται προδοῦναι· τὰ δέσθια τῶν ποταμῶν. Οὔτως ἐνταῦθα. Διότε ἐκάη ὑπὲ τῶν διετῶν, τοζευμάτων μετὰ πυρὸς. 6) Διότι οἱ Πεισιστρατίδαι ἦσαν μετὰ τοῦ Ξέρξου, ὡς ἀπ' Ἀθηνῶν φυγαδεύσθεντες⁹, μετὰ τὸν θίνατον τοῦ Ἰππίου καὶ Ἀριστογείτονος. 7) Στρογγύλους, τροχοειδεῖς λίθοις, ἦτοι μαγάλους. Ξεν. Ἀν. δ'. β'. 2 ἐκυλίνδουν οἱ βίρροιροι ὄλοι, τροχούς ἀμαξιαίους. 8) Ἀπ. ἐντγ. παθητικῶς δ'. 98 ἐν ἀπορίησι εἴχοντο.

1) Ἐκ τούτων τῶν δυσκολιῶν. 2) Εἰς τὴν ἀκρόπολιν δηλ. 3) = Μήπως ποτέ. 4) Τοπικῶς = ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ 5) Θυγατέρες τοῦ Κέκρωπος, ἦσαν ἡ "Αγλαύρος, Πάνδροσος, Ἑρση. Τοισθν τῆς Ἀγλαύρου, (Ἀγραύλου) ἦτο εἰς τὸ μᾶλλον ἀτέοτομον μέρος τῆς Ἀκροπόλεως. Πλυν. ἀ. 18, 2. 6) Εἰς τὸν νυὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐ. 72 τὸ ἄδυτον τοῦ θεοῦ λέγεται. 7) Ἀνήρηντο. 8) Ηερὶ τοῦ πράγματος παρθ. Κορυ. Νεπ. Θεμ. § 4.

54. Σχών δὲ παντελέως τὰς Ἀθηναῖς Ξέρξης ἀπέπεμψε ἐς Σοῦσα ἄγγελον ἵππεα Ἀρταβάνῳ¹ ἄγγελέοντα τὴν παρεοῦσάν σφι εὐπονήσιν. Ἀπὸ² δὲ τῆς πέμψιος τοῦ κήρυκος δευτέρη ἡμέρῃ συγκαλέσας Ἀθηναίων τοὺς φυγάδας, ἔωστῷ δὲ ἐπομένους, ἐκέλευε τρόπῳ τῷ σφετέρῳ θῦσαι τὰ ἱὰ ἀναβάντας εἰς τὴν ἀκρόπολιν, εἴτε δὴ ὃν δύψιν τινὰ ἴδων ἐνυπνίου ἐνετέλλετο ταῦτα, εἴτε καὶ ἐνθύμιον οἱ ἐγένετο³ ἐμπρήσαντι⁴ τὸ ἱρόν. Οἱ δὲ φυγάδες τῶν Ἀθηναίων ἐποίησαν τὰ ἐντεταλμένα.

55. Τοῦ δὲ εἶνεκεν τούτων ἐπειρνήσθην, φράσω. ⁵ Εστι ἐν τῇ ἀκροπόλι ταύτῃ Ἐρεχθίος¹ τοῦ γηγενέος λεγομένου εἰναι νηός, ἐν τῷ ἐλαίη τε καὶ θύλασσα² ἔνι, τὰ λόγος³ παρ' Ἀθηναίων Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην ἐρίσαντες περὶ τῆς χώρης μαρτύρια⁴ θέσθαι. Ταύτην ὃν τὴν ἐλαίην ἅμα τῷ ἀλλῷ ἱῷ κατέλαβε ἐμπρησθῆναι οὐ πὸ τῶν βαρβάρων δευτέρη δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ τῆς ἐμπρήσιος Ἀθηναίων οἱ θύειν οὐ πὸ βασιλέος κελευσμένοι ὡς ἀνέβησαν ἐς τὸ ἱρόν, φρεσον βλαστὸν⁵ ἐκ τοῦ στελέχεος ὃσον τε πηγυαῖον ἀναδεδραμπότα. Οὗτοι μέν νυν ταῦτα ἔφρασαν.

56. Οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι Ἐλληνες, ὡς σφι ἐξηγέλθη, ὡς ἔσχε τὰ περὶ τὴν Ἀθηνῶν ἀκρόπολιν, ἐς τοσοῦτον θόρυβον ἀπίκοντο, ὥστε ἔνιοι τῶν στρατηγῶν οὐδὲ κυρωθῆναι ἔμενον τὸ προκείμενον πρῆγμα, ἀλλ' ἐς τὰς νέας ἐσέπιπτον καὶ ἴστια ἡείροντο ὡς ἀ-

1) Ὁ Ἀρτάβανος ἦτο θεῖος τοῦ Ξέρξου, ὃν ἀρησεν ὁ βασιλεὺς διοικήτην τοῦ βασιλείου. 2) Χρόνον σημαίνει. 3) Βίναι ὡς τὸ μεταμέλει μοι θ'. 89 μετὰ μετοχῆς ἡνωμένον λέγεται δὲ μετ' ἐμφάσεως, ἐλυπήθη, ἔτυπτε τοῦτον ἡ συνείδησις· ὡς καὶ τὸ ἐνθύμεισθαι ἔνιστε. 4) Ἄντι ὅτι ἐνέπρησε.

1) Ἐρεχθεὺς ἦτο ἥρως ἐγχώριος τῶν Ἀθηνῶν. Παρ. Ὁμ. Ιλ. β'. 546.

Οἱ δὲ ἄροι Ἀθηναῖς εἶχον ἐυκτέμενον πτολιεύθρον,
Δῆμος Ἐρεχθίος μεγαλητορος δι ποτος Ἀθηνη
θρέψεις Διός θυγάτηρ, τέκε δὲ ζειδωρος ἀρουρα,
καδ δὲ ἐν Ἀθηνης εἶσεν ἐψ ἐν προν ηη.
ἔνθα δὲ μὲν ταύροις καὶ ἀρνειοῖς ἐλάσονται
κοῦρος Ἀθηναῖων περιετελλομένων ἐνεικυτῶν.

2) Φρέαρ, ἀλμυρὸν ὄδωρ ἔχον, ἐν φέπιστευον ἔνιστε ὅτι ἀκούουσι τὸν ἥχον τῶν κυμάτων. Πχασ. ἀ. 26, 3) Ἐνν ἐπι. 4) = Τεχμήτια. 5) Αὐθημερὸν ὃσον τε ἐπι δύο βλαστῆσαι πήγεις. Πχασ. ἀ. 27.

ποθευσόμενοι¹. Τοῖσι τε ὑπὸλειπομένοισι² αὐτὸν ἐκυρώθη τὸ τοῦ Ἰσ-
θμοῦ ναυμαχέειν. Νῦν τε ἐγίνετο, καὶ οἱ διαλυθέντες ἐκ τοῦ συνε-
δρίου ἐσέβαινον ἐς τὰς νέας.

57. Ἐνθαῦτα δὴ Θεμιστοκλέα ἀπικόμενον ἐπὶ τὴν νέα εἰρετε
Μνησίφιλος³, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃ τι σφι εἴη βεβουλευμένον. Πιθόμενος⁴
δὲ πρὸς αὐτοῦ, ὡς εἴη δεδογμένον ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἰσ-
θμὸν καὶ πρὸ τῆς Πελοποννήσου ναυμαχέειν, εἶπε. Οὕτοι ἄρα, ἢν
ἀπασιρωτὶ τὰς νέας ἡπὸ Σχλεμῖνος, οὐδεὶς περὶ μιᾶς ἔτι πατρίδος⁵
ναυμαχήσεις. Κατὰ γάρ πόλις ἔκαστοι τρέψονται, καὶ οὔτε σφίας
Εύρυθιάδης κατέχειν δυνήσεται οὔτε τις ἀνθρώπων ἄλλος ὥστε μὴ⁶
οὐ διασκεδασθῆναι τὴν στρατιὴν, ἀπολέσται τε ἡ Ἑλλὰς ἀδου-
λήσῃ. Ἀλλ⁷ εἴ τις ἔστι μηχανή, θύει καὶ πειρέο διαχέει⁸ τὰ βε-
βουλευμένα, ἢν καὶς δύνη ἀναγνῶσαι⁹ Εύρυθιάδην μεταβουλεύσασθαι
ώστε αὐτοῦ μένειν.

58. Κάρτα δὴ τῷ Θεμιστοκλεῖ¹⁰ ἦρετε ἡ ὑποθήκη, καὶ οὐδὲν πρὸς
ταῦτα ἀμειψάμενος τοῖς ἐπὶ τὴν νέα τὴν Εύρυθιάδεω. Ἀπικόμενος
δὲ ἔφη ἐθέλειν οἱ κοινόν τι πρῆγμα συμμίζαι¹¹. Ὁ δ' αὐτὸν ἐς τὴν
νέα ἐκέλευε ἐσθάντα λέγειν, εἴ τι ἐθέλει. Ἐνθαῦτα δὲ Θεμιστοκλένς
παριζόμενός οἱ καταλέγει ἐκεῖνά τε πάντα, τὰ ἔκουσε Μνησίφιλου,
ἐώστοι ποιεύμενος¹², καὶ ἄλλα πολλὰ προστιθεῖς, ἐς δὲ ἀνέγνωσε¹³ χρη-
ζων ἐκ τε τῆς νεός ἐκβῆνται συλλέξει τε τοὺς στρατηγοὺς ἐς τὸ
συνέδριον.

1) Ἀπὸ καὶ θέω, = ἀποφευξόμενοι. 2) Ησητικὸν αἴτιον εἰς τὸ ἐκυρώθη.

1) Παρθ. Πλούσι. Θεμ. § 2. 2) Ὁ Μνησίφιλος πρὸς τοῦ Θεμιστοκλέους.

3) Ἐπειδὴ ἡ Ἀττικὴ ἐκυριεύθη, καὶ σὺ λοιπὸν δὲν ἡμπορεῖς, καθὼς
οἱ ἄλλοι νὰ ὑπάγης εἰς τὴν πατρίδα σου, διὰ νὰ τὴν ὑπερασπισθῇς.
Θουκ. ἀ. 74. Ἡμεῖς ἀπὸ τε τῆς οὐκ οὔσης ἔτι (πόλεως) ὄρμώμενοι,
καὶ ὑπὲρ τῆς ἐν Βραχείᾳ ἐλπίδι οὔσης κινδυνεύοντες, ξυνεσώτημεν ὑ-
μᾶς τε τὸ μέρος καὶ ἡμᾶς αὐτούς. 4) Τὸ μὴ οὐ ἀντὶ μιᾶς ἀρνήσεως, ἐ-
τέρας ἡγουμένης. 5) Ἐάν εἴναι τρόπος. 6) Συγχέαι, διεπαράξαι, διε-
σχίσαι τὰ βεβουλευμένα. Οὕτω καὶ Διόν. Ἀλ. γ. σελ. 141 ἡ διαθολὴ
τοῦ πολέμου.... διέγεεν αὐτῶν τὰ βουλεύματα. 7) Ἀναπεῖσαι, πεῖσαι

1) Κοινωνῆσαι, περὶ κοινοῦ τινος πράγματος νὰ διαλεχθῶσι¹⁴ οὕτω καὶ
§ 67. κατέθη Ξέρξης ἐπὶ τὰς νῆσας, ἐθέλει σφι συμμίζαι. καὶ § 79 Ἀρι-
στείδης.... ἐξεκαλέετο Θεμιστοκλῆς.... θέλων αὐτῇ ξυμμίζαι. 2) Ἰδια
έσυτοι ποιεύμενος, ἐνν. τὰ Μνησίφιλου ἔπει, ἦτοι ἀποδίδων εἰς ἐσ-
τὸν τοὺς λόγους. 3) Ἀνέπεισε.

59. Ω; δὲ ἄρα συνελέθησαν, πρέν ἡ τὸν Εὔρυθιάδην προθεῖνας τὸν λόγον τῶν¹ εἰνεκεν συνήχηγε τοὺς στρατηγούς, πολλὸς ἦν ὁ Θεμιστοκλέης ἐν τοῖς λόγοις² οἷς κάρτα δεόμενος. Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ὁ Κορίνθιος στρατηγός Ἀδείμαντος ὁ Ὁμύτου εἶπε. ³Ω Θεμιστοκλεῖς, ἐν τοῖς ἀγῶνις οἱ προεξαντάμενοι³ φαπίζονται⁴. Οὐ δὲ ἀπολογούμενος⁵ ἔρη. Οἱ δέ γε ἐγκατατλειπόμενοι οὐ στεφανοῦνται.

60. Τότε μὲν ἡπίως πρὸς τὸν Κορίνθιον ἀμείψκτο, πρὸς δὲ τὸν Εὔρυθιάδην ἔλεγε ἐκείνων μὲν οὐκέτι οὐδὲν¹ τῶν πρότερον λεχθέντων, ὃς ἐπεὰν ἀπαντείρωσι ἀπὸ Σαλαμίνος, διαδρήσονται παρεότων γὰρ τῶν συμμάχων οὐκ ἔσερε οἱ κόσμον² οὐδένα κατηγορέειν δὲ ἄλλου λόγου εἴχετο, λέγων τάδε.

α) Ἔν³ σοὶ νῦν ἔστι σῶται τὴν Ἑλλάδα, ἢν ἐμοὶ πειθῆ ναυμαχίην αὐτοῦ μένων ποιέεσθαι, μηδὲ πειθόμενος τούτων τοῖς λόγοις⁴ ἀναζεῦξῃς⁵ πρὸς τὸν Ισθμὸν τὰς νέας. Ἀντίθετος⁶ γάρ ἐκάτερον ὄκούσας· πρὸς μὲν τῷ Ισθμῷ συμβάλλων ἐν πελάγει ἀναπεπταμένῳ⁷ ναυμαχήσεις, τὸ ηὗιστα ἡμῖν σύμφορόν⁸ ἔστι νέας ἔχουσι βασιτέρας καὶ ἀριθμὸν ἐλάσσονας, τούτο δὲ ἀπολέεις Σαλαμίνα τε καὶ Μέγαρα καὶ Αἴγιναν, ἥνπερ καὶ τὰ ἄλλα εὐτυχήσωμεν. Ἀμα γάρ τῷ ναυτικῷ αὐτῶν⁹ ἔψεται καὶ ὁ πεζὸς στρατός. Καὶ οὕτω

1) = Ὡν ἔνεκεν συν., εἶναι δὲ τοῦτο ἐπεξήγησίς τοῦ εἰς τὸν λόγον.
2) Πολλὸς ἦν ὁ Θ. λέγων. ἦτοι Θ. πολὰ ἔλεγε οὐτω καὶ πολλὸς ἦν λισσόμενος ὁ ζεῖνος. Καὶ εἰς θ'. Οὐτὶ εἶναι τὸ πολλὸς εἰς ἐπιερ. σημασίαν ἐν γρήσει· πολλὸς δὲ ἦν λισσόμενος ὁ ζεῖνος ὁ Σάμιος. 3) "Οσοι πρὸ τοῦ νὰ δοθῇ τὸ σημεῖον (πρὸ τοῦ χρόνου) ἐκ τῶν κιγκλίδων εἰς τὸ στίδιον εἰσπηδῶντες (τρέχοντες. 4) Ράθιδω πρτάτεσσονται, μαστιγοῦνται. Οἱ Ἑλλανοδίκαι εἰχον ῥεθδούχους καὶ ῥεθδοφόρους πρὸς τοῦτο. Παρθ. Θουκ. ε'. 50, Ξεν. Ἑλλ. γ'. 2, 21. Διγχν μαστιγοῦσιν οἱ Ἑλλανοδίκαι Παυτ. ε'. 2. 5) Τῇς αἰτίᾳ, δικαιολογούμενος, ἀπολογούμενος. "Αλλως ὁ Πλούτ. β. Θεμ. § 20 διηγεῖται τὸ συμβάν.

1) Οὐδὲν τούτων ἂ πρίτερον ἔλεξεν, δτι....διαδρήσονται (διδράσκω).
2) Οὐτω καὶ αἰσχύνην φέρει = οὐ προσήκειν ἔδοκει. Τὸ δὲ κατηγορεῖν = κακῶς λέγειν περὶ τινος. 3) Ἀπὸ σοῦ ἔξαρταται· οὐτω καὶ ὁ Μιλτιάδης λέγει πρὸ τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης εἰς τὸν Ηοδέμαρχον Καλλίρρηον σ'. 109. 3) Εἰς τοὺς λόγους τούτων (τῶν ἡγεμόνων) οἵτινες ἐπιειδον δηλ. ἀναζεῦξαι; 5) = Ἀναγγίγης. 6) Ἐναντιώσου, ἐὰν ἀκούσῃς ἐκάτερον. 6) Εἰς ἵνωικτὸν πέλαγος, εἰς εὐρῆ πελάγη. 8) Ναυμαχῆσαι. 9) Τῶν Ηερσῶν.

σφέας αὐτὸς ἀξεις ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον, κινδυνεύει;¹⁰ τε ἀπά.
ση τῇ Ἑλλάδι.

β'.) "Ην δὲ τὰ ἔγω λέγω ποιήσῃς, τοσάδε¹¹ ἐν αὐτοῖς¹² ψηστὰ
εὑρήσεις· πρῶτα μὲν ἐν στεινῷ συμβάλλοντες νησὶ ὀλίγησι πρὸς
πολλάς, ἢν τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνῃ, πολλὸν κρατή-
σομεν, — τὸ γάρ ἐν στεινῷ ναυμαχέειν πρὸς¹³ ἡμέων ἐστι, ἐν εὔρυ-
γωρίῃ δὲ πρὸς ἐκείνων, — αὗτις δὲ Σαλαμῖς περιγίνεται, ἐς τὴν
ἥμιν ὑπεκκέσται τέκνα τε καὶ γυναικες. Καὶ μὴν καὶ τόδε ἐν αὐ-
τοῖς ἔστι, τοῦ καὶ περιέ/εσθε¹⁴ μάλιστα· δροίως αὐτοῦ τε
μένων προνυμαγήσεις Πελοποννήσου καὶ πρὸς τῷ Ἰσθμῷ, οὐδὲ
σφεκς, εἴ περ εὖ φρονέεις, ἀξεις ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον.

γ'.) "Ην δέ γε καὶ τὰ ἔγω ἐλπίζω γένηται καὶ νικήτωμεν τῇσι
νησὶ, οὕτε ὥμιν ἐς τὸν Ἰσθμὸν παρέσονται οἱ βάτεῖς¹⁵ καὶ οὕτε προ-
έκησονται ἐκαστέρω τῇ; Ἀττικῆς, ἀπίσι¹⁶ τε οὐδὲνι κόσμῳ¹⁷
Μεγάρωις τε κερδανέομεν περιεσθεῖς καὶ Αἰγίνη καὶ Σαλαμῖνι, ἐν
τῇ ἥμιν καὶ λόγιόν ἐστι τῶν ἐχθρῶν κατύπερθε¹⁸ γενέσθαι. Οἰκότα
μέν νυν βουλευομένοις ἀνθρώποις ὡς τὸ ἐπίπαν ἐθέλει¹⁹ γίνεσθαι,
μὴ δὲ οἰκότα βουλευομένοις οὐκ ἐθέλει οὐδὲ ὁ Θεός προσγωρέειν
πρὸς τὰς ἀνθρωπητὰς γνώμας.

61. Ταῦτα λέγοντος Θεμιστοκλέος αὗτις ὁ Κορίνθιος 'Αδεί-
μαντος ἐπεφέρετο,¹ σιγᾶν τε κελεύων τῷ μὴ ἐστι πατρὶς, καὶ Εὔρ-
ειάδην οὐκ ἔων ἐπιψηφίζειν² ἀπόλιτον ἀνδρὶ πόλιν γάρ τὸν Θιμ-

10) Εἰς κίνδυνον καταστήσῃς ἄπισταν τὴν Ἑλλάδα. 11) Τὰ ἔξης· ἐν-
νοεῖται δὲ τὸ μεγάλη καὶ ἀξιόλογη. 12) Τ. ἐ. τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγθεῖσι.
13) Συμρέπει ἥμιν, ἀφορᾷ εἰς τὸ ἡμίτερον συμρέπον. Παρθ. Κορι. β'.
Θεμιστ. 4. 14) "Οπερ περὶ πολλοῦ ποιεῖται. 15) Μὲ σημασίαν μέλλον-
τος. 16) Αἰσχ. Πέρσ. 442.

Ἡεῦ παραχγεῖλας ἀφαρ στρατεύματι

ἥτε· ἀκόσμωφ ἔνιν φυγῇ.

καὶ 479 οὐκ εὔκοσμον αἴροινται λόγον. 17) Κατ. γεν. = κρατῆσαι. Τὸ
δὲ οἰκότων = ἂ τῷ λόγῳ εἰσὶ σύμμαχοι. 18) Ἐνν. ὁ Θεός. Τὸ δὲν ἔχει
οὐτῶ. Τοῖς εἰκότα βουλευομένοις ἀνθρώποις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐθέλει
συνίργεσθαι καὶ ὁ Θεός, τοῖς δὲ μὴ εἰκότα βουλευομένοις οὐκ ἐθέλει οὐ-
δὲ ὁ Θεός.

1) Ἡννυτιοῦτο, ὡργίζετο, ὑθριστικῶς ὡμίλει. π. 2) Οὐκέ τῶν φηρί-
ζειν ἐπὶ ἀνδρὶ ἀπόλιτοι· δηλ. οὐκέ ἔων προστιθίναι τὴν ιδίαν γνώμην τῇ
τοῦ Θ. ἀνδρὶς ὄντος ἀπόλιτος. (δηλ. ἐστερημένου τῇ πατρίδος, ὅστις

στοκλέα παρεγόμενον οὕτω ἐκέλευε γνώμης συμβάλλεσθαι. Ταῦτα δὲ οἱ προέφερε, ὅτι ἡλώκεσάν τε καὶ κατείχοντο αἱ Ἀθηναῖς τότε δὴ δ Θεμιστοκλέος ἐκείνον τε καὶ τοὺς Κορινθίους πολλά τε καὶ κακὰ ἔλεγε, ἐώυτοις³ τε ἐδήλου λόγῳ ὡς εἴη καὶ πόλις⁴ καὶ γῆ μέζων ἥπερ ἐκείνοις, ἕστ’ ἀν διηκόσιαι νέες σφι ἔωσι πεπληρωμέναι· οὐδαμούς γάρ⁵ Ἑλλήνων αὐτοὺς ἐπιόντας ἀποκρούεσθαι.

62 Σημαίνων δὲ ταῦτα τῷ λόγῳ διέβαινε ἐξ Εὐρυθιάδην λέγων μᾶλλον ἐπεστραμμένα¹. Σὺ εἰ μενέεις αὐτοῦ καὶ μένων ἔσται ἀνὴρ ἀγαθός² εἰ δὲ μὴ, ἀνατρέψεις τὴν Ἑλλάδα. Τὸ πᾶν³ γάρ ἡμῖν τοῦ πολέμου φέρουσι αἱ νέες. Ἀλλ’ ἐμοὶ πείθε. Εἰ δὲ ταῦτα μὴ ποιήσεις, ἡμεῖς μὲν ὡς ἔχομεν⁴, ἀναλαβόντες τοὺς οἰκέτας κομισύμεθα ἐξ Σέριν⁵ τὴν ἐν Ἰταλίᾳ, ἥπερ ἡμετέρη⁶ τέ ἐστι ἐκ παλαιοῦ ἔτι, καὶ τὰ λόγια⁷ λέγει ὑπ’ ἡμέων αὐτὴν κτισθῆναι· ὑμεῖς δὲ συμμάχων τοιῶνδε μουνῳθέντες μεμνήσεσθε τῶν ἐμῶν λόγων.

63. Ταῦτα δὲ Θεμιστοκλέος λέγοντος ἀνεδιδάσκετο¹ Εὐρυθιάδης. Δοκέειν δέ μοι, ἀρρωδήτας μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἀνεδιδάσκετο, μὴ σφεας ἀπολίπωσι², ἢν πρὸς τὸν Ἱσθμὸν ἀνάγῃ τὰς νέας. Ἀπολιπόντων γάρ Ἀθηναίων οὐκέτι ἐγίνοντο ἀξιόμαχοι οἱ λοιποί. Ταῦτην δὲ αἰρέεται τὴν γνώμην αὐτοῦ μένοντας διανυμάχεειν.

64. Οὕτω μὲν οἱ περὶ Σαλαμίνα ἔπεισι ἀκροθολισάμενοι, ἐπείτε Εὐρυθιάδη ἔδοξε, αὐτοῦ παρεσκευαζόντο ὡς ναυμαχήσοντες. Ἡμέρη τε ἐγίνετο καὶ ἄμα τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι σεισμὸς ἐγένετο ἐν τε

πατρίδα οὐκ ἔχει). 3) Σύνταξις καὶ ἐδήλου λόγῳ ὡς εἴη (εἶναι) ἐώυτοις ('Αθηναίοις) καὶ πόλις καὶ γῆ. "Ο Ἡρόδ. μετὰ τὰ ἀφηγηματικά, αἰσθήσεως σημαντικά καὶ τὰ τοικῦτα ἡ. συνήθως θίτει" ὡς εἴη. ἀ. 24, ἡ. 137, γ'. 36. 4) Παρθ. Πλουτ. β'. Θεμ. 7, 11. 5) Οὐδεὶς τῶν Ἑλλ. ἀποκρούσει αὐτούς, ἦτοι πάντες οἱ "Ἐλλ. αὐτούς δέξονται".

1) Δηλ. ῥήματα, τ. ἔ. βαρέα, αὐτηρά, ἐμφαντικά, λόγια¹ κυρίως μετά δυνάμεως πρὸς τινὰ σκοπὸν ῥιπτόμενα. 2) Δηλ. εὗ ἔξει. 3) Τὸ πᾶν τοῦ π. == ἡ πᾶς πόλεμος ἥρτηται ἐκ τῶν νεῶν. 4) Εἰς ἦν κατάστασίν ἐσμεν. 5) Ἔν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ ἐν τῇ Λευκανίᾳ παρὰ τὸν Ταράντιον κόλπον. Ἐφίμερος καὶ ἐρατὸς γώρος ὁ ἀμφὶ Σίριος ρόας. Ἀθήν. 13. 25. 6) Τὸ πόλι τῶν Ἰώνων κτισθεῖσα, κατωκεῖτο. 7) Τούτου τοῦ γρηγοριοῦ.

1) Μετεπείθετο, μετέβαλε γνώμην. 2) Πρόληψις = ἀνεδιδάσκετο μὴ οἱ Ἀθηναῖοι σφέας ἀπολίπωσι.

τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ. "Εδοξε δέ σφι εὔξασθαι τοῖς Θεοῖς καὶ ἐπικαλέσασθαι τοὺς Αἰακίδας συμμάχους. 'Ως δέ σφι ἐδοξε, καὶ ἐποίεν ταῦτα εὐξάμενοι γάρ πᾶσι τοῖς θεοῖς αὐτόθεν⁴ μὲν ἐκ Σαλαμίνος Αἴαντά τε καὶ Τελαμῶνα ἐπεκαλέσοντο, ἐπὶ δὲ Αἰακὸν⁵ καὶ τοὺς ἄλλους Αἰακίδας νέα ἀπέστελλον ἐς Αἴγιναν. (βιβλ. η. 40 — 42, 49 — 64).

8'. Η πρὸ τῆς μάχης ἐσπέρα.

70. Ἐπειδὴ δὲ παρήγγελον¹ ἀναπλώειν, ἀνῆγον τὰς νέας ἐπὶ τὴν Σαλαμίνα, καὶ παρεκρίθησαν διαταχθέντες κατ' ἡσυχίην. Τότε μέν νυν οὐκ ἔξεγρος² σφι ἡ ἡμέρη ναυμαχήνην ποιήσασθαι, νῦν γάρ ἐπεγένετο, οἱ δὲ παρεσκευάζοντο ἐς τὴν ὑστεραίην. Τοὺς δὲ Ἑλληνας εἰχε δέος τε καὶ ἀρρωδίη, οὐκ ἦκιστα δὲ τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου. Ἀρρώδεον δέ, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐν Σαλαμίνι κατήμενοι ὑπὲρ γῆς τῆς Ἀθηναίων ναυμαχέειν μέλλοιεν, νικηθέντες τε ἐν νήσῳ ἀπολαμφθέντες³ πολιορκήσονται, ἀπέντες τὴν ἑωυτῶν ἀφύλακτον.

71. Τῶν δὲ βαρβάρων ὁ πεζὸς ὑπὸ τὴν παρεοῦσαν νύκτα⁴ ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον κατοι τὰ δυνατὰ πάντα ἐμεμηχάνητο, ὅκως κατ' ἡπειρον μὴ ἐσβάλοιεν οἱ βάρβαροι. 'Ως γάρ ἐπύθοντο τάχιστα Πελοποννήσοις τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην ἐν Θερμοπύλῃσι τετελευτηκέναι, συνδραμόντες ἐκ τῶν πολίων ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἵζοντο⁵, καὶ σφι ἐπῆν στρατηγὸς Κλεόμβροτος ὁ Ἀναξανδρίδεω, Λεωνίδεω δὲ ἀδελφεός. Ἱζόμενοι δὲ ἐν τῷ Ἰσθμῷ καὶ συγχώσαντες τὴν Σκιρώνιδα ὁδὸν⁶, μετὰ τοῦτο ὡς σφι ἐδοξε βουλευομένοισι, οἰκοδόμεον διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τείχος⁷. Ἄτε δὴ ἐουσέων μυριάδων πολλέων καὶ παν-

1) Ἐξ αὐτῆς τῆς γώρας. 2) Τὸ Αἰάκειον (νυὸν τοῦ Αἰακοῦ) ἐν Αἴγινῃ περιγράφει ὁ Παυσ. β'. 25. Παρβ. καὶ Ἡρόδ. η. 80—81.

3) Οἱ στρατηγοί. 2) Δὲν ἐξήρκεσε, δὲν ἦτο ἰκανός. 3) = Ἀποληφθίσαντες.

4) Ταῦτην τὴν νύκτα ἐπορεύετο. 2) Εἰς Πελοπόννησον. 3) Ἱζ. ἐς τὴν Ἰσ. ἵζοντο ἐν τῷ Ἰσ. 4) Μεταξὺ Μεγάρων καὶ Κορίνθου. Αὕτη ἀπὸ Σκίρεως ληστοῦ ἔλαθε τὸ ὄνομα. Παυσ. ἀ. 44, Στράβ. θ'. 391. 5) Περὶ τοῦ πράγματος παρβ. Διόδ. θ'. 16. Οἱ δὲ σύνεδροι τῶν Ἑλλήνων ὄρωντες τὴν τῶν ὅχλων ταραχὴν καὶ τῶν ὅλων ἔκπληξιν ἐψηφίσαντο δικτειχίζειν τὸν Ἰσθμόν· καὶ τάχιον τῶν ἔργων συντελεσθέντων διὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐργαζομένων, οἱ μὲν Πελοποννήσοις ὀχύρουν τὸ τείχος δικτείνον ἐπὶ σταδίους τεσσαράκοντα ἀπὸ

τὸς ἀνδρὸς ἐργαζομένου ἦνετο τὸ ἔργον· καὶ γὰρ λίθοι καὶ πλίνθοι·
καὶ ξύλα καὶ φορμοὶ⁶ ψάμμου πλήρεις; ἐσεφορέοντο, καὶ ἐλίνυον⁷ οὐ-
δένα χρόνον οἱ βιοθήσαντες ἐργαζόμενοι, οὕτε νυκτὸς οὕτε ἡμέρης.

72. Οἱ δὲ βωθήσαντες ἐς τὸν Ἰσθμὸν πανδημεὶ οἵδε ήσαν Ἐλ-
λήνων, Λακεδαιμόνιοι τε καὶ Ἀρκάδες πάντες καὶ Ἡλεῖοι καὶ Κο-
ρίνθιοι καὶ Σικουώνιοι καὶ Ἐπιδαύριοι καὶ Φιλιάσιοι καὶ Τροιζήνιοι
καὶ Ἐρμιονές. Οὗτοι μὲν ήσαν οἱ βωθήσαντες καὶ ὑπεράρρωμάδεοντες
τῷ Ἑλλάδι κινδυνεούσῃ, τοῖς δὲ ἄλλοισι Πελοποννησίοισι ἔμελε
οὐδέν. Ὁλύμπια δὲ καὶ Κάρνεια παροιγάκες ήδη.

74. Οἱ μὲν δὴ ἐν τῷ Ἰσθμῷ τοιούτῳ πόνῳ συνέστασαν, δτε περὶ
τοῦ παντὸς ηδη δρόμου¹ θέοντες καὶ τῆσι νηυσὶ οὐκ ἐλπίζοντες ἐλ-
λάμψεσθαι²; οἱ δὲ ἐν Σκλαμῆνι διμας ταῦτα πυνθανόμενοι³ ἀρρώδεον,
οὐκ οὕτω περὶ σφίσι αὐτοῖσι δειπνίσοντες, ὃς περὶ τῇ Πελοποννήσῳ.
Τέως μὲν δὴ αὐτῶν ἀνὴρ ἀνδρὶ παραστὰς σιγῇ⁴ λόγον ἐποίεετο,
θῶμα ποιεύμενοι⁵ τὴν Εὔρυθιάδεω ἀβουλίην, τέλος δὲ ἐξερράγη ἐς
τὸ μέσον⁶. Σύλλογός τε δὴ ἐγίνετο, καὶ πολλὰ ἐλέγετο περὶ τῶν
αὐτῶν, οἱ μὲν, ὡς ἐς τὴν Πελοπόννησον γρεῶν εἴη ἀποπλώειν καὶ
περὶ ἐκείνης κινδυνεύειν, μηδὲ πρὸ χώρης δοριαλώτου μένοντας μά-
χεσθαι, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Αἰγινῆται καὶ Μεγαρέες⁷ αὐτοῦ μένοντας
ἀμύνασθαι.

75. Ἐνθαῦτα Θεμιστοκλέη;¹ ὃς ἐσσοῦτο² τῇ γνώμῃ ὑπὸ τῶν Πε-
λοποννησίων, λαθὼν ἐξέργεται ἐκ τοῦ συνεδρίου, ἐξελθὼν δὲ πέμ-
πει ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ Μήδων ἄνδρα³ πλούτῳ, ἐντειλάμενος τὰ
Λεγαῖον μέγρι Κεγγρέων. 6) Οἱ καλούμενοι ψίχθοι. Σχολ. Θουκ.
7) Λέξις ποιητική, ἀττικῶς ἐπαύοντο, ἐπιόλαζον, ἔληγον.

1) "Αλλως....τρέχειν δρόμον, ἀγῶνα, κινδυνον περί....Περὶ τῆς
σωτηρίας ηδη ὅλης τῇ; Ἐλλάδος φεοντίζεται κινδυνεύοντες. 2) "Οτι δό-
ξιν θέλει λάζει" προ. ἀ. 100. Τῷ δὴ ἵππικῷ ηλπικὲς ἐλλάμψεσθαι ὁ
Λυδὸς (Κροῖσος). 3) Οἱ δὲ ἐν Σ. ὄντες, καίτοι ἀπεράστισκν νὰ μείνωσι
καὶ ναυμαχήσωσιν, διμας μαθόντες ὅτι οἱ Πέρσαι πορεύονται εἰς Πελ.
ἐφοδοῦντο. Ταῦτα τὴν ἐ. τὴν τοῦ Ἰσθμοῦ ἀποτείχισιν. 4) Κρυφίως ώ-
μιλει. 5) Θ. ποι ουαμάζοντες. 'Ο δὲ πληθ. διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀνὴρ
ἀνδρί. 6) Ἐξηλθεν εἰς τὸ κοινόν.

1) Θεμιστοκλῆς; δος αἰτιώτατος ἐν τῷ στενῷ ναυμαχῆσαι ἐγένετο,
ὅπερ σφρέστατα ἔσωσε τὰ πράγματα. Θουκ. ἀ. 74. 2) Ἡπτύτο τὴν
γνώμην ἀντιτίθεται εἰς τὸ νικᾶν γνώμην (ἀ. 161) ή νικᾶν γνώμης; (γ'.
82). 3) Ἀνὴρ "Ἐλλην, ἐξ Ἀθηναίων στρατοῦ ἐλών, ἔλξει παιδὶ σφ-

λέγειν χρεών, τῷ οὖν μακρῷ δὲ τὸν Σίκιννον, οἰκέτη; δέ καὶ παιδαγωγὸς ἦν τῶν Θεμιστοκλέος παιδῶν, τὸν δὴ ὑστερὸν τούτων τῶν πρηγμάτων Θεμιστοκλέης Θεσπιέα τε ἐποίησε, ὡς ἐπεδέκοντο⁴ οἱ Θεσπιέες πολιτήτας, καὶ χρήμασι δλθιν. "Ο; τότε πλιότεροι μενοις ἔλεγε πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν βαρβάρων τάδε· Ἐπειμψέ με στρατηγὸς ὁ Ἀθηναῖον λόγοη τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τυγχάνει γάρ φρονέων τὰ βασιλέος καὶ βουλόμενος μᾶλλον τὰ ὑμέτερα κατύπερθε γίνεσθαι ή τὰ τῶν Ἑλλήνων πρήγματα φράσσοντα, ὅτι οἱ Ἑλληνες δρηπμὸν βουλεύονται καταρρωδητές, καὶ νῦν παρέχει κάλλιστον ὑμέχες ἔργον ἀπάντων ἐξεργάσσασθαι, ἦν μὴ περιδόπτε⁵ διαδράντας αὐτούς. Οὔτε γάρ ἄλλοισι οἵμοτρονέουσι οὔτ' ἔτι ἀντιστήσονται ὑμῖν, πρὸς ἑωυτούς τε σφέας ὅψεσθε ναυμαχέοντας τοὺς τὰ ὑμέτερα φρονέοντας καὶ τοὺς μή.

76. Ο μὲν ταῦτα σρι σημάντας ἐκποδὼν ἀπαλλάσσετο, τοῖς δὲ ὡς πιστὰ ἐγίνετο τὰ ἀγγελθέντα, τοῦτο μὲν ἐς τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν, μεταξὺ Σαλαμίνος τε καιμένην καὶ τῆς ἡπείρου, πολλοὺς τῶν Περσέων ἀπειθίσασαν, τοῦτο δὲ, ἐπειδὴ¹ ἐγίνοντο μέσαι νύκτες, ἀνηγον² μὲν τὸ ἀπ' ἑσπέρης κέρας κυκλούμενοι πρὸς τὴν Σαλαμίνα, ἀνηγον δὲ οἱ ἀμφὶ τὴν Κέον τε καὶ τὴν Κυνόσουραν³ τεταγμένοι, κατεῖχόν τε μέχρι Μουνυχίης πάντα τὸν πορθμὸν τῆς νησού⁴. Τῶνδε δὲ εἶνεκεν ἀνηγον τὰς νέας, ἵνα δὴ τοῖς Ἑλλησι μηδὲ φυγεῖν ἐξῆ, ἀλλ' ἀπολαμφθέντες ἐν τῇ Σαλαμίνι δοῖεν τίσιν τῶν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἀγωνισμάτων. Καὶ δὲ τὴν νησίδα τὴν Ψυττά-

Ξέρει τάδε, ὡς εἰ μελαίνης νυκτὸς ἕστεται κνέρας, "Ἐλληνες οὐ μενοῦεν. Λίσγ. Πέρ. 361. 'Ο δὲ Πλούτ. λέγει ἦν τῷ γένει Πέρσης ὁ Σίκιννος αἰχμάλωτος. Πλούτ. β'. Θεμ. 4) "Οτε ἐδέχοντο οἱ Θεσπιέες πολίτας. 5) Ἐάσητε διαδρᾶνται (ἀποδιδράσκειν).

1) Ἀρ' οὖ γεωνικόν. 2) Ἐνταῦθι ἀπολύτως ἐρρέθη. Μὲ τὸ δυτικὸν (τοῦ στόλου) κέρας ἐλεινήθησαν ἐκ τῆς θέσεώς των, μέλλοντες νὰ περικυκλώσωσι τὴν νῆσον. 3) Ἀκρωτήσιον τῆς Ἀττικῆς κατὰ τὴν ἀνατολικὴν αὐτῆς πλευρὴν ἀνατικρύψῃ τῇ; Εὔδοίχε. 4) Τὸ δυτικὸν κέρας τῶν βαρβαρικῶν πλοίων κατέλαθε τὸ πρὸς τὴν Μεγαρικὴν καὶ τὸν πρὸς τὸ μέρος τοῦτο πορθμὸν, η δὲ ἀνατολικὴ πτέρυξ, η τεταγμένη πρότερον ἀπὸ τὴν Κέω πρὸς τὴν Κυνόσουραν καὶ τὸ στενὸν τῆς Εύδοίχες, ἐλόνι κατέλαθε τὸ μεταξὺ Σαλαμίνος καὶ Ἀττικῆς μέχρι Μουνυχίας οὕτω περιεκύλωσαν τοὺς "Ἐλληνας; νυκλοχοῦντας εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἐλευ-

λειαν καλεομένην ἀπεβίβαζον τῶν Περσέων⁵ τῶνδε εἶνεκεν, ὡς ἐπεὰν γένηται ναυμαχίη, ἐνθεῦτε μάλιστα ἔξοιτομένων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν ναυηγίων· ἐν γὰρ δὴ πόρῳ τῆς ναυμαχίης τῆς μελλούσης ἔσεσθαι ἐκέετο ἡ νῆσος⁶, ἵνα τοὺς μὲν περιποιεώσῃ, τοὺς δὲ διαφθείρωσι. Ἐποίευν δὲ σιγῇ ταῦτα, ὡς μὴ πυνθανοίστο οἱ ἐναντίοι. Οἱ μὲν δὴ ταῦτα τῆς νυκτὸς οὐδὲν ἀποκομιθέντες παραρτέοντο⁷.

78. Τῶν δὲ ἐν Σαλαμῖνι στρατηγῶν ἐγίνετο ὡθισμὸς λόγων¹ πολλός. Ἡδεσαν δὲ οὐκω, ὅτι σφέας περιεκυκλοῦντο τῇσι νησοῖς οἱ βάρβαροι, ἀλλ' ὥσπερ² τῆς ἡμέρης ὥρεον αὐτοὺς τεταγμένους, ἐδόκεον κατὰ χώρην εἶναι.

79. Συνετηκότων δὲ τῶν στρατηγῶν ἐξ Αἰγαίης διέβη Ἀριστείδης ὁ Λαυτιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος μέν, ἔξωστραχισμένος³ δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου, τὸν ἐγώ νενόμικα⁴, πυνθανόμενος αὐτοῦ τὸν τρόπον, ἀριστον ἄνδρα γενέσθαι ἐν Ἀθήνησι καὶ δικαιότατον⁵. Οὗτος ὡνὴρ στὰς ἐπὶ τὸ συνέδριον ἐξεκαλέστο Θεμιστοκλέα, ἐόντα μὲν ἐωυτῷ οὐ φίλον, ἐχθρὸν δὲ τὰ μάλιστα· ὑπὸ δὲ μεγάθεος τῶν παρεόντων σῖνος. Περιγραφὴν τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαθ. Ἰδ. Διδ. ιά. 5) Τινάς. 6) Ἡ Ψυτάλλεια, περὶ ής ὁ Αἰσχ. Πέρσ. 423 καὶ ἐξ. λέγει.

Νῆσός τες ἔστι πρόσθιε Σαλαμῖνος τόπων
βαικά, δύσορμος ναυσίν, ἦν δ φιλόχορος

Πάντα ἐμβατεύει, ποτνίας ἀκτῆς ἔπει·

Ἐνταῦθα πέμπει τοὺς δ' δυωας δτ' ἐκ νεῶν
φιλαρέντες ἐχθρούς νῆσον ἐκσωζούσατο
κτείνειαν εὐχείρωτον· Ἐλλήνων στρατόν,
φίλους δ' ὑπεκσωζούσεν ἐναλίων πόρων.

Ο δὲ Στράβ. νησίον ἔρημον καὶ πετρώδες καλεῖ. Ἡ νῆσος αὕτη εἶναι μικρά, καῖται μεταξὺ Σαλαμῖνος καὶ Ἀττικῆς εἰς τὸν ἀτολικὸν προθύμον τοῦ κόλπου τῆς Ἐλευσῖνος· τὰ νῦν καλεῖται Λιψοκουτάλη. 7) Ηρεσκευάζοντο.

1) Ὁμοίως λόγων ἀμφισβασίη. 2) Ἄλλ' ἐδόκεον κατὰ χώραν εἶναι, ὥσπερ ἔωρων τὴν ἡμέραν αὐτοὺς τεταγμένους.

1) Ὁ διστραχισμὸς ἐγίνετο οὕτω· ἔκαστος τῶν πολιτῶν εἰς διστραχον ἔγραψε τοῦνομα τοῦ δοκοῦντος μάλιστα δύνασθε καταλύσαι τὴν δημοκρατίαν· φὰ δ' ἂν διστράχω πλειώ γένηται, φεύγειν ἐκ τῆς πατρίδος ἐτέτακτο πενταετὴ χρόνον· νομοθετῆσαι δέ ταῦτα δοκοῦσιν οἱ Ἀθηναῖοι οὐχ ἵνα τὴν κακίαν κολάζωσιν, ἀλλ' ἵνα τὰ φρονήματα τῶν ὑπαρχόντων ταπεινότερα γίγνονται· διὰ τὴν φυγήν. Διδ. ιά. 35. 2) Παρ' Ἡροδ. ἐνίστε μετὰ σημασίας ἐνεστῶτος. Παρθ. ἡγηματι, κέκληματι, δέδοκται, μέμνηματι. 3) Οὐ γὰρ δοκεῖν δικριος ἀλλ' εἶναι θέλει Αἰσχ. Θεσμ. 589.

κακῶν λήθην ἔκεινων ποιεύμενος ἔξεκαλέστο, ἐθέλων αὐτῷ συμμίξαι. Προσκυνόεις δὲ, ὅτι σπεύδοιεν οἱ ἀπὸ Πελοποννήσου ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἰσθμόν. Ὡς δὲ ἔξῆλθε οἱ Θεμιστοκλέους, ἔλεγε Ἀριστεῖδης τάδε· Ἡμέας στασιάζειν χρέων ἐστι ἐν τῷ ἀλλω καιρῷ καὶ δὴ καὶ ἐν τῷδε περὶ τοῦ δικτεροῦ; ήμέων πλέω ἀγαθὰ τὴν πατρίδα ἐργάσεται. Λέγω δέ τοι, ὅτι ἵστον ἐστὶ πολλά τε καὶ ἀλίγα λέγειν περὶ ἀποπλόου τοῦ ἐνθεῦτεν Πελοποννησίουσι. Ἔγὼ γάρ αὐτόπτης τοι λέγω γενόμενος, ὅτι νῦν οὐδέ τὴν ἐθέλωσι Κορίνθοι τε καὶ αὐτὸς Εὐρυνθιάδης οἰοί τε ἔσονται ἐκπλῶσαι· περιεχόμεθα γαρ ὑπὸ τῶν πολεμίων κύκλῳ. Ἀλλ' ἐσελθών σρὶ ταῦτα σήμηνον.

80. Ο δὲ ἀμείβετο τοιούτοις· Κάρτα τε χρηστὰ διακελεύεις· καὶ εὗ ἔγγειλας. Τὰ γάρ ἐγὼ ἐδεόμην γενέσθαι, αὐτὸς αὐτόπτης γενόμενος ἡκεις. Ἰσθι γάρ ἐξ ἐμέο τὰ ποιεύμενα ὑπὸ Μήδων. Ἐδεις γάρ, ὅτε οὐκ ἔκντες ἦθελον ἐς μάχην κατίστασθαι οἱ Ἑλληνες, ἀκοντες παραστήσασθαι. Σὺ δὲ ἐπείπερ ἡκεις χρηστὰ ἀπαγγέλων, αὐτὸς σρὶ ἔγγειλον. Ἡν γάρ ἐγὼ αὐτὰ λέγω, δόξω πλάσας λέγειν καὶ οὐ πείσω ὡς οὐ ποιεύντων¹ τῶν βαρβάτων ταῦτα. Ἀλλά σρὶ σήμηνον αὐτὸς παρελθών, ὡς ἔχει². Ἐπεὶν δὲ σημήνης, ἥν μὲν πειθωνται, ταῦτα δὴ τὰ κάλλιστα³ ἥν δὲ αὐτοῖσι μὴ πιστὰ γένηται, ὁμοίουν⁴ ἥμιν ἔσται. Οὐ γάρ ἔτι διαδρήπονται, εἴπερ περιεχόμεθα πανταχόθεν, ὡς σὺ λέγεις.

81. Ταῦτα¹ ἔλεγε παρελθών ὁ Ἀριστεῖδης, φάμενος ἔξαλγίνης τε ἡκειν καὶ μόγις ἐκπλῶσαι² λαθὼν τοὺς ἐπόρρημέοντας³. περιέχεσθαι γάρ πᾶν τὸ στρατόπεδον τὸ Ἑλληνικὸν ὑπὸ τῶν νεῶν τῶν Ξέρξεω παραρτέσθαι τε συγενούλευες ὡς ἀλεξησομένους. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἴπας μετεστήκεε, τῶν δὲ αὗτις ἐγίνετο λόγων ἀμφισβασίης οἱ γάρ πλεῦνες τῶν στρατηγῶν οὐκ ἐπείθοντο τὰ ἔξαγγελθέντα.

82. Ἀπιστεόντων δὲ τούτων ἡκεις τριήρης ἀνδρῶν Τηνίων αὐτομολέουσα, τῆς ἥρχες ἀνὴρ Παναίτιος ὁ Σωσιμένεος, ἥπερ δὴ ἔφερε τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν. Διὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον ἐνεγράφησαν Τήνιοι

1) Οὕτως οὐ πείσω αὗτούς, οὐ δοκέονται, κατάπερ ὅτε μὴ ταῦτα ἐποίουν οἱ βάρβαροι. 2) Τὰ πράγματα. 3) Εὖ ἔχοι ἄν. 4) Τὸ αὐτὸν ἥστιν, οὐδὲν διαφέρει.

1) "Οσα δὴλ. μετά Θεμιστοκλέους ἔδοξαν καλὰ διαλεγομένῳ. 2) Ἐκπλεῦσαι. 3) Ἐφορμοῦντας.

ἐν Δελφοῖς ἐς τὸν τρίποδα¹ ἐν τοῖς τὸν βίβλους κατελοῦσι. Σὺν δὲ ὅν τεύτη τῇ νηὶ τῇ αὐτομολητάτῃ ἐς Σχλευῖνα καὶ τῇ πρότερον Ἀρτεμίσιον τῇ Αηρινῇ ἔξεπληροῦτο τὸ νυκτικὸν τοῖς: "Ελλῆσι ἐς τὰς δύμώντας καὶ τριποσίκς νέας. Δύο γὰρ δὴ νεῶν τότε κατέδεε² ἐς τὸν ἀριθμόν. (Βιβλ. ἡ. 70—72, 74—82).

γ. Η νυκτική.

83. Τοῖς δὲ "Ελλῆσι" ὡς πιστὰ δὴ τὰ λεγόμενα ἢν τῶν Τηνίων δήματα, παρεσκευάζουντο³ ὡς νυκτικήσοντες. Ήώ,⁴ τε δὴ διέφανε, καὶ οἱ σύλλογον τῶν ἐπιβιτάνων ποιητάμενοι⁵, προηγόρευε εῦ ἔχοντα μὲν ἐκ πάντων Θεμιστοκλέης, τὰ δὲ ἔπει⁶ ἢν πάντα καρέστω τοῖσι ἔστοις ἀντιτιθέμενα. Οταν δὲ ἐν ἀνθρώπου φύσι καὶ καταστάσι ἐγγίνεται, προκινέται; δὴ τούτων τὰ κρέσσων αἰρέεται, κα-

1) Παρθ. 6'. 81 καὶ Δημ. κ. Νεαρί. 97. Ο Τρίπους ἐν Δελφοῖς, δὲν οἱ "Ελλῆνες οἱ συμμαχητάμενοι τὴν Πλαταιῶν μάχην καὶ τὴν ἐν Σχλευῖν νυκτικήν νυκτικήσαντες κοινῇ ποιητάμενοι ἀνθηκαν ἀριστεῖν τῷ Ἀπέλλωνι ἀπὸ τῶν Βαρθάρων. Παρθ. καὶ Θουκ. ἀ. 132. Ἐπὶ τὸν τρίποδα τὸν ἐν Δελφοῖς, δὲν ἐνέθεσαν οἱ "Ελλῆνες ἀπὸ τῶν Μήδων ἀκροθίνιον, οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπέγραψαν ὄνομαστι τὰς πόλεις, δσαι, ξυγκαθιστοῦσι τὸν βίβλουν, ἔστησαν τὸ ἀνθηκα. καὶ Κορν. Παυτ. 1.

2) Τ. τὸ νυκτικὸν κ. δύο νηῶν ἐς τὸν ἀρ.

1) Ἀπόδος πρὸς τὸ πιστά. 2) Γύποκ. οἱ "Ελλῆνες. 3) Τ. ἔ. ἡσεῖς τε διαφρινούστης καὶ τούτων σ. τῶν ἐ. ποιητάμενων. Ο Αἰσχύλος ἐν Πέρσ. 359 καὶ ἔ. οὕτω περιγράψει τὴν συμπλοκήν.

"Ἐπεὶ γε μέντοι λευκόπωλος ἡμέρᾳ πᾶσσαν κατέσχε γαῖαν εὐφεγγῆς ἴδεῖν, πρῶτον μὲν ἡχῆς κέλαδος Ἀλλήνων πάρα μολπηδὸν εὐφήμησεν, δρθειν δὲ ἀμα ἀντηλάλαξε νησιώτερος πέτρας ἡχώ. φόβος δὲ πᾶσι βαρθάροις παρῆν . . . τὸ δεξιὸν μὲν πρῶτον εὐτάκτως κέρας ἡγεῖτο κόσμῳ, δεύτερον δὲ ὁ πᾶς στόλος ἐπειχώρει, καὶ παρῆν δύοις κλύειν πολλὴν βοήν «ὦ πατέρες Ἀλλήνων, ἔτε, ἐλευθεροῦτε πατρέδι», ἐλευθεροῦτε δὲ πατέρας, γυναῖκας, θεῶν τε πατρώων ἔδη, θήκας τε προγόνων, νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγῶν".

4) Οἱ . . . ποιησ. εἰναι ὄνομαστικὴ ἀπόλυτος, ἀντὶ τῶν (Αλλήνων) σύλλογον τ. ἐ. ποιηταμένων προηγόρευε Θεμιστοκλέης. 5) Τοῦ Θεμιστοκλέους.

καταπλέξας τὴν φῆσιν, ἐσφάνειν ἐκέλευε ἐς τὰς νέας. Καὶ οὗτος μὲν δὴ ἐσέθινον, καὶ ἡλεὶς ἡ ἀπὸ Αἰγίνης πριάρης, ἢ κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀπεδήμητε. Ἐνθήτης ἀνῆγον τὰς νέας ἀπάσας οἱ Ἕλληνες.

84. Ἀναγομένοιο¹ δέ σρι αὐτίκα ἐπεκέκτο² οἱ βάρβαροι. Οἱ γὰν δὴ ἄλλοι Ἕλληνες πρόμνην ἀνεκρούουστο³ καὶ ὕστελλοντι τὰς νέας, Ἀμεινίτης δὲ Παλληνεύς ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἐξαναγθεῖς⁴ νῦν⁵ ἐμβάλλει. Συμπλακείστης δὲ τῆς νεάς καὶ οὐδὲ δυναμένων ἀπελλαγῆναι, οὗτος δὴ οἱ ἄλλοι Ἀμεινίτης βωθέοντες συνέμισγον. Ἀθηναῖοι μὲν οὕτω λέγουσι τῆς νυμαχίης γενέσθαι τὴν ἀρχήν, Αἰγινῆται δὲ τὴν κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀποδημήσασαν ἐς Αἴγιναν, ταύτην εἶναι τὴν ἀρχασαν. Λέγεται δὲ καὶ τάδε, ὃς φάσμα σρι γυναικὸς ἐφάνη, φανεῖσαν⁶ δὲ διακελεύσασθα: Ὅτε καὶ ἅπαν ἀκοῦσται τὸ τῶν Ἑλλήνων στρατόπεδον δινειδίσασαν πρότερον τάδε: Ὡς δαιμόνιοι, μέχρι κόσου ἔτι πρόμνην ἀνακρουόεσθε;

85. Κατὰ μὲν δὴ Ἀθηναῖος ἐτετάχθι Φοίνικες⁷ οὗτοι γάρ εἶχον τὸ πρὸς Ἐλευσίνος τε καὶ ἐσπέρης κέρχης⁸ κατὰ δὲ Λακεδαι-

1) Δοτικὴ ἀπόλυτος συνήθης ἐν τοῖς κινήσεως σημαντικοῖς φῆμασι. Εὔδος δὲ ἐμβούν οἱ Ἕλληνες, δτοι οἱ Πέρσαι ἐτοιμάζονται νὰ τοὺς περικυλώσωσι, ἡτοι μάσθησαν καὶ αὐτοὶ εἰς μάχην. 2) == Ἐπέκειντο
2) Τὸ χωρίον οὕτως ἐξηγεῖ Σουΐδης: Κατὰ πρύμνην ὑπεγώρουν οὐχὶ ἐπιστραφέντες καὶ ἐξέκλιναν τῶν πολεμίων τὰς ἐπιούσας ναῦς. 'Ο δὲ Σχολ. Θουκ. ἀ. 50 πρύμναν ἀνακρούεσθι ἐστι τὸ κατ' ὅλιγον ἀναγωρεῖν μὴ στρέψωντας τὸ πλοῖον. 'Ο γάρ οὕτως ἀναγωρῶν ἐπὶ τὴν πρύμνην κωπηλατεῖ: τοῦτο δὲ ποιοῦσιν ἵνα μὴ δεῖξωσι φανερῶς φεύγειν. 'Ο δὲ Σχολ. τοῦ Ἀριστοφ. λέγει, εἰς τούπισαν ἀναδράμητον ἀνακρούειν γάρ ἐστι τὰς κώπας τὸ ἐπέχειν τοῦ δρόμου τοῦ εἰς τὸ ἐμπροσθεν τὴν νυῖν. Τὸ δὲ, πρ. κρούσασθαι, φατίτινες λέγοσθαι, δτιν μετακυβίσαντες οἱ ἑρέτοι ἐλαύνοντες ὅπιτων ἐπὶ πρ. εἰς γῆν ἔχωτι νεύουσαν καὶ τὴν πρώραν ἔξω, ὅπως ἀνευ τροπῆς εἴη εἰς ἔξοδον ἡ νυῖς. 4) Ἐτραχήγηστον τοῦτον λέγουσιν οἱ παλαιοὶ ἀδελφοὶ τοῦ ποιητοῦ Αἰσχύλου καὶ Κυνιγέρου. 6) Ἔξω τῆς τάξεως ἀναγθεῖς. 7) Περσικῆ. 8) Ο Ήροδ. ἐξακολουθεῖ τὸν λόγον ὃς νὰ εἴπε πρότερον γυναικί σρι φανῆναι.

4) Οι Περσαὶ εἶχον τοὺς περθρούς τοῦ μικροῦ κόλπου τῆς Ἐλευσίνος πρὸ τῆς ἰποίξες κατέται ή Σχλαμίς, καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη ἀποκεκλεισμένους. Η μάχη ἐγένετο εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος. Ἐνταῦθα ἔχετείνετο τὸ μὲν δεξιὸν κέρχης τοῦ Περσικοῦ στόλου πρὸς τὸν Πειραιᾶ, τὸ δὲ ἀριστερὸν πρὸς τὴν Σχλαμίνη, ὥστε ἡ Ἐλευσίς ἦτο κατὰ πρόσωπον αὕτος.

ρονίους; "Ιωνες" οὗτοι δ' εἰχον τὸ πρὸς τὴν ἡῶ τε καὶ τὸν Πειραιέα.
"Εθελοκάκεον μέντοι αὐτῶν² κατὰ τὰς Θεμιστοκλέος ἐντολὰς δ-
λίγοι, οἱ δὲ πλεῦνες³ οὗ. "Εχω⁴ μέν νυν συχνῶν οὐνόματα τριπλάρ-
χων καταλέξαι τῶν νέας Ἑλληνίδας ἑλόντων, γρήσομαι δὲ αὐτοῖς
οὐδὲν πλὴν Θεομήστορός τε τοῦ Ἀνδροδάμαντος καὶ Φυλάκου τοῦ
Ἴστιαίου, Σαμίων ἀμφοτέρων. Τοῦδε δὲ εἶνεκεν μέμνημαι τούτων
μούνων, δτι Θεομήστωρ μὲν διὰ τοῦτο τὸ ἕργον Σάμου ἐτυράννευ-
σε⁵ καταστησάντων⁶ τῶν Περσέων, Φύλακος δὲ εὑεργέτης⁷ βασιλέος
ἀνεγράψῃ καὶ χώρη οἱ ἐδωρήθη πολλή. Οἱ δ' εὑεργέται βασιλέος
δροσάγγαι καλέονται Περσιστέ.

86. Περὶ μέν νυν τούτους οὕτω εἰχε, τὸ δὲ πλῆθος; τῶν νεῶν ἐν
τῇ Σαλαμῖνι ἔκερατζετο, αἱ μὲν¹ ὑπ' Ἀθηναίων διαφθειρόμεναι, αἱ
δὲ ὑπὸ Αἴγινητέων. "Ατε² γάρ τῶν μὲν Ἑλλήνων σὺν κόσμῳ³ ναυ-
μαχεόντων κατὰ τάξιν, τῶν δὲ βασιλέων οὐ τεταγμένων ἔτι οὕτε
σὺν νόῳ⁴ ποιεόντων οὐδέν, ἔμελλε τοιοῦτό σφι συνοίσεσθαι, οἵνπερ
ἀπέβη. Καίτοι ἦσάν γε καὶ ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην μακρῷ ἀ-
μείνονες⁵ αὔτοι ἑωυτῶν ἢ πρὸς Εὔβοιή⁶, πᾶς τις προθυμεόμενος⁷
καὶ δειμαίνων Ξέρζην, ἐδόκεε τε ἔκαστος ἑωυτὸν θηήσεσθαι⁸ βασιλέα.

2) Τῶν Ἰωνῶν. 3) Ο Θεμιστοκλῆς ἐχάραξεν ἐπὶ λίθων γράμματα, δι'
ῶν παρεκίνει τοὺς Ἰωνας, ἐνθυμούμενούς τὴν καταγωγήν των, νὰ μὴ
βοηθῶσι τοὺς Πέρσας· ἡ. 22 ὅπου μεταξὺ τῶν ἄλλων μετεχειρίσθη καὶ
τὰ ἑκάς· Ἡμέες γε ἐν τῷ ἔργῳ ἐπέκαν ἔμματισγωμεν, ἐθελουκακέτε.

4) Εθελοκάκεον. 5) = Δύναμαι. 5) Τύραννος ἐγένετο. 7) Αὐτὸν τύραν-
νον, ἵνα συνεκστρατεύῃ κατὰ τῆς Ἑλλάδος. 8) Οὕτως ὀνομάζοντο ὅσοι
ἔδειξαν εἰς τὸν βασιλέα γρηγοριῶν τινά, ήτις ἀπήτει ἀντα-
μοιθήν. Οὕτοι ἐγράφοντο εἰς μνημόσυνον, ὡς δῆλον ἐκ τῆς τοῦ Ξέρζου
πρὸς Παυσανίαν ἐπιστολῆς. Θουκ. ἀ. 129. Παρθ. καὶ Ἡρόδ. γ'. 140.

1) Αἱ μὲν—αἱ δὲ κεῖται εἰς τὴν αὐτὴν πτῶσιν πρὸς τὸ πλῆθος τῶν
νεῶν = αἱ πολλαὶ νέες. 2) Αἰτίαν δηλοῖ. 3) Ἀντιτίθεται εἰς τό οὐδὲν
κόσμῳ. 4) "Οσα δηλ. ἐποίουν, οὕτως ἀτάκτως ἐποίουν καὶ οὐδὲν λογι-
ζόμενοι. 5) Ἐν τῇ παρὰ τὸ Ἀρτεμίσιον μάχῃ ἢ ὅτε ἐναυμάχουν πρὸς
Εύβοιά. 6) Ο Ἡρόδοτος παραβάλλει πρόσωπα καὶ πράγματα πρὸς ἐ-
αυτά. Ἐγένοντο . . . ἀμείνονες τῆς φύσιος (ε'. 118); οὕτω ἀ. 203. Ἡ Κασπύν.... τὸ
εὖρος τῇ εὐρυτάτῃ ἐστὶ αὐτῇ ἑωυτῆς⁸. 50 ὀλίγῳ δὲ μέζων τῆς ἑω-
τοῦ φύσιος γίνεται. 7) Ἐνν. ἀπὸ κοινοῦ. Ἐγίνετο μακρῷ ἀμείνονων ἑωυτοῦ
8) "Οτι ὁ βασιλεὺς θεᾶται αὐτόν.

87. Κατὰ μὲν δὴ τοὺς ἄλλους οὐκ ᾔχω μετεξετέρους¹ εἰπεῖν ἀτρεκέως ὡς ἔκαστοι τῶν βαρβάρων ἢ τῶν Ἑλλήνων ἡγωνίζοντο, κατὰ δὲ Ἀρτεμισίην² τάδε ἐγένετο, ἀπ' ὃν³ εὐδοκίμησε μᾶλλον⁴ ἔτι παρὰ βασιλέϊ ἐπειδὴ γάρ ἐς θόρυβον πολλὸν⁵ ἀπίκετο τὰ βασιλέος πρήγματα, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἡ νῆσος ἡ Ἀρτεμισίης ἐδιώκετο ὑπὸ νεὸς Ἀττικῆς⁶ καὶ ἦ⁷ οὐκ ἔχουσα διαφυγεῖν, ἔμπροσθε γάρ αὐτῆς⁸ ἦσαν ἄλλαι νέες φίλιαι, ἡ δὲ αὐτῆς πρὸς τῶν πολεμίων μάλιστα ἐτύγχανε ἑοῦσα, ἕδοξέ οἱ τόδε ποιῆσαι, τὸ καὶ συνήνεικε⁹ ποιησάσῃ διωκομένη γάρ ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς φέρουσα¹⁰ ἐνέβαλε νηῆ φιλίη ἀνδρῶν τε Καλυνδέων¹¹ καὶ αὐτοῦ ἐπιπλώοντος τοῦ Καλυνδέων βασιλέος Δαρμασθύμου. Εἴ μὲν καί τι νεῖκος πρὸς αὐτὸν ἐγεγόνεε ἔτι περὶ Ἑλλήσποντον ἐόντων, οὐ μέντοι ἔγωγε ᾔχω εἰπεῖν, οὔτε εἰ ἐκ προνοίης¹² αὐτὰ ἐποίησε, οὔτε εἰ συνεκύρησε ἡ τῶν Καλυνδέων κατὰ τύχην παραπεσοῦσα νηῆς. Ως δὲ ἐνέβαλέ τε καὶ κατέδυσε, εὔτυχίη χρησαμένη διπλόχ έωστήν ἀγαθὰ ἐργάσαστο· ὅ τε γάρ τῆς Ἀττικῆς νεὸς τριήραρχος ὡς εἰδέ μιν ἐμβάλλουσαν νηῆ ἀνδρῶν βαρβάρων, νομίσας τὸν νέα τὴν Ἀρτεμισίης ἡ Ἑλληνίδα¹³ εἶναι ἢ αὐτομολέειν ἐκ τῶν βαρβάρων καὶ αὐτοῖς ἀμύνειν, ἀποστρέψας πρὸς ἄλλας ἐτράπετο.

88. Τοῦτο μὲν τοιοῦτο αὐτῇ συνήνεικε γενέσθαι διαφυγεῖν τε καὶ μὴ ἀπολέσθαι, τοῦτο δὲ συνέβη ὥστε κακὸν ἐργασαμένην ἀπὸ τούτων¹ αὐτὴν μάλιστα εὐδοκιμῆσαι παρὰ Ξέρξη. Λέγεται γάρ βασι-

1) Τ. ε. εἰπεῖν ὡς τῶν ἑτέρων ἔκαστος ἡγωνίζετο. Τὸ μετεξέτεροι = ἔνιοι. 2) Ἀρτεμισία βασίλισσα τῆς Ἀλικαρνασσοῦ, καὶ σύζυγος τοῦ Μαυσώλου. 3) = Ἀφ' ὄν. Διάλ. 19, Β'. 4) Τοῦτο ἀναφέρεται εἰς προτέρας ἀποδείξεις τῆς παρὰ τοῦ βασιλέως τιμῆς. ἡ. 69. 5) Πολλῆς ταραχῆς οὕσης ἐν τοῖς τοῦ βασιλέως πράγα. (ἐν ταῖς τῶν Περσῶν νυκτὶ). 6) Καὶ αὕτη. 7) Νηὸς δηλ. 8) Καλῶς ἀπέβη, συνέθη. 9) Ή μετοχῇ ἐπιτείνει τὴν τοῦ β. δύναμιν. 10) Κάλυνδος, εἰς τὰ σύνορα τῆς Λυκίας. 11) Ὡς ἐνταῦθι σ'. 66, γ'. 121 ὅσον δύναται τις νὰ ὑποπτευθῇ ἐκ τῆς προϋπαρκήσης διαφορὰς ἢν αὐτη ἐίχε τῷ ὄντι πρὸς τὸν βασιλέα. 12) Τοῦ Ἑλληνικὸς τὸ θηλυκὸν εἶναι ἐν χρήσει Ἐλληνὶς καὶ Ἐλλάς· ζ'. 109, 115, ἡ. 16, 135.

1) Ὁ Ἡρόδ. θέτει πολλάκις ἀντωνυμίαν ἀσφορικήν εἰς πληθ. ἀριθμον, ἐν καὶ τὸ προηγούμενον οὐσιαστικὸν (ώς ἐνταῦθα, κακὸν) εἰναι ἐνι-

λέα θησύμενον³ μαζίν τὴν νέα ἐμβολοῦσαν καὶ δὴ τινα εἶπαι τῶν παρεόντων· Δέσποτα, ὁρᾶς Ἀρτεμισίην, ώ; εὗ ἀγωνίζεται καὶ νέα τῶν πολεμίων κατέδυται; Καὶ τὸν ἐπείρεσθαι, εἰ ἀληθέως ἔστι Ἀρτεμισίης τὸ ἔργον, καὶ τοὺς⁴ φάναι⁵ σαρέως; τὸ ἐπίσημον⁶ τῆς νεὸς ἐπιστημένους· τὴν δὲ διαρθρεῖσαν ἡπιστέχτο εἰναὶ πολεμίην. Τά τε γὰρ ἄλλα, ώ; εἴρηται, αὐτῇ συνήνεικεν ἐς εὔτυχίην γενόμενα καὶ τὸ τῶν ἐξ τῆς Καλυνδικῆς νεὸς μηδένα ἀποσωθέντα κατήγορον γενέσθαι. Ξέρειν δὲ εἶπαι λέγεται πρὸς τὰ φραζόμενα· Οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασι μοι γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες. Ταῦτα μὲν Ξέρειν φασὶ εἶπαι.

89. Ἐν δὲ τῷ πόνῳ¹ τούτῳ ἀπὸ μὲν ἕθυν² ὁ στρατηγὸς Ἀριανίγην, ὁ Δαρέου, Ξέρειω ἐών ἀδελφός³, ἀπὸ δὲ ἄλλοι πολλοὶ τε καὶ οὐνομαστοὶ Περσέων καὶ Μήδων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, διλίγος δέ τινες καὶ Ἑλλήνων. Ἄτε γὰρ νέειν ἐπιστήμενοι, τοῖσι αἱ νέες διερθείροντο, καὶ μὴ ἐν χειρῶν νόμῳ⁴ ἀπολλύμενοι⁵ ἐς τὴν Σαλαμίνα διένεον. Τῶν δὲ βρεράχων οἱ πολλοὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ διεφύρησαν, νέειν οὐκ ἐπιστήμενοι. Ἐπεὶ δέ αἱ πρῶται ἐς φυγὴν ἐτράποντο, ἐνθαῦτα αἱ πλεισταὶ διερθείροστο. Οἱ γὰρ ὅπισθε τεταγμένοι, ἐς τὸ πρότιθε τῆσι νηστὶ παχιέντες πειραζόμενοι· ώς ἀποδεξόμενοι⁶ τι καὶ αὐτοὶ ἔργον βασιλεῖ, τῆσι σφετέρησι νησὶ φευγούστησι περιέπιπτον.

90. Ἐγένετο δὲ καὶ τόδε ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ· τῶν τινὲς Φοινίκων¹, τῶν αἱ νέες; διερθύραχτο², ἐλλιντες; παρὰ βασιλέα διερχόλλον τούς; Ἰωνας, ώ; δι' ἐκείνους ἀπολοίχτο αἱ νέες, ώς προδόντων³. Συνήνεικε ὅν οὕτω ὥστε Ἰώνων τε τοὺς στρατηγούς μὴ ἀπολέσθαι,

καὶ ἀριθμοῦ. 2) Περβ. § 90. "Οκτα γάρ τινα ίδοι. Ξέρεις.... κατήμενος ὃ πόλε τῷ οὖτε.... 3) Καὶ τοὺς παρεόντας. 4) = Βεθιῶσαι. 5) Σημήτον (§ 92) ἡ πατασσημων. Το σχῆμα τὸ ἐπὶ τῆς νησός, ὁ κατά τὴν πρύμναν ἐποίουν. 'Ο δὲ Πολυδ. ή. 53, 4. οὐ μόνον τὸ τῶν βρεράχων, ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων σημεῖον εἴγεν.

1) 'Ως σ'. 141 καὶ ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος διαφείρεται 2) Κατὰ τηνησιν = ἀπέθυνε. 3) Διάλ. 9, δ'. 4) 'Αντὶ ἐν τῇ συμβολῇ, ἐν γερσί, φράσις συνήθης. 6'. 49, Θουκ. ε'. 72 ἐν χερσὶ γιγνεσθαι 5) Ὅποθετικὴ μετογή. 6) 'Αποδεξόμενοι.

1) = Τινὲς τῶν Φοινίκων. 2) = Διερθρημένοι ήσαν. 3) Δηλ. ἐκείνους.

Φοινίκων τε τούς διαβάλλοντας λαβεῖν τοιόνδε μισθόν· ἔτι τούτων ταῦτα λεγόντων ἐνέβαλε νηὶ Ἀττικὴ Σαμοθρακίη νηῆς. 4) Η τέ δὴ Ἀττικὴ κατεδύετο, καὶ ἐπιφερομένη Αἰγαίναιη νηῆς κατέδυσε⁴ τῶν Σαμοθρακῶν τὴν νέαν. 5) Ατε δὴ ἐόντες ἀκοντισταὶ οἱ Σαμοθρακίκες τοὺς ἐπιβάτας ἀπὸ τῆς καταδυσάστης νεὸς βάλλοντες ἀπήραξαν⁵ καὶ ἐπέβησάν τε καὶ ἔσχον αὐτήν. Ταῦτα γενόμενα τοὺς Ιωνας ἐρύσατο· ὡς γὰρ εἶδε σφες Ξέρξης ἔργον μέγα ἐργασταμένους, ἐτράπετο πρὸς τοὺς Φοινίκας οὐχ ὑπερλυπεόμενός τε καὶ πάντας⁶ αἰτεύμενος⁷, καὶ σφεων ἐκέλευσε τὰς κεραλὰς ἀποταμεῖν, ἵνα μὴ αὐτοὶ κακοὶ γενόμενοι τοὺς ἐμείνοντας διαβάλλωσι. 8) Οκως γάρ τινα ήδοι Ξέρξης τῶν ἑώρατον τι ἀποδεικνύμενον ἐν τῇ ναυμαχίῃ, κατήμενος ὑπὸ τῷ οὔρει⁸ τῷ ἀντίον Σαλαμίνος, τὸ καλέσται Αἰγάλεως⁹, ἀνεπυνθάνετο τὸν ποιήσαντα, καὶ οἱ γραμματισταὶ ἀνέγραφον πατροθεν¹⁰ τὸν τριηραρχὸν καὶ τὴν πόλιν. Πρὸς δέ τι καὶ προσεβάλετο¹¹ φίλος ἐών Ἀριαράμνης ἀνὴρ Πέρσης παρεὼν τούτου τοῦ Φοινικῆτος πάθεος.

4) Τοῦτο δηλοῖ ἵσως μένον ὅτι τῶν Σαμοθρακῶν τὸ πλοῖον τέσσον ἐβλάθη, ὥστε ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἐπρεπε νὰ καταβυθίσθαι. 5) Πάλλοντες τοῖς ἀκοντίοις, ἔρριπτον ἔξω τῆς νηῆς, ἀπέβαλον, ἀπέκοψαν. 6) Τοὺς Φοινίκας, οὐ μόνον τοὺς παρεστῶτας. 7) Αἰτιώμενος. 8) Περὶ τοῦ πράγματος παρβ. Αἰσχ. Πέρ. 438.

Ξέρξης δ' ἀνφιμωξεν κακῶν δρῶν βάθος,
ἔδραν γάρ εἴχε παντὸς εὐχαγῆ στρατοῦ
ὑψηλόν σχόν τριχεὶς πελαγίας ἀλός. Παρβ. Ήρόδ. ζ': 44.

9) Κεῖται μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Ἐλευσίνος, λέγεται σήμερον Σκαραμαγκᾶ. "Ἐπειτα ταμιεύσας ἐν ἀκροπόλει τὰ ἀριστεῖα τῆς πόλεως, ἐ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν βαρβάρων, ὑφηρημένος ἐξ ἀκροπόλεως, τὸν τε δίφρον τὸν ἀργυρόποδα, καὶ τὸν ἀκινάκην τοῦ Μαρδονίου, δις ἡγε τριακοσίους Δαρεικούς. Δημ. κ. Τιμ. 33. Ἀργυρόπους δίφρος, ὁ Ξέρξου, θε αἰχμάλωτος ἐπεκαλεῖτο, ἐφ' οὐ καθεδόμενος ἐθεώρει τὴν ναυμαχίαν, ἀνέκειτο εἰς τὸν Παρθενῶνα τῆς Ἀθηνᾶς. Ἀρποκ. (ἐφ' οὐ) ἐκαθίζετο ὁ Ξέρξης ἐν τῷ Αἰγαλέῳ ὅρει τῆς Ἀττικῆς, θεωρῶν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν. Οὐλπ. Τέττης περὶ ταύτης τῆς ναυμαχίας ιστορεῖ· χρυσῷ θρόνῳ καθήμενος ὡρα τὴν ναυμαχίαν, καὶ γραμματεῖς παρίσταντο μέλλοντες ταύτην γράφειν· ἐν χιλιάσιν σλ. 142. Ἐκάθητο δὲ ὁ Ξέρξης ἐπὶ Κέρκτε τῇ πέτρᾳ, ὑπὸ τῷ οὔρει τῷ Αἰγαλέῳ, θε Ἀκεστίδωρος παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν Θεμιστοκλεῖ τόμ. 6'. σλ. 118. 10) Αντὶ τὸ τοῦ τριηράρχου καὶ τὸ τοῦ πατρός αὐτοῦ ὄνομα. 11) Συνέπραξε, συνενήργησε;

91. Οἱ μὲν¹ δὴ πρὸς τοὺς Φοίνικας ἐτράποντο, τῶν δὲ βαζόρων
ἔς φυγὴν τραπομένων καὶ ἐκπλωόντων πρὸς τὸ Φάληρον Αἰγινῆται
ὑποστάντες² ἐν τῷ πορθμῷ ἔργα ἀπεδέξαντο λόγου ἄξια. Οἱ μὲν γὰρ
Ἀθηναῖοι ἐν τῷ θορύβῳ³ ἐκεράτζον τάς τε ἀντισταμένας καὶ τὰς
φευγούσας τῶν νεῶν, οἱ δὲ Αἰγινῆται τὰς ἐκπλωούσας⁴ δικαῖοι δέ τινες
τοὺς Ἀθηναίους διαφύγοισιν, φερόμενοι ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Αἰγινῆτας.

92. Ἐνθαῦτα συνεκύρεον νέες ἡ τε Θεμιστοκλέος διώκουσα νέα,
καὶ ἡ Πολύκριτος τοῦ Κρίου ἀνδρὸς Αἰγινῆτεω νητὴ ἐμβαλοῦσα Σι-
δωνίη, ἥπερ εἴλε τὴν προρυλάσσουσαν ἐπὶ Σκιάθῳ τὴν Αἰγιναίην¹,
ἐπ’ ἣς ἐπλωε Πυθέαν ὁ Ἰσχενός, τὸν οἱ Πέρσαι κατακοπέντα ἀρετῆς
εἶνεκεν εἰχον ἐν τῇ νητῇ ἐκπαγλεόμενοι. Τὸν δὴ περιάγουσα ἄμα τοῖς
Πέρσησι ἥλω νητῇ ἡ Σιδωνίη ὥστε Πυθέαν οὔτω σωθῆναι ἐς Αἰ-
γιναν. ‘Ω; δὲ ἐσεῖδε τὴν νέα τὴν Ἀττικὴν ὁ Πολύκριτος, ἔγνω τὸ
σημήιον ἴδων τῆς στρατηγίδος², καὶ βώσας τὸν Θεμιστοκλέα ἐπε-
κρεπτόμητο ἐς τῶν Αἰγινητέων τὸν μηδισμὸν ὀνειδίζων. Ταῦτα μὲν
νῦν νητῇ³ ἐμβαλὼν ὁ Πολύκριτος ἀπέρριψε θεμιστοκλέα, οἱ δὲ βάρ-
ᾶροι, τῶν αἱ νέες περιεγένοντο, φεύγοντες ἀπίκοντο ἐς Φάληρον ὑπὸ
τὸν πεζὸν στρατόν.

93. Ἐν δὲ τῇ ναυμαχῇ ταύτῃ ἤκουσαν¹ Ἑλλήνων ἄριστα Αἰγι-
νῆται², ἐπὶ δὲ³ Ἀθηναῖοι, ἀνδρῶν δὲ Πολύκριτος τε ὁ Αἰγινῆτης καὶ
Ἀθηναῖοι Εὔμενης τε ὁ Ἀναγυράσιος⁴ καὶ Ἀμεινίης Παλληνεύς⁵, δι-
καὶοι ἀρτεμισίην ἐπεδίωξε. Εὖ μέν νυν ἔμαθε, διτε ἐν ταύτῃ⁶ πλώσι
Ἀρτεμισίη, οὐκ ἀν ἐπαύσατο πρότερον ἢ εἴλε μιν ἢ καὶ αὐτὸς ἥλω.
Τοῖσι γάρ Ἀθηναίων τριηράρχοισι παρεκεκέλευστο⁷, πρὸς δὲ καὶ ἄ-

ἔθορθοτε, πολὺ Ἰώνων φίλος ὅν. Οἱ Ἀριαράμνης συνεθοήθει τὴν
ἀπόρριψιν τοῦ βιστιλέως εἰς τὸ νά τιμωρήσῃ τοὺς Φοίνικας.

1) Ξέρξης καὶ Ἀριαράμνης. 2) Οἱ ἐν ἐνέδραις στάντες. 3) Ἐν τῇ μά-
χῃ. 4) Τὰς ἐκ τοῦ πόρου φευγούσας καὶ πρὸς τῇ γῆ σωτηρίαν ζητούσας.

1) Ἡρόδ. ζ'. 181. 2) Ἡρόδ. ἡ. 94, ἐνν. νηός. 3) Ἔνν. Σιδωνίη.

1) Ἡκ. ἄριστα, περιφράσις = ἐπηγένησαν. 2) Κρίσεως προτεθέσις
περὶ τῶν ἄριστείων, γάριτι κατισχύσαντες (οἱ Λακκεδαιμόνιοι) ἐποίησαν
κρίθηναι πόλιν μὲν ἄριστεσσαι τῶν Αἰγινητῶν, ἀνδρα δὲ Ἀμεινίην
Ἀθηναῖον. Διδ. ιά. 27. 55. 3) Ἐπιρρηματικῶς, ὡς καὶ, μετὰ δέ, πρὸς
δὲ κτλ. 4) Ἀναγυροῦς δῆμος Ἀττικῆς μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Σουνίου.
5) Παλλήνη δῆμος τῆς Ἀττικῆς. 6) Τῇ νηῇ. 7) Δηλ. ζωὴν αἰρεῖν αὐ-
τήν, ἥτοι ἐλεῖν ἀρτεμισίαν. Οἱ δὲ Ἡρόδ. διακόπτει τὸν λόγον διά τι-

εθλον ἐκέστο μύριαι δραχμαὶ, θ; ἀν μιν ζωὴν ἔλη⁸. δεινὸν γάρ τι
ἐποιεῦντο γυναικεῖς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατεύεσθαι. Αὕτη μὲν δὴ, ὡς
πρότερον εἴρηται, διέρυγε, θῆται δὲ καὶ οἱ ἄλλοι⁹ τῶν αἱ νέες περι-
εγεγόνεσαν, ἐν τῷ Φαλήρῳ.

94. Ἀδείμαντον δὲ τὸν Κορινθίου στρατηγὸν λέγουσι Ἀθηναῖος
αὐτίκα κατ' ἀρχάς, ὡς συνέμισγον αἱ νέες, ἐκπλαγέντα τε καὶ ὑπερ-
δείσαντα, τὰ ἵστια ἀειράμενον οἰχεσθαι φεύγοντα, ἰδόντας δὲ τοὺς
Κορινθίους τὴν στρατηγίδα φεύγουσαν ωσαύτως οἰχεσθαι. ‘Ω; δὲ
ἄρα φεύγοντας γίνεσθαι τῇ Σαλαμινίῃ κατὰ τὸ ἱρὸν Ἀθηναίης
Σκιράδος¹ περιπίπτειν σφι κέλητα θείῃ πομπῇ, τὸν οὔτε πέμψαντα
φανῆναι οὐδένα, οὔτε τι τῶν ἀπὸ τῆς στρατιῆς εἰδόσι προσφέρεσθαι
τοῖσι Κορινθίοισι². Τῇδε δὲ³ συμβάλλονται εἰναὶ θεῖον τὸ πρῆγμα.
ώς γάρ ἀγχοῦ γενέσθαι τῶν νεῶν, τοὺς⁴ ἀπὸ τοῦ κέλητος λέγειν
τάδε: Ἀδείμαντε, σὺ μὲν ἀποστρέψῃς τὰς νέας ἐς φυγὴν ὥρμησαι
καταπροδοὺς τοὺς “Ελληνας” οἱ δὲ καὶ δὴ νικέονται, ὅσον αὐτοὶ ἥ-
ρεοντο⁵ ἐπικρατῆσαι τῶν ἐχθρῶν. Ταῦτα λεγόντων, ἀπιστέειν γάρ
τὸν Ἀδείμαντον, αὗτις τάδε λέγειν, ὡς αὐτοὶ οἰοί⁶ τε εἰεν ἀγό-
μενοι δημηροὶ ἀποθνήσκειν, ἦν μὴ νικέοντες φαίνωνται οἱ “Ελληνες”.
Οὕτω δὴ ἀποστρέψαντα τὴν νέαν αὐτὸν τε καὶ τοὺς ἄλλους ἐπ’ ἔξ-
εργασμένοισι ἐλθεῖν ἐς τὸ στρατόπεδον. Τούτους μὲν τοιαύτη φάτις⁷
ἔχει ὑπὸ Ἀθηναίων, οὐ μέντοι αὐτοὶ γε Κορινθίοις ὁμολογέουσι,
ἀλλ’ ἐν πρώτοισι σφέας αὐτοὶς τῆς ναυμαχίης νομίζουσι γενέσθαι,
μαρτυρεῖ⁸ δέ σφι καὶ ἡ ἄλλη Ἐλλάς.

νος παρεμπιπτούσης προτάσσως, μεθ' ἡς συνδέει τὴν πρότειν τεύτην.
Συνήθως ἔπειπε νὰ εἴπῃ τοῖς Ἀθ. τοιχοράγοις παρεκεκλευστο ζῶσαν
αἱρεῖν τὴν Ἀρτεμίσιαν, ὅθου προτεθέντος μυρίων δραχμῶν. Τὸ δὲ ἐκέ-
στο εἰναὶ ὑπερσ. παθητ. τοῦ τιθέντοι (προτ.θίναι) κεῖται ἀεθλο. 8) Τ.
ἢ. τούτῳ, δὲ ἀν. 9) Τῶν Βαρβάρων.

1) Τὸ ιερὸν τοῦτο ἐκείτο ἐπὶ τῇ μεσημβρινῇ ἄκρᾳ τῆς Σαλαμῖνος,
ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Σκιράδιου καλούμενου. “Ολη ἡ νῆσος ὠνομάζετο
τὸ πάλαι: Σκιράς. 2) Ἄντι: καὶ προσφέρεσθαι τοῖς Κορινθίοις οὐδέν ἀπὸ
τῆς στρ. εἰδόσι. 3) Ἀπὸ τούτων. 4) Τοὺς ἐν τῷ κέλητι πλέοντας. 5) Ἐχ-
τοῦ ἀράσθαι. 6) “Ἐτοιμοὶ δῆλ 7) Τ. ἔ. τοιαῦτα οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τῶν
Κορινθίων λεγούσι. 8) Ηὔρη. ἐπίγραμμα Σιρωνίδου ἀπ. 100 (Berg).

Ω ξεῖν εὖσθρόν ποτ* ἐναίσομεν ἀστο Κορινθου
νῦν δ' ἄμμ' Αἴγαυτος νῆσος ἔχει Σαλαμῖς.

95. Ἀριστείδης δὲ ὁ Λυσιμάχου ἀνὴρ Ἀθηναῖος, τοῦ καὶ ὀλίγῳ πρότερον τούτων ἐπειρνήσθην ὡς ἀνδρὸς ἀρίστου, οὗτος ἐν τῷ θούβῳ τούτῳ τῷ περὶ Σαλαμῖνα γενομένῳ τάδε ἐποίεε· παραλαβὼν πολλοὺς τῶν ὄπλιτέων¹, οἱ παρατετάχατο παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Σαλαμινίης χώρας, γένος ἔοντες; Ἀθηναῖοι, ἐς τὴν Ψυττάλειαν νῆσον ἀπέβησε ἄγων, οἱ τοὺς Πέρσας τοὺς ἐν τῇ νησίδι ταύτῃ κατεφόνευσαν πάντας.

96. Ως δὲ ἡ ναυμαχίη διελέλυτο, κατειρύσταντες ἐς τὴν Σαλαμῖνα οἱ “Εὐληνες τῶν ναυηγίων ὅσα ταύτῃ ἐτύγχανε ἔτι ἔοντα, ἐτοίμου ἦσαν ἐς ἄλλην ναυμαχίην, ἐπὶζοντες τῆσι περιεσύσησι νησοὶ ἔτι χρήσεσθαι βασιλέα. Τῶν δὲ ναυηγίων πολλὰ ὑπολαβὼν ἀνεμος ζέρυρος ἔφερε τῆς Ἀττικῆς ἐπὶ τὴν ἥσιόν την καλεομένην Κωλιάδα², ὃστε ἀποπεπλῆσθαι τὸν χρησμὸν τὸν τε ἄλλον πάντα τὸν περὶ τῆς ναυμαχίης ταύτης εἰρημένον Βάκιδη³ καὶ Μουταΐω³, καὶ δὴ καὶ κατὰ τὰ ναυήγια τὰ ταύτη ἐξενειχθέντα τὸ εἰρημένον πολλοῖσι ἔτεσι πρό-

ρεῖσα δὲ Φοινίσσας νῆσος καὶ Πέρσας ἐλόντες
καὶ Μήδους ἵεραν ‘Ελλάδα ρυσάμεθα.

καὶ ἐπίγραμμα εἰς Ἀδείμαντον (ἀπ. 103).

Οὗτος ἀδειμάντου κείνου τάφος οὗ θεὰ βουλᾶς
‘Ελλάς ἐλευθερέας ἀμφέθετο στέφανον.

1) (Ἐε) τὴν Ψυττάλειαν τινεστῶν Περσῶν ἀπέδησαν, ἵνα, ὅσοι τῶν Ἐλλήνων τὴν ναυμαχίαν ἐκφεύγουσι, περιτυγγάνοντες αὐτοῖς διαφθείρωνται. Ἐνταῦθα οὖν Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, συστράτηγος Θεμιστοκλέους, μετὰ τὴν νίκην τῆς ναυμαχίας ἀποδέξας μετὰ τῶν γερόντων τῶν Ἀθηναίων ἀνεῖλε τὸ Περσικόν. Σχολ. Ἀριστ. Παν. Ο δὲ Λίσκ. ἐν Πέρ. 420 καὶ ἔξ. οὕτω περιγράφει τὸ πρᾶγμα·

Νῆσος τές ἐστι πρόσθις Σαλαμῖνος τόπων,
βατέα, δύσπορμος ναυσὸν ἦν ὁ φιλός·

. ἀκρὺ δὲ
κυκλοῦντο πᾶσαν νῆσον, ὥστε ἀμηχανεῖν,
ὅποις τράποιεντο. . .

Τέλος δ' ἐφορμηθέντες ἐξ ἐνός· ὁ δέ
παῖσαντες, κρεοκοποῦσι δυστήνων μέλη,
ἔως ἀπάντων ἐξαπέφειτραν βίον.

1) Κωλιάς ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς πρὸς τὸ μεσημβρινὸν τοῦ Φαλήρου. 2) Βάκις ἄρχαῖος τις Ἀθηναῖος μάντις, οὐ οἱ χρησμοὶ εἰχον μεγάλην ὑπόληψιν. Τὸν ἐνταῦθα χρησμὸν ἀναρρέει ὁ Ἡρόδ. ἡ. 77. 3) Πολλοὶ ὑπῆρξαν Μουσῖοι· ὁ ἐνταῦθη μνημονεύσμενος φαίνεται ὅτι εἶναι ἔξ

τερον τούτων ἐν χρησμῷ Λυσιστράτῳ Ἀθηναίω ἀνδρὶ χρησμολόγῳ,
τὸ ἐλελήθες πάντας τοὺς "Ἐλληνας,

Κωλιάδες; δὲ γυναικες ἐρετμοῖσι φρύξουσι⁴.
τοῦτο δὲ ἔμελε ἀπελάσαντος βασιλέος ἕσσεσθαι (Βιβλ. ή. 83—96).

E'. *'H ἐν Πλαταιαῖς μάχη.*

Δ. *"Ερις Τεγεατῶν καὶ Ἀθηναίων περὶ τάξεως.*

25. Μετὰ¹ δὲ ἔδοξέ σφι ἐπικαταβῆναι² ἐς Πλαταιάς· δὲ γάρ χῶρος ἐφρίνετο πολλῷ ἐών ἐπιτηδεώτερος σφι ἐνστρατοπεδεύεσθαι δὲ Πλαταικὸς τοῦ Ἐρυθράίου τά τε ἄλλα καὶ εὐνδρότερος³. Ἐς τοῦτο δὴ τὸν χῶρον καὶ ἐπὶ τὴν κρήνην τὴν Γαργαρίην⁴ τὴν ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ ἐδύσαν ἔδοξέ σφι χρεὼν εἶναι ἀπικέσθαι καὶ διαταχθέντας στρατοπεδεύεσθαι. Ἀναλαβόντες δὲ τὰ ὅπλα ἦσαν διὰ τῆς ὑπωρέης τοῦ Κιθαιρῶνος παρὰ Γοιάς ἐς τὴν Πλαταιΐδα γῆν, ἀπικόμενοι δὲ ἐτάσσοντο κατ' ἔθνα πλησίον τῆς τε κρήνης τῆς Γαργαρίης καὶ τοῦ τεμένεος τοῦ Ἀνδροκόρατεος⁵ τοῦ ἥρωος διὰ ὅρθων τε οὐκ ὑψηλῶν καὶ ἀπέδου χωρίου.

26. Ἐνθαῦται¹ ἐν τῇ διατάξῃ ἐγένετο λόγων πολλὸς ὡθισμὸς Τεγεητέων τε καὶ Ἀθηναίων. Ἐδικαίευν γάρ αὐτοὶ ἐκάτεροι ἔχειν² τὸ ἔτερον κέρας, καὶ καινὰ καὶ παλαιὰ παραφέροντες ἔργα. Τοῦτο μὲν οἱ Τεγεηταὶ ἐλεγον τάδε· Ἡμεῖς αἰεὶ κοτε ἀξιεύμεθα³ ταύτης τῆς τάξιος ἐκ τῶν συμμάχων ἀπάντων, δισὶ ἥδη ἔξοδοι⁴ κοιναὶ ἐγένοντο Πελοποννησίοισι καὶ τὸ παλαιὸν καὶ τὸ νέον, ἐξ ἐκείνου τοῦ

'Ελευσῖνος τοῦ Ἀντιφῆμου υἱός. 4) Πρὸ τοῦ νὰ ἀλέσωσι τὴν κρήνην συνήθειον οἱ παλαιοὶ νὰ τὸ τηγανίζουσι. Τοῦτο ἐγένετο μὲ κύλα τῶν κωπῶν καὶ συντρίμματα πλοίων.

1) Μετὰ τὴν εἰς Ἐρυθράς μάχην, καὶ θῆν ἐφονεύθη ὁ παρὰ Πέρσας ἵππαρχος Μασίστιος, ὃν ἀπεσείσατο ὁ ἵππος αὐτοῦ βληθεὶς τὰ πλευρά. 2) Οἱ Ἐλληνες δόντες εἰς Ἐρυθράς, ἔνθα ἐφονεύθη ὁ ἵππαρχος Μασίστιος, κατέβησαν εἰς Πλαταιάς. 3) Ἐνν. ὅν η ην. Καὶ κατὰ τάλλα ἐργαταλληλότερος εἰς σιρατοπέδευσιν τοῦ Ἐρυθράίου, καὶ κατὰ τὸ ὅδωρ ἀρθονώτερος. 4) Ἡ κρήνη αὕτη κείται 25 σταδίους μακρὸν τῶν Πλαταιῶν. 5) Τὴν ἐς Θήρης φέρουσαν ὅδον, ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸ τοῦ Ἀνδροκόρατος ἥρών. Θουκ. γ'. 24.

1) Ἀθηναίοις Τεγεάται περὶ τάξεως ἐρίσαντες ἥξιον, ὥσπερ ἀεὶ Δακεσκιμονίων τὸ δεξιὸν ἔχόντων κέρας, αὐτοὶ τὸ εὐώνυμον ἔχειν. Πλούτ. 2) Ἅγεμονεύειν. 3) Ἀξιούμεθα. 4) Ἐκστρατείαι.

χρόνου ἐπείτε Ἡρακλεῖδαι ἐπειρέοντο μετὰ τὸν Εὐρυσθέος θάνατον κατιόντες ἐς Πελοπόννησον. Τότε εὑρόμεθα τοῦτο⁵ διὰ πρῆγμα τοι-όνδε· ἐπεὶ μετὰ Ἀχαιῶν καὶ Ἰώνων τῶν τότε ἐόντων ἐν Πελοπον-νήσῳ ἐκβωθίσαντες ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἵζομεθα ἀντίοι τοῖσι κατιοῦσι, τότε ὃν λόγος⁶ "Υλλον ἀγορεύσασθαι ὡς χρεὼν εἴη τὸν μὲν στρατὸν τῷ στρατῷ μὴ ἀνακινδυνεύειν συμβάλλοντα, ἐκ δὲ τοῦ Πελοποννη-σίου στρατοπέδου τὸν ἀν σρέων αὐτῶν κρίνωσι εἶναι ἄριστον, τοῦ-τον οἱ μουνομαχῆσαι ἐπὶ διακειμένοισι. Ὅδοξέ τε τοῖσι Πελοπον-νησίοισι ταῦτα εἶναι ποιητέα, καὶ ἔταμον ὅρκια ἐπὶ λόγῳ τοιῷδε, ἢν μὲν "Υλλος νικήσῃ τὸν Πελοποννησίων ἡγεμόνα, κατιέναι Ἡρα-κλεῖδας ἐπὶ τὰ πατρώϊκα, ἢν δὲ νικήθῃ, τὰ ἔμπαλιν Ἡρακλεῖδας ἀ-παλλάσσεσθαι καὶ ἀπάγειν τὴν στρατιὴν ἑκατόν τε ἐτέων μὴ ζη-τῆσαι κάτοδον ἐς Πελοπόννησον. Προεκρίθη τε δὴ ἐκ πάντων συμ-μάχων ἐθελοντὴς "Εχεμος ὁ Ήφέρπου τοῦ Φηγέος στρατηγός τε ἐὼν καὶ βασιλεὺς ἡμέτερος, καὶ ἐμουνομάχησέ τε καὶ ἀπέκτεινε "Υλλον. Ἐκ τούτου τοῦ ἔργου εὑρόμεθα ἐν Πελοποννησίοισι τοῖσι τότε καὶ ἀλλα γέρεα μεγάλα, τὰ διατελέομεν ἔχοντες, καὶ τοῦ κέρεος τοῦ ἐτέρου αἰεὶ ἡγεμονεύειν κοινῆς ἐξόδου γινομένης. "Γινίν μέν νυν, ὡς Λακεδαιμόνιοι, οὐκ ἀντιεύμεθα, ἀλλὰ διδόντες αἵρεσιν ὀκοτέρου βού-λεσθε κέρεος ἄρχειν παρίεμεν, τοῦ δὲ ἐτέρου φαμὲν ἡμέας ἴκνεεσθαι⁷ ἡγεμονεύειν, κατάπερ ἐν τῷ πρόσθις χρόνῳ. Χωρίς τε τούτου τοῦ ἀ-πηγμένου ἔργου ἀξιονικότεροι είμενοι Ἀθηναίων ταῦτα τὴν τάξιν ἔ-χειν. Πολλοὶ⁸ μὲν γάρ καὶ εὗ ἔχοντες πρὸς ὑμέας ἡμῖν, ἄνδρες Σπαρτιῆται, ἀγῶνες ἀγωνίδαται, πολλοὶ δὲ καὶ πρὸς ἄλλους. Οὕτω ὃν ἡμέρας δίκαιον ἔχειν τὸ ἔτερον κέρας ἡπερ⁹ Ἀθηναίους. Οὐ γάρ σφί ἐστι ἔργα οἰάπερ ἡμῖν¹⁰ κατεργασμένα, οὔτ' ὃν καὶνὰ οὔτε πα-λαιά.

27. Οἱ μὲν ταῦτα ἔλεγον, Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς ταῦτα ὑπεκρίναντο

5) Τὸ ἔχειν τὸ ἔτερον κέρας. 6) Ἐνν. ἐστι, τ. ἔ. φασι. 7) Ἡμ. ix. = ἀ-νήκειν. Τὸ ἀπηγμένου = ἀφηγμένου εἰς παθητικὴν σημασίαν. 8) Ἡ τάξις τῶν λέξεων ἔχει οὕτω ἀγῶνες μὲν γάρ ἀγωνίδαται ή π. τε καὶ εὗ ἔχ. π. ο. ἀ. Σ. π. δὲ (ἀγῶνες εὗ ἔχοντες) καὶ π. ἀ. 9) Ἐνν. μᾶλλον, ὁ οὐχὶ σπανίως ἐννοητέον πρὸ τοῦ ή. Ἔγὼ γοῦν δεξαίμην ἀν πάσας τὰς ἀσπίδας ἐριψένται ή τοιαύτην γνώμην ἔχειν περὶ τὸν πατέρα. Λασ. κ. Θερ. 4, καὶ 118. 10) Ποιητικὸν αἴτιον.

τάδε· Ἐπιστάμεθα μὲν σύνοδον τὴνδε μάχης εἴνεκεν συλλεγῆναι πρὸς τὸν βάροντα, ἀλλ' οὐ λόγων· ἐπεὶ δὲ ὁ Τεγέατης προέθηκε παλαιὰ καὶ καίνα λέγειν, τὰ ἔκατέρους ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ κατέργασται χρηστά¹, ἀναγκαίως ἡμῖν ἔχει δηλώσαι πρὸς ὑμέας, οὗτον τοῦ πατρώϊόν² ἐστι ἕοισι χρηστοῖς αἰσι πρώτοις εἶναι μᾶλλον τὸν Ἀρκάσι. Ἡρακλείδας, τῶν οὗτοί φασι ἀποκτεῖναι τὸν ἡγεμόνα ἐν Ισθμῷ, τούτους πρότερον, ἐξελαυνομένους ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων ἐς τοὺς ἀπικοίατο φεύγοντες δουλοσύνην πρὸς Μυκηναίων, μοῦνοι ὑποδεξάμενοι τὴν Εὔρυθμός ὅδην κατείλομεν, σὺν ἐκείνοις μάχη νικήσαντες τοὺς τότε ἔχοντας Πελοπόννησον. Τοῦτο δὲ Ἀργείους τοὺς μετὰ Πολυνείκεος ἐπὶ Θήβας ἐλάσαντας, τελευτήσαντας τὸν αἰῶνα καὶ ἀτάφους κειμένους, στρατευσάμενοι ἐπὶ τοὺς Καδμείους ἀνελέσθαι³ τε τοὺς νεκρούς φαμεν καὶ θάψαι⁴ τῆς ἡμετέρης⁵ ἐν Ἑλευσίνι. Ἐστι δὲ ἡμῖν ἔργον εὖ ἔχον καὶ ἐς Ἀμαζονίδας⁶ τὰς ἀπὸ Θερμώδοντος παταχοῦ ἐσβαλούσας κατέ ἐς γῆν τὴν Ἀττικήν. Καὶ ἐν τοῖσι Τρωϊκοῖς πόνοις οὐδαμῶν ἐλειπόμεθα. Ἀλλ' οὐ γάρ τι προέχει τούτων ἐπιμεμνῆσθαι⁷ καὶ γάρ ἀν χρηστοὶ τότε ἔοντες ὥντοι νῦν ἀν εἰεν φλαυρότεροι, καὶ τότε ἔοντες φλαῦροι νῦν ἀν εἰεν ἀμείνονες. Παλαιῶν μέν νων ἔργων ἄλις ἔστω. Ήμῖν δὲ εἰ μηδὲν ἄλλο ἔστι ἀποδεδεγμένον, ὥσπερ ἔστι⁸ πολλά τε καὶ εὖ ἔχοντα εἰ τέοισι καὶ ἄλλοισι Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἐν Μαραθῶνι ἔργου⁹ ἄξιοι εἰμεν τοῦτο τὸ γέρας ἔχειν καὶ ἄλλα πρὸς τούτῳ, οἵτινες μοῦνοι Ἑλλήνων δὴ μουνομαχήσαντες τῷ Πέρσῃ καὶ ἔργῳ τοσούτῳ ἐπιχειρήσαντες περιεγενόμεθα καὶ ἐνικήσαμεν ἔθνεα ἔξι τε καὶ τεσσεράκοντα. Ἀρ¹⁰ οὐ δίκαιοι εἰμεν ἔχειν ταύτην τὴν τάξιν ἀπὸ τούτου

1) Ἀγαθά. 2) Πάτριον ἡμῖν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι. Θουκ. ἀ. 123. 3) Τοὺς ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ τελευτήσαντας αὐτὸς μὲν ("Ἄδραστος") οὐ δυνάμενος ἀνελέσθαι, τὴν δὲ πόλιν ἡμῶν ἄξιῶν βοηθεῖν ταῖς κοιναῖς τύχαις καὶ μὴ περιορθν τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις ἀποθνήσκοντας ἀτάφους γινομένους μηδὲ παλαιὸν ἔθος καὶ πάτριον νόμον καταλυθμενον. Ισοκ. Ηκν. 15. Τὸ οὐσιαστικὸν εἶναι ἀναιρέσις. 4) Τοὺς Ἀργείων νεκροὺς ἔθαψαν ἐν τῇ αὐτῷ Ἑλευσίνι. Λυσ. 5) Ἐνν. γῆς, χώρας = ἐν τῇ ἡμετέρᾳ. 6) Ηρακλ. Ἀρρ. Ἀλ. 7. 13. 7) Ἐνν. ἀποδεδειγμένον. 8) Τῆς πόλεως ἄξια πράττεις καὶ τοῦ Μαραθῶνι τροπαίου. Ἀριστ. Ἰπ. 1331. Φαμέν Μαραθῶνι μόνοι προκινθυνεῦσαι τῷ βαρθύρῳ Θουκ. ἀ. 73. 9) Ομοίως καὶ οἱ πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων εἰπον πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους.

μούνου τοῦ ἔργου; ἀλλ᾽¹⁰ οὐ γὰρ ἐν τῷ τοιωθε τάξιος εἶνεκεν στασιάζειν πρέπει, ἀρτοὶ εἰμεν πιθεσθαι ὑμῖν, ὃ Λακεδαιμόνιοι, ἵνα¹¹ δοκέει ἐπιτηδεώτατον ἡμέας εἶναι ἐστάναι καὶ κατ' οὗστινας πάντῃ γὰρ τεταγμένοι πειρησόμεθα εἶναι χρηστοί. Ἐξηγέσθε δὲ ὡς πειρομένων¹².

28. Οἱ μὲν ταῦτα ἀμείβοντο, Λακεδαιμονίων δὲ ἀνέθωσε ἄπαν τὸ στρατόπεδον Ἀθηναίους ἀξιονικοτέρους εἶναι ἔχειν τὸ κέρας ἤπερ Ἀρκάδας. Οὕτω δὴ ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὑπερβάλοντο τοὺς Τεγεάτας. (Βιβλ. θ'. 25—28).

6'. Ἑλλήνων ἐξέτασις.

28. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐτάσσοντο ὥδε οἱ ἐπιφοιτέοντές τε καὶ οἱ ἀρχὴν ἐλθόντες Ἑλλήνων τὸ μὲν δεξιὸν κέρας εἰχον Λακεδαιμονίων μύριοι. Τούτων δὲ τοὺς πεντακισχίλιους ἐόντας Σπαρτιῆτας ἐρύλασσον ψιλοὶ τῶν εἰλωτέων πεντακισχίλιοι καὶ τρισμύριοι, περὶ ἀνδρα ἐκαστον ἐπτὰ τεταγμένοι. Προσεχέας δέ σφι εἴλοντο ἐστάναι οἱ Σπαρτιῆται τοὺς Τεγεάτας καὶ τιμῆς εἶνεκεν καὶ ἀρετῆς. Τούτων δὲ ήσαν ὅπλιται χίλιοι καὶ πεντακόσιοι. Μετὰ δὲ τούτους ἵσταντο Κορινθίων πεντακισχίλιοι, παρὰ δέ σφι εὔροντο παρὰ Παυσανίεω ἐστάναι Ποτιδαιητέων¹ τῶν ἐκ Παλλήνης τοὺς παρεόντας τρικοστίους. Τούτων δὲ ἔχόμενοι ἵσταντο Ἀρκάδες Ὁρχομένιοι² ἑξακόσιοι, τούτων δὲ Σικυώνιοι τρισχίλιοι. Τούτων δὲ εἴχοντο Ἐπιδαυρίων ὀκτακόσιοι. Παρὰ δὲ τούτους Τροιζηνίων ἐτάσσοντο χίλιοι, Τροιζηνίων δὲ ἔχόμενοι Λεπρητέων διηκόσιοι, τούτων δὲ Μυκηναίων καὶ Τιρυνθίων τετρακόσιοι, τούτων δὲ ἔχόμενοι Φλιάσιοι χίλιοι παρὰ δὲ τούτους ἐσταταν Ἐρμιονέες τρικόσιοι. Ἐρμιονέων δὲ ἔχόμενοι ἵσταντο Ἐρετριέων τε καὶ Στυρέων ἑξακόσιοι, τούτων δὲ Χαλκιδέες τετρακόσιοι, τούτων δὲ Ἀμπρακιητέων πεντακόσιοι. Μετὰ δὲ τούτους Λευκαδίους καὶ Ἀνακτορίους ὀκτακόσιοι ἐστασαν, τούτων δὲ ἔχόμενοι

Θουκ. ἀ. 75. Ἄρα ὅτιοι ἐσμεν, ὃ Λακεδαιμόνιοι, καὶ προθυμίας ἔνεκκ τῆς τότε καὶ γνώμης ξυνέσεως, ἀρχῆς γε ἡς ἔχομεν τοῖς Ἑλλησι μὴ οὐτως ὅγχοις ἐπιφθόνως διακεῖσθαι. 10) "Ἐνιωσον μετὰ τοῦ ἀρτοὶ εἰμεν. 11) Τὴν ἀρετὴν οὐκ ἀφαιρεῖται τόπος, οὐδὲ διδωσιν· ἢν δ' ὃν ὑμεῖς ἡμῖν τάξιν ἀποδῶτε, πειρασθεμέθα κοσμοῦντες καὶ φυλάττοντες μὴ κατασχύνειν τοὺς προηγωνισμένους ἀγῶνας. Πλουτ. Τὸ δὲ ἵνα=ὅπουδή ποτε. 12) •Ἐν ἡμῶν.

1) Η ἐν Παλλήνῃ Ποτιδαιαῖς εἶναι ἀποικία τῶν Κορινθίων. Θουκ. ἀ. 56. 2) Διάφοροι τῶν ἀπὸ Βοιωτίας Ὁρχομενίων.

Παλέες οἱ ἐκ Κεφαλληνίης διηκόσιοι. Μετὰ δὲ τούτους Αἴγινητέων πεντακόσιοι ἐτάχθησαν. Παρὰ δὲ τούτους ἐτάσσοντο Μεγαρέων τρισχίλιοι. Εἴησαν δὲ τούτων Πλαταιές ἔξικοσιοι. Τελευταῖοι δὲ καὶ πρῶτοι Ἀθηναῖοι ἐτάσσοντο κέρας ἔχοντες τὸ εὐώνυμον ὄντας χιλίοι, ἐστρατήγες δ' αὐτῶν Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου.

29. Οὗτοι, πλὴν τῶν ἐπτὰ περὶ ἔκαστον τεταγμένων Σπαρτιῆτας, ἦσαν ὄπλιται, συνάπαντες ἔοντες ἀριθμὸν τρεῖς τε μυριάδες καὶ ὅκτω χιλιάδες καὶ ἑκατοντάδες,¹ ἐπτά. Ὁπλιται μὲν οἱ πάντες συλλεγέντες ἐπὶ τὸν βάρβαρον ἦσαν τοσοῦτοι, ψιλῶν δὲ πλῆθος ἦν τόδε· τῆς μὲν Σπαρτιεπικῆς τάξιος² πεντακισχίλιοι καὶ τρισμύριοι ἀνδρες ὡς ἐντὸν³ ἐπτὰ περὶ ἔκαστον ἀνδρα, καὶ τούτων πᾶς τις παρήρητο³ ὡς ἐς πόλεμον, οἱ δὲ τῶν λοιπῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἑλλήνων ψιλοί, ὡς εἰς περὶ ἔκαστον ἐὼν ἀνδρα, πεντακόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι καὶ τρισμύριοι ἦσαν.

30. Ψιλῶν μὲν δὴ τῶν ἀπάντων μαχίμων ἦν τὸ πλῆθος ἔξι τε μυριάδες καὶ ἐννέα χιλιάδες καὶ ἑκατοντάδες πέντε, τοῦ δὲ σύμπαντος¹ Ἑλληνικοῦ τοῦ συνελθόντος ἐς Πλαταιάς σύν τε ὄπλιταις καὶ ψιλοῖσι τοῖσι μαχίμοισι ἔνδεκα μυριάδες ἦσαν. Μῆτις χιλιάδος, πρὸς δὲ ὄντακοσίων ἀνδρῶν καταδέουσαι σύν δὲ Θεσπιέων τοῖσι παρεοῦσι ἐξεπληροῦντο αἱ ἐνδεκα μυριάδες. Παρῆσαν γάρ καὶ Θεσπιέων ἐν τῷ στρατοπέδῳ οἱ περιεόντες, ἀριθμὸν ἐς ὄντακοσίους καὶ χιλίους² ὄπλα³ δὲ οὐδὲ οὐτοὶ εἶχον.

31. Οὗτοι μέν νυν ταχθέντες ἐπὶ τῷ Ἀσωπῷ ἐστρατοπεδεύοντο, οἱ δ' ἀκρὶ Μαρδόνιον βάρβαροι ὡς ἀπεκάθευσαν¹ Μασίστιον, παρῆσαν, πυθόμενοι τοὺς² Ἑλληνας εἶναι ἐν Πλαταιῇσι, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὸν Ἀσωπὸν τὸν ταύτη ὁροῦντα. Απικόμενοι δὲ ἀντετάσσοντο ὥδε ὑπὸ Μαρδονίου³ κατὰ μὲν Λακεδαιμονίους ἐστῆσε Πέρσας. Καὶ δὴ πολλὸν γάρ περιῆσαν πλήθει οἱ Πέρσαι, ἐπὶ τε τάξις πλεῦνας ἐκε-

1) Ἰων. = τάξις. 2) = Ὄντων. 3) Παραρτέεσθαι = παρισκευάζεσθαι, ἐτοιμάζεσθαι.

1) Ἡν δὲ ὁ σύμπας ἀριθμὸς τῶν Ἑλλήνων εἰς δέκα μυριάδας, τῶν δὲ βαρβάρων εἰς πεντήκοντα. Διόδ. ἀ. 30. 2) Τὰ βαρέα τῶν ὄπλων. Πολ. 4. 76. 3.

1) Ἡ ἀπὸ σημ. παῦσιν¹ οὕτω ἀπαλγήσαντας Θουκ. β'. 61 τ. ἔπαυσταμένους ἀλγεῖν. Σχολ. ἀποπεπόνηκας. Ἀριστ. Θεσ. 245 ἀπερυθρίψης, ἐρυθρίψ² δ' οὐδεὶς ἔτι. Μέναν. εἰς Στοθ. σελ. 212, 50. Οὕτω καὶ ἀ-

κοσμέατο καὶ ἐπεῖχον τοὺς Τεγεάτας. Ἐταῖξ δὲ οὗτων ὅ τι μὲν
ἥν αὐτοῦ δυνατώτατον² πᾶν ἀπολέῖταις ἔστησε ἀντίον Λακεδαιμο-
νίων, τὸ δὲ ἀσθενέστερον παρέταξε κατὰ τοὺς Τεγεάτας. Ταῦτα
δ' ἐποίεις φραζόντων τε καὶ διδασκόντων Θηβαίων. Περσέων δὲ ἐ-
χομένους ἔταῖξ Μήδων; οὗτοι δὲ ἐπέσχον Κορινθίους τε καὶ Πο-
τιδαιάτας καὶ Ὀρχομενίους τε καὶ Σικουωνίους. Μήδων δὲ ἐχομένους
ἔταῖξ Βακτρίους³; οὗτοι δὲ ἐπέσχον Ἐπιδαυρίους τε καὶ Τροιζηνίους
καὶ Λεπρεάτας τε καὶ Τιρυνθίους καὶ Μικηναίους τε καὶ Φλιασίους.
Μετὰ δέ Βακτρίους ἔστησε Ἰνδούς· οὗτοι δὲ ἐπέσχον Ἐρμιονέας τε
καὶ Ἐρετρίας καὶ Στυρέας τε καὶ Χαλκιδέας. Ἰνδῶν δὲ ἐχομένους
Σάκας ἔταῖξ, οἱ ἐπέσχον Ἀμπρακίατας τε καὶ Ἀνακτορίους καὶ Λευ-
καδίους καὶ Παλέας καὶ Αἰγαίατας. Σκαέων δὲ ἐχομένους ἔταῖξ ἀν-
τία Ἀθηναίων τε καὶ Πλαταιέων καὶ Μεγαρέων Βοιωτούς τε καὶ Λο-
χρούς καὶ Μηλιέας καὶ Θεσσαλούς καὶ Φωκέων τοὺς γιλίους. Οὐ γάρ
ἄν διπλαντες οἱ Φωκέες ἐμῆδισαν, ἀλλὰ τίνες αὐτῶν καὶ τὰ Ἑλλήνων
αὗξον περὶ τὸν Παρνησσὸν κατειλημένοι, καὶ ἐνθεῦτεν ὁρμεόμενοι ἐ-
φερόν τε καὶ ἥγον³ τὴν τε Μαρδονίου στρατιὴν καὶ τοὺς μετ' αὐ-
τοῦ ἔόντας Ἑλλήνων. (Βιβλ. θ'. 28—32).

γ'. Συμπλοκὴ Σπαρτιατῶν καὶ Τεγεατῶν.

38. Μαρδόνιος δὲ ὡς ἐπύθετο τοὺς Ἑλληνας ἀποιχομένους ὑπὸ⁴
νύκτα εἰδέ τε τὸν χῶρον ἐρῆμον, καλέσας τὸν Αηρισταῖον Θώρηκα
καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ Εὐρύπυλον καὶ Θραξυδῆιον ἐλέγει· Ὡ παῖ-
δες Ἀλεύεω, ἔτι τί λέξετε τάδε ὁρέοντες ἐρῆμα; ὑμεῖς γάρ οἱ πλη-
σιόχωροι ἐλέγετε Λακεδαιμονίους οὐ φεύγειν ἐκ μάχης, ἀλλὰ ἀνδρας
εἶναι τὰ πολέμια πρώτους, τοὺς πρότερόν τε μετισταμένους ἐκ τῆς
τάξιος εἰδεῖτε, νῦν τε ὑπὸ τὴν παροιχομένην νύκτα καὶ οἱ πάντες⁵
ὅρμομεν διαδράντας διέδεξάν τε, ἐπει τρεῖς ἔδει πρὸς τοὺς ἀψευ-
δέως ἀρίστους ἀνθρώπων μάχη διακριθῆναι, ὅτι οὐδένες ἄρα ἔόντες
ἐν οὐδαμοῖς ἔοισι Ἑλλησι ἐναπεδεικνύστο. Καὶ ὑμὲν μὲν ἔοισι
Περσέων ἀπείροις πολλὴ ἐκ γε ἐμεῦ ἐγίνετο συγγνώμη, ἐπαινεόν-

ποζίσαι, ἀποσπουδάζειν. 2) = Τὸ δυνατώτατον τοῦ στρατοῦ. 3) Αη-
στεύειν καὶ ἀρπάζειν. Τὸ μὲν φέρειν εἰς τὰ ἔψυχα, τὸ δὲ ἔχειν εἰς τὰ
ἔμψυχα ἀλλὰ καὶ περὶ ἔψυχων, λέγεται.

4) Καὶ ὑμεῖς πάντες.

των τούτους, τοῖς τι καὶ συνηδέατε· Ἀρταβάζου δὲ θῶμα καὶ μᾶλλον ἐποιεύμην τὸ καὶ καταρρωδῆται Λακεδαιμονίους, καταρρωδήσαντά τε ἀποδέξασθαι γνώμην δειλοτάτην, ὡς χρεών εἴη ἀναζεύξαντας τὸ στρατόπεδον ιέντες ἐς τὸ Θηβαῖων ἄστυ πολιορκησομένους τὴν ἔτι πρὸ ἐμεῦ βασιλεὺς πεύσεται. Καὶ τούτων μὲν ἑτέρῳ θέσται λόγος, νῦν δὲ ἐκείνοισι ταῦτα² ποιεῦσι³ οὐκ ἐπιτρεπτέα ἐστί, ἀλλὰ διωκτέοι εἰσὶ ἐς δικαιαμφθέντες⁴ δώσουσι ἡμῖν τῶν δὴ ἐποίησαν Πέρσας πάντων δίκαια.

59. Ταῦτα εἶπας ἦγε τοὺς Πέρσας δρόμῳ διεκβάντας τὸν Ἀσωπὸν κατὰ σιέβον τῶν Ἑλλήνων ὡς δὴ ἀποδιδρησκόντων, ἐπειγέ τε ἐπὶ Λακεδαιμονίους τε καὶ Τεγεήτας μούνους· Ἀθηναίους γάρ τραπομένους ἐς τὸ πεδίον ὑπὸ τῶν ὅχθων οὐ κατώρα. Πέρσας δὲ ὥρεοντες ὡρμημένους διώκειν τοὺς Ἑλληνας οἱ λοιποὶ τῶν βαρβαρικῶν τελέων ἀρχοντες αὐτίκα πάντες ἤσειραν τὰ σημῆτα, καὶ ἐδίωκον ὡς ποδῶν ἔκκατος εἶχον, οὔτε κόσμῳ οὐδὲνι κοσμηθέντες οὔτε τάξι. Καὶ οὗτοι μὲν βοῇ τε καὶ διμίλῳ¹ ἐπῆγισαν ὡς ἀναρπασθέντοι² τοὺς Ἑλληνας, Παυσανίης δὲ, ὡς προτεκέστο ἦππος, πέμψας πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἵππεις λέγει τάδε·

60. "Ανδρες Ἀθηναῖοι, ἀγῶνας μεγίστου προκειμένου, ἐλευθέρην εἶναι ἡ δεῖσουλωμένην τὴν Ἑλλάδα, προδεδόμεθα ὑπὸ τῶν συμμάχων ἡμεῖς τε οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ὑμεῖς οἱ Ἀθηναῖτες ὑπὸ τὴν παροιχομένην νύκτα διαδράντων. Νῦν δὲν δέδοκται¹ τὸ ἐνθεῦτεν τὸ ποιητέον ἡμῖν, ἀμυνομένους γάρ τῇ δυνάμειᾳ ἀριστα περιστέλλειν ἀλλήλους. Εἰ μὲν νῦν ἐς ὑμέας ὡρμητε ὁρχὴν ἦππος, χρὴν δὴ ἡμέας τε καὶ τοὺς μετ' ἡμέων τὴν Ἑλλάδα οὐ προδιδόντας Τεγεήτας βωθέειν ὑμῖν· νῦν δέ· ἐς ἡμέας γάρ ἀπασα κεχώρηκε· δίκαιοι ἐστε ὑμεῖς πρὸς τὴν πιεζομένην μάλιστα τῶν μοιρέων ἀμυνέοντες ιέναι. Εἰ δ' ἄρα αὐτοὺς ὑμέας καταλελάθηκε

2) Τὸ ἔκρυγεν ἡμέας. 3) Ἰων. = ποιοῦσι. 4) =Καταληφθέντες.

1) Κεκλόμενοι καθ' ὅμιλον ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔησαν. "Ομ. Ἰλ. Λ. 460. (Παυσανίας) ἐπεφέρετο τοῖς Λακεδαιμονίοις βοῇ πολλῇ καὶ πιτάγῳ τῶν βαρβάρων, ὡς οὐ μάχης ἐσομένης, ἀλλὰ φεύγοντας ἀναρπασθέντων τοὺς Ἑλληνας. Πλούτ. Ἀριστ. 17 2) Ω; ἀναρπασθέντοι τοὺς Φωκίας, φερόμενοι. ή. 28.

1) Σύνταξις· δεῖ. (ἐνν. ἡμῖν) τὸ (τ. ἔ. δ ἢ τι) π. ἐστὶ ἡ. τὸ ἐν.

ἀδύνατόν τι βωθέειν², ὑμεῖς δ' ἡμῖν τοὺς τοξότας ἀποπέμψαντες γάρ
ριν θέσθε. Συνοίδαμεν δὲ ὑμῖν ύπο τὸν παρεόντα τόνδε πόλεμον ἐτ
οῦσι πολλὸν προθυμοτάτοισι, ὥστε καὶ ταῦτα ἐσκούειν³.

61. Ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ὡς ἐπύθοντο, δῷμέατο βωθέειν καὶ τὰ
μάλιστα ἐπαρμύνειν. Καὶ σφι ἦδη στείχουσι ἐπιτίθενται οἱ ἀντιτα-
χθέντες Ἑλλήνων τῶν μετὰ βασιλέος γενομένων ὥστε μηκέτι δύ-
νασθαι βωθῆσαι τὸ γάρ προσκείμενόν¹ σφεας ἐλύπεε. Οὕτω δὴ μου-
ναθέντες Δακεδαιμόνιοι καὶ Τεγεῆται, ἔόντες σὺν φίλοισι ἀριθμὸν οἱ
μὲν πεντακισμύριοι, Τεγεῆται δὲ τρισχίλιοι (οὗτοι γάρ οὐδαμὰ ἀ-
πεγίζοντο ἀπὸ Δακεδαιμονίων), ἐσραγιάζοντο ὡς συμβαλέοντες
Μαρδονίῳ καὶ τῇ στρατιῇ τῇ παρευόσῃ. Καὶ οὐ γάρ σφι ἐγίνετο τὰ
σφάγια χρηστά², ἐπιπτόν τε αὐτῶν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πολλοὶ καὶ
πολλῷ πλεῦνες ἐτρωματίζοντο· φραξαντες γάρ τὰ γέρρα³ οἱ Πέρσαι
ἀπίεσαν τῶν τοξυμάτων πολλὰ ἀφειδέως, οὕτω ὥστε πιεζομένων
τῶν Σπαρτιητέων καὶ τῶν σφαγίων οὐ γινομένων⁴ ἀποβλέψαντα⁵ τὸν
Παυσανίην πρὸς τὸ Ἡράῖον τὸ Πλαταιέων ἐπικαλέσασθαι τὴν θεὸν,
χρησίζοντα μηδαμῶς σφεας ψευσθῆναι τῆς ἐλπίδας.

62. Ταῦτα δ' ἔτι τούτου ἐπικαλεομένου προεξαναστάντες πρό-
τεοι οἱ Τεγεῆται ἐχώρεον ἐς τοὺς βαρβάρους, καὶ τοῖσι Δακεδαιμο-
νίοισι αὐτίκα μετὰ τὴν εὐχὴν τὴν Παυσανίεω ἐγίνετο θυομένοισι τὰ
σφάγια χρηστά. 'Ως δὲ χρόνῳ κοτὲ ἐγένετο, ἐχώρεον καὶ οὗτοι ἐπὶ
τοὺς Πέρσας, καὶ οἱ Πέρσαι ἀντίοι¹ τὰ τοξά μετέντες. Ἐγίνετο δὲ
πρῶτον περὶ τὰ γέρρα μάχη. 'Ως δὲ ταῦτα ἐπεπτώκεε, ἦδη ἐγίνετο
ἡ μάχη ἴσχυρὴ παρ' αὐτῷ τὸ Δημήτριον καὶ χρόνον ἐπὶ πολλὸν, ἐς
θάπικόντο ἐς ὀθισμόν² τὰ γάρ δούρατα ἐπιλιχιανόμενοι κατέκλων³
οἱ βάρβαροι. Λήματι μέν νυν καὶ ρώμῃ οὐκ ἔσσονες ἦσαν οἱ Πέρ-
σαι, ἄνοπλοι⁴ δὲ ἔόντες καὶ πρὸς ἀνεπιστήμονες ἦσαν καὶ οὐκ ὁ-

2) = Βοηθεῖν. 3) Ἔνν. ἡμῖν.

1) Ἡ ἵππος, ἡ τῶν βαρβάρων προσέκειτο πᾶσα. θ'. 57. 2) Ἀγαθά.
3) Γέρρον, τετράγωνον σκέπασμα ἐκ στερεῶν βύρσης, ὡς ἀντὶ ἀσπίδος
ἐγρῶντο Σκύθαι ἐν τοῖς πολέμοις ἐσκεπτομένοι. Ἡρώδ. Περικά μέν
ἔστιν ἐπλκ., δερμάτινα χυρίων, καταγρηστικῶς δέ, ἀπαν σκέπασμα,
εἴτε δερμάτινον, εἴτε ἐξ ἀλλής τινὸς ὅλης, γέρρον ἐλέγετο. Ἐτυμ. Μ.
4) Ἔνν. χρηστῶν. 5) Τὸ Ἡράῖον εὗξατο Κιθαιρωνίᾳ. Ἡρῷ καὶ θεοῖς ἄλ-
λοις οἱ Πλαταιέδαι γῆν ἔχουσιν. Πλούταρχ.

1) Ἔνν. ἐχώρουν. 2) Κατακλάω=συντρίβω, τσαχίζω. 3) Ἀσπίδων
ἄσκευος.

μοίοι τοῖσι ἐναντίοισι παρίν. Προεξαίσσοντες δὲ κατ' ἔνα καὶ δέκα, καὶ πλεῦνές τε καὶ ἐλλάσσονες συστρεφόμενοι, ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Σπαρτιήτας καὶ διεφθείροντο.

63. Τῇ δὲ ἑτύγχανε αὐτὸς ἐών Μαρδόνιος ἀπ' ἵππου τε μαχόμενος λευκοῦ ἔχων τε περὶ ἑωυτὸν λογάδας Περσέων τοὺς ἀρίστους χιλίους, ταύτη δὲ καὶ μάλιστα τοὺς ἐναντίους ἐπίεσαν. Ὅσον μὲν νῦν χρόνον Μαρδόνιος περιῆν, οἱ δὲ ἀντεῖχον καὶ ἀμυνόμενοι κατέβαλλον πολλοὺς τῶν Λακεδαιμονίων, ὡς δὲ Μαρδόνιος ἀπέθανε καὶ τὸ περὶ ἐκεῖνον τεταγμένον ἐὸν ἴσχυρότατον ἐπεσε, οὕτω δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐτράποντο καὶ εἰξαν τοῖσι Λακεδαιμονίοισι. Πλεῖστον γάρ σφες ἐδηλέστο ἡ ἐσθῆτ¹ ἐρῆμος ἐοῦσα ὅπλων· πρὸς γάρ ὁπλίτας ἔοντες γυμνῆτες ἀγῶνα ἐποιεῦντο.

64. Ἐνθαῦτα ἡ τε δίκη τοῦ φόνου τοῦ Λεωνίδεω κατὰ τὸ χρηστήριον τοῖσι Σπαρτιήτῃσι ἐκ Μαρδονίου ἐπετελέστο, καὶ νίκην ἔναιρέσται καλλίστην ἀπασέων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν Παυσανίης δὲ Κλεομερότου τοῦ Ἀναξανδρίδεω. Τῶν δὲ κατύπερθε οἱ προγόνων τὰ οὐνόματα εἴρηται ἐς Λεωνίδην· ώντοι γάρ σφι τυγχάνουσι ἔοντες. Ἀποθνήσκει δὲ Μαρδόνιος ὑπὸ Ἀρίμνηστου¹ ἀνδρὸς ἐν Σπάρτῃ λογίμου, ὃς χρόνῳ ὕστερον μετὰ τὰ Μηδικὰ ἔχων ἄνδρας τριποσίους συνέβαλε ἐν Στενοκλήρῳ πολέμου ἔοντος Μεσσηνίοισι πᾶσι² καὶ αὐτὸς τε ἀπέθανε καὶ οἱ τριπόσιοι.

65. Ἐν δὲ Πλαταιαῖσι οἱ Πέρσαι ὡς ἐτράποντο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, ἔρευγον οὐδένα κόσμον ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ ἑωυτῶν καὶ ἐς τὸ τεῖχος τὸ ξύλινον, τὸ ἐποιήσαντο ἐν μοίρῃ τῇ Θηβαΐδι.

1) Πέρσαι τὴν Μηδικὴν ἐσθῆτα, νομίσαντες, τῆς ἑωυτῶν εἶναι καλλιώ, φορέουσι. ά. 135. Περὶ μὲν τῆς κεφαλῆς εἴχον τιάρας καλεομένους, πίλους ἀπαγέας· περὶ δὲ τὸ σώματα, κιθῶνας χειριδωτούς· περὶ δὲ τὰ σκέλη, ἀναξυρίδες. ζ. 61. (ὸ Κῦρος) στολὴν εἴλετο τὴν Μηδικὴν αὐτός τε φορεῖν καὶ τοὺς κοινῶνας ταύτην ἐπεισεν ἐνδύεσθαι· αὐτὴ γάρ αὐτῷ συγχρύπτειν ἐδόκει, εἴ τις τι ἐν τῷ σώματι ἐνδεές ἔγοι, καὶ καλλιστευσι καὶ μεγίστους ἐπιδεικνύναι τοὺς φοροῦντας. Καὶ γάρ τὰ ὑπόδηματα τοιχῦτα ἔχουσιν, ἐν οἷς μάλιστα λαθεῖν ἔστι καὶ ὑποτιθεμένους τι, ὥστε δοκεῖν μείζους εἶναι ἢ εἰσι. Ξεν. Κ. ἀ. 10.

1) Τὸν Μαρδόνιον ἀνὴρ Σπαρτιάτης, ὄνομα Ἀρίμνηστος, ἀποκτίνυσι, λίθῳ τὴν κεφαλὴν πινάξας. Πλούτ. ȝ) Τ. ἔ. κατὰ τὸν τρίτον Μεσσηνιακὸν πόλεμον.

Θῶμα δέ μοι ὅλως παρὸ τῆς Δήμητρος τὸ ἄλσος μαχομένων οὐδὲ εἰς ἐφάνη τῶν Περσέων οὔτε ἐσελθὼν ἐς τὸ τέμενος οὔτε ἐναποθανών, περὶ τε τὸ ἱρὸν οἱ πλειστοὶ ἐν τῷ βαθύλω ἔπειτον. Δοκέω δέ, εἴ τι περὶ τῶν θείων πρηγμάτων δοκέειν δεῖ, ηθεὸς αὐτὴ σφεας οὐκ ἐδέκετο ἐμπρήσκυντας τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Ἐλευσίνι [ἐνάκτορον] (βιβ. 6'. 58—65).

δ'. Νέκη τῶν Ἀθηναίων. "Ἀλωσεις τῶν στρατοπέδων.

66. Αὕτη μὲν νῦν η μάχη ἐπὶ τοσοῦτο ἐγένετο, Ἀρτάβαζος δὲ δι Φαρνάκεος αὐτίκα τε οὐκ ἡρέσκετο κατ' ἀρχὰς λειπομένου Μαρδονίου ἀπὸ βασιλέως, καὶ τότε πολλὰ ἀπαγορεύων οὐδὲν ἥντες συμβάλλειν οὐκ ἐῶν ἐποιησέ τε αὐτὸς τοιάδε ὡς οὐκ ἀρεσκόμενος τοῖσι ἐκ Μαρδονίου ποιευμένοις. Τῶν ἐστρατήγες δι Αρτάβαζος· εἶχε δὲ δύναμιν οὐκ ὀλίγην, ἀλλὰ καὶ ἐς τέσσερας μυριάδας ἀνθρώπων περὶ ἐωτόν, τούτους, ὅκως¹ η συμβολὴ ἐγίνετο, εὗ ἐξεπιστάμενος τὰ ἔμελλε ἀποδῆσθαι· ἀπὸ τῆς μάχης, τῇς κατηρτισμένος², παραγγέλλας κατὰ τῶντὸ λέναι πάντας τῇ ἀν αὐτὸς ἐξηγένται, ὅκως ἀν αὐτὸν δρέωσι σπουδῆς ἔχοντα. Ταῦτα παραγγέλλας ὡς ἐς μάχην τὴν δῆθεν τὸν στρατόν. Προτερέων δὲ τῆς ὁδοῦ ὥρα καὶ δὴ φεύγοντας τοὺς Πέρσας. Οὕτω δὴ οὐκέτι τὸν αὐτὸν κόσμον κατηγένετο, ἀλλὰ τὴν ταχίστην ἐτρόχαζε³ φεύγων οὔτε ἐς τὸ ξύλινον τείχος οὔτε ἐς τὸ Θηρίων τείχος, ἀλλ' ἐς Φωκέας, ἐθέλων ὡς τάχιστα ἐπὶ τὸν Ἐλλήσποντον ἀπικέσθαι⁴.

67. Καὶ δὴ οὗτοι μὲν ταύτη ἐτράποντο, τῶν δὲ ἄλλων Ἐλλήνων τῶν μετὰ βασιλέος ἐθελοκκεόντων¹ Βοιωτοὶ Ἀθηναίοισι ἐμαχέσαντο γρόνον ἐπὶ συγκόν. Οἱ γὰρ μηδίζοντες τῶν Θηρίων, οὗτοι εἶχον προθυμίην οὐκ ὀλίγην μαχόμενοι τε καὶ οὐκ ἐθελοκκέοντες, οὕτω ὥτε τριηκόσιοι αὐτῶν οἱ πρῶτοι καὶ ἀριστοὶ ἐνθαῦτα ἔπεισον ὑπὸ Ἀθηναίων· ὡς δὲ ἐτράποντο καὶ οὗτοι, ἔφευγον ἐς τὰς Θήρας, οὐ τῇπερ οἱ Πέρσαι. Καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων ὁ πᾶς ὄμιλος οὔτε διαμαχεσάμενος οὐδὲν οὔτε τι ἀποδεξάμενος ἔφευγον.

68. Δηλοὶ¹ τέ μοι, διε πάντα τὰ πρήγματα τῶν βαρύζειν τοι.

1) Δηλ. τάχιστα. 2) Καλῶς παρεσκευασμένος. 3) Ἐτρεγε. 4) Ἀρικέσθαι.

1) Τῶν Ἐλ. ἰθ. εἶναι γενική, οὐχὶ διαιρετική, ἀλλ' ἀπόλυτος.

1) Λπροστώπων· δηλόν ἐστι, ἐκτὸς ἀν ἐνοήσῃ τις· εἰ οὗτοι ἔφευγον

τητο ἐκ Περσέων², εἰ καὶ τότε οὗτοι πρὶν ἢ καὶ συμμίξαι τοῖς πολεμίοις ἔφευγον, διὰ καὶ τοὺς Πέρσας ὥρεον. Οὕτω τε πάντες ἔφευγον πλὴν τῆς ἵππου τῆς τε ἄλλης καὶ Βοιωτίης. Αὕτη δὲ τοσαῦτα προσωφέλες τοὺς φεύγοντας, αἵτινες τε πρὸς τῶν πολεμίων ἄγχιστα ἐούσα, ἀπέργουσά τε τοὺς φιλίους φεύγοντας ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων.

69. Οἱ μὲν δὴ νικέοντες εἴποντο τοὺς Ἐρέχεω διώκοντές τε καὶ φονεύοντες, ἐν δὲ τούτῳ τῷ γινομένῳ φόβῳ¹ ἀγγέλλεται τοῖς ἄλλοις Ἡλλήσι τοῖς τεταγμένοις περὶ τὸ Ἡράῖον καὶ ἀπογενομένοις τῆς μάχης, διὰ μάχη τε γέγονεν καὶ νικῶν οἱ μετὰ Παυσανίεω. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ταῦτα οὐδένα κόσμον ταχθέντες οἱ μὲν ἀμφὶ Κορινθίους² ἐτράποντο διὰ τῆς ὑπωρέης καὶ τῶν κολωνῶν τὴν φέρουσαν³ ἄνω ἰὸν τοῦ Ἱροῦ τῆς Δῆμητρος, οἱ δὲ ἀμφὶ Μεγαρέων τε καὶ Φλιασίους διὰ τοῦ πεδίου τὴν λειτάτην τῶν δδῶν. Ἐπείτε δὲ ἀγχοῦ τῶν πολεμίων ἐγίνοντο οἱ Μεγαρέων καὶ Φλιασίοι, ἀπιδόντες σφέας οἱ τῶν Θηραίων ἵπποται ἐπειγομένους οὐδένα κόσμον ἥλαυνον ἐπ' αὐτοὺς τοὺς ἵππους, τῶν ἵππάρχες Ἀσωπόδωρος ὁ Τεμάνδρου. Ἐσπεσόντες δὲ κατεστόρεσαν⁴ αὐτῶν ἑξακοσίους, τοὺς δὲ λοιποὺς κατήραξαν διώκοντες ἐς τὸν Κιθαιρῶνα. Οὗτοι μὲν δὴ ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἀπώλοντο.

70. Οἱ δὲ Πέρσαι καὶ ὁ ἄλλος διαιλος ὡς κατέρυγον ἐς τὸ ξύλινον τείχος, ἔθυησαν ἐπὶ τοὺς πύργους ἀναβάντες πρὶν ἢ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπικέσθαι. Ἀναβάντες δὲ ἐρράξαντο ὡς ἐδυνέκτο ἀριστα τὸ τείχος. Προσελθόντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων κατεστήκει σφι τειχομαχίῃ ἐρρωμενεστέρη. Ἐως μὲν γάρ ἀπῆσαν οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ δὲ ἡμύνοντο καὶ πολλῷ πλέον εἰχον τῶν Λακεδαιμονίων ὅστε οὐκ ἐπισταμένων τειχομαχίειν, ὡς δέ σφι οἱ Ἀθηναῖοι προσῆλθον, οὕτω δὴ ἴσχυρῇ ἐγίνετο τειχομαχίῃ καὶ χρόνον ἐπὶ πολλόν. Τέλος δὲ ἀρετῇ τε καὶ λιπαρίῃ ἐπέβησαν Ἀθηναῖοι τοῦ τείχους καὶ ἔρειπον, τῇ δὴ ἐσεχόντο οἱ Ἡλλήνες. Πρῶτοι δὲ ἐτῆλθον Τεγεᾶται ἐς τὸ τείχος, καὶ τὴν σκονὴν τὴν Ναρδονίου οὗτοι ἦσαν οἱ διαρπάσαντες, τά τε ἄλλα ἐξ αὐτῆς καὶ τὴν φάτνην τῶν ἵππων

= τὸ τούτους φεύγειν ὑπόκ. 2) Ἡσαν κρεμασμένα ἐκ τῶν Περσῶν.

1) Ταρχῆ, θρύβλῳ, εἰς ἐνεργ. σημασίαν. 2) Οἱ ἀμ. Κ. =οἱ Κορίγοι. 3) Ἐνν. δδὸν. 4) Ἀπέκτειναν.

έσυσαν χαλκέην πάταν καὶ θέης ἀξίην. Τὴν μὲν νῦν φάτνην ταύτην τὴν Μαρδονίου ἀνέθεσαν ἐς τὸν νηὸν τῆς Ἀλένης Ἀθηναίης Τεγχηται, τὰ δὲ ἄλλα ἐς τῶντό, ὅσα περ ἔλαχον, ἐσήνεικαν τοῖσι Εὐλησι. Οἱ δὲ βάρβαροι οὐδὲν ἔτι στέφος ἐποιήσαντο πεσόντος τοῦ τείχεος οὕτε τις αὐτῶν ἀλκῆς ἐμέμνητο, ἀλλοταζόν τε οἷα ἐν διλγῷ γράφω πεφοβημένοι τε καὶ πολλαὶ μυριάδες κατειλημέναι ἀνθρώπων. Παρὴν τε τοῖσι Εὐλησι φονεύειν οὕτω ὥστε τριήκοντα μυριάδων στρατοῦ, καταδεουσέων τετσέρων, τὰς ἔχων Ἀρτάβαζος ἐφευγε, τῶν λοιπῶν μηδὲ τρεῖς χιλιάδας περιγενέσθαι². Λακεδαιμονίων δὲ τῶν ἐκ Σπάρτης ἀπέθανον οἱ πάντες ἐν τῇ συμβολῇ εἰς καὶ ἐνενήκοντα, Τεγεητέων δὲ ἑκαίδεκα, Ἀθηναίων³ δὲ δύο καὶ πεντήκοντα.

71. Ἡρίστευσε δὲ τῶν βαρβάρων πεζὸς μὲν ὁ Περσέων, ἵππος δὲ ἡ Σκκέων, ἀνὴρ δὲ λέγεται¹ Μαρδόνιος· Ἑλλήνων δέ, ἀγαθῶν γενομένων καὶ Τεγεητέων καὶ Ἀθηναίων, ὑπερεβάλοντο ἀρετῇ Λακεδαιμόνιοι. Ἀλλοι μὲν οὐδενὶ ἔχω ἀποσημήνασθαι· ἀπαντες γάρ οὗτοι τοὺς κατ' ἐωτοὺς ἐνίκεον, ὅτι δὲ κατὰ τὸ ἰσχυρότατον προσηνέχθησαν² καὶ τούτων ἐκράτησαν. Καὶ ἄριστος ἐγένετο μακρῷ Ἀριστόδημος κατὰ γνώμας τὰς ἡμετέρας, διὸ ἐκ Θερμοπολέων μοῦνος τῶν τριηκοσίων σωθεῖς εἶχε ὄνειδος καὶ ἀτιμίην. Μετὰ δὲ τοῦτον ἡρίστευσαν Ποσειδώνιος τε καὶ Φιλοκύων καὶ Ἀμορφάρετος Σπαρτιητῆς. Καίτοι γενομένης λέσχης διὸ γένοιτο αὐτῶν ἄριστος, ἔγνωσαν οἱ παραγενόμενοι Σπαρτιητέων Ἀριστόδημον μὲν βουλόλενον φανερῶς ἀποθανεῖν ἐκ τῆς παρεούσης οἱ αἰτίης, λυσσέοντά τε

1) Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φονευθέντων ἐν Πλαταιαῖς· παρ. Αἰσχ. Πέρσ. 816 καὶ ἔξ.

Τόσος γάρ ἔσται πέλανος αἰματοσταγῆς
πρός γῆν Πλαταιῶν, Δωρίδας λόγχης ὑπό·
Οἵνες δὲ νεκρῶν καὶ τριτοσπόρῳ γονῇ
σφωνα σημανοῦσιν ὅμμασι βροτῶν,
ώς οὐχ ὑπέρφευ θυητὸν δντα χρὴ φωνεῖν.

2) Περδίκκα, τῷ κατὰ τὴν τοῦ βαρβάρου ποτὲ ἐπιστρετίν βιοιλεύοντι Μακεδονίας, τοὺς ἀναγωροῦντας ἐκ Πλαταιῶν τῶν βαρβάρων ἀπὸ τῆς ηττῆς διαφθείραντι καὶ τέλειον τάττυχημα ποιήσαντι τῷ βασιλεῖ. Δημ.
3) Ἐκ τῆς Αἰαντίδος φυλῆς ἀγωνισαμένης ἄριστα. Ηλιούτ.

1) Ενν. ἄριστευσαι 2) Συνεκρύσθησαν.

καὶ ἐκλιπόντα τὴν τάξιν ἔργα ἀποδέξασθαι μεγάλα, Ποσειδώνιον δὲ οὐ βουλόμενον ἀποθηκεῖν ἄνδρα γενέσθαι ἀγαθόν· τοσούτῳ τοῦτον εἶναι ἀμείνων. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ φθόνος ἐν εἰποιεν, οὗτοι δὲ τοὺς κατέλεξα πάντες, πλὴν Ἀριστοδήμου, τῶν ἀποθανόντων ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ, τίμιοι ἐγένοντο, Ἀριστόδημος δὲ βουλόμενος ἀποθανεῖν διὰ τὴν προειρημένην αἰτίην οὐκ ἐτίμηθη.

72. Οὗτοι μὲν τῶν ἐν Πλαταιῆσι οὐνομαστάτατοι ἐγένοντο. Καλλικράτης γάρ ἔξω τῆς μάχης ἀπέθανε, ἐλθὼν ἀνὴρ κάλλιστος¹ ἐς τὸ στρατόπεδον τῶν τότε Ἑλλήνων, οὐ μοῦνον αὐτῶν Λακεδαιμονίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, θεός, ἐπειδὴ ἐσφαγιάζετο Πλαυσανίης, κατήμενος ἐν τῇ τάξι ἐτρωματίσθη τοξεύματι τὰ πλευρά. Καὶ δὴ οἱ μὲν ἐμάχοντο, δ' ἔξενηνειγμένος ἐδύσθανάτεέ τε καὶ ἔλεγε πρὸς Ἀρίμνηστον, ἄνδρα Πλαταιέα οὐ μέλειν οἱ ὅτι πρὸ τῆς Ἑλλάδος ἀποθηκεῖ, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἐχρήσατο τῇ χειρὶ καὶ ὅτι οὐδέν ἔστι οἱ ἀποδεδεγμένον ἔργον ἑωυτοῦ ἄξιον προθυμεομένου ἀποδέξασθαι. Ἀθηναίων δὲ λέγεται εὐδοκιμῆσαι Σωφάνης ὁ Εὔτυχίδεω, δῆμου Δεκελειῆν. (Βιβλ. θ'. 66—74).

ε. Λεία, ἀναθήματα, ταφή.

80. Οἱ μὲν ταῦτα ἀκούσας ἀπαλλάσσετο, Πλαυσανίης δὲ κήρυγμα ποιησάμενος μηδένα ἀπτεσθαι τῆς ληίης, συγκομίζειν ἐκέλευτε τοὺς εἴλωτας τὰ χρήματα. Οἱ δὲ ἀνὰ τὸ στρατόπεδον σκιδνάμενοι εὑρισκον σκηνὰς κατετκευχμένας χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ, κλίνας τε ἐπιχρύσους καὶ ἐπαργύρους, κρητῆράς τε χρυσέους καὶ φιάλας τε καὶ ἄλλα ἐκπώματα. Σάκκους τε ἐπ' ἀμαξέων εὑρισκον, ἐν τοῖσι λέβητες ἐφραίνοντο ἐνεόντες χρύσοι τε καὶ ἀργύρεοι ἀπό τε τῶν κειμένων νεκρῶν ἐσκύλευον ψέλιά τε καὶ στρεπτοὺς καὶ τοὺς ἀκινάκας ἔόντας χρυσέους, ἐπεὶ ἐσθῆτός γε ποικίλης λόγος ἐγίνετο οὐδὲ εἴτε Ἐνθαῦτα πολλὰ μὲν κλέπτοντες ἐπώλεον πρὸς τοὺς Αἰγινήτας οἱ εἴλωτες, πολλὰ δὲ καὶ ἀπεδείκνυσαν, ὅσα αὐτῶν οὐκ οἷά τε ἦν κρύψαι· ὥστε Αἰγινήτῃσι οἱ μεγάλοι πλοῦτοι ἀργὴν ἐνθεῦτεν ἐγένοντο, οἱ τὸν χρυσὸν ἀτε ἔόντα χαλκὸν δῆθεν πνεύσαντας τῶν εἴλωτέων ὀνέοντο.

81. Συμφορήσαντες δὲ τὰ ἔχρηματα καὶ δεκάτην ἐξελόντες τῷ

1) Ἰδέα κάλλιστος Ἑλλήνων. Πλούτ. Νιφεύς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ηλίου θηλος. Όμ. Ιλ. β'. 673.

Ἐν Δελφοῖς θεῷ, ἀπ' ἣς ὁ τρίποις ὁ χρύσεος;¹ ἀνετέθη ὁ ἐπὶ τοῦ τρικαρήνου ὅριος² τοῦ χαλκέου ἐπεστεώς ἄγγιστα τοῦ βωμοῦ, καὶ τῷ ἐν Ὀλυμπίῃ θεῷ ἔξελόντες, ἀπ' ἣς δεκάπηγυν χάλκεον δίκιανέθηκαν, καὶ τῷ ἐν Ισθμῷ θεῷ, ἀπ' ἣς ἐπτάπηγυς χάλκεος Πασειδέων ἔξεγένετο, ταῦτα ἔξελόντες τὰ λοιπὰ διαιρέοντο καὶ ἔλαβον ἔκαστοι τῶν ἄξιοι ἦσαν, καὶ τὰς παλλακὰς τῶν Περσέων καὶ τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἀργυρὸν καὶ ἄλλα χρήματά τε καὶ ὑποζύγια. “Οὐ μὲν νῦν ἔξαρτα τοῖσι ἀριστεύσασι αὐτῶν ἐν Πλαταιῇσι ἐδόθη, οὐ λέγεται πρὸς οὐδαμῶν, δοκέω δ' ἔγωγε καὶ τούτοισι δοθῆναι. Παυσανίη δὲ πάντα δέκα ἔξχιρέθη τε καὶ ἐδόθη, γυναικες, ἵπποι, τάλαντα, κάμηλοι, ὡς δὲ αὗτας καὶ τὰ ἄλλα χρήματα.

82. Λέγεται δὲ καὶ τάδε γενέσθαι, ὡς Ξέρξης φεύγων ἐκ τῆς Ἑλλάδος Μαρδονίῳ τὴν κατασκευὴν καταλίποι τὴν ἑωυτοῦ. Παυσανίην δὲ δρέοντα τὴν Μαρδονίου κατασκευὴν χρυσῷ τε καὶ ἀργυρῷ καὶ παραπετάσμασι ποικίλοισι κατετκευασμένην κελεύσκει τούς τα ἀρτοκόπους καὶ τοὺς ὄψοποιούς κατὰ ταῦτα κατὰ Μαρδονίῳ δείπνον παρασκευάζειν. Ω; δὲ κελεύσμενοι οὗτοι ἐποίειν ταῦτα, ἐνθαῦτα τὸν Παυσανίην ἰδόντα κλίνας τε χρυσέας καὶ ἀργυρέας εῦ ἐστρωμένας καὶ τραπέζας τε χρυσέας καὶ ἀργυρέας καὶ παρασκευὴν μεγαλοπρεπέα τοῦ δείπνου, ἐκπλαγέντα τὰ προκείμενα ἀγαθὰ κελεύσαι ἐπὶ γέλωτι τοὺς ἑωυτοῦ διηκόνους παρασκευάσαι Δακωνικὸν δεῖπνον. Ω; δὲ τῆς θοίνης ποιηθείστης ἦν πολλὸν τὸ μέσον, τὸν Παυσανίην γελάσαντα μεταπέμψασθαι τῶν Ἑλλήνων τοὺς στρατη-

1) Περὶ τοῦ πράγματος παρβ. Θουκ. ἀ. 132. Παυσανίας ἐπὶ τὸν τρίποδά ποιει τὸν ἐν Δελφοῖς, δὲν ἀνέθεσαν οἱ Ἑλληνες ἀπὸ τῶν Μῆδων ἀκροθόνιον, ἡξιοισεν ἐπιγράψασθαι αὐτὸς ἰδίᾳ τὸ ἐλεγένον τόδε.

‘Ἑλλήνων ἀρχηγὸς ἐπει στρατὸν ὥλεσσε Μῆδων

Παυσανίης Φοιεῖ φιλημῷ ἀνέθηκε τόδε’

Τὸ μὲν οὖν ἐλεγένον οἱ Δακεδαίμονες ἔξεκόλαψαν εὐθὺς τέτες ἀπὸ τοῦ τρίποδος τοῦτο καὶ ἐπέγραψαν ὄνομαστὶ τὰς πόλεις, ὅσαι συγκαθελοῦσαι τὸν βάρβαρον ἔστησαν τὸ ἀνάθημα· ὅρ. καὶ Ἡρόδ. ἡ. 82. 2) Ἐσώζετο μέγρι Παυσανίου παρβ. Παυσ. ἡ. 13, 14 ἐν κοινῷ δὲ ἀνέθεσαν ἀπὸ ἔργου τοῦ Πλαταιῶν οἱ Ἑλληνες χρυσοῦν τρίποδα δράκοντι ἐπικείμενον χαλκῷ — ὅσον μὲν δὴ χαλκὸς ἦν τοῦ ἀνάθηματος σῶν καὶ εἰς ἕμε ἦν. Αὕτη μάντοι κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τὸν χρυσὸν οἱ Φωκέων ὑπελίποντος ἡγεμόνες.

γούς, συνελθόντων δὲ τούτων εἰπεῖν τὸν Παυσανίην, δεικνύντα ἐς
ἐκατέρην τοῦ δείπνου τὴν παρασκευήν. *Ανδρες Ἐλληνες, τῶνδε εἰ-
νεκεν ἐγώ ὑμέας συνήγαγον, βολάμενος ὑμῖν τοῦ Μήδου τὴν ἀφρο-
σύνην δέξαι, θ; τοιήνδε δίκιταν ἔχων ἦλθε ἐς ὑμέας οὕτω δεῖξον
ἔχοντας ἀπαιρητόμενος. Ταῦτα μὲν Παυσανίην λέγεται εἰπεῖν πρὸς
τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἐλλήνων.

86. 'Ω; δ' ἄρα ἐθαψκαν τοὺς νεκροὺς ἐν Πλαταιῇσι οἱ Ἐλληνες,
αὐτίκα βουλευομένοισι σφι ἐδόκεε στρατεύεσθαι ἐπὶ τὰς Θήσας καὶ
ἔχαιτεσιν αὐτῶν τοὺς μηδίσαντας.

89. Ταῦτα μὲν τὰ ἐν Πλαταιῇσι καὶ Θήσαις γενόμενα, Ἀρτά-
χεζος¹ δὲ ὁ Φαρνάκεος φέύγων ἐκ Πλαταιέων, καὶ δὴ πρόσω ἐγί-
νετο. Ἀπικόμενον δέ μιν οἱ Θεσσαλοὶ περὶ σφέας ἐπὶ τε ξείνια ἐ-
κάλεον καὶ ἀνειρώτεον περὶ τῆς στρατιῆς τῆς ἄλλης, οὐδὲν ἐπι-
στάμενοι τῶν ἐν Πλαταιῇσι γενομένων. 'Ο δὲ Ἀρτάχεζος γνούς,
ὅτι εὶς ἐθέλει σφι πᾶσαν τὴν ἀληθείαν τῶν ἀγώνων εἰπεῖν, αὐτός τε
κινδυνεύει ἀπολέσθαι καὶ δὲ μετ' αὐτοῦ στρατός· ἐπιθήσεσθαι γάρ
οἱ πάντα τινὰ οἴετο πυνθανόμενον τὰ γεγονότα, ταῦτα ἐκλογίζο-
μενος οὗτε πρὸς τοὺς Φωκές ἐξηγήσεις οὐδὲν, πρὸς τε τοὺς Θεσ-
σαλοὺς ἔλεγε τάδε· 'Εγὼ μὲν, ὡς ἄνδρες Θεσσαλοί, ως ὄρχτες, ἐπεί-
γομαί τε κατὰ τὴν ταχίστην ἐλέων ἐς Θρηίκην καὶ σπουδὴν ἔχω,
πευρθεὶς κατά τι πρῆγμα ἐκ τοῦ στρατοπέδου μετὰ τῶνδε. Αὐτὸς
δὲ ὑμῖν Μαρδόνιος² καὶ δὲ στρατὸς αὐτοῦ οὗτος κατά πάδας ἐμεῦ ἐ-
λαύνων προσδόκιμός ἐστι. Τοῦτον καὶ ξεινίζετε καὶ εῦ ποιεῦντες
φαίνεσθε. Οὐ γάρ ὑμῖν ἐς χρόνον ταῦτα ποιεῦσι μεταμελήσει. Ταῦ-
τα δὲ εἰπας ἀπήλαυνε σπουδὴ τὴν στρατιὴν διά Θεσσαλίην; τε καὶ
Μακεδονίης ἰδε τῆς Θρηίκης, ως ἀληθέως ἐπειγόμενος καὶ τὴν με-
σόγαιαν τάμνων τῆς ὁδοῦ. Καὶ ἀπικνέεται ἐς Βυζάντιον καταλι-
πὼν τοῦ στρατοῦ τοῦ ἑωυτοῦ συγχονούς ὑπὸ Θρηίκων τε κατακοπέν-
τας κατ' ὅδον καὶ λιμῷ συστάντας καὶ καμάτῳ ἐκ Βυζαντίου δὲ
διέβη πλοίοισι. (βιβλ. θ'. 80—83, 86, 89—90).

4. 'Η ἐρ Μεκάλη μάχη

90. Οὗτος μὲν οὕτω ἀπενόστητε ἐς τὴν Ἀσίην, τῆς δὲ αὐτῆς

1) Ἀρτάχεζος Φαρνάκου, φεύγων ἐκ Πλαταιέων προσῆλθεν εἰς Θεσ-
σαλίαν. Πολ. 7, 33. 3. 2) Μαρδόνιος νενικηκώς ἐπετει καὶ τὰ ἔργα τῆς
νίκης αὐτὸς ἀπιγγελεῖ. Πολ. 7, 33, 3.

ήμέρης τῆστερο ἐν Πλαταιῇσι τὸ τρῶμα ἐγένετο, συνεκύρησε γενέθαι καὶ ἐν Μυκάλῃ¹ τῆς Ἰωνίης.

96. Ἀνὴρον² τὰς νέας ἐκ τῆς Δήλου πρὸς τὴν Σάμον. Ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο τῆς Σχινίς πρὸς Καλάμοις³, οἱ μὲν αὐτοῦ ὄρμισμενοι κατὰ τὸ Ἡράῖον τὸ ταύτη παρεσκευάζοντο ἐς ναυμαχίαν, οἱ δὲ Πέρσαι πυθόμενοι σφεις προσπλώσιν ἀνὴρον καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν ἥπειρον τὰς νέας τὰ ἄλλας, τὰς δὲ Φοινίκων ἀπῆκαν ἀποπλώσιν⁴ βουλευομένοις γάρ σφι ἐδόκεε ναυμαχίην μὴ ποιέσθαι οὐ γαρ ᾗν ἐδόκεον ὅμοιοι εἶναι· ἐς δὲ τὴν ἥπειρον ἀπέπλων, δικαὶος ἔωσι ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατὸν τὸν σφέτερον ἐόντα ἐν τῇ Μυκάλῃ, δις κελεύσαντος Ξέρξεω καταλειμμένους τοῦ ἄλλου στρατοῦ Ἰωνίην ἐφύλασσε. Τοῦ πλῆθος μὲν ἦν ἔξι μυριάδες, ἐστρατήγες δὲ αὐτοῦ Τιγράνης καλλεῖται μεγάθει ὑπερρέων Περσέων. Ὑπὸ τοῦτον μὲν δὴ τὸν στρατὸν ἐθουλεύσαντο καταργύγοντες οἱ τοῦ ναυτικοῦ στρατηγοὶ ἀνειρύσσαι τὰς νέας καὶ περιβαλέσθαι ἔρκος ἔρυμα τῶν νεῶν καὶ σφέων αὐτῶν κρησθύγετον.

Ταῦτα βουλευούμενοι ἀνὴροντο. Ἀπικόμενοι δὲ παρὰ τὸ τῶν Ποτνιέων⁵ ἵρὸν τῆς Μυκάλης ἐς Γαίσωνά⁶ τε καὶ Σχολοπόντα, τῇ Δήμητρος Ἐλευσινίς ἐστὶ ίκύν, τὸ Φίλιστος ὁ Πάσικλεος ιδρύσατο Νείλεω⁷ τῷ Κόδρου ἐπιστόμενος ἐπὶ Μιλήτου κτιστὸν⁸, ἐνθαῦτα τὰς τε τέκαις ἀνείρυταν καὶ περιεβάλοντο ἔρκος καὶ λίθων καὶ ξύλων, δένδρεα ἐκκόψαντες ήμερα⁹, καὶ σκόλοπας περὶ τὸ ἔρκος κατέπη-

1) Ἡ δὲ Μυκάλη ἐστὶ τῆς ἥπειρου ἄκρη πρὸς ζέρυφον ἀνεμον κατήκουσα, Σάμῳ ἐς τὴν συλλεγόμενοι ἀπὸ τῶν πολίων Ἰωνες ἀγεσκον ὅρτην, τῇ ἔθεντο οὖνος Πενιώνια. Ἡρόδ. ἀ. 148.

2) Ἄρι' οὐδὲ Δηϊφόνος ἐμαντεύσατο τῇ στρατίᾳ, καὶ τὰ ιερὰ ἐκαλλιέρρησε, ἀνὴργηταν τὰ πλοῖα. 2) "Αλεξίς ὁ Σάμιος ἐν δευτέρῳ Ὁρῶν Σαμιακῶν μνημονεύει τὴν ἐν Σάμῳ Ἀφροδίτην, ἥν οἱ μὲν ἐν Καλάμοις καλοῦσιν, οἱ δὲ ἐν Ἐλει. Ἀθήν. ιγ'. 31. 2) Ἀπαρέμπρτον πρὸς ἐπεικῆ γησιν τοῦ ἀπῆκαν.

3) Ἐνν. θεῶν τῇ θεαινῶν τῇς Δήμητρος καὶ Κόρης, αἱ καλοῦσται θεοί Ποτνιαί. Ηερό. Παυσ. 0'. 8, 1 καὶ Σορ. Ο. Κ. 1048. 2) Ο Γαίσων, οὗ Ἀρχέστρατος μνημονεύει, ἡ Γαίσωνι; λίμνη ἐστί, μεταξὺ Πριήνης καὶ Μιλήτου, ἥνωμένη τῇ θαλάττῃ, ὡς Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ιστορεῖ ἐν τῇ σ'. τῶν Ἑλληνικῶν. Ἐφόρος δὲ ἐν τῇ ε'. ποταμὸν εἶναι, ψησί, τὸν Γαίσωνα περὶ Πριήνην, ὃν εἰσερεῖν ἔει λίμνην. Ἀθήν. ζ'. 87. 3) Παυσ. ζ'. 2. Νηλεύς. Στράβ. ιδ'. σελ. 939. 4) Ιων. κτίσιν. 5) Ἀγτιτίθεται εἰς τὸ ἄγρια.

ξαν. Καὶ παρετκευάδατο ὡς πολιορκησόμενοι καὶ ὡς νικήσοντες.
Ἐπ' ἀμφότερα γὰρ ἐπιλεγόμενοι παρετκευάζετο.

98. Οἱ δὲ Ἑλληνες ὡς ἐπύθοντο οὐχικότας τοὺς βαρβάρους ἐς
τὴν ἡπειρον, ἤχθοντο ὡς ἐκπεφευγότων, ἐν ἀπορίῃ τε εῖχοντο²
ὅ τι ποιέσοι, εἴτε ἀπαλλάσσονται δπίσω εἴτε καταπλώσι ἐπ'
Ἑλλησπόντου. Τέλος δ' ἔδοξε τούτων μὲν μηδέτερα ποιέσιν, ἐπι-
πλώσιν δὲ ἐπὶ τὴν ἡπειρον. Παρετκευατάμενοι ὅντες ἐς ναυμαχίην καὶ
ἀποθέθρας³ καὶ τὰ ἄλλα ὅσων ἔδεις ἐπλωον ἐπὶ τῆς Μυκάλης. Ἐ-
πεὶ δὲ ἀγροῦ τε ἐγίνοντο τοῦ στρατοπέδου καὶ οὐδεὶς ἐφάνετό σφι
ἐπαναγόμενος, ἀλλὰ ὥρεον νέας ἀνειλκυσμένας ἦσα τοῦ τείχεος, πολ-
λὸν δὲ πεζὸν παρακεκριμένον παρὰ τὸν αἰγιαλόν, ἐνθαῦτα πρῶτον
μὲν ἐν τῇ νηὶ παραπλώσιν, ἐγκοιμόμενος⁴ τῷ αἰγιαλῷ τὰ μάλιστα,
Λευτυχίδης ὑπὸ κήρυκος⁵ προηγόρευε τοῖς "Ιωσὶ λέγων" "Ανδρες
"Ιωνες, ὅσοι ὑμέων τυγχάνουσι ἐπακούοντες, μάθετε τὰ λέγων πάν-
τως γὰρ οὐδὲν συνήσουσι Πέρσαι τῶν ἕγω ὑμῖν ἐντέλλομαι. Ἐπεξὴν
συμμίσγωμεν, μεμνηθαὶ τίνα γρὴ ἐλευθερίης μὲν πάντων πρῶτον,
μετὰ δὲ τοῦ συνθήματος "Ἡβές. Καὶ τάδε ἵστω καὶ ὁ μὴ ἐπα-
κούσας⁶ ὑμέων πρὸς τοῦ ἐπακούσαντος. "Ωντὸς δὲ οὗτος ἐών τυγχά-
νει νόος τοῦ πράγματος καὶ ὁ Θεμιστοκλέης δὲπ' Ἀρτεμισίῳ. "Π
γὰρ δῆλοντα τὰ ρήματα τοὺς βαρβάρους ἔμελλε τοὺς "Ιωνᾶς
πείσειν, η̄ ἐπεισεν ἀνενειχθέντα ἐς τοὺς βαρβάρους ποιήσειν ἀπίστους⁶.

99. Λευτυχίδεω δὲ ταῦτα ὑποθεμένου δεύτερα δὴ τάδε ἐποίειν
οἱ "Ἑλληνες" προσγύροντες τὰς νέας ἀπέβησαν ἐς τὸν αἰγιαλόν. Καὶ
οὗτοι μὲν ἐτάσσοντο, οἱ δὲ Πέρσαι δὲ εἶδον τοὺς "Ἑλληνας παρε-
τκευαζομένους ἐς μάχην καὶ τοῖς "Ιωσὶ παραινέσαντας, τοῦτο μὲν
ὑπονοήσαντες τοὺς Σάμιοις τὰς Ἑλλήνων φρονέσιν ἀπαιρέονται τὰ δ-
πλα. Οἱ γὰρ ὅν Σάμιοι ἀπικομένων Ἀθηναίων αἰχμαλώτων ἐν τῇσι
νησὶ τῶν βαρβάρων, τοὺς ἔλασθον ἀνὰ τὴν Ἀττικὴν λελειμένους
οἱ Εέρξεω, τούτους λυσάμενοι πάντας ἀποπέμπουσι ἐποδιάσαντες ἐς
τὰς "Αθήνας" τῶν εἰνεκεν οὐκ ἄκιστα ὑποψίην εῖχον, πεντακοσίας

1) Ἡπέρουν τὶ πρέπει νὰ κάμωσι. 2) Ἐκ τοῦ ἀποθένειν καὶ δια-
βίθρας, δὲ σκάλας καλοῦσιν. 3) Πληγιάσας. 4) Διὰ τῆς φωνῆς κήρυ-
κος. 5) Εάν τις μὴ ἐπήκουσε. 6) Περ. ή. 22. Θεμιστοκλέης δὲ ταῦτα
ἔγραψε, δοκεῖν ἐμοί, ἐπ' ἀμφότερα νοέων, ἵνα η̄ λαθόντα τὰ γράμμα-
τα βιοτέλέα ποιήσῃ μεταβλεῖν καὶ γενέσθαι πρὸς ἐωυτῶν η̄ ἐπείτε ἡν-
νειγόη καὶ διαθληθῆ πρὸς Εέρξην ὑπίστους ποιήσῃ τοὺς "Ιωνας".

κεραλάς τῶν Ξέρξεω πολεμίων λυσάμενοι. Τοῦτο δὲ τὰς διόδους ἐς τὰς κορυφὰς τῆς Μυκάλης φερούτας προστάτους τοῖς Μιλησίοις φιλάσσειν ὡς ἐπισταυμένοις δῆθιν μάλιστα τὴν γώρην. Ἐποίειν δὲ τούτου εἶνεκεν, ἵνα ἐκτὸς τοῦ στρατοπέδου ἔωσι. Τούτους μὲν Ἰώνων, τοῖς καὶ κατεδόκεον νεοχρυσὸν ἀν τι ποιέειν δυνάμιος ἐπιλαβομένοις, τρόποις τοιούτοις προεψυλάσσοντο οἱ Πέρσαι, αὐτοὶ δὲ συνεργόταν τὰ γέρροις ἔρκοις εἶναι σφι.

100. Ὡς δὲ ἄρα παρετεκέαστο τοῖς! "Ἐλληνι, προσῆταν πρὸς τὺς βαρβάρους." Ιοῦσι δέ σφι φήμη τε ἐσέπτατο ἐς τὸ στρατόπεδον πᾶν καὶ κηρυκήιον ἐφάνη ἐπὶ τῆς κυματωγῆς¹ κείμενον. Ή δὲ φήμη διῆλθε² σφι ὡς, ὡς οἱ "Ἐλληνες τὴν Μαχδονίου στρατιὴν νικῆν ἐν Βοιωτοῖς μαχόμενοι. Δῆλα δὴ πολλοῖσι τεκμηρίοισι ἐστι τὰ θεῖα τῶν πρηγμάτων, εἰ καὶ τότε τῇ; αὐτῆς ἡμέρῃς συμπιπτούσις³ τοῦ τε ἐν Πλαταιῇσι καὶ τοῦ ἐν Μυκάλῃ μέλλοντος ἔσεσθαι τρόματος φήμη τοῖς! "Ἐλληνι τοῖς ταύτῃ ἐσπίκετο, ὥστε θαρσῆται τε τὴν στρατιὴν πολλῷ μᾶλλον καὶ ἐθέλειν προθυμότερον κινδυνεύειν.

102. Τοῖσι μὲν νυν Ἀθηναίοις καὶ τοῖσι προσεγένεται τούτοισι τεταγμένοισι μέχρι καὶ τῶν ἡμισέων, ἡ δῆδε ἐγίνετο κατ' αἰγιαλὸν τε καὶ ἅπεδον γῶρον, τοῖσι δὲ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖσι ἐπεξῆς τούτοισι τεταγμένοισι κατά τε χαράδρην καὶ οὔρεα. Ἐνῷ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι περιήτεν, οὗτοι οἱ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ κέρεῃ καὶ δὴ ἐμάχοντο. Ἔως μὲν νυν τοῖς! Πέρσης δοθεία ἦν τὰ γέρρα, ἡμέροντό τε καὶ οὐδὲν ἔλασσον εἴχον τῇ μάχῃ, ἐπείτε δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν προσεγένειν ὁ στρατός, ὅκως ἑωυτῶν γένηται τὸ ἔργον καὶ μὴ

1) Αἰγιαλοῦ ἐν ἀλτῇ ἔθι τὰ κύματα ὕγονται, Εὔστ. 2) Οἱ περὶ τὸν Λεωτυχίδην, οὓς πω μὲν πεπεισμένοι περὶ τῆς νίκης, ὅρ' ἐσυτῶν δὲ πλάττοντες τὴν εὐημερίαν, ἐράνησαν στρατηγήματος ἔνεκεν τοῦτο πεποιηκένται. Διόδ. ι. 33. Πολυ. ἀ. 33. 3) Συνέπιπτε ὥστε ταῖς αὐταῖς ἡμέραις τάς τε νυμαχίας γίνεσθαι ταύτας καὶ τὰς πεζομαχίας. Ἡρόδ. ή. 15· ταῦτη τὴν μάχην ἐμαχέσαντο τῇ τετράδι τοῦ Βοηδρομίῶνος ισταμένου κατ' Ἀθηναίους, κατὰ δὲ Βοιωτοὺς τετράδι τοῦ Πανέμου φίνοντος ἡ καὶ νῦν ἔτι τὸ Ἐλληνικὸν ἐν Πλαταιαῖς ἀθροίζεται συνέδροιον καὶ θύουσι τῷ ἐλευθερίῳ. Διὸ Πλαταιεῖς ὑπὲρ τῆς νίκης. Τὴν δὲ τῶν ἡμερῶν ἀνωμαλίαν οὐ θυμαστέον, ὅπου καὶ νῦν διηκριθωμένων τῶν ἐν ἀστρολογίᾳ μᾶλλον, ἄλλην ἄλλοι μηνὸς ἀρχὴν καὶ τελευτὴν ἀγουστι. Πλαύτρη.

Λακεδαιμονίων, παρακελευσάμενοι ἔργου εἴχοντο προθυμότερον, ἐνθεῦτεν ἡδη ἐτεροιοῦτο τὸ πρῆγμα. Διωσάμενοι γὰρ τὰ γέφυρα οὗτοι φερόμενοι ἐσέπεσον ἀλλες ἐς τοὺς Πέρσας, οἵ δὲ δεξάμενοι καὶ χρόνον συχὸν ἀμυνόμενοι τέλος ἔφευγον ἐς τὸ τεῖχος. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικουώνιοι καὶ Τροιζήνιοι οὗτοι γάρ ἦσαν ἐπεξῆς τεταγμένοι συνεπισπόμενοι, συνεσπειπτον ἐς τὸ τεῖχος. Ως δὲ καὶ τὸ τεῖχος ἀραιότο, οὕτ' ἔτι πρὸς ἀλλήν ἐτράποντο οἱ βάρβαροι πρὸς φυγὴν τε ὠρμέατο οἱ ἄλλοι πλὴν Περσέων. Οὗτοι δὲ κατ' ὀλίγους γινόμενοι ἐμάχοντο τοῖσι αἰσι ἐς τὸ τεῖχος ἐσπίπτουσι Ἐλλήνων. Καὶ τῶν στρατηγῶν τῶν Περσικῶν δύο μὲν ἀπορεύγουσι δύο δὲ τελευτέουσι· Ἀρταύντης μὲν καὶ Ὠθωμίτης τοῦ ναυτικοῦ στρατηγέοντες ἀπορεύγουσι, Μαρδόντης δὲ καὶ ὁ τοῦ πεζοῦ στρατηγὸς Τιγράνης μαχόμενοι τελευτέουσι.

103. Ήτι; δὲ μαχομένων τῶν Περσέων ἀπίκοντο Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ μετ' αὐτῶν καὶ τὰ λοιπὰ συνδιεγίρησαν. Ἐπεισον δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Ἐλλήνων συχνοὶ ἐνθύτα, ἄλλοι τε καὶ Σικουώνιοι καὶ στρατηγὸς Περίλεως. Τῶν δὲ Σκυρίων οἱ στρατευόμενοι ἔοντες τε ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῷ Μηδικῷ καὶ ἀπαραιρημένοι τὰ δπλα ώς εἶδον αὐτίκα κατ' ἀργὰς γινομένην ἐτεραλκέα τὴν μάχην, ἔρδον ὅσον ἐδυνέατο, προσωρελέειν ἐθέλοντες τοῖσι Ἐλλησι. Σκυρίους δὲ ἴδοντες οἱ ἄλλοι Ἰωνες ἀρέσαντας, οὕτω δὴ καὶ αὐτοὶ ἀποστάντες ἀπὸ Περσέων ἐπέθεντο τοῖσι βαρβάροισι.

104. Μιλησίοις δὲ προστετάκτο μὲν τῶν Περσέων τὰς διόδους τηρέειν, σωτηρίης εἰνεκέν σφι, ώς ἡν ἄρα σφέας καταλαμβάνῃ οἴα περ κατέλαθε, ἔχοντες ἡγεμόνας σώζωνται ἐς τὰς κορυφὰς τῆς Μυκάλης· ἐτάχθησαν μέν νυν ἐπὶ τοῦτο τὸ πρῆγμα οἱ Μιλησίοι τούτου τε εἰνεκεν καὶ ἵνα μὴ παρεόντες ἐν τῷ στρατοπέδῳ τι νεοχυμὸν ποιέοιεν, οἵ δὲ πᾶν τὸ ἐναντίον τοῦ προστεταγμένου ἐποίευν, ἄλλας τε κατηγεόμενοι σφι ὄδοις; φεύγουσι, αὐτὸν δὴ ἔφερον ἐς τοὺς πολεμίους, καὶ τέλος αὐτοὶ σφι ἐγίνοντο κτείνοντες πολεμιώτατοι. Οὕτω δὴ τὸ δεύτερον Ἰωνίη ἀπὸ Περσέων ἀπέστη.

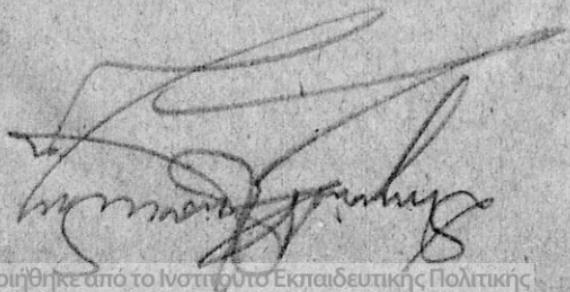
105. Εν δὲ ταύτῃ τῇ μάχῃ Ἐλλήνων ἥρίστευσαν Ἀθηναῖοι, καὶ Ἀθηναίων Ἐρυμόλυκος ὁ Εὔθυνος, ἀνὴρ παγκράτιον ἐπασκήσας. Τοῦτον δὲ τὸν Ἐρυμόλυκον κατέλαθε ὑστερον τούτων, πολέμου ἐόντος Ἀθηναῖοι τε καὶ Καρυστίοις, ἐν Κύρωφ τῇ; Καρυστίης χώρῃς

ἀποθανόντα ἐν μάχῃ κέεται ἐπὶ Γερμιστῷ. Μετὰ δὲ Ἀθηναίους Κορύνθιοι καὶ Τροζήνοι καὶ Σικυώιοι ἡρίστευσαν.

106. Ἐπείτε δὲ κατεργάσαντο οἱ Ἑλληνες τοὺς πολλοὺς, τοὺς μὲν μαχομένους, τοὺς δὲ καὶ φεύγοντας τῶν βαρβάρων, τὰς νέκες ἐνέπορησαν καὶ τὸ τείχος ἀπαν, τὴν λητὴν προεξαγαγόντες ἐς τὸν αἰγαλόν, καὶ θηταυρούς τινας χρημάτων εὗρον. Ἐμπρόσαντες δὲ τὸ τείχος καὶ τὰς νέκες ἀπέπλωσαν. Ἀπικόμενοι δὲ ἐς Σάμον οἱ Ἑλληνες ἔδουλεύσαντο περὶ ἀνκατάστιος τῆς Ἰωνίης, καὶ δικῇ γρεών εἴη τῆς Ἐλλάδος κατοικίσαι τῆς αὐτοὶ ἐγκριτές ήσαν, τὴν δὲ Ἰωνίην ἀπεῖναι τοῖσι βαρβάροισι. Ἀδύνατον γάρ ἐφάνετό σφι εἶναι ἑωυτούς τε Ἰώνων προκατῆσθαι φρουρέοντας τὸν πάντα γεόνον, καὶ ἑωυτῶν μὴ προκατημένων Ἰωνας οὐδεμίαν ἐλπίδα εἶχον χαίροντας πρὸς τῶν Περσέων ἀπαλλάξειν. Ήρός ταῦτα Ηελοποννησίων μὲν τοῖσι ἐν τέλει ἐοῦσι ἐδόκεε τῶν μηδισάντων ἔθνέων τῶν Ἑλληνικῶν τὰ ἐμπόρια ἔξαναστήσαντας δοῦναι τὴν γώρην Ἰωσι ἐνοικῆσαι, Ἀθηναῖοισι δὲ οὐκ ἐδόκεε ἀρχὴν Ἰωνίην γενέσθαι ἀνάστατον, οὐδὲ Ηελοποννησίοισι περὶ τῶν σφετέρων ἀποικιέων βουλεύειν. Ἀντιτεινόντων δὲ τούτων προθύμως εἶχαν οἱ Ηελοποννησίοι. Καὶ οὕτω δὴ Σαμίους τε καὶ Χίους καὶ Λεσβίους καὶ τοὺς ἄλλους νησιώτας, οἵ επιτυχον συστρατεύμενοι τοῖσι Ἑλλησι, ἐς τὸ συμμαχικόν ἐποιήσαντο, πίστι τε καταλαβόντες καὶ δοκίσιοι ἐμμενέειν τε καὶ μὴ ἀποστῆσθαι. Τούτους δὲ καταλαβόντες δοκίσιοι ἐπλωον τὰς γερύρας λύσοντες. Ἐτι γάρ ἐδόκεον ἐντεταμένας εὑρήσειν. Οὕτοι μὲν δὴ ἐπ' Ἑλλησπόντου ἐπλωον. (Βιβλ. Ο'. 96—106.

1) Ἡρόδ. γ'. 18. Τοῖς ἐν τέλαι βεβῶσι Σορ. Ἀντ. 67 οὐκ αἰτιῶματι ἔκεινον, ὡς τοὺς ἐν τέλαι Σορ. Φιλ. 389¹ οἱ ἐν ἵξιώματι οἱ ἐν τέλαι ὄντες = οἱ ἀρχοντες. Τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων Θουκ. ἁ. 58. Οἱ προσάρχοντες τῶν Λακ. οἱ γάρ Λακεδαιμονίοις τοὺς ἀρχοντες τέλη ἐκάλουν διὸ τὸ αὐτοὺς τὰ τέλη τοῖς πολύμακτι τιθέναι. Σχολ. σημαίνει δὴ λέξις ποτὲ μὲν τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ ἵξιώματα. Διδδ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Ιωάννης Διαμαντίδης".

Ιωάννης Διαμαντίδης

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

